

GAZETA

wyborcza

wyborcza.pl

NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 27 lutego 2026 | Redaktor prowadząca Anna Kwiatkowska | Cena gazety 11,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 48.11147, 1

Nakład 89 tys. + 317 tys. prenumerat cyfrowych

„Wyborcza” ujawnia

Ginekolog okaleczył 24-latkę

Kwadrans po operacji prof. Dariusz S. dowiedział się, że to guz niezłośliwy. Ale było za późno – nie czekając na wynik badania, wyciął młodej kobiecie narządy rozrodcze.

Piotr Żytnicki

– Wypatroszył ją jak rzeźnik – mówią lekarze. Twierdzą, że ubezpłodnienie 24-letniej Wiktorii to największy skandal w historii ginekologii w Poznaniu. – Nie było dotąd takiego przypadku. Pacjentki mają prawo wiedzieć, jakie zarzuty ciąży na lekarzu, który będzie je operował.

Prof. Dariusz S. kieruje oddziałem ginekologii szpitala miejskiego im. Franciszka Raszei w Poznaniu. Prokuratura zarzuca mu umyślne spowodowanie ciężkiego uszkodzenia ciała. Grozi za to od trzech do 20 lat więzienia.

Decyduje operator

Wiktorcia zgłosiła się do szpitala w kwietniu 2024 roku. Bolał ją brzuch. Badanie USG wykryło podejrzaną zmianę na prawym jajniku, która mogła być guzem.

FOT. PIOTR SKORNIKI

Jeszcze przed zabiegiem korespondowała z koleżanką, której mama jest lekarką. Koleżanka uspokajała: nie martw się, nawet jeśli usuną ci jeden jajnik, to zostaje drugi, będziesz mogła zająć w ciążę, urodzić dzieci.

Wiktorcia obudziła się obolała. Nie miała obu jajników, macicy i jajowodów. Prof. Dariusz S. powiedział jej o tym cztery dni po operacji.

Lekarze: – Zespół operacyjny jest zbudowany hierarchicznie. To operator decyduje, jakie działania chce wykonać, i je realizuje. Asystenci nie podejmują decyzji.

Operatorem, czyli lekarzem prowadzącym operację, był prof. Dariusz S. Wyciął guz na prawym jajniku i przekazał do badania śródoperacyjnego – wykonuje się je w trakcie zabiegu, gdy pacjent leży na stole operacyjnym. Celem badania jest rozróżnienie zmiany łagodnej od złośliwej. Ma pomóc w podjęciu właściwej decyzji, np. o rozszerzeniu zabiegu.

Prof. Dariusz S., mimo że sam zlecił badanie, nie czekał na wynik. Wyciął narządy rozrodcze, a to oznacza, że Wiktorcia nie zajdzie w ciążę i nie urodzi dzieci.

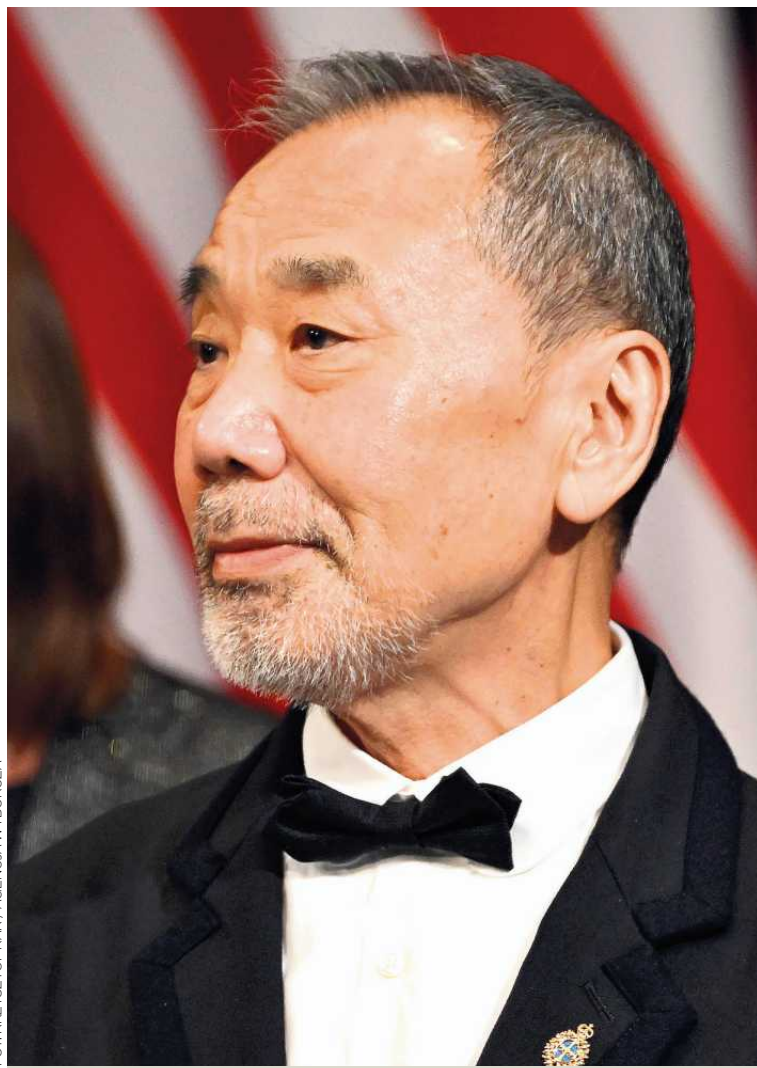
15 minut po zakończeniu operacji odebrał telefon od patomorfologii. Przekazała, że wycięty guz to potworniak dojrzwały, czyli niezłośliwy. Końcowe badanie – przeprowadzone po operacji – wykazało, że był to potworniak niedojrzwały, ale o niskim stopniu złośliwości. Prawdopodobieństwo przeżycia w ciągu pięciu lat to blisko 100 proc.

Jednoznaczny błąd

Prof. Mariusz Bidziński, krajowy konsultant w dziedzinie ginekologii onkologicznej, uważa, że po wycięciu guza Wiktorcia prawdopodobnie nie wymagałaby nawet leczenia uzupełniającego, np. chemioterapii czy radioterapii. – Błąd po stronie lekarza jest jednoznaczny. Jego decyzje były nie tylko nieprawidłowe, ale i nieprofesjonalne. Trudno mi je wytłumaczyć z punktu widzenia mojej wiedzy – mówi.

Prokuratura uważa, że tak rozległy zabieg nie był uzasadniony medycznie: ginekolog wyciął prawy jajnik z guzem i ciąż dalej, nie czekając na wynik badania histopatologicznego. Potem podyktował do protokołu operacji nieprawdziwe informacje. Prokuratura zarzuca mu też, że wyciął narządy rozrodcze „bez posiadania pełnej świadomej zgody pacjentki na zakres operacji i jej konsekwencje”.

Mimo że ciąży na nim zarzut zbrodni, nadal operuje pacjentki w miejskim szpitalu. ● **Ustalenia dziennikarskiego śledztwa ► 4-5**

FOT. KRZYSZTOF RAK / AGENCJA WYBORCZA

Literatura

MURAKAMI STAŁ SIĘ MŁODĄ KOBIETĄ

Kiedy Haruki Murakami siada do pisania, nie ma pojęcia, co się wydarzy. – Po prostu piszę, a wtedy dziwne rzeczy dzieją się bardzo naturalnie, automatycznie – mówi. – Kiedy piszę powieść, przenoszę się do innego świata, gdzie wszystko może się zdarzyć. Możesz go nazwać podświadomością. Widzę tam mnóstwo rzeczy, a kiedy wracam do prawdziwego świata, po prostu je zapisuję. ► 16-17

Kraj

Prokurator nie wróci

Odwołany przez nowego szefa prokuratury Dariusza Korneluka śledczy związany z Ziobrą walczył o przywrócenie na stanowisko. Sąd uznał, że Korneluk jest prawidłowo powołany, a jego decyzje są wiążące ► 6

Reportaż

Coś się u nas zaczyna psuć

Polakom udało się wmówić, że na granicy dzieją się straszne rzeczy, a Niemiec to wróg – mówi Andrzej Szwałek, sołtys Osinowa Dolnego. We wsi, która żyje z przygranicznego handlu, kontrole na granicy budzą niepokój i złość ► 18-19

Wydaje Wyborcza Sp. z o.o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X

9 770860 908150

09>

Exposé ministra spraw zagranicznych

Sikorski objaśnia Polakom świat

Wielński

Gdy w 2008 r. Radosław Sikorski po raz pierwszy jako szef MSZ mówił w Sejmie o kierunkach polskiej polityki zagranicznej, mógł sobie pozwolić na żartobliwy ton wobec polityków, którym nie po drodze było z Unią Europejską: „To nie groźni »oni«». Europa i Unia to my”. A straszących europejskim superpaństwem, które pozbawi Polskę suwerenności, przyrównywał wówczas do Don Kichota.

Dziś Polska jest w innej sytuacji. Zwolennicy wyjścia z Unii nie są już błędnymi rycerzami, stoją za nimi partie z aparatem propagandowym, są wspierani przez Rosję i ruch MAGA. Osiągnęli to, co wydawało się niemożliwe.

Z sondaży wynika, że ok. 20 proc. Polaków chce wyjścia z Unii Europejskiej. Wrogi stosunek do UE łączy PiS, Konfederację Mentzena i Bosaka oraz Brauna – ugrupowania popierane przez połowę Polaków. A także prezydenta Karola Nawrockiego, który wykorzystał jedną z nielicznych wizyt zagranicznych, by propagować antyunijną agendę suflowaną przez ultrakonserwatywny think-tank Ordo Iuris.

Sikorski w exposé przypomniał też inną rolę tej owianej złą sławą organizacji. Ordo Iuris wraz z węgierskimi i amerykańskimi nacjonalistami opracowuje plan rozbicia europejskiej Wspólnoty.

W zeszłym roku wystąpienie Sikorskiego skierowane było do świata. W pamięci utkwiała mi przestroga ministra pod adresem Rosji. – Zamiast fantazjować o ponownym podbiciu Warszawy, martwcie się o to, czy utrzymacie Chajszewaj – mówił, używając chińskiej nazwy Władystoku, czym przypominał, że wobec potężnego osłabienia Rosji Chiny mogą się upomnieć

o ziemię zagarniętą przez carów w XIX wieku.

Tegoroczne wystąpienie było przeznaczone dla krajowej publiczności. Bo to ona poprzez swój demokratyczny wybór zadecyduje, jaką pozycję Polska zajmie na europejskiej i globalnej scenie.

Dlatego Sikorski obalał antyukraińskie argumenty populistów z obu Konfederacji i PiS. Przypominał wrześnie nalożone na Polskę, które wysłano w kierunku strategicznego lotniska w Rzeszowie i które zostały zestrzelone przez polskie i holenderskie lotnictwo. Mówił o listopadowym sabotażu na linii kolejowej pod Garwolinem, gdzie mogło dojść do wielkiej katastrofy. A także niekończące się rosyjskie cyberataki, dezinformację. I śmierć siedmioletniej Polki podczas rosyjskiego bombardowania Tarnopola.

– Pasywność lub liczenie na innych to zaproszenie do eskalacji. Tak samo jak wykrzykiwanie, że to nie nasza wojna – podkreślał, nawiązując do rozpoznania przez rosyjską propagandę i podchwytywanego przez populistów sloganu. Wyliczał, dlaczego wspieranie walczącej Ukrainy nam się po prostu opłaca. Zarabiamy krocie na eksporcie broni, zarobimy na odbudowie Ukrainy, Polska będzie bramą do inwestycji w Ukrainie. Żyjący zaś w Polsce Ukraińcy wzmacniają naszą gospodarkę.

– W 2024 r. nasze PKB powiększyło się dzięki nim o niemal 100 mld zł. To ponad połowa kwoty przeznaczonej w tym samym roku na Narodowy Fundusz Zdrowia! – zaznaczał Sikorski.

Gdyby zaś Ukraina upadła, a rosyjskie czołgi stanęły na polskiej granicy pod Medyką, koszty obrony wschodniej flanki NATO wyniosłyby według przedstawionych przez Sikorskiego wyliczeń 1 bln 200 mld euro. – To 24 razy więcej niż polski budżet na obronę – dodawał wicepremier. A potem, sięgając po historyczne przykłady, obalał tezę, że z Rosją nie da się wygrać.

– Ta wojna zdecyduje o tym, który podmiot stanie się trzecim – obok USA i Chin – filarem nowego globalnego układu sił. Czy będzie to Rosja czy UE?

Dla polskiego patrioty wybór powinien być oczywisty – podkreślał Sikorski.

Wicepremier wyliczał, że gdyby doszło do polexitu, Polskę, podobnie jak Wielką Brytanię, czekałaby recesja. Sikorski mówił nawet o 7 proc. spadku PKB. Czekaliby nas spadek wynagrodzeń i zalamanie się eksportu. Polska straciłaby też pieniądze z unijnego budżetu. A jak zapewniał minister, w przyszłej tzw. perspektywie finansowej Polska znowu ma dostać najwięcej pieniędzy ze środków spójności, dopłat dla rolników czy wsparcia inwestycji w obronność.

– Nie dajmy sobie wmówić, że członkostwo w Unii jest dla Polski szkodliwe lub – tym bardziej – że zagraża suwerenności – tłumaczył Sikorski, dodając, że „nie członkostwo w Unii Europejskiej prowadzi do utraty suwerenności, lecz odwrotnie: to dzięki odzyskaniu suwerenności mogliśmy przystąpić do Unii”.

Co ciekawsze, Sikorski starał się dotrzeć do nieprzekonanych. Dlatego w wystąpieniu cytował papieża Jana Pawła II i Leona XIV, oraz Jerzego Giedroycia, powszechnie szanowanego publicystę, wydawcę paryskiej „Kultury”, czy Roberta Schumana, francuskiego premiera, jednego z ojców integracji europejskiej, katolika, którego proces beatyfikacyjny trwa od lat. Udowadniał tak, że wbrew tezie populistów UE nie jest lewicowym czy wręcz lewackim projektem.

W exposé wicepremiera wyliczyłem dwie, i to pozytywne, wzmianki o Donaldzie Trumpie. Sikorski doceniał zaangażowanie prezydenta USA, by Polska przystąpiła do prac Grupy G20, oraz przypominał jego deklaracje, że podczas planowanych redukcji obecności

wojsk USA w Europie nie wycofa z naszego kraju żołnierzy. Trudno było wicepremierowi nie odnieść się do bardzo drastycznych zmian w postrzeganiu USA – po roku prezydentury Trumpa większość Polaków nie uważa Ameryki za wiarygodnego sojusznika – ale starał się pokazać, że współpraca z Ameryką jest korzystna dla obydwu stron.

Zapewniał też, że Polska nie zamierza osłabiać relacji z USA na rzecz jeszcze ściślejszych związków z Unią, co porównał do stawiania na jednej nodze.

Śluchałem wystąpienia szefa MSZ i porównałem je z poprzednimi. Widać, że Sikorski w ciągu roku diametralnie się zmienił. Nie prezentuje się jako ważny uczestnik geopolitycznych rozgrywek – którym przecież pozostał – ale bardziej jako ten, kto objaśnia Polakom skomplikowany świat i pokazuje, którą drogą iść, by uniknąć niebezpieczeństw.

Z jednej strony ta zmiana wizerunku wydaje się naturalna, bo w ciągu roku w Polsce doszło do poważnych turbulencji. Wzrost notowań skrajnej prawicy i antyunijnych nastrojów połączony z sukcesem wyborczym Nawrockiego, który od skrajnej prawicy się nie odcina, wymaga od obrońców Polski zakotwiczonej na Zachodzie wielkiej mobilizacji.

Sikorski, tłumacząc meandry polityki zagranicznej i obalając dezinformację o UE czy Ukrainie, patrzył poza horyzont najbliższych sondaży. Exposé to etap jego konsekwentnej strategii budowania się jako polityka, który w 2030 r. będzie mógł zaważać o najwyższe stanowisko w państwie. O ile uda się obronić Unię i Polskę w niej. ●

Bartosz T. Wielński

www.nekrologi.wyborcza.pl/34422733

17 lutego 2026 roku odszedł od nas nasz Przyjaciół i Kolega

Mateusz Zaleński

– pozostaną z nami wspomnienia.

Wyrazy głębokiego żalu i współczucia

dla Rodziny, Bliskich i Justyny

Partnerzy, Prawnicy i Pracownicy Kancelarii Greenberg Traurig

Pożegnanie Mateusza odbędzie się 27 lutego 2026 roku o godzinie 15.00 w Kościele Wniebowzięcia NMP Zagórze ul. Marsz. J. Piłsudskiego 147 32-555 Zagórze. Na prośbę Rodziny prosimy o nie przynoszenie kwiatów i przeznaczenie tych funduszy na rzecz synka kolegi Mateusza <https://pomagam.pl/jerzyvsyndrompus3>

www.nekrologi.wyborcza.pl/34422719

17 lutego 2026 roku odszedł od nas nasz Przyjaciół

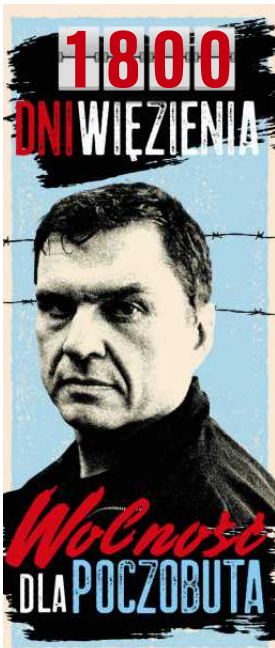
Mateusz Zaleński

wyrazy głębokiego żalu i współczucia

dla Justyny, Rodziny i Bliskich

Marta, Szymon, Kamil, Adam, Grzegorz, Rafał i Paweł

Andrzej rysuje

Albatros travel

Północna Walia i Liverpool

Odkryj naturalne piękno północnej Walii oraz kulturowe dziedzictwo Liverpoolu z historią słynnego zespołu The Beatles podczas wyjątkowej podróży po mniej znanych zakątkach Wielkiej Brytanii.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Manchesteru i przejazd do Liverpoolu. Dz. 2 Dalsze zwiedzanie Liverpoolu nie tylko śladami Beatlesów. Po południu czas do własnej dyspozycji. Dz. 3 Walia: wizyta w nadmorskiej miejscowości Portmeirion i portowym Porthmadog oraz zakwaterowanie w zamku Ruthin. Dz. 4 Rejs po rzece Dee, przejazd zabytkowym pociągiem z Llangollen i Park Narodowy Snowdonia. Dz. 5 Średniowieczne zamki Conwy i Caernarfon oraz urokliwe miasteczko Betws-y-Coed. Dz. 6 Wizyta w mieście Wrexham i wylot z Manchesteru do Polski.

Jubileuszowy
RABAT 4%
na 40-lecie
Albatros

NOWOŚĆ

6 dni | Wylot z Warszawy
30/09 2026
od **6.998,-**

5,0
z 5

Weekend majowy

Smaki Francji – Szampania i Burgundia

Wspaniała wyprawa szlakiem francuskich winnic, wybornej kuchni i historycznych miast przez Burgundię i Szampanię.

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot do Paryża. Spacer po Reims i wspólna kolacja w restauracji. Dz. 2 Wizyta w Épernay i Hautvillers. Dz. 3 Reims – Troyes – Beaune. Z Szampanii do Burgundii. Zwiedzanie Troyes. Dz. 4 Gastronomiczna wędrowka po Dijon i winnicach Côte d'Or z degustacją wina. Dz. 5 Burgundia i uroczyste miasto Beaune. Spacer po średniowiecznym Beaune. Dz. 6 Wizyta w miasteczku Chablis i degustacja wina, Auxerre i powrót do domu z Paryża.

6 dni | Wyloty z Warszawy 29/04, 03/06, 13/09,
04/10 2026 | od **6.398,-**

4,8
z 5

3 posiłki dziennie

Tajemnicza Azja Centralna

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Aszchabadu, Turkmenistan. Dz. 2 Aszchabad. Wycieczka po mieście, cytadela Nisa, mauzoleum i meczet Turkmenbaszy, ruiny meczetu Anau. Przejazd do starożytnego miasta-oazy Mary. Dz. 4 Merw – przejście graniczne Farab-Alat. Przejazd do Buchar. Dz. 5 Buchar. Zwiedzanie miasta i pokaz folklorystyczny przy madrasie Nadir Divan-Begi. Dz. 6 Buchar – Samarkanda. Czas wolny i szybki pociąg do Samarkandy. Dz. 7 Samarkanda. Wycieczka po mieście. Dz. 8 Samarkanda – Pandżakent – Chodżent, Tadżykistan. Przyjazd do Tadżykistanu i starożytnego miasta Pandżakent. Dz. 9 Chodżent – Taszkent. Zwiedzanie Chodżentu z Pałacem Kultury Arbob i bazarem Pandższanbe oraz panoramiczna wycieczka po Taszkencie. Dz. 10 Taszkent – Szymkent – Taraz, Kazachstan. Park miejski w Szymkencie i mauzoleum Aiszy Bibi. Dz. 11 Taraz – Akjrtas – Biszkek, Kirgistan. Kazachskie Stonehenge, przyjazd oraz zwiedzanie stolicy Kirgistanu, Biszkeku. Dz. 12 Biszkek. Wycieczka do Parku Narodowego Ala-Archa. Dz. 13 Biszkek – Alma-Ata, Kazachstan. Wycieczka po mieście Dz. 14 Wylot do Polski.

14 dni | Wyloty z Warszawy 12/05, 06/10 2026
od **16.998,-**

Weekend majowy

„Dolce vita” w Toskanii

Fantastyczna podróż kulturowa, podczas której odkryjemy tajniki włoskiego stylu życia i poznamy włoską kulturę, kuchnię, język oraz doskonałe wina.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Rzymu. Przyjazd do Chianciano Terme. Dz. 2 Włoski targ i muzeum Etrusków. Dz. 3 Całodzienne wycieczka do Sieny wpisanej na listę światowego dziedzictwa UNESCO i spacer szlakiem do Via Francigena. Dz. 4 Umbria i magiczne Orvieto. Dz. 5 Asyż – miasto Świętego Franciszka. Wizyta w kościele Św. Franciszka. Dz. 6 Warsztaty kulinarne. Przygotowanie włoskiej pasty. Podstawy jęz. włoskiego i czas wolny. Dz. 7 Degustacja win i uroczyste popołudnie w San Gimignano. Dz. 8 Piękne renesansowe miasto Pienza, spacer do Cappella di Vitaleta i wizyta w Montalcino. Dz. 9 Dzień wolny w Chianciano Terme. Dz. 10 Wylot z Rzymu do Warszawy.

10 dni | Wylot z Warszawy 28/04 2026
od **5.498,-**

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81

Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Rabat 4% obowiązuje na nowe rezerwacje dokonane od 18.02 do 28.02.2026 i nie łączy się z innymi zniżkami lub bonusami.
Kod rabatowy: 26PLEJUJUB40

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Śledztwo „Wyborczej”

Dlaczego profesor okaleczył Wiktorie

Wiktorie była przekonana, że ginekolog wytnie guz na prawym jajniku. Obudziła się bez obu jajników, macicy i jajowodów.

Piotr Żytnicki

Kwiecień 2024 roku. Od dwóch tygodni Wiktorie boli brzuch. Lekarka rodzinna odsyła ją na ostry dyżur. W szpitalu miejskim im. Raszei w Poznaniu robią jej USG. Badanie wykrywa podejrzaną zmianę na prawym jajniku, Wiktorie zostaje na oddziale ginekologii.

Następnego dnia bada ją prof. Dariusz S. (kieruje oddziałem od trzech miesięcy). Tomograf komputerowy potwierdza zmianę, która może być guzem jajnika. Badanie krwi wskazuje na ostry stan zapalny. Decyzja: operacja.

Wiktorie budzi się obolała. W czasie obchodu pyta, jak poszła operacja. Profesor ją zbywa: – Porozmawiamy później.

W czwartej dobie po operacji zaprasza do gabinetu. Informuje, że usunął macicę z przydatkami. Wiktorie nie zna tego słowa.

– Będę mogła mieć dzieci? – pyta.

– Nie.

Wychodzi ze szpitala ze skierowaniem do poradni onkologicznej i dokumentacją medyczną, w której brakuje protokołu pooperacyjnego. Onkolog przegląda dokumenty. Nie widzi podstaw do chemioterapii. Wiktorie nic z tego nie rozumie.

Półtora roku po operacji rozmawiam z medykami, którzy zastrzegają anonimowość. Mówią, że policja dwa razy przyjeżdżała z prokuratorskim nakazem, zabierała dokumenty, przesłuchiowano pielęgniarki i lekarzy. Pytania dotyczyły przebiegu operacji.

Prof. Dariusz S. jest podejrzanym od listopada 2025 roku. Pierwotny zarzut dotyczył nieumyślnego ciężkiego uszkodzenia ciała. Na początku lutego poznańska prokuratura zmieniła go na umyślne uszkodzenie. Jej rzecznik Łukasz Wawrzyniak wyjaśnia, że chodzi o utratę zdolności płodzenia – Wiktorie nie zajdzie w ciążę i nie urodzi dziecka, bo ginekolog usunął narządy rozrodcze. Kobieta nie ma macicy, jajników i jajowodów.

Próbuję ustalić, co wydarzyło się w kwietniu 2024 roku. Oto wyniki mojego śledztwa.

OPERACJA

W operacji uczestniczyło czworo lekarzy. Wiktorie znieczulił anestezjolog Jacek Żak, prywatnie mąż dyrektorki szpitala. Operatorem, czyli lekarzem prowadzącym, był prof. Dariusz S. Asystowali mu prof. Jacek Koźlik i rezydentka ginekologii Aleksandra Hryców.

Lekarze: – Zespół operacyjny jest zbudowany hierarchicznie. To operator decyduje, jakie działania chce wykonać i je realizuje. Rolą asystentów jest stworzenie pola operacyjnego i umożliwienie operatorowi skutecznego działania. Nie podejmują decyzji.

Zabieg przebiegał zgodnie z planem. Prof. Dariusz S. wyciął guz i przekazał prawy jajnik z guzem i jajowodem do badania śródoperacyjnego. To szybkie bada-

• **Ordynator oddziału ginekologii w Szpitalu im. Raszei prof. Dariusz S.**

FOT. PIOTR SKÓRNICKI /
AGENCJA WYBORCZA.PL

nie tkanek w trakcie zabiegu, gdy pacjent leży na stole operacyjnym. Najczęstszym celem jest rozróżnienie zmiany łagodnej od złośliwej. Taka informacja ma pomóc operatorowi w podjęciu właściwej decyzji, np. o rozszerzeniu zabiegu.

Szpital im. Raszei nie prowadzi takich badań, więc guz pojechał do zakładu patologii nowotworów Wielkopolskiego Centrum Onkologii. Szpitale dzielą niecałe trzy kilometry – przejazd na sygnale powinien zająć mniej niż 10 minut.

Rzeczniczka WCO Nicole Młodziejewska tłumaczy, że badanie wykonuje się niezwłocznie po przyjęciu materiału, a lekarz prowadzący operację otrzymuje wynik „docelowo w ciągu ok. 20 minut”. WCO potwierdza, że patomorfolog Agata Chłopik-Olkiewicz, która badała guz z jajnika Wiktorie, zmieściła się w tym czasie.

Tyle że prof. Dariusz S., mimo że sam zlecił badanie, nie zaczął na wynik. Wyciął macicę z drugim jajnikiem, jajowody, sieć większą i ścianę otrzewnej zatokę Douglasa – w ten sposób ubezpłodnił Wiktorie.

– Zanim do tego doszło, zapytał prof. Jacka Koźlika, który był asystentem, jak wcześniej postępowali w szpitalu w takich przypadkach. Prof. Koźlik odpowiedział, że czekali na wynik badania. Prof. Dariusz S. przyjął to do wiadomości, ale nie zaczął – twierdzi jeden z moich rozmówców.

Pytam o to prof. Koźlika i drugą asystentkę Aleksandrę Hryców. Odmawiają rozmowy.

15 minut po zakończeniu operacji prof. Dariusz S. odebrał telefon od patomorfologii. Przekazała, że wycięty guz to potworniak dojrzwały, czyli niezłośliwy.

Prokuratura uważa, że tak rozległy zabieg nie był uzasadniony medycznie oraz że Dariusz S. poświadczył nieprawdę w protokole operacji.

– Podyktował zapisy o istnieniu makroskopowych wykładników procesu rozrostowego złośliwego guza jajnika – mówi rzecznik prokuratury.

Wykładniki makroskopowe to zmiany widoczne gołym okiem (w przeciwieństwie do mikroskopowych). Proces rozrostowy oznacza niekontrolowane namnażanie się komórek nowotworowych.

Protokół operacji sporządziła rezydentka Aleksandra Hryców. Na polecenie prof. Dariusza S. zapisała, że na wyciętych narządach znajdowały się liczne drobne zmiany prosówkowate „mogące odpowiadać zmianom o charakterze przyczepów nowotworowych”.

Zmiany prosówkowate to grudki, które przypominają ziarna prosa, mają od jednego do trzech milimetrów. Przyczepy (lub wszczepy) nowotworowe to komórki, które odkleiły się od guza i przyczepiły do powierzchni innego narządu. „Mogące odpowiadać” oznacza z kolei, że nawet w ocenie operującego było to przypuszczenie, a nie pewność.

Zdaniem prokuratury nie było więc widocznych gołym okiem zmian nowotworowych. Ale nawet gdyby były, to nadal była-

Śledztwo „Wyborczej”

by to ocena dokonana bez zapoznania się z wynikami badania, które prof. Dariusz S. sam zlecił.

POTWORNIAK

Guz z jajnika Wiktorii przeszedł dokładniejsze badanie, ale już po operacji. Wykonał je patomorfolog Piotr Paprzycki z zakładu patologii nowotworów WCO. Zmienił rozpoznanie Chłopik-Olkiewicz na potwornika niedojrzalego, czyli złośliwego. Rozpoznał w nim drobne ogniska niedojrzalego nabłonka nerwowego. Określił ich liczbę: „poniżej jedno ognisko na pole widzenia LPF”.

By zrozumieć, co to oznacza, proszę o pomoc dr. n. med. Krzysztofa Tomaszka, który jest śląskim konsultantem wojewódzkim w dziedzinie patomorfologii. Tomaszek wyjaśnia, że potworniki to guzy, które powstają z komórek rozrodczych. Takie nowotwory mogą być zarówno bardzo złośliwe, jak i całkowicie łagodne. Zależy to od tego, czy tworzą je niedojrzałe, czy dojrzałe komórki.

Złośliwość można ocenić, jeśli w tkance występuje niedojrzały nabłonek nerwowy. W guzie z jajnika Wiktorii były jego drobne ogniska. Pole widzenia LPF oznacza natomiast, że patomorfolog oglądał je pod mikroskopem w najniższym, 40-krotnym powiększeniu.

Pytam, jak interpretować zapis o mniej niż jednym ognisku w polu widzenia. Tomaszek wyjaśnia, że „odpowiada guzowi o niskim stopniu złośliwości (G1/low grade)”.

Tomaszek tłumaczy, że przy niskim stopniu złośliwości prawdopodobieństwo przeżycia pacjentki w ciągu pięciu lat wynosi blisko 100 proc. Dodaje, że w takim przypadku decyzja o wdrożeniu i sposobie leczenia pozostaje w gestii konsylium specjalistów.

Lekarze z Poznania: – Takie nowotwory leczy się dziś chemioterapią, radioterapią. Możliwe zresztą, że w tym przypadku żadne leczenie nie byłoby potrzebne.

NA OKO

Podstawą zarzutów dla prof. Dariusza S. jest opinia biegłych, ale prokuratura nie chce jej pokazać. Rzecznik prokuratury wyjaśnia jednak, na czym miały polegać błędy lekarza. Po pierwsze – zaniechał uzyskania wyniku badania śródoperacyjnego. Po drugie – zaniechał zakończenia operacji w oczekiwaniu na ostateczny wynik badania histopatologicznego.

Z pierwszego badania wynikało, że to potworniak niezłośliwy. Z drugiego – że to potworniak o niskiej złośliwości.

Moje ustalenia przekazuję prof. Mariuszowi Bidzińskiemu, który jest krajowym konsultantem ds. ginekologii onkologicznej. Pytam, jak ocenia decyzje prof. Dariusza S.

– Były nie tylko nieprawidłowe, ale i nieprofesjonalne. Trudno mi je wytłumaczyć z punktu widzenia mojej wiedzy – odpowiada.

I dodaje: – Mogę jedynie podejrzewać, że zaufał intuicji. Być może wydawało mu się, że widzi zmiany nowotworowe, ale wzrok jest nieprecyzyjnym narzędziem. Nie można się zdawać na wzrok, szczególnie gdy mówimy o nieodwracalnych skutkach, które wpływają na całe życie młodej pacjentki. Kierować trzeba się aktualną wiedzą i wynikiem badania histopatologicznego.

Konsultant krajowy uważa, że skoro S. sam zdecydował się na badanie śródoperacyjne, powinien poczekać na wynik: – Podkreślam z całą stanowczością: bez bada-

nia histopatologicznego nie da się rozpoznać, czy guz jajnika lub jakikolwiek inny jest złośliwy czy nie. Lekarz powinien był zaszyć pacjentkę, wybudzić i poczekać na końcowy wynik badania histopatologicznego. Pośpieszył się, wskutek czego okaleczył pacjentkę. Błąd po stronie lekarza jest jednoznaczny – uważa prof. Bidziński.

Potwierdza też: – Ta kobieta prawdopodobnie nie wymagałaby nawet leczenia uzupełniającego.

ZGODA

Prokuratura twierdzi też, że prof. Dariusz S. wyciął narządy rozrodcze „bez posiadania pełnej świadomej zgody pacjentki na zakres operacji i jej konsekwencje”.

Nieoficjalnie dowiaduję się, że z dokumentów nie wynika, na co się godziła.

Wiktorია jest Białorusinką. Mieszka w Polsce od kilku lat, ale po polsku mówi słabo, zna niewiele słów, nie czyta i nie pisze. Personel oddziału dał jej do podpisania dokument w języku angielskim, którego Wiktorია też nie zna. Już po zabiegu okazało się, że podpisała zgodę nie na usunięcie guza, lecz na wywołanie porodu.

Zapis, że zgadza się na laparoskopowe usunięcie guza i „w razie konieczności usunięcie macicy z przydatkami”, znalazł się natomiast w historii choroby. To dokument w języku polskim. Datownik wskazuje, że zapis powstał w dniu przyjęcia Wiktorii do szpitala. Tyle że to niemożliwe – decyzja o operacji zapadła dzień później.

Przydatki to w języku medycznym jajniki. Wiktorია nie знаła tego słowa. Nie wiedziała, że może stracić macicę z jajnikami.

– Jeśli badanie śródoperacyjne wykazuje, że guz jest jednoznacznie złośliwy, to oczywiście można rozważyć podjęcie radykalnych kroków już w czasie operacji, ale nawet w takim przypadku pacjentka musi jeszcze przed operacją znać wszystkie scenariusze – podkreśla prof. Bidziński. – Lekarz powinien poinformować, co się może wydarzyć i jakie będą konsekwencje. A pacjentka może się na rozszerzenie zabiegu zgodzić lub nie. To jej prawo i lekarz nie może jej tego odmówić, bo ostateczna decyzja nie należy do niego.

Lekarz ma prawo zmienić zakres zabiegu bez zgody pacjenta tylko w sytuacji, gdy zaniechanie takiego działania mogłoby prowadzić do ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci, np. gdy trzeba tamować masywny krwotok. Zagrożenie musi być jednak bezpośrednie – występować tu i teraz, w sali operacyjnej, a nie w przyszłości. Lekarz powinien też w miarę możliwości zasięgnąć opinii drugiego lekarza.

– W tej sytuacji nie było bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia pacjentki, nie było więc podstaw do rozszerzenia zabiegu bez jej zgody – podkreśla prof. Bidziński.

MILCZENIE

Prof. Dariusz S. nie zgadza się na spotkanie i rozmowę. W mejlu przekonuje, że z powodu trwającego śledztwa nie może udzielać informacji i komentarzy. To nieprawda – każdy podejrzany ma prawo się bronić, także publicznie.

Mimo to chcę mu przedstawić swoje ustalenia – ma prawo poznać je przed publikacją. Od sekretarki dowiaduję się, że wybiera się na zebranie Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników. Jadę tam. Jest zaskoczony, prosi, żebyśmy odeszli na bok. Mówi cicho, prawie szeptem. Przekonuje, że ratował życie pacjentki i chciał dla niej jak najlepiej. Twier-

dzi, że obraz był jednoznaczny – rozsia-ny proces nowotworowy. Tak zaawansowany, że – jego zdaniem – za kilka tygodni nie byłoby czego operować i pacjentka by zmarła.

Gdy zauważam, że wyniki badań histopatologicznych nie potwierdzają jego wersji, odpowiada, że nie może się do nich odnosić, a poza tym to on, w sali operacyjnej, widział całkowity obraz kliniczny. Podkreśla, że ginekologiem jest od 38 lat i zoperował cztery tysiące pacjentek. Zaprzecza, by poczuł się Bogiem.

Już po rozmowie odmawia autoryzacji swoich wypowiedzi. Wysła wiadomość: „Oświadczam, że przedstawiona przez Pana wersja zdarzeń ma charakter rażąco jednostronny i nie odzwierciedla rzeczywistego przebiegu sytuacji, w tym przebiegu zabiegu operacyjnego”.

Rzecznik prokuratury potwierdza, że ginekolog nie przyznał się do winy i skończył z prawa do milczenia.

Nadal operuje pacjentki w miejskim szpitalu. Prokuratura mogła zawiesić mu prawo wykonywania zawodu lekarza, ale tego nie zrobiła. Rzecznik Wawrzyniak wyjaśnia to tak: do zdarzenia doszło prawie

nikogo do występowania w moim imieniu. W zespole operacyjnym pełniłem rolę asysty i nie do mnie należało podejmowanie decyzji”.

– Czy nie obawia się pani, że pacjentki będą się bać korzystać z usług szpitala? – pytam dyrektorkę.

– Nie. Mamy dość dobrą renomę. Nie sądzę, żeby tak się stało. Może w razie czego będą omijać tego konkretnego lekarza, ale cieszymy się dobrą opinią. Zdecydowanie.

WIKTORIA

Najwięcej czasu zajmuje mi odnalezienie Wiktorii. Zgadza się na rozmowę. Była przekonana, że ginekolog wytnie jej tylko guz na prawym jajniku. Nie wiedziała, że może stracić narządy rozrodcze: – Nikt mi nie mówił o takim ryzyku. Zrozumiałam tylko, że jest guz na jednym jajniku.

Wiktorია potwierdza, że o przebiegu i skutkach operacji dowiedziała się dopiero, gdy odbierała wypis ze szpitala.

– Było kilku lekarzy, wśród nich Dariusz S. Mówili coś o przydatkach. Teraz wiem, że to jajniki. Niewiele z tego rozu-

Decyzje prof. Dariusza S. były nie tylko nieprawidłowe, ale i nieprofesjonalne. Trudno mi je wytłumaczyć z punktu widzenia mojej wiedzy

PROF. MARIUSZ BIDZIŃSKI

krajowy konsultant ds. ginekologii onkologicznej

dwa lata temu, od tego czasu prof. Dariusz S. miał kontakt z pacjentkami i „nie ujawniono dalszych nieprawidłowości”.

Prokuratura nie zabroniła mu też kontaktu ze świadkami, mimo że – jak ustaliłem – są to w większości jego podwładni z oddziału ginekologicznego.

– Wiem, czego dotyczy sprawa. Wiem, że profesor Dariusz S. jest podejrzany. Znam zarzuty – mówi Elżbieta Wrzesińska-Żak, dyrektorka Szpitala Miejskiego im. Raszei.

Twierdzi, że rozmawiała z nim o przebiegu operacji: – Operował razem z prof. Jackiem Koźlikiem, który również potwierdził, że zmiana makroskopowo, czyli w trakcie otwarcia pacjentki, wyglądała w 100 proc. na nowotwór. Dlatego kontynuowali operację, nie czekając na wynik badania.

– Jaki jest sens wysyłania zmiany do badania histopatologicznego, skoro lekarz na oko uznaje, że trzeba wyciąć wszystko?

– To jego decyzja. Nie mogę się do tego odnieść.

Dyrektorka nie zamierza odsuwać go od kierowania oddziałem i operacji: – Do czasu prawomocnego wyroku obowiązuje domniemanie niewinności. Pan profesor pracuje. Będzie wyrok, będziemy myśleć, co dalej.

– Czy dobrze rozumiem, że według relacji, którą ma pani, również prof. Koźlik zgadzał się z decyzją o wycięciu macicy? – Tak.

Prof. Koźlik nie chce rozmawiać o przebiegu operacji. W mejlu odcina się jednak od słów dyrektorki: „Nie upoważniałem

miałam – relacjonuje. – Zapytali też, czy mam chłopaka, a potem powiedzieli, że nie muszę mu o tym mówić. Odpowiedziałam, że wszystko powiem. Pytałam, czy to był złośliwy guz. Mówili, że nie wiedzą, bo poszedł do badania w laboratorium. Zapytali, czy chcę psychologa. Chciałam, wróciłam do sali, psycholog nie przyszedł. Zadzwoiłam po chłopaka, żeby przyjechał i zabrał mnie do domu.

Wiktorია nie chciała z nim rozmawiać. Mówiła, że jest zmęczona. Poprosiła o przejazd koleżankę z innego miasta: – To ona powiedziała mojemu chłopakowi, że nie będę mogła mieć dzieci. On też był w szoku.

W wieku 24 lat przeszła menopauzę chirurgiczną – usunięte jajniki odpowiadały za produkcję hormonów. Po takiej operacji ich poziom spada nagle i krytycznie, wywołując ostre objawy. Ratunkiem jest hormonalna terapia zastępcza – Wiktorია przyjmuje ją od dwóch lat.

Nie mogła zrozumieć, dlaczego ginekolog wyciął narządy rozrodcze. Poszła po poradę do prawnika, który przejrzał dokumenty i zawiadomił prokuraturę.

Prof. Dariusz S. nie skontaktował się z nią i nie przeprosił.

– A co mi dadzą przeprosiny? – mówi Wiktorია. – Chcę, żeby sąd go ukarał.

Pytam o jej chłopaka.

– Zawsze mówił, że chce mieć dzieci. Ja też chciałam – odpowiada. – Po tym okaleczeniu powiedziałam mu: możesz wybrać inne życie, być z inną kobietą, mieć z nią dzieci. Powiedział, że będzie ze mną, i jest. I to jest jego wybór. ●

Odwołany prokurator od Ziobry nie wróci na stanowisko

Odwołany przez nowe władze prokuratury prominentny śledczy związany z Ziobrą walczył o przywrócenie na stanowisko. W prawomocnym orzeczeniu sąd uznał, że Dariusz Korneluk jest prawidłowo powołanym szefem Prokuratury Krajowej, a jego decyzje są wiążące.

Ewa Ivanova

Przed przejęciem władzy przez PiS w 2015 r. prokurator Michał Trybus był szeregowym śledczym szczebla rejonowego w Gorlicach. W 2016 r. otrzymał jednak od Zbigniewa Ziobry awans: został szefem Prokuratury Okręgowej w Nowym Sączu. To tej jednostce przekazano m.in. newralgiczną sprawę uszkodzenia dowodów w śledztwie dotyczącym wypadku ówczesnej premier Beaty Szydło. Na nowym stanowisku Trybus dostawał ok. 5 tys. zł dodatku funkcyjnego, w efekcie jego wynagrodzenie z dodatkami wynosiło ok. 27 tys. zł.

„Wyborcza” ujawniała, że zarówno prokurator Trybus, jak i prowadzący sprawę referent chętnie uczestniczyli w imprezach organizowanych przez polityków PiS. Utrzymywali kontakty z pochodzącą z Gorlic wpływową posłanką PiS Barbarą Bartuś oraz mec. Pawłem Śliwą, wiceprezesem zarządu PGE, a wcześniej radnym PiS województwa małopolskiego. Po wyborach 2023 r., w czasie tzw. dwutygodniowego rządu PiS Śliwa został prokuratorem wysokiego szczebla i trafił na delegację do Prokuratury Krajowej.

Odwołany szef chce przywrócenia na stołek

Z raportu w sprawie politycznych śledztw z czasów PiS, który powstał za czasów, gdy prokuratorem generalnym był Adam Bodnar, wynika, że po publikacjach „Wyborczej” Trybus występował o przekazanie sprawy zniszczonych dowodów dotyczących Szydło innej jednostce. Swojego wyłączenia chciał także referent i jego szef się do tego przychylił. Jednostka z Nowego Sącza w sumie kilkakrotnie chciała wyłączenia jej od tego śledztwa, ale nie zgadzał się na to ówczesny szef krakowskiej prokuratury regionalnej Marek Woźniak. Zdaniem audytorów doszło w tej sprawie do „oczywistego i rażącego naruszenia gwarancji bezstronności oraz sprawiedliwego przeprowadzenia postępowania przygotowawczego”. Rekomendowano m.in. postępowanie dyscyplinarne wobec Woźniaka.

Gdy w grudniu 2023 r. władzę w prokuraturze przejął Adam Bodnar, rozpoczęło się czyszczenie prokuratury z ludzi mianowanych za Ziobry na stanowiska szefów prokuratur regionalnych i okręgowych. W marcu 2024 r. nowy prokurator krajowy Dariusz Korneluk odwołał ze stanowiska Trybusa (cofnął mu dodatek funkcyjny) bez okresu wypowiedzenia. Na miejsce odwołanego powołano następcę.

Prokurator Trybus postanowił zaważać – pozwał Prokuraturę Okręgową w Nowym Sączu. W pozwie wniesionym do sądu pracy domagał się ustalenia, że przysługują mu dalej prawa i obowiązki wynikające z powołania go przez Ziobrę na funkcję prokurato-

• **Prokurator krajowy Dariusz Korneluk**

FOT. KUBA ATYS /
AGENCJA WYBORCZA.PL

ra okręgowego w Nowym Sączu, a decyzja Korneluka o jego odwołaniu była bezskuteczna, a więc nie miała wpływu na zakres jego praw i obowiązków. Żądał nakazania Prokuraturze Okręgowej w Nowym Sączu dopuszczenia go do obowiązków służbowych wynikających z decyzji Ziobry. W przypadku nieuwzględnienia jego roszczeń chciał przywrócenia do pracy na stanowisku prokuratora okręgowego przy zachowaniu dotychczasowych warunków pracy i odszkodowania wysokości ok. 5 tys. zł. Alternatywnie domagał się zasądzenia odszkodowania 83 tys. zł.

W pozwie przypominał, że funkcję prokuratora okręgowego w Nowym Sączu pełnił od 2016 r., a od stycznia 2017 r. realizował zadania na czas nieokreślony.

Prokurator uzasadniał, że decyzja Korneluka nie wywołuje skutków prawnych, gdyż została podjęta przez osobę powołaną na funkcję wbrew ustawie Prawo o prokuraturze.

Prokuratura Okręgowa w Nowym Sączu wnosiła o oddalenie powództwa śledczego w całości. Podkreślała, że prokurator krajowy miał prawo do odwołania prokuratora z funkcji szefa jednostki i że było ono skuteczne.

Pozew Trybusa nie jest jedyny. Prominentni śledczy Zbigniewa Ziobry odsunięci za czasów Bodnara od stanowisk i delegacji zainicjowali kilkadziesiąt postępowań przeciwko prokuraturze. Wśród nich jest m.in. blisko połowa byłych szefów prokuratur regionalnych, a także szefowie wielu warszawskich jednostek.

Sąd: Powołanie Korneluka skuteczne i jego decyzje też

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu (wydział pracy) pod koniec października 2024 r. oddalił powództwo prokuratora Trybusa. Przypominał, że zgodnie z artykułem 14 par. 1 ustawy prawo o prokuraturze prokuratora krajowego powołuje i odwołuje prezes Rady Ministrów na wniosek prokuratora generalnego.

„Wyborcza” ujawniała, że prokurator Trybus uczestniczył w imprezach organizowanych przez polityków PiS

Sąd szeroko odniósł się do kwestii powołania prokuratora Korneluka. Przypomnił: w styczniu 2024 r. – po przejęciu władzy przez prokuratora generalnego Adama Bodnara – człowiek Ziobry Dariusz Barski przejął funkcję prokuratora krajowego. Na bazie opinii prawnych Bodnar stwierdził, że przywrócenie Barskiego do służby ze stanu spoczynku w 2022 r. odbyło się z naruszeniem przepisów i nie wywołało skutków prawnych. A emeryt nie może być prokuratorem krajowym. Przepisy, na podstawie których wrócił Barski, według resortu miały obowiązywać od marca do maja 2016 r. Na miejsce Barskiego powołano najpierw prokuratora Jacka Bilewicza, a potem Dariusza Korneluka. Decyzję o ich powołaniu na funkcję podejmował premier Tusk na wniosek Bodnara. Prezydent nie przedstawił swej opinii.

Sąd przychylił się do interpretacji Bodnara. Uznał, że przepisy, na mocy których Barski powrócił ze stanu spoczynku, miały charakter epizodyczny. Zdaniem sądu przepisy wskazują, że regulacja dotycząca przywrócenia do służby prokuratorów pozostających w stanie spoczynku była niewątpliwie związana z utworzeniem w 2016 r. Prokuratury Krajowej i prokuratur regionalnych. Wiązało się to z koniecznością zapewnienia tym jednostkom obsady kadrowej, w tym także z udziałem doświadczonych prokuratorów w stanie spoczynku. Stąd powrót ze stanu spoczynku mógł się odbyć tylko w określonym czasie. „Przepisy te miały charakter specjalny i wyjątkowy, dlatego ustawodawca ograniczył czasowo ten sposób powoływania i przywracania do służby prokuratorów” – czytamy w uzasadnieniu wyroku.

I dalej: „Z powyższego wynika, że przywrócenie Dariusza Barskiego do służby czynnej 16 lutego 2022 r. przez prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobrę zostało dokonane z naruszeniem obowiązujących przepisów i jako takie nie wywołało skutków prawnych. Sąd nie podziela w tym zakresie uchwały Sądu Najwyższego z 27 września 2024 r. Uchwała ta nie ma mocy zasady prawnej i nie jest wiążąca dla innych sądów”.

Zdaniem sądu brak było podstaw prawnych do kwestionowania umocowania Dariusza Korneluka jako prokuratora krajowego. Został on powołany w marcu 2024 r. na swoje stanowisko zgodnie z ustawą Prawo o prokuraturze przez premiera. Przepis nie przewiduje wyrażenia pisemnej zgody przez prezydenta przy powołaniu, a jedynie przy odwołaniu.

Podejmujący decyzję o odwołaniu Trybusa Dariusz Korneluk był więc zdaniem sądu urzędującym prokuratorem krajowym. Jego kompetencja do powoływania i odwoływania szefów prokuratur wynika z ustawy.

Sąd podkreślił też, że prokurator Trybus nie został odwołany ze stanowiska, lecz z funkcji. A prawo do pobierania dodatku funkcyjnego przysługuje prokuratorowi tylko w okresie sprawowania funkcji. Z chwilą odwołania ze stanowiska uprawnień do dodatku ustaje. W ocenie sądu odwołany nie otrzymał wypowiedzenia warunków pracy i płacy, które przewiduje kodeks pracy, gdyż kodeks pracy nie ma w tym zakresie zastosowania. Zdaniem sądu ustawa Prawo o prokuraturze ani nie wymienia przypadków, w których dopuszczalne jest odwołanie z funkcji w prokuraturze, ani też nie określa terminu, z upływem którego może nastąpić odwołanie. Pozbawienie funkcji prokuratora prokuratury okręgowej pozostaje w gestii władztwa służbowego – stwierdził sąd.

Prokurator Trybus nie zgodził się z orzeczeniem i wniósł apelację, ale przegrał. W styczniu 2026 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu (wydział pracy) oddalił apelację śledczego. Orzeczenie jest więc prawomocne. ●

Jak studiuje się farmację?

Studentka: – W trakcie jednej z ciężkich sesji zrobiliśmy sobie z koleżankami morfologię krwi. Nigdy wcześniej w wynikach nie miałam tylu strzałek w górę i w dół.

Alicja Gardulska

Badanie przeprowadził zespół studentów i naukowców z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu*. Skupili się na jakości kształcenia przyszłych farmaceutów oraz ich samopoczuciu. Informacje zebrali od 420 osób (studentów i absolwentów) z dwunastu uczelni w kraju. I stwierdzili, że „studia przyczyniły się wśród zbadanych do wystąpienia lub zaostrzenia objawów depresyjnych i lękowych”.

Problemem – według studentek i studentów – są ogrom materiału oraz relacje z wykładowcami. – Farmacja to bardzo trudny, wymagający kierunek studiów – tłumaczy Dorota Bęben, absolwentka farmacji na UMW, współautorka badania. Trzeba się zmierzyć m.in. z dużą porcją zaawansowanej chemii: przyswoić setki wzorów, nazw i mechanizmów działania leków.

– W trakcie jednej z ciężkich sesji zrobiliśmy sobie z koleżankami mor-

fologię krwi. Nigdy wcześniej w wynikach nie miałam tylu strzałek w górę i w dół – wspomina.

Dodaje, że ogrom materiału to tylko część problemu. – Z naszych badań wynika, że wiedza nie zawsze jest przekazywana i egzekwowana we właściwy sposób – wyjaśnia.

Okazuje się, że połowa badanych nie poleciłaby farmacji innym. Głównie dlatego, że studiowanie jest okupione wysokim poziomem stresu i nie zostawia zbyt wiele wolnego czasu. A dodatkowo studenci czują się ignorowani przez wykładowców i traktowani gorzej niż inni studenci uczelni medycznych.

Połowa studentów sięga po leki uspokajające

Ponad 82 proc. badanych mówiło, że często czuje stres z powodu zajęć i wyśrubowanych wymagań programowych. Jednym z czynników, który wpływał na poziom odczuwanego stresu, była nieadekwatność trudności testów i egzaminów do poziomu zajęć.

„Egzaminy zawierają treści bardzo szczegółowe, nie zawsze omawiane na zajęciach, w konsekwencji prowadzą do narastającego stresu i strachu – tłumaczy na stronie uczelni dr Katarzyna Karłowicz-Bodalska, współautorka badania. „Gdy sesja zaczyna być przeżywana jako sytuacja nieprzewidywalna, napięcie przestaje pełnić funkcję mobilizującą, a zaczyna wyczerpywać.

Wtedy łatwo wpaść w błędne koło: im większy stres, tym trudniej się uczyć – im trudniej się uczyć, tym większy stres” – czytamy.

Raport zaś stwierdza, że „zjawisko to znacząco przyczyniło się do wystąpienia lęku, depresji, a także przyjmowania leków uspokajających”.

Po leki uspokajające z powodu stresu związanego z nauką musiała sięgnąć połowa badanych.

Obelgi, lekceważenie i seksistowskie uwagi

Do tego dochodzi przeświadczenie, że są traktowani gorzej niż studenci innych kierunków medycznych. Uważa tak aż 90 proc. badanych!

– Wielu studentów uważa, że wykładowcy próbują im udowodnić, że są gorsi niż inni. Najtrudniej mają najmłodszy, częściej czują się upokorzeni ze względu na brak wiedzy i do-

świadczenia. Z każdym kolejnym rokiem studiów jest nieco lepiej – mówi Dorota Bęben.

Aż 60 proc. badanych doświadczyło obelg podczas zajęć. Niemal tyle samo (56 proc.) słyszało szowinistyczne lub seksistowskie uwagi od wykładowców. Co trzecia osoba była świadkiem przemocy fizycznej lub psychicznej podczas zajęć.

U 22 proc. osób, które wzięły udział w badaniu, w czasie studiów zdiagnozowano depresję, u 31 proc. – zaburzenia lękowe.

Połowa badanych studentów farmacji wiedziała, że może skorzystać z pomocy psychologicznej. Ale tylko 7 proc. z niej skorzystało.

Odchudzić programy, zaoferować pomoc

Jak tłumaczy Dorota Bęben, uczelnie mogą i powinny reagować na kilku poziomach. – Niektóre już modyfikują programy nauczania tak, by zmniejszyć ilość materiału z nauk podstawowych, a większy nacisk położyć na praktyczne kształcenie zawodu – mówi. – Ale ważne są też takie działania jak mentoring czy oferowanie darmowej pomocy psychologicznej na uczelni.

Z raportu o zdrowiu psychicznym w środowisku akademickim, przygotowanego w ub. roku przez badaczy z Uniwersytetu SWPS na zlecenie Ministerstwa Nauki i Szkolnic-

stwa Wyższego, wiemy, że z wysokim poziomem stresu każdego dnia zmaga się połowa studentek i studentów w Polsce.

Połowa cierpi na zaburzenia snu. Niemal 60 proc. doświadczyło bruksizmu, czyli wywołanego stresem zgrzytania zębami i zaciskania szczęk, zwłaszcza podczas snu. 67 proc. studentów i studentek regularnie sięga po alkohol. Niemal co trzecia osoba na studiach ma zaburzenia lękowe lub depresyjne. Co piąta cierpi na depresję.

To nie jest polska specyfika, ale trend, obserwowany na całym świecie. Wszędzie wskaźniki dotyczące rozpowszechnienia zaburzeń i chorób psychicznych są porównywalne. I nie dotyczą tylko studentów, ale młodych w ogóle.

Autorzy tamtego raportu podkreślali, że potrzebne są dalsze badania, które wypełnią luki w wiedzy. Ale podkreślali też, że uczelnie już dziś powinny zacząć działać np. sprawdzając skuteczność swoich programów prewencyjnych, czy jakość relacji studentów i doktorantów z promotorami. ●

*Badanie pt. „Quality of education and mental health of pharmacy students in Poland” (Dorota Bęben, Monika Birska, Łukasz Gądek, Dominik Marciniak, Katarzyna Karłowicz-Bodalska) można znaleźć pod tym linkiem.

*Z powodu stresu
związanego z nauką
połowa badanych
musiała sięgnąć po leki
uspokajające*

REKLAMA

Kraj/34422824

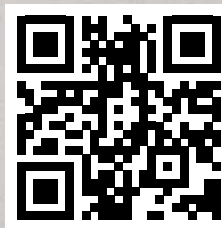
NOWY NUMER

z Listą 100 Najbogatszych
Polaków 2026

Ponad 356 mld złotych

Tyle warte są ich fortuny

Sprawdź, kto jest numerem 1

Szukaj w salonach prasowych lub na forbes.pl

Czy da się oderwać Rosję od Chin

Ostatnie cztery lata pokazały, że dotychczasowe re...

inoziemce

W niemal każdej dyskusji o agresji rosyjskiej na Ukrainę nawiązuje się tak czy inaczej do Chin. Nazywa się je albo „sojusznikiem” (enabler), albo „tyłem” (backer) Rosji. Komentatorzy zwracają uwagę na to, że Moskwa z roku na rok coraz bardziej staje się wasalem Pekinu i żałują, że Zachód nie mógł temu zapobiec.

Czas przyznać, że u progu piątego roku wojny Rosja jest państwem zależnym od Chin, w pełni przywiązany do nich gospodarczo i nijak nie byłaby w stanie uniezależnić się od swego potężnego patrona. Tylko uznając ten oczywisty fakt możemy dokonać analizy sytuacji i oceny tego, co Zachód mógłby zrobić w relacjach z istniejącym „tandemem”.

Transformacja „współpracy” w pełną zależność Moskwy od Pekinu stała się rezultatem i samej putinowskiej agresji, i (jeśli nie bardziej) zachodniej reakcji na wojnę. W 2021 roku Chińska Republika Ludowa była ważnym, ale nie wyłącznym handlowym partnerem Rosji. Na nią przypadało 16,1 proc. eksportu i 22,8 proc. importu rosyjskiego. Przy tym Chiny kupowały 31 proc. ropy i 5 proc. gazu sprzedawanego przez Rosję (48 proc. ropy i 72 proc. gazu kupowała Unia Europejska).

Chiny nie były źródłem inwestycji bezpośrednich w gospodarkę rosyjską (ich udział w tym, co w Rosję wkładał świat, wynosił 2,2 proc.) i nie dawały Moskwie kredytów (jeden wyjątek stanowiły projekty Rosnieftu finansowane a conto przyszłych dostaw ropy).

Udział chińskiej produkcji wysoko-technologicznej na konsumencki rynek Rosji był znaczny w elektronice (50 proc. smartfonów), ale znacznie mniej zauważalny na rynku samochodowym (mniej niż 7 proc.).

Do Chin wyprawilo się w 2019 r. (w 2020 r. kraj był zamknięty z powodu epidemii) sześć i pół raza mniej turystów z Rosji niż do krajów Unii.

W roku 2025 mamy zupełnie inny obraz. Chiny są największym handlowym partnerem Rosji. Przypada na nie 29,8 proc. rosyjskiego eksportu i 37,1 proc. importu. Chińczycy kupują 42 proc. ropy i 44 proc. gazu sprzedawanych przez Moskwę za granicę.

W ostatnich miesiącach Pekin odgrywa rolę prawdziwego „zbawiciela” Moskwy z nadatkiem kompensującego utratę indyjskiego rynku ropy, kupując

teraz o jedną trzecią surowca więcej niż w październiku 2025 roku.

Przy tym najważniejsze są nie tyle zakupy surowców, a to, że Chiny stały się przez ostatnie cztery lata jedynym i niezastąpionym dostawcą do Rosji produkcji wysokotechnologicznej. Dziś chiński sprzęt dla usług łączności komórkowej zapełnia niemal 100 proc. rynku rosyjskiego, udział w nim smartfonów z Chin to około 90 proc., komputerów i samochodów – nie mniej niż 60 proc.

Z Chin albo przez nie przychodzi wszystkie mikroprocesory i czipy dla przemysłu (w tym i zbrojeniowego).

Mamy dziesiątki przykładów tego, że procesory „rosyjskie” i inne „rodzime” wyroby wysokotechnologiczne, okazują się tanim importem z Chin, na który na kolanie naniesiono nazwy rosyjskich „wytwórców”. Stale też docierają informacje o dostawach z ChRL wszelkiej produkcji podwójnego przeznaczenia, która jest wykorzystywana na wojnie.

Poza tym po roku 2023 Chiny stanowią główne ogniwo łączące gospodarkę rosyjską ze światową, jako że transakcje nie są prowadzone przez banki zachodnie, a waluta chińska od początku wojny została oficjalnie ogłoszona jedyną, w której gromadzone są środki w rosyjskim funduszu rezerwowym (Bank Rosji jest dziś największym zagranicznym posiadaczem juana jako waluty rezerwowej).

Przy tym współpraca gospodarcza Rosji i Chin jest niezwykle elastyczna. I rzecz nie tylko w obchodzeniu sankcji. Tylko z wielkim sąsiadem Rosjanie zbudowali swoisty system rozliczeń pozwalający prowadzić „zwierciadlane” transakcje, w których pieniądze w ogóle nie przekraczają granic. Nie można więc nijak obserwować z zewnątrz, jak one przepływają.

Strona chińska z łatwością godzi się na zmienianie nomenklatury towarów w statystyce i sprawozdaniach, w istocie rzeczy przymykając oczy na kontrabandę. Mimo to jednak Chiny jako partner gospodarczy nie zamieniły Rosji Zachodu, a to za sprawą przede wszystkim zasad chińskiej polityki ekonomicznej.

W odróżnieniu od krajów zachodnich, które od lat 70. ubiegłego wieku realizowały strategię outsourcingu i przenosiły produkcję za swoje granice, Chiny jako kraj „rozwijający się”, „doganiający” nigdy tak nie postępowały.

Ich spółki często inwestują w aktywy zagraniczne w sferze wydobywania surow-

ców (to widać od Kazachstanu do Angoli i od Birmy do Ameryki Łacińskiej), w budownictwo nieruchomości, projekty infrastruktury (porty, drogi, lotniska), znacznie rzadziej w sektor finansowy i bankowy oraz w firmy wartościowe dla nich jako źródło nowych technologii (szczególnie w Europie).

Taka strategia sprawia, że inwestycje w Rosję nie miałyby dla ChRL sensu. Ciekawych wysokotechnologicznych przedsiębiorstw tam nie ma. Wielkie złoża surowców są zamknięte dla większościowych zagranicznych udziałowców, infrastrukturą władza państwa, a tam, gdzie dla państwa budują ją wielkie spółki, jej rozwijanie staje się źródłem „rospilu” („piłowanie”, czyli rozkradanie pieniędzy budżetowych). W efekcie nawet na tle wojny inwestycje chińskie nie zwiększyły się, a współpraca kredytowa nie powstała.

W odróżnieniu od spółek zachodnich, które zbudowały w Rosji setki przedsiębiorstw i wniosły swoje technologie, Chiny pomagają Rosji przetrwać, ale w żadnym wypadku nie rozwijać się. A to jeszcze bardziej zwięk-

sza ich wpływ na Kreml (to widać choćby w tym, że udział surowców w rosyjskim eksporcie do Chin jest dziś większy niż był w rosyjskim eksporcie do UE w 2021 r.).

Istotą specyficznych powiązań gospodarczych między Rosją a Chinami jest ich niezwykle dysproporcja.

Z jednej strony w 2025 roku udział Chin w wymianie handlowej Rosji to 32,7 proc. A udział Rosji w wymianie Chin tylko nieco przekracza 3,5 proc. W przypadku Unii Europejskiej w 2021 roku mieliśmy rezultat 14,6 proc. do 12,1 proc.

Z drugiej strony Rosję jako dostawcę przede wszystkim surowców Chiny bez trudu mogą zastąpić innymi dostawcami. Rosyjski węgiel – miejscowym lub australijskim, ropę – bliskowschodnią, gaz – indonezyjskim i brunejskim. Jednocześnie Moskwa nie ma żadnej alternatywy dla chińskich dostaw produkcji wysokotechnologicznej.

To sprawia, że Rosja nie ma żadnej swobody manewru w stosunkach z Pekinem, który bez problemu i strat mógłby zrezygnować ze współpracy,

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

WE WTOREK I W ŚRODĘ W „WYBORCZEJ”

Testy dla 8-klasistów

Przykładowe arkusze egzaminacyjne do ćwiczeń

we wtorek – matematyka,

w środę – język polski

Kraj/34413996

polityka

Chin? Nie, ale jest inne wyjście

Recepty na zakończenie wojny w Ukrainie nie działają.

co dla Moskwy byłoby katastrofą. Dlatego pomysły zachodnich polityków by „oderwać” Rosję od Chin są naiwne i bezmyślne.

Jest wiele przyczyn tego, że w latach wojny Chiny coraz bardziej aktywnie podtrzymują Rosję.

Najważniejszą nazwałbym to, że Pekin rozumie, jak bardzo Rosja jest od niego zależna i to, że stała się ona strefą wpływów chińskich, czego Moskwa nie jest w stanie zmienić. Chiny skłoni-

ły Kreml do niemalych ustępstw ekonomicznych (gaz rosyjski trafia na ich rynek po cenie 1,5 raza niższej niż amerykański na rynek UE). Widzą też, że północny sąsiad kopiuje ich model polityczny, tworząc system totalnej kontroli nad społeczeństwem, w czym Chiny są mistrzem.

Formalnie utrzymując neutralność w konflikcie ukraińskim i bacznie przyglądając się doświadczeniu wojny Chiny uzyskują ważne dla siebie informacje. To jest tym istotniejsze, że przez dziesięciolecia armia chińska budowana była zgodnie z kanonami radzieckimi. Teraz analiza słabości wojsk rosyjskich pomaga Pekinowi udoskonalać siły zbrojne kraju.

Chiny też uważnie przyglądają się reakcjom Zachodu na agresywną politykę rosyjską. „Przymierzają” je do siebie na wypadek własnego ataku na Tajwan.

Wiele razy mówiłem, że Rosja pełni dla Chin rolę trawośca, który idąc w awangardzie „zbiera miny”, bierze na siebie wszelkie uderzenia i nieprzyjemności, pozwalając im uczyć się na swoich błędach. Realizuje też funkcję „niszczyciela” starego porządku światowego, który Chiny też chciałyby zniszczyć, ale uważają za głupotę wyrzekanie się dla tego celu swojego rozwoju ekonomicznego, który w oczach Putina nie ma znaczenia pierwszorzędno.

I to właśnie dlatego Chiny pozostają sojusznikiem Rosji. Wiele analityków rosyjskich obawia się agresywnych chińskich żądań wobec Rosji (historycznych roszczeń terytorialnych nie należy skreślać, szczególnie teraz, kiedy Kreml uzasadnia właśnie nimi własne pretensje do sąsiadów). Nie uważam jednak tego za realne zagrożenie. Dla Pekinu zasoby i potencjał rosyjski jest tak łatwo dostępny,

• **Moskwa, 4 lutego 2026 roku. Prezydent Rosji Władimir Putin prowadzi rozmowy z prezydentem Chin Xi Jinpingiem za pośrednictwem łącza wideo**

FOT. VYACHESLAV PROKOFYEV

że stosowanie siły dla ich pozyskania byłoby głupie i zbyt kosztowne.

Podsumujmy. Po pierwsze, Rosja praktycznie nie odgrywa dziś roli w konstruowaniu priorytetów polityki chińskiej wobec innych graczy. Nie ma wątpliwości, że Xi Jinping widzi przyszły świat jako dwubiegunowy. Jego nie interesują fantazje Putina o „trzech centrach siły”.

Po drugie, Chiny dziś mają władzę nad Moskwą tak ogromną, że mogą zmusić Kreml do podjęcia praktycznie każdej ekonomicznej czy politycznej decyzji.

Po trzecie, Zachód nie powinien się obawiać chińsko-rosyjskiej współpracy jako takiej, bo ekonomicznie ona nie wzmacnia Rosji, a politycznie zmusza ją do godzenia się z wasalnym, a nie mocarstwowym statusem (biorąc pod uwagę wpływ Chin na peryferie postradzieckie, przede wszystkim w Azji Środkowej to oznacza znaczne ograniczenie putińskiej swobody manewru w polityce międzynarodowej).

Inaczej niż Rosja, która nie może się wyrzec sojuszu z Chinami, Chiny mogą zmienić swe relacje z nią bez strat własnych.

Nie mam na myśli tego, że Pekin miałby doprowadzić do zmiany reżimu w Moskwie i jej powrotu do prozachodniej „normalności”, bo to nie odpo-

Chiny stały się przez ostatnie cztery lata jedynym i niezastąpionym dostawcą do Rosji produkcji wysokotechnologicznej

wiadałoby interesom Chin. Ale „miętko” przymusić Putina do pokoju z Ukrainą, przy zachowaniu jego władzy i odseparowania kraju od Zachodu, politycy chińscy mogliby, gdyby ocenili, że to będzie dla nich korzystne (niedawno zwracał na to uwagę w swojej publikacji Michail Chodorkowski).

Jasno zdaję sobie sprawę z tego, że w zachodni obraz świata trudno byłoby wpisać koordynację działania państw atlantyckich i Chin nakierowaną na zwiększenie nacisku na Rosję. Taka strategia bowiem byłaby de facto związana z uznaniem swego rodzaju podziału stref wpływów (Europa i USA porozumiewają się co do warunków pokoju z Ukrainą, Chiny – z Rosją, a to oznaczałoby, że każdy z uczestników wojny uznaje nad sobą swojego patrona).

Przy tym ostatnie cztery lata pokazały, że Pekin nie jest skłonny iść na ustępstwa pod naciskiem. A to oznacza, że można by z nim dojść do porozumienia, gdyby Zachód zdecydował się na głęboki „reset”, przynajmniej w sferze gospodarczej (nie jest to niemożliwe, na co wskazuje niedawno zawarte porozumienie między Kanadą a ChRL).

W warunkach, kiedy Donald Trump traci zainteresowanie uregulowaniem konfliktu rosyjsko-ukraińskiego, a Kijów szykuje się do długiej wojny, podobny dialog mógłby się okazać, jeśli nie jedy-
ną, to najbardziej korzystną opcją. ●

Władisław Inoziemcew, znany i ceniony ekonomista, współzałożyciel Centrum Analiz i Strategii w Europie (CASE) w Nikozji. Rosyjskie Ministerstwo Sprawiedliwości uznało go za „agenta zagranicy”. Rosja wszczęła przeciwko niemu dochodzenie i reształa za nim listy gończe.

Tłumaczył Wacław Radziwinowicz.
Tytuł i lead od redakcji

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ”

Wydanie
sobotnie „Wyborczej”
możesz kupić

**OD SOBOTY
DO CZWARTKU!**

Szukaj w punkcie
sprzedaży prasy.

DZIEWCZYN Y IDĄ NA STUDIA, CHŁOPAKI ZOSTAJĄ W DOMU

Czy w przyszłości zamienimy się miejscami?

ANASTAZJA JAKUBIAK

Tomek do samego końca pozostał w moich oczach mężczyzną, w którym się zakochałam

Rentierzy mieli z najmu 39 mld zł w jeden rok

W 2024 roku 1,14 mln osób rozliczyło się z najmu. Łącznie osiągnęły przychód w wysokości 39 mld zł. Dużo? Te dane nie dają pełnego obrazu rynku. Nie każdy wynajmujący rozlicza PIT-28.

Justyna Sobolak

Każdego roku Ministerstwo Finansów publikuje dane dotyczące przychodów z najmu. Czerpie je z zeznań podatkowych. Z najnowszych danych za 2024 rok wynika, że po raz kolejny wzrosła liczba osób, które przeznaczają posiadane nieruchomości na wynajem.

Ponad milion wynajmujących

W 2024 r. dochody z najmu wykazało 1,14 mln osób. Łącznie wykazały przychód w wysokości 39 mld zł. Liczba wynajmujących wzrosła rok do roku o ponad 66 tys.

– Wzrost liczby podatników rozliczających PIT-28, z 700 tysięcy w 2019 roku do 1,14 miliona w 2024, to efekt trzech nakładających się zjawisk, a nie jednego prostego trendu – ocenia Maciej Gołębiowski, ekspert do spraw inwestowania w nieruchomości i twórca strony dobrynajem.pl.

Jak twierdzi, dominującym czynnikiem jest zmiana przepisów. – Od 1 stycznia 2023 roku Polski Ład zlikwidował możliwość rozliczania najmu prywatnego na zasadach ogólnych. Ryczałt stał się jedyną opcją, co wymusiło migrację wszystkich dotychczas rozliczających się na skali podatkowej. To wyjaśnia nagły skok o 175 tysięcy podatników między 2022 a 2023 rokiem. Nie był to wzrost świadomości, lecz przymus prawny – uważa Maciej Gołębiowski.

Ucieczka z szarej strefy

Oprócz tego, oczywiście, rośnie liczba osób, które wchodzi na rynek. Kupują mieszkania z myślą o czerpaniu zysków z najmu lub dziedziczą nieruchomości i zaczynają je wynajmować. Sporo jest też osób wychodzących z szarej strefy.

– Dyrektywa DAC7, obowiązująca od lipca 2024 roku, zobowiązuje platformy rezerwacyjne do raportowania danych użytkowników do Krajowej Administracji Skarbowej. Pierwsze raporty trafiły do KAS w styczniu 2025 roku – w województwie mazowieckim odnotowaliśmy już 42-procentowy wzrost korekt PIT-28 w pierwszym kwartale tego roku. Z mojej perspekty-

FOT. PRZEMYSŁAW SKRZYDŁO / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wciąż może być duża grupa osób, które nie informują skarbowki o tym, że wynajmują mieszkania

wy, jako osoby, która zarządza portfelem ponad 300 apartamentów, oznacza to, że, wynajmujący, którzy latami unikali opodatkowania, teraz masowo legalizują działalność. Nie dlatego, że chcą, dlatego, że muszą, bo kontrole mogą sięgać pięciu lat wstecz – zwraca uwagę Maciej Gołębiowski.

Wielu właścicieli, którzy nie prowadzili działalności gospodarczej i wynajmowali tylko jedno czy dwa mieszkania na doby, próbowało ominąć przepisy i nie opłacało podatków, licząc na to, że urząd skarbowy nie dowie się o ich działalności. Teraz, gdy platformy rezerwacyjne raportują do skarbowki dane użytkowników, właściciele, bojąc się kar, zaczynają opłacać podatki.

Najem prywatny – tylko ryczałt

Dochody z najmu prywatnego, podnajmu, dzierżawy i poddzierżawy – mieszkania, domu, garażu – podlegają opodatkowaniu. Od 2023 ro-

ku jedyną formą opodatkowania przychodów z najmu prywatnego jest ryczałt. Wynosi on:

- 8,5 proc. przychodu do kwoty 100 000 zł przychodu;
- 12,5 proc. przychodu od nadwyżki ponad 100 000 zł przychodu.

W przypadku małżonków, którzy złożyli oświadczenie o opodatkowaniu przychodów przez jednego z nich, kwota przychodów z najmu, od której stosuje się stawkę podatku w wysokości 12,5 proc., wynosi 200 tys. zł.

Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych oblicza się i wpłaca za każdy miesiąc lub kwartalnie. Za każdy miesiąc:

- do 20. dnia następnego miesiąca za miesiąc poprzedni,
- za miesiąc grudzień – do 20 stycznia następnego roku podatkowego.

W przypadku rozliczenia kwartalnego:

- do 20. dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, za który ryczałt ma być opłacony,
- za ostatni kwartał – do 20 stycznia następnego roku podatkowego.

Po zakończeniu danego roku, trzeba się z najmu rozliczyć, składając PIT. – W przypadku najmu prywatnego rozliczanego ryczałtem zeznanie składa się na formularzu PIT-28. Za przychody z najmu uzyskane w 2025 roku PIT-28 należy złożyć do 30 kwietnia 2026 roku, jest to też ostateczny termin na dopłatę podatku – instruuje Wojciech Pławiak, partner w kancelarii Litigato.

Dodaje, że PIT-28 składa każda osoba, która w danym roku osiąga przychody z najmu prywatnego opodatkowanego ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Jeżeli w danym roku podatkowym nie było żadnych przychodów z najmu (np. lokal stał pusty), to obowiązek złożenia PIT-28 z tytułu najmu nie powstaje.

Rozliczenie najmu – 14 dni na zgłoszenie umowy

Jak w ogóle zacząć rozliczanie? – Przy zwykłym najmie prywatnym nie ma obowiązku rejestrowania umowy w urzędzie skarbowym ani składania odrębnego zgłoszenia o jego rozpoczęciu. W praktyce rozpoczęcie najmu ujawnia się przez bieżące opłacanie ryczałtu: miesięcznie

lub kwartalnie oraz ujęcie przychodów z najmu w rocznym PIT-28 – mówi.

Inaczej jest w przypadku umowy najmu okazjonalnego. – Umowę trzeba zgłosić do urzędu skarbowego w ciągu 14 dni od rozpoczęcia najmu. Niedopełnienie tego obowiązku skutkuje całkowitą utratą wszystkich przywilejów. Umowa jest traktowana jak zwykły najem ze wszystkimi konsekwencjami – mówi Maciej Gołębiowski.

Umowa najmu okazjonalnego daje wynajmującemu możliwości skorzystania z uproszczonej drogi do eksmisji najemców, którzy nie wywiązują się z nałożonych na nich obowiązków (np. zalegają z czynszem). Jest zawierana na czas oznaczony, nie dłuższy niż 10 lat. Najistotniejszym jej elementem jest poddanie się egzekucji – najemca wskazuje miejsce, do którego może się przeprowadzić, jeśli zajdzie konieczność opróżnienia i wydania lokalu. Oświadczenie ze wskazaniem miejsca poświadczane jest przez notariusza.

– Dla osób fizycznych wynajmujących prywatnie najem okazjonalny pozostaje najlepszą dostępną ochroną. Ale to ochrona warunkowa – mówi Maciej Gołębiowski.

Skala znacznie większa

Dane Ministerstwa Finansów, choć najbardziej wiarygodne, bo przygotowane na podstawie złożonych deklaracji podatkowych, nie dają pełnego obrazu rynku. Obejmują przychody z najmu i dzierżawy, więc nie tylko wynajem mieszkań, ale też garaży czy działek pod podbilbordy. Można jednak przypuszczać, że większość z 1,14 mln podatników to wynajmujący mieszkania.

Trzeba jednak zauważyć, że wciąż może być duża grupa osób, które nie informują skarbowki o tym, że wynajmują mieszkania. Mogą w ten sposób próbować uniknąć zapłaty podatku. Do tego dochodzą jeszcze wynajmujący prowadzący działalność gospodarczą, którzy mają w portfelu po kilkanaście lub nawet kilkadziesiąt nieruchomości, a które przeznaczają na wynajem długo- bądź krótkoterminowy.

Lepszy obraz rynku najmu może dać rejestr kwater krótkoterminowych, którego uruchomienie planuje rząd. Prace nad ustawą w tym zakresie trwają. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34420569

Dzieci wykorzystywane seksualnie potrzebują Twojej pomocy.

Przeznacz **1,5%** podatku Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

KRS 0000 20 44 26

pit.fdds.pl

Twój e-PIT wciąż dla wielu nie jest zrozumiały

„Nie mogę się rozliczyć w Twój e-PIT, bo nie mam papierowego PIT-a od pracodawcy” – takie wpisy mnożą się na facebookowych grupach. Wiele podatników nie wie, że papierowe zeznanie nie jest im wcale potrzebne. Skarbówka wszystkie dokumenty ma już u siebie.

Justyna Sobolak

15 lutego rozpoczął się okres rozliczeń PIT za ubiegły rok. Od tego momentu w usłudze Twój e-PIT na podatników czekają zeznania podatkowe za 2025 rok, wypełnione na podstawie danych, które posiada skarbowka.

W przygotowanych zeznaniach uwzględnione są m. in. informacje od płatników, w tym również zwolnienia z PIT dla osób do 26. roku życia, dla rodzin cztery plus, dla pracujących seniorów, dla osób powracających z zagranicy oraz odliczenia z tytułu składek członkowskich na rzecz związków zawodowych.

Wypełnione zeznania wystarczy sprawdzić, zaakceptować, zmodyfikować (np. dodać ulgi, odliczenia) i wysłać bez wychodzenia z domu.

W oczekiwaniu na papierowy PIT

Wiele osób wstrzymuje się jednak z rozliczeniem podatku, tłumacząc to brakiem papierowego zeznania. Na różnych grupach na Facebooku przybywa wpisów tego typu od użytkowników.

„Zazdroszczę, że już się rozliczyłyście. Też chciałabym to zrobić, bo zależy mi na szybkim otrzymaniu zwrotu. Ale wciąż nie mam PIT-a od pracodawcy. Nie wiem, kiedy go otrzymam” – czytamy w jednym z takich wpisów.

Inna użytkowniczka pisze, że czeka na PIT-a męża z Ochotniczej Straży Pożarnej. „Jestem wściekła, bo to groźne, a blokuje nas, by się rozliczyć. Wy-

datki są duże, bo dziecko idzie do komunii w tym roku, ciągle mamy jakieś składki, chciałam szybko otrzymać zwrot i nici” – denerwuje się kobieta.

**15 lutego rozpoczął się
okres rozliczeń PIT
za ubiegły rok**

e-PIT 2025 już w systemie

Te wpisy pokazują, że Polacy, choć coraz chętniej korzystają z usługi Twój e-PIT, to nadal nie rozumieją jej działania. Dzięki tej usłudze nie trzeba czekać na papierowe PIT-y, które pracodawcy mają obowiązek dostarczyć do osób zatrudnionych do końca lutego. Skarbówka już je ma, bo firmy muszą je przekazać fiskusowi do 31 stycznia, i to na ich podstawie przygotowane jest rozliczenie w Twój e-PIT.

Wystarczy wejść na Twój e-PIT i sprawdzić, na podstawie ilu i jakich dokumentów urzędnicy przygotowali zeznania podatkowe. Jeśli wszystkie dokumenty są w systemie, można przystąpić do działania.

Kiedy otrzyma się zwrot podatku?

Korzystając z Twój e-PIT zwrot podatku otrzyma się w terminie do 45 dni. Dla porównania, w przypadku tradycyjnych, papierowych rozli-

czeń, termin zwrotu wynosi do trzech miesięcy.

W przypadku odwrotnej sytuacji, czyli konieczności zapłaty podatku, w usłudze Twój e-PIT wskazany jest mikrorachunek podatkowy, co umożliwia łatwe i wygodne rozliczenie płatności online. Płatności należy dokonać do 30 kwietnia 2026 roku.

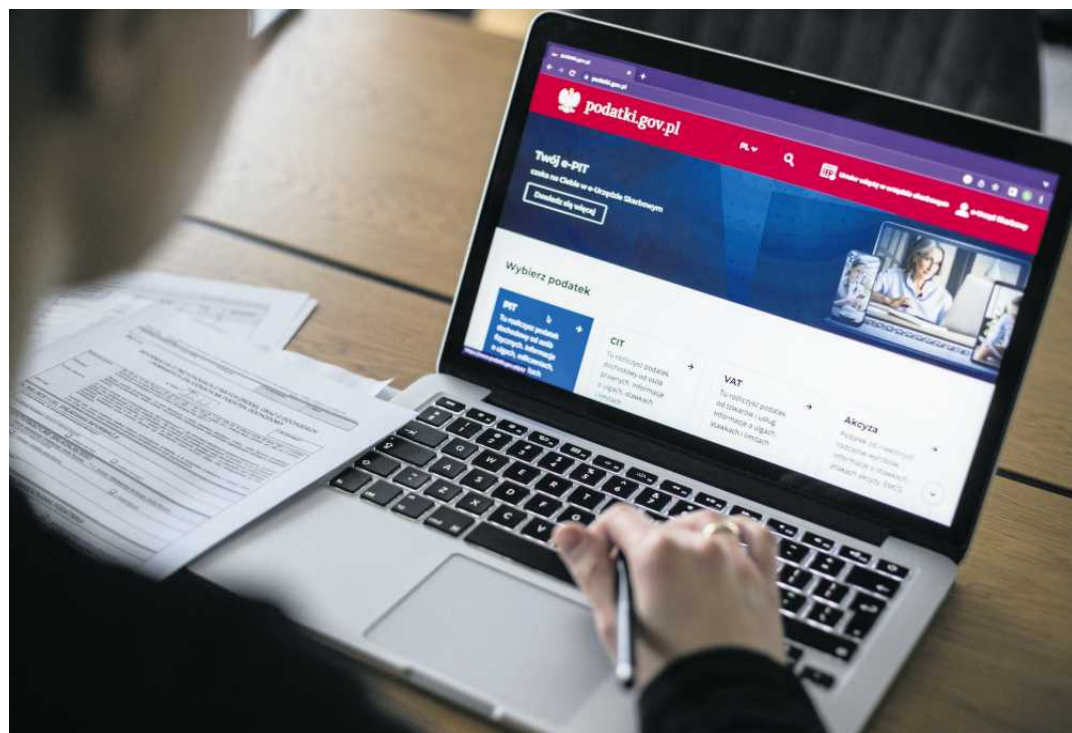
Wsparcie na infolinii

Wszyscy, którzy mają wątpliwości jak rozliczyć podatek, mogą m.in. zadzwonić na ogólnopolską infolinię KAS na numer (+48) 22 330 03 30 i wybrać tonowo 0. Pracownicy urzędów skarbowych mogą bezpiecznie udzielać przez telefon także informacji w indywidualnych sprawach, objętych tajemnicą skarbową. Ochronę danych umożliwia uwierzytelnianie specjalnym indywidualnym kodem telePIN, który szybko i łatwo można ustawić w e-Urzędzie Skarbowym.

Szczegółowe informacje na temat rozliczenia PIT można znaleźć także na stronie podatki.gov.pl. Za pomocą tej strony podatnicy mogą również zadawać pytania online – mailowo i na czacie.

Wsparcie dla osób rozliczających PIT zapewniają też urzędy skarbowe. Można m.in. elektronicznie zarezerwować wizytę w wybranym urzędzie, w konkretnym dniu i o wybranej godzinie na stronie wizyta.podatki.gov.pl. Można również telefonicznie zarezerwować termin wizyty, dzwoniąc na infolinię KAS i wybierając tonowo 2.

Rozliczenia podatkowe należy złożyć do 30 kwietnia 2026 roku. Do tego czasu w usłudze Twój e-PIT można zweryfikować i zmodyfikować lub zatwierdzić swoje rozliczenia. Jeżeli się tego nie robi i nie rozliczy w inny sposób, to z upływem 30 kwietnia zostanie ono automatycznie zaakceptowane. ●

• Wypełnione zeznania wystarczy sprawdzić, zaakceptować, zmodyfikować i wysłać bez wychodzenia z domu

FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34421586

Stowarzyszenie „Krok za krokiem” w Zamościu

Darczyńco

KRS 0000057364

Wszystko w Twoich rękach!

dziękujemy

KRS 0000057364

www.spdn.pl | ul. Peowiaków 6a | 22-400 Zamość

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34418658

ROCZNIE POMAGAMY KILKUSET KOTOM... STAWIAJ Z NAMI NA ŁAPY!

PRZEKAŻ NAM 1,5%

SPRAWDŹ NASZ NUMER KRS: 0000491968

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34419961

Proszę POMÓŻ Ty JEDEŃ możesz Odmienić mój los

LTDnZ

Łódzkie Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami
ul. Piotrkowska 117 lok. 19
90-430 Łódź
Konto 18 1090 2705 0000 0001 1606 1967

KRS 0000014017

1,5%

KRS 0000014017

REKLAMA

Kraj/34422420

The Power of Dialogue

EEC

XVIII Europejski Kongres Gospodarczy

22-24.04 2026

Międzynarodowe Centrum Kongresowe & Spodek, Katowice

JOIN US

WWW.EECPOLAND.EU

IKZE opłaca się jeszcze bardziej

IKZE działa jak prywatna tarcza podatkowa, ale jednocześnie daje pełną kontrolę nad tym, w co i kiedy inwestujemy. Teraz jest jeszcze więcej powodów, by z niego korzystać.

Anna Popiołek

Dlaczego akurat teraz? Bo z roku na rok możemy coraz swobodniej decydować, w co chcemy inwestować.

IKZE jest w praktyce jednym z najbardziej elastycznych produktów do długoterminowego oszczędzania. Jego podstawowy plus to preferencje podatkowe. W zależności od formy zatrudnienia, przy rocznym rozliczeniu PIT można oszczędzić kilka tysięcy złotych. Dla etatowców to dodatkowo 3,3 tys. zł, a dla osób prowadzących działalność gospodarczą – blisko 5 tys. zł.

Ale dlaczego IKZE opłaca się jeszcze bardziej, niż wygląda to na pierwszy rzut oka?

Twoje pieniądze pracują na dwóch frontach

I Po pierwsze, dostajesz ulgę podatkową od razu. Po drugie, cały kapitał (czyli twoje środki plus zaszczędzony podatek) pracuje na siebie przez lata. To oznacza, że dzisiejsze pieniądze są więcej warte niż jutrzejsze, a IKZE pozwala przyjąć pełną korzyść z tej różnicy. Limity IKZE na 2025 rok wynoszą:

- pracownicy, zleceniobiorcy, osoby na umowie o dzieło: 11 304 zł,
- osoby prowadzące działalność gospodarczą: 16 946 zł.

Od tych kwot można odliczyć 12, 19 lub 32 proc. (w zależności od formy i progu opodatkowania).

Przykład 1: Pracownik na etacie (stawka 12 proc.). Wpłata: 11 304 zł. Ulga podatkowa: 11 304 x 12 proc. =

FOT. DARSZACH/SHUTTERSTOCK

1 356,48 zł. Co to znaczy? Wpłacasz 11 304 zł, ale realnie kosztuje cię to 9 947,52 zł (państwo dopłaca, czyli zwraca ci w formie zwrotu z podatku 1 356,48 zł, a ty inwestujesz pełną kwotę).

Przykład 2: Pracownik na etacie, roczne przychody na poziomie 129 000 zł. Wpłata: 11 304 zł. Ulga podatkowa: 11 304 zł x 32 proc. = 3 617,28 zł. Co to znaczy? Wpłacasz 11 304 zł, ale realnie kosztuje cię to 7 686,72 zł (państwo dopłaca 3 617,28 zł, a ty inwestujesz całość).

Przykład 3: Przedsiębiorca na skali (stawka 32 proc.). Wpłata: 16 946 zł. Ulga podatkowa: 16 946 x 32 proc. = 5 422,72 zł. To jedna z największych dostępnych ulg podatkowych w III filarze. Realny koszt wpłaty: 16 946 – 5 422,72 = 11 523,28 zł.

Przykład 4: Przedsiębiorca na podatku liniowym (19 proc.). Wpłata: 16 946 zł. Ulga podatkowa: 16 946 x 19 proc. = 3 219,74 zł. Realny koszt: 16 946 – 3 219,74 = 13 726,26 zł.

Dzięki temu możemy skorzystać też z tzw. magii procentu składanego. Jak to działa? Jeśli założymy, że chcielibyśmy odkładać co miesiąc 1 tys. zł z oprocentowaniem 5 proc. rocznie i kapitalizacją miesięczną, to

po dziesięciu latach z naszych wpłat mamy zaoszczędzone 120 tys. zł oraz 35 929 zł odsetek. Jednak już po dwudziestu latach regularnego oszczędzania mamy kwotę 240 tys. zł wpłat oraz 172 746 zł odsetek. A po kolejnych pięciu latach nasze oszczędności podwajają się – z wpłat mamy kwotę 300 tys. zł, a z odsetek aż 297 991 zł.

Odroczenie podatku dochodowego to w praktyce tani kredyt od państwa

2 Środki z IKZE można wycofać wcześniej. Wtedy musimy uwzględnić wypłatę w rozliczeniu PIT i zapłacić od tej kwoty podatek dochodowy zgodnie ze stawką, według której rozliczamy swoje dochody – 12, 19 lub 32 proc.

Państwo pozwala ci zatrzymać część podatku dochodowego przy sobie nawet na kilkadziesiąt lat. Jeśli jesteś inwestorem, który systematycznie odkłada i inwestuje, to właśnie te pożyczone od skarbowki pieniądze generują dodatkowe zyski. Chodzi również o to, że choć IKZE to konto do oszczędzania na emeryturę, to sporo osób traktuje je jako konto z odroczonej opcją zapłaty podatku dochodowego. Działa to na tej zasadzie, że

ulgę podatkową mamy od razu, a podatek płacimy, dopiero gdy chcemy wycofać pieniądze, więc dopóki tego nie zrobimy, obracamy kapitałem i możemy go pomnażać.

Działa tu wspomniany procent składany, czyli: założymy, że mamy 1000 zł ulgi podatkowej, inwestujemy te pieniądze i mamy z tego 10 procent zysku, potem kolejne 10 proc., a podatek wciąż wynosi 1000 zł. W kieszeni zostaje nam więc dodatkowo 210 zł.

IKZE to również obniżenie realnej stawki podatkowej

3 Co do zasady pieniądze z konta IKZE mają być wypłacone po osiągnięciu wieku emerytalnego, bo są to oszczędności emerytalne. W takim wariancie trzeba będzie zapłacić 10-proc. podatek ryczałtowy (choć jest tu pewne ryzyko: nie wiemy, jakie podatki będziemy płacić za 40 lat, a tym samym, czy ustalony podatek od wypłat nie zostanie w przyszłości podniesiony).

Szczególnie dla osób przekraczających próg podatkowy IKZE działa jak zawór bezpieczeństwa, dzięki któremu można utrzymać dochód w niższym progu.

Dlatego IKZE to najlepsze rozwiązanie dla tych, którzy chcą uciec przed drugim progiem podatkowym. To znaczy, ich roczny dochód przekroczyłby 120 tys. zł (a więc płaciliby podatek według stawki 32 proc.), gdyby nie odliczenie od podstawy opodatkowania wpłaty na IKZE. Dzięki odliczeniu pozostają przy stawce 12 proc.

Inny sposób? Na przedterminowej wypłacie mogą zyskać (poprzez obniżenie stawki podatku z drugiego do pierwszego progu) ci, którzy do tej pory wpadali w drugi próg dochodowy, a w danym roku wiedzą, że znajdą się jeszcze w pierwszym progu dochodowym. Czyli np. wiedzą, że będą zarabiać mniej, będą na urlopie macierzyńskim i rodzicielskim przez rok i będą dostawać 80 proc. swojej dotychczasowej pensji lub na dłuższym zwol-

nieniu chorobowym (i również będą przez ten czas dostawać 80 proc. pensji). Przy wcześniejszej wypłacie trzeba zapłacić i podatek dochodowy, i podatek od zysków kapitałowych (19 proc. od tego, co zarobiliśmy).

Jak popularne jest IKZE w Polsce? Na koniec 2024 r. prowadzonych było ok. 593 133 kont IKZE. W 2024 r. do IKZE dołączyło 109 127 nowych uczestników – to wzrost o około 52,3 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim. Na koniec czerwca 2025 r. liczba IKZE wzrosła do ok. 615,5 tys. kont. Wartość środków zgromadzonych na IKZE na koniec 2024 to ok. 12,1 mld zł. Do połowy 2025 suma aktywów wzrosła – na IKZE było już ok. 14,3 mld zł.

Brak podatku Belki przy inwestowaniu

4 Wszystkie zyski reinwestowane w ramach IKZE są wolne od podatku Belki aż do momentu wypłaty i to tylko wtedy, jeśli zdecydujemy się na wypłatę przed 65. rokiem życia. Jeśli poczekamy do tego momentu to podatku Belki nie ma w ogóle. Jeśli inwestujesz 20-30 lat to różnica między portfelem obciążanym podatkiem Belki a takim bez podatku jest olbrzymia. To często dziesiątki tysięcy złotych.

Do oszczędzania na emeryturę jest też drugie narzędzie – Indywidualne Konto Emerytalne (IKE). W przypadku IKE ulgę podatkową dostajemy „na wyjściu” – od wypłaconych pieniędzy nie zapłacimy podatku, ale wpłat nie możemy odpisać w zeznaniu podatkowym.

W przypadku wypłaty „w terminie”, czyli po osiągnięciu wieku emerytalnego, pieniądze zarówno z IKZE, jak i IKE są zwolnione z 19-proc. podatku od zysków kapitałowych (tzw. podatku Belki). Ale to mało namacalny wabik, bo odroczonej.

Ochrona przed inflacją dzięki inwestycjom

5 W przeciwieństwie do zwykłej lokaty IKZE pozwala inwestować w aktywa, które przewyższą infla-

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34422217

NIE MOŻESZ NA TO PATRZĘĆ?

Viva!
Akcja dla zwierząt
Organizacja Pozytywu Publicznego

Przekaż 1.5%

KRS: 0000135274

cję w długim okresie. Zwłaszcza w tym roku, kiedy IKZE zaczęły oferować nowe podmioty, możemy w prosty sposób inwestować w światowe indeksy, ale też na przykład w ETF na bitcon.

IKZE możemy bowiem założyć w banku, towarzystwie funduszy inwestycyjnych, domu maklerskim, towarzystwie ubezpieczeniowym czy dobrowolnych funduszach emerytalnych prowadzonych przez powszechne towarzystwa emerytalne (to te same instytucje, które prowadzą OFE).

Haczyk? Wysokie opłaty pobierane przez niektóre instytucje finansowe prowadzące IKZE.

Nie dotyczą wyłącznie tych, którzy wyjmują pieniądze przed emeryturą. Mało tego – ci, którzy rzeczywiście chcą odkładać przez długi czas co miesiąc czy raz w roku ustaloną kwotę, mogą stracić jeszcze więcej niż ci, którzy chcą wyjąć pieniądze wcześniej, bo opłaty zjadały ich kapitał systematycznie przez długi czas. Mowa więc o tych osobach, które całość uzbieranych pieniędzy chcą wypłacić dopiero po ukończeniu 65 lat.

Nawet „tanie” IKZE może być drogie, jeśli dom maklerski pobiera opłaty za przechowywanie zagranicznych aktywów albo pobiera wysoki spread przy przewalutowaniu. Jeżeli transakcje są rzadkie i małe (np. co miesiąc wpłata plus zakup za kilkaset złotych), minimalna opłata prowizyjna w niektórych domach maklerskich może zjeść więcej niż połowę zysku.

O jakie opłaty przede wszystkim chodzi? W niektórych firmach możemy bezkosztowo kupować akcje polskich firm, zamiast płacić, jak w większości domów maklerskich, 0,38-0,39 proc. wartości transakcji, nie mniej niż 5 zł. Można też wybrać taką platformę, która ma relatywnie niskie spready, czyli różnicę między ceną zakupu akcji a jej wyceną giełdową. Można też skorzystać z czasowych promocji i np. odebrać kilkaset złotych za założenie IKZE w odpowiednim momencie. ●

FOT. SHUTTERSTOCK

Jak wykorzystać pełną kwotę ulgi?

Część osób, którym przysługuje ulga na dziecko, nie wykorzystuje jej w całości. Gdy podatek jest niższy od wysokości ulgi, może się wydawać, że zwrot nie przysługuje. Jednak z ulgi można skorzystać nawet w takim przypadku.

Ulga na pierwsze i drugie dziecko wynosi 1112,04 zł liczone oddzielnie. Co, jeśli jednak podatek, który musimy zapłacić, jest niższy od tej kwoty lub w ogóle jesteśmy z niego zwolnieni? Wiele osób widząc, że ulga na dzieci wyniosła 0 zł, po prostu akceptuje ten fakt. Państwo przewidziało jednak taką sytuację i pozwala na dodatkowy zwrot. Jak to działa?

Jeśli nasz podatek jest bardzo niski, to automatycznie naliczona ulga po prostu go zeruje. Pieniądze z ulgi na dzieci jednak nie przepadają. Można otrzymać różnicę między przyznaną ulgą, a jej ustawową wysokością. Jeśli więc nasz podatek wynosił 1000 zł, to gdy mamy jedno dziecko, zostaje on zmniejszony do zera. 112,04 zł, czyli pozostała kwota ulgi, jednak nie przepada. Można ją odzyskać, po prostu ręcznie zaznaczając opcję „dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci”.

Jeśli mamy więcej dzieci, odliczenie znacząco wzrośnie, bo na trzecie dziecko ulga to 2000,04 zł, a na czwarte i kolejne 2700 zł. Nie zawsze jednak odzyskamy całą różnicę między odliczeniem, które nam przysługiwało a pełną kwotą ulgi. Maksymalna dodatkowego zwrotu jest bowiem równa kwocie, jaką przeznaczylimy na składki społeczną oraz zdrowotną w danym roku podatkowym.

W usłudze Twój e-PIT większość ulg nie jest naliczana automatycznie, a nawet jeśli są, to możemy stracić część pieniędzy, jeśli wszystkiego nie dopilnujemy, właśnie jak w przypadku ulgi na dziecko. ●

Kacper Kolibabski

Można otrzymać różnicę między przyznaną ulgą, a jej ustawową wysokością

OGŁOSZENIE Warszawa/34416913

RÓŻNI LUDZIE, JEDEN ŚWIAT

Wpłać **1,5%**

fundacjaagory.pl
KRS 210120

FUNDACJA AGORY

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34418405

20 Przekazaliśmy już ponad **mln zł**

faniMani.pl

Wiele okazji... do pomagania!

na wsparcie lokalnych organizacji:
OSP, szkół, fundacji i stowarzyszeń.

Przekaż 1,5% podatku i wspieraj lokalne inicjatywy!

1,5% KRS 0000 507 234

Fundacja FaniMani.pl, Macieja Palacza 144, 60-278 Poznań
wspieram.fanimani.pl

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34422356

W POLSCE JEST PONAD MILION BEZDOMNYCH ZWIERZĄT

NIE ROZMNAŻAJ - PODARUJ DOM - PRZEKAŻ 1,5%**KRS 0000537423**

Fundacja
Człowiek dla Zwierząt
Przytulisko w Łętkowicach

BS w Słomnikach
78 8614 0001 0010 0147 5971 0001
Łętkowice Kolonia 59, 32-107 Radziemice
tel. 783 553 197, 534 884 174
czlowiekdlazwierzat.org

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34416767

Pomóż ochronić ostatnią chwilę ...

Fundacja Domowe Hospicjum dla Dzieci w Opolu od stycznia 2006 roku zajmuje się domową opieką paliatywną nad nieuleczalnie chorymi dziećmi.

Opieką obejmuje dzieci zamieszkające na terenie całego województwa opolskiego.

Fundacja istnieje dzięki hojności ludzi wielkiego serca, którym nieobojętny jest los naszych małych podopiecznych.

W działalności tej bardzo liczymy na ludzi wrażliwych na potrzeby chorych dzieci.

DZIĘKUJEMY ZA DOTYCHCZASOWE WSPARCIE.

1,5% PODATKU
ORGANIZACJA POŻYTU PUBLICZNEGO
KRS 0000245423

FUNDACJA DOMOWE HOSPICJUM DLA DZIECI W OPOLU

DAD

ul. Armii Krajowej 11-13 A
45-071 Opole
tel./fax: 77 442 51 08
www.hospicjum.opole.pl

HOSPICJUM PERINATALNE W OPOLU
PRZY FUNDACJI DOMOWE HOSPICJUM DLA DZIECI W OPOLU

Tożsamość Europy

Europejczycy, dzieci walki z totalitaryzmem

Na pytanie o to, co mogłoby stać się fundamentem ponadnarodowej tożsamości europejskiej, istnieje prosta odpowiedź: to pamięć walki z kimś, kto chce nam odebrać nasze prawa i wolności.

Mazzini

W dyskusjach dotyczących przyszłości Unii Europejskiej i jej szans na stanie się poważnym graczem geopolitycznym, zdolnym przeciwstawić się rosyjskiemu imperializmowi, chińskiej ekspansji gospodarczej i amerykańskiej transakcyjności w stosunkach międzynarodowych, często przewija się stwierdzenie, że Europa w tym potrójnym starciu skazana jest na porażkę, bo Europa tak naprawdę nie istnieje. Przynajmniej w rozumieniu geopolitycznym właśnie, gdzie coraz bardziej zaczyna liczyć się twarda siła militarna, ujednolicona i scentralizowana władza wykonawcza oraz zdolność wywierania presji gospodarczej na inne kraje, najlepiej po błyskawicznie podjętych decyzjach.

Raz na jakiś czas wracają też apokryficzne cytaty z Henry'ego Kissingera, który rzekomo drwił z faktu, że do Europy nie można się dodzwonić, oraz, a może przede wszystkim – komunały o tym, że Unia nie jest państwem, bo nie ma narodu. Tak jakby na świecie istniały wyłącznie państwa narodowe w rozumieniu XIX-wiecznym, całkowicie monoetniczne.

Tym, którzy krytykują Wspólnotę z tych pozycji, chodzi zapewne o to, że Unii nigdy nie udało się wytworzyć jednej tożsamości. To prawda, Bruksela nigdy nie była specjalnie skuteczna w projektowaniu własnego soft power na zewnątrz, a i wśród społeczeństw państw członkowskich długo pozostawała odległym, technokratycznym tworem, często kojarzonym wyłącznie z dopłatami i funduszami, a nie z realnym centrum władzy czy miejscem, w którym decyduje się przyszłość sporej części kontynentu.

Krytycy Unii w dzisiejszym kształcie widzą w niej zbiurokratyzowanego molocha, który w wielu aspektach działa wyłącznie na zasadzie inercji, a wewnętrzne reguły gry są w nim tak skomplikowane, że na brukselskich korytarzach trzeba spędzić dekady, żeby je zrozumieć. I do pewnego stopnia mają rację, blokady instytucjonalne i wielopozomowość administracji często blokują innowacje, spowalniają obieg informacji, a przede wszystkim sprawiają, że proces decyzyjny jest nietransparentny i długotrwały.

Częściowo to zabieg celowy, bo Unia taka właśnie miała być. Doskonale w swoich pracach naukowych tłumaczy to niemiecki politolog Jan-Werner Mueller z Uniwersytetu Princeton, który przypomina, że władzę w Unii zdecentralizowano, a podejmowanie decyzji uzależniono od stanowisk wielu państw jednocześnie, żeby Europa się ponownie nie sfaszycowała. Wszak Zjednoczona Europa to dziecko Europy straszonej doświadczeniem autorytaryzmów lat 30. i masowych zbrodni II Wojny Światowej. Powstała po to, żeby te dwa doświadczenia nigdy więcej się tu nie powtórzyły.

Dzisiaj mało kto zdaje się pamiętać, że ta ponadnarodowa wspólnota po-

• Król Hiszpanii Filip VI, duńska para królewska Fryderyk X i Maria oraz król Wielkiej Brytanii Karol III na obchodach rocznicy wyzwolenia obozu Auschwitz

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI
/ AGENCJA WYBORCZA.PL

wstała także rękami ludzi, którzy te doświadczenia mieli w sobie. Ludźmi ulepionymi z aktywnego oporu wobec antydemokratycznych sił byli Robert Schuman i Konrad Adenauer, ale też Charles de Gaulle, Altiero Spinelli czy Jean Monnet. Po nich przyszli kolejni, często reprezentujący inne siły polityczne, ale wywodzący się z tego samego pnia – osobistego doświadczenia walki. Takimi ludźmi byli Willy Brandt, Jacques Delors, czy też wschodnioeuropejscy dysydenci. Bronisław Geremek, który w Parlamencie Europejskim mówił w imieniu Polski, że „o Europie marzył zawsze”, dokładnie te idee ucieleśniał swoim życiorysem.

To doświadczenie walki z totalitaryzmem nie ogranicza się wyłącznie do politycznych elit. Dzisiaj deficyt demokracji i założycielska powojenna trauma, zaszyta w funkcjonowaniu unijnych instytucji wytyka się jako słabość Europy. Niesłusznie, bo nie dość, że tam znajdują się jej korzenie, to jeszcze ignoruje się w ten sposób społeczny, oddolny potencjał europejskich narodów. W czasach, kiedy widmo autorytaryzmu powraca nad kontynent, w dodatku zagnieżdżając się coraz mocniej w Stanach Zjednoczonych, czyli kraju, który był od niego wolny i odgrywał rolę gwarantów demokracji i bezpieczeństwa w Europie, społeczna pamięć walki o własne prawa musi zostać wskrzeszona. Dobrze opowiedziana, mogłaby bowiem stać się fundamentem tożsamości nowej Europy – miejsca, które weźmie na siebie odpowiedzialność utrzymania porządku światowego opartego na zasadach, nawet jeśli miałyby to być zasady inne niż te dominujące po 1945 roku.

Ruchy walki z autorytaryzmem, czy to prawicowym, wręcz otwarcie faszystowskim, czy komunistycznym – istniały praktycznie w każdym europejskim kraju, i to na olbrzymią skalę. W Portugalii doskonale pamięta się sprzeciw wobec dyktatury Antonio Salazara. Grecy doskonale pamiętają walkę o swoją demokrację przeciwko militarnej juncie, a Hiszpanie swoje doświadczenie wojny domowej nawet umiędzynarodowili. Dzięki stworzeniu wówczas legionów złożonych z zagranicznych ochotników dzisiaj potomkowie tych, którzy walczy-

li zbrojnie i politycznie z frankizmem rozsiani są po całej Europie, od Wielkiej Brytanii po Serbię, od Włoch po Czechy.

Europa Środkowo-Wschodnia właściwie całą swoją historię ostatnich dekad definiuje przez pryzmat walki z komunizmem – i ta pamięć istnieje, nawet jeśli bywa deformowana i zawłaszczana przez partie prawicowe i radykalne. Z kolei kraje skandynawskie czy państwa założycielskie Unii Europejskiej wciąż czerpią z mitu ruchów oporu wobec nazizmu – i nawet jeśli często są to mity przesadzone, wybielone, to jednak stanowią silny fundament współczesnej tożsamości narodowej. Tak jest nawet w przypadku Niemiec, co bywa wyszydzane, krytykowane, uznawane za paraliżujące ich politykę zagraniczną. Ale tak się dzieje głównie dlatego, że ten mit nie jest właściwie wykorzystywany przez bieżącą politykę, a nie dlatego, że jest sam w sobie zły czy skażony.

Społeczna pamięć walki o własne prawa mogłaby stać się fundamentem tożsamości nowej Europy

Europa ma potężne, wcale nieograniczające się do elit tradycje walki o prawa zbiorowości i jednostek. Nierzadko ta walka była walką polityczną, ale też ekonomiczną jednocześnie. Lea Ypi, wybitna albańska historyczka idei, wykładowczyni London School of Economics, w swojej najnowszej książce „Indignity” przypomina właśnie o tym – że europejskie ruchy antytotalitarne miały w sobie ogromny komponent sprawiedliwości społecznej. Nawet ci, którzy walczyli z komunizmem, niekoniecznie chcieli w swoich krajach od razu wprowadzać drapieżny, znieczulony na losy zwykłych ludzi neoliberalny kapitalizm.

Ypi wie co mówi, bo sama wywodzi się z rodziny naznaczonej walką z oboma europejskimi totalitaryzmami – jej pradziadek był albańskim premierem, należał do politycznej elity w chwili zderzenia z nazizmem, a dziadek i rodzi-

ce nigdy nie zaakceptowali dyktatury Endera Hodży. Przy czym jej matka po upadku reżimu w pełni zaakceptowała neoliberalną terapię szokową, podczas gdy ojciec nie przestał marzyć o socjaldemokracji i sprawiedliwości społecznej. W swojej pierwszej, autobiograficznej książce „Wolna” Lea Ypi pisze nawet, że w jej rodzinie „każdy miał swoją ulubioną rewolucję”. A ulubioną rewolucją jej ojca była ta, „która nigdy się nie ziszcila”.

W tych dwóch zdaniach kryje się być może najsilniejszy składnik ogólnoeuropejskiej tożsamości politycznej. Ona jest obecna prawie wszędzie, na poziomie historii osobistych, rodzinnych. Wystarczy poskrobać, czasem nawet nie za mocno, i ujawni się w wielu miejscach – pod postacią tych samych, uniwersalnych kodów kulturowych czy schematów zachowań. Europa to naprawdę kontynent rewolucjonistów, partyzantów, ludzi odważnych, gotowych ginąć za wolność czy idee podnoszące jakość życia wszystkich, a nie tylko elit. W bardzo dosłowny sposób wszystko, co nas dzisiaj w Zjednoczonej Europie otacza, jest dziełem tamtych ludzi i pokoleń. To nas odróżnia chociażby od społeczeństwa amerykańskiego – również naznaczonego przemocą i wykluczeniem, ale jednak znacznie bardziej apatyczne, w którym w dodatku powszechność praw jednostki nigdy do końca się nie zmaterializowała.

Jeśli dzisiejsze elity polityczne na kontynencie chcą rzeczywiście pokonać odradzającą się tu brunatny autorytaryzm, muszą się o tych genach społecznego oporu, ale też walki o społeczną sprawiedliwość, przypomnieć jak najszybciej. To wbrew pozorom nie jest argument przesadzony, z gatunku wielkich kwantyfikatorów, pompatycznych figur retorycznych. To osobista historia dziesiątek milionów Europejczyków. Lepszego fundamentu tożsamości dla przyszłej Europy nie znajdziemy. ●

Mateusz Mazzini

• Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji

Prezydencki projekt drastycznie odbiega od standardów niezależności sądów i niezawisłości sędziów

Każdy w swojej roli, czyli wybory do Krajowej Rady Sądownictwa

Ewa Łętowska

AUTORKĄ JEST PROFESORKĄ NAUK PRAWNYCH, PROFESORKĄ W INSTYTUCIE NAUK PRAWNYCH PAN, CZŁONKINIĄ POLSKIEJ AKADEMII NAUK ORAZ POLSKIEJ AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI. BYŁA RZECZNICZKĄ PRAW OBYWATELSKICH (1988–1992), SĘDZIĄ NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO (1999–2002), SĘDZIĄ TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO (2002–2011).

Stan rzeczy: jaki jest

Uplywająca w maju kadencja Krajowej Rady Sądownictwa zaktualizowała kwestie wyborów do tego ciała. W 2017 roku nowelą do ustawy o KRS przerwano jej kadencję i zmieniono zasady wyborów 15. sędziowskich członków. Nowela inaczej odczytała art. 187 ust.1 i 4 Konstytucji. Dotychczas uznawano, że przesądza on wybór sędziów przez samych sędziów. Od 2018 r. miał ich wybierać Sejm spośród sędziów. Sedno tkwiło jednak nie w samym fakcie głosowania przez ten organ, ile w sposobie konstruowania puli kandydatów. Listy poparcia kandydatów mogło zgłosić 25 sędziów lub 2000 obywateli. Potem, w skomplikowanym postępowaniu wewnątrz sejmowym (uczestniczył w nim Marszałek, kluby parlamentarne i komisja) weryfikowano zgłoszenia. Sejm (większością kwalifikowaną) głosował en bloc nad listą 15 kandydatów. Trybowi temu zarzucano nadmierne możliwości sterowania wyborem przez czynnik polityczny.

W dyskursie prawniczym podnosi się, że Konstytucja w art. 187 ust. 4, mówiąc, iż wybór członków KRS „określa ustawa”, nie może tego odnosić do wyboru sędziowskiej części Rady. Konstytucja bowiem sama nigdzie nie zawiera przepisu dającego Sejmowi możliwość uregulowania sposobu realizacji tej kompetencji Sejmu przez ustawę. A to byłoby konieczne z uwagi na zasadę podziału władz, determinującą interpretację art. 187 ust. 1 pkt 2. Potrzebę powrotu do konstytucyjnej zasady realnego wyboru sędziów przez samych sędziów podkreślano nie tylko w dyskursie prawniczym. Na rozbieżności ze standardami europejskimi (w dwóch opiniach z grudnia 2017 r. – pkt. 78-80 i z maja 2024 – pkt. 130) wskazywała też Komisja Wenecka.

Próba powrotu do zasad konstytucyjnych wyboru sędziowskiej części KRS, w uchwalonej w styczniu 2026 r. nowej ustawie o KRS, spotkała się z wetem Prezydenta. Jednocześnie wystąpił on z projektem własnej ustawy atrakcyjnie zatytułowanej: „o przywróceniu prawa do sądu oraz rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki”. Projekt swym zakresem i treścią wskazuje wyrażnie, że nie ma co liczyć na ewentualną prezydencką akceptację szerszej strategii rządowej, zmierzającej

• 25 lutego 2026 r. Prezydent Karol Nawrocki z Muzeum Wojska Polskiego w Cytadeli Warszawskiej

FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

jącej do uzdrowienia sytuacji w wymiarze sprawiedliwości. Tymczasem Marszałek Sejmu ogłosił (bo terminarz tego wymagał) otwarcie wyborów wedle starej ustawy. Co nie bez satysfakcji, acz z pewnym przekąsem, skwitowano w Kancelarii Prezydenta.

Projekt i preteksty

Wobec weta – nie warto się rozwodzić, jak powrót do zasad konstytucyjnych rozwiązywała nowa ustawa o KRS. Zresztą, i projekt Prezydenta też nie ma szans na rychłe wejście pod obrady Sejmu. Już nawet nie idzie o sławetną zamrażarkę, ale o skierowanie projektu prezydenckiego z prośbą o kolejną opinię do Komisji Weneckiej, co jest krokiem logicznym, z uwagi na wcześniejsze wskazania Komisji i ich bezceremonialne potraktowanie przez projekt.

Otóż prezydencki projekt drastycznie odbiega od standardów wymaganych dla niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Czyżby to zresztą w sposób wręcz karykaturalny – przewidując kary więzienia za coś, co należy do ewidentnej autonomii trzeciej władzy, likwidując marginesy interpretacyjne i rozszerzając ustawowe kompetencje prezydenckie kosztem judykatywy, co samo w sobie narusza zasady art. 10 Konstytucji. Nasuwa się zatem myśl, że szło tu nie o to, aby projekt obecnie trafił pod obrady parlamentarne, ile o wywołanie efektu mrozącego wobec środowisk sędziowskich. Projekt oczywiście należy traktować serio jako zapowiedź strategii (groźnej) na przyszłość wobec sądów i sędziów. Ale bezpośrednim skutkiem już „na dziś” jest ogłoszenie „prawniczego Polexitu”. Bo do tego się spro-

wadza choćby zakaz honorowania przez sędziów wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości UE, jak i podległości wymaganiom traktatowym, gdy idzie o interpretację sędziowską.

Ekspansja egzekutywy na pozycję wymiaru sprawiedliwości nie była i nie jest historycznie i geograficznie niczym nowym. Możemy sobie śledzić podobny rozwój wypadków w USA. Tam, Prezydent niekontent z werdyktu SN, przyobiecwał nawet używanie małych liter wobec „sądu najwyższego” i dekretuje ograniczenie możliwości sądowej interpretacji prawa przez wyznaczenie tu monopolu egzekutywie.

Celem polskiego projektu prezydenckiego, którego tytuł jest przykładem „doublespeak”, jest też zapewne zamiar skierowania nań uwagi w dyskursie publicznym. Po części po to, aby nie pisać o realnych i aktualnych kwestiach naprawy chaosu w wymiarze sprawiedliwości. Praprzyczyną tego chaosu jest wadliwa, niekonstytucyjna powołanie KRS. Bo wobec bieżących terminów wyborów i jednocześnie zachowania dawnych ram ustawowych otwiera się pytanie, co dalej?

Plan „B”, czyli słowa znaczą

Otóż zarówno Minister Sprawiedliwości, jak i stowarzyszenie Iustitia, mówiąc o planie alternatywnym wyborów do KRS, na wypadek fiaska regulacji ustawowej, przedstawili zarysy planu „B”, który – w skrócie – sprowadzał się do tego, aby zapewnić rzeczywisty wpływ środowiska sędziowskiego na efekt wyborów. Chodzi o przeprowadzenie rodzaju oddolnego

plebiscytu, i jego wynik byłby następnie przegłosowany w Sejmie.

Pomysł ten, moim zdaniem werbalnie niefortunnie, przedstawiono jako rodzaj „praw wyborów”, gdzie rolę Parlamentu sprowadzono do formalności ich autoryzowania. Kontraproduktywność takiej werbalizacji jest oczywista: sugeruje hybrydę trybów nieznanych ustawie, która stanowi jednak podstawę inicjacji postępowania wyborczego. I m.in. dlatego takie postawienie sprawy zniechęca środowiska sędziowskie.

Tymczasem – wedle mego przekonania – powinno tu chodzić o wykorzystanie trybu ustawowego dotyczącego możliwości interpretacyjnych, które w nim tkwią, a nawet krytykowane słabości obecnej ustawy – jeżeli to niezbędne. A to w tym celu, aby zachować zasadę: sędziowie proponują i demonstrować swoje preferencje w demokratycznym trybie, nie naruszając ustawy, natomiast Sejm – ciało polityczne – głosuje, w wiążący sposób, starając się jednak uwzględnić sugestie demokratycznych konsultacji (czego ustawa nie zakazuje). Daje to szansę na częściowy powrót do konstytucyjnej zasady odrzuconej nowelizacją ustawy w 2017 r.

Obowiązująca ustawa nie zabrania ani nie eliminuje konsultowania z całym środowiskiem sędziowskim kryteriów wyboru, kto powinien zasiadać w KRS. Zasada: wchodzi ci, który uzyskał najwięcej głosów w wyniku tych konsultacji, może być uznana w postępowaniu wewnątrzparlamentarnym za wytyczną głosowania.

Zwołanie Zgromadzeń Ogólnych w sądach (to kompetencja prezesów) stwarza platformę dla wyrażenia preferencji środowiska i jest – moim zdaniem – najwyższą formą demokratycznej konsultacji z tym środowiskiem. Oczywiście to wszystko ma sens pod warunkiem powszechnej frekwencji. Dlatego profrekwencyjne apele brzmią przeźroczliwie w ustach prezesów sądów i stowarzyszeń sędziowskich. Konieczne jest, aby nikt nie był eli-

minowany z możliwości wyrażenia opinii. Fundacja Helsińska równie przeźroczliwie przestrzega przed tym. Opisana legitymizacja społeczna wyborów do KRS powinna być doceniona w decyzjach politycznych Parlamentu. Zarazem sądownictwo będzie w takim wypadku wolne od zarzutu uczestnictwa w trybach i decyzjach podejmowanych przeciw prawu. Natomiast konsultacji i wyrażania opinii prawo nie zabrania.

Z braku laku...

Drugi etap wyborów do KRS toczy się już w Sejmie. Cechuje się drobiazgowością ustawowej regulacji i jej fragmentaryzacją (art. 11 a-d ustawy o KRS). To jednak jednocześnie etap działań politycznych. Sejm ma prawo powziąć uchwałę o ewentualnym ukierunkowaniu swego działania przy głosowaniu w sprawie wyborów do KRS. Taka uchwała to nie kreacja działań „bez wszelkiego trybu”, lecz decyzja obejmująca wyrażenie woli politycznej co do konkretnego działania w danych okolicznościach. Między Marszałkiem-klubami-komisjami toczy się tu rozciągająca w czasie, dynamiczna interakcja, obejmująca łącznie i przemienne interpretację prawa i gry polityczne. Jak dalece mogą być one wykorzystane przy kształtowaniu „prokonstytucyjnej wykładni” ustawy o KRS – zależy i od biegłości prawniczej, i od zręczności politycznej. Prawoznawcy trudno oceniać i prognozować jej wyniki. Natomiast środowiska sędziowskie powinny trzymać się od tego z daleka.

Oczywiście byłoby lepiej, aby ramy obecnych wyborów do KRS stwarzała nowa, bardziej stabilna i przewidywalna regulacja. Słabości obowiązującej ustawy kwestionowano nie bez powodu i one obecnie nie zniknęły. Rozumiem, że mogą one wadzić tym, którzy je w swoim czasie wprowadzili do systemu prawa.

Symbol prawości, integralności i niezależności

Wśród sygnatariuszy listu w obronie prof. Ewy Łętowskiej są m.in. członkowie „Wyborczej”, minister sprawiedliwości Waldemar Żurek i jego zastępczyni Maria Ejchart oraz liczni sędziowie, prokuratorzy, adwokaci, profesorowie i wykładowcy akademicki, przedsiębiorcy, społecznicy prodemokratyczni, artyści, dziennikarze „Wyborczej”, studenci i emeryci.

• Ty też się podpisz na Wyborcza.pl/WyborczatoWy

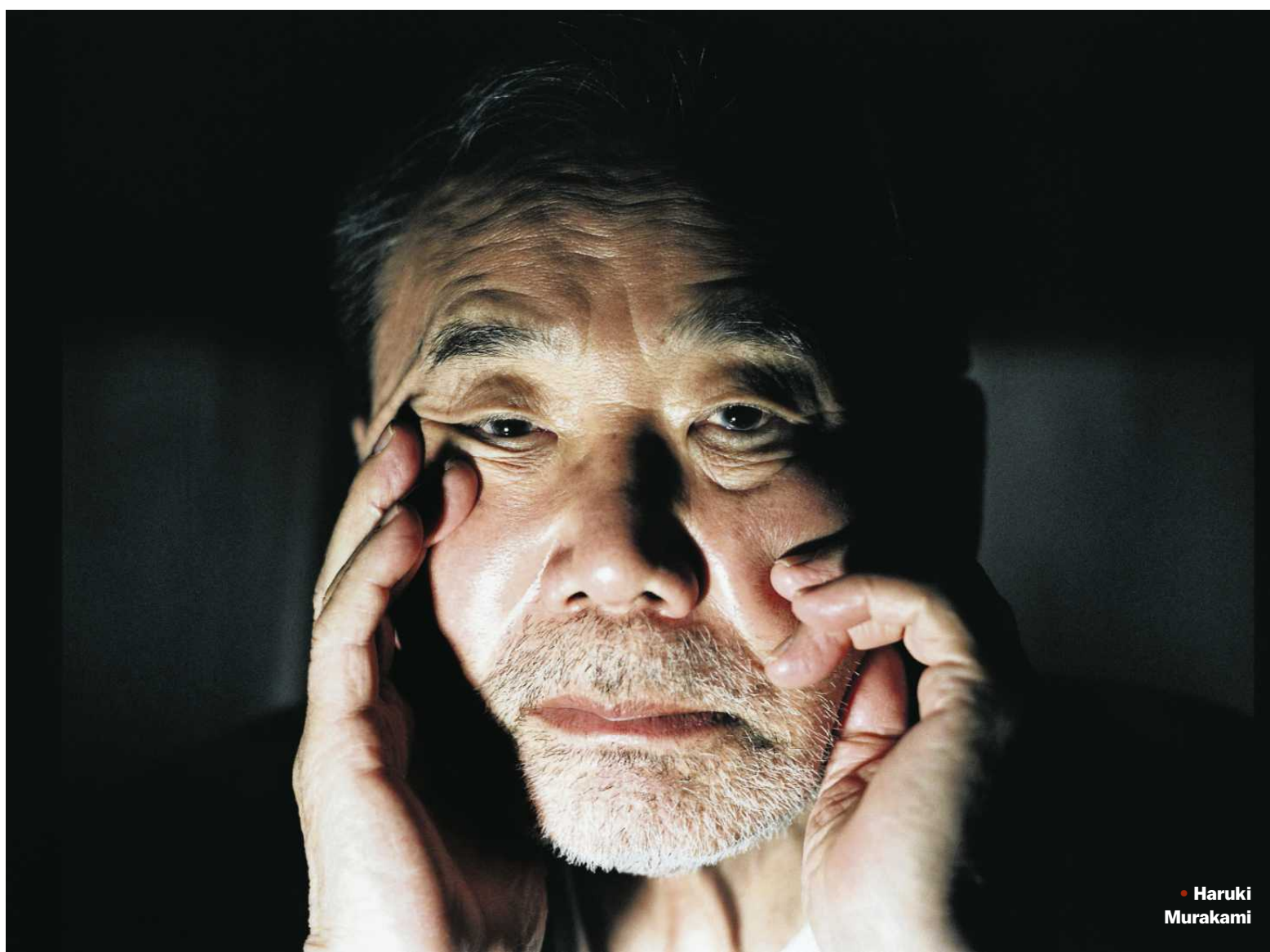

• Wyborcza to Wy. Piszcie: listy@wyborcza.pl

„The New York Times”

NA STAROŚĆ MURAKAMI STAŁ SIĘ MŁODĄ KOBIETĄ

Haruki Murakami nie uważa się za wybitnego stylistę czy twórcę znakomitych fabuł.
Jak twierdzi, posiada jednak jeden wyjątkowy talent.

• Haruki
Murakami

FOT. DANA SCRUGGS/THE NEW YORK TIMES

Alexandra Alter

Kiedy Haruki Murakami siada do pisania, nie ma pojęcia, co się wydarzy.

Może się to wydać zdumiewającym wyznaniem w ustach jakiegokolwiek doświadczonego powieściopisarza – a tym bardziej literackiej ikony, autora ponad 40 książek wydanych w kilkunastu językach w nakładach liczonych w dziesiątkach milionów egzemplarzy. A jednak, mimo kariery trwającej niemal pół wieku, proces tworzenia Murakamiego pozostaje tajemnicą nawet dla niego samego.

– Nie mam żadnego planu. Po prostu piszę, a wtedy dziwne rzeczy dzieją się bardzo naturalnie, automatycznie – mówi Murakami. – Kiedy piszę powieść, przenoszę się do innego świata, gdzie wszystko może się zdarzyć. Możesz go nazwać

podświadomością. Widzę tam mnóstwo rzeczy, a kiedy wracam do prawdziwego świata, po prostu je zapisuję.

Murakami nie uważa się za wybitnego stylistę czy twórcę znakomitych fabuł. Jak twierdzi, posiada jednak jeden wyjątkowy talent: umiejętność przenoszenia się między światami i relacjonowania, co zobaczył. – Nie uważam się za artystę. Jestem zwykłym facetem – mówi. – Żaden ze mnie geniusz, nie jestem też przesadnie inteligentny, ale potrafię dostać się do tamtego świata.

NAJDŁUŻSZA GODZINA W ŻYCIU MURAKAMIEGO

Spotykamy się w przepastnym klubie w podziemiach hotelu na Manhattanie – dziwnie na miejscu, biorąc pod uwagę, że w prozie Murakamiego powraca wątek jaskiń i tuneli. O 10 rano w pustym lokalu panuje niepokojąca atmosfera. Na ścianie wyświetlają się geometryczne wzory.

Murakami, ubrany w bluzę z kapturem i tenisówki, w mroku zdaje się czuć swobodnie. Siedzi niemal nieruchomo, jedynie od czasu do czasu spoglądając w górę, jakby chciał uchwycić przepływającą myśl. Mówi powoli, z namysłem, głównie po angielsku.

Nie lubi występów publicznych, nie przepada za opowiadaniem o sobie czy analizowaniu swoich książek. Nie chodzi do telewizji, aczkolwiek zdarza się, że ktoś nagra go bez jego zgody. W grudniu dał się przekonać do dwóch publicznych wystąpień w Nowym Jorku. Słuchały go urzeczone tłumy.

– Kontakty z ludźmi nie przychodzą mi łatwo. Nie lubię chodzić na imprezy ani przemawiać, ale czasem to konieczne – mówi. – Przez resztę roku siedzę w domu i pracuję. Jestem trochę pracoholikiem.

11 grudnia, w wypełnionym po brzegi Town Hall, Murakami mówił o zjawisku globalizacji japońskiej literatury i kultury – do którego sam się przyczynił. Parę dni wcześniej wygłosił krótkie przemówie-

nie odbierając nagrodę Center for Fiction za całokształt twórczości, którą wręczyła mu pisarka i muzyczka Patti Smith. Organizatorzy gali poprosili gości, by nie fotografowali i nie filmowali pisarza.

Murakami podziękował żonie, z którą jest od ponad 50 lat. Zaznaczył, że jest jego pierwszą czytelniczką i najbardziej wymagającą redaktorką. Wspominał też swoje pierwsze spotkanie z amerykańskimi czytelnikami, podczas którego miał podpisywać książki. Przyszło na nie tylko kilka osób. – Siedziałem z piórem w ręce i nie miałem nic do roboty – opowiadał. – To była jedna z najdłuższych godzin mojego życia.

STARY PISARZ JAKO MŁODA KOBIETA

Dziś tak chłodne przyjęcie byłoby nie do pomyślenia. Murakami należy do niewielkiego grona autorów, którzy łączą wysoką pozycję w świecie literackim

z niezwykłą popularnością wśród czytelników na całym świecie.

Premiery jego kolejnych powieści księgarnie celebrują, zaczynając sprzedaż o północy – najwięksi fani czekają pod drzwiami, by zdobyć książkę tak szybko, jak to możliwe. Wielbiciele pisarza układają playlisty z utworami, które wymienia w powieściach, i wydają książki kucharskie z przepisami na opisywane w nich dania. Na platformie X jest nawet profil poświęcony wyłącznie wzmiankom o spaghetti w twórczości Murakamiego.

Murakami otrzymał szereg ważnych światowych nagród literackich, w tym Nagrodę im. Franza Kafki i Nagrodę Jerozolimską. Jego nazwisko od lat pojawia się też w gronie kandydatów do literackiego Nobla.

Agentka Murakamiego, Amanda Urban, przyznaje, że każdego roku, tuż przed ogłoszeniem laureata, dostaje mnóstwo taktycznych telefonów. – Teraz już tylko nas to śmieszy – komentuje.

I dodaje: – Dobrze, gdy Nobla dostaje ktoś, kto skorzysta z pozycji, jaką daje ta nagroda. Myślę, że Haruki już ją ma. Jego powieści trafiają do czytelników z różnych krajów, języków i kultur. Nie znam innego autora, którego książki miałyby takie oddziaływanie.

W Stanach Zjednoczonych książki Murakamiego rozeszły się w sześciu milionach egzemplarzy. Jego amerykański wydawca, oficyna Knopf, ma już zaplanowane kilka kolejnych premier: jesienią „Porzucenie kota”, krótka, poruszająca proza o relacji autora z ojcem [w Polsce ukazał się już w 2022 r. – red.]. W przyszłym roku esej o jego zbiorze płyt z muzyką klasyczną. Do tego wznowienia wciąż chętnie kupowanych starszych powieści z nowymi okładkami.

Mimo swoich 77 lat Murakami jest wciąż wyjątkowo płodnym autorem. Niedawno skończył nową powieść, która w Japonii ukaże się latem i jest już przekładana na angielski. Napisał ją po miesięcznym pobycie w szpitalu z powodu poważnej choroby. Stracił wówczas kilkanaście kilogramów. Choroba zaburzyła jego normalne funkcjonowanie – Murakami, który prawie codziennie przez godzinę biega, ledwie był w stanie chodzić. W najgorszych momentach nie czuł chęci pisania. Gdy wydobrzył, z ulgą odkrył, że nie opuściła go ona na dobre.

– To było jak zmartwychwstanie – mówi o pracy nad nową powieścią. – Wróciłem.

Historia, która przyszła mu do głowy, była inna, niż zazwyczaj, bardziej optymistyczna. Po raz pierwszy narracją prowadzona jest głównie przez kobietę. Murakami bywa krytykowany za jednowymiarowe, mało istotne dla fabuły i nadmiernie seksualizowane postaci kobiece. Jak twierdzi, pisanie z perspektywy młodej kobiety było czymś nowym, ale przyszło mu zaskakująco naturalnie.

– Stałem się nią – mówi. Murakami nie zdradza zbyt wiele, jeśli chodzi o fabułę. Ujawnił tylko, że główną bohaterką książki jest Kaho: artystka i ilustratorka książek dla dzieci. – To całkiem zwyczajna dziewczyna, nie szczególnie piękna czy inteligentna, ale przydarza się wiele niezwykłych rzeczy – mówi.

Pytany o szczegóły, tylko się uśmiecha. – To tajemnica.

Historie Murakamiego często zaczynają się w całkiem zwyczajnych okolicznościach – tkwienie w korku w „IQ84”, gotowanie spaghetti w „Kronice ptaka nakręcacza” – by przenieść czytelnika do onirycznej, równoległej rzeczywistości.

Nawet najdziwniejszych powieści Murakamiego nie czyta się jak fantastyki.

Przeciwnie, są wręcz hiperrealistycznie osadzone w szczegółach codziennego życia. Ale to, co znajome, nabiera niesamowitego charakteru. – Murakami startuje w naszym świecie, by zabrać czytelnika do własnego – mówi Lexy Bloom, jego redaktorka z wydawnictwa Knopf. – Człowiek nawet nie zauważa, kiedy za nim podążył.

LITERATURA? RACZEJ WINYLE

Murakami dorastał na przedmieściach Kobe i Osaki jako jedyne dziecko pary nauczycieli. W młodości nie marzył o byciu pisarzem. Chciał zostać muzykiem, ale nie umiał się zmusić do ćwiczeń. Był przeciętnym, niewyróżniającym się uczniem. Literatura japońska nieszczerze go interesowała.

– Prawdę mówiąc, jako nastolatek w ogóle jej nie czytałem. Moi rodzice uczyli literatury japońskiej, więc automatycznie jej nie znośiłem – mówi. Zamiast tego czytał pisarzy amerykańskich: Ernesta Hemingwaya, Trumana Capote’a i F. Scotta Fitzgeralda, a także rosyjską klasykę, m.in. „Zbrodnię i karę” oraz „Braci Karamazow” Fiodora Dostojewskiego.

Większy wpływ na swoją twórczość przypisuje miłości do muzyki. Murakami ma eklektyczny gust i obszerną kolekcję winyli. – Bardzo wiele zawdzięczam dobrej muzyce. Nauczyła mnie równego rytmu oraz piękna melodii i harmonii, a jazz – swobodnej improwizacji.

Mając dwadzieścia parę lat, Murakami otworzył klub jazzowy „Peter Cat” w zachodniej części Tokio. Prowadził go kilka lat, kiedy któregoś dnia, na meczu baseballowym, nagle postanowił napisać powieść. Szło mu trudno, póki nie wpadł na pomysł, by pisać po angielsku, a dopiero potem tłumaczyć tekst na japoński. Składając zdania po angielsku, był w stanie uporządkować myśli i wypracować swój oszczędny, pozbawiony ozdobników styl.

Jedyną kopię maszynopisu „Słuchaj pieśni wiatru wiatru” wysłał do kapituły nagrody dla debiutujących pisarzy. Wygrał. Powieść ukazała się w Japonii w 1979 r. Murakami miał wówczas 30 lat.

Niemal tak długo jak pisaniem, zajmuje się tłumaczeniem. Przełożył z an-

Murakami otrzymał szereg ważnych światowych nagród literackich, w tym Nagrodę im. Franza Kafki i Nagrodę Jerozolimską. Jego nazwisko od lat pojawia się też w gronie kandydatów do literackiego Nobla

gielskiego na japoński dzieła takich gigantów dwudziestowiecznej literatury jak Raymond Chandler, J.D. Salinger czy Raymond Carver. Ostatnio skończył tłumaczyć zbiór opowiadań Andre Dubusa „Adultery and Other Choices” i planuje zabrać się za książki Dashiella Hammetta. Często zaczyna tłumaczyć, kiedy nudzi się pisaniem. Obcowanie z różnymi stylami pozwala mu zachować świeżość umysłu.

– Uruchamiam inną część mózgu – mówi. – Tłumacząc, można się bardzo wiele nauczyć. Spójrzeć na świat cudzymi oczami.

CZARNA OWCA TORUJE DROGĘ

Międzynarodowa sława Murakamiego zaczęła szybko rosnąć w latach 80., gdy w Stanach Zjednoczonych ukazał się angielski przekład „Przygody z owcą”. Surrealistyczna powieść o menedżerze tokijskiej firmy reklamowej, poszukującym mitycznej owcy, zebrała świetne recenzje.

Choć japońscy czytelnicy też chętnie sięgali po jego książki, w ojczyźnie z początku traktowany był jak parias. Recenzenci krytykowali go za nadmierne uleganie wpływom literatury Zachodu, a fantastyczne fabuły i prosty język uważali za oznakę niedojrzałości. Krytyka tak dopieklą Murakamiemu, że na kilka lat przeprowadził się za granicę. Uznał, że w Europie i Stanach Zjednoczonych będzie mu łatwiej zdystansować się do krytyków i pisać to, na co ma ochotę.

– W Japonii byłem czarną owcą. Panował tam wówczas pogląd, że dla literatury jest jedna droga, a ja nią nie podążałem. Na tamtejszej scenie literackiej byłem uważany za coś drugorzędnego, więc nie czułem się dobrze – mówi Murakami. – Miałem wrażenie, że krytyka nie jest w stanie napisać o mnie niczego pozytywnego.

Zmieniło się to dopiero, gdy zyskał popularność na świecie. Jego sukces przełożył się na zainteresowanie literaturą japońską i utorował drogę młodszy, eksperymentującym autorom. Niektórzy z nich, jak pisarki Yoko Tawada czy Mieko Kawakami, z czasem zostali docenieni na Zachodzie.

Kawakami pisze mi w mejlu z podziwem o zdolności Murakamiego do „pobudzania zmysłów czytelnika, zazwyczaj poprzez metafory, które dają poczucie całkiem nowego doświadczenia”.

Tawada zaczęła czytać Murakamiego w liceum. Miała poczucie, że to „zupełnie nowa literatura”. Jego proza – napisała mi – jest „jak wiatr wiejący z jakiegoś odległego, obcego kraju”.

Dziś Murakami nie czuje się w swoim kraju jak wyrzutek. – Zestarałem się, a ludzie tu szanują starców – mówi.

W ostatnich latach jego twórczość nabrała bardziej filozoficznego, refleksyjnego charakteru. Widać to w powieści „Miasto i jego nieuchwytny Mur”. Mierzy się w niej z nieuchronnością śmierci i nostalgią za utraconą młodością. – Jest w tej książce głębia, z jaką wcześniej nie mieliśmy do czynienia. Jest poważniejsza, ale i bardzo poruszająca – mówi Philip Gabriel, który od lat tłumaczy pisarza na angielski.

Ostatnio Murakami z przyjemnością wrócił do codziennej rutyny – wstaje wcześniej, by pisać, wykonuje obowiązki domowe, jak mycie naczyń czy prasowanie, biega.

– Nie wiem, ile mam w sobie jeszcze książek – mówi. – Wydaje mi się, że jeszcze kilka, bo pisanie powieści jest wspólnie. To podróż w głąb siebie. A nawet na starość wciąż mam sporo do odkrycia. ●

Przekład Dariusz Żukowski
© 2025 The New York Times Company.
Tytuł i śródtytuły od redakcji.

REKLAMA

Kraj/34419943

inkBOOK

Jak papier, ale lepiej

Bezpieczny dla oczu czytnik e-booków inkBOOK z **wyborcza.pl**

• Aplikacje z serwisami: **Legimi, Empik Go, BookBeat, Storytel** i więcej

• Ebooki, audiobooki, prasa, podcasty

• Miejsce nawet na **20 tys. e-booków**

Więcej na
www.inkbook.pl

Witamy
w Polsce

Cykl
Witamy w Polsce
tworzy zespół
kilkudziesięciu
reporterów
„Wyborczej”
pracujących
w redakcjach
w całym kraju.

COŚ SIĘ U NAS ZACZYNA PSUĆ

Sporej części Polaków udało się wmówić, że na granicy dzieją się jakieś straszne rzeczy, a Niemiec to wróg – mówi Andrzej Szwałek, sołtys Osinowa Dolnego. We wsi, która żyje z przygranicznego handlu, kontrole na granicy budzą niepokój i złość.

Osinów Dolny: 200 mieszkańców, sześć stacji benzynowych, McDonald's, Biedronka, dwa ogromne targowiska i 40 zakładów fryzjerskich. Ceny w euro. Na przystanku trzy razy dziennie zatrzymuje się autobus z Berlina, odległego raptem o 64 kilometry.

– Wróg jest na wschodzie, a nam część polityków wmawia, że najgorszy jest Niemiec. Najpierw byli tu „obroncy granic” od Bąkiewicza, teraz te kontrole. Coś się zaczyna psuć – mówi sołtys Andrzej Szwałek.

Kontrole na polsko-niemieckiej granicy miały się skończyć 15 marca, ale potrwały jeszcze przynajmniej pół roku. Sprawdzam, co to oznacza dla mieszkańców pogranicza.

NIEMIEC PRZYJEŹDŹA NA ZAKUPY I OBIAD

Dzielimy się z sołtysiem anegdotami z życia przy granicy. Na festiwal podróżników „Włóczyki” w Gryfinie przyjechał dziennikarz muzyczny Marek Niedźwiecki. Po wieczornym spotkaniu miałem go odwiedzić do hotelu w Szczecinie. Dla miejscowych to oczywiście, że do położonej na lewym brzegu części miasta najkrótsza droga z Gryfina prowadzi przez Niemcy. Wszyscy tak jeżdżą. Dlatego nie od razu zwróciłem uwagę na niepokój mojego pasażera z Warszawy, który w ciemnościach zauważył żółte, niemieckie drogowskazy.

– Spokojnie, to nie porwanie – zaśmiałem się i resztę trasy opowiadałem mu o tym, jak wygląda życie na pograniczu.

Dziś Niedźwieckiego już bym tak nie wiozł. Zniechęcają do tego niemieckie – a czasem i polskie – kontrole oraz korki na granicy. Niezbyt to sympatyczne, ale okazuje się, że jeszcze gorzej jest od niedawna w Osinowie Dolnym.

Osinów Dolny to jedna z przygranicznych wiosek, w których życie do początku lat 90. kręciło się wokół podupadających PGR-ów i wyjazdów do pracy w Berlinie i okolicach. Handel przyszedł po moście nad Odrą w 1993 roku, kiedy powstało przejście graniczne. Targowiska były gospodarczym skokiem. W kilka lat powstały lokalne fortuny, o których do dziś krążą legendy. Napędzała je potężna różnica cen w Polsce i Niemczech.

– Wywiesiłem na dziecięcym rowerku kartkę z ceną 125, ale nie dopisałem, że złotych. Przyjechał Niemiec, wręczył mi 125 marek i był szczęśliwy, bo i tak kupił rower dużo taniej niż u siebie

– wspomina jeden z pionierów przygranicznego handlu w rejonie Szczecina.

W Osinowie Dolnym też wszystko było dużo tańsze niż w dawnym NRD. Łącznie ze słynnymi gipsowymi

krasnalami – ulubioną wówczas ozdobą niemieckich ogródków. Kiczowate rzeźby stały się jednym z symboli granicznego handlu. Dziś ozdoby są nieco bardziej wyrefinowane. Ceny też się wyrównały.

– To jaki jest niemiecki klient i po co w ogóle przyjeżdża? – pytam Andrzeja Szwałka. Sołtys klientów zna, bo prowadzi restaurację, w której ma stałych bywalców.

– Przyjeżdżają po paliwo i papierosy, bo wciąż wychodzi taniej. Ale tak naprawdę gości tu osoby, dla których sobota czy niedziela na naszym targowisku to sposób na spędzenie dnia. Zrobią zakupy, pójdą do fryzjera, zjedzą u mnie obiad. I tak dzień im mija – wyjaśnia.

JAK SIĘ ZACZĘŁY KONTROLE?

Dzień na targowisku wydaje mi się trochę nudny, dopóki sami nie wejdziemy między rzędy stoisk. To jak chińskie platformy sprzedażowe, ale w wersji na żywo. Jest tu wszystko, także ewidentne podróbki markowych rzeczy. Niemcy zresztą zdają sobie z tego sprawę. Na turystycznych forach piszą: „Na stoiskach tylko podróbki, a ich jakość fatalna”, ale i: „Mili sprzedawcy, targowanie się i śmiech. Papierosy, alkohol i inne rzeczy są warte swojej ceny. Podróbki są takie sobie, ale przynajmniej jest zabawnie”.

Sprzedawcy zaczepiają mnie po niemiecku na „billig!”, czyli „tanio!”, a my im po polsku: „dziękuję, tylko sobie patrzmy”. Dziwią się. Jeden z nich w końcu nie wytrzymuje: – Co robicie na naszym targowisku?

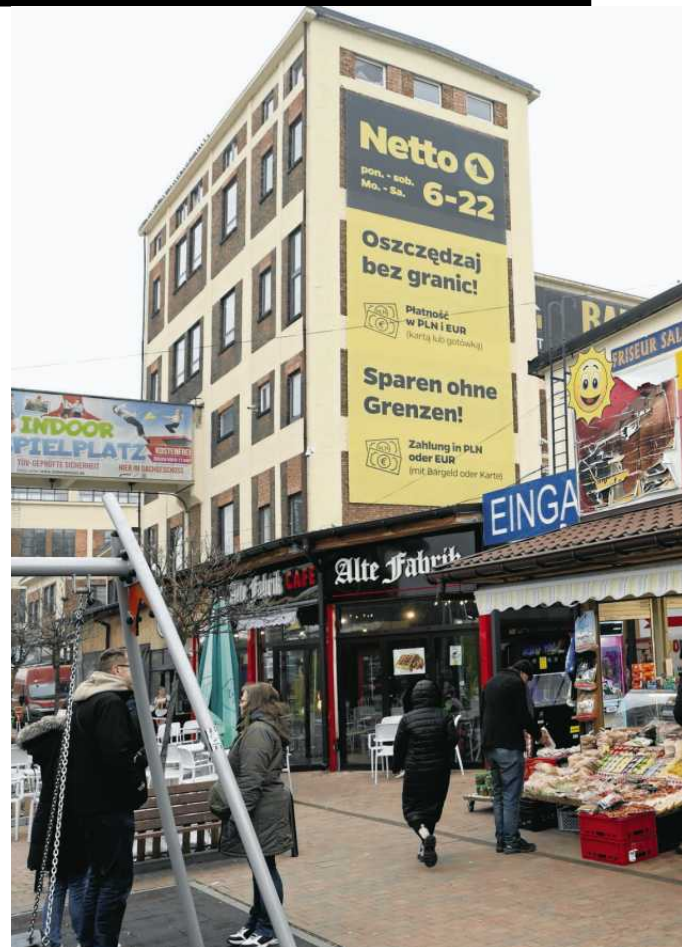
– My w sprawie korków na granicy – wyjaśniamy.

– Oszaleli – wzdycha sprzedawca. Kto „oszalał”, za chwilę pokaże nam Andrzej Szwałek.

Ale najpierw parę słów o kontrolach. Zaczęło się, jak wszędzie, w październiku 2023 roku. Patrole stanęły na przejściach w celu „zatrzymania nielegalnej migracji” – jak wyjaśniał kanclerz Friedrich Merz. Kontrole miały być tymczasowe, ale okazały się bardzo trwałe. Po polskiej stronie też.

Mieszkańcy dobrze wiedzą, jak te kontrole wyglądają. Graniczne posterunki działają wyrывkowo. Do niektórych samochodów niemieccy policjanci w ogóle nie wychodzą, ale dekarz z okolic Gryfina, z którym rozmawialiśmy, musi w drodze do pracy – a dojeżdża do niej przez Niemcy – codziennie otwierać drzwi swojego vana. Niemcy sprawdzają, czy im nikogo do kraju nie przemycą.

W Osinowie Dolnym na początku też tak było. Podobnie jak niemiecka wieś Hohenwutzen po drugiej stronie Odry, nie leży na żadnej tranzytowej trasie, lecz przy lokalnych szosach. Czasem kontroli w ogóle nie było.

Pod koniec 2025 roku coś się jednak zmieniło: – Zaczęli bardzo dokładnie kontrolować wszystkie samochody wjeżdżające do Niemiec – mówi Szwałek.

To wywołało popłoch wśród niemieckich klientów, którzy przyjeżdżali na targowisko po papierosy.

– Zaczęli kupować tyle sztang fajek, ile legalnie mogą przewieźć do Niemiec, czyli tylko po cztery na głowę – narzeka jeden z handlowców.

– A wcześniej?

– Brali dziesiątki. Dużo pałą.

Dokładne kontrole zapchały Osinów Dolny. Niemcy ustawili swój posterunek kilka metrów za granicznym mostem, wprost na ulicy. Mieszkańcy nadodrzańskich wsi – Starego Kostrzynka, Starej Rudnicy i Starych Łysogórek – zamiast wracać z zakupów w Biedronki 10 minut, godzinę stali w korku. Wiadomości o problemach z wjazdem do Niemiec szybko się rozeszły.

Szwałek: – Klienci zza Odry się do nas zniechęcili, bo co to za przyjemność spędzać w korku dwie, trzy godziny? A właśnie tyle w weekend zajmował przejazd na niemiecką stronę.

RADNI Z POGRANICZA PODNOŚĄ ALARM

W połowie stycznia sytuacja po polskiej stronie zrobiła się nerwowa.

Targowisko daje – według szacunków – trzy tysiące miejsc pracy w okolicznych gminach. Na początku stycznia 60 handlowców zamknęło swoje stoiska. Na ile wpływ miała na to sytuacja na granicy, a na ile zmieniające się standardy i oczekiwania klientów – nikt nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć. Ale z tego powodu problemy z uciążliwymi kontrolami po obu stronach granicy zdecydowali się nagłośnić radni z pobliskiej Cedyni.

W styczniu na sesji rady miasta i gminy przyjęli stanowisko, które wysłali między innymi do premiera Donalda Tuska, szefa MSWiA Marcina Kierwińskiego i ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego. Skarżyli się na sposób, w jaki niemieccy policjanci zaczęli pilnować granicy.

Lokalni radni wyrazili co prawda „zrozumienie dla działań służących ochronie granicy państwowej”, ale zwrócili też uwagę, że „stosowane środki – zwłaszcza w warunkach strefy Schengen – powinny być proporcjonalne, czasowo ograniczone oraz zorganizowane w sposób możliwie najmniej uciążliwy dla życia społecznego i gospodarki obszarów pogranicza”. Wylczyli wszystkie problemy:

- dwu-, trzygodzinne korki do granicy,
- blokowanie lokalnego ruchu,
- spadek liczby klientów,
- cios w gospodarkę pogranicza,
- narastającą frustrację,
- poczucie pogorszenia warunków życia na pograniczu.

Na koniec mobilizowali rząd do rozmów ze stroną niemiecką, by ta wymyśliła mniej uciążliwe dla wszystkich formy działań.

Jednym z adresatów był wojewoda zachodniopomorski Adam Rudawski. I to do niego przyszło pismo od polskiej straży granicznej, która nawiązała kontakt ze służbami niemieckimi. Kontradmiral Andrzej Prokopski z Morskiego Oddziału Straży Granicznej przyznał w nim, że są problemy z wyjazdami z Polski w rejonie Osinowa Dolnego. I przedstawił wyjaśnienia służb niemieckich. Wynika z nich, że kontrole mają na celu „ujawnianie przypadków nielegalnej migracji oraz wywozu z Polski do Niemiec materiałów pirotechnicznych”. A korki wynikają ze „wzmoczonego ruchu przedświątecznego”.

Soltysa Andrzeja Szwałka wyjaśnienia Niemców nie przekonały, bo święta się skończyły, a Osinów Dolny nadal się korkował.

STRASZNE RZECZY

Jedziemy z soltysiem na granicę. Zaraz za mostem przez Odrę stoi patrol niemieckiej policji. Zatrzymuje każde auto, funkcjonariusze sprawdzają dokumenty, ale kor-

ków akurat nie ma. Niemieccy policjanci jeden pojazd na kilka odsyłają na pusty plac obok, na bardziej drobiazgową kontrolę.

– Ten plac to postęp, bo wcześniej robili to po prostu na ulicy. I wszystko od razu się korkowało – mówi Szwałka. Ma własną teorię na temat kontroli: jego zdaniem, najbardziej drobiazgowe są podczas zmiany tylko jednego z dowódców.

– Może to taki niemiecki Bąkiewicz, który zażarcie broni granicy? Bo przecież na innych, sąsiednich przejściach takich problemów nie ma – zauważa soltys.

Samozwańczy „obrońcy granic” Roberta Bąkiewicz byli tu w czerwcu 2025 roku. Andrzej Szwałek kazał im się wynosić i bronić wschodniej granicy, a nie szukać problemów na zachodzie i straszyć klientów.

– Niestety, powstał taki obraz, jakby i tu w Osinowie pół Afryki przewalało się przez polską granicę. Najwięcej szumu robili ci, którzy pewnie pierwszy raz widzieli granicę z Niemcami

– mówi soltys. I dodaje: – Sporej części Polaków udało się wmówić, że na granicy dzieją się jakieś straszne rzeczy, a Niemiec to wróg.

Andrzej Szwałek obawia się, że antyniemiecka narracja zniszczy więzi między ludźmi na pograniczu.

– Udało się tu jednak lokalnie zbudować dobre relacje, potrafimy rozmawiać – podkreśla Szwałek. Jest regionalistą, ma mnóstwo przedwojennych pocztówek z okolicznych miejscowości. To idealny pretekst do rozmów z niemieckimi sąsiadami zza Odry. Część z nich to potomkowie mieszkańców, którzy w 1945 roku porzucili swoje domy, uciekając przed Armią Czerwoną. Kiedy chcieli wrócić, okazało się, że ich gospodarstwa stoją już w Polsce.

Szwałek pamięta historię rodziny, która ukradkiem przeprawiła się kajakiem na polską stronę, by zamknąć okiennice w swoim domu i jakoś go zabezpieczyć do ich powrotu. Nie wrócili, ale ich potomkowie wciąż mieszkają niedaleko.

NIEMCY WIOŻĄ ARSENAŁ

Zapytałem Bundespolizei, czyli niemiecką policję, o utrudnienia w ruchu w rejonie Osinowa. Rzecznik prasowy Kostja Stroinski przekonuje, że policja federalna stara się minimalizować utrudnienia. I dodaje, że korki to nie ich wina.

– W wyniku dotychczasowych obserwacji przeprowadzonych przez dyрекcję policji federalnej w Berlinie stwierdzono, że zatory na moście granicznym w Hohenwutzen nie są bezpośrednio spowodowane kontrolą, ale wynikają z organizacji ruchu w niemieckiej miejscowości Hohenwutzen – twierdzi Stroinski.

To tłumaczenie zaskakuje, bo patrol stoi tuż przy zjeździe z mostu nad Odrą. Organizacja ruchu w samej miejscowości nie ma nic do rzeczy. Stroinski dodaje jednak, że oczywiście „realizacja zadań przez policję fe-

• **Osinów Dolny.**
Targowisko
Polenmarkt
Hohenwutzen
(Oder Center
Berlin) FOT. CEZARY

ASZKIEŁOWICZ / AGEN-
CJA WYBORCZA.PL

deralną podlega ciągłej ocenie”, a sytuacja na drogach „jest na bieżąco omawiana z polskimi partnerami”.

Dużo bardziej konkretni są szeregowi funkcjonariusze Bundespolizei.

– Dokładnie rok temu w autobusie kursującym między waszym targowiskiem a Berlinem znaleźliśmy spory arsenał – mówi jeden z policjantów. – Dziesięć palek teleskopowych, pięć pistoletów hukowych wraz z amunicją, gaz pieprzowy i trzy paralizatory. Szmuglowali to wszystko nastolatkiwie z Hamburga.

W Niemczech nie można posiadać pistoletów hukowych ani paralizatorów bez specjalnego pozwolenia. Palka teleskopowa jest uważana za broń i żeby nosić ją ze sobą, też trzeba mieć pozwolenie. W Osinowie Dolnym taki arsenał można skompletować bez problemu.

Według naszego rozmówcy, proceder nie jest nowy, a niemiecka policja stara się go ograniczyć. Nie tylko na granicy. W czerwcu i lipcu 2025 roku na wszystkich berlińskich dworcach była prowadzona zmasowana akcja kontroli osobistej. Sprawdzono 10 tysięcy osób, znaleziono 700 sztuk niebezpiecznych narzędzi.

OD TAKICH KONTROLI JUŻ SIĘ ODZWYCZAILIŚMY

Z Osinowa Dolnego jedziemy jeszcze kilka kilometrów na południe, na przyczółek dawnego mostu kolejowego nad Odrą. Przed laty stały na nim zasieki, ale po wejściu Polski do strefy Schengen zrobiło się normalnie – jakby granicy nie było. Most przebudowano na szlak rowerowy, który łączy polskie i niemieckie trasy.

Teraz jednak stoi tu kontener polskiej Straży Granicznej. Wychodzą do nas dwie funkcjonariuszki. Rozmowa jest sympatyczna, ale pytają jednak, dlaczego fotografujemy okolicę z drona. Trudno z powrotem przyzwyczaić się do takich spotkań i konieczności tłumaczeń, po co się przyszło na granicę. I to jeszcze przed mundurowymi z długą bronią.

W drodze powrotnej do Szczecina wybieramy najkrótszą trasę, czyli przez Niemcy. Przekraczamy granicę w Krajniku Dolnym, a później – w niemieckim Schwedt. Na granicznym moście parę aut. Niemcy sprawdzają dokumenty kierowców i pasażerów.

– Dokąd kierowca jedzie? – pyta nas z niemieckim akcentem policjant i zerka do samochodu.

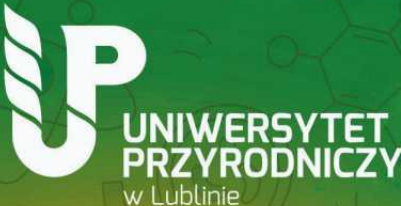
– Do domu, do Szczecina.

Drugi z funkcjonariuszy świeci latarką w nasze do wody osobiste i po chwili je oddaje. Możemy jechać. Na granicy z Polską witają nas migające, niebieskie światła na aucie polskiej Straży Granicznej. Nikt nas nie zatrzymuje, ale musimy mocno zwolnić. Mijamy pusty namiot „obrońców granic”, wciąż obwieszony polskimi flagami.

Wracam do domu. Kawalek drutu kolczastego, który zabrałem na pamiątkę z otwarcia przejścia przez granicę z Niemcami, kiedy Polska wchodziła do Schengen, znów wygląda bardzo aktualnie. ●

REKLAMA

Kraj/34421665

UNIWERSYTET PRZYRODNICZY
w Lublinie

od 9.00

19 marca 2026

Dzień Otwarty

160 WARSZTATÓW | POKAZY | KONKURSY

Wywiadówka
O studiach - dla rodziców
15.00 - 18.00

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

Katarzyna Lepska*

...plastyki powiek
z intensywnym sportem

Blefaroplastyka to chirurgiczna plastyka powiek. Może obejmować zarówno górne jak i dolne powieki. Wskazaniem do zabiegu są wrodzone predyspozycje do opadania powieki lub utrata elastyczności skóry spowodowana wiekiem.

To zabieg kilkudziesięciominutowy, wykonywany w znieczuleniu miejscowym.

Chirurdzy wykonują tak cięcia, by przebiegały w anatomicznych zagłębieniach fałdów skóry, a to sprawia, że po wygojeniu są praktycznie niedostrzegalne. Obecnie specjaliści używają najczęściej nowoczesnych skalpeli o wysokiej częstotliwości z jednoczesną koagulacją tkanek. Taka metoda zmniejsza krwawienie i powstającą w trakcie gojenia bliznę.

Na zoperowaną okolicę zakładane są szwy, które wyciągane są na wizycie po 10-12 dniach. Ból towarzyszący gojeniu jest z reguły niewielki. Mogą jednak pojawiać się siniaki wokół oczu. Wchłaniają się one samoistnie po około dwóch tygodniach.

Powrót do pracy biurowej i prowadzenia samochodu następuje po tygodniu lub dwóch. Z wysiłkiem fizycznym, treningami i ćwiczeniami należy poczekać minimum dwa tygodnie. ● **Not. ET**

*okulistka i okulistka z Okulus Plus Centrum Okulistyki i Optometrii w Katowicach.

PRAWDA CZY MIT

Margit Kossobudzka

Niedosypianie zaburza
mikrobiotę jelit?

Jedna lub dwie noce za krótkiego snu mogą spowodować więcej niż tylko zmęczenie – mogą również zaburzyć pracę komórek w jelitach, czyniąc ten narząd podatnym na stany zapalne – jak wynika z badania opublikowanego w piśmie „Cell Stem Cell”.

Praca opisuje cały szlak biochemiczny, który przekazuje nieprawidłowe sygnały z ośrodka snu w mózgu do komórek jelitowych.

Ta sygnalizacja zmniejsza zdolność wyściółki jelit do regeneracji.

Naukowcy twierdzą, że mają wreszcie dowody wskazujące na to, że sen jest ważny nie tylko dla mózgu, ale także dla jelit.

Aby odkryć, jak mózg pozbawiony snu wpływa na jelita, zespół skupił się na komórkach macierzystych jelit, które odgrywają kluczową rolę w utrzymaniu zdrowia tego organu. Komórki macierzyste znajdują się u podstawy tzw. krypt jelitowych i napędzają szybką regenerację nabłonka jelitowego – w ciągu 4 do 7 dni.

Są niezbędne do samoodnowy i naprawy uszkodzeń. ●

Liczba

6

PROC.

• Polaków zaszczepiło się na grype od początku sezonu infekcyjnego 2025/2026 – wynika z raportu Centrum e-Zdrowia

Kosmetyk

Nowy szampon dermatologiczny ultra-kojący IDEE DERM sprawdzi się w codziennej pielęgnacji wrażliwej skóry głowy z łuszczycą i atopowym zapaleniem skóry. Kosmetyk łagodzi swędzenie i podrażnienia, a także redukuje uczucie ściągnięcia i przesuszenia. ●

wyborcza.pl

• Więcej
czytaj na
Wyborcza.pl/
TylkoZdrowie

Dopalacz starzenia

Jak ugasić sta

Stopniowo i po cichu uszkadza tkanki i narządy. Przewlekły stan zapalny towarzyszy wielu chorobom i napędza kolejne. Czy można przerywać to błędne koło i poczuć się lepiej?

Katarzyna Staszak

Stan zapalny to reakcja organizmu na zagrożenie – infekcję lub uraz. Mobilizuje siły, które mają przywrócić stan równowagi. We krwi rośnie wówczas poziom cząsteczek, które sterują odpowiedzią organizmu na niebezpieczeństwo. To tzw. markery stanu zapalnego – można je badać, by ocenić, czy organizm jest w stanie zapaleniu. Gdy nie walczymy z gripą, nie jesteśmy po operacji, nie złamaliśmy nogi, inaczej mówiąc, gdy nic nam nie dolega, w organizmie nie powinien toczyć się stan zapalny.

– U części osób poziom markerów zapalnych pozostaje przewlekły, choć nieznacznie, podwyższony. Mówimy wówczas o tzw. „jąłowym zapaleniu”. To proces toczący się bez udziału infekcji, ale wywierający realny, długofalowy wpływ na tkanki i narządy – wyjaśnia prof. Marek Postuła, kardiolog, przewodniczący Polskiego Towarzystwa Medycyny Długowieczności oraz ekspert w badaniach nad starzeniem.

Wiele chorób, które postrzegamy jako ograniczone do jednego układu czy narządu, w rzeczywistości dotyczy całego organizmu. Przykładowo cukrzyca to nie tylko podwyższony poziom glukozy we krwi, ale również przewlekły proces zapalny obejmujący m.in. naczynia krwionośne, nerki i dziąsła.

– Przewlekły stan zapalny ma charakter ogólnoustrojowy. Stopniowo uszkadza śródbłonek naczyń krwionośnych i mięsień sercowy, zwiększa ryzyko demencji, depresji oraz nowotworów. Z jego podwyższonym poziomem ściśle wiążą się takie czynniki jak otyłość, palenie tytoniu, przewlekły stres czy nadciśnienie tętnicze. Mechanizm ten często przyjmuje postać błędnego koła: drobne uszkodzenia tkanek wywołują odpowiedź zapalną, która – jeśli utrzymuje się przewlekłe – prowadzi do kolejnych mikro-uszkodzeń i dalszej aktywacji układu odpornościowego. W długiej perspektywie taki proces może przyspieszać biologiczne starzenie organizmu – wyjaśnia prof. Postuła.

SZYBSZE TEMPO STARZENIA

Tłący się stan zapalny prowadzi do gorszej pracy poszczególnych narządów i zwiększa ryzyko chorób przewlekłych. To oznacza, że może odjąć nam lata życia w zdrowiu.

– Przewlekły stan zapalny jest jedynym z głównych motorów starzenia. Stanowi wspólny mianownik chorób sercowo-naczyniowych, neurodegeneracyjnych, metabolicznych i nowotworowych. Jeśli zajmujemy się obniżeniem stanu zapalnego, możemy zwiększyć liczbę lat,

FOT. SHUTTERSTOCK

które przeżyjemy w zdrowiu i sprawności – mówi prof. Postuła.

Przewlekły stan zapalny związany z dojrzałym wiekiem ma swoją nazwę – inflammaging, czyli połączenie angielskich słów inflammation (stan zapalny) i aging (starzenie się).

Inflammaging idzie w parze z obniżoną odpornością. – Starszy organizm gorzej radzi sobie z nowymi infekcjami, szczepienia działają słabiej, a powrót do zdrowia po chorobie trwa dłużej. Z drugiej strony rozwija się przewlekły, stan zapalny, który toczy się w organizmie nawet wtedy, gdy nie ma żadnej infekcji. To trochę tak, jakby system alarmowy w domu włączył się bez powodu, ale jednocześnie nie reagował odpowiednio, gdy naprawdę pojawi się zagrożenie – wyjaśnia kardiolog.

CZY STAN ZAPALNY MUSI
NARASTAĆ Z WIEKIEM?

W zeszłym roku naukowcy z Kanady i USA dowiedli, że przewlekły stan zapalny nie musi iść w parze z dojrzałym wiekiem. W piśmie „Nature Aging” opisali wyniki badań przeprowadzonych wśród trzech społeczności. Sprawdzali ilość cytokin, czyli białek związanych ze stanem zapalnym, we krwi osób z różnych miejsc na Ziemi. Zbadali mieszkańców Włoch i Singapuru; przedstawicieli ludu Tsimané z boliwijskiej Amazonii oraz Orang Asli z Półwyspu Malajskiego.

Mieszkańcy Włoch i Singapuru żyli w sposób, który znamy. A osoby z grup Tsimané i Orang Asli zajmowali się łowiectwem, zbieractwem i hodowlą jadalnych roślin.

TYLKO ZDROWIE

n zapalny

Dieta przeciwzapalna

Na listę zakupów wpisz więcej produktów o udowodnionym działaniu przeciwzapalnym. Są to:

- **Owoce i warzywa.** Większość owoców i warzyw o jasnych kolorach naturalnie zawiera wysoki poziom polifenoli. To związki, które chronią rośliny, a gdy je zjemy mają działanie przeciwzapalne. Mogą np. poprawiać funkcjonowanie komórek wyściełających naczynia krwionośne. Do produktów bogatych w polifenole należą: owoce jagodowe jak borówki, maliny, truskawki, aronia, porzeczki, wiśnie, cytrusy, jabłka, ciemne winogrona, śliwki, cebula, czosnek, zielone warzywa liściaste, takie jak szpinak, jarmuż i kapusta, buraki, zielona pietruszka.
- **Orzechy i nasiona.** Badania wykazały, że spożywanie orzechów i nasion wiąże się z obniżeniem markerów stanu zapalnego oraz niższym ryzykiem chorób układu krążenia i cukrzycy. Zjadaj codziennie

- garść orzechów, np. włoskich, laskowych, nerkowców czy pistacji. Uwaga: orzechy działają przeciwzapalnie, jeśli są w stanie naturalnym, bez soli, tłuszczu czy panierki.
- **Dobre tłuszcze.** Oliwa, olej lniany, olej rzepakowy, awokado.
- **Tłuste ryby.** Sardynki, makrela, śledź, łosoś dostarczają dawki kwasów tłuszczowych omega-3, które wykazują działanie przeciwzapalne.
- **Rośliny strączkowe.** Soczewica, ciecierzycyca, fasola, bób, soja, tofu i tempeh są źródłem błonnika, białka i przeciwutleniczy.
- **Naturalne probiotyki.** Źródłem żywych kultur bakterii są kefir, jogurt naturalny i kiszonki jak kiszona kapusta, kiszona ogórki czy kimchi.
- **Produkty pełnoziarniste.** Płatki owsiane, kasza gryczana, kasza jęczmienna, pęczak, komosa ryżowa (quinoa), pieczywo żytnie są źródłem błonnika, który dba o mikrobiotę jelitową.

- **Kawa i zielona herbata.** Działają przeciwzapalnie dzięki zawartości polifenoli.
- **Gorzkie kakao, gorzka czekolada.** To źródło przeciwutleniających. Szukaj czekolady o najprostszym składzie i co najmniej 80-procentowej zawartości kakao. Z badań wynika, że wystarczą dwie kostki dziennie, żeby odczuć dobroczynne działanie kakao.
- **Przyprawy i zioła.** Dodawaj do potraw świeże i suszone zioła. Działają przeciwzapalnie mają m.in. oregano, tymianek, rozmaryn, cynamon, kurkuma, imbir, goździki.
- **UNIKAJ:** słodzonych napojów; pszennej pieczywa; przemysłowych słodczy jak ciastka, cukierki, batoniki; czerwonego mięsa i mięsa przetworzonego czyli wędlin, parówek i pasztetów; żywności przetworzonej jak słone przekąski, słodkie jogurty, gotowe dania, sosy i desery; paluszek rybne; jedzenia smażonego; fast foodów jak hamburgery i frytki.

■
*Przewlekły stan zapalny
związany z dojrzałym wiekiem
ma swoją nazwę
– *inflammaging*,
czyli połączenie angielskich
słów *inflammation*
(stan zapalny)
i *aging* (starzenie się)*

Co pokazało badania cytokin we krwi osób reprezentujących różny styl życia? Większą ilość cytokin, czyli tacy stan zapalny, naukowcy stwierdzili tylko u dojrzałych mieszkańców Włoch oraz Singapuru. Osoby starsze z ludów Tsimané i Orang Asli mieli we krwi ilość cytokin, jaką przypisujemy ludziom młodszy. W tych społecznościach nie występowały też właściwie choroby, które kojarzymy ze starzeniem się jak np. choroba nerek czy serca.

– To badanie dowodzi jak fundamentalne znaczenie ma styl życia. Z innych badań wiemy, że interwencje związane ze zmianą codziennych nawyków mogą zmniejszyć stan zapalny. Regularna aktywność fizyczna obniża poziom prozapalnej interleukiny 6 i CRP, czyli białą produkowanego w odpowiedzi na stan zapalny. Dzięki aktywności fizycznej zmniejsza się ilość tkanki tłuszczowej, która otacza narządy wewnętrzne i produkuje substancje zapalne. Podczas ak-

tywności fizycznej pracujące mięśnie wydzielają zwiększone ilości miokina. To bioaktywne cząsteczki, które nie tylko hamują nadmierną odpowiedź zapalną, ale również regulują metabolizm glukozy i lipidów oraz korzystnie wpływają na funkcję tkanki tłuszczowej. W efekcie regularny ruch prowadzi do stopniowego obniżenia poziomu przewlekłego stanu zapalnego. Ruch można więc traktować jako naturalny, fizjologiczny „lek przeciwzapalny” – podkreśla prof. Marek Postuła. ●

• **Prof. Marek Postuła weźmie udział w Impact'26, wydarzeniu, nad którym Wyborcza.biz, Wyborcza.pl i WysokieObcasy.pl objęły patronat medialny.**

• Szczegóły: impactcee.com/impact/2026/pl/start/

Co daje dieta przeciwzapalna

Więcej przeciwutleniającego jedzenia na talerzu będzie mieć pozytywne skutki dla zdrowia. Co się może zmienić na lepsze? Eksperci ze słynnej amerykańskiej kliniki w Cleveland wymieniają możliwe korzyści:

- lepsza skóra
- mniejsze bóle mięśni i stawów
- mniejsze obrzęki dłoni i stóp

- mniej bólów głowy
- mniejsze objawy żołądkowo-jelitowe jak biegunka, gazy, nudności, ból brzucha
- mniej wzdęć
- lepszy sen
- mniej lęku, stresu i zamglenia umysłu
- niższe ciśnienie krwi
- niższy poziom cukru we krwi
- więcej energii
- zmniejszenie masy ciała.

REKLAMA

Kraj/34418260

MACIEJ BANACH

MAREK POSTUŁA

TOMASZ WOJDACZ

JESSIE INCHAUSPÉ

impact'26

13-14 MAY

POZNAŃ / WIELKOPOLSKA

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

RÓŻNI LUDZIE, JEDEN ŚWIAT

Pomagamy dorosłym
z niepełnosprawnością
w leczeniu
i rehabilitacji.

Wpłać **1,5%**

fundacjaagory.pl
KRS 210120

Kraj/34416914

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

pomoc@odeszli.pl

tel. 22 55 55 383, 22 55 55 399, 22 55 55 555

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O DRUGIM PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM

STAROSTA LESZCZYŃSKI OGŁASZA

drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż niżej wymienionej nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa:

- Oznaczenie nieruchomości według księgi wieczystej oraz katastru nieruchomości**
 - PO1L/00026173/1 prowadzona w Sądzie Rejonowym w Lesznie, VI Wydziale Ksiąg Wieczystych,
 - gmina: Świeciechowa
 - obręb: 0008-Przybyszewo
 - działka nr: 359/3
 - właściciel: Skarb Państwa
- Powierzchnia nieruchomości**
 - pow. dz. nr 359/3: 0,3712 ha (w tym RVI – 0,3331 ha, PslV – 0,0381 ha)
- Informacja o przeznaczeniu do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie**

Do sprzedaży przeznaczona została dz. 359/3;
sprzedaż prawa własności w drodze przetargu ustnego nieograniczonego;
- Cena wywoławcza nieruchomości:** 480.000,00 zł
Dostawa zwolniona z opodatkowania VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.).
- Termin i miejsce przetargu**

Drugi przetarg odbędzie się dnia 29 kwietnia 2026 roku o godz. 10⁰⁰ w Starostwie Powiatowym w Lesznie, PL. Kościuszki 4b, sala nr 18.
- Wysokość wadium:** 96.000,00 zł
- Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu**

Ogłoszenie o drugim przetargu podane zostanie do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń od dnia 27 lutego 2026 roku:
- w siedzibie Starostwa Powiatowego w Lesznie, PL. Kościuszki 4b,
- w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Lesznie przy Al. Jana Pawła II 23.
Ogłoszenie o drugim przetargu zamieszczone zostanie również na stronie internetowej: www.powiat-leszczynski.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej: www.bip.powiat-leszczynski.pl w zakładce: gospodarka nieruchomościami. Wyciąg z ogłoszenia zamieszczony zostanie w prasie codziennej ogólnokrajowej dnia 27 lutego 2026 roku a ponadto od tego dnia podana zostanie informacja o ogłoszeniu przetargu w siedzibie Urzędu Gminy Świeciechowa.
- Szczegółowe informacje dotyczące drugiego przetargu można uzyskać** W Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Lesznie, Al. Jana Pawła II 23, III piętro, pokój nr 303, tel. 65 526 58 35, w godzinach pracy urzędu.

Kraj/34422452

Warszawa, dnia 20 lutego 2026 r.

Ogłoszenie

Politechnika Warszawska

poszukuje Dzierżawcy do prowadzenia działalności gospodarczej w Ośrodku Wypoczynkowym Politechniki Warszawskiej w Ubliku, powiat piski, gmina Orzysz, woj. warmińsko-mazurskie, na okres co najmniej 5 lat, w następującym zakresie:

- wynajmu miejsc noclegowych w domkach letniskowych i pokojach,**
- wynajmu miejsc na polu kempingowym.**

Opis nieruchomości:

Działka gruntu nr ewid. 236/9 o powierzchni 22 963 m² zabudowana zespołem budynków ośrodka wypoczynkowego, z plażą, dwoma pomostami i bezpośrednim dostępem do jeziora Ublik Wielki. Ośrodek położony jest w odległości 11 km od Orzysza oraz 26 km od Giżycka. Ublik jest miejscowością wypoczynkową, na terenie której znajduje się m.in. hotel Ublik, gospodarstwa agroturystyczne i domy letniskowe. Dostępność komunikacyjna jest korzystna, dojazd drogą asfaltową, ostatni odcinek około 250 m posiada nawierzchnię gruntową i utwardzoną płytami betonowymi, w odległości około 4 km przebiega droga krajowa nr 63.

Ośrodek Wypoczynkowy Politechniki Warszawskiej w Ubliku posiada 65 miejsc noclegowych i składa się z:

- 14 domków trzysobowych typu Mikołajki,
- 2 domków pięciosobowych typu Brda,
- 1 domku typu Ania (dwa segmenty dwuosobowe),
- domku całorocznego pięciosobowego,
- 4 pokoi jednoosobowych w budynku wielofunkcyjnym, tzw. „Stodole”.

Domki wyposażone są w łazienki i kuchnie. W budynku „Stodoły” znajdują się łazienki ogólnodostępne, recepcja, pomieszczenia socjalno-biurowe, warsztatowe, magazynowe.

Łączna powierzchnia zabudowy budynków wynosi 954 m².

Na terenie Ośrodka znajduje się plac zabaw dla dzieci, boisko sportowe, miejsce na ognisko z wiatami, pawilon sanitarny dla gości kempingu oraz wiata na sprzęt pływający.

Ośrodek dysponuje własnym sprzętem pływającym: żaglówka, tódk, rowery wodne, kajaki, SUP-y oraz rowerami turystycznymi i drobnym sprzętem sportowym.

Teren jest ogrodzony płotem drewnianym z bramą wjazdową z napędem elektrycznym.

Działka wyposażona jest w przyłącze energetyczne, przyłącze telekomunikacyjne, dwie studnie wiercone i oczyszczalnię ścieków (możliwość podłączenia pod wodociąg i kanalizację gminną).

Wymieniona wyżej nieruchomość jest własnością Politechniki Warszawskiej.

Przy wyborze Dzierżawcy pod uwagę będą brane w szczególności:

- zapewnienie pierwszeństwa w korzystaniu z usług zakwaterowania dla pracowników, doktorantów i studentów Politechniki Warszawskiej,
- doświadczenie w prowadzeniu działalności gospodarczej w zakresie wymienionym wyżej w ogłoszeniu,
- wysokość miesięcznej stawki czynszu.

Oferty zawierające w szczególności: dane oferenta, ogólną charakterystykę profilu działalności oraz proponowaną wysokość czynszu i okres dzierżawy, należy przestać w zamkniętej kopercie wraz z opisem „Oferta dzierżawy Ośrodka Wypoczynkowego w Ubliku”, do dnia 10 marca 2026 r. (wtorek) na adres: Politechnika Warszawska Dział Socjalny, 00-668 Warszawa, ul. S. Noakowskiego 18/20 pokój nr 117 lub złożyć pod podanym adresem w godz. 8.00-16.00 w dni robocze. Przedmiot dzierżawy można oglądać po wcześniejszym umówieniu się pod nr tel. +48 22 234 6053. Projekt umowy dzierżawy jest dostępny do wglądu w Dziale Socjalnym PW po wcześniejszym umówieniu pod nr tel. +48 22 234 6053.

Politechnika Warszawska zastrzega sobie prawo niedokonania wyboru Dzierżawcy bez podania przyczyny.

Kraj/34422260

Wyciąg z ogłoszenia Prezydenta Miasta Stargard na sprzedaż w I przetargu pisemnym nieograniczonym

nieruchomości niezabudowanej oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków numerem działki **96/137** o powierzchni 18,4511 ha, położonej w obrębie 23 miasta Stargard na terenie Parku Przemysłowego Nowoczesnych Technologii. Działka posiada księgę wieczystą **KW SZ1T/00111729/0**.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: 23 780 000,00 zł netto
(dwadzieścia trzy miliony siedemset osiemdziesiąt tysięcy złotych 00/100)

Do zaoferowanej ceny, na podstawie przepisów ustawy o podatku od towarów i usług, zostanie doliczony podatek zgodnie z obowiązującą w dniu sprzedaży stawką VAT, tj. 23%.

Wadium wynosi 10% ceny wywoławczej, tj.: 2 378 000,00 zł
(dwa miliony trzysta siedemdziesiąt osiem tysięcy złotych 00/100)

Wadium winno być wniesione w pieniądzu, w walucie złoty polski (PLN). Oferowana nieruchomość, będąca przedmiotem przetargu, stanowi własność Gminy-Miasta Stargard i jest wolna od zobowiązań na rzecz osób trzecich.

Przeznaczenie nieruchomości:

Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącym terenu w rejonie ulic: Metalowej, Niklowej, Miedzianej, Kobaltowej, przyjętym uchwałą Rady Miejskiej w Stargardzie Nr LXII/620/2024 z dnia 23 kwietnia 2024 r. (Dz. U. woj. Zachodniopomorskiego z 2024 r. poz. 2662), nieruchomość zlokalizowana jest na terenach produkcji przemysłowej lub składów i magazynów – symbol w planie 9PP-PS.

Przeznaczenie podstawowe – tereny produkcji przemysłowej lub składów i magazynów.

Zakaz lokalizacji biogazowni i elektrowni wiatrowych, za wyjątkiem mikroinstalacji.

Dostęp do działki z drogi publicznej ul. Metalowej – drogi gminnej (działka 96/62 w obr. 23). Lokalizacja zjazdu możliwa z działki nr 96/62.

Obstuga inżynierska na terenie w oparciu o sieci uzbrojenia miejskiego zlokalizowane w przyległym terenie drogi 1KDL – ulicy Metalowej.

Działka objęta jest granicami Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Podstrefa Stargard Szczeciński, Kompleks 5, woj. zachodniopomorskie. Zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 20 października 1994 r. o Specjalnych Strefach Ekonomicznych, zarządzającemu służy prawo pierwokupu w zakresie prawa własności i użytkowania wieczystego położonych na obszarze strefy nieruchomości.

Wadium winno wpłynąć na konto Stargardzkiego TBS Sp. z o. o. w Banku PEKAO S.A. I o/Stargard Nr 10 1240 3901 1111 0000 4220 4466 lub z konta banku zagranicznego: (SWIFT: PKOPPLPW) (IBAN: PL) Nr 10 1240 3901 1111 0000 4220 4466 najpóźniej na trzy dni robocze przed planowanym terminem przetargu tj. **do dnia 22 kwietnia 2026 r.**

Na dowodzie wpłaty należy zaznaczyć „Przetarg na nieruchomość – działka nr 96/137 obręb 23 PPNT dnia 28 kwietnia 2026 r.”

oraz wskazać:

- nazwę osoby prawnej lub osoby fizycznej będącej oferentem,
- w przypadku dokonywania wpłaty przez inną osobę fizyczną lub prawną niż oferent** – dodatkowo nazwę osoby prawnej lub fizycznej, w imieniu której dokonywana jest wpłata wadium

Oferent przystępujący do przetargu zobowiązany jest m.in. do:

- wniesienia wadium** w wysokości, formie i terminie wskazanym w treści niniejszego ogłoszenia,
- złożenia w siedzibie Stargardzkiego TBS Sp. z o. o.** przy ul. Struga 29 w Stargardzie w terminie wskazanym w treści niniejszego ogłoszenia **oferty sporządzonej według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 wraz z oświadczeniem wg wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego ogłoszenia przetargowego wraz z kompletem innych wymaganych dokumentów wymienionych w ofercie**, w jednym egzemplarzu, w trwałe zamkniętej kopercie z oznaczeniem przetargu, na jaki została złożona oraz wskazaniem jego terminu z dopiskiem „Przetarg na nieruchomość – działka nr 96/137 obręb 23 PPNT dnia 28 kwietnia 2026 r. Nie otwierać przed dniem 28 kwietnia 2026 r.”

Kompletną ofertę należy złożyć w siedzibie Stargardzkiego TBS Sp. z o. o. przy ul. Struga 29 w Stargardzie **do dnia 22 kwietnia 2026 r. do godz. 15:30.**

Komisja przetargowa dokona otwarcia ofert w części jawnej przetargu, która odbędzie się w siedzibie Stargardzkiego TBS Sp. z o. o. przy ul. Andrzeja Struga 29 w Stargardzie w Sali przetargów **w dniu 28 kwietnia 2026 roku o godz. 10:00**

Przed przystąpieniem do przetargu należy zapoznać się z jego szczegółowymi warunkami zawartymi w pełnym ogłoszeniu wywieszonym na tablicach ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Stargardzie przy ul. Hetmana Stefana Czarnieckiego 17 i Stargardzkiego TBS Sp. z o. o. przy ul. Andrzeja Struga 29 oraz zamieszczonym w terminie: od dnia **27 lutego 2026 r. do dnia 28 kwietnia 2026 r.** w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej www.bipstargard.pl, a także na stronie internetowej www.tbs.stargard.pl oraz na portalu internetowym www.otodom.pl

Dodatkowe informacje można uzyskać w:

- Urzędzie Miejskim w Stargardzie ul. Hetmana Stefana Czarnieckiego 17 pod numerem telefonu: 91 814 39 16
- Stargardzkim TBS Sp. z o. o. przy ul. Struga 29, pod numerem telefonu: 91 819 24 45

Kraj/34421518

Syndyk Masy Upadłości MIKROTECH SA w upadłości

ogłasza przetarg na sprzedaż prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej oznaczonej działką nr 84 o pow. 0,3172 ha, zabudowanej budynkiem produkcyjno-usługowym o powierzchni użytkowej 1493,50 m², położonej przy ulicy Mięslowicza 5 w Krośnie – obręb nr 3 Przemysłowa stanowiącej własność MIKROTECH S.A. w upadłości dla której Sąd Rejonowy w Krośnie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę nr KS1K/00016955/7 wchodzącej w skład masy upadłości MIKROTECH SA w upadłości.

Cena wywoławcza przedmiotu przetargu wynosi 2.440.000,00 zł netto plus podatek VAT (słownie: dwa miliony czterysta czterdzieści tysięcy złotych).

Zainteresowani winni składać oferty na adres: Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział V Gospodarczy Sekcja ds. Restrukturyzacyjnych i Upadłościowych, ul. Kustronia 4, 35-303 Rzeszów w terminie do dnia 13 marca 2026 r. (liczy się data wpływu oferty).

Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości 300.000,00 zł (słownie: trzysta tysięcy złotych). Wadium należy wpłacić przelewem na rachunek bankowy masy upadłości MIKROTECH spółka akcyjna w upadłości o numerze: 46 1240 2340 1111 0010 9613 5469 z dopiskiem "Wadium Przetarg MIKROTECH" najpóźniej do dnia stanowiącego ostatni dzień poprzedzający termin wyznaczony do składania ofert, przy czym liczy się faktyczny termin uznania kwoty ww. wadium na ww. rachunku bankowym.

Otwarcie i wybór oferty nastąpi w dniu 17 marca 2026 r. w budynku Sądu Rejonowego w Rzeszowie, ul. Gen. Kustronia 4, sala nr 29, godz. 11.00. Szczegółowe zasady składania ofert określone zostały w regulaminie przetargu, który jest dostępny do pobrania na stronie internetowej syndyka: restrukturyzacja.civilis.pl/przetargi/

Kraj/34422624

OBWIESZCZENIE

Prezydenta Miasta Krakowa

o wydaniu postanowienia o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności dla decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) Prezydent Miasta Krakowa zawiadamia, że decyzji nr 7/6740.4/2026 z dnia 30.01.2026 r. znak: AU-01-6.6740.4.28.2025.ABI o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, postanowieniem z dnia 23 lutego 2026 r., został nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

Inwestycja dotyczy zamierzenia budowlanego pn.:

Rozbudowa ul. Zawitej oraz ul. Babińskiego (drogi powiatowe nr 2280 K, klasy zbiorczej Z) wraz z rozbudową skrzyżowania z ul. Kobierzyńską (droga powiatowa nr 2232 K, klasy lokalnej L) na odcinkach: B-F w km od 0-030.64 do 0+115.72, C-F w km od 0+000.00 do 0+096.12, E-F w km od 0+000.00 do 0+045.56 wraz z rozbudową ul. Kobierzyńskiej na odcinku D-F w km od 0+005.17 do 0+087.41 oraz budową i przebudową infrastruktury technicznej w Krakowie

Strony postępowania mogą zapoznać się z treścią postanowienia z dnia 23 lutego 2026 r. w Wydziale Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogińska 41, w godzinach przyjęć stron: poniedziałek, wtorek, środa, piątek w godz. od 7.40 – 15.30, czwartek w godz. od 8.00 do 15.30, w terminie 14 dni od ukazania się niniejszego obwieszczenia.

Na postanowienie z dnia 23 lutego 2026 r. o nadaniu decyzji nr 7/6740.4/2026 rygoru natychmiastowej wykonalności przysługuje stronom zażalenie do Wojewody Małopolskiego w Krakowie, ul. Basztowa 22, za pośrednictwem Prezydenta Miasta Krakowa – Wydziału Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Krakowa, w terminie 7 dni od dnia skutecznego doręczenia.

Doręczenie postanowienia o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności uważa się za dokonane w dniu odbioru postanowienia przez wnioskodawcę, a dla pozostałych stron po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia, tj. okazania się obwieszczenia o wydaniu postanowienia o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Zgodnie z art. 18 ust. 1e ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych w przypadku, w którym dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości objętej decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej odpowiednio wyda tę nieruchomość lub wyda nieruchomość i opróżni lokal oraz inne pomieszczenia niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 30 dni od dnia:

- 1) doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji, o której mowa w art. 17,
 - 2) **doręczenia postanowienia o nadaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej rygoru natychmiastowej wykonalności** albo
 - 3) w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stała się ostateczna
- **wysokość odszkodowania powiększa się o kwotę równą 5 % wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego. (stosowne oświadczenie złożyć należy u zarządcy drogi)**

Kraj/34422784

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO
ODDZIAŁ REGIONALNY WE WROCŁAWIU

Wyciąg z ogłoszenia nr 24/2026

o III przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż części nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa - Agencji Mienia Wojskowego

Adres, oznaczenie, powierzchnia nieruchomości / zabudowa	Cena wywoławcza netto nieruchomości	Kwota wadium i termin wpłaty	Termin przeprowadzenia przetargu
Nysa, rejon ul. Orłąt Lwowskich, działka nr 33/64, obręb 0006 Wróblewskiego, o pow. 0,0905 ha (OP1N/00052443/0). Działka o regularnym kształcie, teren stosunkowo płaski, opadający w niewielkiej, tylnej części działki.	149 000,00 zł	14 900,00 zł 10.04.2026 r.	16.04.2026 r. godz. 10:00

- Miejsce przetargu: budynek Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego we Wrocławiu, ul. Zwycięska 39, pokój nr 20 (parter).
- Pełna treść ogłoszenia została wywieszona na tablicy ogłoszeń w siedzibie Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego we Wrocławiu, ul. Sztabowa 32 i ul. Zwycięska 39, zamieszczona na stronie internetowej: www.amw.com.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
- Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać telefonicznie: 71 710 72 99.

ODDZIAŁ REGIONALNY AMW WE WROCŁAWIU
ul. Sztabowa 32, 50-984 Wrocław, tel. (071) 710 72 00 fax. (071) 710 72 01
e-mail: wroclaw@amw.com.pl www.amw.com.pl

Kraj/34422678

OGŁOSZENIE

o zamiarze dokonania z urzędu podziału nieruchomości o nieregulowanym stanie prawnym

Na podstawie art. 97 ust. 3 pkt 1; art. 97a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1145 z późn. zm.)

Burmistrz Ryglic

1. Informuje o zamiarze podziału nieruchomości o nieregulowanym stanie prawnym, działki położonej w gminie Ryglice, oznaczonej w rejestrze ewidencji gruntów budynków numerem ewidencyjnym **36 o pow. 3,95 ha w obrębie 0001 Bistuszowa** (właściciel nieustalony).
2. Podział będzie polegał na wydzieleniu z ww. nieruchomości działki zajętej pod pompownię ścieków sanitarnych.
3. Osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości, mogą zgłaszać się do Urzędu Miejskiego w Ryglicach, ul. Rynek 9, I piętro, pokój nr 8, w terminie **2 miesięcy** od daty ogłoszenia, w celu wykazania swoich praw do nieruchomości.
4. Po bezskutecznym upływie terminu wskazanego w punkcie nr 3 zostanie wszczęte z urzędu postępowanie w sprawie podziału ww. nieruchomości i wydana decyzja zatwierdzająca podział nieruchomości.
5. Niniejsze ogłoszenie podlega opublikowaniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Ryglicach, na stronach internetowych urzędu (www.ryglice.pl), a także poprzez ogłoszenie w prasie o zasięgu ogólnopolskim w dniu 27.02.2026 r.

Kraj/34422689

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O ROKOWANIACH

ZARZĄD POWIATU TARNOGÓRSKIEGO

ogłasza rokowania

na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Powiatu Tarnogórskiego, zapisanej w księdze wieczystej Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach V Wydział Ksiąg Wieczystych, położonej w Zbrosławicach, obręb Łubie przy ul. Pyskowskiej 34, obejmującej:

1. zabudowaną działkę gruntu nr **309/66** o pow. **3,1885 ha**,
2. zabudowaną działkę gruntu nr **310/66** o pow. **0,1259 ha**,

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **6 000 000,00 zł**.

Sprzedaż nieruchomości podlega zwolnieniu z podatku od towarów i usług VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.).

Zaliczka powinna zostać wniesiona w pieniądzu **do dnia 6 maja 2026 r.**, w wysokości **360 000,00 zł** lub w obligacjach Skarbu Państwa dopuszczonych do obrotu publicznego, o sumie nominatów **360 000,00 zł**.

Rokowania odbędą się w dniu 12 maja 2026 r. o godz. 10.00 w siedzibie Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach przy ul. Kartuszwic 5, w sali nr 306.

Pełna treść ogłoszenia o rokowaniach została opublikowana na stronie internetowej i w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu www.powiat.tarnogorski.pl oraz została wywieszona na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach przy ul. Kartuszwic 5.

Dodatkowe informacje, w tym na temat warunków rokowań oraz terminów oględzin nieruchomości, można uzyskać pod numerem telefonu (32) 382 27 22, (32) 382 27 35 lub w siedzibie Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach przy ul. Mickiewicza 41 (pokój nr 7 lub nr 13), w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami, w godzinach pracy urzędu.

Kraj/34422396

KUJAWSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA

w Inowrocławiu, al. Kopernika 7, 88-100 Inowrocław

ogłasza przetarg nieograniczony w przedmiocie zamówienia pn.:

Usuwanie przecieków w budynkach spółdzielczych zlokalizowanych w Inowrocławiu oraz Rejonie na okres 2 lat, tj. do 31.03.2028r.

1.Oferty należy składać w dwóch zamkniętych kopertach w siedzibie Spółdzielni (parter – BIURO PODAWCZE), **w terminie do 16.03.2026r. do godziny 10.00. Pierwsza koperta** powinna zawierać wszystkie dokumenty wymagane w postępowaniu przetargowym. **Drua koperta** powinna zawierać ofertę cenową.

2.Otwarcie OFERT Z DOKUMENTAMI nastąpi w dniu **16.03.2026r. o godz. 10.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze, bez udziału Wykonawców.

3.Otwarcie OFERT CENOWYCH nastąpi w dniu **19.03.2026r. o godz. 10.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze, bez udziału Wykonawców.

4.Specyfikację istotnych warunków zamówienia można pobrać ze strony internetowej Spółdzielni: www.ksmino.pl

Dodatkowe informacje można uzyskać na w/wym. stronie internetowej Spółdzielni.

Kraj/34422832

Przed Sądem Rejonowym w Chorzowie I Wydział Cywilny pod sygnaturą I Ns 207/22 toczy się postępowanie z wniosku Gminy Chorzów o stwierdzenie nabycia spadku po Leonardzie Czesławie Kameckim, synu Leonarda i Janiny, zmarłym 31 lipca 2021 r. w Chorzowie, którego ostatnim miejscem zwykłego pobytu było miasto Chorzów, wdowcu. Sąd wzywa wszystkich spadkobierców, aby w terminie 3 miesięcy od opublikowania niniejszego ogłoszenia stawili się w Sądzie Rejonowym w Chorzowie i wykazali swoje prawa do spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą zostać pominieni w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku.

Kraj/34422712

Przed Sądem Rejonowym w Chorzowie Wydział I Cywilny pod sygnaturą I Ns 453/24 toczy się postępowanie z wniosku Chorzowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej o stwierdzenie nabycia spadku po Karolu Heinz Kansk, synu Wilhelma i Elżbiety, zmarłym 8 stycznia 2024 r. w Chorzowie, którego ostatnim miejscem zwykłego pobytu było miasto Chorzów, kawalerze. Według ustaleń w skład spadku wchodzi własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu położonego w Chorzowie przy ulicy Mościckiego 19. Sąd wzywa wszystkich spadkobierców, aby w terminie 3 miesięcy od opublikowania niniejszego ogłoszenia stawili się w Sądzie Rejonowym w Chorzowie i wykazali swoje prawa do spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą zostać pominieni w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku.

Kraj/34422714

W Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, II Wydziale Cywilnym, w sprawie o **sygn. akt II Ns 139/22**, toczy się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po Mirosławie Pechu (synu Romana i Barbary Zofii) zmarłym 10 marca 2014 r. w Warszawie, którego ostatnie miejsce zwykłego pobytu znajdowało w Warszawie przy ul. 11 Listopada 26/10/12. Wzywa się wszystkich spadkobierców zmarłego, aby w terminie 3 miesięcy od ukazania się niniejszego ogłoszenia, zgłosili się w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie II Wydział Cywilny i udowodnili swoje prawa do spadku, gdyż w przeciwnym wypadku mogą być pominieni w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

Kraj/34422877

OGŁOSZENIE

W Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Woli w Warszawie, w I Wydziale Cywilnym, pod sygnaturą akt I Ns 670/25 toczy się postępowanie z wniosku Mirosławy Wróbel zamieszkałej w Polsce, Raciborów 4, Brojce pow. gryficki o uznanie za zmarłego jej brata Marka Karbowniczka, urodzonego 7 stycznia 1972 r. w Trzebiatowie, syna Czesławy z domu Panicz i Franciszka Karbowniczka, ostatnio zamieszkałego w Warszawie przy ul. Arkadyjskiej 9, wzywając Marka Karbowniczka aby w terminie czterech miesięcy zgłosił się do tegoż Sądu, gdyż w przeciwnym razie może zostać uznany za zmarłego oraz wzywając wszystkie osoby, które mogą udzielić wiadomości o zaginionym, aby w powyższym terminie przekazały je Sądowi. Ponadto Marka Karbowniczka widziano ostatni raz w październiku 1995 roku, posiadał samochód marki ZUK o nr rejestracyjnym GNA 5083, który zarejestrował w Urzędzie w Gdańsku 15 maja 1995 r. wskazując adres zamieszkania w Gdańsku ul. Dworska 33c.

Kraj/34422875

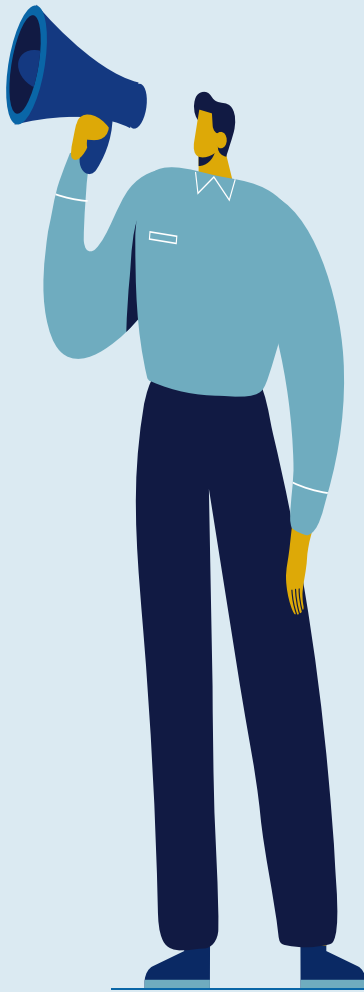
NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości
w przepisach,
zamówienia publiczne,
porady ekspertów,
raporty,
ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców,
urzędników,
zainteresowanych
gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

Kadrze Irlandii grozi dyskwalifikacja

Choć od losowania piłkarskiej Ligi Narodów minęły już dwa tygodnie, jest kraj w Europie, gdzie debata o nim wciąż trwa. Politycy i działacze biją się z szekspirowsko postawioną kwestią: „Grać czy nie grać”, choć UEFA wyraźnie zapowiedziała: „Grać, inaczej was w rozgrywkach nie będzie”.

Michał Kiedrowski

Pewnie niewielu z polskich czytelników sportowych wiadomości wie, że jedynym piłkarskim związkiem, który formalnie wezwał UEFA do zawieszenia Izraela, był ten z Irlandii. To właśnie Irlandczycy na nadzwyczajnym walnym zebraniu swojego The Football Association of Ireland przytłaczającą większością głosów (74 do 7, przy dwóch wstrzymujących się) przyjęli wniosek wzywający europejską unię piłkarską, by zaczęła stosować swoje własne przepisy.

Protestowali przeciw Izraelowi, zostali wylosowani w jednej grupie

Oczywiście Irlandczycy podjęli swoje działania, aby odpowiedzieć w ten sposób na zbrodnie sił zbrojnych Izraela na cywilnej ludności Gazy. Jednak w piśmie do UEFA nie na tym się skupili. Zażądali, by europejscy działacze – zgodnie ze statutem swojej organizacji – zawiesili Izrael z powodów czysto piłkarskich. Chodzi o to, że Izraelski Związek Piłki Nożnej przyjmuje w swoje struktury kluby, które powstały na osiedlach budowanych na terytorium formalnie pozostającym w jurysdykcji Palestyńskiego Związku Piłki Nożnej. Takie działania byłyby możliwe, gdyby Palestyńczycy wyrazili na to zgodę, a oni się na to nie zgodzili.

Drugim zarzutem wobec Izraela, który podnieśli Irlandczycy, jest brak „wdrożenia i egzekwowania skutecznej polityki antyrasistowskiej”.

Oczywiście wniosek przeszedł bez echa. UEFA nie zamierzała ani nie zamierza nic robić w sprawie Izraela. Co prawda jesienią ubiegłego roku mówiło się, że kwestia zawieszenia tego kraju ma w końcu zostać przegłosowana, ale do niczego takiego nie doszło. Zresztą w październiku europejscy działacze piłkarscy dostali pretekst, by sprawą w ogóle się nie zajmować, bo w Strefie Gazy ogłoszono zawieszenie broni. I właściwie nikt już nie zauważa, że irlandzki wniosek dotyczył nie Gazy, ale nielegalnych w myśl przepisów UEFA działań Izraela w innym regionie formalnie należącym do Palestyńczyków: na tzw. Zachodnim Brzegu.

I jakby na złość, w lutowym losowaniu Ligi Narodów UEFA Izrael i Irlandia znalazły się w jednej grupie. 27 września Irlandczycy mają zagrać z Izraelczykami na wyjeździe, a 4 października gościć drużynę rywali u siebie.

• Losowanie Ligi Narodów UEFA FOT. REUTERS / BENOIT TESSIER

27 września Irlandczycy mają zagrać z Izraelczykami na wyjeździe, a 4 października gościć drużynę rywali u siebie

I jak Hamlet z dramatu Szekspira zadawał sobie egzystencjalne pytanie: „Być albo nie być”, tak Irlandczycy postawili przed sobą kwestię: „grać czy nie grać”. I w przeciwieństwie do duńskiego księcia nie mieli żadnych wątpliwości. Jednak tu wkroczyła UEFA i postawiła kwestię jednoznacznie: nie zagrać jednego meczu, nie będziecie grać w ogóle.

Wobec takiego stanowiska FAI wydał oświadczenie, że nie będzie bojkotować meczów z Izraelem i dał jasno do zrozumienia, dlaczego wybrał opcję „grać”. „Podczas konsultacji z przedstawicielami UEFA zostaliśmy poinformowani, że przepisy UEFA stanowią, iż jeśli związek odmówi rozegrania meczu, spotkanie zostanie uznane za przegrane, ale może też to pociągnąć za sobą dalsze działania dyscyplinarne – w tym potencjalną dyskwalifikację z rozgrywek”.

To stanowisko nie zakończyło jednak sprawy. W Irlandii wciąż trwa debata na temat „grać czy nie grać”. Szczególnie ostro podnoszą tę kwestię politycy z opozycyjnej partii Sinn Féin. Jeszcze tego samego dnia, w którym FAI zapowiedział rozegranie meczów, posłanka Joanna Byrne z tego lewicowo-nacjonalistycznego ugrupowania wydała oświadczenie, w którym ogłosiła: „W listopadzie FAI zagłosował, żeby skierować do UEFA wezwanie, by zawiesić Izrael w klubowych i reprezentacyjnych rozgrywkach. To była odpowiednia postawa, jeśli chodzi o zasady moralne. Dlatego też jestem ekstremalnie wzburzona i rozczarowana faktem, że [teraz] FAI potwierdził, iż zagra przeciwko Izraelowi. Wygląda

na to, że ich moralność i pryncypialne zasady były tylko na papierze – a nie w działaniach, tam, gdzie to miało znaczenie”.

Byrne, która pełni w Sinn Féin rolę rzeczniczki ds. sportu, kultury i mediów, skrytykowała też działaczy UEFA za stosowanie podwójnych standardów. Jej zdaniem Izrael powinien zostać tak samo wykluczony jak Rosja „zaraz po tym, jak wkroczył do Gazy z ludobójczą misją czystek etnicznych, w wyniku której zamordowano dziesiątki tysięcy niewinnych ludzi, w tym setki sportowców i sportsmenek”.

Amerykanie wkraczają do akcji

Byrne pełni też funkcję prezesa klubu Drogheda United, który gra w irlandzkiej ekstraklasie. I z tej funkcji próbowano ją usunąć. Posłanka Sinn Féin poinformowała, że o rezygnację poprosił ją zarząd klubu, jednak ona nie zamierza się do tego zastosować.

„To nieuzasadnione działanie zostało podjęte po moim publicznym oświadczeniu w zeszłym tygodniu, że Irlandia nie powinna grać z Izraelem w Lidze Narodów, podczas gdy trwa ludobójstwo narodu palestyńskiego” – napisała Byrne. Dodała też, że nie wypowiadała się jako przedstawicielka swojego klubu, ale w imieniu irlandzkich kibiców, którzy w większości podzielają jej punkt widzenia.

W odpowiedzi klub wystosował oświadczenie, w którym zaznaczył, że

na ten moment nie ma żadnych zmian w kierownictwie klubu i w całej sprawie nie chodzi o zapatrywanie polityczne i moralne Byrne.

„To, co wyraziliśmy, to zaniepokojenie otwartą krytyką UEFA i FAI, regulatorów, którym klub podlega. To zaniepokojenie dotyczy też odpowiedzialności każdego z działaczy klubu za przestrzeganie zasady neutralności, wynikającej z Kodeksu Etyki FIFA i statutu UEFA”.

Trzeba zaznaczyć, że klub ma amerykańskich właścicieli. To Trivela Group, założona w Alabamie przez Benjaminą Boycotta i Kennetha Polka. W ich portfolio znajdują się również inne kluby: angielski Walsall, duński Silkeborg i Trivela FC z afrykańskiego Togo. Boycott zasiada w zarządzie Droghedy United.

Kategoryczne stanowisko ministra sportu

Działania irlandzkiego klubu spowodowały lawinę krytyki. Główny sponsor drużyny, firma Sullivan and Lambe, wyraził „głębokie zaniepokojenie próbą usunięcia Joanny Byrne z funkcji prezesa klubu”.

„Uważamy, że polityczne opinie wyrażone przez sprawującą swój urząd posłankę, szczególnie gdy jest ona rzeczniką swojej partii w dziedzinie sportu, nie powinny być podstawą do ingerencji w organ zarządzający klubem piłkarskim” – napisał sponsor w oświadczeniu.

Głos zabrał także Stephen Bradley, trener mistrza Irlandii, Shamrock Rovers. „Nie mogę uwierzyć, że próbowali uciszyć Joannę i zastosować cenzurę wobec jej opinii. Miała rację we wszystkim, co mówiła i naprawdę zabrnęliśmy na bardzo niebezpieczne terytorium, jeśli pracodawca uważa, że może ocenzurować, co mówi pracownik. To bardzo słabe ze strony właścicieli klubu” – stwierdził szkoleniowiec w rozmowie z irlandzką telewizją RTE.

Bradley też jest zdania, że Irlandia z Izraelem grać nie powinna. Jego opinię poparł trener Shelbourne, Joey O'Brien. Wobec tego jeszcze raz zdanie w sprawie bojkotu zabrał we wtorek minister sportu Irlandii, Patrick O'Donovan, który zapowiedział kategorycznie, że mecze się odbędą: „Gdyby Irlandia nie spełniła obowiązku gry z Izraelem, to ona byłaby największym przegranym. Nikt by nie chciał, żeby nasza młoda drużyna, która tak dobrze teraz sobie radzi, była karana z powodu politycznej burzy, z którą nie ma absolutnie nic wspólnego” – stwierdził polityk w rozmowie z radiem RTE. ●

SPORT.PL

• **Widzew i inni – podsumowanie zimowego okna transferowego**

• **Wstydliwym kompleks polskich drużyn w europejskich pucharach**

• **Wyprawy Mateusza Waligóry i paradoks bieguna północnego**

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na Sport.pl

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imieliński
ZASTĘPCA: Bartosz T. Wielński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szalański
Problemy z dostępnością „Wyborczej” lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych:
facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl,
instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Marek Wilk
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

TRÓJMIASTO
TYGODNIK

Piątek, 27 lutego 2026 | Redaktorka prowadząca Katarzyna Fryc

trojmiasto.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: trojmiasto@wyborcza.pl

Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna

Kolejny skandal
na uczelni w Gdańsku

Rektor Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej zrezygnował ze stanowiska po skandalu związanym z zatrudnieniem naukowca, który chce „normalizacji relacji z Rosją i Białorusią”. Ale wcale nie jego prorosyjskie poglądy przeszkadzały rektorowi.

Krzysztof Katka

Prywatna Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna w Gdańsku mierzy się z kolejnym kryzysem wizerunkowym. Jego zasięg wykracza poza region pomorski, bowiem uczelnia ma filie w Ostrołęce i Szczecinie. Po ubiegłotygodniowej publikacji OKO.press o tym, że w WSSE prorosyjski polityk Leszek Sykulski uruchamia „geostrategiczne studia podyplomowe”, ze stanowiskiem rektora pożegnał się dr Eryk Kowalczyk, wieloletni współpracownik Sykulskiego.

Właściciel uczelni oskarżony. Romana G. zastępuje dr Kowalczyk

Dr Kowalczyk miał pomóc uczelni po wcześniejszym skandalu związanym z właścicielem szkoły – Romanem G. – który w czerwcu 2024 r. został zatrzymany przez CBA w śledztwie dotyczącym Collegium Humanum.

Prokuratura Krajowa postawiła Romanowi G. zarzuty o charakterze korupcyjnym. „Z ustaleń śledztwa wynika, że zatrzymani wielokrotnie wręczali korzyści majątkowe przedstawicielom Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA). Udzielone korzyści majątkowe miały wpływ na decyzje, działania i zaniechania oraz opinie i stanowiska wobec wspomnianych prywatnych uczelni wyższych” – informowało CBA. W listopadzie 2025 r. Roman G. został oskarżony o udzielenie 250 tys. zł korzyści majątkowych przedstawicielom Polskiej Komisji Akredytacyjnej, którzy przygotowywali wnioski o otwarcie na gdańskiej uczelni nowych kierunków studiów.

Roman G. przyznał wtedy w rozmowie z „Wyborczą”, że pieniądze przekazywał, ale – jak przekonywał – nie w formie łapówek, lecz wynagrodzenia przekazanego duchownemu.

Ksiądz – jak nam tłumaczył Roman G. – miał mu pomóc w przygotowaniu wniosków. Pojawił się jednak nieprzewidziany problem. – Ksiądz zachorował na białaczkę i zmarł. Nie zdążyłem z nim podpisać umowy [dotyczącej płatnej pomocy w przygotowaniu wniosków do PKA] – tłumaczył były rektor. Chodzi o ks. Tadeusza Bąka z Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

• Leszek Sykulski podczas kongresu zorganizowanego przez Konfederację Korony Polskiej Grzegorza Brauna FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Napisanie takich wniosków [o otwarcie nowych kierunków] jest trudne i czasochłonne. Będąc pedagogiem specjalnym, nie znałem się na tym. Poprosiłem o pomoc ks. Tadeusza Bąka z Polskiej Komisji Akredytacyjnej. A on polecił mi Artura G. [najpierw pracownika biura PKA, a potem dyrektora PKA] – przekonywał Roman G. – Taki wniosek może liczyć z załącznikami ponad tysiąc stron. Zlecałem pomoc przy opracowywaniu wniosków do ministerstwa o wyrażenie zgody na prowadzenie studiów licencjackich i magisterskich. Po złożeniu wnioski opiniowała PKA. Na przykład na ratownictwo i zarządzanie po kilka razy mi odrzucali. Wiele razy musiałem uzupełniać te wnioski. Widać, że oni mi pomagali przy opracowywaniu dokumentacji, ale to nie była opłata za decyzje. Co więcej, członkowie komisji nie mieli zakazu pomagania.

Po postawieniu zarzutów Roman G. zrezygnował ze stanowiska rektora. Funkcję tę ob-

jął na pewien czas dr Sławomir Niecko, a po nim Kowalczyk.

Szanse dla WSSE Kowalczyk upatrywał w uruchomieniu prowadzonych zdalnie studiów podyplomowych „Geopolityka i Geostrategia”, które firmował dr Leszek Sykulski.

OKO.press przypomniało prorosyjskie sympatie Sykulskiego, który wydał książkę „Myśl geopolityczna Aleksandra Dugina” opisującą rosyjskiego nacjonalistę i filozofa. W kwietniu 2022 r. Sykulski przeprowadził wywiad z ambasadorem Rosji w Polsce Siergiejem Andriejewem, a 9 maja 2023 r., w obchodzony przez Rosję Dzień Zwycięstwa, sfotografował się z ambasadorem Rosji. Sykulski założył też prorosyjską organizację Polski Ruch Antywojenny oraz zarejestrował ugrupowanie Bezpieczna Polska dążące do „normalizacji relacji z Rosją i Białorusią”.

Rektor Kowalczyk porównuje Sykulskiego do Galileusza i Sokratesa

Po fali krytyki, która spłynęła na WSSE, uczelnia zrezygnowała ze współpracy z Sykulskim, a rektor Kowalczyk podał się do dymisji. Usunięte też zostały grafiki promujące zajęcia z Sykulskim. W oświadczeniu przesłanym „Wyborczej” dr Eryk Kowalczyk napisał: „Niniejszym składam rezygnację z pełnienia funkcji Rektora Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej w Gdańsku ze skutkiem natychmiastowym, kierując się troską o stabilność instytucji, jej dobre imię oraz odpowiedzialność za wspólnotę akademicką, a decyzja ta pozostaje w bezpośrednim związku z publikacjami medialnymi, które pojawiły się w przestrzeni publicznej, w szczególności z dzi-

siejszym artykułem portalu OKO.press odnoszącym się do działalności dr. Leszka Sykulskiego, osoby zaangażowanej w rozwój inicjatyw dydaktycznych w obszarze geopolityki i geostrategii, co wywołało falę komentarzy i ocen o charakterze publicystycznym”.

W uzasadnieniu przekonywał, że uczelnia jest przestrzenią debaty, sporów intelektualnych oraz pluralizmu myśli, a wolność słowa i wolność badań naukowych stanowią fundament porządku akademickiego.

Podkreślił, że jego rezygnacja „nie jest wyrazem dezaprobaty wobec dr. Leszka Sykulskiego ani prowadzonych przez niego inicjatyw intelektualnych, lecz próbą ochrony uczelni przed skutkami sporów o charakterze politycznym i medialnym”.

Księża z tytułami naukowymi we władzach WSSE

WSSE funkcjonuje obecnie bez rektora. Na czele uczelni stoją mgr Katarzyna Frączewska-Wójt – prorektor ds. organizacji i kadr, ks. ppłk rez. dr hab. Mirosław Michalski, prof. WSSE – prorektor ds. studiów dualnych i kształcenia specjalistycznego, ks. dr Grzegorz Świst (ksiądz z parafii św. Brygidy w Gdańsku), prof. WSSE – prorektor ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Ks. dr Grzegorz Świst był kanclerzem gdańskiej kurii. W roku 2013 po publikacji „Wprost” o skandalicznych wyskokach abp. Sławoja Leszka Głódzia ksiądz Świst podpisał się pod oświadczeniem:

„Domagamy się zaprzestania obraźliwych pomówień, których rozpowszechnianie uderza w godność osób duchownych i całej wspólnoty Kościoła. Przyjmujemy to z bólem i oburzeniem jako powrót do praktyk z czasów PRL-u. Takie stanowisko jednomyślnie deklarują wszyscy dziekani Archidiecezji Gdańskiej. Otaczamy naszego Pasterza solidarną i szczerą modlitwą”.

W marcu 2021 r. abp Głódź został ukarany przez Watykan po postępowaniu, które dotyczyło tuszowania nadużyć seksualnych popełnionych przez duchownych.

Kiedy będzie nowy rektor WSSE?

– Uczelnia funkcjonuje normalnie, zmiany kadrowe dotyczą tylko „góry”. Czekamy na decyzję założyciela dotyczącą nowego rektora – powiedziała „Wyborczej” Katarzyna Frączewska-Wójt, prorektor ds. organizacji i kadr.

– Pan dr Leszek Sykulski nie będzie prowadził w uczelni żadnych zajęć z uwagi na zakończenie z nim współpracy, a nowy rektor WSSE zostanie powołany tak szybko, jak to możliwe – odpisał nam Roman G., który kontroluje WSSE za pośrednictwem spółki Edukacja i Przedsiębiorczość. ●

Sykulski założył prorosyjską organizację Polski Ruch Antywojenny oraz zarejestrował ugrupowanie Bezpieczna Polska dążące do „normalizacji relacji z Rosją i Białorusią”

Ile zarabiają pielęgniarki na Pomorzu?

Aby zarobić, trzeba się urobić

– Pieniądze są teraz rzeczywiście bardzo dobre, byłabym hipokrytką, gdybym zaprzeczała – mówi pielęgniarka z Trójmiasta.

Ilona Godlewska

Ludzie już tworzą mity wokół zarobków pielęgniarek w Polsce. Za chwilę się okaże, że mamy wyższe pensje od lekarzy – słyszę od pielęgniarki z kilkunastoletnim stażem, kiedy wyjaśnia mi, dlaczego nie chce rozmawiać o swoich zarobkach.

Inna dodaje: – Nikt nie lubi, jak mu się zagląda do portfela. Tym bardziej w sytuacji, kiedy wręcz oskarża się nas, że to przez nasze pensje szpitale podupadają. Lekarzom – w mojej ocenie – tak się nie dostaje, a przecież wciąż między naszymi pensjami jest przepaść. W odróżnieniu od mojego ordynatora, nie mam trzech ekskluzywnych samochodów w garażu, tylko dziewięcioletnią skodę.

Dwie inne pielęgniarki, pracujące w trójmiejskich szpitalach, zgodziły się porozmawiać o swoich zarobkach. Ale obie zastrzegły sobie anonimowość.

IZABELA

Jestem pielęgniarką od 34 lat. Od zawsze pracuję w szpitalu. Mam licencjat i specjalizację [wyżej w stawkach wynagrodzenia jest tylko pielęgniarka z magisterium i specjalizacją]. Jestem zatrudniona na umowie o pracę. Kiedy przyszedłam do zawodu, zarabiałam fatalnie. Myślenie o samodzielnym życiu było nierealne. Były takie miesiące, że z pensji byłam w stanie opłacić tylko podstawowe potrzeby i bilet miesięczny do pracy. Wyjście do kina czy kupno jakiegoś ubrania – to była cała rozpusta, na którą mogłam sobie od czasu do czasu pozwolić.

Moja pensja wynosiła praktycznie tyle, ile minimum socjalne. Kiedy dostawałyśmy podwyżkę, odczuwałyśmy ją góra dwa miesiące. I to nie dlatego, że się tak szybko do niej przyzwyczajałyśmy i znów chcieliśmy więcej, tylko wszystko dookoła momentalnie drożało. Te znikome podwyżki momentalnie wydawałam na codzienne potrzeby.

Między moją pensją sprzed kilku lat a tą teraz jest kolosalna różnica. Nie ma porównania. Teraz to dobry zarobek. Mogę utrzymać mieszkanie, a nawet jeszcze coś odłożyć. I to nie na nową spódnicę, ale na wyjazd za granicę. W zależności od miesiąca zarabiam 8,4-8,6 tys. zł na rękę. W to wchodzi podstawa, wysługa lat i pieniądze za dyżury, z czego za nocne dochodzi dodatkowo 60 proc. stawki godzinowej, a za dyżur świąteczny – dodatkowo 45 proc. W grudniu za 32 godziny dyżuru nocnego, które miałam, ten dodatek wyniósł 1144,70 zł. A za 16 godzin świątecznych – 396,20 zł. Te dyżury nocne i świąteczne są lepiej płatne, ale to nie jest tak, że ludzie na oddziale je sobie wyrwywają. Pielęgniarka zarządzająca oddziałem na podstawie prośb pracowników układa grafik i ten podział na dyżury jest – przynajmniej w moim szpitalu – mniej więcej sprawiedliwy.

• Nie każdy szpital patrzy łaskawym okiem na pielęgniarki z dobrym wykształceniem. Mówią, że na oddziale nie potrzebują magistrów – opowiada Izabela FOT. SHUTTERSTOCK

Nasze zarobki zależą dziś od przynależności do odpowiednich grup [zależnych od wykształcenia] i są ustalane według posiadanych kwalifikacji. Jest minimum, które szpital musi zapłacić, choć może oczywiście zapłacić więcej. Jeżeli brakuje mu personelu i chce przyciągnąć pielęgniarki, to daje nie tylko podstawę, ale też premie. Są również takie szpitale w Polsce, w których dziewczyny pracujące na bloku [operacyjnym], mają płacone dodatki za procedury. Na przykład, jeżeli w ciągu dnia będzie asystowała przy pięciu-sześciu zabiegach, to od każdego otrzyma jakąś tam stawkę. U nas w szpitalu jednak tego nie ma.

Teraz staż pracy, lata praktyki na oddziale, nie są tak istotne [przy ustalaniu zarobków]. Przychodzi młody człowiek, który nie umie praktycznie nic, bo jest zaraz po studiach, i dostaje podstawę pensji taką jak ja. Nie znaczy, że zarabia tyle samo. Bo zanim będzie dostawał taką samą wypłatę, co ja, trochę czasu minie – jedna czwarta moich zarobków zależy właśnie od wysługi lat.

U nas w szpitalu nie ma czegoś takiego jak 13. pensja. Nie ma żadnych premii, nagród, jedynie jubileuszowe. Nasze zarobki zawsze były zróżnicowane ze względu na posiadane kursy, specjalizacje. Zawsze była jakaś różnica, ale nie była tak ogromna, jak jest teraz. Bo między pielęgniarką, która ma specjalizację, a magistrem pielęgniarstwa wynosi obecnie – w podstawie pensji – ponad 2 tys. zł. To bardzo dużo. Nie bierze się pod uwagę ani stażu pracy, ani umiejętności. Liczy się papier o ukończeniu studiów.

Nie każdy szpital patrzy jednak łaskawym okiem na pielęgniarki z dobrym wykształceniem. Niektórzy tłumaczą, że do pracy na oddziale nie potrzebują magistrów, że wystarczy im pielęgniarka z licencjatem. I w ten sposób unikają de facto płacenia wyższych stawek [wg siatki plac]. Oszczędzają kosztem ludzi.

Wiele moich koleżanek pielęgniarzek pracuje na kontraktach. To wręcz nagminne. Nie pracują jak wynika z etatu, czyli 154-170 godzin miesięcznie, tylko po 300 godzin i to w kilku miejscach. Swoje życie prywatne właściwie poświęcają pracy. A to nie są tylko młode dziewczyny. Na oddziale mamy pielęgniarki, które przeszły na wcześniejszą emeryturę i pracują na kontrakcie. Ale trzeba postawić sprawę jasno: kontrakt jest dobry dla pracodawcy, nie dla pracownika. One nie mają np. płatnego urlopu. Dziewczyny idą więc na dwa tygodnie urlopu, a potem przez

kolejne trzy pracują tyle samo godzin, co w ciągu pięciu tygodni, by to wszystko odrobić. W efekcie ten urlop, na którym odpoczęły, jest praktycznie pozorny. Mam koleżanki, które z dyżuru w jednym miejscu, jadą na dyżur w innym. I to nie w tym samym mieście, ale np. z Gdyni do Łęborka [to ok. 70 km w jedną stronę]. Też tak kiedyś robiłam – kończyłam pracę w szpitalu po nocnym dyżurze i jechałam do gabinetu stomatologicznego pracować dalej. Tyle że pracowałam na bloku operacyjnym, który rządzi się swoimi prawami. Jeśli nie było pacjenta wymagającego zabiegu operacyjnego, mogłam pójść do dyżurki i się zdrzemnąć. Wiele pielęgniarek jednak takich warunków nie ma. Kursują między dwoma czy trzema szpitalami, a ich życie rodzinne nie istnieje. Mam koleżankę, która pracuje 248 godzin u nas i 160 godzin w innym szpitalu. Ostatnio przyznała, że przez tydzień nie było jej w domu.

EWA

Pracuję od 12 lat. Zaczęłam od niewielkiego szpitala powiatowego, od 2 lat pracuję na kontrakcie w dwóch szpitalach w Gdańsku. Zdecydowałam się na kontrakt, żeby móc więcej dorożyć. Pracuję średnio 260-280 godzin miesięcznie. Zarabiam ok. 18 tys. zł brutto.

Długo się wahałam, czy przejść na kontrakt, bo wiadomo, że jak człowiek zachoruje, to automatycznie przestaje zarabiać. Do tego urlopy nie są płatne. No i oczywiście samemu trzeba z tej kwoty płacić składki ubezpieczeniowe. Z gołej pensji na etacie nie byłam w stanie utrzymać siebie i dwóch córek. Zdarzają się momenty, kiedy żałuję. Zwłaszcza kiedy jestem zmęczona. Wiele zależy od tego, co akurat dzieje się w pracy. Są dni, kiedy jest lżej, ale są też takie, kiedy nie mam siły wrócić do domu. Zdarzyło mi się kilka razy usnąć w samochodzie. I wtedy pojawia się myśl, że to nie jest rozwiązanie na dłuższą metę. Radzę sobie głównie dlatego, że bardzo pomagają mi rodzice. To oni praktycznie przejęli obowiązki związane z odrabianiem lekcji, podwożeniem i zabieraniem młodszej córki ze szkoły.

Gdy patrzę na siebie i swoje koleżanki z pracy, to nie narzekają na zarobki. Te, które mają kilkunastoletnie doświadczenie, doskonale pamiętają czasy, kiedy pensje były tak niskie, że jak się opłaciło rachunki, zostawało

tylko na jedzenie. Teraz stać nas na to, żeby coś odłożyć. Za to dziewczyny, które dopiero zaczynają pracę, zarobki na poziomie 7 tys. na rękę uznają za niskie. Dlatego zwykle szybko przechodzą na kontrakty. Jedną z moich koleżanek pracuje na kontrakcie w trzech miejscach – w dwóch szpitalach i poradni. Nie ma rodziny, więc być może jej łatwiej. Ale nie mam pojęcia, jak daje radę to wszystko pogodzić. Ja daję sobie maksymalnie jeszcze dwa lata na dwóch kontraktach. Pieniądze są rzeczywiście bardzo dobre – byłabym hipokrytką, gdybym zaprzeczała. Ale żeby je zarobić, trzeba się naprawdę urobić.

SZCZĄTKOWE DANE

W połowie stycznia poprosiliśmy trójmiejskie szpitale i kilka wybranych placówek z Pomorza o przekazanie informacji dotyczących zarobków pielęgniarek w ramach dostępu do informacji publicznej. Skorzystaliśmy z tej formy, bo przepisy te umożliwiają obywatelom kontrolę nad instytucjami publicznymi i wydawaniem przez nie funduszy publicznych. Szczątkowe dane wysłała nam jedynie spółka Copernicus, w skład której wchodzi: Szpital św. Wojciecha, Szpital im. Mikołaja Kopernika i Wojewódzkie Centrum Onkologii w Gdańsku, Powiatowe Centrum Zdrowia w Malborku i Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Janusza Korczaka w Słupsku.

Odmówiła spółka Szpitale Pomorskie zarządzająca Szpitalem św. Wincentego à Paulo w Gdyni, Szpitalem Morskim im. PCK w Gdyni, Centrum Medycznym Smoluchowskiego w Gdańsku, Szpitalem Specjalistycznym im. F. Ceynowy w Wejherowie, oraz Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Gdańsku.

Czekamy też na odpowiedź z Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego, 7. Szpitala Marynarki Wojennej w Gdańsku oraz szpitala MSWiA w Gdańsku, bo choć nie przesłały nam informacji o zarobkach, to ich nie odmówiły.

Copernicus

- Wynagrodzenie pielęgniarek/pielęgniarczy zatrudnionych w ramach umowy o pracę dla pełnego wymiaru etatu wynosi: 8400-10 600 zł. Wysokość wynagrodzenia zależy od wykształcenia i posiadanych kwalifikacji.
- Stawki wynagrodzeń lekarzy oraz pielęgniarek współpracujących ze spółką w ramach umów cywilnoprawnych ustalane są indywidualnie w ramach postępowań konkursowych. Spółka tłumaczy, że ich wysokość stanowi tajemnicę przedsiębiorstwa. I zaznacza, że forma rozliczenia nie zawsze opiera się na stawce godzinowej.

Powiatowe Centrum Zdrowia w Malborku

- umowy kontraktowe: 72-84 zł za godzinę
- umowy o pracę: 8000-10 554,42 (etat)
- Szpital poinformował nas, że wysokość wynagrodzenia nie jest uzależniona od oddziału.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Janusza Korczaka w Słupsku

- umowy kontraktowe oddziałowe/koordynujące: 100-125 zł za godzinę
- umowa o pracę oddziałowe/koordynujące: 55-75,40 zł za godzinę
- umowy kontraktowe pozostałe pielęgniarki: 60-86 zł za godzinę
- umowa o pracę pozostałe pielęgniarki: 50,70-69,60 zł za godzinę. •

MITOLOGIA WOKÓŁ LOCAL CONTENT.

Jak naprawdę wygląda udział polskich firm w programie jądrowym?

O udziale krajowych przedsiębiorstw w kluczowych inwestycjach mówi się coraz więcej. Także w odniesieniu do elektrowni jądrowej, która powstaje w gminie Choczewo. Wokół tego tematu narosło już jednak wiele mitów – od rzekomych „preferencji dla zagranicy”, po „regulacyjny chaos”, który miałby blokować lokalnych dostawców. Z faktami mają one jednak niewiele wspólnego. W wielkich inwestycjach liczą się jakość, kompetencje i realne potrzeby inwestora, a polskie firmy mają tu więcej przewag, niż mogłoby się nam wydawać.

Mit 1: „Zagraniczny wykonawca preferuje zagraniczne firmy”

Fakt: Nie chodzi o pochodzenie, tylko o wiarygodnych partnerów.

W globalnych projektach infrastrukturalnych, zwłaszcza w sektorze jądrowym, wykonawcy z reguły korzystają ze sprawdzonych podwykonawców, którzy świadczą usługi na odpowiednio wysokim poziomie i z którymi współpracowali już przy wcześniejszych – złożonych i wymagających inwestycjach tego typu.

Obecność zagranicznych firm nie wynika więc z „preferencji narodowych”, tylko z wcześniejszych doświadczeń, istniejących możliwości współpracy i dostępności kluczowych rozwiązań technologicznych. Co więcej, brak tych preferencji oznacza, że polskie firmy nie zostaną arbitralnie wykluczone z możliwości ubiegania się o zamówienia. W przypadku projektu Lubiatowo-Kopalino chodzi o technologię AP1000 Westinghouse i łańcuch dostaw amerykańskiego dostawcy. Doświadczenie polskich dostawców z pracy przy projektach jądrowych stopniowo rośnie. Już teraz 6 polskich firm przechodzi, koordynowany przez Polskie Elektrownie Jądrowe, proces wdrożenia standardu NQA-1, który da im możliwość wejścia do portfela wykonawców Westinghouse.

Branża jądrowa ze względu na mocno wyśrubowane wymagania, decyduje się na rozwiązania z najwyższej inżynierskiej półki. To podejście przekłada się na logikę biznesową – zaufanie i przewidywalność ograniczają ryzyko projektu, a konkurencyjne warunki są dodatkowym kryterium dla projektu, który korzysta z państwowych środków.

Mit 2: „Chaos regulacyjny uniemożliwia polskim dostawcom udział w projekcie”

Fakt: W sferze local content panuje chaos regulacyjny

Brak dotychczas jednego wskaźnika, którym moglibyśmy mierzyć udział local content nie oznacza bałaganu. Local content nie oznacza jednej strategii inwestycyjnej, nie obowiązuje tu też jakaś ustalona matematyczna formuła. Chodzi jednak o jak najlepsze rozwiązania, aby umożliwić możliwie dużej liczbie polskich firm włączenie się w łańcuch dostawców i poddostawców projektu budowy elektrowni jądrowej Lubiatowo-Kopalino. Docelowo takie działania wzmocnią krajową gospodarkę. Zaprocentuje to zwiększonym PKB, transferem technologii i rozwojem kompetencji

W zgodzie z literą prawa

Unia Europejska oczywiście funkcjonuje w ściśle określonych ramach prawnych. Dodatkowo każdy kraj członkowski ma własne regulacje dot. inwestycji, w tym

odzwierciedlające obowiązki wynikające z prawa UE. Cele polityki inwestycyjnej muszą mieścić się w tych ramach. Ich pogodzenie wymaga czasem nowych rozwiązań, adekwatnych do rzeczywistości.

Prawo UE zakazuje preferencji narodowych, ale dopuszcza działania budujące lokalną wartość gospodarczą – o ile są proporcjonalne i wynika z nich realna korzyść dla odporności projektu.

Czy to oznacza, że polskie firmy są z góry na przegranej pozycji? Zdecydowanie nie. Od kilkunastu już miesięcy Polskie Elektrownie Jądrowe w porozumieniu i współpracy z administracją centralną oraz instytucjami finansowymi i organizacjami branżowymi wypracowują narzędzia, by tworzyć warunki sprzyjające budowaniu kompetencji, zaplecza technologicznego i trwałej obecności firm krajowych w ekosystemie energetyki jądrowej. To w pełni zgodne z prawem – o ile działania wzmocniają odporność inwestycji i bezpieczeństwo energetyczne państwa, a nie faworyzują firmy „za narodowość”.

Mit 3: „Local contentu nie da się zmierzyć”

Fakt: Można go mierzyć różnymi wskaźnikami.

Gdy mówimy o krajowym komponencie w kontekście budowy elektrowni jądrowej na Pomorzu odnosimy się np. do wartości kontraktów, zamówień i usług, które będą powierzone polskim firmom. Te kluczowe wybory rozpoczynają reakcję łańcuchową. Za konkretnym zamówieniem idą przecież nowe miejsca pracy, nowe kompetencje dla pracowników, rozwój technologiczny. I to też jest local content. Zaangażowanie krajowego przemysłu, w tym szerokiego sektora usług w łańcuchy dostaw jest istotnym czynnikiem pozytywnie wpływającym na rozwój gospodarczy Polski. Dlatego też podejmowane są realne działania, aby zapewnić sprawiedliwy i kon-

kurencyjny start w wyścigu o kontrakty w sektorze energetycznym i w efekcie odpowiedzialne budowanie odpornego łańcucha dostaw. Budowa lokalnego ekosystemu przyjaznego przedsiębiorcom będzie jednym z kluczowych działań inwestorskich, które wzmocni odporność łańcucha dostaw.

Mit 4: „Polskie firmy nie mają szans w konkurencji o zamówienia”

Fakt: Mają i często dysponują przewagami.

Polskie przedsiębiorstwa doskonale znają przepisy, procedury budowlane czy specyfikę pracy na krajowym placu budowy. To realne przewagi, których zagraniczni wykonawcy nie mają i które – gdy odpowiadają na obiektywne potrzeby projektu – mogą być uwzględniane w procesie zakupowym.

Owszem, są obszary, w których krajowym firmom trudniej konkurować – zwłaszcza tam, gdzie niezbędne jest wdrożenie zaawansowanej technologii, głównie gdy mówimy o wyspie jądrowej. Doświadczenie, posiadane certyfikaty wymagane w tej konkretnej branży, zdobywane jest przez lata. Polskie firmy już te kompetencje nabywają. Ważne, by w pierwszej kolejności wyrównać szanse i umożliwić im konkurencyjną walkę o zamówienia, krajowe – czy w dalszej kolejności globalne. Od tego jak będzie wyglądał portfel zamówień w łańcuchu wartości inwestycji jądrowej na Pomorzu, i w jaki sposób polski przemysł wykorzysta swoje przewagi konkurencyjne, zależy rozwój gospodarczy Pomorza i kraju. To właśnie element odpowiedzialnego budowania odpornego na wstrząsy łańcucha dostaw.

To podejście nie tylko jest zgodne z prawem, ale też racjonalne ekonomicznie i kluczowe dla bezpieczeństwa strategicznego tak dużych projektów jak budowa elektrowni jądrowych, które mogą działać stabilnie i w podstawie systemu energetycznego.

Równowaga wzmocnia konkurencyjność

Polskie Elektrownie Jądrowe aktywnie wspierają partnerstwa między polskimi i zagranicznymi firmami. Chodzi tu o trwałe zbudowanie krajowych kompetencji, technologii i wartości gospodarczej nie tylko na potrzeby projektu na Pomorzu, ale całej nowo tworzącej się branży jądrowej. Polska stoi przed niepowtarzalną szansą, aby stać się ważnym elementem globalnej atomowej układanki i od nas wszystkich zależy na ile tę szansę wykorzysta.

„Miasto jutra”

Co to znaczy, że miasto jest idealne do życia

Przez niemal dwie dekady był dziennikarzem trójmiejskiej „Wyborczej”. Dziś odpowiada za przygotowanie projektu zagospodarowania przestrzeni wokół przystanków kolejowych PKM Południe i właśnie wydał książkę „Miasto jutra”. Z Michałem Jamrożem rozmawiamy o nowoczesnych miastach i o tym, dlaczego Trójmiasto nie powinno być jak Singapur.

KRZYSZTOF ROMAŃSKI: Jak dotarłeś na wywiad?

MICHAŁ JAMRÓŻ: Przyszedłem pieszo.

Przyznam, że jestem trochę zawiedziony – byłem przekonany, że przyjeżdżesz rowerem. W książce piszesz, że stał się twoim podstawowym środkiem transportu.

– W zasadzie nie mam alternatywy w drodze do pracy. Najczęściej stosuję podróże kombinowane: jadę pociągiem z Jasienia do Wrzeszcza, tam przesiadam się na rower Mevo i dojeżdżam do Amber Expo. A gdy muszę dostać się do drugiego miejsca pracy – w Agencji Rozwoju Pomorza, z pociągu wysiadam w Strzyży i stamtąd jadę rowerem.

Nawet podczas śnieżycy?

– Pogoda nie ma większego znaczenia. Na przykład wczoraj z synem jechaliśmy do szkoły po świeżym śniegu. O tym, że tak można przekonałem się w Oulu, co zresztą też opisuję w swojej książce.

Przemieszczasz się na dwóch kółkach, ale przecież twój grafik pełen jest spotkań, na których musisz być w garniturze, pod krawatem. Jak to pogodzić?

– To w ogóle nie przeszkadza. Nawet w garniturze. Zwykle korzystam z roweru elektrycznego, więc jest łatwiej, a że do pracy mam z górki, to taka jazda jest dla mnie relaksem. Generalnie, dzięki rowerowi jestem w stanie odbyć nawet dwa razy więcej spotkań w ciągu dnia.

„Miasto jutra” to twój książkowy debiut. Mam wrażenie, że tytuł został wybrany dość sprytnie, bo może oznaczać wszystko. Jak zdefiniowałbyś tytułowe miasto jutra?

– Właśnie o to chodzi – nie ma jednej definicji. Na miasto jutra składa się każda decy-

zja, którą podejmujemy dziś z myślą o tym, jak będzie się żyło za 5, 10 czy 20 lat. Każda inwestycja projektuje przyszłość. Podróże, które odbyłem, pokazały jedno:

każde miasto jest inne i nie ma uniwersalnego przepisu na sukces. Ale jest wspólny mianownik – koncentracja na mieszkańcach. Tam, gdzie projekty są tworzone z myślą o tym, by ludziom żyło się lepiej, tam to działa.

Agory i place miejskie istnieją od tysięcy lat. A my dziś odkrywamy, że warto usuwać z nich samochody i oddawać je ludziom. To przecież rozwiązania znane od wieków, choćby z włoskich miast.

Które z odwiedzonych miast było najbliżej tak rozumianego miasta jutra?

– Nie ma prostej odpowiedzi. W większości tych miejsc spędziłem tylko kilka dni – to za mało, by w pełni zrozumieć ich funkcjonowanie. Na to potrzeba miesięcy. Ale jeśli miałbym wybrać jedno, to największe wrażenie zrobiło na mnie Bilbao. Miasto kojarzone z efektem Guggenheimu i muzeum zaprojektowanym przez Franka Gehry’ego. Pojechałem tam z myślą, że zobaczę przykład miasta odmienionego jednym obiektem kultury. Na miejscu okazało się, że to nieprawda. Muzeum było raczej wisienką na torcie. Transformacja zaczęła się dużo wcześniej – od kryzysu przemysłu ciężkiego i powodzi pod koniec lat 80. Zamiast odbudowywać przemysł, miasto postawiło na nową strategię. Pierwszym kluczowym projektem było metro, zaprojektowane przez Normana Fostera. Każdy detal był tam przemyślany – od architektury po identyfikację wizualną. To pokazuje, że zmiana to proces, a nie pojedyncza inwestycja.

Czy zdarzyło się, że jakieś miejsce rozczarowało cię po przyjeździe?

– Nie tyle rozczarowało, co zweryfikowało wyobrażenia. Na przykład Oslo. W mediach funkcjonowało jako miasto bez samochodów w centrum. Na miejscu okazało się, że nie usunięto aut całkowicie – zlikwidowano miejsca parkingowe na ulicach, ale pozostawiono parkingi kubaturowe. Chodziło o oddanie przestrzeni pieszym i ograniczenie ruchu samochodów jeżdżących dookoła w poszukiwaniu wolnej przestrzeni. Co ciekawe, sami urzędnicy mówili mi, że nie wiedzą, skąd wzięła się opinia, że z centrum Oslo wyrzucono auta. Wszystko zaczęło się od przesadzonej publikacji w prasie. Potem pojawiły się kolejne artykuły i powstał efekt kuli śnieżnej. To cenna lekcja, pokazująca jak nagłówki potrafią upraszczać rzeczywistość.

Polska myśl urbanistyczna często jest przedmiotem żartów i memów, o czym świadczy choćby popularność facebookowego profilu Sto Lat Planowania.

Bezpieczeństwa nie daje odgródzenie się w zamkniętym osiedlu. Prawdziwe bezpieczeństwo to naturalna kontrola społeczna – inni ludzie, którzy patrzą, reagują, nie są obojętni. Ale żeby to działało, ludzie muszą być obecni w przestrzeni publicznej. Miasto jest dla wspólnoty, nie dla izolujących się jednostek

Czy rzeczywiście jest tak źle? Gdyby jakiś dziennikarz ze Szwecji, Francji czy Austrii chciał przyjechać do Polski, dokąd byś go skierował?

– Na pewno do Sopotu. To unikalny przykład kurortu, który – mimo presji inwestycyjnej związanej z położeniem między dwoma dużymi miastami – zachował unikalny charakter, skalę i zieleni. W porównaniu z zachodnimi kurortami ingerencja w tkankę miejską jest naprawdę niewielka, choć i tak wiele osób uważa, że za duża.

Drugim elementem, którym możemy się pochwalić, są nasze plaże – wciąż w dużej mierze niezabudowane. W Rimini miałem problem, by przejść z promenady na plażę. Betonowa infrastruktura, płatne sektory, trudno w ogóle dostać się do linii brzegowej. W Holandii wysiadłem z pociągu i stanąłem przed gigantycznym blokiem zasłaniającym morze. A jak już dotarłem na plażę, to usłyszałem turkot. Traktora, z którego sprzedawano jedzenie. U nas takich rzeczy nie ma. W Polsce plaża to wciąż przestrzeń otwarta. I przez to demokratyczna.

W książce przytaczasz myśl Enrique Penalosy, który twierdzi, że wyznacznikiem nowoczesności miasta nie jest to, że najbiedniejsi mają samochody, ale to, że bogaci chcą korzystać z transportu publicznego. Czy to znaczy, że Trójmiasto – z wysoką liczbą aut na 1000 mieszkańców – nie jest nowoczesne?

– Największym problemem polskich miast jest ich niska gęstość.

Miasta, które podziwiamy – Paryż, Barcelona, Amsterdam – są zwarte. Wsiadamy z dworca i możemy godzinami iść i cały czas czujemy, że jesteśmy w mie-

ście. W Gdańsku czy Gdyni jest inaczej. Po wyjściu z dworca bardzo szybko miasto się kończy.

Nie można ulicami w miejskim stylu dojść na Oksywie, Witomino czy Orunię. Zwarte centra są niewielkie, a duże osiedla – skupiska ludności – położone leżą w oddaleniu. Bez gęstości zabudowy trudno o sprawny transport publiczny, o usługi „po drodze”, o tętniące życiem ulice. Gęstość to nie wada – to warunek funkcjonowania miejskiego ekosystemu. Gęstość daje ekonomię skali – restauracje działają, bo jest duży przepływ ludzi. U nas wyjście do restauracji to wciąż jest wydarzenie. We Włoszech – codzienność. A to ma odbicie choćby w cenach.

W rozdziale o miastach bez samochodów opisujesz rozwiązanie z Singapuru, w którym trzeba wykupić drogą licencję, aby w ogóle myśleć o posiadaniu prywatnego auta. Jesteś zwolennikiem wprowadzenia takiego ograniczenia w Polsce?

– Nie. Singapur ma specyficzny ustrój i inne realia. Nie chodzi o zakazy, tylko o atrakcyjność alternatywy. Jeśli stworzymy dobre warunki do chodzenia, jazdy rowerem i korzystania z transportu publicznego, ludzie sami z siebie będą rezygnować z samochodu.

Twoja książka to skarbnica argumentów do rozprawiania się z mitami o miastach. Na przykład tym, że bez samochodów centra podupadają gospodarczo.

– To jest mit, wynikający ze sposobu patrzenia na to, jak załatwiamy sprawy. Wróć do kwestii gęstości miasta. Jeśli dziś, jadąc po-

• **Długi Targ 39/40, premiera książki „Miasto jutra” Michała Jamroża** FOT. MAR-

TYNA NIEĆKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

ciągami lub autobusem do pracy, niewiele przy okazji możemy załatwić, to nic dziwnego, że wybieramy samochód. Bo chcemy – co naturalne – w tym czasie zrobić zakupy, odebrać dziecko ze szkoły czy przedszkola, podjechać do banku albo fryzjera. Problem w tym, że w rozproszonym mieście bardzo trudno to wszystko zmieścić w jednej podróży. Musimy zbaczać z trasy, bo po drodze nie ma usług.

Na Zachodzie jest inaczej. Weźmy choćby Kopenhagę. Tam mamy zwartą zabudowę, dużo mieszkańców w centrum i dużo miejsc pracy. Jest ciągle przepływ ludzi. Do tego dochodzi świetnie zaplanowana urbanistyka – słynny plan dłoni: środek to miasto, a palce to linie kolejowe, wzdłuż których wznoszono zabudowę. Przedmieścia nie powstawały gdzie popadnie, tylko wokół transportu publicznego. W takim układzie biznes zasila się naturalnie ruchem pieszym. Samochód często tylko zabiera przestrzeń – miejsce na ogródki restauracyjne, na chodnik, na dojście do sklepu. A przecież wiemy z badań, choćby prowadzonych przez Jana Gehla [duńskiego architekta i urbanistę], że

po zamknięciu ulic dla ruchu kołowego obroty lokalnych biznesów rosną. U nas często próbujemy coś zamknąć, ale bez towarzyszących działań. I wtedy efekt bywa połowiczny.

I tu pojawia się kolejne obiegowe hasło: „może i w takiej Kopenhadze się udało, ale przecież my jesteśmy inni”. Jesteśmy?

– Nie. Są pewne uniwersalne zasady. Jako ludzie potrzebujemy przebywać wśród innych. To nie jest naturalne, że wszyscy za-

mykamy się w samochodach i przemieszczamy od domu do pracy, potem szybko do sklepu i z powrotem. Tak nie buduje się szczęśliwego społeczeństwa. Wystarczy spojrzeć na przykłady z Polski. Otwieramy przestrzeń dla ludzi – i ona natychmiast się zapelnia. Bulwary nad Wisłą w Warszawie, nabrzeża w Szczecinie – kiedy tylko pojawiają się kawiarnie, miejsca do siedzenia, ludzie przychodzą. Oczywiście, to nie działa tak, że zrobimy deptak i cud wydarzy się sam. Trzeba to pielęgnować, rozwijać. Ale z czasem zakorzenia się to w lokalnej społeczności. To mieszkańcy wprowadzają życie, a dopiero potem przychodzą turyści. My jeździmy do innych miast właśnie po to – po atmosferę, po życie na ulicach. A u siebie czasem bronimy się przed tym życiem.

W zapowiedzi autorskiego spotkania z tobą napisałem, że twoją książkę powinien przeczytać każdy urzędnik miejski. Zgadzasz się z tym zdaniem?

– Najbardziej zależy mi na tym, żebyśmy wszyscy – nie tylko urzędnicy – zrozumieli jedno: miasto przyjazne to miasto, w którym dobrze czujemy się razem. Bezpieczeństwa nie daje odgródzenie się w zamkniętym osiedlu. Prawdziwe bezpieczeństwo to naturalna kontrola społeczna – inni ludzie, którzy patrzą, reagują, nie są obojętni. Ale żeby to działało, musi być gęstość, ludzie muszą być obecni w przestrzeni publicznej. Miasto jest dla wspólnoty, nie dla izolujących się jednostek.

W Gdyni głośno było ostatnio o pomysłe kolejki linowej łączącej centrum z północnymi dzielnicami. Wielu mówi: science-fiction. A przecież takie rozwiązania istnieją, nie tylko w Ameryce Południowej, o czym piszesz, ale także we Francji.

– Oczywiście. Koleje linowe jako element transportu publicznego są powszechne w Ameryce Południowej. W Medellín w Kolumbii mogłem przyjrzeć się, jak to działa. Tamtejsze dzielnice na wzgórzach były kiedyś całkowicie wykluczone komunikacyjnie. Dojazd do centrum wymagał długiego kłuczenia po stromych drogach. Zbudowano najpierw linię kolei w dolinie, a potem odchodzące od niej kolejki linowe do faweli. To było stosunkowo tanie i – co najważniejsze – dało mieszkańcom dostęp do pracy, edukacji, usług. Problemem w Polsce jest prawo własności i kwestie ingerencji w przestrzeń – słupy, przebieg nad zabudową, hałas. Czy dla Gdyni to realne? Wydaje mi się, że nie, bo kolejka musiałaby przejść przez tereny portowe, co wydaje się barierą nie do przeskoczenia.

To może zamiast kolejki – BRT, czyli Bus Rapid Transit, system szybkich połączeń autobusowych po wydzielonych korytarzach ruchu?

– BRT i kolejki linowe w Polsce bywają traktowane jako rozwiązania dla biednych. Tymczasem to niezwykle efektywne systemy tam, gdzie metro nie ma ekonomicznego uzasadnienia. Spójrzmy na Bogotę i system TransMilenio, wprowadzony przez wspomnianego Enrique Peñalósę. Miasto nie miało pieniędzy ani warunków geologicznych na metro. Zbudowano więc BRT. Dziś system jest ofiarą własnego sukcesu – tak wielu pasażerów z niego korzysta, że jednak budowane jest metro, a żeby dostać się na przystanek autobusowy, czasem trzeba odstać nawet pół godziny. To pokazuje pewną logikę: budujesz to, na co cię stać i czego potrzebujesz. A gdy system osiąga granice przepustowości – rozwijasz go dalej.

Jeszcze niedawno byliśmy kolegami z redakcji. W 2024 roku przeszedłeś

z roli komentatora do roli realizatora – pracujesz nad zagospodarowaniem przestrzeni wokół przystanków projektowanej linii kolejowej PKM Południe, o którą starałeś się w artykułach na naszych łamach. Parafrazując znane powiedzenie – uważaj, o czym piszesz, bo może się spełnić. Jak to jest po drugiej stronie?

– Zawsze chciałem zmieniać miasto. Teraz mam możliwość wykorzystania całej wiedzy i doświadczenia, które zdobyłem, by zrealizować konkretny projekt. To niesamowite uczucie. Będąc po drugiej stronie zrozumiałem, skąd wynikają pewne problemy, dlaczego proces podejmowania niektórych decyzji tak długo trwa i jaka odpowiedzialność za nimi stoi – także finansowa. Tu już nie ma publicystycznej swobody. Każda decyzja ma realne skutki.

Niektóre twoje teksty w „Wyborczej” były bardzo stanowcze – zdarzało ci się szafować mocnymi określeniami – „absurdalny”, „irracjonalny”. Czy mając dzisiejszą wiedzę, pisałbyś mniej krytycznie?

– W niektórych przypadkach na pewno tak, ale czy to byłoby dobre? Wątpię. Tylko że na tym polega specyfika pracy dziennikarza, który czasem musi wyciągnąć wnioski nie mając dostępu do wszystkich informacji. Ale czasem prostota myślenia jest potrzebna. Nadmiar analiz potrafi sparaliżować. Zdarza się, że jesteśmy blokowani przez to, że za dużo wiemy – wydaje nam się, że coś jest zbyt skomplikowane, więc postanawiamy tego nie robić. Często ten bagaż wiedzy powoduje, że stajemy się niedecyzyjni. Widziałem miasta, w których odważy i prosty cel dawały spektakularne efekty – jak w Sewilli, gdzie w dwa lata zbudowano imponujące 100 km dróg rowerowych, bo burmistrz powiedział: „macie czas do wyborów”. I udało się to zrobić.

Władze wielu miast, które odwiedziłeś uważają kolej za linię życia metropolii. Czy w taki sposób myślisz o PKM Południe?

– Tak. Chcemy, by przystanki nowej linii były sercami małych dzielnic. Nie tylko punktami przesiadkowymi, ale miejscami koncentrowania się życia – z mieszkańcami, usługami, przestrzeniami publicznymi. W Polsce kolej bywała traktowana jak coś, od czego trzeba się odsunąć – bo była brudna i generowała hałas. Tymczasem na Zachodzie obecność szyn to atut, za którym zawsze idzie wzrost wartości okolicznych gruntów. Naszym celem jest udowodnienie, że kolej może być magnesem, przyciągającym miejskie życie.

Jako ojciec chrestny książki, którą wywołałem ze sceny podczas wręczania „Sztorma Urbanistycznego” w 2024 roku, zapytam na koniec, dlaczego tak długo powstawała?

– Bo najbardziej lubię zdobywać wiedzę, analizować, wymyślać rozwiązania. Pisanie – paradoksalnie – jest dla mnie najtrudniejsze. Najciekawszym etapem było odkrywanie, podróżowanie, rozmowy. Potem trzeba było usiąść i z całego materiału wybrać to, co najważniejsze, ułożyć w spójną całość. To już była ciężka, rzemieślnicza praca. Mówiąc brutalnie: w zawodzie dziennikarza najmniej lubiłem pisać.

Mimo wszystko, życzę drugiego tomu. ●

Rozmawiał Krzysztof Romański

Premiera książki „Miasto jutra” (Wydawnictwo Wyborcza Sp. z o.o.) odbyła się 12 lutego 2026 roku w Gdańsku.

Projekty nominowane w kategorii Sztorm Europejski – INFRASTRUKTURA

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym „Budowa i wyposażenie obiektu w Gdańsku na potrzeby wsparcia dorosłych osób z autyzmem”

Wspólnota Domowa dla Osób z Autyzmem w Gdańsku to połączenie domu, centrum wsparcia i przestrzeni rehabilitacji ruchowej. Podczas turnusów mieszkalnych 12 osób uczy się samodzielności i większej niezależności. W Centrum Aktywizacji 21 dorosłych rozwija umiejętności komunikacyjne i społeczne, uczy się wykonywania prostych prac i rzemiosła, korzysta z rehabilitacji, zajęć sportowych czy muzycznych. Wspólnota oferuje specjalistyczną terapię, usługi asystenckie, opiekę wytchnieniową i wsparcie w sytuacjach kryzysowych. A wszystko w atmosferze bezpieczeństwa i akceptacji.

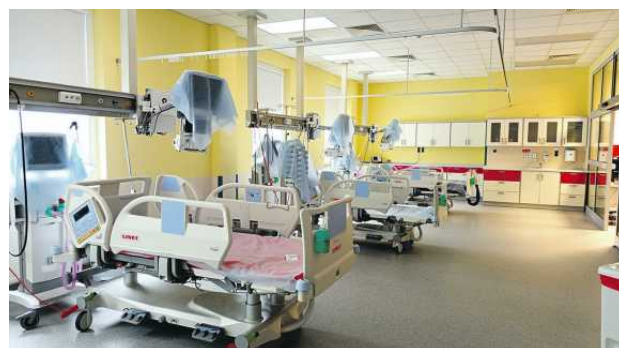
Wartość inwestycji: 14,6 mln zł.
Dofinansowanie z UE: 11,4 mln zł

Szpital Pomorskie Sp. z o.o. „Rozbudowa, przebudowa i doposażenie Szpitali Pomorskich Sp. z o.o. w celu zapewnienia kompleksowej diagnostyki i leczenia chorób cywilizacyjnych”

To jedna z najważniejszych modernizacji w ochronie zdrowia na Pomorzu ostatnich lat. W Szpitalu św. Wincentego a Paulo w Gdyni rozbudowano i zmodernizowano infrastrukturę, dostosowano pomieszczenia do aktualnych standardów medycznych i epidemiologicznych, doposażono oddziały i pracownie w nowoczesną aparaturę, utworzono blok operacyjny, Oddział Intensywnej Opieki Medycznej, Sterylizatornię oraz sieć poradni specjalistycznych. Sprzęt medyczny został zakupiony także dla Szpitala im. PCK w Gdyni.

Wartość inwestycji: 142,7 mln zł.
Dofinansowanie z UE: 96,2 mln zł

Politechnika Gdańska „Budowa w Gdańsku Centrum Ekoinnowacji Politechniki Gdańskiej”

Projekt pozwolił na budowę obiektu, wyposażenie laboratoriów oraz uruchomienie badań i usług dla otoczenia gospodarczego. Prowadzone są tam badania nad odzyskiem surowców i energii z odpadów, energetyką wiatrową, wykorzystaniem materiałów odpadowych w budownictwie, usuwaniem z wody zanieczyszczeń czy ograniczaniem skutków powodzi i suszy. Tutaj studenci rozwijają praktyczne umiejętności i kompetencje.

Wartość inwestycji: 69,2 mln zł.
Dofinansowanie z UE: 19,2 mln zł

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Koniecwałdzie „Utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny w Blunakach na potrzeby usług społecznych”

Wyremontowano budynek w Blunakach, co pozwoliło utworzyć pięć mieszkań chronionych, a także miejsce dziennej i całodobowej

opieki wytchnieniowej. Zwiększyła się dostępność nowoczesnych usług społecznych. Obiekt zdobył główną nagrodę w konkursie ReNowacja 2026 podczas 4 Design Days w Katowicach oraz wyróżnienie Ministra Rozwoju i Technologii w konkursie „Z pasją do budynków – polskie renowacje i innowacje”.

Wartość inwestycji: 5,6 mln zł.
Dofinansowanie z UE: 4,7 mln zł

Gmina Luzino „Odnawialne źródła energii oraz instalacje solarne na terenie Gminy Miasta Redy oraz Gminy Luzino, Linia, Łęczyce i Gniewino”

Celem projektu było wyposażenie gospodarstw domowych oraz budynków użyteczności publicznej na terenie tych gmin w instalacje OZE. W grę wchodziły panele fotowoltaiczne, kolektory słoneczne do podgrzewania ciepłej wody użytkowej oraz systemy pomp ciepła do ogrzewania budynków. Łącznie zrealizowano 123 instalacje.

Wartość inwestycji: 9,2 mln zł.
Dofinansowanie z UE: 7,5 mln zł

REKLAMA		REKLAMA	
PARTNER GŁÓWNY	SPONSOR GŁÓWNY	SPONSORZY	ORGANIZATORZY
 SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	 ERGO HESTIA	 ziaja	 wyborcza.pl TRÓJMIASTO wyborcza
 Fundusze Europejskie dla Pomorza	 Rzeczpospolita Polska	 Dofinansowane przez Unię Europejską	 URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Projekty nominowane w kategorii Sztorm Europejski – KAPITAŁ LUDZKI

Gmina miasto Ustka / Centrum Integracji Społecznej w Ustce

– projekt „Usteckie Centrum Usług Społecznych Plus”

Seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami czy rodziny w trudnej sytuacji życiowej mogą tu liczyć na wsparcie “pod jednym dachem”, szybkie i dostosowane do ich realnych potrzeb. Tu liczy się człowiek, jego poczucie bezpieczeństwa i jakość życia, konkretne rozwiązania i pomoc w odzyskaniu samodzielności, a nie urzędowe procedury.

Wartość projektu: 4,1 mln zł.
Dofinansowanie z UE: 3,9 mln zł

Fot. Usteckie Centrum Usług Społecznych Plus

Powiat Kartuski

– projekt „Wybierz zawód”

Ponad 750 uczniów ze szkół w Kartuzach, Żukowie i Przedkowie – kształcących się w logistyce, transporcie kolejowym, informatyce

Fot. Powiat Kartuski

Fot. Powiat Kartuski

czy poligrafii – weźmie udział w płatnych stażach u pracodawców, wykraczających poza zwykły program nauki. 640 młodych ludzi wejdzie na rynek pracy z konkretnymi, potwierdzonymi kwalifikacjami zawodowymi.

Wartość projektu: 10,8 mln zł.
Dofinansowanie z UE: 9,7 mln zł

Powiat Malborski / Powiatowy Urząd Pracy w Malborku

– projekt „Nadwiślański rozwój kwalifikacji”

26 mln zł na rozwój zawodowy w nowoczesnych branżach, w formie szkoleń i doradztwa! Skorzystać może każdy, kto mieszka lub pracuje w powiatach malborskim, tczewskim, starogardzkim, sztumskim lub kwidzińskim. Projekt szczególnie wspiera młodych, seniorów, kobiety czy osoby z niepełnosprawnościami. Wsparcie otrzyma co najmniej 2400 osób.

Wartość projektu: 26,5 mln zł.
Dofinansowanie z UE: 25,2 mln zł

Fot. Powiat malborski

Fot. Powiat malborski

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Gdańsku

– projekt „PKS – Praca Kształtuje Samodzielność”

Ułatwić osobom z niepełnosprawnościami wejście na rynek pracy i zbudować w nich poczucie sprawczości – to cel tego projektu. Uczestnicy biorą udział w tzw. „próbkach pracy” i stażach, w bezpiecznych warunkach sprawdzają swoje umiejętności. Uczą się też obsługi technologii cyfrowych i budują „kręgi wsparcia”. Korzystają z pomocy specjalistów: od psychologa i doradcy zawodowego, po trenera pracy.

Fot. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Gdańsku

Fot. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Gdańsku

Wartość projektu: 1,3 mln zł.
Dofinansowanie z UE: 1,2 mln zł

Miasto i gmina Sztum / Miejsko-Gminny Zespół Oświaty w Sztumie

– projekt „ON/OFF Włącz wspólne kształcenie, wyłącz ograniczenie”

To pomysł na wsparcie dzieci z niepełnosprawnościami czy trudnościami w nauce. Jak? Pokazać im możliwości! Sercem projektu jest Akademia Rozwoju i Integracji Społecznej, w której uczniowie odkrywają swoje talenty i pokonują bariery, zyskują pewność siebie i budują poczucie sprawczości. To projekt “szyty na miarę”. Jest realizowany w trzech “podstawówkach”, które otrzymały specjalistyczne wyposażenie.

Wartość projektu: 1,1 mln zł.
Dofinansowanie z UE: 1,0 mln zł

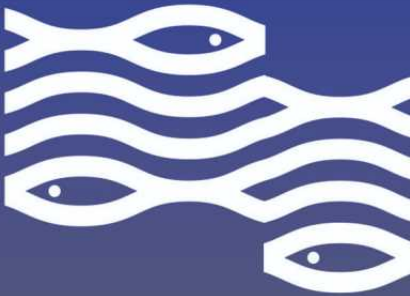

Fot. Bryczkowski Wojciech

pOmOrskie
• SztOrmy • 2026

ZDECYDUJ, KTO WYGRA!
ZAGŁOSUJ NA POMORSKIESZTORMY.PL
Głosowanie trwa do 16 marca.

Pomorskie Sztormy 2026

Głosowanie czas zacząć

Jak co roku chcemy wyróżnić osoby, wydarzenia, firmy i inicjatywy, z których w minionym roku – jako mieszkańcy – byliśmy szczególnie dumni.

Joanna Wiśniowska, Katarzyna Fryc, Ilona Godlewska, Maciej Nowakowski, Maciej Pietrzak, Paweł Wojciechowski, Przemysław Gulda

W tegorocznej edycji Pomorskich Sztormów utrzymujemy znane i lubiane kategorie, ale wprowadzamy też jedną istotną zmianę. Zamiast Sztormu Kulinarного przyznamy Sztorm Turystyczny – nagrodę dla miejsc, instytucji, projektów i ludzi, dzięki którym region odwiedza coraz więcej turystów. Naszym celem jest nagrodzenie w tej kategorii tych, którzy potrafią opowiadać o Po-

• Statuetka autorstwa Grażyny Tomaszewskiej-Sobko wręczana w prestiżowym plebiscycie na Pomorzu FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

morzu w nowy sposób, tworzą atrakcyjne oferty wypoczynku i realnie wpływają na jego popularność – co ważne – nie tylko w sezonie letnim.

START DZIŚ!

Internetowe głosowanie w tegorocznej edycji Pomorskich Sztormów rozpoczynamy dziś, w piątek 27 lutego, a zakończymy 16 marca. Głosujemy na stronie trojmiasto.wyborcza.pl oraz pomorskiesztormy.pl.

Można też oddać głosy, przesyłając do naszej redakcji wycięty i wypełniony kupon (patrz obok). Na kupony czekamy także do 16 marca (decyduje data stempla pocztowego) pod adresem: Gazeta Wyborcza, 80-822 Gdańsk, ul. Żabi Kruk 16.

– Plebiscyt Pomorskie Sztormy to wyjątkowa okazja, by docenić ludzi, inicjatywy i wydarzenia, które w minionym roku wywarły szczególny wpływ na rozwój naszego regionu. Pomorze to energia, odwaga i solidarność, a ten plebiscyt jest pięknym dowodem na to, jak wiele dobrego dzieje się wokół nas – podkreśla Mieczysław Struk, marszałek woj. pomorskiego.

I dodaje: – Dziękuję redakcji „Wyborczej Trójmiasto” za konsekwentne promowanie lokalnych liderów i inspirujących działań. Zachęcam wszystkich mieszkańców województwa do udziału w głosowaniu. To właśnie państwa głosy pokazują, co jest dla nas ważne i kogo chcemy wyróżnić za zaangażowanie oraz pracę na rzecz wspólnego dobra. Weźmy udział w plebiscycie i wspólnie pokażmy siłę Pomorza!

REKLAMA

Gdańsk/34422314

FINAŁOWA GALA W GDYNI

Maciej Nowakowski, redaktor naczelny „Wyborczej Trójiasto”: – Posiedzenia kapituł wyłoniły w sumie kilkudziesięciu nominowanych do tegorocznych Pomorskich Sztormów. Ich dzisiejsze ogłoszenie to najlepsza okazja, by osobom z tego grona podziękować. I podkreślić, że są inspiracją dla innych. A także pochwalić tak wiele inicjatyw oraz docenić tyle pomysłów, które udało się zrealizować w minionym roku – za nimi stoją ludzie, którzy się w nie zaangażowali i im poświęcili. I co najważniejsze – dzięki wszystkim nominowanym o Pomorzu było w minionym roku głośno. Dlatego nie będzie przesadą, gdy powiem, że każdy z nominowanych ma wiele powodów, by zostać zwycięzcą w swojej kategorii.

Zwycięzców ogłosimy podczas finałowej gali w Teatrze Muzycznym w Gdyni 23 marca. Miejsce gali nie jest przypadkowe – w roku stulecia „miasta z morza i marzeń” Pomorskie Sztormy nie mogłyby się odbyć gdzie indziej. Z jubileuszem miasta wiąże się także dodatkowa kategoria specjalna. W tym roku wręczymy Sztorm Stulecia Gdyni – za najważniejsze wydarzenie w historii tego miasta.

Plebiscyt organizowany jest przez redakcję „Wyborczej Trójiasto”. Partnerem głównym plebiscytu jest samorząd województwa pomorskiego. ●

wyborcza.pl

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

• trójmiasto.wyborcza.pl

Nominowani do Pomorskich Sztormów:

1 SZTORM BIZNESOWY

- **Baltic Towers** – pierwsza w Polsce fabryka wież wiatrowych, którą w 2025 r. otwarto na terenach postocznioowych w Gdańsku
- **Grupa Polpharma** – zakład ze Starogardu Gdańskiego jest jedynym w kraju, który na dużą skalę wytwarza substancje aktywne do produkcji leków
- **Rockfin** – firma z Małkowa koło Żukowa to jeden z największych na świecie dostawców systemów krytycznych (Tier I) dla infrastruktury energetycznej
- **SpaceForest** – firma z Gdyni, która skonstruowała i jako pierwsza z terytorium Polski wystrzeliła w 2025 r. na granicę kosmosu polską rakietę z ładunkiem naukowym
- **Amber Expo** – kompleks Międzynarodowych Targów Gdańskich powiększył się w minionym roku o nową, wielofunkcyjną halę o powierzchni ponad 4 tys. m kw.

2 SZTORM KULTURALNY

- **Grid Art Hub** – nowa, nietypowa przestrzeń dla lokalnej kultu-

ry, działająca na terenie dawnej Stocznii Gdańskiej

- **LeŚnia** – niezwykle wydarzenie na pograniczu sztuki, ekologii, świadomej społecznie architektury i designu, którego organizatorem było Nadbałtyckie Centrum Kultury
- **„Nasi chłopcy”** w Muzeum Gdańska – wystawa prezentująca losy ludności kaszubskiej i pomorskiej w czasie niemieckiej okupacji przez pryzmat mężczyzn wcielanych do hitlerowskiej armii
- **„Potop”** w Teatrze Wybrzeże – spektakl w reżyserii Michała Siegoczyńskiego, który w niekonwencjonalny sposób podszedł do powieści Sienkiewicza
- **Wybrzeże Sztuki** – w 2025 r. po sześciu latach wrócił do Gdańska ważny dla Trójiasta i Pomorza przegląd prezentujący najlepsze spektakle teatrów z całej Polski

3 SZTORM URBANISTYCZNY

- **Rewitalizacja Biskupiej Górki w Gdańsku** – bardzo udana, kompleksowa odnowa jednej z najbardziej przez lata zaniedbanych dzielnic Gdańska
- **Port Czystej Energii w Gdańsku** – otwarta w zeszłym roku ultranowoczesna spalarnia odpadów nienadających się do recyklingu

- **Rewitalizacja Podgrodzia w Słupsku** – kompleksowa modernizacja Podgrodzia, obejmująca remonty zabytkowych kamienic, tworzenie zielonych i nowoczesnych przestrzeni dla mieszkańców
- **„Obrona” Manhattanu w Gdańsku** – działania Rady Dzielnicy Wrzeszcz Górny i oddolna akcja mieszkańców przeciwko wyburzeniu znanego centrum handlowego
- **Przebudowa Alei Niepodległości w Sopocie** – na tej inwestycji zyskali wszyscy uczestnicy ruchu, powstały też liczne zieleńce, na których zasadzono setki roślin

4 SZTORM EUROPEJSKI – INFRASTRUKTURA

- **Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym w Gdańsku** – za budowę i wyposażenie obiektu w Gdańsku na potrzeby wsparcia dorosłych osób z autyzmem
- **Szpital Pomorskie sp. z o.o.** – za rozbudowę i doposażenie szpitali w celu kompleksowej diagnostyki i leczenia chorób cywilizacyjnych
- **Politechnika Gdańska** – za powstanie nowoczesnego Centrum Ekoinnowacji Politechniki Gdańskiej

- **Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Końcewalcu** – za utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny w Blunakach
- **Gmina Luzino** – za odnawialne źródła energii oraz instalacje solarne na terenie Redy oraz gmin Luzino, Linia, Łęczycę i Gniewino

5 SZTORM EUROPEJSKI – KAPITAŁ LUDZKI

- **Gmina i Miasto Ustka** – Centrum Integracji Społecznej „Ustkie Centrum Usług Społecznych Plus”
- **Powiat kartuski** – „Wybierz zawód”, czyli projekt wsparcia kształcenia zawodowego w powiecie
- **Powiat malborski** – Powiatowy Urząd Pracy w Malborku i projekt pt. „Nadwiślański rozwój kwalifikacji”
- **Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną** – Koło w Gdańsku i projekt „PKS – Praca Kształtuje Samodzielność”
- **Miasto i Gmina Sztum** – Miejsko-gminny Zespół Oświaty w Sztumie i jego projekt pt.: „ON/OFF. Włącz wspólne kształcenie, wyłącz ograniczenie”

OGŁOSZENIE BEZPŁATNE

Gdańsk/34422635

SM Zakonieczyn

SM Zakonieczyn otwiera postępowanie mające na celu

**wyłonienie Generalnego Wykonawcy
budynku mieszkalnego wielorodzinnego
z usługami w parterze, na działce 28/9
położonej w Gdańsku przy ulicy Pastelowej 50.**

Zakres inwestycji obejmuje:

- wybudowanie budynku mieszkalnego wielorodzinnego z 32 mieszkaniami o powierzchni użytkowej 1 619m², częścią usługową z 4 lokalami o powierzchni 707m² oraz halą garażową w poziomie -1,
- wykonanie zagospodarowania terenu wraz z przytączami wodociągowo-kanalizacyjnymi, kanalizacji deszczowej z ogrodami deszczowymi, oświetlenia, dróg wewnętrznych z miejscami postojowymi, elementów małej architektury i zieleni,
- wybudowanie ulicy Pastelowej odcinka o długości 71 mb w układzie docelowym.

Czas realizacji przedsięwzięcia około 18 miesięcy. Planowane rozpoczęcie II kw. 2026r.

Wykonawców zainteresowanych wzięciem udziału w przetargu zapraszamy do kontaktu ze Spółdzielnią.

**Adres mailowy: Sekretariat@smzakonieczyn.pl
Telefon: 58 341-80-30.
ul. Piotrkowska 33C 80-180 Gdańsk**

OGŁOSZENIE

Gdańsk/34421688

REKLAMA PARTNER GŁÓWNY SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	SPONSOR GŁÓWNY 	SPONSORZY 	ORGANIZATORZY
REKLAMA Fundusze Europejskie dla Pomorza			
 Rzeczpospolita Polska	Dofinansowane przez Unię Europejską		 URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34422822

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na: wyborcza.pl/newslettery

 wyborcza.pl

6

SZTORM
OBYWATELSKI

- **Fundacja Widzialne** – kolektyw kilkunastu młodych kobiet w 2025 r. był najaktywniejszą grupą, która prowadziła spotkania i debaty w trakcie kampanii przed wyborami prezydenckimi
- **Mieszkańcy i Rada Dzielnicy Oksywie** – dzięki ich akcjom władze Gdyni zrezygnowały z planu budowy osiedla na zalesionym wzgórzu przy ul. Bosmańskiej
- **Zupa na Monciaku** – aktywiści z Sopotu, którzy zimą wydają ciepłe posiłki i odzież osobom w kryzysie bezdomności oraz jeżdżą z pomocą humanitarną do objętej wojną Ukrainy
- **Fundacja GrowSPACE** – młodziężowa organizacja, która co roku przedstawia raporty na temat kryzysu zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży, organizuje Rankingi Szkół Przyjaznych LGBTQ+
- **Zjednoczeni Gdańsk** – kolektyw Ukrainek i Ukraińców w Trójmieście, którzy spotykają się, by wypłacać siatki maskujące dla ukraińskiej armii i wspierać się wzajemnie

7

SZTORM
NAUKOWY

- **Flint Systems** – w 2025 r. firma z Pomorskiego Parku Naukowo-Technologicznego w Gdyni dostarczyła symulator żurawia wieżowego dla Organizacji Narodów Zjednoczonych
- **Kornelia Wieczorek** – uczennica III LO w Gdyni znalazła się na pierwszej światowej liście Girls of the Year 2025 za innowacyjne projekty naukowe
- **Dr n. med. Mateusz Kazimierz Czajkowski** – adiunkt w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym, współtwórca pierwszej w Polsce Poradni Chorób Prącia oraz edukacyjnego chatbota „Wacek”
- **Advanced Protection Systems** – firma z Pomorskiego Parku Naukowo-Technologicznego w Gdyni, która ma swój wkład w walkę z dronami, także na ukraińskim froncie
- **Dr Maciej Dębski** – naukowiec z Uniwersytetu Gdańskiego, który prowadzi pionierskie badania nad wpływem internetu, smartfonów i mediów cyfrowych na dzieci, młodzież i dorosłych

8

SZTORM
TURYSTYCZNY

- **Instakaszubka** – Mirka Siergiej, blogerka i influencerka z Gdańska, która kocha Kaszuby i tą miłością zaraża innych
- **Acco World Music Festival Sulęczyno** – dzięki tej imprezie co roku na Kaszuby przyjeżdżają największe gwiazdy akordeonu z całego świata
- **Festiwal Legend Rocka** – od 2007 r. Dolina Charlotty, dzięki staraniom Mirosława Wawrowskiego i jego zespołu, kojarzy się z klasycznym rockiem
- **Restauracja i manufaktura Gryfon w Jastarni** – lokal pod wodzą Piotra Lisakowskiego promuje tradycyjne pomorskie smaki
- **Arkadiusz Brzęczek** – badacz i miłośnik Gdyni, autor publikacji „Sekrety gdyńskich kamienic”; przed nim Gdynia nie ma tajemnic

9

SZTORM
SPORTOWY

- **Alicja Dampc i Antonina Puchowska** – utalentowane żeglarke, które w 2025 r. zostały mistrzyniami świata oraz mistrzyniami Europy w klasie 29er
- **Filip Sójka** – uprawia kick-boxing, został mistrzem świata w formule kick-light w kategorii wagowej do 89 kg
- **Kamila Sellier** – srebrna i brązowa medalistka mistrzostw świata w short tracku, tegoroczna olimpijka
- **Turniej Ligi Narodów mężczyzn w Gdańsku** – sportowe wydarzenie roku; przez pięć dni w hali Ergo Arena rywalizowało kilka czołowych drużyn siatkarskich ze świata
- **VBW Gdynia** – koszykarki z Gdyni zdobyły już 14. w historii klubu mistrzostwo Polski.

10

SZTORM
EKOLOGICZNY

- **Dr hab. Maciej Przewoźniak** – nominacja pośmiertna, za wieloletnią, konsekwentną działalność naukową i ekspercką na rzecz ochrony przyrody Pomorza
- **Ekofabryka Wejherowo** – za działania zmierzające do ograniczenia powstawania odpadów
- **Klub Nowodworski Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu**

ru Gdańskiego – za wzorowe prowadzenie dialogu społecznego na rzecz współistnienia przyrody i gospodarki

- **Wodociągi Słupsk** – za inwestycje w poprawę kompleksowej gospodarki wodno-ściekowej w regionie
- **Inicjatywa Społeczna „Ratujemy Helski Cypel”** – za oddolną obronę Helu przed wycinką drzew pod prywatny apartamentowiec.

11

SZTORM STULECIA
GDYNI

- **Budowa portu handlowego i bazy Marynarki Wojennej** – inwestycja zaczęła się w 1921 r., po odzyskaniu przez Polskę dostępu do morza, co miało strategiczne znaczenie dla rozwoju przyszłego miasta
- **Nadanie praw miejskich** – Gdynia otrzymała je 10 lutego 1926 r. i tę datę przyjmuje się za początek istnienia miasta
- **Akcja Tajnego Hufca Harcerzy** – akcja wywiadowcza, przeprowadzona w ostatniej fazie II wojny, dzięki której alianci zniszczyli niemieckie obiekty w gdyńskim porcie, oszczędzając miasto i mieszkańców
- **Masakra robotników w 1970 r.** – pacyfikacja Wybrzeża w grudniu 1970 r., to jedna z najbardziej tragicznych kart w historii PRL
- **Strajki w sierpniu 1980 r.** – załoga Stoczni im. Komuny Paryskiej dołączyła do fali strajków już 15 sierpnia 1980 r., dzień po gdańskiej stoczni. W jej ślady poszły także inne zakłady w mieście
- **Wizyta papieża Jana Pawła II** – Ojciec Święty odprawił nabożeństwo na Skwerze Kościuszki w Gdyni podczas trzeciej pielgrzymki do ojczyzny – 11 czerwca 1987 r.
- **Przeniesienie Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych do Teatru Muzycznego** – odtąd Gdynia nazywana jest stolicą polskiego filmu
- **Prezydentura Franciszki Cegielskiej** – charyzmatyczna pierwsza prezydentka Gdyni po przemianach ustrojowych rządziła Gdynią w latach 1990-1998
- **Festiwal Open'er w Gdyni** – w 2003 r. (po przeprowadzce z Warszawy) rozpoczęła się historia największego w kraju wydarzenia muzycznego, na które zjeżdżają wykonawcy i uczestnicy z całego świata
- **Dwukrotne zdobycie Pucharu Polski przez Arkę Gdynia** – w 1979 r. Arka Gdynia wygrała w finale z Wisłą Kraków, a w 2017 r. – z Lechem Poznań. ●

OGŁOSZENIE

Gdańsk/34421687

PLEBISCYT „WYBORCZEJ TRÓJMIASTO”

SZTORM BIZNESOWY

- ☐ Baltic Towers
- ☐ Grupa Polpharma
- ☐ Rockfin
- ☐ SpaceForest
- ☐ Amber Expo

SZTORM EKOLOGICZNY

- ☐ Dr hab. Maciej Przewoźniak
- ☐ Ekofabryka Wejherowo
- ☐ Klub Nowodworski Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego
- ☐ Wodociągi Słupsk
- ☐ Inicjatywa Społeczna „Ratujemy Helski Cypel”

SZTORM EUROPEJSKI
– INFRASTRUKTURA

- ☐ Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym w Gdańsku
- ☐ Szpitale Pomorskie sp. z o.o.
- ☐ Politechnika Gdańska
- ☐ Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Koniecpoludzie
- ☐ Gmina Luzino

SZTORM EUROPEJSKI
– KAPITAŁ LUDZKI

- ☐ Gmina i Miasto Ustka
- ☐ Powiat kartuski
- ☐ Powiat malborski
- ☐ Polskie Stow. na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną - Kofo w Gdańsku
- ☐ Miasto i Gmina Sztum

SZTORM KULTURALNY

- ☐ Grid Art Hub
- ☐ LeŚnia
- ☐ „Nasi chłopcy” w Muzeum Gdańska
- ☐ „Potop” w Teatrze Wybrzeże
- ☐ Wybrzeże Sztuki

SZTORM NAUKOWY

- ☐ Flint Systems
- ☐ Kornelia Wieczorek
- ☐ Dr n. med. Mateusz Kazimierz Czajkowski
- ☐ Advanced Protection Systems
- ☐ Dr Maciej Dębski

SZTORM OBYWATELSKI

- ☐ Fundacja Widzialne
- ☐ Mieszkańcy i Rada Dzielnicy Oksywie
- ☐ Zupa na Monciaku
- ☐ Fundacja GrowSPACE
- ☐ Zjednoczeni Gdańsk

SZTORM SPORTOWY

- ☐ Alicja Dampc i Antonina Puchowska
- ☐ Filip Sójka
- ☐ Kamila Sellier
- ☐ Turniej Ligi Narodów mężczyzn w Gdańsku
- ☐ VBW Gdynia

SZTORM TURYSTYCZNY

- ☐ Instakaszubka
- ☐ Acco World Music Festival Sulęczyno
- ☐ Festiwal Legend Rocka
- ☐ Restauracja i manufaktura Gryfon w Jastarni
- ☐ Arkadiusz Brzęczek

SZTORM URBANISTYCZNY

- ☐ Rewitalizacja Biskupiej Górki w Gdańsku
- ☐ Port Czystej Energii w Gdańsku
- ☐ Rewitalizacja Podgrodzia w Słupsku
- ☐ „Obrona” Manhattanu w Gdańsku
- ☐ Przebudowa Alei Niepodległości w Sopocie

SZTORM STULECIA GDYNI

- ☐ Budowa portu handlowego i bazy Marynarki Wojennej
- ☐ Nadanie praw miejskich
- ☐ Akcja Tajnego Hufca Harcerzy
- ☐ Masakra robotników w grudniu 1970 r.
- ☐ Strajki w sierpniu 1980 r.
- ☐ Wizyta papieża Jana Pawła II
- ☐ Przeniesienie Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych do Teatru Muzycznego
- ☐ Prezydentura Franciszki Cegielskiej
- ☐ Festiwal Open'er w Gdyni
- ☐ Dwukrotne zdobycie Pucharu Polski przez Arkę Gdynia

Wypełnione kupony prosimy przysyłać na adres redakcji:
„Gazeta Wyborcza Trójiasto”, ul. Żabi Kruk 16, 80-822 Gdańsk

REKLAMA

PARTNER GŁÓWNY

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

SPONSOR
GŁÓWNY

SPONSORZY

ORGANIZATORZY

REKLAMA

OGŁOSZENIE

Gdańsk/34421689

pOmOrskie
• SztOrMy • 2026

ZDECYDUJ, KTO WYGRA!
ZAGŁOSUJ NA [POMORSKIESZTORMY.PL](https://pomorskiesztormy.pl)
Głosowanie trwa do 16 marca.

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145)

Prezydent Miasta Gdańska

informuje, iż w siedzibie **Urzędu Miejskiego w Gdańsku ul. Nowe Ogrody 8/12, od dnia 6 lutego 2026 r. na okres 21 dni, wywieszone zostały wykazy nieruchomości Skarbu Państwa objętych niżej wymienionymi zarządzeniami wydanymi przez Prezydenta Miasta Gdańska w dniu 3 lutego 2026 r.**

ZARZĄDZENIE Nr 143/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego nieruchomość gruntową Skarbu Państwa, podlegającą sprzedaży na żądanie użytkownika wieczystego.

ZARZĄDZENIE Nr 144/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk,
tel. 58 323 63 79, e-mail: ws@gdansk.gda.pl,
www.gdansk.pl

Gdańsk/34422632

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145) **Prezydent Miasta Gdańska** informuje, iż w siedzibie **Urzędu Miejskiego w Gdańsku ul. Nowe Ogrody 8/12, od dnia 14 lutego 2026 r. na okres 21 dni, wywieszony został wykaz nieruchomości Skarbu Państwa objętej niżej wymienionym zarządzeniem wydanym przez Prezydenta Miasta Gdańska w dniu 13 lutego 2026 r.**

ZARZĄDZENIE Nr 209/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego nieruchomość stanowiącą własność Skarbu Państwa, przeznaczoną do przekazania w drodze darowizny.

ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk,
tel. 58 323 63 79, e-mail: ws@gdansk.gda.pl,
www.gdansk.pl

Gdańsk/34422633

nekrologi.wyborcza.pl

ODESZLI.pl

Zamieść
nekrolog

Złóż
kondolencje

Dodaj
wspomnienie

nekrologi@wyborcza.pl
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383,
22 55 55 399,
22 55 55 555

Wyrazy głębokiego współczucia
oraz szczerze słowa wsparcia i otuchy dla

Rafała Łukaszewskiego

z powodu śmierci

Taty

składają

Zarząd i Pracownicy DORACO

www.nekrologi.wyborcza.pl/34422651

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis odeszli.pl

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) i art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.)

WÓJT GMINY KOLBUDY
informuje, że w siedzibie

Urzędu Gminy w Kolbudach, ul. Staromłyńska 1, na czas 21 dni został wywieszony wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy objętych niżej wymienionym zarządzeniem.

ZARZĄDZENIE NR 28/2026
WÓJTA GMINY KOLBUDY
z dnia 28.02.2026 r.

w sprawie: podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego nieruchomości gruntowe stanowiące własność Gminy Kolbudy przeznaczone do zbycia, zamiany, oddania w użyczenie, najem w trybie bezprzetargowym i przetargowym.

Gdańsk/34422646

MIASTO *jutra*

REPORTERSKA PODRÓŻ PRZEZ MIASTA,
które w centrum stawiają człowieka
i jego codzienne potrzeby

Odwiedzamy m.in.:

BILBAO

Tu ruchome schody
łączą dzielnice położone
na różnych wysokościach.

BERNO

Tu mieszkańcy pakują ubrania
do szczelnych toreb, wskazują
z nimi do wody i spływają
z nurtem rzeki Aare.

SINGAPUR

Królestwo samochodów,
którym towarzyszy najlepiej
zorganizowany transport
publiczny na świecie.

Książka do nabycia: KULTURALNY SKLEP.PL w dobrych księgarniach oraz ebook na publio.pl

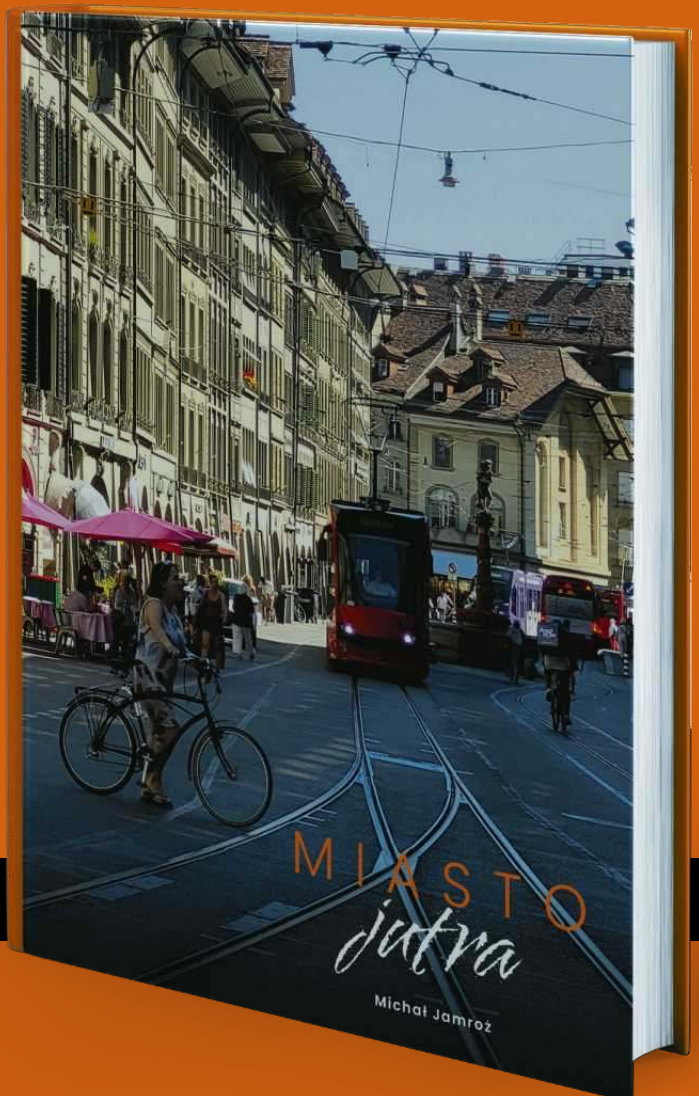
WYDAWCA

GAZETA
wyborcza

PARTNER

GDANSK LECH
WALESA AIRPORT

ACG
Airport City Gdansk

Gdańsk/34419854

Najpierw pod topór poszło 40 ha lasu, teraz kolejne 300

Koniec wycinki pod elektrownię atomową

Wycinka pod budowę pierwszej polskiej elektrowni atomowej, która stanie w gminie Choczewo na Pomorzu, choć potężna, zakończyła się przed czasem.

Katarzyna Fryc

W sosnowym lesie w okolicy wsi Sasino, Słajszewo i Kopalino (gmina Choczewo na Pomorzu), w bliskiej odległości od morskiego brzegu, trwają prace przygotowawcze przed budową pierwszej w Polsce elektrowni atomowej. Inwestycję prowadzi rządowa spółka Polskie Elektrownie Jądrowe (PEJ).

Budowa siłowni, przy której pracę ma znaleźć 8 tys. osób, zgodnie z planem ma się zacząć w 2028 r. we współpracy z globalnymi liderami w dziedzinie energetyki jądrowej – firmami Westinghouse i Bechtel.

Pierwszym etapem prac jest przygotowanie terenu pod budowę, a więc także wycinka hektarów drzew.

Przypomnijmy, że już na początku 2024 r. w nadmorskim lesie zaczęła się pierwsza wycinka. Do maja 2024 r. pod topór poszło 40 hektarów sosnowego lasu.

Ale już wówczas wiadomo było, że to nie koniec, bo na potrzeby budowy został zarezerwowany obszar o powierzchni 688 hektarów, z czego lasy zajmują 542 hektary. Szacowaną powierzchnię wylesienia ustalono na 335 hektarów.

Gigantyczna wycinka drzew blisko 300 hektarów lasu zaczęła się w październiku zeszłego roku. Realizowało ją Nadleśnictwo Choczewo pod nadzorem przyrodników. Wielki wyrąb lasu miał potrwać do końca marca 2026 r., ale – jak informuje PEJ – już się zakończył.

Polskie Elektrownie Jądrowe zakończyły kluczowy element pierwszego etapu prac przygotowawczych związanych

FOT. MICHAŁ RYNYAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

z realizacją elektrowni jądrowej na Pomorzu. Zgodnie z harmonogramem inwestycji przeprowadzono wycinkę drzew i krzewów, wytyczono ogrodzenie oraz przygotowano teren i zaplecze przyszłego placu budowy – informuje Marek Woszczyk, prezes zarządu PEJ.

Jak informuje biuro prasowe PEJ, wycinka zakończyła się przed rozpoczęciem wiosennego okresu lęgowego i przed sezonem turystycznym. Cały materiał drzewny został już kupiony przez polskie firmy, a jego wywóz z terenu inwestycji powinien zakończyć się do końca lutego 2026 r. Transporty będą prowadzone drogami w kierunku miejscowości Stilo i Jackowo.

Zgodnie ze wskazaniami decyzji środowiskowej PEJ przygotowuje program tzw. kompensacji przyrodniczych, czyli nasadzeń, które mają zrehabilitować straty dla środowiska z powodu wycinki. Po zakończeniu budowy inwestor ma odtworzyć 70 ha lasu na terenie budowy, a kolejne 50 ha – na innych gruntach. Po nasadzeniach obszar pozbawiony drzew na terenie elektrowni ma zostać zmniejszony do niecałych 300 ha.

W drugim etapie prac przygotowawczych – po wywiezieniu drzewna i uporządkowaniu terenu – zacznie się przygotowywanie infrastruktury technicznej na placu budowy oraz stawianie fundamentów pod węzły betoniarne, które będą wspierać produkcję betonu w dalszych fazach budowy.

Zgodnie z założeniami za dwa lata planowane jest wylanie tzw. pierwszego betonu jądrowego. To symboliczny i formalny początek inwestycji, oznaczający wylanie fundamentów pod budynek reaktora. Budowa pierwszego reaktora ma się zakończyć w 2035 r., w 2036 r. do sieci ma popłynąć prąd z atomu. Kolejne dwa bloki jądrowe będą oddawane w odstępach rocznych do 2038 r. ●

REKLAMA

NAJBLIŻSZE WYDARZENIA W TRÓJMIĘSCIE

WODECKI WELCOME TO POLYPHONICS CHOIR&BAND
7.03 | GDAŃSK | 18:00
POLSKA FILHARMONIA BAŁTYCKA

ARTUR ANDRUS & ANDRZEJ PONIEDZIELSKI
PIOSENKI WESOŁE, SMUTNE I ŁADNE. CHYBA...
25.04 | GDAŃSK | 16:00, 19:00
POLSKA FILHARMONIA BAŁTYCKA

MAŁA ARMIA JANOSIKA
LETNIA TRASA Z OKAZJI X-LECIA ZESPOŁU
12.07 | Sopot | 20:00
OPERA LEŚNA POWERED BY ENERGA

BILETY NA WYDARZENIA:
kup bilecik bil tyna.pl
eBilet eventim

WIĘCEJ KONCERTÓW? ODWIEDZ NASZĄ STRONĘ: WWW.JUST4MUSIC.PL

Gdańsk/34415715

REKLAMA

kierunek
ZWIĘ—
—-DZANIA

JANUSZ BAŁDYGA
KURATOR:
JACEK SOSNOWSKI

27.02.—
29.05.2026

GDAŃSKA GALERIA
MIEJSKA 2
POWROŹNICA 13/15
WERNISAŻ:
27.02 godz. 18.00

GDAŃSK

Gdańska
Galeria
Miejska

CC
M2

Patroni medialni

SZUM

not

MM

trojmiasto.pl

ggm.gda.pl

wyborcza.pl
TRÓJMIASTO

wyborcza

ŁÓDŹ

TYGODNIK

Piątek, 27 lutego 2026 | Redaktor prowadząca Małgorzata Szlachetka

lodz.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: lodz@wyborcza.pl

Absolwenci uczelni

Mieszkam w Łodzi, zarabiam w Warszawie

► 6-7

Zabytki

Odkrycie w cerkwi

To pierwszy tak kompleksowy remont cerkwi św. Aleksandra Newskiego w Łodzi od ponad 100 lat. Zaskoczeni konserwatorzy zobaczyli skarb, który wierni ukryli na początku II wojny światowej.

► 3

Polityka

Zdanowska po Miszalskim?

– Nie obgryzamy paznokci, obserwując Karków – przekonuje polityk KO. Ale Łódź ma za sobą serię wydarzeń, które mogą tworzyć mieszankę niebezpieczną dla prezydent Hanny Zdanowskiej.

► 4-5

FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Afera obyczajowa

Rada rodziców i striptiz

Przed siedzącym na środku sali mężczyzną tańczy kobieta w erotycznej bieliźnie, butach na wysokich szpilkach. Klęka, odrzuca włosy, siada mężczyźnie na kolanach. Wokół tłum z telefonami.

► 8

Gwiazda ukraińskiej literatury w Łodzi

To nie jest spektakl o wojnie. To spektakl o czasie chaosu

W czerwcu 2024 roku pisarz Serhij Żadan wstąpił do Gwardii Narodowej Ukrainy i walczy na froncie, ale na prapremierę do Teatru Jaracza w Łodzi przyjechał.

Adamczewska

Fabula, scenografia, muzyka, aktorstwo – wszystko w spektaklu Pawła Łysaka gra, ale jakby osobno. Czegoś tu zabrakło – błyskotliwej żadanowskiej narracji, powieściowego przebiegu? Nie czułam, żeby ten spektakl – w przeciwieństwie do powieści – cokolwiek ze mną zrobił. A szkoda, bo bardzo potrzebujemy przedstawień o empatii.

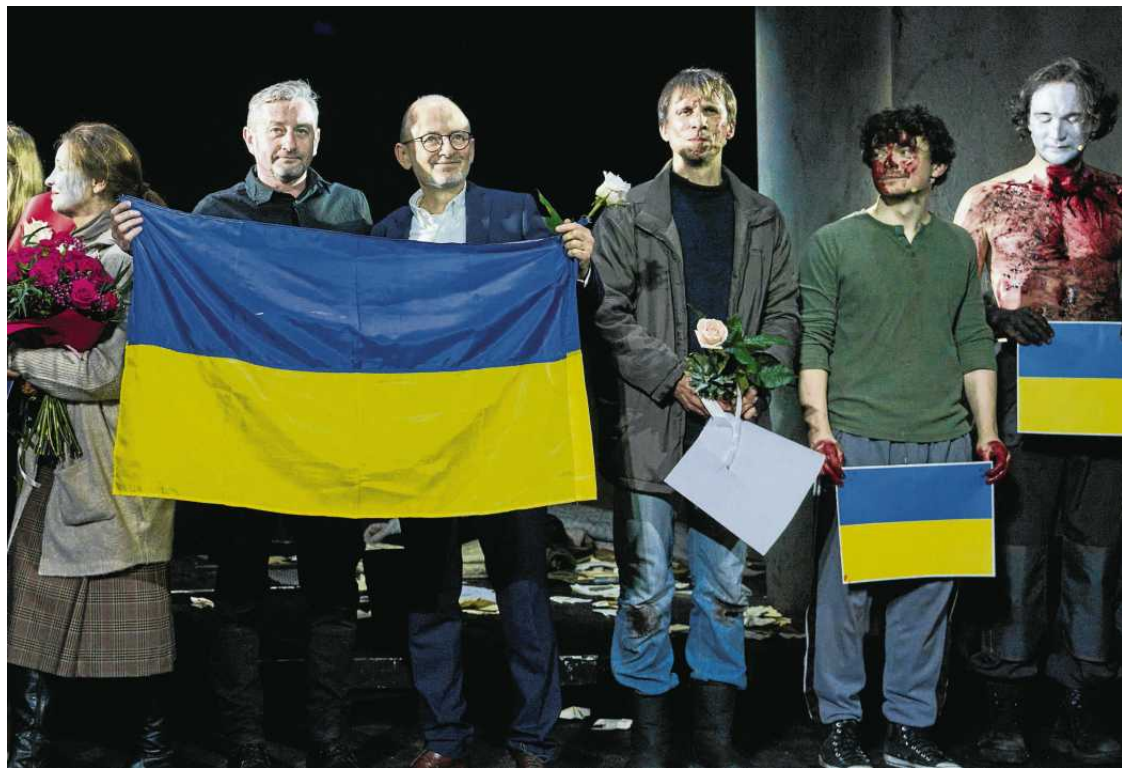
Pasza, trzydziestopięcioletni przegryw, wyrusza po siostrzeńca, bo ojciec mu kazał. Mały został umieszczony przez matkę w internacie, a do pobliskiego miasta trudno się przedostać. Podpełza wojna, z budynków znikają flagi. Huczą serie z automatów, na ulicach nie ma świateł, a na niebie ptaków. Są za to spalone czołgi, domy bez okien i psie truchła. „Posiekane odłamkami drzewa przypominają maszty rybackich kutrów – ostre, wysokie, bez gałęzi” (przeł. Michał Petryk). Tak zaczyna się najbardziej znana powieść Serhija Żadana, ukraińskiej literackiej gwiazdy, od wybuchu pełnoskalowej wojny w Ukrainie typowanej do nagrody Nobla.

W tekście dla „Książek. Magazynu do Czytania” Żadan pisał, że pierwsze strony „Internatu” powstały w 2015 roku, kiedy zaczął jeździć z przyjaciółmi do Donbasu – grać koncerty, pomagać wojskowemu, przywozić zaopatrzenie dla cywilów. W internecie i telewizji było mnóstwo materiałów o wojnie, ale nie nic nie zastąpi doświadczenia na własnej skórze: trzeba „poczuć zapach świeżego leja po wybuchu rosyjskiego pocisku, który przyleciał ze styczniowej mgły”. Pierwszej wojennej zimy Żadan zrozumiał, o czym chce pisać – o ludziach, którzy „udają, że śmierć, która mieszka w tej samej klatce schodowej, nie ma z nimi nic wspólnego”.

Taki właśnie jest Pasza, którego w spektaklu Jaracza świetnie gra Sambor Czarnota (nareszcie! Już nie pamiętam, kiedy ostatnio widziałam go na łódzkiej scenie – chyba w „Ich czworo” Bogajewskiej).

Pasza nie ogląda telewizji, a polityki nie lubi. Pytany o polityczne sympatie, odpowiada niechętnie, że „jego to nie dotyczy, że nikt mu nie pasuje, że nie jest za nikim”. Bohater Żadana jest jak przedszkolak, któremu się wydaje, że jak zakryje oczy, to zniknie. Ciągłe powtarza, że „nikogo nie żal”. Ale to tak nie działa. Paszę demaskuje Nina, nauczycielka z internatu Małego – pyta, czy kiedy strzelają do jego siostrzeńca, też nie jest po żadnej stronie.

W programie spektaklu wydrukowano list Pawła Łysaka do aktorów i aktorek. Zaczyna się on od zdania „To nie jest spektakl o wojnie. To jest spektakl o czasie chaosu”. Reżyser podkreśla, że miasto, przez które idą bohaterowie, mogłoby być Donieckiem albo Charkowem, ale równie dobrze Warszawą czy Łodzią. Nie tylko Pasza udaje, że „jeszcze jest normalnie”. I to jest mocny po-

• Teatr Jaracza, premiera spektaklu „Internat”

FOT. MARCIN STĘPIEŃ /
AGENCJA WYBORCZA.PL

Pierwszej wojennej zimy Żadan zrozumiał, o czym chce pisać – o ludziach, którzy „udają, że śmierć, która mieszka w tej samej klatce schodowej, nie ma z nimi nic wspólnego”

wód, dla którego warto było zrobić ten spektakl.

Scenografia Roberta Rumasa to zrujnowany industrial: betonowy kłoc, na którym wyświetlane są multimedia – niepokojące plamy rdzy, zdjęcia stłoczonych na dworcu uciekinierów, fotografie terenu z drona, ludzkie zwłoki. W tle – przewrócony kosz na śmieci, z którego wysypuje się ziemia, dym imitujący mgłę. I niepokojąca przestrzeń dźwiękowa zaprojektowana przez Dominika Strycharskiego. Wszystko się tu rozpada, wali, świat wylazł z formy.

A dzieje się to na scenie kameralnej, więc w maksymalnym zagęszczeniu. Obsada została zredukowana do siedmiu osób. Czarnocie partneruje jako Mały Kacper Męcka (gościnnie). Dziadka, taksówkarza-iguane i wuefistę gra Andrzej Wichrowski, postaci kobiece – Agnieszka Skrzypczak i Ewa Audykowska-Wiśniewska. W roli żołnierzy i psów – ucharakteryzowani demonicznie Mateusz Czwartosz i Krzysztof Wach, przy których na moment się zatrzymam.

W powieści Żadana historyczny konkretny („niczego nie wymyśliłem” – powiedział w wywiadzie dla „Książek”) zderza się z próbą uniwersalizacji. Wielokrotnie pisano o strategii Żadana: opowiadać tak, by historia pasowała do (użyj określenia

Ziemowita Szczerka) Poradziejki. Dlatego Pasza pochodzi ze Stacji i zdąża do Miasta. Łysak wymyślił, żeby Czwartoszowi i Wachowi oddać postaci symboliczne. W programie nazwani zostali Oprawcami, ale reżyser porównał ich do trickstera – charakteryzującego czas chaosu destabilizatora społecznego. Mnie się postaci Czwartosza i Wachu kojarzą z jakąś wariacją na temat psychopatycznego Jokera. Nie wiem, czy było to zamierzone, ale sprawia to wrażenie, jakby realizatorzy narzucili na adaptację sceniczną „Internatu” gotycki filtr – widz się zaczyna zastanawiać, czy za chwilę zza kulis nie wychynie jakiś zombie.

Paweł Sztarbowski i Łukasz Chotkowski (adaptacja i dramaturgia) nie zrezygnowali z opisanego przez Żadana sceny, w której Pasza spotyka w internacie trzy dziewczynki – umalowane wyzywająco, jak dorosłe kobiety („z nienaturalnym, klaunowskim makijażem”). Wideo (Artur Sienicki) pokazuje je jako trzy wiedźmy. Tyle tylko, że w powieści za tą sceną sła narracja: Nina opowiadała Paszemu o młodszej siostrze, która po wszystkich donosach ubrania, ale wszyscy jej zazdrościli, bo robiła to z godnością.

„Przecież my tu wszyscy, jeśli się zastanowić, żyjemy jak w internacie. Porzuceni przez wszystkich, ale umalowani. Komu co się dostanie, to nosi. Inna rzecz, że to nic nie zmienia. Można chodzić w kradzionych ciuchach ze szmateksu i czuć się królem świata, a można mieć dobrą ciepłą kurtkę i być tłustym, nikomu niepotrzebnym palantem” – myśli w powieści Żadana Pasza. W spektaklu te słowa nie padają. Zostaje tylko obraz.

Paradoksalnie najbardziej angażującym w całym spektaklu momentem była bardzo naturalistyczna scena, w której

Pasza rozmawia z kobietą graną przez Agnieszkę Skrzypczak.

Podróż Paszy trwa trzy dni i trzy noce – tyle, ile spędził Jonasz w brzuchu wieloryba. Nieprzypadkowo „Internat” wielu czytelnikom kojarzy się z „Drogą” Cormaca McCarthy’ego: misja Paszy jest humanitarna. Wyrusza, żeby obronić słabszego.

– Mały trafił do internatu, bo jest chory i bezbronny, a matka nie ma dla niego czasu. „Dlaczego o niego nie walczyłem?” – oskarża się Pasza. Żaden z niego heros – Żadan rozprawia się „Internatem” z wzorcem hegemonicznej męskości (czy to nie ona prowadzi do wojen?). Pasza na front nie pójdzie, bo ma „kurczowo zaciśnięte, nieżywe palce”, w których nie utrzyma się broń. Uczy w szkole – języka, a to nawet gorzej niż gdyby był historykiem. Być specjalistą od martwego języka to „jak uczyć łaciny”. Ze strachu albo ze wstydu bohater Żadana nie doprecyzowuje, że chodzi o ukraiński, a z obcymi rozmawia po rosyjsku. Jeśli komuś się wydaje, że konwencjonalnie „zmężnieje” w trakcie wyprawy po Małego, to się zdezorientuje.

Podróż Paszy i jego siostrzeńca przez scenę Jaracza urywa się, gdy znajdują pudełko. Są w nim dwa szczeniaki – jeden już sztywny i zimny. Drugi za chwilę umrze, lepiej go zostawmy go i idźmy do domu, przekonuje Pasza. Ale Mały w to nie wierzy. Pies na pewno przeżyje, a jak dorośnie, to wszystkich zagryzie. Po sześciu latach od premiery polskiego wydania „Internatu”, po czterech latach od wybuchu pełnoskalowej wojny w Ukrainie, te słowa brzmią jeszcze straszniej. Z ostatniego zdania u Żadana – „w domu pachnie świeżymi prześcieradłami” – Łysak zrezygnował i jest to gest znaczący.

Niestety, tu nie będzie happy endu. ●
Izabella Adamczewska

Odkrycie w łódzkiej cerkwi

Skarb, którego nikt się nie spodziewał

To pierwszy tak kompleksowy remont łódzkiej cerkwi od ponad 100 lat. Zaskoczeni konserwatorzy zobaczyli skarb, który wierni ukryli na początku II wojny światowej.

Jerzy Walczyk

Cerkiew św. Aleksandra Newskiego w Łodzi przy ulicy Kilińskiego pełni obecnie funkcję katedry diecezji łódzko-poznańskiej.

W 1879 roku, gdy miasto było pod zaborem rosyjskim, w Petersburgu doszło do nieudanego zamachu na cara Aleksandra II. Wtedy łódzcy fabrykanci w podzięcie za ocalenie władcy, sowieci dołożyli się do budowy świątyni.

Cerkiew św. Aleksandra Newskiego, utrzymana w stylu rosyjsko-bizantyjskim, została zbudowana w latach 1880–1884 według projektu wybitnego łódzkiego architekta Hilarego Majewskiego.

Podczas prac natrafiono na dzwon z 1903 roku, który na początku II wojny światowej zdecydowano się ukryć na wieży cerkwi.

– Został doskonale odeskowany i od spodu był całkowicie niewidoczny – opowiada konserwator Grzegorz

• Cerkiew św. Aleksandra Newskiego w Łodzi podczas remontu

FOT. MARCIN STĘPIEN / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dzierżęga z krakowskiej firmy nadzorującej prace w Łodzi.

Po remoncie zabytku – po blisko stuletniej przerwie – dzwon znowu będzie używany.

Podczas prac remontowych odkryto również inny skarb. W cerkwi znajduje się epitafium upamiętniające żołnierzy i policjantów rosyjskich. Centralnie umieszczona była ikona

św. Mikołaja, przy której znajdowała się szczelina. Po demontażu okazało się, że przez ostatnie lata parafianie wrzucali tam pierścionki, kolczyki, pieniądze i kamienie szlachetne, jako wota. Obecnie trwa pierwszy tak kompleksowy remont od czasu powstania cerkwi.

Wnętrze cerkwi wypełniają rusztowania sięgające aż do stropu. Cała

instalacja elektryczna została wymieniona w pierwszym etapie remontu. Główny żyrandol czeka na konserwację. Zdemontowano również główny ołtarz, aby w trakcie prac konserwatorskich nie uległ uszkodzeniu.

Cerkiew została zbudowana w latach 1880–1884 według projektu wybitnego łódzkiego architekta Hilarego Majewskiego

W piwnicach cerkwi poziom wody sięgał ponad metra. Zostało przeprowadzone odwodnienie obiektu oraz wykonana izolacja tlenową ścian fundamentowych. Dodatkowo wykonano sześć studni rewizyjnych, a z piwnicy usunięto 70 ton błota, ale też starych puszek po farbach, kabli i przewodów.

Pierwszy etap prac zakończył się w grudniu 2025 roku i trwał trzy lata. Obecne prace pozwolą przywrócić świątyni jej pierwotny charakter. Zespół konserwatorów planuje odtworzyć malowidła aż do sklepienia cerkwi.

Wykorzystane zostaną płatki 24-karatowego złota. Przy dużych powierzchniach, za zgodą i we współpracy z konserwatorem zabytków, zastosowana będzie również imitacja złota, między innymi pod kopułą.

We wnętrzu świątyni zachowało się oryginalne, XIX-wieczne wyposażenie, w tym wyjątkowy, trójrzędowy ikonostas rzeźbiony w dębie. Został wykonany ponad 140 lat temu przez mistrza Camillo w Petersburgu. Ikonostas to drewniana przegroda w formie ściany z drzwiami, oddzielająca prezbiterium od nawy głównej.

Ikonostas przy ul. Kilińskiego był wielokrotnie przemalowywany farbami kredowymi i olejnymi. Podczas naszej wizyty był poddawany pracom konserwatorskim.

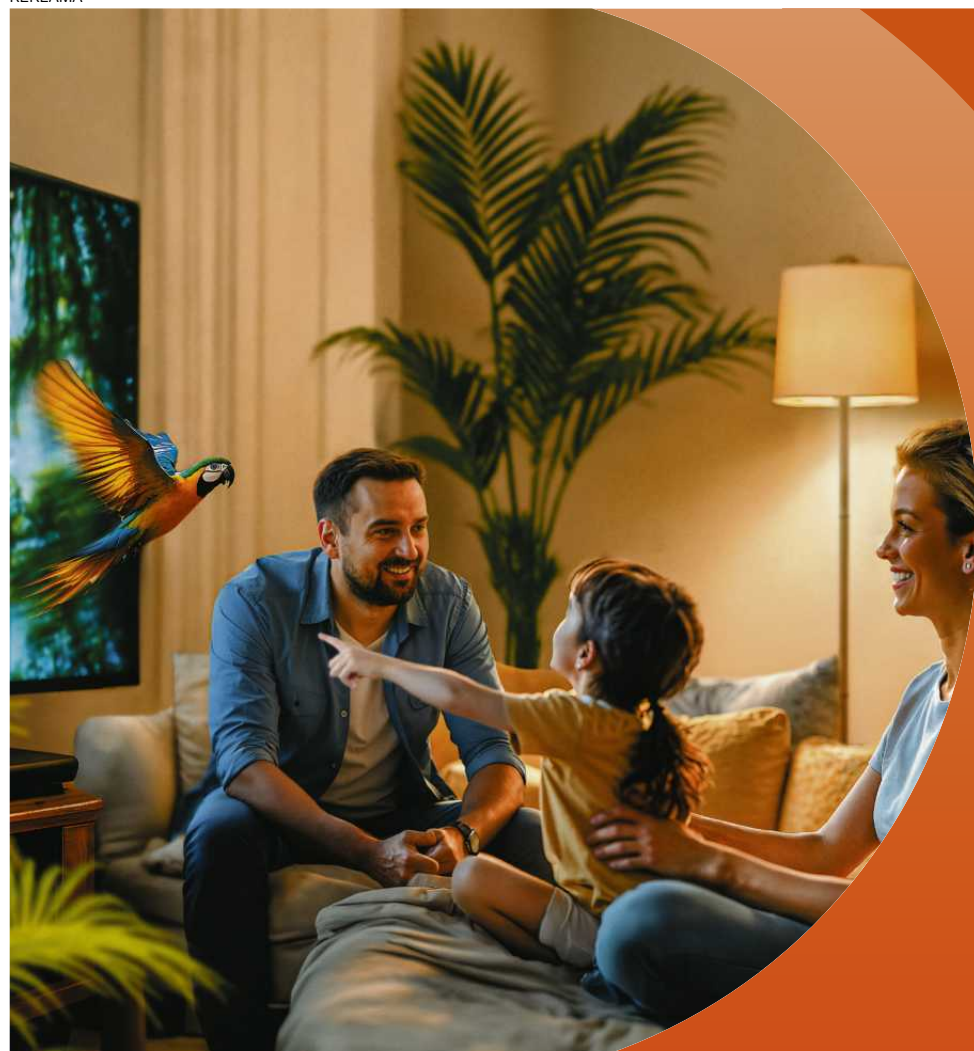
Posadzka w cerkwi zostanie zachowana. Ubytki będą uzupełnione, zniszczone płytki wymienione na nowe, wykonane w technologiach nawiązujących do dawnych metod produkcji. ●

wyborcza.pl

• Więcej o remoncie świątyni oraz galeria zdjęć – na lodz.wyborcza.pl

REKLAMA

Łódź/34421339

VEOLIA

GŁOS
REGENERACJI

Kochamy korzystać z energii, ale chcemy, żeby była bezpieczna.

Dlatego inwestujemy w modernizację ciepłowni i elektrociepłowni, by niezawodnie dostarczać ciepło, ograniczając emisję szkodliwych związków.

Polityka

Zdanowska po Miszalskim?

– Nie obgryzamy paznokci, obserwując Kraków – przekonuje polityk KO. Ale Łódź ma za sobą serię wydarzeń, które mogą tworzyć mieszaną niebezpieczną dla prezydent Hanny Zdanowskiej.

Piotr Brzózka

S tan gry jest następujący: referendum w sprawie odwołania prezydenta Krakowa Aleksandra Miszalskiego (KO) jest już niemal pewne (choć wątpliwy jest jego wynik), a politycy Koalicji grzeją się w blokach przed marcowymi wyborami wewnętrznymi. W Łodzi o pełnej jedności nie ma mowy.

– Boją się, że jeśli Miszalski poleci, konsekwencją może być próba odwołania Hanny – przekonuje działacz KO, mając na myśli zaplecze partyjnej koleżanki, urzędującej prezydent Łodzi.

– W urzędzie nie ma paniki. Oczywiście trzeba reagować na nastroje społeczne, ale nie ma sztabu kryzysowego, który patrzy na Kraków i zastanawia się, czy jesteśmy następni – to kontra z otoczenia Hanny Zdanowskiej.

Ewentualne referendum w Łodzi pozostaje dziś opowieścią mglistą, ale jest kilka przesłanek, którym warto się przyjrzeć, abstrahując od wewnętrznych rozgrywek w Koalicji Obywatelskiej.

TRUDNE MIESIĄCE HANNY ZDANOWSKIEJ

Życie polityczne Łodzi jest burzliwe, ale ustabilizowane. Hanna Zdanowska rządzi miastem od 2010 roku. To jej czwarta kadencja. Ostatnią batalię wygrała już w pierwszej turze, z fantastycznym wynikiem na poziomie niemal 60 procent, co dało jej asumpt do przekonania o wysokim mandacie społecznym.

Przez lata eksperci przekonywali, że nie ma wystarczająco silnej, negatywnej emocji, by można było mówić o realnej próbie przerwania jest rządów. Rok temu dr Maciej Onasz z Uniwersytetu Łódzkiego powiedział: – Nie widzę wiatru, który miałby napędzić żagle w czasie referendum.

Jednak ostatnie dwa miesiące przyniosły szereg wydarzeń, które mogą w społecznej percepcji tworzyć miks potencjalnie niebezpieczny z punktu widzenia władz miasta:

Ogłoszenie planów przejęcia przez miejską spółkę Holding Łódź terenów ogrodu botanicznego oraz bloni, a następnie budowy egzotycznej Dżungli 360 za 380 milionów złotych. Inwestycja została masowo oprotetowana, czego wyrazem ponad pięć tysięcy podpisów pod petycją i nieprzebrane morze krytycznych komentarzy w sieci.

Zimowa klęska służb w poświęcony weekend: oblodzone przez kilka dni chodniki, dziesiątki poszkodowanych w szpi-

talnych oddziałach ratunkowych, nieudane próby gaszenia wizerunkowej porażki.

Śmierć czterech osób, które zmarły z wychłodzenia w trzech komunalnych mieszkaniach i fala poruszających medialnych publikacji, obrazujących fatalny stan i standard kamienic zarządzanych przez miasto.

Rozwiązanie umowy z wykonawcą tunelu średnicowego. Kolejna klęska inwestycji PKP PLK, która już dziś jest opóźniona o cztery lata, nie obciąża wprawdzie bezpośrednio Hanny Zdanowskiej, bo nie jest to miejska inwestycja, ale powoduje perturbacje, które mogą rykoszetem uderzać w magistrat.

Prokuratorskie śledztwo w sprawie przetargów dotyczących reklam w miejskiej gazecie Łódź.pl i obsługi wielkich imprez Łódź Summer Festival oraz Audiorever, wraz z towarzyszącymi mu pytaniami o działalność stowarzyszenia Łódzka Organizacja Turystyczna, na które miasto i jego spółki przełały w 2025 roku ponad 10 milionów złotych.

Do tego można dodać kilka spraw drobnych, ale szeroko komentowanych, takich jak głośne słowa „ale na ten temat nie rozmawiam, kochanie”, które Hanna Zdanowska rzuciła umykając przed dziennikarką TVN Uwaga, przygotowującą materiał na temat fuszerki w rewitalizowanych kamienicach.

PAZNOKCI NIE OBGRYZAJĄ, ALE REFERENDUM NIE MOGĄ WYKLUCZYĆ

W marcu KO wyłoni swoje władze lokalne. Z przecieków wynika, że szefem regionu łódzkiego może zostać wiceminister obrony narodowej Cezary Tomczyk, a struktur w samej Łodzi – Hanna Zdanowska. Powiada się, że w ramach „demokracji konsensualnej” mogą oni nie mieć nawet kontrkandydatów, dzieląc się wpływami w ramach paktu o nieagresji.

Nie znaczy to jednak, że Zdanowska ma całkowicie czyste przedpole. Ośrodek prezydencki nie może być pewny lojalności wszystkich kolegów z KO, z których część gra do innych bramek. Frakcyjna walka trwa w najlepsze, niektórzy dzielą się przemyśleniami na zewnątrz.

– Referendum w Krakowie odbędzie się na pewno. To może uruchomić lawinę, która sięgnie Łodzi. Tym bardziej, że jest nawarstwienie tematów. Dżungla, ludzie zamarzający w domach, zaraz może być głośno na temat premii dla urzędników, bo mieszkańcy nie mają z czego płacić za ogrzewanie, a Hanna rozdaje nagro-

dy swoim. Już dawno nie było takiej kumulacji – mówi polityk Koalicji. I dodaje:

– Botanik to nie jest sprawa polityczna, tylko ludzka. Jeśli udało się w krótkim czasie zebrać pięć tysięcy podpisów, to znaczy, że jest potencjał wkur... Poza tym ludzie widzą, że Zdanowska zabunkrowała się w gabinecie. Że jej zaplecze odseparowało ją od mieszkańców. To kompletne zaprzeczenie wizerunku, z którym przed laty wchodziła do urzędu. Pytanie, czy byłby ktoś realnie chętny, by zrobić referendum. Tego nie wiem.

Inny z działaczy KO, zbliżony do Hanny Zdanowskiej, nie poddaje się jednak tej narracji. Ma inną. Kraków? Referendum odbędzie się, ale trudno sądzić by było skuteczne. Próg frekwencyjny wynosi 156 tysięcy osób, o 30 tysięcy więcej, niż w 2024 roku głosowało na Łukasza Gibałę, kontrkandydata Aleksandra Miszalskiego. Nawet przy maksymalnej mobilizacji opozycji, zmiana władzy nie jest więc zadaniem prostym. I nie jest też oczywiste przełożenie na Łódź.

– Oczywiście, gdyby analizować sytuację politologicznie, udane referendum w Krakowie może być przyczynkiem do tego, żeby w innych miastach ktoś uznał to za możliwy scenariusz. Ale przypominam, że było nagromadzenie naprawdę dużych

W marcu KO wyłoni swoje władze lokalne. Z przecieków wynika, że szefem regionu łódzkiego może zostać wiceminister obrony narodowej Cezary Tomczyk, a struktur w samej Łodzi – Hanna Zdanowska

kontrowersji wokół Rafała Sutryka, a referendum we Wrocławiu się nie odbyło – słyszemy. I jeszcze to:

– Trzeba też mieć świadomość, że organizacja referendum to duży wydatek finansowy. To nie jest 10 tysięcy. Czy są w Łodzi środowiska, które chcą wyłożyć milion? Oczywiście najgorsze, co możemy zrobić, to założyć, że na pewno nic się nie wydarzy. Ale nie ma strachu, rozdręgnięcia. Nie obgryzamy paznokci, obserwując Kraków.

Polityk Koalicji zaznacza, że w wielu lokalnych tematach można w razie potrzeby ustąpić. Dżungla 360? Nie ma „śmiertelnej napinki”, nie będzie Rejtana wbrew ludziom. A poza tym, w sprawie referendum... czas ucieka.

– Sezon wiosna-lato to ostatni moment na tego typu akcje. Potem zacznie

się prekampania przed wyborami parlamentarnymi w 2027 roku, która będzie sprzyjać skrajnej polaryzacji. A ta polaryzacja będzie rozjeżdżała ruchy referendalne. Zacznie obowiązywać logika opowiadania się za KO lub PiS. Skończy się meandrowanie.

EKSPERT Z UŁ: POTENCJAŁ DO REFERENDUM W ŁODZI JEST, ALE...

Z punktu widzenia KO, polaryzacja działa w Łodzi doskonale. W samym mieście formacja Donalda Tuska wygrywa wszystkie wybory, nawet te przegrane w kraju. W ten trend wpisuje się Hanna Zdanowska, choć trudno powiedzieć, na ile jej wyniki są odzwierciedleniem osobistej siły, a na ile partyjnej afiliacji i słabości politycznej konkurencji.

– Widzę potencjał do referendum, ale nie ma triggera [elementu wyzwalającego działania]. Nie ma ludzi, którzy rzuciliby hasło, zainicjowali referendum a potem je skutecznie przeprowadzili. Jest magmatyzacja przeciwników Zdanowskiej i nie potrafię powiedzieć, kto dziś mógłby być wyrazistym kontrliderem. Inicjatorem może być PiS, ale ta partia

sama ma masę wewnętrznych problemów – mówi dr Paweł Kowalski, ekspert ds. marketingu politycznego z Uniwersytetu Łódzkiego, dodając:

– Zresztą hasło referendum tak naprawdę nie padło teraz z żadnej strony na poważnie. Natomiast faktycznie obserwuję, że rośnie negatywny elektorat Hanny Zdanowskiej. Rozmawiając z ludźmi od dłuższego czasu nie słyszę żadnych pozytywnych głosów na temat jej samej i generalnie zarządzania miastem.

Co na to PiS? Decyzja o zaangażowaniu w ewentualne referendum musiałaby zapaść na szczeblu centralnym, na Nowogrodzkiej w Warszawie, przy współudziale okręgowej pełnomocniczki Agnieszki Wojciechowskiej van Heukelom. Póki co, w tej materii cisza. Ale jak mówi jeden z działaczy: potencjał jest.

– Zwłaszcza, jeśli potwierdzą się wszystkie informacje dotyczące Łódzkiej Organizacji Turystycznej. Jeśli to jest taka afery, jak myślę, wszystkie dotychczasowe afery łódzkie przy niej się chowają. Jeżeli to się rozkręci, może znieść ekipę Zdanowskiej – słyszymy. – Ta sprawa pokazuje cały system, który został stworzony. Tomasz Piotrowski [obecny wiceprezydent miasta] wymyślił sobie ŁOT, wrzucił kolegów na stanowiska prezesów spółek, które płacą pieniądze na rzecz stowarzyszenia i to

wszystko działa, nie dając mieszkańcom informacji co, po co i za ile.

LDZ ZMOTORYZOWANI CHCĄ, ŻEBY DONALD TUSK ZWRÓCIŁ UWAGĘ NA ŁÓDŹ

„Wmawiamy sobie, że nie ma kim zastąpić Hanny Zdanowskiej, więc nawet nie podejmujemy próby referendum, a brak działania to też decyzja – zgadzamy się z tym co dzieje się w Łodzi. 10 dni...”. Wpis tej treści pojawił się 18 lutego na profilu społeczności LDZ Zmotoryzowani Łodzianie, obserwowanym przez 132 tysiące osób, dzień w dzień krytykującym poczynania miejscowej władzy.

LDZ uruchomili tajemniczy licznik bijący do 1 marca, wrzucają też do sieci inne mniej lub bardziej aluzyjne posty podkreślające atmosferę. A padające tu i ówdzie słowo „referendum” przypomina historię sprzed roku. W styczniu 2025 roku środowisko to zapowiedziało wprost, że podejmie na przestrzeni kilku najbliższych miesięcy próbę odwołania Hanny Zdanowskiej, podnosząc tematy związane z infrastrukturą drogową, komunikacją publiczną, stanem łódzkich kamienic.

W maju jednak było już po sprawie. Jarosław Kostrzewa, lider LDZ przyznał, że

• **Hanna Zdanowska rządzi miastem od 2010 roku. To jej czwarta kadencja. Na zdjęciu – Zdanowska i członkowie sztabu wyborczego Koalicji Obywatelskiej podczas wieczoru wyborczego w trakcie wyborów prezydenckich w 2025 roku**

FOT. TOMASZ STAŃCZAK
/ AGENCJA
WYBORCZA.PL

brakuje wsparcia ze strony mieszkańców. Ale też mówił, że zniechęcili go tajemnicze sugestie: – Dostałem telefony: nie róbcie tego, uważajcie na siebie, ktoś może chcieć was zniszczyć. Mieliśmy też głosy, że jeśli zrobimy referendum, będzie można szybko je zlikwidować.

O co chodzi teraz? Czy znów o referendum? Kostrzewa, wcześniej otwarcie zdradzający swoje plany, waży słowa. Zapytany, do czego odlicza, nie odpowiada wprost: – Odliczamy do wielkiego wydarzenia. Niedługo są wybory wewnętrzne w Koalicji Obywatelskiej, więc wydaje mi się, że to będzie widoczne ogólnopolsko. Bardzo, ale to bardzo, będziemy chcieli zwrócić uwagę premiera Donalda Tuska na to, co dzieje się w Łodzi. A to co pokażemy, będzie dopiero początkiem.

Działacze KO próbowali ponoć sondażować, czym to pachnie. Jak słyszymy, nie dowiedzieli się. Ale mają podejrzenia: – Referendum? Nie sądzę. Zapewne chodzi o jakieś billboardy w Warszawie.

KIEDY REFERENDUM JEST WAŻNE

Przeprowadzenie referendum w Polsce jest operacją skomplikowaną nie tylko ze względu na uwarunkowania polityczne, finansowe i organizacyjne, ale też wyśrubowane wymogi. Odwołanie wybranej w wyborach władzy wymaga pokonania trzech progów.

Referendum może zostać rozpisane na wniosek 10 procent uprawnionych do głosowania mieszkańców Łodzi, a tych jest obecnie nieco ponad 480 tysięcy. Oznacza to, że na dzień dobry parafkę musi złożyć przynajmniej 48 tysięcy osób. W ciągu zaledwie 60 dni. Jeśli wymóg ten nie zostanie spełniony, ewentualna inicjatywa upada już w pierwszym etapie.

W dalszej kolejności kluczowy jest próg frekwencyjny. Referendum jest ważne, jeśli weźmie w nim udział 60 procent osób uczestniczących w ostatnich wyborach samorządowych. W 2024 roku w Łodzi wydano 244 450 ważnych kart. Do urn musiałoby zatem pofatygować się ponad 145 tysięcy osób.

Dopiero gdy ten wymóg zostanie spełniony, pod uwagę bierze się wynik samego głosowania – prezydent, burmistrz, wójt są odwoływani, gdy przekroczony zostanie pułap 50 procent ważnych głosów. Następstwem tego jest powołanie przez premiera rządowego komisarza, który przejmuje administrowanie miastem.

KROPIWNICKI PRZEGRĄŁ, ZDANOWSKA TRZY RAZY WYGRAŁA

Inżyniera referendalna przekłada się na działania organizatorów, ale też strategię obronę tych, którzy mają być odwoływani. Ponieważ „progi wejścia” są bardzo wysokie, jedną z podstawowych opcji defensywnych jest gra na zohydzenie lub ośmieszenie inicjatywy na etapie zbierania podpisów, a jeśli to nie wyjdzie – na obniżenie frekwencji w głosowaniu.

Strategia ta niesie jednak ryzyko, o czym boleśnie przekonał się w 2010 roku prezydent Łodzi Jerzy Kropiwnicki. Jego środowisko apelowało do zwolenników o pozostanie w domach. Ci generalnie posłuchali, odpuszczając głosowanie i oddając tym samym pole drugiej stronie. Efekt: próg frekwencyjny został przekroczony, a za odwołaniem Kropiwnickiego zagłosowało 127 874 osób. Przeciw – tylko 4 951.

Dużo lepiej na tym polu radziła sobie Hanna Zdanowska, która z referendalnymi próbami mierzyła się w ciągu 15 lat aż trzykrotnie.

W 2012 roku inicjatywę podjął były działacz Platformy Wojciech Bednarek. Prezydent Łodzi zagrała na rozbiście obozu referendarzy, powołując ciało o nazwie Rada Mieszkańców i zapraszając do niego część oponentów. Efemeryda ta przestała istnieć chwilę po tym, jak zażegnane zostało ryzyko zebrania wystarczającej liczby podpisów.

Rok później do działania przystąpił Zbigniew Maurer, były szef lokalnej Samoobrony, intensywnie skupiając się na osobistym sporze z urzędem miasta. Podpisów nie zdobył, historia przeszła bez większego echa.

Gorąco za to było w roku 2021, gdy ponownie uaktywnił się Bednarek, a wiodącą rolę odgrywała Agnieszka Wojciechowska van Heukelom, która dziś jest posłanką PiS i liderką partii w okręgu łódzkim. Wtedy nie przebiegano w środkach. Referendarze pisali do CBA i prokuratury, a na stronie UMŁ pojawiały się teksty o „niespełnionych politykach, pseudospółceznikach i »biznesmenach« winnych miastu gigantyczne kwoty”. Ostatecznie organizatorzy przekazali, że zebrali 47,5 tysiąca podpisów, o cztery tysiące za mało. ●

Z punktu widzenia KO, polaryzacja działa w Łodzi doskonale. W samym mieście formacja Donalda Tuska wygrywa wszystkie wybory, nawet te przegrane w kraju

Gdzie absolwentom studiów płacą najlepiej

Mieszkam lokalnie, zarabiam

• Inauguracja roku akademickiego na Politechnice Łódzkiej

FOT. TOMASZ STANCAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zuzanna w warszawskim biurze jest raz w tygodniu, resztę czasu spędza w Łodzi. – Zarabiam według stołecznych stawek, ale nie płacę warszawskiego czynszu – mówi.

Katarzyna Stefańska

W połowie lutego na łódzkich uczelniach zaczyna się nowy semestr. Na korytarzach rozmowy o zaliczeniach, o wynajmie mieszkania, o szukaniu stażu. A w tle jedna kłota: 5 555,77 zł brutto miesięcznie. Tyle zarabiają absolwenci łódzkich uczelni zaraz po dyplomie.

To wynik niższy niż średnia dla kilkunastu polskich miast. I liczba, która dla jednych jest obietnicą samodzielności, dla innych – sygnałem, że trzeba będzie wyjechać.

WARSZAWA W CV? WIĘKSZY PRESTIŻ

Zuzanna ma 26 lat. Skończyła finanse i rachunkowość na Uniwersytecie Łódzkim. Dziś pracuje jako analityczka do spraw bankowości w dużym polskim banku. Równolegle robi studia podyplomowe z Analityki AML, czyli przeciwdziałania praniu pieniędzy.

Pracuje od czterech lat, zaczęła tuż po licencjacie. Szukała pracy w Łodzi, ale za-

robki nie były tak satysfakcjonujące, jak w stolicy: – Zarabiałabym mniej o jakieś dwa tysiące złotych brutto. Do tego w CV masz, że pracowałam w Warszawie, a to jest większy prestiż – tłumaczy.

W pierwszym roku po studiach zarabiała około pięciu tysięcy złotych, teraz jej pensja wzrosła do siedmiu tysięcy. Pracuje w trybie hybrydowym, w warszawskim biurze jest raz w tygodniu.

Resztę czasu spędza w Łodzi. – To kompromis. Mam wyższe stołeczne stawki, a nie płacę warszawskiego czynszu – mówi. I dodaje, że w jej roczniku to coraz popularniejszy model: mieszkać lokalnie, zarabiać centralnie. Praca zdalna i hybrydowa rozszkeliły geograficzne granice rynku pracy, ale nie zlikwidowały różnic płacowych. Te nadal są twarde.

ODPOWIADAŁEM ZA TRANSPORT, LIZNAŁEM TROCHĘ IT

Kajetan w 2023 roku skończył studia na Politechnice Łódzkiej. Najpierw licencjat z nanotechnologii, potem magisterka z zarządzania inżynierią produkcji.

– Nanotechnologia była bardzo ciekawa i przez długi czas mówiono nam, że to bardzo przyszłościowe. Tymczasem po tym kierunku w zasadzie w ogóle nie ma pracy. A jeśli już coś znajdziesz, to poniżej pięciu tysięcy złotych. Musiałbym rozwijać się w kierunku chemicznym, a to nie moja bajka. Na magisterce poszedłem na specjalizację związaną z logistyką. I wyszło mi to na dobre. Nauczyłem się planowania, zyskałem menadżerskie „skille” – opowiada.

Jeszcze na studiach pracował w firmie, w której robiłem zestawienia zamówień i planowanie transportu.

– W 2022 roku pracowałem przy Europejskich Igrzyskach Akademickich (największa europejska impreza sportowa studentów organizowana wówczas przez PŁ – red.), odpowiadałem za transport. Współprojektowałem aplikację mobilną związaną z transportem uczestników. Wtedy liznałem IT. Dzięki temu dostałem się na stanowisko juniora analityka biznesowo-systemowego w dużej firmie transportowej – kontynuuje.

I dodaje: – Teraz jestem już na stanowisku lidera, z pensją dużo powyżej średniej krajowej. Moja ewolucja nastąpiła ze względu na warunki rynkowe i finansowe. Logistyka jest przyszłościowa, ale nie ma co się oszukiwać, w IT zarabia się najwięcej. Gdybym został w logistyce, zarabiałbym 10 może 20 procent mniej niż teraz. Nie mówiąc o nanotechnologii.

GDZIE PŁACĄ NAJWIĘCEJ, GDZIE NAJMNIEJ

Dane o zarobkach osób po studiach opublikowano w ramach Programu Kariera Polskiej Rady Biznesu na podstawie ogólnopolskiego systemu ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów), obejmujące absolwentów rocznika 2023 z trzynastu największych aglomeracji akademickich w Polsce. Analiza pokazuje, ile zarabiają młodzi ludzie w pierwszym roku po uzyskaniu dyplomu – i jak bardzo geografia wciąż różnicuje ich start.

W przypadku Łodzi średnie miesięczne wynagrodzenie brutto absolwentów wyniosło 5 555,77 zł. To daje miastu dziewią-

te miejsce w zestawieniu badanych ośrodków akademickich. Średnia dla wszystkich analizowanych aglomeracji to 5 940,46 zł, co oznacza, że łódzki wynik jest o około 385 zł niższy od przeciętnej.

Na czele rankingu znalazła się Warszawa ze średnią 6 750,95 zł brutto miesięcznie. Kolejne miejsca zajęły aglomeracja górnośląsko-zagłębiowska (6 343,84 zł) oraz Białystok (6 016,27 zł).

Najniższe wynagrodzenia w pierwszym roku po studiach odnotowano w Rzeszowie – 4 958,44 zł brutto.

Za tymi liczbami kryją się konkretne decyzje życiowe: czy zostać w mieście studiów, czy wyjechać; czy przyjąć pierwszą ofertę, czy przeczekać; czy inwestować w kolejne studia, czy wejść od razu na rynek pracy. Różnica kilkuset złotych brutto miesięcznie może wydawać się niewielka, ale w skali roku to kilka tysięcy złotych – równowartość półrocznego czynszu.

Z badania wynika również, że znaczenie ma nie tylko miasto, ale i poziom ukończonych studiów. W Łodzi absolwenci studiów I stopnia zarabiali średnio 5 164,23 zł brutto, po studiach II stopnia – 6 165,18 zł, a po jednolitych studiach magisterskich – 5 417,37 zł. Różnice te pokazują, że magisterium może poprawić pozycję startową, choć, jak podkreślają autorzy analizy, równie ważne jest zdobywane w trakcie studiów doświadczenie zawodowe.

– Różnice w zarobkach absolwentów uczelni z różnych miast wynikają z wielu czynników. Trzy najważniejsze to ukończony kierunek, moment rozwoju zawodowego, w którym ktoś decyduje się na studia oraz branża, które działają w danym ośrod-

centralnie

ku akademickim – komentuje badania Marian Owerko, twórca i szef Programu Kariera, wiceprezes Polskiej Rady Biznesu.

Inaczej zarobi osoba po kierunkach humanistycznych (po licencjacie średnio to 3990 zł), inaczej kończąca kierunek inżynierjno-techniczny (6038 zł). Humanistyka wciąż rzadko daje szybki finansowy zwrot, choć bywa fundamentem długiej kariery w kulturze, mediach czy sektorze publicznym.

PO KTÓRYCH STUDIACH ZARABIA SIĘ NAJLEPIEJ?

Uzupełnieniem danych Polskiej Rady Biznesu jest ogólnopolski ranking kierunków opublikowany przez Business Insider Polska (na podstawie danych ELA, zbierających rzeczywiste dochody raportowane do systemu ubezpieczeń społecznych), który pokazuje, po jakich studiach w poszczególnych województwach absolwenci osiągają najwyższe mediany wynagrodzeń w pierwszym roku pracy.

W skali kraju w ścisłej czołówce pojawiają się kierunki menedżerskie typu Executive MBA (we Wrocławiu mediana przekraczała 20 tys. zł brutto), górnictwo i geologia, wybrane specjalności informatyczne, a w Warszawie – Quantitative Finance, Data Scien-

ce and Business Analytics czy informatyka i ekonometria, gdzie mediany przekraczały 10 tys. zł brutto. W wielu regionach bardzo wysokie pozycje zajmuje także pielęgniarstwo, nierzadko z wynagrodzeniami powyżej 10–11 tys. zł brutto już na starcie.

W Łódzkiem najwyższe zarobki na starcie osiągają absolwenci kierunków medycznych oraz ścisłych. W czołówce znajdują się: Informatyka na Politechnice Łódzkiej – mediana to około 8 492 zł brutto, analiza danych na Uniwersytecie Łódzkim z 8 007 zł brutto, a wśród kierunków medycznych choćby elektrokardiologia (około 7 732 zł brutto). Wysoko plasuje się również informatyka oraz pielęgniarstwo, które w regionalnych zestawieniach należą do najlepiej opłacanych ścieżek na starcie. Kierunki społeczno-ekonomiczne, jak finanse i biznes międzynarodowy, rachunkowość czy zarządzanie i inżynieria produkcji – pozwalają liczyć na wynagrodzenia w przedziale między 6–7 tys. zł brutto w pierwszym roku po dyplomie.

Wyraźnie niższe mediany dotyczą wielu kierunków humanistycznych i artystycznych. To nie znaczy, że nie można na nich dobrze zarabiać – ale ścieżka dochodowa jest zwykle dłuższa i bardziej zależna od indywidualnych decyzji oraz budowania marki osobistej. Częściej oznacza freelan-

cing, projekty, niestabilność, konieczność łączenia kilku źródeł dochodu.

ŁÓDZKIE UCZELNIE W RANKINGU PERSPEKTYW

W tle rozmów o pierwszej pracy i o tych 5 555,77 zł brutto pojawia się jeszcze jeden wskaźnik, który studenci lubią mieć pod ręką – miejsce uczelni w najnowszym rankingu „Perspektywy 2025”. To zestawienie, które dla maturzystów bywa mapą, a dla uczelni – coroczną fotografią prestiżu.

W edycji 2025 najwyżej z Łodzi uplasowała się Politechnika Łódzka: 9. miejsce w rankingu uczelni akademickich (o jedno niżej niż rok wcześniej), a wśród uczelni technicznych 6. miejsce. Uniwersytet Me-

dyczny w Łodzi zajął 12. pozycję (i został wskazany jako lider efektywności naukowej), a Uniwersytet Łódzki – 23. miejsce, awansując w rok o sześć lokat.

To ważny kontekst, ale nie zawsze prosty do przełożenia na pensję „na start”. Ranking Perspektyw mierzy prestiż, potencjał naukowy, umiędzynarodowienie i warunki kształcenia, a ELA – realne dochody raportowane do ZUS. Dwa porządki: symboliczny i ekonomiczny. W praktyce absolwenci poruszają się między nimi, próbując zrozumieć, czy dyplom z uczelni z top 10 albo top 20 automatycznie oznacza wyższą pierwszą wypłatę. Dane z raportów podpowiadają, że kluczowe bywają branża, miasto i doświadczenie zebrane jeszcze w trakcie studiów, a nie sama lokata w tabeli.

– Początek kariery jest bardzo ważny. To jak skok z trampoliny. Im mocniej się odbijemy i trampolina będzie lepsza, tym wyżej polecimy i trampolina będzie lepsza, tym wyżej polecimy

MARIAN OWERKO

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34422559

WSPRZEDAŻY

TEMAT NUMERU: KULTURA WSTYDU. SKĄD SIĘ BIERZE TEN KOBIECY BRAK AKCEPTACJI? CZYJ TO GŁOS TAK NAPRAWDĘ?

JOANNA BRODZIK: Nie boję się odstąpić i pokazać swojego miękkiego brzucha

PSCYHOLOGIA: Karanie ciszą, Obrażanie się jest zgubną strategią. Obniża satysfakcję z relacji i może prowadzić do jej rozpadu

wysokieobcasy
extra

Numer dostępny z prezentem: skarpetkami złuszczałymi Silcatil lub maseczką w płacie SKU FaceBoom – SUPERSTAR

Afera obyczajowa

Rada rodziców i bal ze striptizem

Większość nie wiedziała, że coś takiego się tam kroi. A teraz śmieją się z nas w całej okolicy.

Robert Grześkowiak

Cale Komorniki plotkują, kto się bawił na balu ze striptizem.

Iza, która mieszka w pobliskim Tomaszowie, przyznaje, że jej znajomy tam był. – Ale nie chce o tym rozmawiać. Jak oznaczyli go na Instagramie, to kazał usunąć. Jest wściekły, bo nie spodziewał się takiego przebiegu wieczoru. Podobno nikt wcześniej nie wiedział, co się tam wydarzy. Wszystko wyszło na miejscu. Teraz ludzie się wycofują, unikają rozmów.

Jedni się śmieją, inni odwracają wzrok

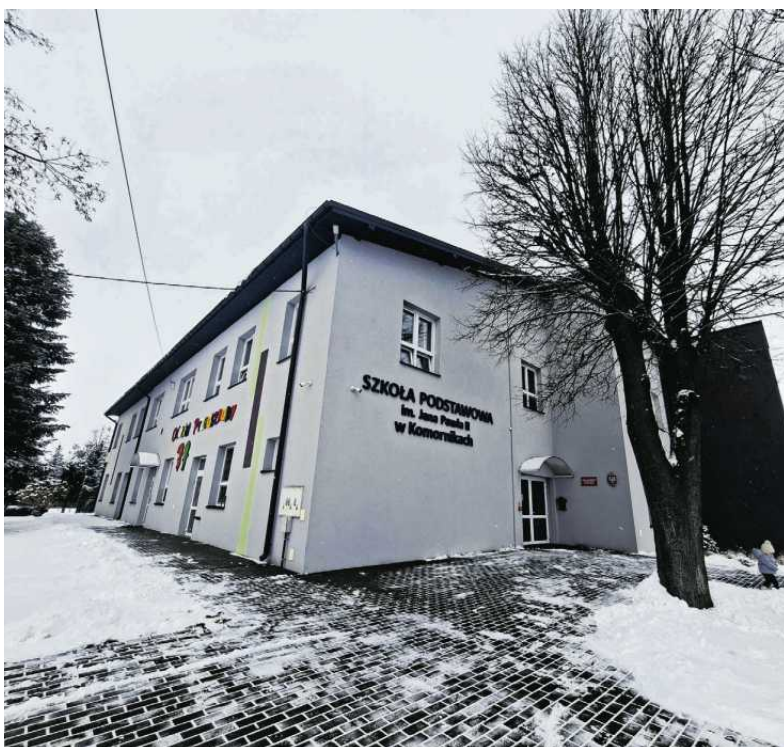
Bal odbył się w Walentynki. W strażackiej remizie bawiło się 140 osób, każda z nich zapłaciła 230 zł za wejściówkę. I pewnie informacja o tej imprezie nie poszłaby w Polskę, gdyby nie filmiki, które ktoś umieścił w internecie.

Co na nich jest?

Przed siedzącym na środku sali mężczyznę tańczy kobieta – w erotycznej bieliźnie, butach na wysokich szpilkach. Klęka, odrzuca włosy, siada mężczyźnie na kolanach. Wokół tłum z telefonami: jedni się śmieją, inni odwracają wzrok.

Po chwili miejsca na krzesłach zajmują kobiety. Telefony rejestrują moment, gdy rozebrany striptizer siada okrakiem na kolanach jednej z kobiet, a ta obejmuje go ramionami.

Zabawę ze striptizem zorganizowała rada rodziców podstawówki w Komornikach. – Dochód z balu przekazemy na forum publicznym dla szkoły i nie jest to żadną tajemnicą – mówiła w rozmowie z „Expressem Ilustrowanym” Marta Mirowska, przewodnicząca rady.

• Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Komornikach FOT. ROBERT GRZESKOWIAK

Dodała, że za wynajęcie striptizerki i striptizera zapłacił sponsor.

Jaki skandal? „Szkoła jest święta”

Komorniki to licząca 400 mieszkańców wieś w gminie Wolbórz w powiecie piotrkowskim.

Szkołę w Komornikach od remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Żywocinie, gdzie odbył się bal, dzieli zaledwie kilka minut jazdy samochodem. Obok remizy jest sklep spożywczy. Wchodzę i pytam ekspedientkę o walentynkową imprezę. – Nie udzielam komentarza – ucina.

Na pytanie, czy nie chce, czy nie może, odpowiada: – I jedno, i drugie. Nie będę z panem rozmawiać.

Koło sklepu zagaduję mężczyznę, który wysiada z auta. Na informację o komentarzu sprzedawczyni reaguje śmiechem. – Bo ona tam była wśród gości!

– O tym, co się działo, dowiedzieliśmy się z mediów – mówi mi 17-letni chłopak. I dodaje: – Trochę wstyd, bo mała wieś, a zrobiło się o niej głośno w całej Polsce z powodu czystej głupoty.

– Dorośli ludzie, a zachowali się jak smarkacze – to już kolejny przechodzień. – Gdybym tam był, wyszedłbym. Ale większość z nas nawet nie wiedziała, co się szykuje. A teraz śmieją się z nas w całej okolicy.

Na ławce autobusowego przystanku siedzi emerytka w czerwonym berecie. Na pytanie o bal ze striptizem reaguje stanowczo: – Zajmijcie się politykami, a nie ludźmi nachodzącymi. Już widziałam te nagłówki, że skandal, że jak szkoła mogła coś takiego zrobić. A ja panu powiem tak: szkoła jest święta i nic złego nie zrobiła. Dyrekcja w Komornikach? Święta. O niczym nie wiedziała!

Problem jest obyczajowy

Szkoła Podstawowa w Komornikach, w której mieści się również przedszkole, to nowoczesny, niedawno wyremontowany budynek. Placówka nosi imię Jana Pawła II, na jej podwórku rośnie „Dąb Pamięci Ojca Świętego”. Do tej szkoły chodził przed laty Władysław Ziółek, przyszły łódzki biskup.

Rozpytuje, czy ktoś z nauczycieli był na balu. Nikt się nie przyznaje. W sekretariacie pytam o dyrektorkę. – Jest na zwolnieniu lekarskim – słyszę.

Jej zastępczyni zapewnia, że ma upoważnienie do rozmowy. – Ale nie na korytarzu – zastrzega.

Prowadzi mnie na piętro, w głąb pustego korytarza, do zamkniętego gabinetu. Kiedy drzwi się za nami zatraskują, mówi: – Nie chciałam rozmawiać przy rodzicach. Nie komentujemy sprawy. Jest w trakcie wyjaśniania. To wszystko.

Kiedy próbuję zadawać pytania, ucina: – Mówię poważnie: to koniec. Zapraszam do wyjścia.

Bardziej rozmowni są rodzice. – Problem jest obyczajowy. Gdyby to nie odbywało się pod szyldem szkoły, nikt by nie zwrócił uwagi – mówi matka, która przyszła odebrać dziecko z przedszkola.

– Sprawa tej imprezy została rozdmuchana – uważa ojciec ucznia podstawówki. – To byli dorośli ludzie, nikomu krzywdy nie zrobili, pieniądze zebrali. Ale fakt: ktoś uznał, że będzie zabawnie, a wyszło żenująco.

Szkoła nie wiedziała o „atrakcjach”

W wydanym w mediach społecznościowych oświadczeniu Szkoła Podstawowa w Komornikach informuje, że walentynkowy bal był wyłączną inicjatywą rodziców. Zapewnia, że szkoła nie współfinansowała wydarzenia.

„Na imprezie nie było również żadnych przedstawicieli szkoły” – podkreślono.

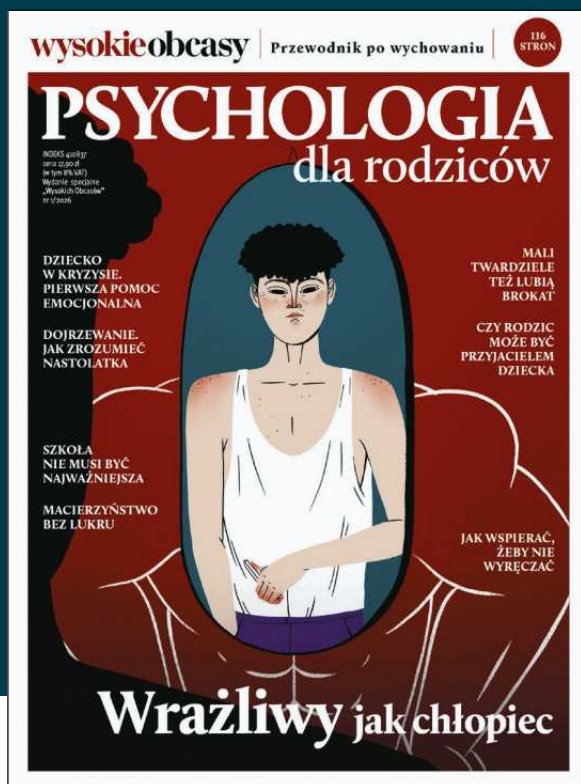
W oświadczeniu czytamy również: „Szkoła nie była w żaden sposób informowana, jakie będą planowane na balu »atrakcje«, zaś o ich wyniku dowiedziała się po fakcie, podobnie jak opinia publiczna”.

Sprawy nie chce komentować Andrzej Jaros, burmistrz gminy Wolbórz, tłumacząc, że „nie dotyczy miasta”. Jednak w rozmowie z lokalnymi mediami przyznawał, że zaproszenie striptizerów na bal powiązany ze szkołą było poważnym błędem organizatorów, dodając, że rada rodziców będzie musiała wytłumać się z niego przed dyrekcją szkoły.

Interwencji nie zamierza podejmować również łódzkie Kuratorium Oświaty. Jego rzecznika Anna Skopińska tłumaczy, że sprawa wykracza poza kompetencje nadzoru pedagogicznego i dotyczy sfery obyczajowej, a nie procesu edukacyjnego. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34422560

TEMAT NUMERU: WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC

oraz:

- Jak pomóc dziecku w kryzysie
- Dojrzewanie. Jak zrozumieć nastolatka
- Szkoła nie musi być najważniejsza
- Rodzic przyjacielem

W sprzedaży!

Więcej o psychologii czytaj na wysokieobcasy.pl/zyclepiej

Sąd: A może ten pan przechodził z głośnikiem?

Bezkarne skandal

Na piosenkę o „żydowskiej hienie” najpierw nie zareagowali policjanci. Teraz sąd uniewinniła organizatorkę zgromadzenia. Za możliwy uznał scenariusz, który prokurator nazywa czysto abstrakcyjnym.

Piotr Żytnicki

To było niedzielne popołudnie, środek wakacji. Turyści przechadzali się po Starym Rynku w Poznaniu, goście w ogródkach restauracyjnych jedli obiad, pili piwo. Przed ratuszem stały namioty z banerami i radiowóz.

Senną atmosferę przerwała muzyka. Z głośnika popłynęło metalowe brzmienie – piosenka o „śmierzącym spisku żydokomuny” i „żydowskiej hienie”. Mimo że radiowóz stał blisko, policjanci nawet nie wysiedli.

Antysemicka piosenka „Sanhedryn” neonazistowskiego zespołu Honor towarzyszyła zgromadzeniu, które w sierpniu 2024 r. zorganizowała Marzena D., działaczka Narodowego Odrodzenia Polski. Na namiocie, który rozstawiła, był krzyż celtycki – symbol dominacji białej rasy. Po drugiej stronie – grafika z rysunkiem hulajnoży i homofobicznym hasłem: „Polska bez pedałów”. Był też baner: „Śmierć wrogom ojczyzny”.

Uwagę zwróciła na to jedna z mieszanek Poznania, ale policjant zabezpieczający zgromadzenie zbył ją: – Wyrażają swoje poglądy. My tego nie oceniamy.

Ocenili prokurator Michał Strzelecki – gdy nagłośniliśmy antysemicki skandal, oskarżył Marzenę D. o znieważenie i nawoływanie do nienawiści na tle narodowościowym. Skupił się na antysemickiej piosence.

W grudniu 2025 r. sąd uniewinnił organizatorkę zgromadzenia.

Policjanci nie wylegitymowali

Przeczytaliśmy uzasadnienie asesorki sądowej. Maria Dzieżyc ma 31 lat, w sądzie orzeka od półtora roku. Wspominamy o tym, bo skąpe życiowe i zawodowe doświadczenie może mieć tu znaczenie. Dzieżyc potwierdziła, że publiczne odtwarzanie piosenki o „żydowskiej hienie” wyczerpuje znamiona przestępstwa, a D. była organizatorką i przewodniczącą zgromadzenia. Tyle że nie przyznała się do winy, a wg asesorki nie ma dowodów, że to ona „spowodowała odtworzenie spornego utworu”. „Wręcz przeciwnie – z materiału dowodowego wynika, że muzyka była odtwarzana przez nieustalonego mężczyznę” – pisze Dzieżyc.

Powołuje się na zeznania policjantów, którzy zapamiętali, że muzykę odtwarzał mężczyzna z głośnikiem. Nie wiadomo, kim był, bo policjanci go nie wylegitymowali. Marzena D. zgłosiła zgromadzenie w urzędzie miasta. Napisała, że elementem będzie nagłośnienie, ale dla asesorki to żaden dowód, bo mężczyzna z głośni-

• 18 sierpnia 2024 r. Namiot z banerem NOP na Starym Rynku w Poznaniu

FOT. KADR Z NAGRAŃ

kiem stał kilka metrów dalej. Dzieżyc pisze: „Nie można wykluczyć, że muzyka była emitowana przez osobę zupełnie niezwiązaną ze zgromadzeniem. Wobec braku wylegitymowania mężczyzny przy głośniku nie można nawet spróbować ustalić, czy sporny głośnik przynależał do zgromadzenia”.

W tej sytuacji – jak tłumaczy – D. nie może odpowiadać za odtworzenie antysemickiej piosenki, za zlecenie odtworzenia ani za pomocnictwo (poprzez udostępnienie głośnika). Mogła być to bowiem „inicjatywa przypadkowej osoby, który postanowiła się pod wydarzenie »podłączyć«”.

Asesorka uważa zatem, że w niedzielne popołudnie – akurat w dniu zgromadzenia NOP – mógł przechodzić przez Stary Rynek mężczyzna z głośnikiem. Zauważył zgromadzenie, stanął przy nim i puścił antysemicką piosenkę.

Fantastyczna wersja

Prokurator Michał Strzelecki zaskarżył wyrok. W apelacji pisze: „Możliwość, że mężczyzna był przypadkową osobą i postanowił »podłączyć się« pod zgromadzenie, oceniona przez sąd jako niewykluczona, jest w istocie czysto abstrakcyjna. Jej prawdopodobieństwo jest tak niskie, że musi zostać odrzucona”. „Wersja, że niezidentyfikowany mężczyzna, natrafiwszy przypadkiem na to wydarzenie, miał przy sobie głośnik albo się w niego zaopatrzył, po czym wrócił na rynek i zaczął odtwarzać utwory zespołu Honor, bez żadnego porozumienia z oskarżoną, jest teoretycznie możliwa, ale praktycznie trzeba ją zaliczyć do fantastycznych” – dodaje.

Zauważa, że Marzena D. nie zareagowała na antysemicką piosenkę, a przecież gdyby ktoś obcy zakłócał jej zgromadzenie, to z pewnością by to zrobiła. Miała taką możliwość, bo nie było ani tłumy, ani zamieszania. „Samych uczestników zgromadzenia było – oprócz mężczyzny z głośnikiem – zaledwie pięcioro, wliczając oskarżoną” – podkreśla prokurator.

Policjanci, którzy zabezpieczali zgromadzenie, zeznali, że słowa piosenki były niezrozumia-

łe. Ale przeczy temu nagranie, które wykonała telefonem jedna z mieszanek Poznania. Słowa są wyraźne. Prokurator Strzelecki: „Zeznania policjantów nie są w tym przypadku miarodajne, gdyż rzekoma niezrozumiałość emitowanej treści jest wygodnym usprawiedliwieniem braku reakcji na popełniane w ich obecności przestępstwo”.

To sugestia, że policjanci kłamali, by ratować się przed zarzutem niedopełnienia obowiązków.

Strzelecki podkreśla, że zgłaszając zgromadzenie, organizatorka zapowiadała użycia nagłośnienia, a innego głośnika niż widoczny na nagraniu nie było. Dodaje, że antysemityzm jest jednym z wątków przewijających się w działalności NOP, więc „odtworzenie antyżydowskich piosenek przez sympatyków tej partii nie jest zatem niczym zaskakującym”.

Nie wyklucza, że za dobór muzyki mógł odpowiadać mężczyzna z głośnikiem, nie konsultując się z D., ale to i tak nie zwalania jej z odpowiedzialności. „Ponieważ nie jest możliwe, by nie słyszała słów piosenki, dopuściła się co najmniej pomocnictwa” – uważa prokurator.

Policjanci się nie sprzeciwiali

W aktach są wyjaśnienia, które D. złożyła na rozprawie. Twierdziła, że informacje o nagłośnieniu zawarła w zgłoszeniu „ze względów rutynowych, na wypadek ewentualnego hałasu”. Miało służyć do utrzymania porządku, a nie odtwarzania muzyki. Przekonywała, że nie słyszała antysemickiej piosenki, bo kupiała się na rozmowie z przechodniami. Zaprzeczyła, by kazała ją odtwarzać. Ale nie zaprzeczyła, że odtwarzał ją uczestnik zgromadzenia i że to było jej nagłośnienie. Stwierdziła jedynie, że z żadnym uczestników „nie ustalała emitowania muzyki”.

W jej wyjaśnieniach są zastanawiające stwierdzenia. Pierwsze: „Gmina w żaden sposób nie stawiała sprzeciwu muzyce, która była emitowana”. Marzena D. miała na myśli prawdopodobnie przedstawiciela urzędu miasta, który może uczestniczyć w zgromadzeniu jako ob-

serwator. Tyle że w tym wypadku miasto nie wysłało obserwatora.

Drugie stwierdzenie: „Na miejscu byli obecni funkcjonariusze policji. Nie sprzeciwiali się puszczanej muzyce ani przebiegowi zgromadzenia. Żaden z przechodniów nie zgłaszał w jakikolwiek sposób sprzeciwu”.

Jeśli antysemicka piosenka nie miała związku ze zgromadzeniem, to dlaczego Marzena D. tak gorliwie podkreślała, że nikt nie protestował: ani gmina, ani policjanci, ani przechodnie? W uzasadnieniu wyroku asesorka sądowa nie odpowiada na to pytanie.

W wyjaśnieniach D. jest jeszcze jedno zdanie, na które asesorka nie zwróciła uwagi: „Zakładam, że dostosowałabym się do prośby, gdyby ktoś zwrócił uwagę, że nie podoba mi się puszczana muzyka”. Z protokołu rozprawy nie wynika, jak brzmiało pytanie, ale prawdopodobnie chodziło o prośbę o wyłączenie, ściszenie lub zmianę muzyki. Oskarżona stwierdziła, że gdyby ktoś zwrócił jej uwagę, dostosowałaby się do takiej prośby. W ten sposób przyznała, że miała wpływ na to, co odtwarzał mężczyzna z głośnikiem. Asesorka i ten fragment pominęła.

W obronie piosenki

Marzena D. broniła też antysemickiej piosenki: „W mojej ocenie jest to wyłącznie czysto artystyczna ekspresja krytyki dotyczącej instytucji sądowniczej, która od dwóch tysięcy lat nie istnieje”. Tytułowy Sanhedryn to najwyższa rada żydowska w starożytnej Judei. Refren brzmi: „Sanhedryn zła, co prawem żydowskiej hieny pluje ci w twarz. Bez więzień i krat na łańcuchu demokracji. Ratuj ten kraj. O twoje i moje życie toczy się gra”.

Analiza piosenki nie jest trudna – nie chodzi bynajmniej o krytykę nieistniejącej instytucji. Podmiot liryczny zwraca się do odbiorcy, który z powodu żydowskiej działalności jest nędzarzem we własnym kraju. Wzywa odbiorcę, by przestał przed Żydami giąć kark i ratował kraj. Dowiadujemy się też, że Żydzi wykorzystują demokrację, kradną wolność i niszczą ruch narodowy. Padają określenia „żydokomuna” i „żydowska hiena”.

To powielanie antysemickich, rasistowskich klisz w kraju doświadczonym nazistowskimi zbrodniami w czasie II wojny światowej. D. przekłamała treść i sens piosenki, co powinno wpływać na ocenę wiarygodności jej wyjaśnień. Ale asesorka sądowa uznała, że nie ma to znaczenia dla sprawy.

– To przygnębiające – mówi prof. Rafał Panowski, socjolog z Uniwersytetu Civitas i stowarzyszenia Nigdy Więcej, które walczy z antysemicką mową nienawiści. – Ten wyrok symbolizuje kolejną kapitulację polskiego państwa wobec antysemityzmu i neofaszyzmu.

W sprawie policjantów, którzy nie zareagowali na piosenkę, nie wszczęto postępowania dyscyplinarnego. Prokuratura nie prowadziła też śledztwa ws. fałszywych zeznań, mimo że na nagraniu słychać wyraźnie słowa, których policjanci rzekomo nie byli w stanie zrozumieć. ●

Mikołaj Woźniak

Protestuję przeciwko zauważalnej w ostatnich tygodniach medialnej nagonce na wynagrodzenia medyków – słyszę od Remigiusza Pawelczaka, dyrektora Szpitala Powiatowego w Szamotułach. – Wynagrodzenia lekarzy są wysokie, ale wynikają wprost z niedoboru kadry na rynku. To sedno problemu – uważa.

Danymi o zarobkach dyrektor jednak się ze mną dzieli. Nie wszystkie szpitale się na to decydują. Czasami już na starcie dowiaduję się, że ich nie otrzymam. Kiedy pytam o powody i gwarantuję anonimowość, ze strony jednej z placówek w Wielkopolsce pada odpowiedź: – Nie chcemy tego tykać. Widzimy, co się dzieje. Po co nam problemy?

ZAROBKI LEKARZY W WIELKOPOLSKICH SZPITALACH. KTO PRZESŁAŁ DANE?

Ostatecznie wysyłam pytania do ponad 20 szpitali w Wielkopolsce. Zależy mi, żeby były wśród nich placówki prowadzone przez samorząd województwa, powiaty, miasto Poznań i uniwersytet. Tylko do urzędu marszałkowskiego należy 13 szpitali w różnych częściach Wielkopolski. Instytucja odpowiada na pytania. Spośród szpitali, które przesłały dane, to tam można znaleźć lekarzy pracujących za największe pieniądze.

Nie zaskakuje to o tyle, że w listopadzie ub.r. o jednym ze szpitali marszałkowskich pisaliśmy w „Wyborczej”. W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kaliszu czterech specjalistów zarobiło łącznie 10 mln zł w rok.

O wysokich zarobkach pisaliśmy też w kontekście Szpitala Powiatowego w Kępnie. Jednym ruchem zatrudniono tam wszystkich lekarzy z porodówki w sąsiednim Ostrzeszowie. Nasi informatorzy tłumaczyli, że w dotychczasowym miejscu pracy zarabiali oni po 100 tys. zł miesięcznie, więc warunki w Kępnie musiały być korzystniejsze. Poprosiłem Andżelikę Moździanowską, dyrektorkę kępińskiego szpitala, o dane na temat wynagrodzeń w kierowanej przez nią placówce. Czekam na odpowiedź.

Dane nie dotarły jeszcze nie tylko z Kępna. Na liście są także szpitale w Pleszewie i Środzie Wielkopolskiej oraz poznańskie placówki: Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia, Uniwersytecki Szpital Kliniczny, Ginekologiczno-Położniczy Szpital Kliniczny przy ul. Polnej, Szpital Miejski im. F. Raszei oraz Centrum Medyczne HCP.

PERSPEKTYWA REZYDENTA

Martyna, lekarka rezydentka w poznańskim szpitalu: – Irytuje nas, że opinia publiczna patrzy wyłącznie przez pryzmat najwyższych wynagrodzeń lekarzy. Często ludzie nie zdają sobie sprawy, ile godzin pracy stoi za takimi kwotami oraz że ci zarabiający po kilkadziesiąt czy kilkaset tysięcy, to wyjątki. Większość z nas tyle nie zarabia.

Moja rozmówczyni pracuje na półtora etatu – w szpitalu, a po godzinach w prywatnej placówce. Nie sądzi, żeby kiedyś mogła pracować wyłącznie w jednym miejscu. Wybrała specjalizację zabiegową, w której większość lekarzy zatrudnia się jeszcze w poradniach czy prywatnych szpitalach.

– Chodzi o dwie rzeczy. Im więcej miejsc pracy, tym więcej można się nauczyć. Pie-

Zarobki lekarzy w Wielkopolsce

Rekordziści z fakturą na ponad 300 tys. zł

Na najwyższe dochody może liczyć neurochirurg i kardiolog na kontrakcie. Tyle że przeciętne wynagrodzenia znacznie odbiegają od tych rekordowych.

• **Operacja w Szpitalu Uniwersyteckim w Poznaniu z monitorowaniem nacisku mającym zapobiegać odleżynom** FOT. ŁUKASZ CYNALOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

niądze oczywiście też są nie bez znaczenia – przyznaje.

Według niej obecne zarobki wystarczają do życia na komfortowym poziomie i robienia oszczędności. Na specjalizacjach, które nie są uznawane za deficytowe (jak ta Martyny), rezydenci dostają 9,7 tys. zł brutto plus dodatkowe pieniądze za pracę ponad wymiar czy dyżury. Gwarantuje to ustawa. Uśredniając, wychodzi powyżej 10 tys. zł miesięcznie brutto.

Na deficytowych specjalizacjach otrzymuje się na starcie tysiąc złotych więcej. Martyna wylicza, że to m.in. anesteziologia, pediatria, psychiatria, onkologia czy medycyna ratunkowa.

– Gdyby to tylko pieniądze miały skłonić kogoś do niektórych specjalizacji, musiałoby być ich więcej. Choćby w medycynie ratunkowej dyżury są trudne – dużo emocji, adrenaliny, wykańczające warunki i praca, którą przynosi się do domu – tłumaczy.

Martyna zauważa, że dziś wynagrodzenia dla młodych lekarzy po studiach są lepsze niż po wielu innych kierunkach. Mimo to uważa, że jeśli ktoś chce wyłącznie pieniędzy, to nie wybierze medycyny. Są miejsca, w których można zarobić podobnie lub lepiej, ale mniejszym kosztem czasu i z mniejszą odpowiedzialnością.

– My odpowiadamy za ludzkie życie. Nasz błąd to duży błąd. W nas ta praca zostaje. Siedzisz w domu, myślisz, czy podjąć dobrą decyzję – podkreśla Martyna. – Więcej czasu spędzamy też w pracy, w końcu są dyżury. Ludziom wydaje się, że wtedy po prostu śpiemy, tyle że w szpitalu. Rzadko to tak wygląda – podkreśla.

– Żałujesz decyzji? – pytam.

– Nie, bo mnie ta praca pasjonuje.

PERSPEKTYWA DYREKTORA

Zarządzający szpitalami, szczególnie powiatowymi, regularnie windują stawki wy-

nagrodzeń medyków. Tłumaczą to tym, że lekarzy jest zbyt mało, więc trzeba o nich konkurować, żeby zapewnić pacjentom dostęp do leczenia.

– Jeżeli wynagrodzenia w publicznej ochronie zdrowia będą zbyt niskie, lekarze przeniosą się do sektora prywatnego, do innych szpitali albo wyjadą za granicę – wszędzie, gdzie więcej zarobią. Dopiero gdy zwiększy się liczba lekarzy na rynku pracy, płace spadną – komentuje Remigiusz Pawelczak, który poza tym, że kieruje szpitalem w Szamotułach, jest także przewodniczącym Wielkopolskiego Związku Szpitali.

Zwraca uwagę, że coroczne podwyżki minimalnych wynagrodzeń w ochronie zdrowia znacznie obciążają budżety szpitali. Obowiązkowo muszą się one do nich stosować. Pawelczak narzeka, że nie otrzymuje się od państwa osobnych pieniędzy wyłącznie na ten cel. Fundusze są „zaszyte” we wrocławskiej wycenie świadczeń, a więc w ryczałcie otrzymywanym od Narodowego Funduszu Zdrowia.

– W praktyce nie wiemy, jaką część środków państwo przekazuje szpitalom na wzrost wynagrodzeń – mówi Pawelczak. – Jednocześnie zmuszeni jesteśmy do zachowania spójności wynagrodzeń w zespole.

Różnice pomiędzy osobami zatrudnionymi na umowę o pracę a pracującymi na kontraktach nie mogą być duże, bo prowadzi to do konfliktów. W ub.r. po raz pierwszy od lat środki zostały przekazane wyłącznie na wzrost wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na umowę o pracę – dodaje. Twierdzi, że w ten sposób zmieniono zasadę z poprzednich lat. Tymczasem normą było podnoszenie wynagrodzeń wszystkim pracownikom, także tym na kontraktach. Jednocześnie Pawelczak nie uważa, żeby wprowadzenie limitów wynagrodzeń dla kontraktowców przyniosło pozytywne rezultaty. Ustalona w ten sposób maksymalna stawka stałaby się automatycznie wynagrodzeniem oczekiwanym przez wszystkich leka-

rzy. – Możemy się przed tym nie obronić, co dodatkowo dobije finanse szpitali – kwituje.

Tym bardziej że są szpitale powiatowe, które w ogóle nie zatrudniają specjalistów na umowy o pracę, bo brakuje na to chętnych. Tak jest choćby w Wągrowcu. Dlatego Przemysław Bury, dyrektor szpitala, nie podaje nam miesięcznych wartości wynagrodzenia lekarzy. Tłumaczy, że są uzależnione od liczby przepracowanych godzin. – Wynagrodzenia lekarzy specjalistów kształtują się u nas w przedziale 180-250 zł za godzinę – mówi Bury.

LISTA ZAROBKÓW W WIELKOPOLSKICH SZPITALACH

Szpitale marszałkowskie

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego udostępnił nam dane o zarobkach lekarzy za grudzień 2025 r. Samorząd województwa ma 13 szpitali. To:

- Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu;
- Centrum Rehabilitacji im. Prof. Mieczysława Walczaka w Osiecznej;
- Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów;
- Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy;
- Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekan” im. Aleksandra Piotrowskiego w Gnieźnie;
- Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Sokołowie;
- Wielkopolskie Centrum Neuropsychiatryczne im. Oskara Bielawskiego w Kościanie;
- Szpital Wojewódzki w Poznaniu;
- Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu;
- Wojewódzki Szpital Zespolony im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie;
- Wojewódzki Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Jana Jonstona w Lesznie;
- Wielkopolski Ośrodek Reumatologiczny im. dr. Wiesława Romanowskiego w Śremie;
- Wielkopolskie Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Poznaniu.

Urząd nie rozgraniczył zarobków lekarzy na konkretne szpitale. Zdecydował się

Poznań/34422594

Biuro Kwater w Poznaniu

poszukuje
dla swoich klientów

**MIESZKAŃ I DOMÓW
DO WYNAJMU
JAK I DO SPRZEDAŻY.**

Także do remontu.

Tel. 502 – 95 86 76.

na wysłanie widełek plac w zależności od specjalizacji.

Wynagrodzenia lekarzy i lekarek zatrudnionych na umowach o pracę w szpitalach marszałkowskich w Wielkopolsce z podziałem na specjalizacje (kwoty brutto):

- neurochirurgia (1 osoba) z wynagrodzeniem 21 117,10 zł,
- ortopedia (4 osoby) od 8413,07 zł do 22 047,50 zł,
- nefrologia (3 osoby) z wynagrodzeniem po 22 047,50 zł,
- laryngologia (25 osób) od 11 355,42 zł do 33 751,92 zł,
- okulistyka (12 osób) od 12 255,91 zł do 34 669,54 zł,
- kardiologia (13 osób) od 13 620,69 zł do 37 863,35 zł,
- rehabilitacja (20 osób) od 10 108,92 zł do 42 049,68 zł,
- ginekologia (16 osób) od 14 236,19 zł do 47 637,25 zł,
- anestezjologia (12 osób) od 14 443,69 zł do 52 819,60 zł,
- pediatria (27 osób) od 7754,74 zł do 53 170,22 zł,
- neonatologia (4 osoby) od 20 633,67 zł do 53 170,22 zł,
- neurologia (10 osób) od 11 002,44 zł do 57 582,50 zł,
- onkologia (14 osób) od 14 490,45 zł do 61 624,95 zł,
- chirurgia (31 osób) od 2847,60 zł do 70 685,99 zł.

Wynagrodzenia lekarzy i lekarek zatrudnionych na kontraktach w szpitalach marszałkowskich w Wielkopolsce z podziałem na specjalizacje (kwoty brutto):

- rehabilitacja (17 osób) od 2100 zł do 34 942,79 zł,

- okulistyka (36 osób) od 5209,87 zł do 37 768,84 zł,
- pediatria (41 osób) od 4897,50 zł do 49 524,42 zł,
- laryngologia (29 osób) od 2640 zł do 54 235,00 zł,
- nefrologia (23 osób) od 300 zł do 60 342,44 zł,
- neonatologia (25 osób) od 2944 zł do 76 711,27 zł,
- anestezjologia (167 osób) od 3680 zł do 79 362,50 zł,
- endokrynologia (5 osób) od 4230,38 zł do 82 839,13 zł,
- onkologia (47 osób) od 1750 zł do 83 779,44 zł,
- ortopedia (49 osób) od 8800 zł do 84 947,84 zł,
- neurologia (48 osób) od 3640 zł do 102 631,20 zł,
- chirurgia (115 osób) od 740 do 120 751,50 zł,
- ginekologia (80 osób) od 470,25 zł do 219 821,44 zł,
- kardiologia (90 osób) od 600 zł do 311 840,13 zł,
- neurochirurgia (19 osób) od 200 do 334 656,54 zł.

*Dopiero gdy zwiększy się
liczba lekarzy na rynku
pracy, płace spadną*

REMIGIUSZ PAWELCZAK
dyrektor szpitala w Szamotułach,
przewodniczący Wielkopolskiego Związku
Szpitali

Szpital powiatowy w Szamotułach

Dyrektor szpitala tłumaczy, że wynagrodzenie zasadnicze lekarza specjalisty na etacie wynosi zgodnie z ustawą niecałe 11,9 tys. zł brutto. Są do niego jednak doliczane m.in. dodatek stażowy, wynagrodzenia za dyżury czy ewentualne dodatki funkcyjne. W związku z tym przeciętne miesięczne wynagrodzenie specjalisty na etacie bez podziału na oddziały wynosi w Szamotułach 34,5 tys. zł brutto.

Natomiast średnie miesięczne wynagrodzenie lekarzy na kontraktach (brutto) z podziałem na specjalizacje, kształtuje się tak:

- neonatolog/pediatra – 8,8 tys. zł,
- internista – 16 tys. zł,
- ginekolog – 21 tys. zł,
- anestezjolog – 25 tys. zł,
- chirurg – 37 tys. zł.

– Różnice pomiędzy oddziałami wynikają przede wszystkim z intensywności pracy, liczby procedur zabiegowych oraz zapotrzebowania na zabezpieczenie dyżurowe – tłumaczy Remigiusz Pawelczak, dyrektor szpitala.

Przy pozostałych specjalizacjach, o które pytamy zaznacza, że wysokość wynagrodzenia jest zależna od wartości procedur medycznych w poradni specjalistycznej. Z tym zastrzeżeniem przedstawia średnie miesięczne wynagrodzenia:

- kardiolog – 13,5 tys. zł,
- ortopeda – 18,2 tys. zł,
- neurolog – 18,8 tys. zł,
- okulista – 22,9 tys. zł,
- laryngolog – 28,1 tys. zł.

Dodatki funkcyjne ordynatora lub kierownika oddziału wahają się od 2000 do 3750 zł na umowach o pracę oraz od 2 do 4 tys. zł na kontraktach.

Szpital powiatowy w Puszczykowie

Szpital Powiatowy w Puszczykowie pod Poznaniem przekazał dane na koniec ubiegłego roku. To dane ogólne. Szpital rozważał udzielenie bardziej szczegółowych odpowiedzi, zgodnych z naszymi pytaniami, ale konsultował to z prawnikiem. Ostatecznie ich nie otrzymaliśmy. Oto, co wiemy o wynagrodzeniach lekarzy.

Szpital zatrudnia 205 lekarzy, z czego 71 w ramach umowy o pracę, a 134 w ramach umów cywilnoprawnych.

Przedział wynagrodzenia zasadniczego dla lekarzy zatrudnionych na umowy o pracę wynosi od 7,8 tys. zł do 17,8 tys. zł brutto.

Do tych wartości szpital poleca doliczyć 30 proc., bo tyle średnio wynoszą wszelkie dodatki dla lekarzy. Daje to kwoty: 10,1 tys. zł do 23,1 tys. zł brutto.

W przypadku lekarzy zatrudnionych na kontraktach szpital nie podaje średnich wartości miesięcznego wynagrodzenia, ale stawki za godzinę pracy brutto. Wynoszą od 135 do 300 zł.

Dodatki dla ordynatorów wahają się od 2 do 8,5 tys. zł miesięcznie.

Szpital powiatowy w Kole

Szpital podał stawki godzinowe lekarzy na kontrakcie.

- Lekarz chirurg – 185 zł,
- Lekarz ginekolog – 185 zł,
- Lekarz pediatra – 185 zł,
- Lekarz neonatolog – 200 zł,
- Lekarz anestezjolog – 203 zł,
- Lekarze kierujący oddziałami od 220 zł do 250 zł. ●

• **Więcej wiadomości czytaj na poznan.wyborcza.pl**

REKLAMA

Poznań/34420466

ŚW. MICHAŁA

KONIMPEX
INVEST

NOWOŚĆ! ETAP II

**Warto.
Między Śródką
a Malta**

**T: 502 103 437
E: biuro@konimpex-invest.pl**

swietegomichala.pl

Paczkomat – 120 m
Przystanek tramwajowy – 500 m
Park Tysiąclecia – 650 m
Jezioro Malta – 850 m
Rondo Śródką – 850 m

Elektrovnia Garbary jako projekt nowego śródmieścia Poznania

Mała Wyspa wraca do miasta

To nie tylko inwestycja mieszkaniowo-usługowa, ale przedsięwzięcie urbanistyczne, które ma zdefiniować tę część miasta na nowo.

Agnieszka Jaworska-Goździewska

Przez dekady była miejscem widocznym, lecz niedostępnym – fragmentem miasta funkcjonującym poza jego codziennym rytmem. Mała Wyspa na Ostrowie Tumskim, zamknięta i przemysłowa, stanowiła jedną z największych przestrzennych luk w strukturze Poznania. Projekt Elektrovnia Garbary, który będzie realizowany przez firmę Robyg S.A., zapowiada jej powrót do miejskiego organizmu.

Transformacja terenów poprzemysłowych w centrach miast należy dziś do kluczowych procesów rozwojowych europejskich metropolii. Poznań od lat konsekwentnie odzyskuje przestrzeń nadrzeczne, a Mała Wyspa – otoczona wodami Warty i Cybiny – była jednym z ostatnich obszarów pozostających poza tym nurtem.

W XIX wieku rejon północnego Ostrowa Tumskiego pełnił funkcję strategiczną, stanowiąc część Twierdzy Poznań, jednego z największych zespołów fortyfikacyjnych w Polsce, czego pozostałością jest Fort Roon z 1832 roku. W dwudziestolecie międzywojennym obszar ten został zrewitalizowany i utworzono tutaj przemysłową część miasta. Sama zaś Elektrociepłownia Garbary, zaprojektowana w duchu modernistycznym przez Stefana Cybichowskiego, powstała w 1929 roku. Projektant stworzył dla miasta budynek o monumentalnych fasadach, z wielkoformatowymi oknami i efektownymi powierzchniami elewacyjnymi. Po wojnie elektrovnia rozwijała się wraz z rozwojem miasta, dostarczając energię do nowo powstających dzielnic Poznania, a od 1965 roku także energię ciepłą do domów, zakładów pracy i instytucji publicznych. W 2016 roku zakończyła swoją działalność.

PRZEMYSŁOWE DZIEDZICTWO

Projekt Elektrovnia Garbary obejmuje ponad 10 ha terenu dawnej elektrociepłowni, która przez niemal sto lat była jednym z filarów in-

• **Nowa inwestycja firmy Robyg na tzw. Małej Wyspie Ostrowa Tumskiego**

FOT. WIZUALIZACJA MATERIAŁY INWESTORA

frastruktury miejskiej. Dziś powstaje tu wieloetapowe założenie urbanistyczne, zakładające budowę 12 nowych budynków mieszkalnych oraz rewitalizację czterech obiektów zabytkowych o funkcjach usługowych, społecznych i kulturalnych. To modelowy przykład rewitalizacji terenów poprzemysłowych, czyli przekształcania zdegradowanych obszarów w integralne fragmenty miasta. Największą wartością tej transformacji będzie odzyskanie przestrzeni dla miasta i zachowanie elementów dziedzictwa przemysłowego, budującego unikalną tożsamość miejsca.

Istotnym założeniem projektu Elektrovnia Garbary jest właśnie zachowanie autentycznego charakteru miejsca. Modernistyczna elektrociepłownia, fort Roon, infrastruktura techniczna i detale przemysłowe staną się elementami nowej narracji przestrzennej. Projekt zakłada dialog między architekturą współczesną a historyczną, bez dosłownego naśladownictwa, lecz z poszanowaniem skali, materiałów i struktury urbanistycznej. W przestrzeniach wspólnych pojawiają się elementy wyposażenia elektrociepłowni, a kluczowe miejsce – dawny plac węglowy – stanie się miejscem spotkań Poznaniaków.

NOWA DZIELNICA

Współczesne podejście do planowania miast odchodzi od monofunkcyjnych założeń. W tym przypadku kluczowe znaczenie ma miks funkcjonalny: mieszkania, usługi, gastronomia, miejsca pracy i rekreacji. Takie zróżnicowanie pozwala tworzyć przestrzeń aktywną przez cały dzień, wzmacniając zarówno bezpieczeństwo, jak i integrację społeczną. Projektanci Elektrovnii – biuro projektowe MODO Architektura oraz Litoborski i Partnerzy Biuro Architektoniczne

– postawili na wyważony miks nowoczesnej zabudowy mieszkaniowej z industrialnym dziedzictwem wyspy.

– Projekt jest wielowątkowy. Podstawowy pomysł, na którym oparliśmy projekt urbanistyczny, to stworzenie osi północ-południe, otwartej widokowo w kierunku północnym i skierowanej w kierunku południowym na budynek elektrovnii. Bardzo silny wpływ na kształt całej inwestycji mają wytyczne konserwatora i chęć ochrony obiektów historycznych – wyjaśnia Piotr Litoborski, Architekt Litoborski i Partnerzy.

Elektrovnia Garbary nie jest projektowana jako zamknięte osiedle, lecz jako fragment śródmieścia. Urbanistyka zakłada otwartą strukturę, z siecią przestrzeni publicznych, dziedzińców, ciągów pieszych i powiązań widokowych z rzeką oraz zabytkową panoramą Poznania. Inwestycja otworzy miasto na rzekę, tworząc nowe, jakościowe miejsce dla Poznaniaków, którzy lubią spędzać czas nad Wartą.

Modernistyczną architekturę przemysłową otoczą nowoczesne apartamentowce o zróżnicowanej architekturze odwołującej się do historycznego kontekstu miejsca. – Korzystamy trochę z ducha tej historii. Z jednej strony mamy elementy ceramiczno-ceglane, które świadczą o tym, co powstało za czasów pruskich. Z drugiej strony mamy modernizm Cybichowskiego, z taką silną, wertykalną artykulacją. Korzystając z tych elementów tworzymy nową architek-

Inwestycja otworzy miasto na rzekę, tworząc nowe, jakościowe miejsce dla Poznaniaków

turę – mówi o inspiracjach Tomasz Borowiak, architekt MODO Architektura.

INFRASTRUKTURA FUNDAMENTEM

Istotnym elementem projektu jest infrastruktura, która zdecyduje o realnej integracji tej części miasta. W ramach inwestycji wybudowana zostanie ul. Św. Wincentego na odcinku od terenów dawnej Elektrociepłowni Garbary do ul. Hłonda i zostanie wyposażona w chodniki, drogi rowerowe i pełną infrastrukturę techniczną. Zaplanowano budowę nowych mostów nad Kanalem Ulgi i Cybiną, a także nowego wiaduktu drogowego, który zastąpi istniejący obiekt kolejowy.

Modernizacji poddana zostanie także ul. Panny Marii, która zyska nowe ciągi piesze, oświetlenie, kanalizację deszczową i kanały technologiczne. Projekt zakłada budowę kładki pieszo-rowerowej nad Wartą, rozbudowę Wartostrady, a także nowe trasy rowerowe wzdłuż ul. Szelałgowskiej.

Skala tego przedsięwzięcia – szacowana na ok. 100 mln zł – czyni je jedną z największych prywatnych inwestycji infrastrukturalnych w historii miasta. To przykład nowego modelu współodpowiedzialności za rozwój przestrzeni, inwestycja prywatna generuje publiczną wartość. Z powstałej infrastruktury będą mogli korzystać nie tylko mieszkańcy Elektrovnii Garbary, ale także wszyscy mieszkańcy Poznania.

REALNA ZMIANA

Współczesne miasta rozwijają się dziś przede wszystkim poprzez odzyskiwanie przestrzeni. Rewitalizacja terenów poprzemysłowych stała się jednym z kluczowych narzędzi budowania silnych, zrównoważonych metropolii, które potrafią łączyć historię, nowoczesność i wysoką jakość życia. Elektrovnia Garbary wpisuje się w ten kierunek w sposób konsekwentny i świadomy. To projekt, który nie powiększa miasta na obrzeżach, lecz wzmacnia jego centrum, przywracając do życia jeden z najcenniejszych i przez lata niedostępnych fragmentów Poznania.

Transformacja ponad 10 ha dawnej elektrociepłowni oznacza realną zmianę struktury urbanistycznej tej części śródmieścia. Powstanie tutaj wielofunkcyjna dzielnica, która będzie łączyć mieszkania, usługi, przestrzenie publiczne, rekreację i miejsca pracy. Jednocześnie rozwijana infrastruktura transportowa – nowe ulice, mosty, kładki, połączenia piesze i rowerowe – w naturalny sposób zintegrują Małą Wyspę z Chwaliszewem, Garbarami i północnym centrum miasta. ●

REKLAMA

Poznań/34422068

MAŁA WYSPA
NOWE SERCE POZNANIA

- Jak Mała Wyspa wraca do tkanki Poznania?
- Co zyskają mieszkańcy i odwiedzający?
- Jak działa tu idea miasta 15-minutowego?

Czytaj na poznan.wyborcza.pl

Organizator:

GAZETA
wyborcza

Sponsor strategiczny:

ROBYG
GRAND SELECTION

ELEKTROVNIA
GARBARY

ELEKTROVNIA
- GARBARY -

PREMIERA

ROBYG

GRAND SELECTION

www.robyg.pl

Nie ma winnego pożaru bloku na ul. Krańcowej

Prokuratura umorzyła postępowanie

Miedzy rozgrzaniem oleju do temperatury granicznej a zajęciem przez ogień aneksu kuchennego musiało zaistnieć ogniwo, „które w realiach sprawy nie zostało sprecyzowane” – orzekł prokurator.

Maria Bielicka

Chodzi o pożar, który strawił poddasze nowego budynku z 48 mieszkaniami przy ul. Krańcowej 4B w Poznaniu. Wybuchł w nocy z 14 na 15 sierpnia. Zniszczył głównie lokale na najwyższej kondygnacji, ale z budynku musieli się wszyscy wyprowadzić, bo blok został wyłączony z użytkowania. W ten sposób nagle bez dachu nad głową zostało 80 osób.

Mieszkańcy, którzy wynajmowali mieszkania, znaleźli sobie nowe lokale. Ci, którzy kupili lokale na własny użytek, od pół roku trwają w stanie zawieszenia.

To nie przestępstwo

Wiadomo, że źródłem ognia był rozgrzany olej na patelni pozostawionej, bez nadzoru na płycie grzejnej w wynajmowanym mieszkaniu na poddaszu. Ogień szybko się rozprzestrzenił

• W sierpniu ub.r. nagle bez dachu nad głową zostało 80 osób. Decyzja o umorzeniu postępowania ws. pożaru nie jest jeszcze prawomocna

FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

i zniszczył dach. Tym samym ucierpiały też sąsiednie mieszkania na najwyższej kondygnacji. Prokuratura prowadziła więc postępowanie w kierunku nieumyślnego spowodowania pożaru, który zagrażał życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu wielkich rozmiarów.

Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami rzecznika Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Łukasza Wawrzyniaka postępowanie zostało umorzone z braku „danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia

przestępstwa”. – Biegły z zakresu pożarnictwa wskazał, że pozostawiona na płycie grzejnej patelnia z olejem nie była bezpośrednią przyczyną pożaru, bo do rozprzestrzenienia się ognia doszło po pęknięciu pokrywki i wyrzucie rozgrzanego oleju – mówi Wawrzyniak. Podkreśla, że w ocenie prokuratora prowadzącego sprawę samo zostawienie patelni z olejem na płycie nie jest równoznaczne z wywołaniem pożaru. – Musiały się pojawić inne okoliczności, które doprowadziły

do wybuchu pożaru. I to ogniwo w realiach sprawy nie zostało sprecyzowane – dodaje rzecznik. Zwraca też uwagę, że w decyzji o umorzeniu postępowania prokuratorka badająca sprawę zawarła stwierdzenie, że choć zachowanie osoby, która postawiła patelnię na płycie, nie miało znamion przestępstwa, nie jest równoznaczne ze zwolnieniem jej od odpowiedzialności cywilnej. Decyzja prokuratora nie jest jeszcze prawomocna – można ją w ciągu siedmiu dni zaskarżyć.

Remont niedługo

Wawrzyniak przyznaje, że jeśli postanowienie się uprawomocni, nie ułatwi to sytuacji procesowej osobom, które chciałyby się domagać pokrycia szkód od najemcy mieszkania, w którym doszło do pożaru.

Czy są takie osoby? Marcin Helwig, właściciel Polskiej Korporacji Nieruchomości, która zarządza budynkiem przy Krańcowej, nie ma informacji, czy ktoś z mieszkańców zamierzał składać taki pozew w procesie cywilnym. – Wydaje mi się, że wszyscy raczej mieli wykupione polisy, bo mieszkania w większości kupowane były na kredyt, a banki polis wymagają – mówi Helwig. Jednocześnie zaznacza, że sprawa dla zarząd-

cy budynku nie ma żadnego znaczenia. – My pieniądze z polisy i tak dostaniemy – zapewnia. Polisa pozwoli jednak tylko na remont dachu i części wspólnych. Już wiadomo, że pracami zajmie się firma Lepico, czyli ta sama, która jesienią rozbierała spalony dach i budowała konstrukcję nowego. Te prace zaczną się w II połowie marca. – Mamy już pozwolenie na budowę. Z przekazaniem placu budowy czekamy na zakończenie ekspertyz instalacji sanitarnych na najwyższej kondygnacji oraz instalacji gazowej i elektrycznej – wyjaśnia Helwig.

Do zrobienia jest jeszcze pokrycie dachu blachą i ocieplenie go, wyprawienie i podłączenie kominów, wybudowanie sufitu, naprawienie i częściowa wymiana instalacji elektrycznej, odbudowa rozdzielni, naprawa instalacji sanitarnej i wentylacji, osuszenie klatki schodowej i hali garażowej, a być może również wymiana windy. Jeśli nadzór budowlany dopuści budynek do użytku częściowo, większość mieszkańców będzie mogła wrócić do mieszkań w połowie roku. Zapewne dłużej potrwać prace na poddaszu – tu remont będzie mógł się zacząć dopiero, gdy dach będzie gotowy. Tempo prac w mieszkaniach zależeć będzie od ich właścicieli i ich finansów. ●

REKLAMA

Poznań/34422392

UNIWERSYTET
PRZYRODNICZY
W POZNANIU

WYDZIAŁ
EKONOMICZNY

Poznaj nas lepiej.

Ekonomiczny na Przyrodniczym? *No przecież!*

Ekonomia

studia I i II stopnia
stacjonarne | niestacjonarne

Finanse i Rachunkowość

I i II stopień
stacjonarnie | niestacjonarnie

wes.up.poznan.pl

Po więcej informacji,
skanuj kod QR

Spółdzielnia Mieszaniowa „Osiedle Młodych”
w Poznaniu Kierownictwo Osiedli Jagiellońskiego,
Oświecenia i Powstań Narodowych, ul. Chyżańska 3, 61-252 Poznań
Tel. 61 2223872

O G Ł A S Z A PRZETARG NIEOGRANICZONY

w oparciu o „Zasady przeprowadzania przetargów i udzielania zamówień” obowiązujące
w Spółdzielni Mieszkaniowej „Osiedle Młodych” w Poznaniu na:

**remont balkonów w budynkach V kondygnacyjnych na osiedlu
Jagiellońskim w Poznaniu w 2026 r.**

**Zadanie 1 - remont 5 balkonów na osiedlu Jagiellońskim nr 20
remont 4 balkonów na osiedlu Jagiellońskim nr 39**

**Zadanie 2 - remont 5 balkonów na osiedlu Jagiellońskim nr 42
remont 5 balkonów na osiedlu Jagiellońskim nr 50
remont 5 balkonów na osiedlu Jagiellońskim nr 79**

- Oferta powinna odpowiadać wymogom zawartym w „Specyfikacji istotnych warunków zamówienia”, która udostępniana będzie w wersji elektronicznej po przesłaniu dowodu wpłaty na mail: jagiellonskie@osiedlemłodych.pl Wpłatę należy dokonać przelewem na konto PKO BP SA V/O Poznań 35 1020 4027 0000 1102 0035 4092 w wysokości 250,00 zł brutto (słownie: dwieście pięćdziesiąt złotych 00/100) za specyfikację dla każdego zadania.
- Warunkiem udziału w przetargu jest wpłacenie wadium, którego wysokość określona została w specyfikacji zamówienia najpóźniej do dnia **31.03.2026 r.** przelewem na konto PKO BP SA V/O Poznań 35 1020 4027 0000 1102 0035 4092. Potwierdzoną przez Bank kopię przelewu należy bezwzględnie dołączyć do materiałów ofertowych.
- Ofertę należy złożyć w siedzibie Kierownictwa Osiedli Jagiellońskiego, Oświecenia i Powstań Narodowych w Poznaniu, ul. Chyżańska 3, pok. 5 (sekretariat) do dnia **01.04.2026 r. do godz. 14:50.**
- Otwarcie ofert nastąpi w dniu **01.04.2026 r. o godz. 15:05** w siedzibie Kierownictwa Osiedli Jagiellońskiego, Oświecenia i Powstań Narodowych w Poznaniu, ul. Chyżańska 3, sala konferencyjna.
- Termin realizacji zamówienia: **30.09.2026 r.** (dla każdego z zadań).

Kierownictwo Osiedli Jagiellońskiego, Oświecenia i Powstań Narodowych zastrzega sobie prawo
unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Poznań/34422230

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości
w przepisach,
zamówienia
publiczne,
porady ekspertów,
raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców,
urzędników,
zainteresowanych
gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

Z głębokim smutkiem i żalem
przyjęliśmy wiadomość o odejściu

Naszej Drogiej Koleżanki

**Lidki Wojciechowskiej
(Gramolińskiej).**

Zarażała nas swoim śmiechem i radością życia.
Będzie Jej nam brakowało.

Koleżanki i Koledzy
z Wydziału HT rocznik 1969

www.nekrologi.wyborcza.pl/34422586

nekrologi.wyborcza.pl

ODESZLI.pl

**Zamieść nekrolog
Złóż kondolencje
Dodaj wspomnienie**

nekrologi@wyborcza.pl, pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383, 22 55 55 399, 22 55 55 555

WÓJT GMINY CZERWONAK

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21
sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.
U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717 i 1881 oraz z 2025
r. poz. 1077 i 1080) informuje, że dnia 27.02.2026 r.
w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak, ul. Źródłana 39,
został wywieszony na tablicy ogłoszeń oraz
opublikowany na stronie internetowej Gminy
Czerwonak Wykaz nieruchomości będącej własnością
Gminy Czerwonak, przeznaczonej Zarządzeniem Nr
61/2026 Wójta Gminy Czerwonak z dnia 23.02.2026 r.
do oddania w dzierżawę: działka nr 14, obręb
Dębogóra, o pow. 6180 m². Szczegółowe informacje
można uzyskać w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak
- pok. 215, tel. 61/ 65 44 253.

Poznań/34422352

INFORMACJA Prezydenta Miasta Piły z dnia 25 lutego 2026 r.

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia
21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami
(Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, z późn. zm.) Prezydent
Miasta Piły informuje, że 24 lutego 2026 r. został
wywieszony na okres 21 dni w siedzibie Urzędu
Miasta Piły wykaz nieruchomości przeznaczonych do
najmu określony zarządzeniem Prezydenta Miasta
Piły Nr 736(45)26 w sprawie ogłoszenia wykazu
nieruchomości położonych w Pile, przeznaczonych
do wynajęcia w trybie bezprzetargowym.
Powyższy wykaz zamieszczono na stronie internetowej
Urzędu Miasta Piły w Biuletynie Informacji Publicznej
pod adresem www.bip.pila.pl.

Poznań/34422579

WÓJT GMINY CZERWONAK

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia
21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami
(Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717 i 1881 oraz
z 2025 r. poz. 1077 i 1080) informuje, że dnia
27.02.2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak,
ul. Źródłana 39, został wywieszony na tablicy
ogłoszeń oraz opublikowany na stronie internetowej
Gminy Czerwonak Wykaz nieruchomości będącej
własnością Gminy Czerwonak, przeznaczonej
Zarządzeniem Nr 62/2026 Wójta Gminy Czerwonak
z dnia 23.02.2026 r. do oddania w dzierżawę:
część działki nr 371/36, obręb Bolechowo, o pow.
8,6458 ha. Szczegółowe informacje można uzyskać
w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak - pok. 215,
tel. 61/ 65 44 253.

Poznań/34422321

Świerzawska 13

Wybrane
mieszkania
z rabatami
35 000 zł
Mieszkania
gotowe do odbioru
już w czerwcu br.

biuro@ataner.pl
tel. 61 859 40 04
www.ataner.pl

Poznań/34420804

ODKRYJ WYSOKI STANDARD MIESZKANIA

⟨ DOWIEDZ SIĘ
WIĘCEJ!

HARMONY
Antoninek

AGROBEX

AGROBEX.PL

wyborecza.pl

wyborecza
TV

27
LUTEGO
5
MARCA
2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„KRZESŁA”.
ABSURD GONI ABSURD
S. 3

„PONIES”
AMERYKANKI W MOSKWIE
S. 4-5

„KRÓLESTWO ZWIERZĄT”.
DRAPIEŻNI WŁADCY NSEFU
S. 3

„THE BEAUTY”
WYSOKA CENA PIĘKNA
S. 6

KLANGOR

Mroczny serial kryminalny powrócił z nową historią

S. 2-3

Znów rozlega się **KLANGOR**

Pięć lat po wydarzeniach pierwszego sezonu w Świnoujściu znika kolejna młoda dziewczyna.

Klangor” był zaskoczeniem 2021 roku – udanym polskim kryminałem w stylu skandynawskim. Nie podróbką, a osadzoną mocno tu i teraz opowieścią z mrocznym klimatem i wyrazistym społeczno-psychologicznym tłem.

Dla mnie, przyznaję, zbyt mrocznym. Jako matka wczesnych nastolatków nie byłam w stanie patrzeć na przeżycia ojca, granego przez Arkadiusza Jakubika, który próbuje odnaleźć zaginioną nastoletnią córkę. To było zbyt realistyczne i zbyt dobrze zagrane. Przytłoczyła mnie także przemoc w więzieniu, w którym jego bohater pracował jako psycholog – choć wątek frustracji i stopniowego odczłowieczania się ludzi w nim pracujących oraz wątek przemytu dopalaczy były czymś nowym i skłaniającym do myślenia.

Do nowej odsłony serialu podeszłam ostrożnie. Przez pięć lat wiele się zmieniło, moje dzieci podrosły, ale „Klangor” znów zaskoczył. Mam wrażenie, że drugi sezon jest nawet lepszy niż pierwszy.

Mrok w Świnoujściu

Miejsce jest to samo – Świnoujście, filmowane tak, że równie dobrze mogłoby leżeć na Półwyspie Skandynawskim, a nie na polsko-niemieckiej granicy. Ta sama jest pora roku – zima powoli ustępuje wiosnie, co zwiastuje tytułowy klangor, czyli krzyk żurawi. Ale historia jest zupełnie nowa, choć w jej tle pojawiają się bohaterowie znani z pierwszego sezonu.

Małgorzata Gorol jako Hela Zdun, wracająca po 15 latach do Świnoujścia na spotkanie z córką

KLANGOR

reż. Łukasz Kośmicki, scen. Kacper Wysocki i Kirk Kjeldsen, wyk. Małgorzata Gorol, Mary Pawłowska, Piotr Trojan, Jacek Belen

2 sezony, Canal+

Zaczyna się w Berlinie, gdzie Hela Zdun (Małgorzata Gorol), luksusowa masażystka erotyczna, planuje otwarcie własnego salonu. Zanim to jednak zrobi, musi jechać do rodzinnego Świnoujścia, bo jej szwagierka dała znać, że Wiktoria – córka, której Hela nie widziała od 15 lat – chce się z nią zobaczyć.

Widać gołym okiem, że powrót do miasta, z którego uciekła, budzi w Hance traumatyczne wspomnienia. By je odgonić, zatrzymuje się w luksusowym hotelu przy plaży i rusza na spotkanie ze szwagierką. Okazuje się, że ta ją okłamała.

Wiki (Mary Pawłowska) nie mówiła o matce, ale sama jest już matką małego chłopczyka i – jak mówi Heli szwagierka – ma kłopoty i potrzebuje pomocy. Hanka próbuje więc nawiązać kontakt, ale Wiki ją odrzuca. Dziewczyna miała problemy z narkotykami, ale związała się z policjantem Kubą (Piotr Trojan), zaszła w ciążę i odstawiła używki. Teraz jednak, po kilku miesiącach od urodzenia synka, znów po nie sięga.

Matka, córka i więzień

Hela, urażona, chce wracać do Berlina. Coś jednak nie daje jej spokoju. Gdy mija dom, w którym mieszkała z ojcem Wiki – szefem strażników w miejscowym więzieniu, Arturem Zawieszą (znanym z sezonu pierwszego) i jego matką, coś w niej pęka. Wspomnienie przemocy, której w nim doświadczyła, przemocy, z powodu której uciekła, zostawiając małą córkę, zalewa ją wielką falą.

Mary Pawłowska jako Wiki, córka Heli

Ale nie budzi w Heli strachu, tylko wściekłość. Kobieta postanawia spróbować jeszcze raz. Gdy już się wydaje, że udało się jej przemówić do Wiki, dziewczyna znika.

Równolegle toczy się wątek więzienny, a jego głównym bohaterem jest Olek Trzciniński (Jacek Beler) – więzień, któremu niewiele już zostało odsiadki, a który został przez działającą w więzieniu w porozumieniu z lokalną mafią organizację zmuszony do zostania narkotykowym mułem. Gdy za murami więzienia zostaje popełnione morderstwo, wątki Heli szukającej Wiki i Olka łączą się.

Ostrzegam, drugi sezon „Klangoru”, choć mniej mroczny (także dosłownie, bo już w pierwszych odcinkach nie raz pojawia się pierwsze wiosenne słońce), jest tak samo brutalny jak pierwszy.

Przemoc, którą obnaża „Klangon”

W serialu wracają tematy emigracji zarobkowej, narkotyków, przestępczego półświatka. Motywem przewodnim jest jednak przemoc domowa, od której na szczęście przestajemy odwracać wzrok. Sukces wśród widzów „Domu dobrego” Wojciecha Smarzowskiego dobitnie o tym świadczy.

Co przeżywała Hela w domu męża i teściowej? Dość powiedzieć, że o byłym najłagodniej mówi „potwór”. Ale to nie język Heli jest problemem. Gdy słucha się, jak mężczyźni w tym serialu mówią o kobietach – i to mężczyźni nie z marginesu,

a ci, którzy mają chronić i bronić, czyli policjanci czy strażnicy więzienni – włosy stają dęba na karku: k.wa, dziw..., piz..., odkurzac. Uprzedmiotowienie kobiet jest ogromne, a kontrola nad nimi ujawnia się nawet w drobnych, pozornie błahych gestach. Już po pierwszym odcinku łatwo zrozumieć, dlaczego Wiki wpadła w kłopoty.

Jednak przemoc mężczyzn wobec kobiet to nie wszystko. Jest też przemoc mężczyzn wobec mężczyzn. I ta zdaje się nie mieć już żadnych granic – tak że tam, gdzie panować powinny porządek i bezpieczeństwo.

Nazwiska do zapamiętania

Cieszę się, że po tym strasznym świecie przewodniczką została Małgorzata Gorol, bo jest w końcu szansa, że szeroka publiczność pozna tę utalentowaną aktorkę. Gorol doskonale sprawdza się w roli kobiety czynu – sprawczej i dość nieustraszonej, a jednocześnie noszącej w sobie traumę i emocjonalnej.

Doskonale wypadają też – co nie jest zaskoczeniem – Jacek Beler w roli więźnia i Piotr Trojan, tym razem jako policjant.

Bardzo dobrze radzi sobie także Mary Pawłowska jako Wiki. Młoda aktorka nie skończyła jeszcze warszawskiej Akademii Teatralnej, a już ma bardzo intensywną zimę – można ją było zobaczyć w serialu „Czarna śmierć”, a na ekranie kin trafił jej filmowy debiut „Wielka warszawska”. Warto na nią zwrócić uwagę.

MAJA STANISZEWSKA

Ten serial wbija w krzesło!

Historia zaczyna się od pozornie blatego incydentu. Później absurd goni absurd.

Drodzy państwo, czy także czujecie się zmęczeni? Śledząc rzeczywistość polityczną, można odnieść wrażenie, że żyjemy w symulacji. Trudno uwierzyć, że świat został tak urządzony przez nas samych. W tych specyficznych czasach łatwo popaść w myślenie konspiracyjne. Ratunkiem jest kultura, która potrafi rzeczywistość objaśnić, a czasem obśmiać. Przykładem dzieła, które właśnie to robi, jest rewelacyjny serial komediowy „Krzesła”. To opowieść o człowieku nie potrafiącym poradzić sobie ze złożonością świata.

Historia zaczyna się od pozornie blatego incydentu. William (Tim Robinson), pracownik dużej korporacji, odpowiedzialny za budowę nowoczesnego centrum handlowego, bierze udział w konferencji prasowej inaugurującej projekt. Wydarzenie kończy się kompromitacją – po wygłoszeniu przemówienia mężczyzna siada na krzesło ustawionym na scenie, które łamie się pod jego ciężarem.

Pracownicy obracają sytuację w żart, przecież nic wielkiego się nie stało – ot mały wypadek, który mógł się przydarzyć każdemu. William czuje się jednak upokorzony i nie zamierza sprawy bagatelizować. Próbuje ustalić, kto odpowiada za wadliwy mebel. Trop prowadzi do producenta krzeseł, który – jak się okazuje – w rzeczywistości nie istnieje. Pod adresem widniejącym na stronie internetowej firmy znajduje się jedynie opuszczony magazyn. Dla Williama to dowód, że natrafił na ślad szwindlu o znacznym szerszym zasięgu.

William wpada w korporacyjno-przestępczy labirynt przypominający kafkowski koszmar. Absurd goni ab-

surd. Oddolne śledztwo sprowadza na niego kłopoty. Wiele wskazuje na to, że nadepnął komuś na odcisk – jest obserwowany, otrzymuje pogróżki, czuje się osaczony. Stawką tej niebezpiecznej rozgrywki staje się życie i zdrowie jego rodziny. „Krzesła” momentami ogląda się jak rasowe kino akcji. Ten serial wbija widza – he he – w krzesło.

Komedia, której jednym z producentów jest Adam McKay („Big Short”, „Nie patrz w górę”), jest oczywiście komentarzem do naszej rzeczywistości politycznej. Twórcy przyglądają się mechanizmom myślenia spiskowego oraz temu, jak łatwo poczucie chaosu i braku kontroli może przerodzić się w obsesję. Serial ten przedstawia jednak jeszcze jedną refleksję o naszej współczesności – nie ufamy nikomu, bo prawda jest dziś kwestią umowną. To smutny obraz zagubienia w świecie.

Oglądając „Krzesła”, śmiałem się do rozpuku, ale był to śmiech przez łzy.

DAWID DRÓŻDZ

KRZESŁA

serial komediowy, USA 2025, wyk. Tim Robinson, Lake Bell, Sophia Lillis, Will Price, Joseph Tudisco

8 odc., HBO Max

Emilia Clarke i Haley Lu Richardson
– dwie Amerykanki z ambasady w Moskwie,
próbujące w czasie zimnej wojny rozwiązać
zagadkę śmierci swoich mężów

FOT. KATALIN VERMES/PEACOCK

Amerykanki w Moskwie

Powinnam się irytować, oglądając „PONIES” – ta szpiegowska historia jest naiwna i niemądra. Dlaczego tak dobrze się bawię?

Akcja serialu „PONIES” toczy się w Moskwie w styczniu 1977 roku. A jednak w pierwszych odcinkach nie ma nawet grama śniegu.

Bohaterki nierzadko biegają po mieście bez czapek i szalików. Chodniki są szare, a w kadrze migają soczyste zielone liście. Według archiwum pogodowego śniegu powinno być mnóstwo, a mroz – sięgać -25,6 st. C.

To absurdalne, ale mniej niż sama historia dwóch żon pra-

cowników amerykańskiej ambasady. Jest ona jednak na tyle wciągająca, że mimo kolejnych bzdur po prostu dobrze się bawiłam.

Dwie kobiety albo jeden agent CIA

Beatrice „Bea” Grant (Emilia Clarke) i Twila Hasbeck (Haley Lu Richardson) nie mogłyby się bardziej różnić. Łączy je tylko to, że ich mężowie zginęli.

Pierwsza jest doskonale wykształconą w Wellesley College Żydówką, której członko-

wie rodziny ocalali z Holocaustu wyjechali do Stanów, gdzie się urodziła. Druga uznałaby zapewne, że określenie „white trash” jest zbyt celne, by było obraźliwe.

Bea poznała męża na przyjęciu. Czytała książkę, a on podszedł porozmawiać o Szekspirze. Twila szukała w barach nieopodal bazy wojskowej kogoś, kto ją stamtąd zabierze.

Bea i jej mąż byli wciąż w sobie zakochani, Twila i jej mąż ledwie się tolerowali.

Bea mówi płynnie po rosyjsku, Twila nie zna żadnego języka poza angielskim, choć zwiędziła pół świata.

Co więcej, aktorki też sprawiają wrażenie niedopasowanych. Wychowana w Oxfordshire Clarke, uczennica prywatnych szkół, i pochodząca z Arizony Richardson, była tancerka, stanowią jednak zgrany i mający wspólną chemię duet.

Nieoczekiwanie, także dla samych siebie, kobiety łączą siły. Po krótkiej tajnej ceremonii, w której uczestniczy szef

CIA, George H.W. Bush, chcąc dowiedzieć się, dlaczego zginęli ich mężowie.

Jak mówi Dane Walter (Adrian Lester), szef moskiewskiej placówki, dzięki intelektowi i znajomości rosyjskiego Bei oraz ulicznemu sprytowi i talentowi do nawiązywania relacji Twili mogłyby być całkiem dobrym, choć jednym kandydatem na agenta. Ostatecznie namawiają go, by zrobił z nich dwie agentki.

Ich przewagą jest to, że uważę KGB przyciąga pracowników ambasady, którego określa się mianem POI (Person Of Interest – obiekt zainteresowania). One są zaś PONIES, czyli Persons Of No Interest. Bo są kobietami, których przecież nikt nie wysłałby do pracy wywiadowczej, prawda?

W tym momencie rozmaite szpieżki, od Maty Hari, przez Krystynę Skarbek, aż po te, których nazwisk nigdy nie poznamy, powinny się obrazić. Cóż, serial jest amerykański i rozgrywa się ledwie dekadę po „Mad Menach”, gdzie seksizm i mizoginia w miejscu pracy zostały dobitnie pokazane.

Kogo przypomina ten agent KGB?

Przygotowanie Bei i Twili do działań w terenie jest mniej niż symboliczne. Jedyna przydatna wskazówka, jaką dostają: w myjni KGB coś nie działa, więc wszystkie samochody agentów mają niedomyty trójkąt na górze przedniej szyby.

Kobiety mają nawiązać kontakt z potencjalnym źródłem, no i nie dać się złapać. Właściwie Walter rzuca je w paszczę lwa, czyli Andrieja Wasiljewa (Artjom Gilz), błyskawicznie awansującego w hierarchii KGB psychopatycznego agenta.

Po drodze dostajemy mnóstwo nieprawdopodobieństw i naiwności, ale przemykam na nie oko. Warto obejrzeć ten serial nie tylko dla duetu głównych bohaterów. Ważne są również ich w większości okropnie ciuchy z lat 70. (ale nie tak okropnych jak ubrania Ri-

chardson w drugim sezonie „Białego Lotosu”) i dreszcyk emocji.

A już zupełnym, niepokojącym dodatkiem jest podobieństwo Wasiljewa do najsłynniejszego agenta KGB w historii. Choć przyznać trzeba, że grający go aktor jest dużo przystojniejszy.

W rytmie przebojów lat 70.

Tytuły odcinków „PONIES” to zarazem tytuły piosenek Fleetwood Mac, 2 Blondie, Bruce’a Springsteena, Eltona Johna, Vicki Sue Robinson, Boba Seegera, Electric Light Orchestra i Leonarda Cohena z lat 70. Amerykańska i brytyjska muzyka przewija się przez cały serial, lecz nie brakuje też radzieckiej muzyki wojskowej i rozrywkowej.

Sama produkcja najbardziej kojarzy mi się z całkiem współczesną piosenką „Pink Pony Club” Chappell Roan. Nie tylko za sprawą tytułu, lecz także aury, jaka unosi się wokół bohaterów.

Mam na myśli zwłaszcza Twilę. Ona, podobnie jak wspomniana piosenkarka, mogłaby być kiczowatą księżniczką z amerykańskiego Midwestu. Są w niej przerysowanie i przesada, zupełnie jak u Roan. Ale jest też sporo frajdy.

Przesada i frajda to zresztą dwa określenia, które pasują do samego „PONIES”. Tego serialu nie pokazywałabym na lekcjach historii, za to jestem ciekawa, jakie sekrety duet odkryje po drodze. Po dostępnych odcinkach mam wrażenie, że ich mężowie mogli mieć niejedno za uszami.

MAJA STANISZEWSKA

PONIES

thriller szpiegowski, USA 2026, tw. Susanna Fogel, David Iserson, wyk. Emilia Clarke, Haley Lu Richardson, Adrian Lester, Artjom Gilz, Nicholas Podany, Petro Ninovsky

6/8 odc., SkyShowtime
Kolejne odcinki w piątki

Drapieżni władcy Nsefu

„Królestwo zwierząt” przypomina, że świat natury to nie sielanka, lecz walka o władzę.

WNsefu, nie-wielkim fragmencie doliny Luangwa, codzienność wyznaczają spory o terytorium. Lwy Rity, likony Storm, lamparcica Olimba i klan krokut kierowany przez Tandalo i Tentę — każda z tych rodzin ma własną historię.

BBC Earth obserwowało je przez pięć lat, spędzając na miejscu 1400 dni. Tak długi czas obserwacji pozwolił uchwycić codzienne funkcjonowanie zwierząt — ich strategię obrony terytorium, sposoby zdobywania pożywienia oraz relacje wewnątrz grup. Serial pokazuje również zmienność środowiska Nsefu i jej wpływ na zachowania poszczególnych gatunków.

Produkcja nie buduje sztucznej dramaturgii — raczej porządkuje to, co dzieje się w Nsefu naprawdę. Widać tu, jak pora deszczowa redefiniuje możliwości polowania, jak młode uczą się funkcjonować w warunkach, które zmieniają się z miesiąca na miesiąc, oraz jak obecność jedne-

FOT. BELIFTITY/LANCHESTER

go gatunku wpływa na zachowania pozostałych.

W sześciu odcinkach splata się tu surowy realizm walki o przetrwanie z czułością, którą zwierzęta potrafią okazywać — czasem intensywniej niż ludzie. To opowieść o równowadze ekologicznej, przedstawiona w rytmie codzienności czterech drapieżnych rodzin.

MAGDALENA BIRSKA

KRÓLESTWO ZWIERZĄT

serial dokumentalny, Wielka Brytania 2025, wyk. Sir David Attenborough

niedziela | 11:00 i 21:00
odc. 2/6, BBC Earth

FOT. BBC STUDIOS

Wysoka cena piękna

W „The Beauty” Ryan Murphy ślizga się po powierzchni. Wie, co chce powiedzieć, ale w pośpiechu połyka słowa.

Zaczyna się od eksplozji. Modelka (gra ją supermodelka Bella Hadid), która w czasie paryskiego pokazu Balenciagi zdaje się paskudnie – i widowiskowo – topić, schodzi z wybiegu, wyrwa widzom butelki z wodą, a potem, na skradzionym motocyklu, jedzie ciasnymi zaułkami gasić pragnienie. Ostatecznie pije wodę nawet z kawiarnianego sedesu, ale to nie pomaga. Jej ciało eksploduje, a skrawki tkanek i kości obryzgują antyterrorystów. Co doprowadziło do tragedii, mają zbadać stacjonujący w mieście milościki agencji FBI: Cooper Madsen (Evan Peters) i Jordan Bennett (Rebecca Hall).

Oto punkt wyjścia serialu „The Beauty”, najnowszej produkcji Ryana Murphy’ego, przegaszającego ostatnio z prędkością mokrej zapalki – po zenującym serialu „Wszystko dozwolone” – amerykańskiego mistrza straszenia.

Murphy w „The Beauty” poniekąd wraca do korzeni. Festiwal makabry łączy z opowieścią o czymś istotnym, tak jak w swoim flagowym „American Horror Story”. Jednak na wszystko wpadł już kiedyś ktoś inny. Z lepszym skutkiem.

Najnowszy serial Murphy’ego ma być satyrą na pogoni za pięknem, obsesję współczesnego świata na punkcie wyglądu i atrakcyjności. Bywa zabawny, ale za bardzo się stara. Skojarzenia z „Substancją” Coralie Fargeat są zbyt silne, a obsadzenie parodiującej samą siebie w „Ze śmiercią jej do twarzy”

Bella Hadid jako modelka Ruby

FOT. PHILIPPE ANTONELLO/FX

THE BEAUTY

serial sci-fi, USA 2026, tw. Matthew Hodgson, Ryan Murphy, wyk. Evan Peters, Anthony Ramos, Jeremy Pope, Ashton Kutcher, Rebecca Hall

6 odc., Disney+

Isabelli Rossellini budzi jedynie półuśmiech.

U Murphy’ego wszystko to połączyło się w krwawy tygiel. Ashton Kutcher gra niestarzejącego się tech-miliardera, który stoi za cudownym, stworzonym w laboratorium preparatem. Ten zmienia brzydkich ludzi w pięknych na poziomie komórkowym. Przekonuje się o tym in-cel Jeremy (Jaquel Spivey), który po przemianie (nominowany do Złotego Globu Jeremy Pope) nie tylko nie jest już prawiczkim, ale na randkowej scenie staje się wręcz ponętym kaskiem.

Jest jeden haczyk. Ci, którzy korzystają z preparatu, muszą borykać się z paskudnymi skutkami ubocznymi. W dodat-

ku zmiany w ich ciałach zaczynają przypominać wirusa, który transmitowany jest przez ślinę. Niektórzy wybuchają, inni nie – dlaczego? Tego w czterech z 11, na razie dostępnych, odcinkach „The Beauty” Murphy nie wyjaśnia.

Najbardziej skupiona na akcji byłam, kiedy na ekranie pojawił się Anthony Ramos w roli tajemniczego Zabójcy. Wygląda na 30 lat, ale ma 65. Jego piękną twarz, po zażyciu specyfiku, szpeci wyrwa w miejscu oczodołu. Do swojej profesji ma stosunek mocno nonszalancki. Jest giermkim tech-miliardera, którego gra Kutcher, facetem od czarnej roboty. Jeździ po całym świecie i eliminuje tych, którzy albo korzystają bezprawnie z dobrodziejstw wynalazku, albo po jego zażyciu wymknęli się spod kontroli.

Jest też fanem Christophera Crossa, zdobywcy pięciu nagród Grammy z 1980 roku, muzyka, który – jak twierdzi Zabójca – wyglądał jak zwykły łysiejący, lekko obły gość, i dlatego

nikt już o nim nie pamięta. Piosenkami swojego idola torturuje w samochodzie Jeremy’ego, którego planuje zabić.

Postać Ramosa jest w tym serialu najstarszannie skonstruowana i, choć przecież psychopatyczna, budzi najsilniejszą sympatię. Ramos, laureat Grammy za rolę w „Hamiltonie”, wnosi do swojej roli entuzjazm. Faktycznie – jak zauważa Jeremy – przypomina wyglądem klasycznego bondowskiego złooczyńcę. I bawi się tym, co i widzowi może przynieść sporo frajdy.

„The Beauty” jest jednak wtórne i to jest największa wada tej produkcji. Czas, w których Murphy był w stanie naprawdę przestraszyć czy dać do myślenia, minęły. Od premiery „Makabreski” nie zrobił nic, co by mnie zadziwiło.

Ale być może powtarzalność jest ceną, jaką płaci się za wypuszczanie kilku seriali rocznie. Murphy jako producent, producent wykonawczy, scenarzysta, reżyser i showrunner od kilku lat wypruwa sobie żyły. A skutki są takie, że każdy jego kolejny projekt rozczarowuje.

„The Beauty” ogląda się świetnie, ale poszczególne sceny szybko wyparowują po seansie z głowy. Nie tylko dlatego, że są powtarzalne. Murphy ślizga się tu po powierzchni. Wie, co chce powiedzieć: ładni mają łatwiej i to nie jest fair. Ale mówiąc to w pośpiechu, połyka słowa. W rezultacie przekaz „The Beauty” wydaje się płaski, a serial tonie w efekciarstwie.

MARTA GÓRKA

„WYBORCZA TV” redaguje zespół działu Kultura; Projekt makiety „Wyborczej TV”: Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; Grafiki: Magdalena Binska; Wydawca: Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerna 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, e-mail: kultura@wyborcza.pl, Licencje na treści: licencje@wyborcza.pl. Naświetlanie i druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; Okładka: CANAL+; Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv. Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

PIĄTEK 27.02

KOSZYKÓWKA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA MĘŻCZYZN

Mecz w Rydze: Łotwa – Polska
18:25 | TVP SPORT

NARCIARSTWO ALP.

• PUCHAR ŚWIATA KOBIEC W SOLDEU

Zjazd
10:45 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA

Stal Rzeszów – Ruch Chorzów
20:45 | TVP SPORT

• BUNDESLIGA

FC Augsburg – 1. FC Köln
20:20 | ELEVEN SPORTS 2
20:25 | POLSAT SPORT 3

• PKO BP EKSTRAKLASA

Cracovia – Piast Gliwice
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Arka Gdynia – Lechia Gdańsk
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE

Wolverhampton Wanderers – Aston Villa
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE

Parma Calcio 1913 – Cagliari Calcio
20:40 | ELEVEN SPORTS 3

SOBOTA 28.02

LEKKOATLETYKA

• HALOWE MISTRZOSTWA POLSKI W TORUNIU

1. dzień
17:40 | TVP SPORT

LOTY NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W BAD MITTERNDORF

1. konkurs indywidualny na skoczni HS 235
13:30 | EUROSPORT 1

NARCIARSTWO ALP.

• PUCHAR ŚWIATA KOBIEC W SOLDEU

1. supergigant
10:00 | EUROSPORT 1

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W GARMISCH-PARTENKIRCHEN

Zjazd
11:45 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA

Bayer 04 Leverkusen – 1. FSV Mainz 05
15:20 | ELEVEN SPORTS 1
TSG 1899 Hoffenheim – FC St. Pauli
15:20 | ELEVEN SPORTS 2

Borussia Dortmund – Bayern Monachium
18:20 | ELEVEN SPORTS 1

• LALIGA EA SPORTS

RCD Mallorca – Real Sociedad
18:25 | ELEVEN SPORTS 3

• PKO BP EKSTRAKLASA

Pogoń Szczecin – Widzew Łódź
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Motor Lublin – Korona Kielce
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
GKS Katowice – Górnik Zabrze
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE

AFC Bournemouth – Sunderland AFC
13:25 | CANAL+ EXTRA 1
Liverpool FC – West Ham United
15:55 | CANAL+ EXTRA 1
Newcastle United – Everton FC
15:55 | CANAL+ EXTRA 3
Leeds United – Manchester City
18:25 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE

Como 1907 – US Lecce
14:55 | ELEVEN SPORTS 4
Hellas Werona – SSC Napoli
17:55 | ELEVEN SPORTS 2
Inter Mediolan – Genoa CFC
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA

ZAKSA Kędzierzyn-Koźle – PGE Projekt Warszawa
14:45 | POLSAT SPORT 1
Steam Harnopol Politechnika Częstochowa – Asseco Resovia Rzeszów
17:30 | POLSAT SPORT 1
BOGDANKA LUK Lublin – Cuprum Stilon Gorzów
20:00 | POLSAT SPORT 1

NIEDZIELA 1.03

KOSZYKÓWKA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA MĘŻCZYZN

Mecz w Gdańsku: Polska – Łotwa
20:20 | TVP SPORT

LEKKOATLETYKA

• HALOWE MISTRZOSTWA POLSKI W TORUNIU

2. dzień
14:10 | TVP SPORT

LOTY NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W BAD MITTERNDORF

2. konkurs indywidualny na skoczni HS 235
13:30 | EUROSPORT 1

NARCIARSTWO ALP.

• PUCHAR ŚWIATA KOBIEC W SOLDEU

2. supergigant
10:00 | EUROSPORT 1

KOSZYKÓWKA. Reprezentacja Polski walczy o awans do Mistrzostw Świata. Nasi koszykarze zmierzą się z Łotwą. Transmisje z meczów w piątek i niedzielę w TVP Sport

• FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W GARMISCH-PARTENKIRCHEN
Supergigant

11:45 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA

VfB Stuttgart – VfL Wolfsburg
15:20 | ELEVEN SPORTS 2
Eintracht Frankfurt – SC Freiburg
17:20 | ELEVEN SPORTS 4
Hamburger SV – RB Lipsk
19:20 | ELEVEN SPORTS 3

• LALIGA EA SPORTS

Valencia CF – CA Osasuna
16:10 | ELEVEN SPORTS 3
Real Betis – Sevilla FC
18:25 | ELEVEN SPORTS 2

• PKO BP EKSTRAKLASA

Bruk-Bet Termalica Nieciecza – Radomiak Radom
12:10 | CANAL+ SPORT 3 HD
Jagiellonia Białystok – Legia Warszawa
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Lech Poznań – Raków Częstochowa
17:25 | TVP SPORT

17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE

Fulham FC – Tottenham Hotspur
14:55 | CANAL+ EXTRA 3
Manchester United – Crystal Palace
14:55 | CANAL+ EXTRA 1
Arsenal FC – Chelsea FC
17:25 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE

US Cremonese – AC Milan
12:25 | ELEVEN SPORTS 1
US Sassuolo Calcio – Atalanta BC
14:55 | ELEVEN SPORTS 1
Torino FC – SS Lazio
17:55 | ELEVEN SPORTS 1
AS Roma – Juventus FC
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA

PGE GiEK Skra Bełchatów – Energa Trefl Gdańsk
14:45 | POLSAT SPORT 1

PONIEDZIAŁEK 2.03

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA

Wierzyta Kraków – Polonia Warszawa
17:55 | TVP SPORT

• LALIGA EA SPORTS

Real Madryt – Getafe CF
20:55 | ELEVEN SPORTS 1

• PKO BP EKSTRAKLASA

Zagłębie Lubin – Wisa Płock
18:55 | CANAL+ SPORT 3 HD

• SERIE A ENILIVE

Pisa SC – Bologna FC 1909
18:25 | ELEVEN SPORTS 1
Udinese Calcio – ACF Fiorentina
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA

InPost ChKS Chełm – Ślepsk Małow Suwałki
17:30 | POLSAT SPORT 1

WTOREK 3.03

PIŁKA NOŻNA

• PREMIER LEAGUE

Everton FC – Burnley FC
20:25 | CANAL+ EXTRA 2/ EXTRA 3
Wolverhampton Wanderers – Liverpool FC
21:10 | CANAL+ EXTRA

• STS PUCHAR POLSKI

GKS Katowice – Widzew Łódź
20:40 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA MISTRZÓW CEV

17:45 | 20:15 | POLSAT SPORT 1
20:45 | POLSAT SPORT 3

ŚRODA 4.03

PIŁKA NOŻNA

• PREMIER LEAGUE

Brighton & Hove Albion – Arsenal FC
20:25 | CANAL+ EXTRA 3
Manchester City – Nottingham Forest
20:25 | CANAL+ EXTRA 2
Newcastle United – Manchester United
21:10 | CANAL+ EXTRA 1

• STS PUCHAR POLSKI

Zawisza Bydgoszcz – Chojniczanka 1930 Chojnice
17:25 | TVP SPORT
Lech Poznań – Górnik Zabrze
20:25 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA MISTRZÓW CEV

17:45 | POLSAT SPORT 3

• PLUSLIGA

IndykPol AZS Olsztyn – PGE GiEK Skra Bełchatów
17:30 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – BNP PARIBAS OPEN INDIAN WELLS

20:00 | POLSAT SPORT 2
23:00 | 01:00 | 03:00 | 05:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – BNP PARIBAS OPEN INDIAN WELLS

20:00 | 22:00 | 00:00 | CANAL+ SPORT 2 HD

CZWARTEK 5.03

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA

Radomiak Radom – Arka Gdynia
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE

Tottenham Hotspur – Crystal Palace
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• STS PUCHAR POLSKI

Avia Świdnik – Raków Częstochowa
13:25 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA MISTRZÓW CEV

17:45 | POLSAT SPORT 3
20:15 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – BNP PARIBAS OPEN INDIAN WELLS

20:00 | POLSAT SPORT 2
23:00 | 01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – BNP PARIBAS OPEN INDIAN WELLS

20:00 | 22:00 | 00:00 | CANAL+ SPORT 2 HD

Od A do Z

BARDZO POSZUKIWANY CZŁOWIEK ★★★★★

thriller, Wlk. Brytania/USA/ Niemcy 2014, reż. Anton Corbijn, wyk. Philip Seymour Hoffman, Rachel McAdams, Robin Wright

23:50 | tvp 2

Pojawienie się w Hamburgu syna czeczeńskiego watażki, na którego czeka milionowy spadek po ojcu, katalizuje działania żądnych sukcesu służb specjalnych. Na ekranie Philip Seymour Hoffman.

CIEMNIEJSZA STRONA GREYA ★★

melodramat, USA/Chiny/Japonia 2017, reż. James Foley, wyk. Dakota Johnson, Jamie Dornan, Kim Basinger

23:05 | polsat

Druga część ekranizacji trylogii E.L. James: Christian zabiega o powrót Anastasii, co dla niej oznacza gorzką, a czasem gwałtowną konfrontację z mroczną przeszłością partnera.

DRUHNIE NA MEDAL ★★

komedie, USA 2024, reż. Jocelyn Moorhouse, wyk. Susan Sarandon, Bette Midler

23:35 | canal+ premium

Dwie starsze panie dostają zaproszenie na ślub dawnej przyjaciółki. Podeksytowane perspektywą spotkania podstępem zwabiają na ślub jeszcze jedną koleżankę, od lat śmiertelnie skłóconą z panną młodą.

JAK TO ROBIĄ SINGLE ★★

komedie romantyczne, USA 2016, reż. Christian Ditter, wyk. Dakota Johnson, Rebel Wilson, Leslie Mann

20:00 | tvn 7

Poradnik – z przymrużeniem oka – dla samotnych: grupa nowojorskich singli obojga płci staje na głowie (i nie tylko), by znaleźć sobie właściwego partnera w wielkim mieście. Inspirujące.

LOCKE ★★

dramat obcy, Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Steven Knight, wyk. Tom Hardy, Olivia Colman, Ruth Wilson

20:00 | hbo

Na autostradzie między Birmingham i Londynem ceniony inżynier podejmuje życiową decyzję: porzuci świetną pracę i rodzinę, by związać się z kobietą, która właśnie rodzi jego dziecko. Intrygujące.

Jules i Jim

FOT. MATERIAŁY PRASOWE.

DRAMAT OBYCZ.

FRANCJA 1962, REŻ. FRANÇOIS TRUFFAUT, WYK. JEANNE MOREAU, OSKAR WERNER, HENRI SERRE

LOMBARDZISTA ★★★★★

dramat obcy, USA 1964, reż. Sidney Lumet, wyk. Rod Steiger, Geraldine Fitzgerald, Brock Peters

23:20 | tvp historia

Właściciel nowojorskiego lombardu, który przeżył Auschwitz, gdzie stracił całą rodzinę, po latach na nowo uczy się ludzkich uczuć.

MORDERSTWO W AMBASADZIE ★★

film sens., Wlk. Brytania 2025, reż. Stephen Shimek, wyk. Mischa Barton, Richard Dillane, Mido Hamada

19:30 | canal+ premium

Z tęsknoty za Agathą Christie, kontynuacja filmu „Zaproszenie do morderstwa”: przebywająca w Kairze w 1934 roku pani detektyw wyjaśnia zagadkę morderstwa na przyjęciu w brytyjskiej ambasadzie.

NA ZAGINIONYCH ZIEMIACH ★★

film s.f., USA/Kanada/Niemcy/Szwajcaria 2025, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Milla Jovovich, Dave Bautista, Arly Jover

21:55 | canal+ premium

Czas „Resident Evil” przeminał, ale Paul W.S. Anderson znów wysyła waleczną Millę Jovovich w mroczne ostępy, by walczyła ze wszelkim złem. Tym razem według idei George’a R.R. Martina, twórcy „Gry o tron”.

OCALONY ★★★★★

dramat wojenny, USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg, Taylor Kitsch, Emile Hirsch

20:00 | tv puls

O Amerykanach w Afganistanie na faktach: kilkusobowy oddział komandosów wysłany z zadaniem likwidacji jednego z przywódców talibów wpada w zasadzkę. Trzeba wydostać się z okrążenia. Mocne kino.

PIĘKNA I BESTIA ★★

film fantasy, Francja/Niemcy/Hiszpania 2014, reż. Christophe Gans, wyk. Vincent Cassel, Léa Seydoux, André Dussollier

20:00 | cinemax

Znajoma historia o pięknej córce kupca, która poświęca się dla rodziny i oddaje w niewolę potworowi o – jak się okaże – wrażliwej duszy. Sugestywna bogata oprawa, choć nie na każdy gust.

PTASIEK ★★★★★

dramat psychologiczny, USA 1984, reż. Alan Parker, wyk. Matthew Modine, Nicolas Cage, John Harkins

21:15 | tvp historia

Głośna, dokonana przez Alana Parkera ekranizacja powieści Williama Whartona o psychicznych konsekwencjach wojny i marzeniu o wolności, które przy odrobinie uporu może się ziścić. Laury w Cannes.

20:00 | tvp kultura

★★★★★

Ich dwóch, ona jedna – fascynujący romans rozpisany na lata. Libertyńskie w treści, popisowo zagrane, świetnie wyreżyserowane przez François Truffaut. No i wielka Jeanne Moreau. Koniecznie.

MYZ

WIEK ADALINE ★★

melodramat, USA/Kanada 2015, reż. Lee Toland Krieger, wyk. Blake Lively, Michiel Huisman, Harrison Ford

21:50 | tvp 2

Kobieta, która przestała się starzeć, po dekadach samotności spotyka młodego mężczyznę, z którym chciałaby związać swe życie. Czy jednak on potrafi stać czoła prawdzie o wieku partnerki?

WŁADZA ABSOLUTNA ★★

thriller, USA 1997, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Scott Glenn, Gene Hackman

22:25 | tvn 7

Clint Eastwood przeciwko moralnemu zepsuciu w Białym Domu za rządów demokratów: włamywacz przypadkowym świadkiem morderstwa, w które zamieszany jest prezydent. Bez dawnego wigoru, ale do obejrzenia.

WŚCIEKŁE PSY ★★★★★

dramat krym., USA 1992, reż. Quentin Tarantino, wyk. Harvey Keitel, Tim Roth, Michael Madsen

23:20 | cinemax

Quentin Tarantino debiutuje brawurowo: psychodrama między szczęści gangsterami po nieudanym skoku na bank. Kamień milowy w rozwoju kina sensacyjnego: szok, przemoc i dojrzałe aktorstwo.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

07:00 Msza święta
07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Serwis Info
08:40 Okrasa łamie przepisy
09:20 Ranczo VIII (5/13)
10:15 Komisarz Alex XXIII (1)
11:05 Ojciec Mateusz VI (8/13)
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Dzik – nietypowy sąsiad – film dok. Francja 2024
14:00 Wichrowe wzgórza
15:00 Serwis Info
15:15 Reportery (473)
15:30 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Telexpress
17:30 Jaka to melodia? (5850)
18:10 Klan – telenowela
18:45 Akacja 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Komisarz Alex XXII (10) – serial kryminalny Polska 2024
21:30 Sekielski wieczorową porą (27) – magazyn
22:30 Dzień świra – ko-**** mediodramat Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat (105 min)
00:15 Wakacyjna terapia** (Larguées) – komedia Francja 2018, reż. Éloïse Lang, wyk. Miou-Miou (95 min)
01:50 Wykrywacz kłamstw

MEZZO

10:00 Sigur Rós: The Feeling of Going – balet Szwecja 2018
11:15 Saehyun Kim: Fauré, Ravel, Chopin – Fondation Louis Vuitton, Paryż
12:45 Intermezzo
13:30 Moisiej Wajnberg: Pasażerka – opera Francja 26
16:15 Intermezzo
17:00 Youn Sun Nah Quartet
18:25 Joachim Kühn – Klaviersommer 1999
19:35 Jimmy Witherspoon Quartet i Rozaa Wortham: Lugano Jazz Estival 1985
20:30 Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów Rotterdam 2025 – muzyka klas.
21:55 Sonya Yoncheva, Malcolm Martineau
23:05 Jean-Philippe Rameau: Les Indes galantes w Operze Paryskiej – opera Francja 2019

TVP2 **D3**

05:25 M jak miłość
06:15 Anna Dymna – spotkajmy się (432) – dyskusja
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7478) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7478) – mag. Polska 2026
11:55 Operacja zdrowie (70)
12:30 Koło fortuny (2091)
13:15 Panna młoda (32/34)
14:05 Va banque (951)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (97) – telenowela
16:00 Koło fortuny (2092)
16:35 Familiada (3041)
17:20 Panna młoda (33/34) – serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (952)
18:50 Jeden z dziesięciu (17) – teleturniej Polska 2025
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Barwy szczęścia – serial obycz. Polska 2026
20:45 Postaw na milion
21:50 Wiek Adaline**** (The Age of Adaline) – melodramat USA/Kanada 2015 (120 min)
23:50 Bardzo poszukiwany człowiek (A Most Wanted Man) – thriller Wlk. Brytania/USA/Niemcy 2014 (135 min)
02:05 Książę z innej bajki – komedia romantyczna USA/Kanada 2023 (100 min)

PULS 2

11:40 Były sobie rzeczy
12:00 Smerfy – serial anim.
13:00 Kacze opowieści
14:00 Fineasz i Ferb (25/26)
14:35 Marta mówi! III (7)
15:00 Miraculous IV
16:00 My Little Pony
17:00 Fineasz i Ferb (24/26)
17:35 Blue III (29,30,31/50)
18:00 Świnka Peppa II
18:10 Bing (31,32/78)
18:35 Masza i niedźwiedź V
19:00 Psi patrol V (19/26)
19:35 Pingwiny z Madagaskaru III (4/15)
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (48) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX
23:00 Litewski przekręt – komedia sensacyjna Wlk. Brytania/Litwa 2014
01:05 Intruz – film s.f. USA/Szwajcaria/Wlk. Brytania 2013

POLSAT **D3**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień – mag.
08:00 Halo tu Polsat (2626) – magazyn Polska 2024
11:30 Gliniarze XI (37–39/60) – serial fab.-dok. Polska 2021
14:40 Dlaczego ja? 31 (58) – serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5846) – mag. reporterów Polska 26
16:30 Na ratunek 112 XVII (59) – serial fab.-dok. Polska 2025
17:00 Gliniarze XVIII (74) – serial fab.-dok. Polska 2024
18:00 Pierwsza miłość 49 (214) – serial obyczajowy Polska 2025, wyk. Aneta Zając, Dąbrowska Kruk
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (227)
19:30 Sport – Polska 2026

19:55 Farma (160) – reality show Polska 2025
21:00 Zakopower – 20 lat na scenie – koncert Polska 2025
23:05 Ciemniejsza strona** Greya (Fifty Shades Darker) – melodramat USA/Chiny/Japonia 2017 (145 min)
01:30 W lesie dziś nie zaśnie**** nikt – horror Polska 2020, reż. Bartosz M. Kowalski, wyk. Julia Wieniawa-Narkiewicz, Michał Lupa (150 min)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (4) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VII (27,28/65) – serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVII (752) – serial fabularno-dok.
11:55 Trudne sprawy XIX (24,25,26/40) – serial fab.-dok.
14:55 Ktoś tu kłamie? (51) – serial fab.-dok. Polska 2024
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (249, 250)
18:00 Policjantki i policjanci XXIII (64,65) – serial obycz.
20:00 A na deser... (1) – mag. kulinarny Polska 2026
20:15 Gwiazdy kabaretu (36, 37) – kabaret i satyra
22:30 Leon zawodowiec – dramat krym. F/USA 1994, reż. Luc Besson, wyk. Jean Reno, Natalie Portman
00:45 STOP Drogowka (361)

TVN **D3**

05:10 Nauka jazdy (19)
05:35 Uwaga! (7931) – mag. reporterów Polska 2026
05:50 Ukryta prawda (40/60)
06:45 Kuchenne rewolucje: Bielsko-Biała – „43 300” XXV (13) – reality show Polska 2022
07:45 Dzień Dobry TVN (5639)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Stare Mury”, Chrzanów XVI (3) – reality show
12:30 Kuchenne rewolucje: Konin – Czarny Domek 29 (12)
13:35 Ukryta prawda (37,38/48) – serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (11/50) – serial krym. Polska 2026, wyk. Zofia Zborowska
16:50 Detektywi V (58,59) – serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Anna Potaczek
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (7939) – mag.

20:00 Sami swoi. Początek** – komedia Polska 2024, reż. Artur Żmijewski, wyk. Adam Bobik, Karol Dziuba (155 min)
22:35 Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4** – komedia Polska 2022, reż. Anna Wierusz –Bluszcz (125 min)
00:40 Akademia policyjna**** VII: Misja w Moskwie – komedia USA 94, reż. Alan Metter, wyk. David Graf (100 min)
02:20 Kuba Wojewódzki (12)

METRO **D3**

07:00 Zapisane w gwiazdach
08:00 SOS. Ekipy w akcji
08:55 J.A.G. VII (8/24)
09:55 Dziwaczne potrawy: smakowite miasta IX
10:25 Lotnisko II (7/8)
11:25 Farma Clarksona (1/8)
12:25 Przepis na życie V
13:25 Zapukaj do moich drzwi
14:25 Zapisane w gwiazdach
15:25 Słoneczny patrol III (8/22) – serial przygł. USA 1992
16:25 J.A.G. VII (9/24)
17:25 Milionerzy (747)
18:00 Fani czterech kółek
20:00 Świadek koronny – film sensacyjny Polska 2007
22:10 The Traitors. Zdraycy (1) – reality show Polska 2026
23:45 Powrót Batmana – film fantasy USA/Wlk. Bryt. 1992
02:20 Formuła E: ePrix Jeddah – podsumowanie

TV PULS **D3**

06:00 Nash Bridges V (4,5/22) – serial sens. USA 1999, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVI (15,5/15)
10:00 Triumf miłości – telenowela Meksyk 2010
12:00 Nie igraj z aniołem – telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (47) – serial obycz. Turcja 2012, wyk. Halit Ergenç
14:00 Lombard. Życie pod zastaw IX – serial obycz.
16:00 Ranczo VIII (1,2/13) – serial kom. Polska 2014
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (57,58) – serial obyczajowy Polska 2025

20:00 Ocalony (Lone**** Survivor) – dramat wojenny USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg (140 min)
22:20 Dwunastu odważnych (12 Strong) – film sens. USA 2018, reż. Nicolai Fuglsig, wyk. Chris Hemsworth, Michael Peña (160 min)
01:00 Pętla – film sens.**** Polska 2020, reż. Patryk Vega, wyk. Antoni Królikowski (125 min)

TVN7 **D3**

05:20 Ten moment (56)
05:55 Szkoła (52,64,65/72) – serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (34,48,49/73) – serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy
14:00 Detektywi (28/56) – serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny (40) – serial obycz. Polska 2025
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VII (1) – serial fab.-dok. Polska 2020
17:00 Tajemnice miłości – serial fabularno-dok.
18:00 Zagadki losu III (35) – serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Idź na całość (3) – teleturniej Polska 2026

20:00 Jak to robią single**** (How to Be Single) – komedia romant. USA 2016, reż. Christian Ditter, wyk. Dakota Johnson (145 min)
22:25 Władza absolutna**** (Absolute Power) – thriller USA 1997, reż. Clint Eastwood, wyk. Scott Glenn (150 min)
00:55 Annabelle: Narodziny zła (Annabelle: Creation) – horror USA 2017, reż. David F. Sandberg (140 min)

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (55)
09:00 Robert Makłowicz (160, 139) – magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (10, 11/12)
11:55 Wojny kontenerowe (10, 11/16) – serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (7, 3, 10/10) – serial dok.
16:00 MacGyver VI (14, 15/21)
18:00 Hudson i Rex III (11/16) – serial krym. Kanada 20
18:55 Zajazd. Będzie się działo (23)
20:00 Czarny rycerz (Black Knight) – komedia USA 2001, reż. Gil Junger, wyk. Martin Lawrence, Marsha Thomason, Tom Wilkinson, Vincent Regan (120 min)
22:00 Bez przedawnienia (High Crimes) – thriller USA 2002, reż. Carl Franklin, wyk. Ashley Judd, Morgan Freeman, Jim Caviezel (140 min)
00:20 Psy – film akcji Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat, Cezary Pazura, Janusz Gajos (155 min)

KINO POLSKA

08:00 Miś Kudłatek (7, 8, 9)
08:45 Polska Kronika Filmowa 02A/68 – film dok. Polska 1968
08:55 Krzyż Walecznych – dramat wojenny Polska 1959, reż. Kazimierz Kutz
10:45 Złoty pociąg, cz. 1 – film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
12:35 Złoty pociąg, cz. 2 – film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
14:00 Żegnaj, Ameryko! – komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte, wyk. Ya'akov Bodo
15:55 Ostatnie dni – film wojenny Polska 1969, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Wojciech Siemion
17:45 Cztorej pancerni i pies (5) – serial wojenny Polska 66
20:00 Młode wilki – film sens. Polska 1995, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Michelle Cleo Godsey, Jarosław Jakimowicz, Piotr Szwedes, Jan Nowicki
22:00 Seksmisja – komedia Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Strykówna
00:20 Wściekły – film krym. Polska 1980, reż. Roman Żalusi, wyk. Bronisław Cieślak, Barbara Brylska

ALE KINO+

09:50 Nienegocjowalne (Non-Negotiable) – film krótkom. Wlk. Brytania 2022 (25 min)
10:15 Karen Pirie II (1/3) – serial kryminalny Wlk. Brytania 2025
12:05 Vera XI (1/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2021
13:55 Stan wyjątkowy (Výjimečný stav) – komedia Czechy 2024, reż. Jan Hřebejk, Borek Slezáček, Ondřej Vetchý (125 min)
16:00 Niezwyciężony (Stronger) – dramat obyczajowy USA 2017, reż. David Gordon Green, wyk. Jake Gyllenhaal, Tatiana Maslany, Miranda Richardson (140 min)
18:20 Vera XI (2/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2021
20:10 Podejrzani – serial kryminalny Wlk. Brytania 2022, wyk. James Nesbitt, Sacha Dhawan
00:15 Niewierny (Infidel) – thriller USA 2019, reż. Cyrus Nowrasteh, wyk. Jim Caviezel, Claudia Karvan (120 min)

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XXIV (9, 10)
10:25 Świat według Kiepskich 14:10 Jak poślubić milionera? – komedia romant. Polska 19
16:30 S.W.A.T.: Miasto w ogniu – film sensacyjny USA 2011
18:20 Gran Turismo – film przygodowy USA/Japonia 2023, reż. Neill Blomkamp
21:00 Ava – film sensacyjny USA 2020, reż. Tate Taylor, wyk. Jessica Chastain
23:00 Wróg publiczny – thriller polityczny USA 1998, reż. Tony Scott, wyk. Will Smith
01:45 Ślad (45/48)

KINO TV

07:30 Kojak V (2/22)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (7, 8/8)
11:00 Poirot: Zagadka na morzu (7/10) – serial krym.
12:05 Poirot: Niewiarygodna kradzież (8/10) – serial krym.
13:10 Panna Marple II (2/4)
15:15 Poirot (1, 2/11)
20:00 Porachunki – kom. krym. USA/Francja/Wlk. Brytania 2013, reż. Luc Besson
22:30 Na fali – film sensacyjny Japonia/USA 1991, reż. Kathryn Bigelow
00:50 Donnie Brasco – film sensacyjny USA 1997

TVP KULTURA

08:20 Mieszczanie żywieccy
09:00 Pan wzywał, Milordzie? III (3/7)
10:05 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
10:45 Recital z Opery Wiedeńskiej – Tomasz Konieczny
12:15 Nieprawny Belmondo (1) – film dok.
13:20 Jak zdobyć pieniądze, kobietę i sławę – komedia Polska 70, reż. J. Kondratiuk (60 min)
14:20 Kulturalni (6) – mag.
15:10 Dobre strony (9)
15:30 Dekalog: Trzy – dramat obycz. Polska/Niemcy 1990, reż. Krzysztof Kieślowski (70 min)
16:40 Informacje kulturalne
17:00 Z archiwum i pamięci
18:55 Odrodzenie katedry Notre-Dame – film dok.
20:00 Wstęp do filmu (495)
20:10 Jules i Jim (Jules et Jim) – dramat obyczajowy Francja 1962 (110 min)
22:00 Tygodnik kulturalny
22:55 Zbigniew Wodecki i Mitch & Mitch
23:20 Wstęp do filmu (571)
23:30 Ziemia obiecana – dramat obyczajowy Polska 1975 (170 min)

WARNER TV

07:50 J.A.G. V (20/25)
08:45 Bajer z Bel-Air III
09:40 Poniedziałki na chirurgii
11:30 J.A.G. V (21, 22/25)
13:25 Bajer z Bel-Air III
15:20 Poniedziałki na chirurgii
17:55 Dzień ojca – komedia romantyczna USA 1997
20:00 Dziewczyny w Nowym Jorku – komedia USA 2004
21:45 Miłość jak narkotyk – komedia romant. USA 1997
23:45 W sieci pająka – thriller USA/Niemcy/Kanada 2001
01:45 Ojciec chrzestny II – film sensacyjny USA 1974

PARAMOUNT

09:10 Guru miłości – komedia Wlk. Brytania/Niemcy/USA 08
11:05 Ostatni władca wiatru – film przyg. USA/Wietnam/Wlk. Bryt./Kanada/Dania 2010
13:25 Norbit – komedia romantyczna USA 2007
15:35 Wredne dziewczyny – komedia USA/Kanada 2004
17:50 xXx: Reaktywacja – film sens. USA/Chiny/Kanada 2017
20:00 Świat w ogniu – thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019
22:30 Uprowadzona II – film sensacyjny Francja/USA/Turcja/Wlk. Brytania 2012

HBO

08:10 Wojna o planetę małp – film sens. USA/Kanada/Nowa Zelandia 2017, reż. Matt Reeves (140 min)
10:30 Królestwo niebieskie – dramat hist. Wlk. Bryt./Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/Francja 2005 (140 min)
12:50 Na planie (9) – mag.
13:20 Do granic – dramat obycz. Hiszpania/Belgia 2022 (75 min)
14:35 A Picture of Her – romans USA/Kanada 2023 (85 min)
16:00 Harry Potter i Insygnia Śmierci, cz. 2 – film przyg. Wlk. Brytania/USA 2011 (130 min)
18:10 Saturday Night – biograf. USA 2025, reż. Jason Reitman (110 min)
20:00 Locke – dramat obycz. Wlk. Bryt./USA 2013, reż. Steven Knight (85 min)
21:25 Gerta Schnirch (1) – dramat obycz. Czechy/Niemcy 2026 (85 min)
22:50 Gerta Schnirch (2) – dramat obycz. Czechy/Niemcy 2026 (90 min)
00:20 Jeszcze piękniej – komediodramat Niemcy 2025 (135 min)

CINEMAX

13:10 Trzy dni – komedia Holandia/Belgia 2024
14:35 Siostrzeństwo – komediodramat Francja/Maroko 23
16:15 Twierdzenie Marguerite – dramat obyczajowy Francja/Szwajcaria 2023
18:10 Tuesday – dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2023
20:00 Piękna i bestia – film fantasy Francja/Niemcy/Hiszp. 14, reż. Christophe Gans
21:50 Tornado – film sensacyjny Wlk. Brytania 2025
23:20 Wściekłe psy – dramat kryminalny USA 1992

ROMANCE TV

08:40 Górscy ratownicy (6/6)
09:40 Górski lekarz (2/15)
10:30 Zakonnica i komisarz – komedia Niemcy 2006
12:25 Statek marzeń
14:20 Inga Lindström: Farma nad jeziorem Mälaren – film obyczajowy Niemcy 2004
16:15 Wielki powrót – komedia Niemcy 11, reż. Tomy Wigand
18:05 Górscy ratownicy (6/6)
19:00 Górski lekarz
20:00 Statek marzeń
21:55 Rosamunde Pilcher: Złodziejaskie i kapitan – romans Niemcy 2022
23:50 Górski lekarz

CANAL+ PREMIUM

08:00 Dziewczyńskie historie – film dok. Polska 23
09:00 Ilda – dramat obycz. Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013 (80 min)
10:20 Miasto w blasku – komedia Wlk. Brytania 2025 (90 min)
11:50 Łąpu-Capu
11:55 Wróbel – dramat obycz. Polska 2024, reż. Tomasz Gąssowski (105 min)
13:40 Cat's Eyes (8/8)
14:35 Każda mała rzecz
16:10 W pokoju obok – dramat obycz. Hiszp./USA/Francja 2024 (105 min)
17:55 Inwazja – film dok.
19:25 Łąpu-Capu
19:30 Morderstwo w ambasadzie – film sens. Wlk. Brytania 2025, reż. Stephen Shimek (85 min)
20:55 Aktualności filmowe+
21:00 Brygada II (1/8) – serial sens. Francja 2025
21:55 Na zaginionych ziemiach – film s.f. USA/Kanada/Niemcy/Szwajc. 2025 (100 min)
23:35 Druhny na medal – komedia USA 2024, reż. J. Moorhouse (95 min)
01:10 Siostrzeństwo świętej sauny – film dok.

TVN FABUŁA

09:40 Belle Epoque (9/10)
10:40 Lekarze II (4, 5)
12:40 Prawo Agaty V
14:40 Teraz albo nigdy! (5/13)
15:45 19+ – serial fab. -dok.
16:45 Papiery na szczęście
17:45 Tajna baza – komedia USA 2022, wyk. Owen Wilson
20:00 Zaginione miasto – komedia sens. USA 2022, reż. Adam Nee, Aaron Nee
22:30 Mission: Impossible – Dead Reckoning – Part One – film sensacyjny USA 2023
01:50 Amnezja – film kryminalny USA/Niemcy 2004

AMC

07:45 W obiektywie
07:55 Archaniół (3) – dramat krym. Wlk. Brytania 2005
08:50 Tutanchamon (1, 2, 3) – serial hist. Kanada 2015
14:15 Koniec świata (2, 1/2)
17:50 I uderzył grom – film sensacyjny USA/Czechy/Wlk. Brytania/Niemcy 2005
19:50 Lara Croft: Tomb Raider: Kolebka życia – film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
22:00 Klient – film sens. USA 1994, reż. Joel Schumacher
00:25 Savage Hunt – film przygodowy USA 2025

AXN

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (23/23)
09:40 Castle II (12,13/24)
11:35 Unforgettable: Zapisane w pamięci IV (3,4/13)
13:30 Rekrut V (1,2/22)
15:25 FBI: International (9,10/21) – serial akcji
17:25 Castle II (14,15/24)
19:20 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (14,15/22)
21:05 Sniper: Koniec zabójcy – film sensacyjny USA 2020
23:05 Podziemny krąg – dramat psycholog. USA/Niemcy 99

EPIC DRAMA

08:10 Lekarze na start
09:40 Agenci NCIS XVI (3/24)
10:35 Wszystkie stworzenia duże i małe (5/6) – serial obycz.
11:30 Panna Marple VI (2/3)
13:25 Lekarze na start
14:10 Agenci NCIS XVI (3/24)
15:05 Panna Scarlet V (2/6)
16:15 Morderstwo w małym mieście II – serial krym.
17:05 Sprawy pana Booka (3,4/6) – serial kryminalny
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVI (4/24) – serial krym. USA 2018
21:00 Poirot XII (3/4)
22:55 Sprawy pana Booka

TVN STYLE

08:30 Damy i wieśniaczki. PL
09:30 Życie na kredyt (4, 5)
10:40 Ugotowani (12, 1)
12:45 Kuchenne rewolucje (10, 9) – reality show Polska 17
14:50 Magda gotuje Internet (5, 3) – talk-show Polska 2026
15:50 Będzie pięknie (8/8)
16:50 Jestem z Polski IV (1,2)
18:50 Kuchenne rewolucje
20:50 Rajską posiadłość Pamelii Anderson (6) – real tv
21:50 Jestem z Polski XIV
23:50 Bazyry Europy
00:50 Nagi instynkt przetrwania: Elita IV (7/13) – serial dok.

TVN TURBO

08:45 Wszystko co naj... (10)
09:15 Pomoc drogowa 24h (5)
10:00 Złomowisko PL X
12:00 Nawodowi handlarze (1)
12:45 Samochód marzeń: Kup i zrób (4) – magazyn
13:45 Wojny samochodowe
15:45 Naprawy nie do naprawy
16:30 Mobilni mechanicy (3, 4)
18:00 Raport Turbo (49/28)
18:15 Jeździć, obserwować VI
19:00 Nic do zgłoszenia VI (11)
20:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (49/28)
22:20 Mobilni mechanicy (7, 8)
23:50 Ciężarówka przez Małę – serial dok. Polska 2025

BBC FIRST

08:35 Lewis (5/6)
09:40 Ojciec Brown V (5/15)
10:40 Śmierć pod palmami XIII
11:50 Śmierć z dala od palm III
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:45 Ojciec Brown XI (4/10)
15:45 Lewis (5/6)
16:50 My Life is Murder III
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XIV (1/8) – serial kryminalny
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre
22:00 Powrót do raju II (4/6)
23:05 Tajemnice Brokenwood
01:00 Śmierć pod palmami XIV

FX

08:15 Dr House VII (21/23)
09:10 9-1-1 VIII (8/18)
10:05 Kości XII (8,9/12)
11:55 FBI (6,7/22)
13:45 Castle II (15,16/24)
15:35 Agenci NCIS: Początki (5,6/18) – serial kryminalny
17:25 Tropiciele II (6/20)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami (4,5/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (7,8/22)
22:00 Zabójcze umysły XVIII (3/10) – serial krym. USA 2025
23:10 The Hunting Party (7/10)
00:05 Zabójcze umysły XII (5,6/22) – serial kryminalny

HGTV

08:20 Kupujemy dom na plaży
09:15 Remontujemy dom na plaży IV – serial dok.
10:10 Pomoc! Mój dom to katastrofa (9) – reality show
11:10 Zrobić na remoncie VII
12:05 Na ratunek Las Vegas
13:10 Nieoczywiste miejsca II
14:15 Dorota inspiruje (7)
15:10 Mieszkanie na miarę IV
17:05 Polowanie na ogród VII
18:15 Weekendowa metamorfoza (2, 3) – reality show
20:10 Kolorowa rewolucja III
21:10 Dorota w urzędzie VI
22:40 House Hunters

BBC LIFESTYLE

12:20 Antyki z Francji: na tropie okazji (6) – reality show
13:20 Wielkie brytyjskie wypieki (9) – program rozrywk.
14:30 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (6/8)
15:35 Bake off: zawodowcy (9)
16:40 Zapraszam do stołu: profesjonalści (9)
17:50 Najbardziej tajemnicze domy świata (4)
18:50 Mistrzowie ceramiki (3)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (10) – program rozrywk.
21:00 Ekskluzywne hotele
22:00 Wielkie projekty
23:00 Wstydlive choroby IV

COMEDY CENTRAL

08:25 Przyjaciele III (17–23/25) – serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VI (23,24,1–4/24)
14:35 Młody Sheldon VI (19–21/22) – serial kom.
16:00 Przyjaciele III (24,25,1–5/25) – serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VII (5–10/24) – serial kom.
22:00 The Office PL II (3,4)
23:00 Comedy Club (6, 7)
00:00 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy II (7/10)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex VI (2)
09:15 Rodzinka.pl (10)
09:45 Klan – telenowela
10:20 Ranczo (9/13)
11:15 Ojciec Mateusz 34 (5)
12:15 Rodzinka.pl XIV (4)
13:25 Ojciec Mateusz XXIII
15:20 Komisarz Alex VI (3)
16:10 Na sygnale (10,11)
17:20 Ranczo (10,11/13)
19:25 Ojciec Mateusz XXIII (7) – serial krym. Polska 2020
21:30 Ranczo (12,13/13)
23:35 Ojciec Mateusz XXIII
00:30 Ile waży koń trojański? – komedia Polska 2008, reż. Juliusz Machulski

CANAL+ KUCHNIA

12:25 Gotuj taniej z Jamiem (5)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 Tajemnice indyjskich smaków (2) – program rozrywk.
14:55 Jakubak rozgryza...
15:55 Javier Peña zjada świat
16:55 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (12, 13)
17:50 Jamie Oliver (3, 4)
18:45 m jak mięso (6)
19:10 Jakubak rozgryza... (18)
19:25 m jak mięso (1, 2)
20:15 ABC gotowania – kuchnia hiszpańska (5, 6) – mag.
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (3)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: Australia XI (5/10) – serial dok.
12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Małe i wspaniałe XI
13:55 Cudotwórcy VII (15)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI (6/10) – serial dok.
16:00 Małe-wielkie zmiany
17:00 Kupcie sobie zamek! (15)
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Australia XI – serial dok.
20:10 Daleko od miasta X (5,6)
21:00 Cudotwórcy VII (16)
22:00 Wiekiste domy do liftingu (1, 2) – reality show

PLANETE+

11:25 Estonia z góry
12:35 360° – świat bez granic
13:45 Życie na krawędzi przetrwania (2, 3) – film dok.
15:50 Niezwykłe podróże kolejną VIII (5/7) – serial dok.
16:55 Premiera: 360° – świat bez granic XI – serial dok.
18:00 Świat z góry XI (8/14)
18:40 Rolnictwo przyszłości
19:45 Felix Kersten
20:50 Niezwykłe podróże kolejną V (1/5) – serial dok.
22:00 Premiera: Dolly Parton dobra na wszystko – film dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Zapomniane kopalnie złota (3/8) – serial dok.
10:00 Klan z Alaski II (11/16)
11:00 Pojedynki Eda Stafforda II (3/6) – serial dok.
12:00 Fani czterech kółek (2/8)
13:00 Nagi instynkt przetrwania IV (6,7/16) – serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Łowcy opali VIII (7/20)
17:00 Celnicy na straży Europy V (12,13/23) – serial dok.
18:00 Zawodowcy: drwale II
19:00 Złomowisko PL VII
21:00 Truckerki III
22:00 Hazardziści II (5/8)
23:00 Ed Stafford: inicjacja (2)

TVP HISTORIA

10:55 Alternatywy 4 (8/9)
13:30 Podziemne Włochy (8/8)
14:35 Wszystkie wojny Rosji
15:35 Królowie
16:10 Sensacje XX wieku
17:05 Żołnierz Rzeczypospolitej – film dok.
18:10 Wojownicy czasu
18:50 Odnależć zaginione (1)
19:15 Czas honoru (1/13)
20:15 Odkryć tajemnice VII – serial dok. Wlk. Brytanii 2021
21:15 Ptasiek – dramat psychologiczny USA 1984
23:20 Lombardzista – dramat obyczajowy USA 1964

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Jak to wyjaśnić III (5/20)
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3/10)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Pogromca tajemnic III
17:10 Tajne kryjówki dyktatorów (3/6) – serial dok.
18:10 Straż graniczna: USA III
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Tajne kryjówki dyktatorów (2/6) – serial dok.
21:00 Starożytni kosmici XVII
22:00 Kursk: pierwsza katastrofa Putina (2/2) – serial dok.
23:00 UFO: szlakiem bliskich spotkań (9/9) – serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Szlakiem przeklętych miejsc (4/5) – serial dok.
13:00 UFO: przełomowe śledztwa II (1/6) – serial dok.
14:00 Strzegąc granic XII
15:00 Morski patrol: Hiszpania
16:00 Starożytne Ameryki
18:00 Hitler: siła dyktatury
19:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II
20:00 Katastrofa w przestworzach XXI (8/10) – serial dok.
21:00 Żelazna kurtyna (2,3/3)
23:00 Kluczowe tygodnie wojny – serial dok. Australia 20

FOCUS TV

08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo – pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XI
12:00 Wraki, które zmieniły świat (4/10) – serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: taktyka i uzbrojenie
16:00 Kryptonim szef VII
18:00 Rolnicy. Podlasie VI (29)
20:00 Galileo – pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (1,2/3)
00:00 Korea Północna: w gło- wie dyktatora – serial dok.

BBC EARTH

12:15 Planeta doskonała (3/5)
13:20 Fenomeny współczesnego życia (5/6) – serial dok.
14:30 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu III (2)
16:30 Królestwo zwierząt
17:35 Malownicze trasy kolejowe II – serial dok.
18:35 Rajskie ptaki – film dok.
19:45 Tajlandia z Sue Perkins
20:45 Azja: kulisy produkcji
20:55 Życie na pustkowiu: powroty III (11/11) – serial dok.
21:55 W okowach mrozu IX
22:55 Burze widziane z góry
23:55 Zabójcza pogoda V

POLSAT VIASAT HISTORY

12:35 Military ranking (4/10)
13:45 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty – serial dok.
14:55 Sekretne życie rzymskich cesarzy – film dok.
16:15 Pompeje: nowe wykopaliska (4) – serial dok.
17:30 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (8/8)
18:40 Linie frontu – serial dok.
19:50 Military ranking (4/10)
21:00 Tajemnice królów Wiktorii – film dokumentalny
22:15 Królowe, które zmieniły świat (4/6) – serial dok.
23:15 Sisi: zabójstwo cesarowej – film dok. Niemcy 2018

Od A do Z

CONAN BARBARZYŃCA ★★

film przyg., USA/Hiszpania/
Meksyk 1982, reż. John Milius,
Marcus Nispel, wyk. Arnold
Schwarzenegger, James Earl
Jones, Max von Sydow

23:20 | cinemax

Bajkowy heros w walce ze złem całego świata: klucz do sławy i gwiazdorskiej pozycji Arnolda Schwarzeneggera, a przy okazji kamień milowy w rozwoju gatunku, który uruchomił lawinę podobnych opowieści.

CWAŁ ★★★★★

komedja, Polska 1995,
reż. Krzysztof Zanussi,
wyk. Maja Komorowska,
Bartosz Obuchowicz, Karolina
Wajda

23:50 | tvp historia

Krzysztof Zanussi o polskim stalinizmie na przykładzie kobiety o barwnym życiorysie, która świadomie wybrała dwójmyślenie. Zabawne i gorzkie zarazem. Maja Komorowska - wspaniała.

DETEKTYW MONK:**OSTATNIA SPRAWA ★★**

komedja kryminalna, USA 2023,
reż. Randall Zisk, wyk. Tony
Shalhoub, Traylor Howard,
Jason Gray-Stanford

20:00 | hbo

Po 15 latach przerwy powraca detektyw z zaburzeniami obsesyjno-kompulsywnymi, by wyjaśnić zagadkę, dlaczego jego pasierbica została wdową zanim zdążyła wziąć ślub.

KRYTYCZNA GODZINA ★★

film akcji, USA/Wlk. Brytania
2019, reż. Steven C. Miller,
wyk. Aaron Eckhart, Courtney
Eaton, Ben McKenzie

23:50 | tvp 1

Policjant zabija porywacza, zanim odzyskał porwaną córkę szefa. Brat zabitego pała żądzą zemsty i tylko blogerka, która śledzi każdy krok policjanta, może pomóc w odnalezieniu uprowadzonej.

LUCY ★★

film s.f., Francja/Niemcy/Tajwan/Kanada 2014, reż. Luc Besson, wyk. Scarlett Johansson, Morgan Freeman, Min-sik Choi

23:35 | polsat

Luc Besson potrafi: przemycająca narkotyki kobieta ulega zatruciu środkiem, który uruchamia drzemiące w mózgu rezerwy, co owocuje nie tylko starciem z mafią, ale też przekazaniem potężnej wiedzy naukowcom.

Dzień patriotów

FOT. KAREN BALLARD / CBS FILMS INC. AND LIONSGATE FILMS INC.

FILM SENS.

USA/HONGKONG 2016, REŻ. PETER BERG, WYK. MARK WAHLBERG, KEVIN BACON, MICHELLE MONAGHAN

MOJE WIELKIE GRECKIE**WESELE II ★★**

komedja, USA/Kanada 2016,
reż. Kirk Jones, wyk. Nia
Vardalos, John Corbett,
Michael Constantine

22:50 | tvp 2

Nia Vardalos powraca do swego wielkiego przeboju: wychodzi na jaw, że para greckich emigrantów, która doczekała się dzieci i wnuków w Stanach, do tej pory żyła bez oficjalnego ślubu. Czas to nadrobić.

NOTTING HILL ★★

komedja romantyczna,
Wlk. Brytania/USA 1999,
reż. Roger Michell, wyk. Julia
Roberts, Hugh Grant, Hugh
Bonneville

19:00 | canal+ premium

Richard Curtis wraca do ogranych tematów: tkwiący po uszy w rzeczywistości londyński księgarz oczarowuje bujającą w obłokach amerykańską gwiazdę filmową. Krzepi i bawi.

OSTATNI**POJEDYNEK ★★**

thriller, USA/Wlk. Brytania
2021, reż. Ridley Scott,
wyk. Matt Damon, Adam Driver,
Jodie Comer

23:25 | hbo

Jesień średniowiecza oczami Ridleya Scotta: w XIV-wiecznej Francji oskarżona o zdradę kobieta pcha swego męża do obrony jej honoru w pojedynku, rozstrzygającym o winie i karze, z dawnym przyjacielem.

PRAKTYKANT ★★

komedja, USA 2015,
reż. Nancy Meyers, wyk. Robert
De Niro, Anne Hathaway, Rene
Russo

21:45 | tvn

Robert De Niro jako siedemdziesięcioletnik, który korzysta z oferty dla trzeciego wieku i podejmuje pracę w modowym portalu internetowym, gdzie jego obecność okazuje się niezbędna. Jakże krzepiące.

SKAZANI**NA SHAWSHANK ★★★★★**

dramat psychologiczny,
USA 1994, reż. Frank
Darabont, wyk. Tim Robbins,
Morgan Freeman, Bob
Gunton

22:55 | tvn 7

Stephen King inny niż zwykle: jak przetrwać ciężkie więzienie i ocalić siebie? Plus popisowe partie Tima Robbinsa i Morgana Freemana oraz siedem zasłużonych nominacji do Oscara.

SZTUKA PIĘKNEGO**ŻYCIA ★★★★★**

komedja, Wlk. Brytania/Francja
2024, reż. John Crowley,
wyk. Andrew Garfield,
Florence Pugh, Grace
Delaney

23:10 | canal+ premium

Pogodna opowieść o tzw. zwykłych ludziach, mieszkających w Londynie i prowadzących sielankową egzystencję do chwili, kiedy nie usłyszą nowotworowej diagnozy. A wtedy ich związek nabiera nowych barw.

21:25 | tvp 1

★★★★★

Oparte na faktach.

W kwietniu 2013 roku podczas Maratonu Bostońskiego w tłumie kibiców na mecie wybuchają dwie bomby. Trzeba jak najprędzej unieszkodliwić sprawców, zanim uderzą ponownie.

MYZ

SZTUKA ZBRODNI ★★

film krym., USA/Wlk. Brytania/
Niemcy 2020, reż. Danis
Tanović, wyk. Jeffrey Dean
Morgan, Famke Janssen,
Cush Jumbo

20:10 | ale kino+ hd

Nowojorski detektyw w asyście skandynawskiej krytyczki sztuki prowadzi śledztwo w sprawie brutalnej śmierci swej córki w podróży poślubnej – niejedyną, która zginęła w podobnych okolicznościach.

TOMB RAIDER ★★

film przyg., Wlk. Brytania/USA
2018, reż. Roar Uthaug,
wyk. Alicia Vikander, Dominic
West, Walton Goggins

22:10 | tv puls

Alicia Vikander zakłada kostium Angeliny Jolie, by przypomnieć bohaterkę popularnej gry: córka ekscentrycznego podróżnika (i finansowego magnata) wyrusza na poszukiwanie zaginionego przed laty ojca.

WOJNA ★★

dramat wojenny, Dania/Francja
2015, reż. Tobias Lindholm,
wyk. Pilou Asbæk, Tuva
Novotny, Søren Malling

20:00 | tvp kultura

Przebywając na misji w Afganistanie, znajdujący się wraz ze swoim oddziałem w zasadzce duński podoficer podejmuje decyzję, która ratuje życie żołnierzy, ale jego samego może postawić przed sądem.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3 I**

06:20 Balans bieli (125)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1154)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:55 Ranczo VIII (6/13)
09:50 Komisarz Alex XXIII (2)
10:50 Ojciec Mateusz VI (9/13) – serial krym. Polska 11
11:45 O jeden most za daleko – dramat wojenny Wlk. Brytania/USA 1977, reż. Richard Attenborough, wyk. Sean Connery, Dirk Bogarde, Anthony Hopkins
16:05 Dziedzictwo – serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Telexpress
17:35 Żona dla Polaka (8) – reality show Polska 2025
18:40 Jaka to melodia? (5851)
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:25 Krew z krwi III (8) – serial sens. Polska 2024, wyk. Bartłomiej Topa
21:25 Dzień patriotów (Patriots Day) – film sens. USA/Hongkong 2016, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg, Kevin Bacon (140 min)
23:45 Krytyczna godzina (Line of Duty) – film akcji USA/Wlk. Brytania 2019, reż. Steven C. Miller, wyk. Aaron Eckhart (100 min)
01:25 Sprawdzamy (112)

MEZZO

08:00 Filharmonicy Berlińscy, Claudio Abbado: Beethoven, Brahms, Dvořák, Verdi – muzyka klasyczna Włochy 2002
10:00 Richard Wagner: Zygryd – opera Szwajcaria 2024, reż. Michael Beyer
14:05 Intermezzo
14:35 Madeleine Peyroux w Grand-Théâtre w Bordeaux
16:05 Young Euro Classic 2025: European Union Youth Orchestra – muzyka klasyczna
17:45 Grigorij Sokolow w Filharmonii Berlińskiej: Schubert, Beethoven, Rameau
20:30 R. Wagner: Götterdämmerung – opera Szwajc. 2024, reż. Michael Beyer
01:05 Elisabeth Leonskaja, Quatuor Danel: Chostakowitch, Weinberg – Théâtre du Capitole, Toulouse – muzyka klas.

TVP2 **D3 I**

05:15 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7479) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7479) – mag. Polska 2026
12:10 Postaw na milion (375)
13:05 Panna młoda (33/34)
14:00 Familiada (3107)
14:35 Koło fortuny (2093)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (9) – show
16:20 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda (34/34) – serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (953)
18:50 Słowo na niedzielę (1152) – program religijny
19:00 Informacje kulturalne (4154) – mag. kulturalny
19:25 Rodzinka.pl XVII (13) – serial kom. Polska 2025, wyk. Małgorzata Kożuchowska

20:30 The Voice Kids (1, 2) – program rozrywkowy Polska 2026
22:50 Moje wielkie greckie wesele II (My Big Fat Greek Wedding 2) – komedia USA/Kanada 2016, reż. Kirk Jones, wyk. Nia Vardalos, John Corbett (105 min)
00:35 Wiek Adaline (The Age of Adaline) – melodramat USA/Kanada 2015, reż. Lee Toland Krieger, wyk. Blake Lively (120 min)

PULS 2

08:00 Kacze opowieści
08:35 Panda i banda – film animowany USA/Rosja 2019
10:05 Śnieżna paczka – film animowany Wlk. Brytania/USA/Kanada/Chiny/Japonia/Korea Północna/Włochy 2019
12:00 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (6, 7, 8)
13:45 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (1, 2)
15:50 Nowe szaty cesarza – film fantasy Niemcy 2010
17:20 Rumpelszyk – film fantasy Niemcy/Austria 2007
19:00 O czym dzisiaj marzą zwierzęta – film animowany RPA/Australia/USA 2020
20:55 Grzeczne dziewczyny tego nie robią – komedia USA 20
22:50 The Hurt Locker. W pułapce wojny – dramat woj. USA 08, reż. Kathryn Bigelow

POLSAT **D3 I**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień – magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2633)
11:30 Krudowie – film animowany USA 2013, reż. Kirk DeMico, Chris Sanders
13:35 Maski Zorro (The Mask of Zorro) – film przyg. USA/Meksyk/Niemcy 1998, reż. Martin Campbell, wyk. Antonio Banderas, José María de Tavira (180 min)
16:35 Faceci w czerni III (Men in Black III) – film s.f. USA 2012, reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Will Smith, Tommy Lee Jones, Josh Brolin, Jemaine Clement, Emma Thompson (135 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy – program publicystyczny
19:36 Sport – Polska 2026

19:55 Polsat Hit
Festiwal 2025 – festiwal Polska 2025
23:35 Lucy – film s.f. Francja/Niemcy/Tajwan/Kanada 2014, reż. Luc Besson, wyk. Scarlett Johansson, Morgan Freeman, Min-sik Choi, Pilou Asbæk (105 min)
01:20 W lesie dziś nie zasnie nikt 2 – horror Polska 2021, reż. Bartosz M. Kowalski, wyk. Zofia Wichtacz, Julia Wieniawa (140 min)

TV4

07:00 Galileo
09:05 Jesteśmy Dla Dzieci (318) – mag. Polska 2026
09:30 A na deser... (1) – mag.
09:35 Miodowe lata III (4/13) – serial kom. Polska 1999
10:20 Galileo – program popularnonaukowy Polska 25
12:25 Gra dla dwojga – thriller USA/Niemcy 2009, reż. Tony Gilroy, wyk. Julia Roberts, Clive Owen, Paul Giamatti, Tom Wilkinson, Tom McCarthy
14:55 Policjanci i policjanci XXIII (56–60) – serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XIX (49–52/52) – serial krym. Polska 2025, wyk. Marek Włodarczyk
00:15 Gwiazdy kabaretu (36, 37) – kabaret i satyra
02:25 STOP Drogowka (374)

TVN **D3 I**

05:15 Jak to jest zrobione? X
05:55 Uwaga! (7932) – mag. reporterów Polska 2026
06:10 Kuchenne rewolucje: Kępnio – „Kulinarna Warszawa” XXV (14)
07:10 Magda gotuje Internet (8) – talk-show Polska 2026
07:45 Dzień Dobry TVN (5640)
11:30 Na Wspólnej – serial obyczajowy Polska 2026
13:05 Studio Pucharu Świata
13:30 Loty narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Bad Mitterndorf (na żywo)
15:35 Studio Pucharu Świata
16:05 Kot w butach (Puss in Boots) – film anim. USA 2011, reż. Chris Miller (110 min)
17:55 Kuchenne rewolucje: Gorzów Wielkopolski 30 (11) – reality show Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 Mam Talent! (2) – program rozrywkowy Polska 2026
21:45 Praktykant (The Intern) – komedia USA 2015, reż. Nancy Meyers, wyk. Robert De Niro, Anne Hathaway (145 min)
00:10 Liga sprawiedliwości (Justice League) – film fantasy USA/Wlk. Brytania/Kanada 2017, reż. Zack Snyder, wyk. Ben Affleck, Henry Cavill (150 min)

METRO **D3 I**

07:00 Zapukaj do moich drzwi
09:00 SOS. Ekipy w akcji
11:00 Polowanie na kuchnie (1) – reality show Polska 2016
11:45 Dorota was urządzi VI (1,4/12) – serial dok. Polska 17
13:20 Andrzej Bargiel – Śnieżna Pantera – serial dok.
14:20 Lotnisko II (7/8)
15:20 Magda gotuje Internet
15:50 Milionerzy (743, 744)
17:00 Mam Talent! (1) – program rozrywkowy Polska 2026
19:00 Farma Clarkson (2/8)
20:10 Odwrócenie – serial sens. Polska 2007, wyk. Robert Więckiewicz, Artur Żmijewski
22:20 Batman Forever – film fantasy USA/Wlk. Brytania 1995, reż. Joel Schumacher, wyk. Val Kilmer, Jim Carrey
00:35 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII (5) – serial dok.

TV PULS **D3 I**

06:00 Kobra – oddział specjalny XVI (2,14,6/15) – serial sensacyjny Niemcy 2011
09:00 Taki jest świat (9)
09:25 Wojciech Cejrowski. Boso – Meksyk/Paragwaj (3)
09:55 Lombard. Życie pod zastaw IX – serial obyczajowy Polska 21, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski, Michał Chorośński, Jerzy Górski, Agata Szafrńska. Magda i Eryk to zakochani 25-latkowie, których różni status materialny. Ojciec Magdy nie zgadza się na jej związek z biednym chłopakiem, więc para decyduje się wyjechać i żyć gdzie indziej.

20:00 Conan Barbarzyńca 3D (Conan the Barbarian) – film przyg. USA/Bułgaria/Niemcy/Indie 2011 (130 min)
22:10 Tomb Raider – film przyg. Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Roar Uthaug, wyk. Alicia Vikander (150 min)
00:40 Kickboxer: Zemsta (Kickboxer: Vengeance) – film sens. USA 2016, reż. John Stockwell (100 min)
02:20 Taki jest świat (9)

TVN7 **D3 I**

06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie VI – serial dok.
06:55 Batwheels (16,17/38)
07:25 Alvin i wiewiórki: Wielka wyprawa – film anim. USA 2015, reż. Walt Becker
09:15 Ukryta prawda (40,41/60) – serial fab.-dok.
11:20 Mówię Wam (3)
12:30 Ukryta prawda (42/60)
13:30 Detektywi (24/56)
14:30 The Floor (9, 10)
15:45 Pogromcy chaosu (8)
16:50 Ostatni władca wiatru (Le dernier maître de l'air) – film przygodowy USA/Wietnam/Wlk. Brytania/Kanada/Dania 2010 (130 min)
19:00 Idź na całość (4)

20:00 Władca Pierscieni. Pierscień władzy (1,2/8) – serial przygodowy USA 2022, wyk. Amelie Child Villiers
22:55 Skazani na Shaw-shank (The Shawshank Redemption) – dramat psycholog. USA 1994, reż. Frank Darabont (175 min)
01:50 Inni ludzie – dramat obycz. Polska/Francja 2021, reż. Aleksandra Terpińska, wyk. Jacek Beler (125 min)

STOPKLATKA

- 08:00** Komisarz Rex VIII (12,10/13) – serial sens.
- 10:00** Hudson i Rex III (12,13/16) – serial krym.
- 12:00** K-911 – komedia sens. ******* USA 1999, reż. Charles T. Kanganis, wyk. Jim Belushi (115 min)
- 13:55** Przegląd w krainie stoni – film przygodowy Kanada/RPA 2017 (115 min)
- 15:50** Ostatni pociąg z Gunhill (Last Train from Gun Hill) – western USA 1959, reż. John Sturges, wyk. Kirk Douglas (120 min)
- 17:50** Stawka większa niż życie (5/18)
- 20:00** Ostatni bastion (The Last Castle) – film sens. ****** USA 2001, reż. Rod Lurie, wyk. Robert Redford, James Gandolfini, Mark Ruffalo (170 min)
- 22:50** Więzień Brubaker ******** (Brubaker) – dramat USA 1980, reż. Stuart Rosenberg, wyk. Robert Redford (175 min)
- 01:45** Wykłęty – dramat woj. ****** Polska 2017, reż. Konrad Łęcki, wyk. Wojciech Niemczyk (140 min)

KINO POLSKA

- 08:10** Reksio – serial anim.
- 08:55** Stawiam na Tolka Banana (1,2/7)
- 10:20** Polska Kronika Filmowa 48B/66 – film dok. Polska 1966
- 10:45** Polska Kronika Filmowa 22B/60 – reportaż Polska 1960
- 11:00** Paragon, gola! – komedia Polska 1969, reż. S. Jędryka
- 13:10** Joanna – dramat wojenny Polska 2010, reż. Feliks Falk
- 15:45** Piłsudski – film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc, Magdalena Boczarzka
- 18:00** Rozmowy kontrolowane – komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym
- 20:00** Bo we mnie jest seks – film biograficzny Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska, Leszek Lichota
- 22:05** Sługi boże – thriller Polska 2016, reż. Mariusz Gawryś, wyk. Bartłomiej Topa, Julia Kijowska, Henryk Talar
- 00:05** Ziarno prawdy – thriller Polska 2015, reż. Borys Lankosz, wyk. Robert Więckiewicz, Jerzy Trela
- 02:40** Syberjada polska – dramat historyczny Polska/Rosja 2013, reż. Janusz Zatorski, wyk. Urszula Grabowska

ALE KINO+

- 08:10** Ida – dramat obycz. ********* Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013 (105 min)
- 09:55** Siła przetrwania ******** (Miracle on the Mountain) – film przyg. USA 2017, reż. Scott Waugh (120 min)
- 11:55** Marokańskie wakacje (Ocho apellidos marroquís) – komedia Hiszpania 2023 (125 min)
- 14:00** Między światami ******** (Rabbit Hole) – dramat obycz. USA 2010, wyk. Nicole Kidman (115 min)
- 15:55** Patience (5,6/6)
- 18:00** Tunel (Tunnelen) ******** – film katas. Norwegia 2019, reż. Pål Øie, wyk. Thorbjørn Harr (130 min)
- 20:10** Sztuka zbrodni (The Postcard Killings) – film krym. USA/Wlk. Bryt./Niemcy 2020, reż. Danis Tanović (130 min)
- 22:20** Niebezpieczna miłość ******** – thriller Francja/Belgia 2024, reż. Anne Le Ny, wyk. Omar Sy (110 min)
- 00:10** Podwójna tożsamość ******** (The Death and Life of Bobby Z) – film sens. USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld (105 min)

POLSAT FILM

- 12:05** Jumanji – komedia USA 1995, reż. Joe Johnston
- 14:15** Klik: i robisz, co chcesz – komedia USA 2006
- 16:35** Minionki: Wejście Gru – film anim. USA/Francja 2022
- 18:25** Piraci z Karaibów: zemsta Salazara – film przyg. USA/Australia/Wlk. Bryt./Kanada 2017, wyk. Johnny Depp
- 21:00** Battleship: Bitwa o Ziemię – film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg
- 23:45** Morbius – film akcji USA 2022, reż. Daniel Espinosa
- 01:55** Ślad II (22/36)

KINO TV

- 07:30** Stawka większa niż życie – serial wojenny
- 09:50** Max – film przyg. USA 15
- 12:00** Zaginione miasto Z – film biograficzny USA 2016
- 15:00** Dobry rok – komediodramat USA/Wlk. Brytania 06
- 17:35** Cztery wesela i pogrzeb – komedia romant. Wlk. Bryt. 1994, reż. Mike Newell
- 20:00** Sędzia Dredd – film s.f. USA/Hol./Wlk. Brytania 1995
- 22:00** Hulk – film sens. USA 03, reż. Ang Lee, wyk. Eric Bana
- 00:55** Łowca błyskawic (Ryzykowna gra, Saperzy, Saper) – film sens. USA 1999

TVP KULTURA

- 09:30** Informacje kulturalne
- 10:00** Ruchomy zamek ******** Hauru – film anim. Japonia 2004 (130 min)
- 12:10** Lino Ventura. Portret intymny – film dok.
- 13:15** Nad Niemnem (3,4/4) – serial obycz. Polska 86
- 15:20** Wydarzenie aktualne
- 15:55** Magia irańskiego jedwabiu – film dok.
- 16:55** Tamte lata, tamte dni
- 17:35** Stromboli, ziemia ****** Boga (Stromboli, terra di Dio) – film psychologiczny Włochy/USA 1950, reż. Roberto Rossellini (110 min)
- 19:25** 20 x 20 Lat TVP Kultura (9) – rozmowa
- 20:00** Wojna (Krigen) ******** – dramat wojenny Dania/Francja 2015, reż. Tobias Lindholm, wyk. Pilou Asbæk, Tuva Novotny, Søren Malling (125 min)
- 22:05** Muse: Drones World Tour – film dok.
- 23:45** Jules i Jim (Jules et Jim) ******** – dramat obycz. Francja 1962, reż. François Truffaut, wyk. Jeanne Moreau, Oskar Werner, Henri Serre (120 min)
- 01:45** Tamte lata, tamte dni

WARNER TV

- 10:05** Walentynkowa połówka – dramat miłosny USA/Kan. 20
- 11:50** Dzień ojca – komedia romantyczna USA 1997
- 13:50** Superman II – film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 80
- 16:25** Rodzinne rewolucje – komedia romant. USA 2014
- 18:40** Licencja na miłość – komedia romantyczna USA/Australia 2007, reż. Ken Kwapis
- 20:25** Taxi II – komedia sensacyjna Francja 2000
- 22:00** Wrogie niebo II (2,3/10)
- 23:50** Oszukać przeznaczenie – horror USA/Kanada 2000

PARAMOUNT

- 08:00** Dziewczyny z farmy – film obycz. Wlk. Brytania/Francja 1998, reż. David Leland
- 10:40** Wredne dziewczyny – komedia USA/Kanada 2004
- 12:45** Norbit – komedia romantyczna USA 2007
- 14:55** Iluzja – thriller USA/Francja 13, reż. Louis Leterrier
- 17:20** Iluzja II – thriller USA/Hongkong 16, reż. Jon M. Chu
- 20:00** Uprawdżona III – film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton
- 22:30** Świat w ogniu – thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bulgaria 2019

HBO

- 09:30** Andrea Bocelli: Because I Believe
- 11:15** DJ Ahmet – komedia Czechy/Serbia/Chorwacja 25 (100 min)
- 12:55** Jeszcze piękniej ******** – komediodramat Niemcy 25, reż. Karoline Herfurth (135 min)
- 15:10** Yesterday – komedia ******** Wlk. Brytania/Chiny/Japonia/USA 2019, reż. Danny Boyle (115 min)
- 17:05** Fantastyczny Pan Lis ******** – film anim. Wlk. Bryt./USA 2009 (85 min)
- 18:30** Piraci! – film animowany Wlk. Brytania/USA 2012 (90 min)
- 20:00** Detektyw Monk: Ostatnia sprawa ******** – komedia kryminalna USA 2023, reż. Randall Zisk (95 min)
- 21:35** Priscilla – film biograficzny USA/Włochy/Wlk. Brytania 2023, reż. Sofia Coppola (110 min)
- 23:25** Ostatni pojedynek ******** – thriller USA/Wlk. Brytania 2021 (150 min)
- 01:55** Obecność IV: Ostatnie namaszczenie – horror USA/Wlk. Brytania/Kanada 2025 (130 min)

CINEMAX

- 11:35** Tuesday – dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2023
- 13:25** Czas mroku – dramat hist. USA/Wlk. Brytania 2017
- 15:30** Teoria wszystkiego – film biograficzny Wlk. Brytania/Japonia 2014
- 17:30** Transformers: Ostatni Rycerz – film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay
- 20:00** Wścig z czasem – film s.f. USA 11, reż. Andrew Niccol
- 21:50** Komando – film sens. USA 1985, reż. Mark L. Lester
- 23:20** Conan Barbarzyńca – film przyg. USA/Hiszpania 82

ROMANCE TV

- 07:45** Górszy ratownicy
- 12:30** Rosamunde Pilcher: Materiał, z którego wykonane są marzenia – romans Niemcy 2021, reż. Karola Meeder
- 14:25** Statek marzeń
- 16:15** Pułapka chłopaka – komedia romant. USA 2023
- 18:05** Malibu – Pocatuj żabę – komedia romant. Niemcy 2023, reż. Luise Brinkmann
- 20:00** Kryminał z Bolzano – serial krym. Niemcy 2015
- 21:55** Agatha Christie: Kryminalne zagadki: Dopóki śmierć nas nie rozłączy (6) – film krym. Francja/Szwajcaria 2022

CANAL+ PREMIUM

- 08:00** W stronę słońca
- 09:35** Łapu-Capu
- 09:50** Trolle – film anim. USA/Indie/Wlk. Brytania/Niemcy 2016 (90 min)
- 11:20** Robin i obrońcy królestwa – film przyg. Wlk. Brytania/Irlandia 2025 (100 min)
- 13:00** Warcraft: początek – film fantasy USA/Chiny/Kanada/Japonia 2016 (120 min)
- 15:00** Premierowa jazda
- 15:15** Mamma Mia! – komedia muz. USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008 (110 min)
- 17:05** Ultimatum Bourne'a ******** – film sens. USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
- 19:00** Notting Hill – komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1999, reż. Roger Michell (120 min)
- 21:00** Chopin, Chopin! – dramat obycz. Polska 2025, reż. Michał Kwieciński, wyk. Eryk Kulm (130 min)
- 23:10** Sztuka pięknego życia ******** – komedia Wlk. Brytania/Francja 2024 (110 min)
- 01:00** Armor – film sens. ****** USA 2024, reż. Justin Routt (95 min)

TVN FABUŁA

- 07:30** Singielka – telenowela
- 08:35** Brzydula – serial obycz.
- 10:20** Wredne dziewczyny II – komedia USA 2011
- 12:30** Gremliny II – film s.f. USA 1990, reż. Joe Dante
- 14:45** Batman – film s.f. USA/Wlk. Brytania 1989
- 17:25** Powrót Batmana – film fantasy USA/Wlk. Brytania 92
- 20:00** Chłopi – film anim. Polska/Serbia/Litwa 2023
- 22:25** Sex Story – komedia romant. USA/Wlk. Brytania 2011, reż. Ivan Reitman
- 00:40** Tammy – komedia USA 13

AMC

- 09:25** Czarne złoto – film przygodowy USA 2002
- 11:15** Osaczeni – film sens. USA/Wlk. Bryt./Niemcy 1999
- 13:30** Powiedz „tak” – komedia romant. USA/Niemcy 2001
- 15:30** Equilibrium – film s.f. USA 2002, reż. Kurt Wimmer
- 17:35** Dzień zagłady – film katastroficzny USA 1998
- 19:55** Daredevil – film sens. USA/Szwajcaria 2003
- 22:00** Droga smoka – film sensacyjny Hongkong 1972
- 00:00** Krwawa rozgrywka – film akcji Chiny/Hongkong/USA 2017, reż. Leo Zhang

AXN

08:10 FBI VI (6/13)
09:10 FBI: Most Wanted III (18/22) - serial krym.
10:05 Detektyw Monk II (14-16,1,2/16) - serial krym.
15:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (1-5/25)
20:00 Pogromcy duchów - komedia sensacyjna USA 1984, reż. Ivan Reitman
22:20 Jumanji - komedia USA 1995, reż. Joe Johnston
00:15 John Wick 4 - film sens. USA/Niemcy 2023, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves

EPIC DRAMA

08:45 Detektyw Murdoch XVII (17/24) - serial kryminalny
09:40 Panna Marple V (3,4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 10
13:30 Morderstwo w małym mieście (6,7,8/8) - serial krym.
16:05 Agenci NCIS XVIII (16,1,2/16) - serial krym.
18:50 Panna Scarlet VI - serial krym. Wlk. Brytania 2026
21:00 Próba niewinności (1,2/3) - miniserial Wlk. Brytania 2018, wyk. Anna Chancellor, Anthony Boyle
22:55 Poirot XI (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2008
00:55 Panna Marple V (3/4)

TVN STYLE

11:30 Kuchenne rewolucje (1)
12:30 Jestem z Polski XIII - serial dok. Polska 2024
15:30 Ostre cięcie (9, 10) - reality show Polska 2019
17:00 Bitwa o gości (4)
18:00 Magda gotuje Internet (5, 4) - talk-show Polska 2026
19:05 Kuchenne rewolucje (13, 14) - reality show PL 2018
21:05 Miasta świata w jeden weekend II - serial dok.
22:05 Wakacje dla bogaczy (3/8) - serial dok. Australia 24
23:15 Nagi instynkt przetrwania: Elita (8,9/10)

TVN TURBO

08:30 Nic do zgłoszenia VI
09:30 Naprawy nie do naprawy (8) - mag. motoryzacyjny
10:15 Moto kombi (9)
11:00 Ciężarówką przez Malezję (8) - serial dok.
12:00 Wojny samochodowe (9)
13:00 Z drugiej ręki (1-6)
17:30 Ciężarówką przez Stany III (1,2,3,4/10)
20:30 Ciężarówką przez Stany III (5,6/10) - serial dok.
22:00 Zawodowi handlarze (15) - mag. motoryzacyjny
22:50 Z drugiej ręki (10)
23:35 Nic do zgłoszenia VI (11)
00:35 Jeździć, obserwować VI

BBC FIRST

08:30 Moja rodzinka III (13/14)
09:10 Duchy (1,2/6)
10:25 Morderstwa w Midsomer
12:15 Ojciec Brown (9,1,2/10)
15:20 Zagadki doktora Blake'a
17:45 Death Valley (4/6)
18:45 Powrót do raju II (4/6)
19:55 Śmierć pod palmami XIV (2/8) - serial kryminalny
21:00 Punkt wrzenia (3, 4/4) - miniserial Wlk. Brytania 2023
23:25 Zbrodnie Saint-Pierre - serial krym. Kanada 2025
00:20 Śmierć pod palmami XIV (2/8) - serial kryminalny

FX

08:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (22,23/25)
10:40 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (22,23,1,2/23)
14:20 Tropiciele III (3)
15:15 Genialna Morgan (8/13)
16:10 Szklana pułapka - film akcji USA 1988
18:50 Ghost Rider - film sens. USA/Australia 2007
21:05 Strzałnik - thriller USA 2006, reż. Clark Johnson, wyk. Michael Douglas
23:20 Liberato - film sensacyjny USA/Francja 1992
01:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami (4/24) - serial krym.

HGV

08:00 Najdroższe rezydencje Ameryki (2,3/8) - serial dok.
10:00 Na ratunek Las Vegas (5) - reality show USA 2025
11:00 Poszukiwacze domów - domy nad wodą - serial dok.
12:05 Odlotowy ogród (5, 6, 7)
13:45 Patent na dom (3, 4, 1)
16:40 House Hunters (2-5) -
18:55 Zgłoś remont (2)
19:55 Weekendowa metamorfoza (4, 6) - reality show
21:45 Mieszkanie na miarę IV (4) - serial dok. Polska 2023
23:40 Podzieleni projektami (8,9) - serial dok. USA 2025

BBC LIFESTYLE

09:05 Wielkie amerykańskie wypieki (6) - program rozrywk.
10:20 Antyki z Francji: na tropie okazji (7, 8) - reality show
12:20 Ekskluzywne hotele
13:20 Mistrzowie szycia (5)
14:30 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (7/8)
15:35 Mistrzowie ceramiki (6)
16:40 Zapraszam do stołu: profesjonalści (10, 11)
18:45 Wielkie amerykańskie wypieki (6, 7)
21:20 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (7/8)
23:30 Oblicza seksu (2/3)
23:30 Wstydlive choroby III

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu VI (8-16,17/24)
12:33 Teoria wielkiego podrywu VI (18,19/24)
13:30 Przyjaciele II (20-24,1-5/24) - serial kom.
18:30 Przyjaciele III (6,7,8/25) - serial komediowy USA 1996
20:00 Przyjaciele III (9-12/25) - serial komediowy USA 1996
22:00 The Office PL II (5,6) - serial kom. Polska 2022
23:00 Comedy Club (8, 9)
00:00 Miasteczko South Park X (6,7,8/14)

TVP SERIALE

08:30 Na sygnale
10:15 Na dobre i na złe
11:15 U Pana Boga w Królowym Moście (10,11/12) - serial komediowy Polska 25
13:10 Ojciec Mateusz XXII
15:05 Komisarz Alex XXIV (11) - serial krym. Polska 2025
16:05 Ranczo (6,7/13)
18:15 Zmiennicy (13) - serial komediowy Polska 1986
19:25 Ojciec Mateusz 34 (6,11) - serial krym. Polska 2025
22:20 Ranczo (8,9/13) - serial komediowy Polska 2006
00:15 Rodzinka.pl XVII (10,11,12) - serial kom.

CANAL+ KUCHNIA

13:50 David w Europie (9)
14:20 Comfort Food (15,16)
15:15 Zgrillowani (6)
15:40 m jak mięso (4, 5, 6)
16:55 Jamie Oliver - serial dok.
17:55 Jakubiak rozgryza Maderę (3, 4) - mag. kulinarny
18:50 Tajemnice indyjskich smaków (3, 4)
19:50 Hongkong od kuchni z Jeremym Pangiem (4)
20:45 Podróż przez smaki Chin
21:45 Jakubiak rozgryza... (20)
21:55 Podróż przez smaki Chin
23:00 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (1)

CANAL+ DOMO

09:40 Kupione i co dalej? (3, 4)
10:40 Ucieczka na wieś XXIV
12:35 Cudotwórcy VI
14:15 Kuchnia i łazienka twoich marzeń III (4) - serial dok.
15:05 Colin i Justin: Remont na mrozie (6/6) - serial dok.
16:00 Tomasz Pagowski. Remont u ciebie (5, 6)
17:05 Room service. Hotele od kuchni (2,3/6) - serial dok.
18:00 Daleko od miasta XV
19:00 Dom w miesiąc (8, 9)
20:00 Generalna odbudowa II
21:00 Wielkie projekty XXIII
22:00 Kupiliśmy sobie zamek
22:55 Bitwa o wnętrza (6)

PLANETE+

12:30 Małe, zabójcze torbacze
13:35 Wielkie widowisko matki natury - film dok. Austria 2019
14:40 Ocalić raj II (4)
15:50 Premiera: Ocalić raj II (5)
17:00 Na targach świata II
18:00 Świat z góry IX (7/14)
18:40 Polska z góry IV (3,4/13)
19:45 Penelope Cruz - blask namiętności - film dok.
20:50 Catherine Deneuve. W centrum kadru - film dok.
21:55 Premiera: Oto Liza Minnelli - film dok. Francja 24
22:55 Opowiedz nam Iggy

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Ed Stafford: inicjacja (2)
09:00 Gorączka złota XVI (14)
10:00 Złoto drwali II (3/8)
11:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (4/6) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek: w trasie (9/10) - serial dok.
13:00 Złomowisko PL X
15:00 Nic do zgłoszenia III (6/8)
16:00 Lotnisko (3/8)
17:00 Porty - serial dok.
18:00 Truckerki III
19:00 Włoska kontrola celna
20:00 Hazardziści II (5/8)
21:00 Ed Stafford: inicjacja (2)
22:00 Zatrzymani
23:00 Morze złota XIII (5)

TVP HISTORIA

14:35 Wielka Droga - dramat wojenny Polska/Włochy 1946
16:35 Legenda. Hubert Jerzy Wagner - film dok. Polska 2024
17:35 Bogumiła Wander - przepraszamy za usterki
18:05 Rzeka kłamstwa (1)
19:45 Tajemnice szpiegów: nuklearna rozgrywka
20:50 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa (7/10) - serial dok.
21:50 Rio Lobo - western USA/Meksyk 70, reż. Howard Hawks
23:50 Cwał - komedia Polska 1995, reż. Krzysztof Zanussi

HISTORY

10:10 Wojny magazynowe XVI
11:10 Pogromca tajemnic II
12:05 Starożytni kosmici XVII
13:05 Tajemnice ukryte w piasku II (2) - serial dok.
14:00 Wyjaśnić niewyjaśnione
15:00 Straż graniczna: USA II
16:15 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka (4)
17:10 Zaginiona księga Nostradamusa - film dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV (20,18/20) - serial dok. USA 21
21:00 Starożytni kosmici: geneza II (4) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3,4/7)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Ekstremalne katastrofy (5,6/8) - serial dok. USA 2022
10:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (7,9,5,3,1,2/10)
16:00 Premiera: Służby ratownicze: Jukon (1,2) - serial dok.
18:00 Alarm na lotnisku: Peru III (15,16) - serial dok.
21:00 Droga do wyzwolenia (4/4) - serial dok. Wlk. Bryt. 24
22:00 Wojna widziana z powietrza III (4/6)
23:00 Nieznani zbrodniarze III Rzeszy - film dokumentalny
00:00 Ciemna strona świata V

FOCUS TV

09:00 Podróże Gienka i Jastrzębia II (1,2,3,4)
11:00 Świat z góry. Jedwabny Szlak - serial dokumentalny
12:00 Podglądacze przyrody
13:00 Rolnicy. Podlasie VII
16:00 Najpiękniejsze domy na wsi - serial dok. Polska 2024
17:00 Wielkie wycieczkowce II
18:00 Największe statki świata
19:00 Broń w hollywoodzkich filmach - serial dok. USA 2017
20:00 Poza kontrolą (1)
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (3/3)

BBC EARTH

10:00 Królestwo zwierząt
11:05 Szpiezy w oceanie (1/4)
12:15 W okowach mrozu IX (2)
13:15 Wszechświat (3/5)
14:25 Miasta tętniące życiem
15:30 Azja: kulisy produkcji
15:45 Na tropie egipskich grobowców (1) - dokument
16:45 Tajlandia z Sue Perkins
17:40 W okowach mrozu IX (2)
18:40 Dzikie połow - serial dok.
19:55 Wielka australijska przygoda (3/6) - serial dok.
21:00 Wszechświat (3/5)
22:10 W okowach mrozu IX (2)
23:10 Królestwo zwierząt (1/6)

POLSAT VIASAT HISTORY

09:00 Tajemnice maszyny wojennej nazistów - serial dok.
10:00 Tajne bazy nazistów IV
11:00 Czółg: najważniejsza broń II wojny światowej
12:05 Zapomniane taśmy wideo z nazistowskich Niemiec
14:20 Życie w kraju Hitlera
17:40 Naziści: korzenie zła
18:40 Świta Hitlera (4/6)
19:50 Przywódcy III Rzeszy
21:00 Czółg: najważniejsza broń II wojny światowej
22:05 Tajne bazy nazistów IV
23:00 II wojna światowa: bombowce: Świat pogrążony w wojnie (4) - film dok.

Od A do Z

ANGLIK, KTÓRY MNIE
KOCHAŁ ★★

komedія romantyczna, USA/
Wlk. Brytania 2014, reż. Tom
Vaughan, wyk. Pierce Brosnan,
Salma Hayek, Jessica Alba

22:25 | tvp 1

Pierce Brosnan jako wykładowca poezji w Cambridge, który po godzinach oddaje się swoim fantazjom erotycznym ze studentkami – tak skutecznie, że musi się z jedną z nich ożenić. Czy jest na to gotowy?

BESTIE ★★★★★

thriller, Hiszpania/Francja
2022, reż. Rodrigo Sorogoyen,
wyk. Marina Fois, Denis
Ménochet, Luis Zahera

23:55 | ale kino+ hd

Francuska para zamieszkuje na hiszpańskiej wsi z zamiarem ekologicznej uprawy warzyw i ich sprzedaży na lokalnym rynku. Tymczasem przyjaźni zrazu sąsiedzi robią wszystko, by zmusić ich do wyprowadzki.

DŁUGI POCAŁUNEK
NA DOBRANOC ★★

thriller, USA 1996, reż. Renny
Harlin, wyk. Geena Davis,
Samuel L. Jackson, Yvonne
Zima

22:35 | warner tv

Młoda kobieta budzi się z letargu spowodowanego amnezją – jako tajna agentka, przed którą dokończenie wyjątkowo parszywego zadania. Ciąg dalszy wyjątkowo dla smakoszy kina akcji.

IT ENDS WITH US ★★

dramat obyczaj., USA 2024, reż.
Justin Baldoni, wyk. Blake
Lively, Justin Baldoni

22:25 | polsat

Pani przenosi się do innego miasta, by zerwać z dość ponurą przeszłością. Szansą zdaje się związek z nowym partnerem, gdy nieoczekiwanie na jej drodze pojawia się obiekt jej pierwszej miłości.

JACKIE BROWN ★★

dramat krym., USA 1997,
reż. Quentin Tarantino,
wyk. Pam Grier, Samuel L.
Jackson, Robert Forster

22:20 | tvp 2

Schwytana na przemyśle stwardessa idzie na współpracę z policją, ale jednocześnie ukrywa dane swego mocodawcy. Podwójna gra z widzami świadectwem dojrzałości Quentina Tarantino.

Bękarty wojny

FOT. UNIVERSAL/DFD-IMAGES.COM

FILM WOJENNY

USA/NIEMCY 2009, REŻ. QUENTIN TARANTINO, WYK. BRAD PITT, MÉLANIE LAURENT, CHRISTOPH WALTZ

JEDEN GNIEWNY
CZŁOWIEK ★★★★★

thriller, Wlk. Brytania/USA
2021, reż. Guy Ritchie, wyk. Jason
Statham, Holt McCallany,
Jeffrey Donovan

20:00 | tv puls

Guy Ritchie obsadza Jasona Stathama jako londyńskiego gangstera, który mści się za przypadkową (i niepotrzebną) śmierć syna, rozbijając od środka precyzyjny plan napadu, w którym sam uczestniczy.

KILL BILL ★★★★★

film sens., USA 2003,
reż. Quentin Tarantino,
wyk. Uma Thurman, David
Carradine, Lucy Liu

22:45 | cinemax

Quentin Tarantino wzorem Sergia Leone majstruje przy kinie sensacyjnym na wzorcach azjatyckich: zawodowa morderczyni budzi się ze śpiączki, by dokonać zemsty na swoim szefie. Majstersztyk.

KOCHAJĄC PABLA,
NIENAWIDZĄC
ESCOBARA ★★

film biograficzny, Hiszpania/
USA/Bulgaria 2017, reż. Fernando
León de Aranoa, wyk. Penélope
Cruz, Javier
Bardem, Peter Sarsgaard

20:05 | tvp 2

Małżonkowie Javier Bardem i Penélope Cruz jako narkotyki baron Pablo Escobar i jego kochanka, gwiazda kolumbijskiej telewizji Virginia Vallejo. Plus kilka tabloidowych prawd o narkotykach i kartelu Medellín.

KOMÓRKA ★★

film sens., USA/Niemcy 2004,
reż. David R. Ellis, wyk. Chris
Evans, Kim Basinger, Jason
Statham

22:35 | tv puls

Kim Basinger jako porwana przez mafię, która znajduje wyjście z sytuacji, łącząc się z rozbitego aparatu telefonicznego z przypadkowym numerem komórkowym. Czy młodzian po drugiej stronie zdąży z pomocą?

MARSJANIN ★★★★★

film s.f., USA/Wlk. Brytania
2015, reż. Ridley Scott,
wyk. Matt Damon, Jessica
Chastain, Kristen Wiig

23:40 | hbo

Matt Damon jako pozostawiony omyłkowo na Marsie astronauta, który musi powiadomić Ziemię, że żyje i oczekuje na ekspedycję ratunkową. I bawiący się konwencją Ridley Scott za kamerą.

NIE MARTW SIĘ,
KOCHANIE ★★

thriller, USA 2022,
reż. Olivia Wilde, wyk. Florence
Pugh, Harry Styles, Chris
Pine

23:15 | tvn 7

Olivia Wilde za kamerą: osiedle jak z lat 50., codziennie rano mężowie jadą do pracy, a żony dbają o domy. Idylla trwa do chwili, kiedy jedna z pań zapragnie dowiedzieć się, czym zajmują się panowie.

21:30 | canal+ premium

★★★★★

Opowiadając o amerykańskich komandosach operujących na hitlerowskich tyłach z zamiarem zorganizowania zamachu na Hitlera, Quentin Tarantino odnosi kolejny sukces, stawiając na pastisz kina wojennego.

MYZ

PIEKIELNA ZEMSTA ★★

film sens., USA 2011,
reż. Patrick Lussier,
wyk. Nicolas Cage, Amber
Heard, Katy Mixon

23:50 | tvn

Efektowna bzdura: Nicolas Cage po śmierci trafia do piekła, skąd ucieka w doborowym towarzystwie, by uratować wnuczkę i pomścić zamordowaną córkę. Na pewno są jeszcze inne kanały.

U PANA BOGA
W OGRÓDKU ★★

komedія, Polska 2007,
reż. Jacek Bromski,
wyk. Krzysztof Dzierma,
Andrzej Beja-Zaborski,
Emilian Kamiński

21:25 | tvn

Spojrzenie na współczesną polską prowincję i zachodzące tam zmiany przez pryzmat białostockiej wsi, gdzie zostaje ulokowany skruszony gangster korzystający z programu ochrony świadków.

WYROK NA FRANCISZKA
KŁOSA ★★

dramat wojenny, Polska 2000,
reż. Andrzej Wajda,
wyk. Mirosław Baka, Maja
Komorowska, Katarzyna
Bosacka

22:05 | tvp historia

Andrzej Wajda czyta Stanisława Rembeka o czasach hitlerowskiej okupacji: granatowy policjant gorliwie pracuje na prawo do podpisania volkslisty. Plus przejmujący Mirosław Baka.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

05:25 Sprawa dla reportera
06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1070)
08:45 Zmienności (10)
09:55 Ojciec Mateusz 34 (6)
10:55 Komisarz Alex XXII (10)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Pielgrzymi Nadziei (38)
13:05 Serengeti III (4/6)
14:10 Dom – serial obyczajowy Polska 1980
16:05 Dziedzictwo – serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Telexpress
17:35 U Pana Boga w Królowym Moście (11/12)
18:40 Jaka to melodia? (5852)
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 U Pana Boga w Królowym Moście (12/12) – serial kom. Polska 25
21:25 Żona dla Polaka (9)
22:25 Anglik, który mnie kochał (Some Kind of Beautiful) – komedia romant. USA/Wlk. Brytania 2014 (110 min)
00:15 Dzień patriotów (Patriots Day) – film sensacyjny USA/Hongkong 2016, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg (135 min)
02:30 Sprawdzamy (113)

MEZZO

10:00 Gregory Porter na festiwalu Jazzaldia – koncert
11:30 Martin Donner, Claudio Monteverdi: Poppea // Poppea – balet Niemcy 2017
12:45 Intermezzo
13:30 Insula Orchestra, Laurence Equilbey: Bruch, Beethoven – muzyka klas.
14:30 Jonas Kaufmann i Ludovic Tézier w Baden-Baden: Verdi, Ponchielli – muzyka klasyczna Niemcy 23
16:25 Intermezzo
17:25 Richard Strauss: Arabella – opera Hiszpania 23
20:30 Orchestre de Paris, Khatia Buniatishvili, Klaus Mäkelä: Falla, Tchaikowski, Debussy, Ravel – muzyka klas.
22:20 Steinway & Sons
22:35 Orkiestra Paryska, Lahav Shani, Kirill Gerstein

TVP2 **D3**

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7480) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7480) – mag. Polska 2026
11:15 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:50 The Voice Kids (1, 2) – program rozrywkowy
14:00 Familiada (3108)
14:35 Koło fortuny (2094)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (1) – show
16:15 Tak to leciało! (78)
17:10 Pan Mama – serial kom. Polska 2026, wyk. Paweł Domagała, Karolina Bacia
17:50 Hrabia Monte Christo (7,8/8) – serial kostiumowy Włochy/Francja 2024, wyk. Sam Claflin, Poppy Corby-Tuech, Karla-Simone Spence

20:05 Kochając Pabla, nie nawidząc Escobara (Loving Pablo) – film biograf. Hiszpania/USA/Bulgaria 2017, reż. Fernando León de Aranoa (135 min)
22:20 Jackie Brown – dramat krym. USA 1997, reż. Quentin Tarantino, wyk. Pam Grier, Samuel L. Jackson (165 min)
01:05 Muzyka na dobry wieczór (25)
02:15 Krucjata. Prawo serii (12/13) – serial krym.

PULS 2

08:10 Aukcja w ciemno – serial dok. USA 2011
09:15 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (9, 10)
10:50 Tatuż – komedia Francja/Włochy 1968
12:50 Zwariowany weekend – komedia Francja/Włochy 1967, reż. Robert Dhéry
14:50 Prawdziwy rycerz – film fantasy Czechy 2016
16:40 Deszczowa wróżka – film fantasy Czechy/Niemcy 2010, reż. Milan Cieslar
18:45 O rybaku i jego żonie – film fantasy Niemcy 2013, reż. Christian Theede
20:00 Narodziny Bogów: Królestwo burz – film przyg. Chiny 2023, reż. Wuershian, wyk. Bo Huang, Fei Xiang
23:05 Wielkie tajemnice historii IV (49,50,51) – serial krym.

POLSAT **D3**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień – mag.
08:00 Halo tu Polsat (2640) – magazyn Polska 2024
11:20 Krudowie 2: Nowa era – film animowany USA 2020, reż. Joel Crawford
13:35 Karate Kid – film przyg. USA/Chiny 2010, reż. Harald Zwart, wyk. Jaden Smith, Jackie Chan, Taraji P. Henson, Wenwen Han, Zhensu Wu, Zhiheng Wang (180 min)
16:35 Nie kłam, kochanie – komedia romantyczna Polska 2008, reż. Piotr Weresniak, wyk. Piotr Adamczyk, Marta Zmuda-Trzebiatowska, Grażyna Szapołowska (135 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:35 Must be the Polsat

19:55 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami (174) – program rozrywkowy
22:25 It Ends With Us – dramat obycz. USA 2024, reż. Justin Baldoni, wyk. Blake Lively, Justin Baldoni, Brandon Sklenar (160 min)
01:05 Władcy umysłów (The Adjustment Bureau) – film s.f. USA 2011, reż. George Nolfi, wyk. Matt Damon, Emily Blunt (145 min)

TV4

07:55 Wielkie tajemnice historii IV (11/25) – serial dok.
08:50 Galileo
11:55 I że cię nie opuszczę... – melodramat USA/Kanada 2012, reż. Michael Sucus, wyk. Rachel McAdams
14:15 Linia ryzyka – film sens. USA 2007, reż. Andy Cheng, wyk. Nadia Bjorlin
16:15 Opancerzony – film sens. USA 2009, reż. Nimród Antal, wyk. Matt Dillon, Jean Reno, Laurence Fishburne
17:55 Uroczysko III (17–20/52) – serial krym.
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto II (49–52/52) – serial krym. Polska 2025, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman
00:00 STOP Drogówka (375)
01:00 Wielkie tajemnice historii IV (15,16/25)

TVN **D3**

05:35 Uwaga! (7694)
05:50 Ukryta prawda (41/60)
06:45 Kuchenne rewolucje XXVI (1) – reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5641)
11:30 Niezwykłe Stany Prokopa VI (1/8) – serial dok.
12:35 Co za tydzień (1233) – magazyn Polska 2026
13:15 Studio Pucharu Świata
13:30 Loty narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Bad Mitterndorf (na żywo)
14:30 Studio Pucharu Świata
14:40 Loty narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Bad Mitterndorf (na żywo)
15:35 Mam Talent! (2) – program rozrywkowy Polska 26
17:55 The Floor. VIP Challenge – teleturniej Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 The Traitors. Zdrajcy (2) – reality show Polska 2026
21:25 U Pana Boga w ogródku – komedia Polska 2007, reż. Jacek Bromski, wyk. Krzysztof Dzierma, Andrzej Beja-Zaborski (145 min)
23:50 Pieknielna zemsta (Drive Angry) – film sensacyjny USA 2011, reż. Patrick Lussier, wyk. Nicolas Cage, Amber Heard (140 min)
02:10 Uwaga! (7695)

METRO **D3**

07:55 Niezapomniane lata 90.
08:55 Perła Kataru – najbardziej luksusowa wyspa świata
10:00 The Floor (1)
11:05 Uwolnić orkę III: Na ratunek – film przyg. USA 1998, reż. Sam Pillsbury
12:50 Dziewczyny z Hollywood (5) – program rozrywk.
13:05 Gwiazdy lumpeksów
13:55 Milionerzy
15:35 Kryminalni VII (9,10,11/13) – serial krym.
18:50 Milionerzy (745)
19:25 Magda gotuje Internet (5) – talk-show Polska 2025
20:00 Żona czy mąż – komedia Włochy 2017, reż. Simone Godano, wyk. Kasia Smutniak
22:05 Świadek koronny – film sensacyjny Polska 2007
00:20 Zbrodnia z pierwszych stron gazet VII (8,7)

TV PULS **D3**

06:00 Taki jest świat (9)
06:45 Kobra – oddział specjalny XVI (15,5/15)
08:45 Ranczo VIII (2–6/13) – serial kom. Polska 2014
13:50 Niania (Nanny McPhee) – komedia USA/Wlk. Brytania/Francja 2005, reż. Kirk Jones, wyk. Emma Thompson, Angela Lansbury (125 min)
15:55 Królowa Śnieżka (Mirror, Mirror) – film fantasy USA/Kanada 2012, reż. Tarsem Singh (125 min)
18:00 Wasabi – komedia sensacyjna Japonia/Francja 2001, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Jean Reno, Michel Muller, Ryôko Hirosue (120 min)

20:00 Jeden gniewny człowiek (Wrath of Man) – thriller Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Guy Ritchie (155 min)
22:35 Komórka (Cellular) – film sensacyjny USA/Niemcy 2004, reż. David R. Ellis, wyk. Chris Evans (105 min)
00:20 Tajna broń (Broken Arrow) – film sensacyjny USA 1996, reż. John Woo, wyk. John Travolta (130 min)
02:30 Dyżur II (23)

TVN7 **D3**

06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie VI – serial dok.
07:00 Batwheels (18/38) – serial anim. USA 2022
07:15 DC Liga Super-Pets – film animowany USA/Australia/Kanada 2022, reż. Jared Stern, Sam Levine
09:30 Ukryta prawda (43–47/60) – serial fab.-dok.
14:30 Detektywi (25,26/56) – serial fab.-dok. Polska 2023
16:30 The Floor (11, 12) – teleturniej Polska 2026
17:50 Jestem na tak (Yes Man) – komedia romantyczna USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Peyton Reed, wyk. Jim Carrey, Zooey Deschanel (130 min)

20:00 Superman: Powrót (Superman Returns) – film s.f. USA 2006, reż. Bryan Singer, wyk. Brandon Routh, Kate Bosworth, Kevin Spacey (195 min)
23:15 Nie martw się, kochanie (Don't Worry Darling) – thriller USA 2022, reż. Olivia Wilde, wyk. Florence Pugh, Harry Styles, Chris Pine (155 min)
01:50 Żyjąc z potworem V (2/12) – serial dok.

STOPKLATKA

- 08:00 Komisarz Rex VIII**
(1,2/4) – serial sens.
- 10:00 Hudson i Rex III**
(14,15,16/16) – serial krym. Kanada 2020
- 13:00 Czarny rycerz**
★ **(Black Knight)** – komedia USA 2001, reż. Gil Junger, wyk. Martin Lawrence (120 min)
- 15:00 Max** – film przyg. USA
★★★ 2015, reż. Boaz Yakin, wyk. Josh Wiggins, Thomas Haden Church, Luke Kleintank (135 min)
- 17:15 Stawka większa niż życie** (9) – serial woj.
- 20:00 Klient (The Client)**
★★★ – film sens. USA 1994, reż. Joel Schumacher, wyk. Susan Sarandon, Tommy Lee Jones, Brad Renfro (155 min)
- 22:35 Miściółka (The Assignment)** – thriller Francja/Kanada/USA 2016, reż. Walter Hill, wyk. Michelle Rodriguez, Tony Shalhoub, Anthony LaPaglia (120 min)
- 00:35 Tożsamość (Identity)**
★★★ – thriller USA 2003, reż. James Mangold, wyk. John Cusack, Ray Liotta, Amanda Peet (120 min)

KINO POLSKA

- 08:10 Reksio** – serial anim.
- 08:50 Stawiam na Tolka Banana** (3,4/7)
- 10:10 Polska Kronika Filmowa 28B/74** – reportaż Polska 1974
- 10:25 Polska Kronika Filmowa 02A/68** – film dok. Polska 1968
- 10:50 Z pacynką i w pasiaku**
- 11:55 Akademia Pana Kleksa**, – film dla młodzieży PL/ZSRR 1983, reż. Krzysztof Gradowski
- 13:50 Akademia Pana Kleksa**, cz. 2: Tajemnica golarza Filipa – film dla młodzieży Polska/ZSRR 1984, reż. K. Gradowski
- 15:40 Motylem jestem, czyli romans czterdziestolatka** – komedia Polska 1976, reż. Jerzy Gruza, wyk. Anna Seniuk
- 17:40 Bitwa pod Wiedniem** – dramat hist. Polska/Włochy 2012, reż. Renzo Martinelli, wyk. Jerzy Skolimowski
- 20:00 Boże Ciało** – dramat obycz. Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna
- 22:30 Młode wilki 1/2** – komedia Polska 1998, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Anna Mucha
- 00:15 Misja Afganistan** (7,8) – serial wojenny Polska 2012
- 02:20 Demony wojny wg Goi** – dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda

ALE KINO+

- 07:45 Panie Dulskie** – komedia diodramat Polska 2015, reż. Filip Bajon, wyk. Krystyna Janda (115 min)
- 09:40 Georgie ma się dobrze**
★★★★ **(Scrapper)** – komedia-dramat Wlk. Brytania 2023, reż. Charlotte Regan (110 min)
- 11:30 Przrzeczenie**
★★★ **(The Promise)** – dramat historyczny USA/Hiszpania 2016, reż. Terry George (155 min)
- 14:05 Decydująca godzina**
★★ **(Lakewood)** – thriller USA 2022, reż. Phillip Noyce (110 min)
- 15:55 Konwój (Convoy)**
★★★ – komediodramat USA/Wlk. Brytania 1978, reż. Sam Peckinpah (135 min)
- 18:10 Układ (Closed Circuit)**
★★★ – dramat krym. USA/Wlk. Brytania 2013 (120 min)
- 20:10 Crossfire** (1,2,3) – miniserial Wlk. Brytania 2022
- 23:55 Bestie (The Beasts)**
★★★★ – thriller Hiszpania/Francja 2022, reż. Rodrigo Sorogoyen, wyk. Marina Foïs (150 min)
- 02:25 Kruk. Szeptu słycać po zmroku** (6/6) – serial kryminalny Polska 2018

POLSAT FILM

- 11:30 Szaleństwa Minionków** – film anim. USA/Francja 2010
- 11:45 Dr Dolittle: w pogoni za błahostkami** – komedia Kanada/USA 09, reż. Alex Zamm
- 13:35 Supertata** – komedia USA 1974, reż. Dennis Dugan
- 15:30 Gran Turismo** – film przygodowy USA/Japonia 2023
- 18:20 Wodny świat** – film s.f. USA 1995, reż. Kevin Reynolds
- 21:00 Wróg publiczny** – thriller polityczny USA 1998, reż. Tony Scott, wyk. Will Smith
- 23:45 Pitch Perfect** – komedia muzyczna USA 2012

KINO TV

- 07:35 Potop**, cz. 1 – film historyczny Polska 1974
- 10:50 Następny (Next)** – film sensacyjny USA 2007
- 12:55 Komandosi z Navarony** – film woj. Wlk. Bryt./USA 1978
- 15:35 Moulin Rouge!** – musical Australia/USA 2001
- 18:25 Poszukiwany, poszukiwana** – komedia Polska 1974
- 20:00 Suma wszystkich strachów** – film sens. USA/Niemcy/Kanada 2002
- 22:35 Nienawistna ósemka** – film kryminalny USA 2015
- 02:05 Polityka** – dramat obyczajowy Polska 2019

TVP KULTURA

- 08:00 Msza święta**
- 09:05 Purim: Święto Losów**
- 09:55 Magia irańskiego jedwabiu** – film dok.
- 10:50 Pan wzywał, Milordzie? III** (3/7)
- 11:55 Ucieczka z kina**
★★★★ **„Wolność”** – dramat obycz. Polska 1990, reż. W. Marczewski (100 min)
- 13:35 Stromboli**,
★★ **ziemia Boga** – film psychologiczny Włochy/USA 1950 (110 min)
- 15:25 Kolekcja** (7) – mag.
- 15:50 Mała mama (Petite Maman)** – dramat obycz. Francja 2021, reż. Céline Sciamma (85 min)
- 17:15 Studio Kultura** (690)
- 18:10 Komety** – spektakl teatralny Polska 2015
- 19:25 20 x 20 Lat TVP Kultura** (3) – rozmowa
- 20:00 Zakochani w Rzymie**
★★★ **(To Rome with Love)** – komedia USA/Włochy/Hiszpania 2012, reż. Woody Allen (120 min)
- 22:00 Kulturalni** (7) – mag.
- 22:55 Ingmar Bergman: okiem choreografa**
- 00:00 Przypadek Jana Pampucha** – film krótkom. PL 2021 (35 min)

WARNER TV

- 10:15 Dziewczyny w Nowym Jorku** – komedia USA 2004
- 11:55 Licencja na miłość** – komedia romantyczna USA/Australia 2007, reż. Ken Kwapis
- 13:45 Dzień ojca** – komedia romantyczna USA 1997
- 15:45 Taxi II** – komedia sensacyjna Francja 2000
- 17:25 Superman II** – film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 80
- 20:00 Zabójcza broń IV** – komedia sensacyjna USA 1998, reż. Richard Donner
- 22:35 Długi pocałunek na dobranoc** – thriller USA 1996

PARAMOUNT

- 10:05 Ostatni władca wiatru** – film przyg. USA/Wietnam/Wlk. Bryt./Kanada/Dania 2010
- 12:20 Tedi i mapa skarbów** – film anim. Hiszp./USA 2017
- 14:00 Pełzaki: Gdzie jest bobas?** – film anim. USA 1998
- 15:35 Jeszcze bardziej zgryźliwi tetrycy** – komedia USA 1995
- 17:50 xXx: Reaktywacja** – film sens. USA/Chiny/Kanada 2017
- 20:00 Bumblebee** – film s.f. USA/Chiny 2018
- 22:30 Urowadzona III** – film sens. USA/Hiszp./Francja 2014
- 00:50 Stygmaty** – horror USA/Meksyk 99, reż. R. Wainwright

HBO

- 09:25 Ciągnie świnki do... wilkołaka** – film anim. USA 2011 (15 min)
- 09:40 Well Done!** – komedia
★★★ Francja/Luksemburg 2023 (110 min)
- 11:30 Do granic** – dramat
★★★★ obyczajowy Hiszpania/Belgia 2022 (75 min)
- 12:45 What a feeling** – komedia Austria 2024, reż. Katharina Rohrer, wyk. Caroline Peters (110 min)
- 14:35 Wdowa Clicquot**
★★★ – dramat obycz. USA 2023, reż. Thomas Q. Napper (90 min)
- 16:05 Kochanek królowej**
★★★★ – dramat historyczny Dania/Szwecja/Czechy/Niemcy 2012 (135 min)
- 18:20 W potrzasku** – western
★★★ USA 2025, reż. Carlyle Eubank (100 min)
- 20:00 Serdecznie zapraszamy**
★★ – komedia romant. USA 2025, reż. Nicholas Stoller (115 min)
- 21:55 Przemyślni** – thriller
★★★ Argentyna/Wlk. Brytania/USA/Urugwaj 2023 (105 min)
- 23:40 Marsjanin** – film s.f.
★★★★ USA/Wlk. Bryt. 2015, reż. Ridley Scott (140 min)

CINEMAX

- 11:10 Kara** – dramat obycz. Argentyna/Chile 2022
- 12:35 Szalona wiosna** – dramat obyczajowy Holandia/Niemcy/Belgia 2024
- 14:30 Lekcje Błagi** – dramat obycz. Bułgaria/Niemcy 2023
- 16:20 Ricky Bobby: Demon prędkości** – komedia USA 2006
- 18:05 Barry Seal: Król przemytu** – film sensacyjny USA/Japonia/Kolumbia 2017
- 20:00 Django** – western USA 2012, reż. Quentin Tarantino
- 22:45 Kill Bill** – film sens. USA 2003, reż. Quentin Tarantino

ROMANCE TV

- 07:55 Górski lekarz** (18,1,2/18)
- 11:50 Stańcowane buty** – baśń filmowa Niemcy 2011
- 13:00 Sprzedana księżniczka** – film fantasy Niemcy/Włochy 23
- 14:20 Wydział zabójstw Stambuł** (8/20) – serial krym.
- 16:15 Inga Lindström: Słodczy życia** – film obycz. Niemcy 23
- 18:05 Malibu** – Moje marzenie, twoje marzenie – romans Niemcy 2023, reż. P. Eichholtz
- 20:00 Rodzina Andersów** (3,4/4) – serial kom. Niemcy 24
- 23:50 Rosamunde Pilcher: Mężczyzna moich marzeń** – film obycz. Niemcy/Austria 07

CANAL+ PREMIUM

- 08:05 Azyl** – film biograficzny
★★★ USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017 (125 min)
- 10:10 Lilly i kangurek**
★★★★ – komedia Australia 25, reż. Kate Woods (105 min)
- 11:55 Anna Karenina**
★★★★ – dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2012, reż. Joe Wright (125 min)
- 14:00 Iran: Pokolenie Z – między wolnością a represją** – film dok.
- 14:55 Mamma Mia! Here We Go Again!** – musical Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Ol Parker (110 min)
- 16:45 Making of C-: The Office 5** – film dok.
- 16:55 Wstęp do meczu**
- 17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa:** Lech Poznań – Raków Częstochowa (na żywo)
- 19:35 Liga+ Extra** (na żywo)
- 21:30 Bękarty wojny**
★★★★ – film wojenny USA/Niemcy 2009, reż. Quentin Tarantino, wyk. Brad Pitt (150 min)
- 00:00 MaXXXine** – horror
★★★★ USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2024 (100 min)
- 01:40 Sekrety skrajnej prawicy** – film dok.

TVN FABUŁA

- 07:50 Singielka** – telenowela
- 08:55 Brzydula** – serial obycz.
- 10:05 Gwiezdny pył** – film fantasy USA/Wlk. Brytania 2007
- 12:50 Podróż do wnętrza ziemi** – film przyg. USA 2008
- 14:50 Batman Forever** – film fantasy USA/Wlk. Brytania 95
- 17:25 Batman i Robin** – film fantasy USA/Wlk. Brytania 97
- 20:00 Mad Max: Na drodze gniewu** – film s.f. Australia/USA 2015, reż. George Miller
- 22:30 Tango i Cash** – film sensacyjny USA 1989, reż. Andrey Konchalovskiy

AMC

- 10:25 Daredevil** – film sens. USA/Szwajcaria 2003
- 12:20 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia** – film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
- 14:40 Papillon** – dramat obycz. USA/Francja 1973
- 17:40 Star Trek: W nieznanie** – film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
- 20:05 Żelazna Matka** – film sensacyjny Hongkong 1993
- 22:00 Starcie w przestworzach** – film s.f. USA 2008
- 23:50 Niebezpieczny związek** – thriller Kanada/USA 2000

AXN

08:15 Doktor Larsen (4/10)
09:10 Zabójcza broń II (5/22)
10:10 Detektyw Monk III (3–7/16) – serial krym.
15:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (6–10/25)
20:00 Pogromcy duchów II – komedia sensacyjna USA 1989, reż. Ivan Reitman
22:20 John Wick 4 – film sens. USA/Niemcy 2023, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves
01:45 W imię króla II: Dwa światy – film przyg. Kanada/Niemcy 2011, reż. Uwe Boll

EPIC DRAMA

08:45 Wszystkie stworzenia duże i małe (4/6) – serial obycz.
09:45 Panna Marple VI (1,2/3) – serial krym. Wlk. Bryt. 2014
13:30 Lekarze na start – serial obyczajowy Polska 2017
16:25 Sprawy pana Booka (3,4/6) – serial kryminalny
18:45 Panna Scarlet VI – serial kryminalny Wlk. Brytania 2026, wyk. Kate Phillips
21:00 Próba niewinności (3/3) – miniserial Wlk. Brytania 2018, wyk. Matthew Goode
23:00 Panna Marple VI (1,2/3) – serial krym. Wlk. Brytania 2014, wyk. Julia McKenzie

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (1)
12:30 Babski biznes (3/8)
13:30 Jestem z Polski XIV
16:35 Kobieta na krańcu świata XVI (8) – cykl reportaży
17:10 Rajską posiadłość Pamelii Anderson (7)
18:10 Magda gotuje Internet
18:45 Kuchenne rewolucje
20:45 Ostre cięcie (1) – reality show Polska 2025
21:45 Wakacje dla bogaczy
22:55 Pojedynek na podróże
23:55 Niezwykłe Stany Prokopa (5,1/5) – serial dok.
00:55 Ambasady luksusu (1)

TVN TURBO

08:15 Usterka XVI (1,2/25)
09:15 Moto Farchy (1) – mag.
10:15 Raport końcowy (807)
10:45 Wojny samochodowe (1)
11:45 Z drugiej ręki (1) – mag.
13:15 Moto kombat (1) – mag.
14:00 Zawodowi handlarze
15:30 Mobilni mechanicy (1)
16:15 Raport końcowy (807)
16:45 Wojny samochodowe
18:45 Usterka XVI (1/25)
19:15 Nic do zgłoszenia V (1,2/12) – serial dok. Polska 25
22:00 Moto kombat (1) – mag.
22:45 Moto Farchy (1) – mag.
23:45 Wojny samochodowe (1)
00:45 Usterka XVI (2/25)

BBC FIRST

08:35 Powrót do raju II (4/6)
09:45 Lewis IV (5,6/8)
11:45 Co ludzie powiedzą? II (5,6,7/11) – serial komediowy
13:45 Śmierć pod palmami XIV (2/8) – serial kryminalny
14:55 Zbrodnie Saint-Pierre – serial krym. Kanada 2025
15:55 Tajemnice Brokenwood
17:50 Z pamiętnika położnej
19:55 Śmierć pod palmami XIV (3/8) – serial kryminalny
21:00 Tajemnice Brokenwood
22:55 Punkt wrzenia (3, 4/4)
01:20 Śmierć pod palmami XIV

FX

08:45 CSI: Kryminalne zagadki Miami (1,2/24) – serial krym.
10:35 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (3,4,5,6/22)
14:15 Elsbeth II (15/20)
15:10 To właśnie miłość – komedia romantyczna Wlk. Brytania/Francja/USA 2003
17:55 Hellboy – film fantasy USA 04, reż. Guillermo del Toro
20:20 Negocjator – film sens. USA/Niemcy 1998, reż. F. Gary Gray, wyk. Samuel L. Jackson
23:10 Rambo II – film sensacyjny USA/Meksyk 1985, reż. George P. Cosmatos
01:10 The Hunting Party (7/10)

HGV

08:05 Remontujemy dom na plaży IX – serial dok. USA 2024
09:00 Nowa Maja w ogrodzie
10:05 Polowanie na ogród VII
11:40 Letnia chata na lata XIII
13:40 Kolorowa rewolucja III
14:40 Weekendowa metamorfoza (5, 1) – reality show
16:35 House Hunters (6–9)
18:35 Odlotowy ogród (6)
19:05 Dorota inspiruje (7, 8) – mag. poradnikowy Polska 19
21:00 Patent na dom (4, 3, 4) – mag. poradnikowy Polska 20
23:50 Najdroższe rezydencje Ameryki (2,3/8) – serial dok.

BBC LIFESTYLE

10:20 Antyki z Francji: na tropie okazji (8) – reality show
11:20 Włoski remont Amandy i Alana (1, 2) – reality show
12:25 Sekrety rodziny królewskiej (2/4) – serial dok.
13:20 Mistrzowie szycia (6)
14:40 Ekskluzywne hotele
15:40 Mistrzowie ceramiki (7)
16:45 Wielkie Taneczne show
19:50 Majorka: śródziemnomorskie smaki (5) – mag.
20:25 Mistrzowie ceramiki (7)
21:30 Ekskluzywne hotele
22:30 Uwiedzione: spijając z tajniakiem (1/3) – serial dok.
23:30 Wstydlive choroby III

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywku VI (23,24,1–8/24)
12:40 Teoria wielkiego podrywku VII (9,10/24)
13:30 Przyjaciiele III (14–23/25) – serial kom.
18:30 Przyjaciiele III (24,25, 1/25) – serial kom. USA 1996
20:00 Naga broń 33 1/3 – komedia USA 1994, reż. Peter Segal, wyk. Leslie Nielsen
21:55 The Office PL II (7/8)
23:00 Comedy Club (10, 1)
00:00 Miasteczko South Park X (10,11,12/14)

TVP SERIALE

08:55 Janosik (1,2/13)
10:55 Ranczo (9/13)
12:00 Ile waży koń trojański? – komedia Polska 2008, reż. Juliusz Machulski
14:15 Ojciec Mateusz XXII
15:15 U Pana Boga w Królowym Moście (11/12)
16:20 Ranczo (10/13)
17:25 Janosik (3/13)
18:15 Na sygnale
20:45 Ojciec Mateusz XXII – serial kryminalny Polska 2019, wyk. Artur Żmijewski
22:40 Ranczo (11/13)
23:40 Rodzinka.pl XVII (13)
00:50 Korona królów

CANAL+ KUCHNIA

13:45 Sachie w Nowej Zelandii
14:45 Tajemnice indyjskich smaków (3, 4)
15:40 Hongkong od kuchni z Jeremym Pangiem (4)
16:40 Dzień dobry, śniadanie
17:30 U sąsiadów w kuchni XIII
18:35 David w Europie (9)
19:05 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (5, 6)
19:55 m jak mięso (1, 2)
20:45 Nie bój ryby! (7, 8)
21:45 W drodze z Carltonem McCoy'em – serial dok.
22:40 James Martin (9/20)
23:40 Podróż przez smaki Chin

CANAL+ DOMO

09:40 Daleko od miasta XV (8)
10:15 Gardeners' World (1)
11:25 Generalna odbudowa II
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:15 Wielkie projekty XXIII
15:15 Kupiliśmy sobie zamek
16:10 Najbrzydszy dom na naszej ulicy (3) – reality show
17:05 Bitwa o wnętrze (6)
18:00 Daleko od miasta XV (1)
18:25 Room service (3/6)
19:00 Ucieczka na wieś XXIV
21:00 Nasz nowy dom w Grecji
21:55 Wielkie projekty: transformacje (2) – reality show
23:00 Cudotwórcy VI
00:40 Pogromcy bałaganu (1)

PLANETE+

10:20 Afryka z góry (7,8/10)
12:30 Likaony w krainie lwów
13:35 Małe, zabójcze torbacze – Małe, zabójcze torbacze
14:40 Odchody pod lupą
15:50 Premiera: Ratując gepardy – film dok. 2025
17:00 Na targach świata II
18:00 Świat z góry IX (8/14)
18:40 Polska z góry IV (5,6/13)
19:45 Życia i śmierci Christophera Lee – film dok.
22:00 Premiera: Skradzione dzieci NRD (1) – serial dok.
23:00 Oto Liza Minnelli!

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Złomowisko PL X
11:00 Brudna robota – czysty zysk III – serial dok. Polska 20
12:00 Porty – serial dok.
13:00 Ed Stafford: inicjacja (2)
14:00 Gorączka złota XVI (14)
15:00 Złoto drwali II (3/8)
16:00 Truckerki III
17:00 Nic do zgłoszenia III (6/8)
18:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (4/6) – serial dok.
19:00 Psy policyjne (8/10)
20:00 Morze złota XIII (5)
21:00 Gorączka złota XVI (14)
22:00 W oku kłonu II (3)
23:00 Celnicy na straży Szwecji II (3/14) – serial dok.

TVP HISTORIA

11:55 W sercu Ameryki (2/3)
13:00 Attenborough i jurajski potwór morski – film dok.
14:05 Rio Lobo – western USA/Meksyk 1970
16:05 Żołnierze wykleci
17:10 Amerigo Vespucci, zapomniany odkrywca
18:15 Rzeka kłamstwa (2)
19:55 Kroniki Hitlera (1/13)
21:00 II wojna światowa w kolorze (1/10) – serial dok.
22:05 Wyrok na Franciszka Kłosa – dramat woj. Polska 00
23:55 Raport Pileckiego – film biograficzny Polska 2023

HISTORY

14:00 Tajemnice Dolnego Śląska II (3) – serial dok.
14:30 Jak to wyjaśnić III
15:20 Jak Hitler przegrał wojnę
17:10 David Duchovny: archiwum tajemnic (9/10)
18:10 Życie po zagładzie ludzkości III (5/8) – serial dok.
19:05 UFO: szlakiem bliskich spotkań (8/9) – serial dok.
20:00 Triumf i upadek nazistów (3/10) – serial dok.
21:00 Kevin Costner: jak zdobywano Dziką Zachód (8/8)
22:00 Największe tajemnice świata V (12/15) – serial dok.
23:00 Starożytni kosmici XVII

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Rzym: początki imperium (2) – serial dok.
16:00 Inkowie: powstanie i upadek imperium (3)
17:00 Krwawe zagadki przeszłości (5,6/8) – serial dok.
19:00 Krwawe pieniądze: tajemnice rzadziej gospodarki (1) – film dok.
20:00 Top Guns: następne pokolenie (1/6) – serial dok.
21:00 Uwaga, katastrofa! II
22:00 Euroinżynieria (6/6)
23:00 Tajemnice wyspy
00:00 Ostatni lot (1/10)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie V (23)
09:00 Podróż Gienka i jastrzębia II (5,6)
10:00 Podglądacz przyrody
11:00 Z klimatem i z pasją (13)
11:30 Wojny magazynowe II
15:00 Galileo – pr. popularn.
16:00 Kryptonim szef XI (3/9)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Wioski wioszczki
21:30 Górale IX (11)
22:00 Putin – mistrz rosyjskiej ruletki – film dok. F 2017
23:00 Pogromcy mafii (5)
00:00 Największe śledztwa CBSP – serial dok. Polska 2024
01:00 Rolnicy. Podlasie V (12)

BBC EARTH

11:00 Królestwo zwierząt
12:05 W okowach mrozu IX
13:05 Tajlandia z Sue Perkins
14:05 Azja: kulisy produkcji
14:20 Sekrety długowieczności (6/6) – serial dok.
15:25 Fenomeny współczesnego życia (6/6) – serial dok.
16:35 Wszelchświat (3/5)
17:45 W okowach mrozu IX
18:45 Szpiedzy w oceanie
19:55 Miasta tętniące życiem
21:00 Królestwo zwierząt (2/6) – serial dokumentalny
22:05 W okowach mrozu IX
23:05 Dzikie potów – serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

12:05 Zaginione miasta Czynigis-chana (1,2)
14:10 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty – serial dok.
15:05 Sekretne życie rzymskich cesarzy – film dok.
16:25 Pompeje: nowe wykopaliska (4) – serial dok.
17:40 Tajemnice królowej Wiktorii – film dok.
18:55 Królowe, które zmieniły świat (4/6) – serial dok.
19:55 Sisi: zabójstwo cesarowej – film dok. Niemcy 2018
21:00 Naziści: korzenie zła
22:05 Świta Hitlera (4/6)
23:15 Przywódca III Rzeszy

Od A do Z

90 MINUT DO ŚMIERCI ★★

film sens., USA 2021,
reż. Dolph Lundgren,
wyk. Dolph Lundgren, Scott
Adkins, Vas Sanchez

20:00 | stopklatka

Przygotowany do wysadzenia
budynek kryje 3-milionowy
gangsterski łup, o który walczą
bezwzględni gangsterzy, stra-
żnik więzienny pilnujący ich sze-
fa oraz robotnik, który znalazł
skarb zakładając ładunki.

CZŁOWIEK ZASAD ★★

film sens., USA/Ukraina/
Rumunia 2014, reż. Keoni
Waxman, wyk. Steven Seagal,
Vinnie Jones, Byron Mann

20:00 | tv puls

Zawodowy morderca spotyka
dziewczynę, która uciekła od
swego partnera-gangstera, i
staje wobec dylematu: chronić
dziewczynę czy wypełnić misję
zleconą przez rząd. No i co wy-
bierze Steven Seagal?

DIG ★★

thriller, USA 2022, reż. K. Asher
Levin, wyk. Thomas Jane, Liana
Liberato, Harlow Jane

20:10 | ale kino+ hd

Do zajmowanego przez ojca i do-
rastającą córkę rozpadającego
się domu na odludziu wdziera
się zamaskowana para, gotowa
za wszelką cenę dotrzeć do skar-
bu zakopanego pod budynkiem.
Jednak rutyna.

HOOLIGANS III ★★

film sens., Wlk. Brytania/USA
2013, reż. James Nunn, wyk.
Scott Adkins, Kacey Clarke, Jo-
ey Ansa

23:50 | tv puls

Dawny król szalikowców powra-
ca na swój ukochany stadion na
wieść, że ktoś zamordował jego
brata. Ale dopełnienie zemsty
oznacza wyzwanie rzucone
współczesnym kibolom i przyję-
cie ich reguł gry.

POZWÓL MI WEJŚĆ ★★★★★

horror, Szwecja/Norwegia/
Francja 2008, reż. Tomas
Alfredson, wyk. Kåre Hede-
brant, Lina Leandersson,
Per Ragnar

23:55 | cinemax

W tonacji chłodnego dokumen-
tu: 12-letni chłopiec, przesła-
dowany przez rówieśników,
marzy o zemście. Wythnienie
znajduje w relacji z rówieśnicą,
która mu spełnienie woli odwetu
umożliwi.

Operacja Piorun

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

FILM SENS.

WLK. BRYTANIA 1965, REŻ. TERENCE YOUNG, WYK. SEAN CONNERY, CLAUDINE AUGER, ADOLFO CELI

PRISCILLA ★★★

film biograficzny, USA/Włochy/
Wlk. Brytania 2023, reż. Sofia
Coppola, wyk. Cailee Spaeny,
Jacob Elordi, Dagmara
Dominczyk

22:00 | hbo

Rozprawa z mitami popkultu-
ry: Sofia Coppola próbuje spoj-
rzeć oczami Priscilli Beaulieu
– zakochanej, ale z czasem tra-
cącej złudzenia – na jej chłopa-
ka, narzeczonego i męża, Elvisa
Presleya.

**SAMI SWOI.
POCZĄTEK ★★**

komedja, Polska 2024,
reż. Artur Żmijewski,
wyk. Adam Bobik, Karol Dziuba,
Weronika Humaj

22:40 | tvn

Próba dopowiedzenia najbar-
dziej kultowej polskiej komedii,
w więc powrót do Krużewników,
czyli do źródeł. Niestety, bez Syl-
westra Chęcińskiego, a zwsz-
czka Kowalskiego i Hańczy już
nie to.

**STARCIE
TYTANÓW ★★**

film fantasy, Wlk. Brytania/
Australia/USA 2010, reż. Louis
Leterrier, wyk. Sam
Worthington, Gemma Arterton,
Mads Mikkelsen

21:00 | tvn 7

Powtórka z mitologii na miarę
kina XXI wieku: opowieść o Per-
seuszu, synu Zeusa, który szuka
zemsty na Hadesie, bogu świata
podziemnego, za śmierć swoich
przybranych rodziców.

SUPERMAN III ★★

film fantasy, USA/Wlk. Brytania
1983, reż. Richard Lester,
wyk. Christopher Reeve,
Richard Pryor, Jackie
Cooper

19:25 | warner tv

Klasyczny komiks z ironicznym
dystansem, na jaki stać tylko Ri-
charda Lestera: Lex Luthor an-
gażuje komputerowego hakera,
by przejąć panowanie nad świa-
tem. Plus Christopher Reeve ja-
ko Superman.

**THE ROYAL
HOTEL ★★**

thriller, Australia/Wlk. Bryta-
nia/USA 2023, reż. Kitty Green,
wyk. Julia Garner, Jessica
Henwick, Herbert Nordrum

23:55 | hbo

Gdy dwóm wędrującym z plec-
akiem przez Australię dziewczyn-
kom kończą się pieniądze, po-
dejmuje pracę w barze, którego
klientami są górnicy z miastecz-
ka na krańcu buszu, co nie było
rozważnym wyborem.

**TOŻSAMOŚĆ
BOURNE'A ★★**

thriller, USA/Niemcy/Czechy
2002, reż. Doug Liman,
wyk. Matt Damon, Franka
Potente, Chris Cooper

19:05 | canal+ premium

Bestseller Roberta Ludluma na
dużym ekranie: dotknięty amne-
zją tajny agent na tropie własnej
tożsamości, próbując jednocze-
śnie dociec okoliczności utraty
pamięci. Plus Matt Damon i
Franka Potente.

20:00 | tvp kultura

Sean Connery
jako James Bond
na Karaibach walczy
ze Spectrą i rekinami.
Oscar za efekty spe-
cjalne, ale to nie taki
Bond jakiego lubią
tygrysy.

MYZ

WOJNA ★★★

dramat wojenny, Dania/Francja
2015, reż. Tobias Lindholm,
wyk. Pilou Asbæk, Tuva
Novotny, Søren Malling

23:55 | tvp 2

Przebywając na misji w Afgani-
stanie, znajdujący się wraz ze
swoim oddziałem w zasadzce
duński podoficer podejmuje de-
cyzję, która ratuje życie żołnie-
rzy, ale jego samego może posta-
wić przed sądem.

WOJNA O HONOR ★★

film akcji, Egipt 2018,
reż. Peter Mimi, wyk. Scott
Adkins, Amir Karara,
Mahmoud El-Bezzawy

23:55 | stopklatka

Egipt pod okupacją brytyjską,
przed rewolucją Nasera. Miej-
scowy policjant, sięgając po
niekonwencjonalne metody,
prowadzi śledztwo przeciwko
angielskim żołnierzom, podej-
rzanym o gwałt na Egipcjanke.

**ZAKOCHANI
W RZYMIE ★★★**

komedja, USA/Włochy/Hispa-
nia 2012, reż. Woody Allen,
wyk. Woody Allen, Penélope
Cruz, Jesse Eisenberg

23:00 | tvp kultura

Woody Allen na wakacjach w
Rzymie podpatruje amerykań-
skich turystów w relacjach z
Włochami w sytuacjach zwy-
kłych, choć niezmiennie zabaw-
nych. Plus komplet międzynaro-
dowych gwiazd.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (421)
08:00 Serwis Info
08:20 Zaraz wracam II (34)
09:00 Ranczo VIII (7/13)
10:00 Komisarz Alex XXIII (3)
11:00 Ojciec Mateusz VI
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Serengeti III (4/6)
14:00 Wichrowe wzgórza
15:00 Serwis Info – mag.
15:15 Reporterzy (474)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5853)
17:55 Klan – telenowela
18:20 Zaraz wracam II (35)
18:55 Akcjaowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Bezimienne dzieło
– spektakl teatralny
Polska 2026,
reż. Jan Englert
21:55 Postscriptum (47)
22:25 Kobieta w Kabulu
– film dok. Francja 23
23:35 Balans bieli (126)
00:20 Orleńta. Grodno '39
– dramat woj. Polska
2022, reż. Krzysztof
Łukaszewicz (115 min)
02:15 Krytyczna godzina
(Line of Duty) – film
akcji USA/Wlk. Bryta-
nia 2019 (135 min)

MEZZO

09:00 Solrey & Traffic Quintet:
Ciao Casanova – muzyka klas.
10:10 Intermezzo
10:30 Insula Orchestra,
Laurence Equilbey: Bruch,
Beethoven – muzyka klas.
11:30 Jonas Kaufmann
i Ludovic Tézier w Baden-
Baden: Verdi, Ponchielli
13:30 Richard Strauss i jego
heroiny – film dok. Niemcy 13
14:20 Jules Massenet:
Thais – opera Monaco 2021
16:55 Intermezzo
17:45 Richter, enigma
20:30 Scott Ross – Ślady spa-
dającej gwiazdy 1951 – 1989
21:55 Wielka Msza h-moll
Bacha pod batutą Johna Eliota
Gardinera – muzyka sakralna
23:45 Martin Donner, Claudio
Monteverdi: Poppea // Poppea
– balet Niemcy 2017

TVP2 **D3**

05:30 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta
(37) – program religijny
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie
– pobudka (7481) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
(7481) – mag. Polska 2026
11:55 Okrasa famie przepisy
12:30 Purim: Święto Losów
– reportaż Polska 2025
13:15 Panna młoda (34/34)
14:05 Va banque (945)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac
tajemnic (98) – telenowela
16:00 Koto fortuny (2149)
16:35 Familiada (3042)
17:20 Panna młoda (1/50)
– serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1015)
19:30 Jeden z dziesięciu (18)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Barwy szczęścia – se-
rial obycz. Polska 2026
20:40 Kulisy serialu „M jak
miłość” (1646)
20:55 M jak miłość
21:55 Na sygnale
22:55 Na przekór losowi
(1/8) – serial obycz-
jowy Włochy/Francja/
Niemcy 2024
23:55 Wojna (Kriegen) – dra-
mat wojenny Dania/
Francja 2015, reż.
Tobias Lindholm, wyk.
Pilou Asbæk (125 min)
02:00 Instytnk (9) – serial

PULS 2

11:30 Dinopociąg (1/40)
12:00 Smerfy – serial anim.
13:00 Gumisie IV (1,2/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV
16:00 My Little Pony
17:00 Tomek i przyjaciele:
Naprzód lokomotywy! XXVII (1)
17:10 Blue III (32,33/50)
17:40 Świnka Peppa II (9/52)
17:45 Bing (33,34/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VII
18:30 Myszka Miki:
Frajdomek II (27/30)
19:00 Psi patrol V (20/26)
19:35 Pingwiny z Madagas-
karu III (5/15) – serial anim.
20:00 Lombard.
Życie pod zastaw XVII (49)
21:00 Dzielnica strachu IX
(53) – serial krym. Polska 2025
23:00 Wstydliwe choroby V
01:00 Dzielnica strachu IX

POLSAT **D3**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień – mag.
08:30 Malanowski
i Partnerzy IV (36,37)
09:30 Trudne sprawy XXII
(33,34) – serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XI (40–42/60)
– serial fab.-dok. Polska 2021
14:40 Dlaczego ja? 31 (59)
– serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5847)
16:30 Na ratunek 112 XVII (60)
– serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (1)
18:00 Pierwsza miłość 49
(215) – serial obycz. Polska
2025, wyk. Aneta Żajac
18:50 Wydarzenia, sport,
pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (302)
19:40 Pogoda – Polska 2026
19:55 Milionerzy (61)

20:30 Farma (161) – reality
show Polska 2025
21:35 Szybcy i wściekli 10
– film sens.
USA/Chiny/Japonia
2023, reż. Louis Leter-
rier, wyk. Vin Diesel,
Jason Momoa (195 min)
00:50 Terrorysta
– film sens. Wlk. Brytania
2012, reż. Hadi Hajaig,
wyk. Sean Bean,
Charlotte Rampling,
Abhin Galeya (140 min)
03:10 Nasz nowy dom (334)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny
dom XI (5) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjan-
ci VII (29,30/65) – serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII
(1,53) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (1)
– serial fab.-dok. Polska 2026
12:55 Trudne sprawy XIX
(27,28,29/40) – serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów.
Kto da więcej (513, 34)
18:00 Policjantki i policjan-
ci XXIII (65,1) – serial obycz.
20:00 Uroczysko V (1) – serial
kryminalny Polska 2026,
wyk. Antoni Królikowski
22:40 Braterstwo wilków
– horror Francja 2001,
reż. Christophe Gans, wyk.
Samuel Le Bihan, Vincent
Cassel, Emilie Dequeune
01:50 Love Island II (35)

TVN **D3**

05:35 Uwaga! (7695) – mag.
05:50 Ukryta prawda (42/60)
06:45 Kuchenne rewolucje
XXVI (2) – reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5642)
11:20 Doradca smaku (17)
– mag. kulinarny Polska 2025
11:25 Kuchenne rewolucje:
Gorzów Wielkopolski 30 (11)
12:35 Kuchenne rewolucje:
Borysławice 30 (1)
– reality show Polska 2025
13:40 Ukryta prawda
(39,40/48) – serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (12/50)
– serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (1)
– serial obycz. Polska 2026,
wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (1) – serial
fabularno-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7940) – mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV
– serial obycz-
jowy Polska 2026
20:50 The Floor (12)
21:30 Bitwa o gości (1) – rea-
lity show Polska 2026
22:40 Sami swoi. Początek
– komedia Polska 2024,
reż. Artur Żmijewski,
wyk. Adam Bobik,
Karol Dziuba (145 min)
01:05 U Pana Boga w ogród-
ku – komedia Polska
2007, reż. Jacek Brom-
ski, wyk. Krzysztof
Dzierma (150 min)

METRO **D3**

07:10 J.A.G. VII (11/24)
08:10 SOS. Ekipy w akcji
09:05 Szpital (1,2/72)
11:05 Sędzia Anna Maria
Wesołowska – serial fab.-dok.
12:05 Magda gotuje Internet
13:05 Wycieczkowic (1/20)
14:05 Przepis na życie (1/13)
15:00 Zapukaj do moich drzwi
16:00 Słoneczny patrol III
(9/22) – serial przyg. USA 1992
17:00 Ciężarówką przez
Stany IV (1/9) – serial dok.
18:00 Nasi w mundurach (2)
19:00 Kartoteka V – serial
fabularno-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni VII (12,13/13)
– serial krym. Polska 2007
23:15 CSI: Kryminalne
zagadki Las Vegas XI (19/22)
00:15 The Traitors. Australia
(1) – real tv Australia 2023
02:05 Ślub last minute (2)

TV PULS **D3**

06:00 Nash Bridges V (5,6/22)
– serial sens. USA 1999, wyk.
Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział
specjalny XVI (5,9/15) – serial
sensacyjny Niemcy 2011
10:00 Triumf miłości
– telenowela Meksyk 2010
12:00 Nie igraj z aniołem
– telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II
– serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod
zastaw XIII (2) – serial obycz.
16:00 Ranczo VIII (2,3/13)
– serial kom. Polska 2014
18:00 Lombard. Życie pod
zastaw XVII (58,1) – serial
obyczajowy Polska 2025

20:00 Człowiek zasad
– film sens. USA/Ukraina/
Rumunia 14, reż. Keoni
Waxman (120 min)
22:00 Triumf sprawiedli-
wości (End of a Gun)
– thriller USA 2016, reż.
Keoni Waxman, wyk.
Steven Seagal (110 min)
23:50 Hooligans III (Green
Street 3: Never Back
Down) – film sens. Wlk.
Bryt./USA 2013, reż.
James Nunn (105 min)
01:35 Dzielnica strachu IX

TVN7 **D3**

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (55,66,67/72)
– serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda
(35,50,51/73) – serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy
– serial fab.-dok. Polska 2011
14:00 Detektywi (29/56)
– serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny (41)
– serial obycz. Polska 2025
16:00 Sędzia Anna Maria
Wesołowska VII (2)
17:00 Tajemnice miłości
– serial fabularno-dok.
18:00 Zagadki losu III (36/36)
– serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (32/48)
– serial fab.-dok. Polska 2024

20:00 Hotel Paradise (1)
– real tv Polska 2026
21:00 Starcie tytanów
– film fantasy Wlk.
Brytania/Australia/
USA 2010, reż. Louis
Leterrier (140 min)
23:20 Praktykant
– komedia USA 2015,
reż. Nancy Meyers,
wyk. Robert De Niro,
Anne Hathaway,
Rene Russo (145 min)
01:45 Mówię Wam (3) – mag.

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (56)
09:00 Robert Makłowicz (129, 150) – magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (11, 12/12)
11:55 Wojny kontenerowe (11, 12/16) – serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXI (3, 4, 1/10) – serial dok.
16:00 MacGyver VI (15, 16/21)
18:00 Hudson i Rex III (12/16)
18:55 Zajazd. Będzie się działo (24)
20:00 90 minut do śmierci (Castle Falls) – film sensacyjny USA 2021, reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Scott Adkins, Vas Sanchez (120 min)
22:00 Ninja: Cień tzy (Ninja: Shadow of a Tear) – film sens. Tajlandia/USA 2013, reż. Isaac Florentine, wyk. Scott Adkins, Kane Kosugi, Mika Hijiri (115 min)
23:55 Wojna o honor (Karmouz War) – film akcji Egipt 2018, reż. Peter Mimi, wyk. Scott Adkins, Amir Karara, Eman El-Assy (165 min)

KINO POLSKA

07:50 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (3/10)
08:20 Polska Kronika Filmowa 17A/63: Spotkanie z Aktywem
08:30 To nie ze mną (1)
09:00 Pan Kleks w kosmosie, (1) – film przygodowy Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski
10:45 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana – film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski
12:05 Szaletństwa panny Ewy – film dla młodzieży Polska 1984, reż. Kazimierz Tarnas
14:30 Pan Wołodyjowski – film historyczny Polska/ZSRR 1968, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki
17:50 Czterej pancerni i pies (5, 6/8) – serial wojenny
20:00 Jestem mordercą – thriller psychologiczny Polska 2016, reż. Maciej Pieprzycza, wyk. Agata Kulesza, Arkadiusz Jakubik
22:15 Kroll – film sens. Polska 1991, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Olaf Lubaszenko, Bogusław Linda
00:35 Po miłość – dramat obyczajowy Polska 2021, reż. Andrzej Mańkowski
02:35 Ajlawju – komedia Polska 99, reż. Marek Koterski, wyk. Katarzyna Figura

ALE KINO+

09:40 Wyraj – film krótkom. Polska 2020 (35 min)
10:15 Karen Pirie II – serial krym. Wlk. Brytania 2025
12:05 Vera XI (2/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2021
13:55 Szampana! (Champagne!) – komedia Francja 2022, reż. Nicolas Vanier, wyk. Elsa Zylberstein (125 min)
16:00 Ostatni mistrz (The Last Champion) – dramat obycz. USA 2020, reż. Glenn Withrow, wyk. Cole Hauser, Sean H. Scully (140 min)
18:20 Vera XI (3/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2022
20:10 Dig – thriller USA 2022, reż. K. Asher Levin, wyk. Thomas Jane, Liana Liberato, Harlow Jane, Emile Hirsch, Arthur Rodriguez (110 min)
22:00 Sortownia (8) – serial krym. Polska 2023, wyk. Andrzej Chyra, Natalia Jedrusz, Olga Goldys
00:00 Wszystkie imiona Boga (Todos los nombres de Dios) – film sens. Hiszpania 2023, reż. Daniel Calparsoro, wyk. Luis Tosar (130 min)

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XXIV (11, 12)
10:20 Świat według Kiepskich
14:30 Dr Dolittle: w pogoni za blachostkami – komedia Kanada/USA 09, reż. Alex Zamm
16:05 Piraci z Karaibów: zemsta Salazara – film przyg. USA/Australia/Wlk. Bryt./Kanada 2017, wyk. Johnny Depp
18:50 Władcy umysłów – film s.f. USA 2011, reż. George Nolfi
21:00 Morbius – film akcji USA 2022, reż. Daniel Espinosa
23:05 Elizjum – film s.f. USA/Kanada 13, reż. Neill Blomkamp
01:30 Gliniarze VI (21/60)

KINO TV

07:30 Kojak II (2/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (7, 8/8)
11:00 Poirot (9, 10/10)
13:10 Panna Marple II (3/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (1, 2/13)
17:55 Poirot XI (3/4)
20:00 Opór – film wojenny USA 2008, reż. Edward Zwick, wyk. Daniel Craig, Liev Schreiber, Jamie Bell
22:55 Omen – horror USA/Wlk. Brytania 1976, reż. Richard Donner, wyk. Gregory Peck
01:10 Więzy krwi – thriller Francja/USA 2013

TVP KULTURA

08:25 Wydarzenie aktualne
09:00 Pogranicze w ogniu (7) – serial sens. Polska 88
10:15 Mała mama (Petite Maman) – dramat obycz. Francja 2021, reż. Céline Sciamma (85 min)
11:40 Chick Corea – w służbie muzyki – film dok.
13:20 Dobre strony (8)
13:45 Tamte lata, tamte dni
14:20 Sportowiec mimo woli – komedia Polska 1939, reż. Mieczysław Krawicz (95 min)
15:55 Duże zwierzę – komediadramat Polska 2000, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr (80 min)
17:15 Pogranicze w ogniu (8)
18:25 Tygodnik kulturalny
19:20 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
20:00 Operacja Piorun (Thunderball) – film sens. Wlk. Brytania 1965, reż. Terence Young, wyk. Sean Connery (140 min)
22:20 Porozumiewajmy szczerze – rozmowa
23:00 Zakochani w Rzymie (To Rome with Love) – komedia USA/Włochy/Hiszpania 2012 (120 min)
01:00 Wydarzenie aktualne

WARNER TV

07:50 J.A.G. V (21/25)
08:45 Bajer z Bel-Air IV
09:45 Za głosem serca
10:45 Z góry przepaszam
11:50 J.A.G. V (22, 23/25)
13:35 Bajer z Bel-Air IV
15:35 Z góry przepaszam
16:40 Pełna chata (1, 2/22)
17:45 Taxi III – komedia sensacyjna Francja 2003
19:25 Superman III – film fantasy USA/Wlk. Brytania 1983
22:00 Teoria spisku – film sensacyjny USA 1997
00:40 Krytyczna terapia – film sensacyjny Kanada/USA 1996

PARAMOUNT

09:20 Policyjna grupa pościłowa XX (1/15) – serial dok.
11:30 Pingwiny z Madagaskaru
13:00 Wolny dzień pana Ferrisa Buellera – komedia USA 1986, reż. John Hughes
13:20 Super 8 – film s.f. USA 11
15:35 Michael – komedia romantyczna USA 1996
17:55 Smoking – komedia sensacyjna USA 2002
20:00 Ostra jazda – komedia USA 2000, reż. Todd Phillips
22:00 Pętla (1, 2/4) – serial sensacyjny Polska 2020
23:40 Czego pragną mężczyźni – komedia USA 2019

HBO

09:40 Nim nadejdzie ciemność – komediadramat Finlandia 2024 (100 min)
11:20 Łowca i Królowa
******* Lodu – film fantasy USA/Chiny 2016 (110 min)
13:10 Autobus życia
******* – dramat obyczajowy Hiszpania 2024 (100 min)
14:50 Te dni – komedia USA 2025, reż. Lawrence Lamont (95 min)
16:25 Serdecznie zapraszamy – komedia romant. USA 2025, reż. Nicholas Stoller (110 min)
18:15 Loteria! – komedia sensacyjna USA 2024, reż. Paul Feig (105 min)
20:00 Branza IV (8/8) – serial obyczajowy Wlk. Brytania/USA 2026
21:00 Chętni na seks (1) – serial kom. USA 2026
22:00 Priscilla – film biograficzny USA/Włochy/Wlk. Brytania 2023 (115 min)
23:55 The Royal Hotel
******* – thriller Australia/Wlk. Brytania/USA 2023, reż. Kitty Green (95 min)
01:30 W blasku ekranu
******* – horror USA/Wlk. Brytania 2024, reż. Jane Schoenbrun (100 min)

CINEMAX

13:25 Młode serca – dramat obycz. Belgia/Holandia 2024
15:05 Zabijanie krabów – dramat obycz. Hiszpania 2023
16:50 Wszystko będzie dobrze – dramat obycz. Hongkong/Chiny 2024, reż. Ray Yeung
18:25 Małe miłości – dramat obycz. Hiszpania/Francja 2024
20:00 U.S. Palmese – komedia Włochy 25, wyk. Giulia Maenza
22:05 Sekretarka – komediadramat USA 2002
23:55 Pozwól mi wejść – horror Szwecja/Norwegia/Francja 2008, reż. Tomas Alfredson

ROMANCE TV

08:40 Górscy ratownicy (6/6)
09:40 Górski lekarz
10:30 Inga Lindström: Ukochany wróg – film obycz. Niemcy/Szwecja 2022
12:25 Rosamunde Pilcher: Odziedziczone szczęście – film obycz. Niemcy 2018
14:20 Rodzina Andersów
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz (4/15)
20:00 Pod jabłonią – Uwaga! Grozi złamaniem! – komedia Niemcy 2022
21:55 Pod jabłonią – Wszystko płynie – komedia Niemcy 2022
23:50 Górski lekarz (4/15)

CANAL+ PREMIUM

09:20 Wróbel – dramat obycz. Polska 2024, reż. Tomasz Gąssowski (105 min)
11:05 Łowcy przygód – film anim. Argentyna/Niemcy/Hiszpania/Wlk. Brytania 2024 (85 min)
12:30 Fuks – komedia sens. Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (85 min)
13:55 Premierowa jazda
14:10 Planeta Singli. Osiem historii (1, 2/8) – serial obycz. Polska 2021
15:50 Aria di bravura
17:15 Mój jedyny wróg – film krótkometrażowy Polska 2024 (20 min)
17:35 Morderstwo w ambasadzie – film sens. Wlk. Bryt. 2025, reż. Stephen Shimek (90 min)
19:05 Tożsamość Bourne'a – thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman, wyk. Matt Damon (115 min)
21:00 Król i zdobywca (3, 4/8) – serial obycz. Wlk. Bryt./Islandia/USA 2025
22:40 Classified – film sens. USA/Bułgaria 2024, reż. Roel Reiné (105 min)
00:25 Nie chcemy innej ziemi – film dok.

TVN FABUŁA

09:50 Belle Epoque (10/10)
10:50 Szpital św. Anny (1/26)
11:50 Prawo Agaty V (13)
13:50 Teraz albo nigdy!
14:50 19+ – serial fab. – dok.
15:25 Papiery na szczęście
16:30 OSS 117: Kair, gniazdo szpiegów – komedia sens. F 06
18:35 Na Wspólnej – Omnibus XXIV – serial obycz.
20:00 Star Trek – film s.f. USA/Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams
22:50 Plaża – horror USA 2007
00:50 Mad Max: Na drodze gniewu – film s.f. Australia/USA 2015, reż. George Miller

AMC

07:55 Czarnobrody (2) – film przygodowy USA 2006
09:35 Zadanie do wykonania – dramat wojenny USA 2023
11:30 Mead – komedia USA 22
13:30 Koniec świata (2, 1/2)
17:05 Misja – dramat hist. Wlk. Brytania/Francja 1986
19:35 Uciekająca panna młoda – komedia USA 1999, reż. Garry Marshall, wyk. Julia Roberts
22:00 Szepty mroku IV (3)
22:50 Resident Evil: Witajcie w Raccoon City – horror USA/Kanada/Niemcy 2021
00:50 Klient – film sens. USA 1994, reż. Joel Schumacher

AXN

08:25 Agenci NCIS X (2/24)
09:25 Castle II (14,15/24)
11:25 Unforgettable IV (5,6/13)
13:25 Rekrut V (3,4/22)
15:20 FBI: International (11,12/21) - serial akcji
17:20 Castle II (16,17/24)
19:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (16,17/22)
21:05 FBI VI (7/13)
22:05 FBI: Most Wanted III (19/22) - serial krym. USA 2022
23:00 Castle II (16,17/24)
00:45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (16/22)

EPIC DRAMA

10:30 Wszystkie stworzenia duże i małe (6/6) - serial obycz.
11:30 Panna Marple VI (3/3)
13:25 Lekarze na start
14:10 Agenci NCIS XVI (4/24)
15:05 Panna Scarlet V (2/6)
16:15 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
17:10 Poirot VI (1/4)
19:20 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVI (5/24)
21:00 Morderstwo to nic trudnego (1/2) - miniserial
22:00 Poirot - Morderstwo w Orient Expressie - thriller Wlk. Brytania/USA/Malta 2010
23:55 Lekarze na start

TVN STYLE

08:00 Życie na kredyt (15)
08:35 Dorota waży 170 (1,2/12) - serial dok. Polska 17
10:05 nie opuszczaj Cię aż do ślubu (1, 2) - reality show
11:30 Ugotowani (3, 4)
13:35 Kuchenne rewolucje (4, 12) - reality show Polska 18
15:40 Ukryta prawda (13/60)
16:40 Jestem z Polski III
18:45 Kuchenne rewolucje (3, 4) - reality show Polska 17
20:50 Babski biznes (4/8) - serial dok. Polska 2025
21:50 Jestem z Polski VII (4,8)
23:50 Apetyt na miłość (1, 5)

TVN TURBO

08:15 DeFacto (4, 5)
09:15 Fani czterech kótek XVII
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować
18:00 Raport Turbo (4929)
18:15 Wojny samochodowe (1)
19:15 Gadżet 4.0 (7) - mag.
19:45 Zawodowi handlarze (8)
20:30 Naprawy nie do naprawy (3, 1) - mag. motoryzacyjny
22:00 Raport Turbo (4929)
23:50 Z drugiej ręki (1)
00:35 Mobilni mechanicy (1)
01:20 Wojny samochodowe (2)

BBC FIRST

08:40 Lewis (6/6)
09:40 Ojciec Brown V (6/15)
10:40 Powrót do raju II (4/6)
11:50 Śmierć z dala od palm III (2/6) - serial kryminalny
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown XI (5/10)
15:50 Lewis (6/6)
16:50 My Life is Murder III
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XIV (4/8) - serial kryminalny
21:00 Powrót do raju II (5/6)
22:10 Zbrodnie Saint-Pierre
23:10 Tajemnice Brokenwood

FX

08:15 Dr House VII (23/23)
09:10 9-1-1 VIII (9/18)
10:05 Kości XII (10,11/12)
11:55 FBI (7,8/22)
13:45 Castle II (17,18/24)
15:35 Agenci NCIS: Początki (6,7/18) - serial krym. USA 24
17:25 Tropiciele II (7/20)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami (6,7/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (9,10/22)
22:00 Tropiciele III
22:55 Agenci NCIS: Początki (7/18) - serial krym. USA 2024
23:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami (6,7/24)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży IV - serial dok.
10:00 Kolorowa rewolucja III
11:00 Zarobić na remoncie VII
12:00 Tu jest pięknie V (6/8)
12:50 Nieoczywiste miejsca II
13:55 House Hunters (12, 1)
15:05 Mieszkanie na miarę
17:00 Polowanie na ogród VII
18:10 Weekendowa metamorfoza (4, 5) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (1)
21:00 Dorota waży 170 (2,3/12) - serial dok. Polska 14
22:30 House Hunters (3-6)

BBC LIFESTYLE

10:30 Zapraszam do stołu: profesjonalści (10, 11)
12:30 Wielkie projekty
13:30 Wielkie brytyjskie wypieki (10) - program rozrywk.
14:35 Majorka: śródziemnomorskie smaki (9, 10) - mag.
15:40 Bake off: zawodowcy
16:45 Zapraszam do stołu: profesjonalści (10)
17:45 Najbardziej tajemnicze domy świata (5)
18:45 Mistrzowie ceramiki (4)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - program rozrywk.
21:00 Wielkie projekty
22:00 Oblicza seksu (3/3)

COMEDY CENTRAL

08:25 Przyjaciele III (24,25,1-5/25) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VII (5-10/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (1-4/24)
16:30 Przyjaciele IV (6-11/24) - serial komediowy USA 1997
19:30 Teoria wielkiego podrywu VII (11-16/24) - serial kom. USA 2013, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL II (9,10)
23:05 Comedy Club (2, 3)
00:05 Miasteczko South Park XI (2,3/14)
01:00 Pracoholicy II (9/10)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex VI (3)
09:25 Rodzinka.pl (11)
10:00 Klan - telenowela
10:35 Ranczo (10/13)
11:30 M jak miłość
12:25 Komisarz Alex XXIV (13)
13:25 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz” (1) - felieton
13:35 Ojciec Mateusz XXIII
15:30 Komisarz Alex VI (4)
16:20 Na sygnale (11)
17:25 Ranczo (11,12/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIII (8) - serial krym. Polska 2019
21:30 Ranczo (13,1/13)
23:40 Ojciec Mateusz XXIII
00:30 Na sygnale

CANAL+ KUCHNIA

13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania - kuchnia turecka (3) - magazyn
14:55 Jakubiak rozgryza Polskę (9, 10) - mag. kulinarny
15:55 Javier Peña zjada świat
16:55 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (13, 14)
17:50 Jamie Oliver (5, 6)
18:45 m jak mięso (1)
19:10 Jakubiak rozgryza... (19)
19:25 m jak mięso (2, 3)
20:15 Hongkong od kuchni z Jeremym Pangiem (4)
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (4)

CANAL+ DOMO

12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Małe i wspaniałe XI
14:00 Cudotwórcy VII (16)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Tomasz Pagowski. Remont u ciebie (8, 1)
17:00 Kupcie sobie zamek!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty XI
20:10 Daleko od miasta X (7,8)
21:00 Cudotwórcy VII (17)
22:00 Wielkie projekty XXIII
22:55 Cuda z drewna (1/12)
23:50 Wiejskie domy do liftingu (9) - reality show Kanada 21
00:40 Małe i wspaniałe XI

PLANETE+

12:35 360° - świat bez granic
13:45 Dawno temu w Europie
15:50 Niezwykłe podróże kolejną VIII (7/7) - serial dok.
16:55 Krajobrazy świata (8/12)
18:00 Świat z góry XI (9/14)
18:40 Kromdraai - film dok.
19:45 Starożytny Egipt. Najśłynniejsze piramidy - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże kolejną V (2/5) - serial dok.
22:00 Zapomniane królowe epoki żelaza - film dok.
23:10 Stój! Krótka historia Viagry (1) - film dokumentalny

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski II (12/16)
11:00 Pojedynki Eda Stafford II (4/6) - serial dok.
12:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (4/6) - serial dok.
13:00 Nagi instykt przetrwania IV (8,16/16) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Łowcy opali VIII (8/20)
17:00 Celnicy na straży Europy VI (1,2/20) - serial dok.
18:00 Zawodowcy: drwale II
19:00 Złomowisko PL VII
21:00 Nic do zgłoszenia III
22:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (5/6) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji

TVP HISTORIA

11:50 Magiczny Adriatyk
12:55 Tajemnice szpiegów: nuklearna rozgrywka
13:55 Królowie
14:30 Stawka większa niż życie (1/18) - serial wojenny
15:35 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru (2/13)
18:30 Kazimierz, Polska Ci dziękuję
19:15 Ex libris - magazyn
19:40 Królowie (1)
20:20 07 zgłoś się (1) - serial kryminalny Polska 1976
21:20 Narodziny nazizmu (1/3)
22:25 Kroniki Hitlera (1/13)
23:35 Sensacje XX wieku

HISTORY

14:30 Jak to wyjaśnić III
15:20 Nowyjaśnione tajemnice świata III (4/10)
12:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki II (9)
17:10 Tajne kryjówki dyktatorów (5/6) - serial dok.
18:10 Skarby mistycznego świata II (4/11) - serial dok.
19:05 UFO: szlakiem bliskich spotkań (9/9) - serial dok.
20:00 Triumf i upadek nazistów (4/10) - serial dok.
21:00 Starożytni kosmici XVII
22:00 Nowyjaśnione tajemnice świata VII (12/18)
23:00 Straż graniczna: USA III

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Morski patrol: Hiszpania
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic VI (8,1) - serial dok.
18:00 II wojna światowa: ukryta prawda (1/6) - serial dok.
19:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny (1/10)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXII (3/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Katastrofa w przestworzach XXV (5/10)
22:00 Katastrofa w przestworzach XVI (7,1/10) - serial dok.
00:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny IV

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginięni (48)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XI
12:00 Wraki, które zmieniły świat (9/10) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (1,2/3)
16:00 Kryptonim szef VII
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Kolaboracja Hitlera
00:00 Starożytni kosmici XIV
01:00 Rolnicy. Podlasie V (16)

BBC EARTH

09:30 W okowach mrozu II
11:25 Malownicze trasy kolejowe II (1/8) - serial dok.
12:25 Planeta doskonała (4/5)
13:30 Fenomeny współczesnego życia (6/6) - serial dok.
14:35 W okowach mrozu IX
15:35 Życie na pustkowiu III
16:40 Tajlandia z Sue Perkins
17:35 Malownicze trasy kolejowe II (1/8) - serial dok.
18:35 Błękitna planeta
19:45 Wschódziła (4/5)
20:55 Życie na pustkowiu III
21:55 W okowach mrozu IX
22:55 Tajlandia z Sue Perkins

POLSAT VIASAT HISTORY

10:15 Sisi: zabójstwo cesarowej - film dok. Niemcy 2018
11:15 Tajne bazy nazistów (4/6)
12:15 Linie frontu - serial dok.
13:20 Militarne rankingi (5/10)
14:30 Wikingowie: zaginione królestwo - film przyg. F 2021
15:45 Królowe, które zmieniły świat (4/6) - serial dok.
16:45 Sisi: zabójstwo cesarowej - film dok. Niemcy 2018
17:45 Tajne bazy nazistów (4/6)
18:45 Linie frontu - serial dok.
19:50 Militarne rankingi (5/10)
21:00 Naziści: korzenie zła (4)
22:05 Świata Hitlera (5/6)
23:15 Naziści: ściśle tajna nauka

Od A do Z

ANNABELLE:

NARODZINY ZŁA ★★★

horror, USA 2017, reż. David F. Sandberg, wyk. Miranda Otto, Lulu Wilson, Anthony LaPaglia
23:35 | tvn 7

W kilkanaście lat po śmierci córki lalkarz udziela schronienia grupie sierot i opiekującej się nimi zakonnicą, co budzi agresję jednej z lalek gospodarza, opętanej – jak się okaże – przez demona.

JA, ROBOT ★★★

film s.f., USA/Niemcy 2004, reż. Alex Proyas, wyk. Will Smith, Bridget Moynahan, Alan Tudyk
23:35 | polsat

Czytając Isaaca Asimova: w świecie przyszłości policyjny detektyw próbuje ustalić, czy robot mógł być sprawcą morderstwa, co postawiłoby przydatność myślących urządzeń pod znakiem zapytania.

KOMPROMAT ★★★

thriller, Francja/Litwa 2022, reż. Jérôme Salle, wyk. Gilles Lellouche, Joanna Kulig, Louis-Do de Lencquesaing
20:10 | ale kino+ hd

Francuski dyplomata w Iraku ma aktywizować wymianę kulturalną, co budzi niepokój miejscowej władzy. Wkrótce zostaje oskarżony – na podstawie spreparowanych przez bezpiekę dowodów – o pedofilię.

KULA W LĘB ★★★

film sens., USA/Indie/Szwajcaria 2012, reż. Walter Hill, wyk. Sylvester Stallone, Sung Kang, Sarah Shahi
20:00 | tv puls

Platny morderca Sylvester Stallone i policyjny detektyw łączą siły, by wyjaśnić okoliczności powiązanych ze sobą zbrodni. Weteran Walter Hill za kamerą i Weronika Rosati w bliskim tle.

MOJE CÓRKI KROWY ★★★★★

komediodramat, Polska 2015, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Gabriela Muskala, Marian Dziędziel
23:25 | tvp 2

Obsypana nagrodami brawurowa opowieść o dwóch siostrach – paniach w średnim wieku, jednak o odmiennych charakterach – stojących wobec życiowego wyzwania, jakim jest choroba i nadchodząca śmierć rodziców.

Django

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

WESTERN

USA 2012, reż. Quentin Tarantino, wyk. Jamie Foxx, Christoph Waltz, Leonardo DiCaprio

NAZNACZENI ★★

komedie romantyczna, USA 2025, reż. Nick Cassavetes, wyk. Alexander Ludwig, Chase Stokes, Natalie Alyn Lind
22:55 | canal+ premium

Kartkując prozę Jay Crownover: chłopak i dziewczyna, postacie barwne i z gruntu niezależne, nawiązują romans jakby wbrew sobie. A skoro tak to pytanie: utrzymać relację czy pójść dalej własną drogą?

PRAWA LUDZI ★★

dramat wojenny, USA 2024, reż. Phil Blattenberger, wyk. Jacob Keohane, Jackson Rathbone, Dermot Mulroney
23:25 | hbo

Rok 1963. Agenci federalni, ścigający na pustyniach Nevady poszukiwanego listem gończym mordercy, wpadają na trop spisku, zagrażającego fundamentom amerykańskiego porządku prawnego.

RIO BRAVO ★★★★★

western, USA 1959, reż. Howard Hawks, wyk. John Wayne, Dean Martin, Angie Dickinson
22:00 | warner tv

Howard Hawks polemizuje z innym klasykiem, „W samo południe” Freda Zinnemanna, czyli jak to było – a jeśli nie było, to być powinno – naprawdę. Plus szeryf John Wayne z kumplami i Angie Dickinson. Wciąga, oj, wciąga!

STOSUNKI MIĘDZYMIASTOWE ★★★

komedie romantyczna, USA 2010, reż. Nanette Burstein, wyk. Drew Barrymore, Justin Long, Charlie Day
19:55 | warner tv

Jak ocalić uczucie w sytuacji, kiedy ona musi wrócić do San Francisco, jego zaś obowiązki służbowe zatrzymują w Nowym Jorku? Poradnik praktyczny z udziałem Drew Barrymore i Justina Longa.

WELL DONE! ★★★

komedie, Francja/Luksemburg 2023, reż. Gilles Legardinier, wyk. John Malkovich, Fanny Ardant, Emilie Dequenne
21:35 | hbo

John Malkovich jako angielski biznesmen, który po śmierci żony przyjmuje posadę kamerdynera we francuskiej rezydencji. A to oznacza stawienie czoła ekscentrycznej pani domu i równie dziwacznej służbie.

WIND RIVER. NA PRZEKŁĘTEJ ZIEMI ★★★

film krym., USA/Wlk. Brytania/Francja 2017, reż. Taylor Sheridan, wyk. Jeremy Renner, Elizabeth Olsen, Gil Birmingham
22:40 | ale kino+ hd

Wyróżniona w Cannes opowieść o myśliwym, który w indiańskim rezerwacie znajduje ciało zamordowanej dziewczyny. Aby rozwikłać zagadkę, prowadząca śledztwo agentka FBI potrzebuje wsparcia łowcy.

20:00 | cinemax

★★★★★

Quentin Tarantino bierze się do westernu, oddając należny hołd Sergiowi Leone, wyśmiewając przy okazji utarte konwencje, narosłe wokół gatunku stereotypy i samego siebie. Plus brawurowy Christoph Waltz.

MYZ

WŁADZA ABSOLUTNA ★★

thriller, USA 1997, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Scott Glenn, Gene Hackman
21:00 | tvn 7

Clint Eastwood przeciwko moralnemu zepsuciu w Białym Domu za rządów demokratów: włamywacz przypadkowym świadkiem morderstwa, w które zamieszany jest prezydent. Bez dawnego wigoru, ale do obejrzenia.

WRÓG NUMER

JEDEN ★★★★★

thriller, USA 2012, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Jason Clarke, Mark Strong, Kyle Chandler
22:45 | stopklatka

Nominowana do Oscara Jessica Chastain jako analityczka CIA, która ściga po całym świecie Osamę ben Ladena, by wreszcie po 10 latach wystawić go amerykańskim komandosom. Plus Kathryn Bigelow za kamerą.

ZJAWA ★★★★★

film przyg., USA/Tajwan/Hongkong 2015, reż. Alejandro González Iñárritu, wyk. Leonardo DiCaprio, Tom Hardy, Domhnall Gleeson
22:45 | cinemax

Oscar dla Leonardo DiCaprio oraz nagrody Akademii (rok po roku) dla Alejandro Innarritu i Emmanuela Lubezkiego za opowieść o pozostawionym zimą w dziczy człowieku, który wbrew okolicznościom przetrwał.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3 I**

07:00 Msza święta
07:30 Kościół blisko (707)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Zaraz wracam II (35)
09:00 Ranczo VIII (8/13)
10:00 Komisarz Alex XXIII (4)
11:00 Ojciec Mateusz VI
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 Program rolny
12:55 Gaspuniące migracje
14:00 Wichrowe wzgórza
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (475)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5854)
17:55 Klan – telenowela
18:20 Zaraz wracam II (36)
18:55 Akcjaowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Omnibus – szybci imadry (1) – teletur-niej Polska 2026
21:20 Paranoja – thriller USA/Indie/Francja 2013, reż. Robert Luketic (115 min)
23:15 Bat 21 (Bat*21) – dramat wojenny USA 1988, reż. Peter Markle, wyk. Gene Hackman (120 min)
01:15 Anglik, który mnie kochał – komedia ro-mant. USA/Wlk. Bryta-nia 2014 (110 min)

MEZZO

09:20 Intermezzo
10:00 Richard Strauss: Arabella – opera Hiszpania 23
12:50 Intermezzo
13:30 Wielcy muzyczni rywa-le: Schönberg vs Strawiński – muzyka klasyczna Niemcy 20
14:20 Festiwal Muzyki Kameralnej w Jerozolimie: Wajnberg, Bruch, Schubert
15:35 Elisabeth Leonskaja, Quatuor Danel – muzyka klas.
18:10 Carl Nielsen: Między niebem a ziemią – film dok.
19:00 Cappella Mediterranea: Amore siciliano – Coups de coeur à Chantilly
20:30 Tarik O'Regan: Mata Hari, balet w choreografii Teda Brandsena – balet Holandia 15
22:20 Martha Argerich, Ma-xim Vengierov, Mischa Maisky: Beethovena, Saint-Saëns

TVP2 **D3 I**

05:30 M jak miłość
06:20 Przysłań nad Biblią (1, 2) – program religijny
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7482) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7482) – mag. Polska 2026
11:50 Rosół polski (25)
12:30 Koło fortuny (2149)
13:15 Panna młoda (1/50)
14:05 Va banque (1015)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (99) – telenowela
16:00 Koło fortuny (2150)
16:35 Familiada (3043)
17:20 Panna młoda (2/50) – serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1016)
18:50 Jeden z dziesięciu (19)
– teletur-niej Polska 2025
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Barwy szczęścia – se-rial obycz. Polska 2026
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” (1647)
20:55 M jak miłość
21:55 Na sygnale
22:25 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:25 Moje córki krowy – komediodramat Polska 2015, reż. Kinga Dębska (100 min)
01:05 Kochając Pabla, nie-nawidząc Escobara – film biograf. Hiszp./USA/Bułg. 17 (130 min)

PULS 2

12:00 Smerfy – serial anim.
13:00 Gmisię IV (3,1/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV
16:00 My Little Pony
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII (2)
17:10 Blue III (34,35/50)
17:40 Świnka Peppa II (11/52)
17:45 Bing (35,36/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VII
18:30 Myszką Miki: Frajdomek II (28/30)
19:00 Psi patrol V (26/26)
19:35 Pingwiny z Madagas-karu III (6/15) – serial anim.
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (50) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX
23:00 Litewski przekręt – komedia sensacyjna Wlk. Brytania/Litwa 2014
01:05 Dzielnica strachu IX

POLSAT **D3 I**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień – mag.
08:30 Malanowski
09:30 Trudne sprawy XXII (35,36) – serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XI (43–45/60)
14:40 Dlaczego ja? 31 (60)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5848)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (1) – serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (2) – serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 49 (216) – serial obycz. Polska 2025, wyk. Aneta Żająć
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń” (303) – program publicystyczny
19:30 Sport – Polska 2026
19:55 Milionerzy (62) – teletur-niej Polska 2025

20:30 Farma (162) – reality show Polska 2025
21:30 Ninja vs Ninja (80) – show Polska 2025
23:35 Ja, robot (I, Robot) – film s.f. USA/Niemcy 2004, reż. Alex Proyas, wyk. Will Smith, Bridget Moynahan, Alan Tudyk (150 min)
02:05 Człowiek widmo (Hollow Man) – thriller USA/Niemcy 2000, reż. Paul Verhoeven, wyk. Kevin Bacon, Eli-sabeth Shue (155 min)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (6) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjan-ci VII (31,32/65) – serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (2,54) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (2)
12:55 Trudne sprawy XIX (30–32/40) – serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (514, 35)
18:00 Policjantki i policjan-ci XXIV (1,2) – serial obycz.
20:00 Uroczysko V (2) – serial kryminalny Polska 2026, wyk. Antoni Królikowski
22:40 Krwawa rozgrywka – film akcji Chiny/Hongkong/USA 2017, reż. Leo Zhang, wyk. Jackie Chan, Show Lo, Na-Na OuYang, Erica Xia-Hou
00:55 Love Island II (36)
02:00 Hardcorowy Lombard

TVN **D3 I**

05:35 Uwaga! (7940)
05:50 Ukryta prawda (43/60)
06:45 Kuchenne rewolucje XXVI (3) – reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5643)
11:20 Doradca smaku (15) – mag. kulinarny Polska 2025
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „1, 2, 3”, Tarnów XVI (4) – reality show Polska 17
12:35 Kuchenne rewolucje: Świdnica – Restauracja Baszta 30 (2) – reality show
13:40 Ukryta prawda (41,42/48) – serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (13/50) – serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (2) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (2)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7941) – mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV – serial obyczajowy Polska 2026
20:50 The Floor (13)
21:30 Skok na głęboką wo-dę (1) – reality show
22:45 Kuba Wojewódzki (1) – talk-show Polska 26
23:45 Superwizjer (1336)
00:30 Nieuchwytny (The Glimmer Man) – film sens. USA 1996, reż. John Gray, wyk. Steven Seagal (125 min)
02:35 The Traitors. Zdrajcy (2) – reality show

METRO **D3 I**

07:10 J.A.G. VII (13/24)
08:10 S.O.S. Ekipy w akcji
09:05 Szpital (3,4/72)
11:05 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
13:05 Wycieczkowiec (2/20)
14:05 Przepis na życie
15:00 Zapukaj do moich drzwi
16:00 Słoneczny patrol III (10/22) – serial przyg. USA 92
17:00 Ciężarówką przez Stany IV (2/9) – serial dok.
18:00 Nasi w mundurach (3)
19:00 Kartoteka V – serial fabularno-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni VIII (1) – serial krym. Polska 2007
23:15 CSI: Kryminalne zagad-ki Las Vegas XI (20/22) – serial krym. USA/Kanada 2011
00:20 The Traitors. Australia (2) – real tv Australia 2023
01:25 Ślub last minute (3)

TV PULS **D3 I**

06:00 Nash Bridges V (6,7/22) – serial sens. USA 1999, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (9,8/15) – serial sensacyjny Niemcy 2011
10:00 Triumf miłości – telenowela Meksyk 2010
12:00 Nie igraj z aniołem – telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (49) – serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (3,4) – serial obycz.
16:00 Ranczo VIII (3,4/13) – serial kom. Polska 2014
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (1,2) – serial obyczajowy Polska 2025

20:00 Kula w łeb (Bullet to the Head) – film sensacyjny USA/Indie/Szwajcaria 2012, reż. Walter Hill (115 min)
21:55 Conan Barbarzyńca 3D (Conan the Barbarian) – film przyg. USA/Bułgaria/Niemcy/Indie 2011 (125 min)
00:00 Przynęta (Bait) – komedia kryminalna Kanada/USA 2000, reż. Antoine Fuqua, wyk. Jamie Foxx (140 min)
02:20 Dzielnica strachu IX

TVN7 **D3 I**

05:20 Ten moment (58)
05:55 Szkoła (56,68,69/72)
08:45 Ukryta prawda (36,52,53/73) – serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy – serial fab.-dok. Polska 2011
14:00 Detektywi (30/56) – serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny (42) – serial obycz. Polska 2025
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VII (3)
17:00 Tajemnice miłości – serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (1/24) – serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (33/48) – serial fab.-dok. Polska 2024, wyk. Agnieszka Czeakańska

20:00 Hotel Paradise (2) – real tv Polska 2026
21:00 Władza absolutna (Absolute Power) – thriller USA 1997, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Scott Glenn (155 min)
23:35 Annabelle: Narodzi-ny zła (Annabelle: Creation) – horror USA 2017, reż. David F. Sandberg, wyk. Miran-da Otto, Lulu Wilson, Grace Fulton (140 min)
01:55 Hotel Paradise (1)

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (57)
09:00 Robert Makłowicz (141, 143) – magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (12/12)
12:00 Wojny kontenerowe (12,13/16) – serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXI (4,5,2/10) – serial dok.
16:00 MacGyver VI (16,17/21)
18:00 Hudson i Rex III (13/16)
18:55 Zajazd. Będzie się działo (25)
20:00 Więzień Brubaker (Brubaker) – dramat USA 1980, reż. Stuart Rosenberg, wyk. Robert Redford, Yaphet Kotto, Morgan Freeman, Jane Alexander (165 min)
22:45 Wróg numer jeden (Zero Dark Thirty) – thriller USA 2012, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Jason Clarke, Mark Strong, Kyle Chandler, Jennifer Ehle (190 min)
01:55 Bal maturalny (Prom Night) – horror USA/Kanada 2008, reż. Nelson McCormick, wyk. Brittany Snow, Scott Porter (120 min)

KINO POLSKA

07:55 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (4/10)
08:25 Polska Kronika Filmowa 07B/67 – film dok. Polska 1967
08:40 To nie ze mną (2)
09:05 Szumy i fonie – film krótkom. Polska 2024
09:30 Syn szczęścia – film krótkom. Polska 2024
09:50 Lekarstwo na miłość – komedia Polska 1966
11:55 Pieczone gołąbki – komedia Polska 1966, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Krzysztof Litwin
14:00 Quo vadis – film historyczny Polska/USA 2001, reż. Jerzy Kawalerowicz
17:50 Cztorej pancerni i pies (6,7) – serial wojenny Polska 66
20:00 Juliusz – komedia Polska 2018, reż. Aleksander Pietrzak, wyk. Wojciech Meczaldowski, Jan Peszek, Anna Smolowik
21:55 W nich cała nadzieja – film s.f. Polska 2023, reż. Piotr Biedroń, wyk. Magdalena Wierczorek, Jacek Beler
23:40 Psy – film akcji Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat
02:00 Czeka na nas świat – komedia Polska 2006, reż. Robert Krzempek, wyk. Sebastian Pawlak

ALE KINO+

09:35 Wolna krowa – film krótkom. PL 23 (40 min)
10:15 Karen Pirie II (3/3)
12:05 Vera XI (3/6)
13:55 Troje do pary (Shopgirl) – komediodramat USA 2005, reż. Anand Tucker, wyk. Steve Martin (130 min)
16:05 Osiem kobiet (8 femmes) – komedia krym. Francja/Włochy 2002, reż. François Ozon, wyk. Danielle Darrieux (135 min)
18:20 Vera XI (4/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2022
20:10 Kompromat – thriller Francja/Litwa 2022, reż. Jérôme Salle, wyk. Gilles Lellouche, Joanna Kulig, Louis-Do de Lencquesaing (150 min)
22:40 Wind River. Na prze-kłętej ziemi (Wind River) – film krym. USA/Wlk. Brytania/Francja 2017, reż. Taylor Sheridan (130 min)
00:50 Daaaaaali! – komedia Francja 2023, reż. Quentin Dupieux, wyk. Anaïs Demoustier, Gilles Lellouche, Edouard Baer, Pio Marmaï (90 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin IV (3/8)
08:30 Przyjaciółki XXV (1,2)
10:20 Świat według Kiepskich
14:25 Walentynki na Beacon Street – komedia romantyczna Kanada 2021, reż. Pat Kiely
16:20 Wodny świat – film s.f. USA 1995, reż. Kevin Reynolds
18:55 Mój przyjaciel szpieg – komedia sensacyjna USA/Kanada 2020, reż. Peter Segal
21:00 Pitch Perfect – komedia muzyczna USA 2012, reż. Jason Moore, wyk. Anna Kendrick
23:25 Erin Brockovich – film biograficzny USA 2000

KINO TV

07:35 Kojak II (3/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (1,2/13)
11:00 Poirot II (2,3/10)
13:10 Panna Marple II (4/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (3,4/13)
17:55 Poirot: Rendez-vous ze śmiercią XI (4) – film kryminalny Wlk. Brytania 2008
20:00 Strefa zrzutu – film sens. USA 1994, reż. John Badham, wyk. Wesley Snipes
22:20 Sędzia Dredd – film s.f. USA/Holandia/Wlk. Bryt. 95
00:00 Nienawistna ośemka – film kryminalny USA 2015

TVP KULTURA

08:20 Dobry tytuł
09:00 Pogranicze w ogniu (8)
10:10 Duże zwierzę – komediodramat Polska 2000, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr (85 min)
11:35 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
12:10 Nad rzeką, której nie ma – film psychologiczny Polska 1991 (105 min)
13:55 Kocie ślady – film krym. Polska 1971 (95 min)
15:30 Leśmian – film biograficzny Polska 1990, reż. Leszek Baron (95 min)
17:05 Pogranicze w ogniu
18:15 Mody Polskie (1)
18:55 Kobieta pracująca – Irena Kwiakowska
20:00 Wywiad z Ballmeyerem – spektakl teatralny Polska 1962, reż. Andrzej Wajda
21:05 Juno – komediodramat USA/Kanada 2007, reż. Jason Reitman, wyk. Ellen Page (105 min)
22:50 Yyaa. Wojciech Bruszewski – film dok.
00:20 W poszukiwaniu dobrego filmu
01:00 Operacja Piorun – film sens. Wlk. Bryt. 65, reż. Terence Young (140 min)

WARNER TV

09:05 Bajer z Bel-Air IV
10:00 Za głosem serca
11:05 Pełna chata (1,2/22)
12:05 J.A.G. V (23,24/25)
14:00 Bajer z Bel-Air IV
16:00 Pełna chata (1,2,3,4/22)
18:10 Kopciuszek: Roztańczona historia – komedia muzyczna USA/Kanada 08
19:55 Stosunki międzymiastowe – komedia romant. USA 2010, reż. Nanette Burstein
22:00 Rio Bravo – western USA 1959, reż. Howard Hawks
00:55 Lśnienie – thriller Wlk. Brytania/USA 1980

PARAMOUNT

07:30 Elementary IV
09:15 Policjanci grupa pościgowa XX (2/15) – serial dok.
10:00 Narzeczona dla geniusza – komedia romantyczna USA 1994, reż. Fred Schepisi
12:00 Kate i Leopold – komedia romantyczna USA 2001
14:35 World Trade Center – film katas. USA 2006
17:25 Terminator: Genisys – film s.f. USA/Kanada 2015
20:00 Wasabi – komedia sensacyjna Japonia/Francja 2001
22:00 Petla (3,4/4)
23:40 Wyżniewa dla kumpla – komedia USA/Kanada 2019

HBO

08:00 Jedź, módl się, kochaj – melodramat USA 2010 (135 min)
10:15 Królowa moich snów – komediodramat Kanada/Pakistan 23 (95 min)
11:50 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (2)
12:40 Ostatnie wielkie dzieło – dramat hist. USA/Holandia 2019 (120 min)
14:40 Do diabła z miłością – komedia romantyczna USA/Niemcy 2003, reż. Peyton Reed (100 min)
16:20 The Last Showgirl – dramat obycz. USA 24, reż. Gia Coppola (90 min)
17:50 Drużyna AA – dramat obycz. Polska 2024, reż. Daniel Jaroszek (130 min)
20:00 tak po prostu... III (9/12) – serial obycz. USA 25, wyk. Cynthia Nixon
20:30 Ród smoka (3/10)
21:35 Well Done! – komedia Francja/Luksemburg 2023 (110 min)
23:25 Prawa ludzi – dramat woj. USA 2024, reż. Phil Blattenberger (95 min)
01:00 Bezsenność – thriller USA/Wlk. Brytania 2002 (115 min)

CINEMAX

11:10 U.S. Palmese – komedia Włochy 25, wyk. Giulia Maenza
13:15 Juno – komediodramat USA/Kanada 2007
14:55 Motyl i skafander – film biograficzny Francja/USA 2007
16:45 Miasto wiatru – dramat obycz. F/Mongolia/Portugalia/Holandia/Niemcy/Katar 2023
18:35 Olmo – komedia USA/Meksyk 2025, reż. F. Eimbcke
20:00 Django – western USA 2012, reż. Quentin Tarantino
22:45 Zjawa – film przyg. USA/Tajwan/Hongkong 2015, reż. Alejandro González Iñárritu

ROMANCE TV

09:45 Górski lekarz (4/15)
10:40 Rodzina to nie koncert życzeń – film obycz. Niemcy 17
12:30 Statek marzeń
14:25 Rodzice kłamią lepiej – komedia Niemcy 2017
16:15 Lilly Schönauer: Dobrze zaplanowana miłość – dramat obycz. Niemcy/Austria 2007
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz (5/15)
20:00 Rosamunde Pilcher: Zakochana w kamerdynerze – film obycz. Niemcy 2024
21:55 Lato w Amalfi – film obyczajowy Niemcy 2013
23:50 Górski lekarz (5/15)

CANAL+ PREMIUM

09:15 Kiler-ów 2-óch – komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
11:10 Miasto w blasku – komedia Wlk. Brytania 2025 (90 min)
12:40 Masz ci los! – komedia Polska 2023, reż. M. Głowacki (90 min)
14:10 Planeta Singli. Osiem historii (2,3/8)
15:45 Bałtyk – film dok.
16:50 Łowcy skarbów – komedia Francja/Belgia 2024, reż. Barbara Schulz (100 min)
18:30 Inwazja – film dok.
20:00 Coldwater – dramat krym. Wlk. Brytania 25, wyk. Andrew Lincoln
20:50 Making of C+
21:00 Wszystkie odcienie światła – dramat obycz. Francja/Indie/Luksemburg/Holandia/Włochy/Szwajcaria/USA/Belgia 2024, reż. Payal Kapadia (115 min)
22:55 Naznaczeni – komedia romant. USA 2025, reż. Nick Cassavetes, wyk. Chase Stokes (90 min)
00:25 I.S.S. – film s.f. USA 2023, reż. Gabriela Cowperthwaite (95 min)

TVN FABUŁA

08:35 Kino Buzz TOP5 (6)
08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie (1/13)
10:50 Szpital św. Anny (2/26)
11:50 Prawo Agaty VI
13:50 Teraz albo nigdy!
14:50 19+ – serial fab. -dok.
15:25 Papiery na szczęście
16:30 Szpiega: Rozmowy (1)
17:20 Podróż do wnętrza ziemi – film przygodowy USA 2008
19:25 Na Wspólnej XXIV
20:00 W ciemności. Star Trek – film s.f. USA 2013
22:55 Chtopi – film anim. Polska/Serbia/Litwa 2023

AMC

10:45 Kosmiczna kolizja – film s.f. USA 2020, reż. M. Boda
12:30 Apokalipsa w LA – film s.f. USA 2014, wyk. David Cade
14:05 I uderzył grom – film sensacyjny USA/Czechy/Wlk. Brytania/Niemcy 2005
16:05 Legenda – film fantasy USA/Wlk. Brytania 1985
17:55 Equilibrium – film s.f. USA 2002, reż. Kurt Wimmer
20:00 Liberator – film sensacyjny USA/Francja 1992
22:00 Intryga – thriller Włochy 2017, reż. Alessandro Capone
23:50 Policja – film krym. Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2002

AXN

08:25 Agenci NCIS X (4/24)
09:20 Castle II (16,17/24)
11:20 Unforgettable IV (7,8/13)
13:20 Rekrut V (5,6/22)
15:15 FBI: International (13,14/21) - serial akcji
17:10 Castle II (18,19/24)
19:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (18,19/22)
21:05 Rekrut VII (11/18)
22:00 Walker: Strażnik Teksasu III (4/13) - serial krym.
22:55 Castle II (18,19/24)
00:40 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (18/22)

EPIC DRAMA

08:10 Lekarze na start
08:55 Agenci NCIS XVI (5/24)
09:50 Wszystkie stworzenia duże i małe - serial obycz.
11:10 Poirot VI (1/4)
13:20 Lekarze na start
14:05 Agenci NCIS XVI (5/24)
15:00 Panna Scarlet V (3/6)
16:10 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
17:05 Poirot VI (2/4)
19:20 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVI (6/24)
21:00 Morderstwo to nic trudnego (2/2) - miniserial
22:00 Poirot XII (1/4)
23:55 Lekarze na start

TVN STYLE

08:00 Życie na kredyt (17)
08:35 Dorota wasz urządzi VI (3,4/12) - serial dok.
10:05 nie opuszczaj Cię aż do ślubu (3, 4) - reality show
11:30 Ugotowani (5, 6)
13:35 Kuchenne rewolucje (6, 13) - reality show Polska 18
15:40 Ukryta prawda (14/60)
16:40 Jestem z Polski III
18:45 Kuchenne rewolucje (5, 6) - reality show Polska 17
20:50 Ostre cięcie (1) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski VII (5,9)
23:50 Apetyt na miłość (2, 6)

TVN TURBO

08:00 Dobra robota (1)
08:45 Najdziwniejsze samochody świata (10) - mag.
09:15 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Fajny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować
18:00 Raport Turbo (4930)
18:15 Z drugiej ręki (1) - mag.
19:00 Polskie pościgi policyjne II (2) - serial dokumentalny
19:30 Moto Fachury (1) - mag.
20:30 Uwaga! Pirat (1)
22:00 Raport Turbo (4930)
23:05 Zawodowi handlarze (1)

BBC FIRST

08:40 Lewis II (1/8)
09:45 Ojciec Brown V (7/15)
10:45 Śmierć pod palmami XIV
11:50 Śmierć z dala od palm III
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown XI (6/10)
15:50 Lewis II (1/8)
16:55 My Life is Murder III
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XIV (5/8) - serial kryminalny
21:00 Death Valley (5/6)
22:00 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi V
23:00 Tajemnice Brokenwood

FX

08:15 Dr House VIII (2/22)
09:10 9-1-1 VIII (10/18)
10:05 Kości XII (12,1/12)
11:55 FBI (8,9/22)
13:45 Castle II (19,20/24)
15:35 Agenci NCIS: Początki (7,8/18) - serial krym. USA 24
17:25 Tropiciele II (8/20)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami (8,9/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (11,12/22)
22:00 Rambo III - film sens. USA 88, reż. Peter MacDonald
00:05 Elsbeth II (15/20)
01:00 Agenci NCIS: Początki (8/18) - serial krym. USA 2024

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży IV - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VII
12:00 Tu jest pięknie V (8/8)
12:45 Nieoczywiste miejsca III
13:55 House Hunters (2, 3)
15:05 Mieszkanie na miarę (1)
17:00 Polowanie na ogród VII
18:10 Weekendowa metamorfoza (6, 7) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (2)
21:00 Dorota wasz urządzi (4,5/12) - serial dok.
22:30 House Hunters
00:35 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

12:20 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (7/8)
13:25 Najbardziej tajemnicze domy świata (5)
14:30 Mistrzowie ceramiki (6)
15:40 Bake off: zawodowcy (1)
16:40 Zapraszam do stołu: profesjonalści (11)
17:45 Najbardziej tajemnicze domy świata (6)
18:45 Mistrzowie ceramiki (5)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (2) - program rozrywk.
21:00 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (8/8)
22:00 Uwiedzione: śpiąc z tajemnikiem (2/3) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół (3,4/24)
08:55 Przyjaciele IV (6-11/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu VII (11-16/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (5-8/24)
16:30 Przyjaciele IV (12-17/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VII (17-22/24) - serial kom. USA 2014, wyk. Jim Parsons
22:00 The Office PL II (11,12)
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park XI (4,5/14)
01:00 Pracoholicy III (1/20)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex VI (4)
09:20 Rodzinka.pl
10:05 Klan - telenowela
10:25 Ranczo (11/13)
11:15 M jak miłość
12:15 Pan Mama (1/20)
12:50 Zaraz wracam II (34)
13:30 Ojciec Mateusz XXIII
15:25 Komisarz Alex VI (5)
16:15 Na sygnale
17:25 Ranczo (12,13/13) - serial kom. Polska 2006
19:30 Ojciec Mateusz XXIII (9) - serial krym. Polska 2019
21:30 Ranczo II (1,2/13)
23:35 Ojciec Mateusz XXIII (6)
00:35 Na dobre i na złe

CANAL+ KUCHNIA

14:25 ABC gotowania - kuchnia turecka (4) - mag.
14:55 Jakubiak rozgryza Polskę (10) - mag. kulinarny
15:25 Zgrillowani (1)
15:55 Javier Peña zjada świat
16:55 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (14, 15)
17:50 Jamie Oliver (7, 8)
18:45 m jak mięso (2)
19:10 Jakubiak rozgryza... (20)
19:25 m jak mięso (3, 4)
20:15 Podróże piekarza z Hebrydów (1) - magazyn
21:15 Anthony Bourdain X
00:45 David w Europie (5)

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Małe i wspaniałe XI (7/8)
14:00 Cudotwórcy VII (17)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Daleko od miasta XIII (11)
17:00 Kupcie sobie zamek!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
20:10 Daleko od miasta X
21:00 Cudotwórcy VII (5/13)
22:00 Pokochaj lub sprzedaj
22:55 Wiejskie domy do liftingu (5) - reality show

PLANETE+

12:35 360° - świat bez granic
13:45 Aborygeni - pierwsi wynalazcy (1/4) - serial dok.
14:50 Targowiska świata (1)
15:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (6/7) - serial dok.
16:55 Krajobrazy świata (9/12)
18:00 Świat z góry XI (10/14)
18:40 Dzikie zwierzęta w mieście (1) - film dok. Austria 2018
19:45 Wielka rewolucja RNA
20:50 Niezwykłe podróże koleją V (3/5) - serial dok.
21:55 Udar - film dok. Kan. 21
22:55 Lombard - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Zapomniane kopalnie złota (4/8) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski II (13/16)
11:00 Pojedynki Eda Stafforda II (5/6) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek (4/8)
13:00 Nagi instynkt przetrwania IV (12,10/16) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Bimbrownicy XIII (1)
17:00 Celnicy na straży Europy VI (3,4/20) - serial dok.
18:00 Zawodowcy: drwale II
19:00 Złomowisko PL VII
21:00 W oku cyklonu II (4)
22:00 Hazardziści II (6/8)
23:00 Bimbrownicy XIV (1)

TVP HISTORIA

11:30 Attenborough i jurajski potwór morski - film dok.
12:30 Narodziny nazizmu (1/3)
13:35 Film dokumentalny
14:00 Królowie
14:30 Stawka większa niż życie
15:40 Sensacje XX wieku
17:40 Czas honoru (3/13)
18:35 Kazimierz Pułaski
19:40 Królowie
20:20 07 zgłoś się (2)
21:20 Brytyjskie odliczanie do wojny (1/3) - serial dok.
22:20 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa (1/10) - serial dok.

HISTORY

14:30 Jak to wyjaśnić III
15:20 Nowyjaśnione tajemnice świata III (5/10)
16:15 Gwiazdy Lombardu: skarby Ameryki II (10)
17:10 Tajne kryjówki dyktatorów (6/6) - serial dok.
18:10 Skarby mistycznego świata II (1/11) - serial dok.
19:05 Nowyjaśnione tajemnice świata VII (12/18)
20:50 Triumf i upadek nazistów (5/10) - serial dok.
21:00 Wyjaśnić niewyjaśnione
22:00 Kłątwa Wyspy Dębów
23:00 Nowyjaśnione tajemnice świata (9/26)

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XII
15:00 Morski patrol: Hiszpania
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic VI (6,3)
18:00 II wojna światowa: ukryta prawda (2/6) - serial dok.
19:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny (2/10)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXII (1/10) - serial dok.
21:00 UFO: przetłomaczone śledztwa II (4/6) - serial dok.
22:00 Prehistoryczne potwory (4/6) - serial dok. Wlk. Bryt. 21
23:00 Tajemnicze wyspy

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginięni (50)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy Lombardu XII
12:00 Wraki, które zmieniły świat (10/10) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Kolaboranci Hitlera
16:00 Kryptonim szef VII
18:00 Rolnicy. Podlasie VI (33,34) - serial dok. Polska 24
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Kolaboranci Hitlera
00:00 Starożytni kosmici XIV
01:00 Rolnicy. Podlasie V

BBC EARTH

12:25 Planeta doskonała (5/5)
13:25 Fenomeny współczesnego życia II (1/6) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu III
16:35 Na tropie egipskich grobowców (1) - dokument
17:35 Malownicze trasy kolejowe II (7/8) - serial dok.
18:40 Błękitna planeta (2/8)
19:45 Królestwo zwierząt
20:55 Życie na pustkowiu: powroty II (5) - serial dok.
21:55 W okowach mrozu IX
22:55 W naszych umysłach II
00:00 Chirurdzy - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

10:10 Naziści: ściśle tajna nauka (1) - serial dok.
11:10 Tajne bazy nazistów
12:10 Linie frontu - serial dok.
13:15 Militarne rankingi (6/10)
14:25 Naziści: korzenie zła (4)
15:30 Świta Hitlera (5/6)
16:45 Naziści: ściśle tajna nauka (1) - serial dok.
17:45 Tajne bazy nazistów
18:40 Linie frontu - serial dok.
19:50 Militarne rankingi (6/10)
21:00 Człof: najważniejsza broń II wojny światowej
22:00 Tajne bazy nazistów IV
23:05 II wojna światowa: bombowce: Dniem i nocą (5)

Od A do Z

BĘKART ★★★

film biograficzny, Dania/Szwecja/Norwegia/Niemcy 2023, reż. Nikolaj Arcel, wyk. Mads Mikkelsen, Amanda Collin

23:55 | hbo

Mads Mikkelsen jako Ludvig Kahlen – duński oficer, który w połowie XVIII wieku odszedł z armii i założył kolonię rolną na nieurodzajnych (wtedy) wrzosi-wiskach Jutlandii, stanowiących 2/3 terytorium kraju.

GODZINY STRACHU ★★★

thriller, Wlk. Brytania/Kanada/USA 2007, reż. Mike Barker, wyk. Pierce Brosnan, Maria Bello, Gerard Butler

21:20 | tvp 1

Gdy Neil Randall odwozi żonę na spotkanie z siostrą, z tylnego siedzenia samochodu mierzy do nich nieznajomy mężczyzna. Twierdzi, że porwał ich córkę. Jego celem nie jest jedynie wy-muszenie okupu.

IDŹ POD PRĄD ★★

dramat obycz., Polska 2024, reż. Wiesław Paluch, wyk. Ignacy Liss, Maciej Piotrowski

20:00 | tvp kultura

Opowieść o narodzinach kul-tury punkowej w Polsce, wraz z powstaniem zespołu KSU w Ustrzykach Dolnych, dostrzeżo-nego przez Radio Wolna Euro-pa, tym bardziej więc zdaniem SB zjawiska niepożądanego.

JUNO ★★★★★

komediodramat, USA/Kanada 2007, reż. Jason Reitman, wyk. Ellen Page, Michael Cera

23:55 | tvp kultura

Oscar za dowcipny scenariusz i dziesiątki innych nagród dla opowieści o nastolatce, która w szkole średniej zaszła w ciążę i potrafiła stanąć na wysokości zadania. Wspaniała lekcja doj-rzałości!

**KONTRAKT
NA ZABIJANIE ★★**

dramat krym., USA/Niemcy 2006, reż. Bruce Beresford, wyk. Morgan Freeman, John Cusack, Jamie Anderson

20:00 | stopklatka

Samotny ojciec zabiera sprawia-jącego problemy syna na szkołę przetrwania, gdzie przypadko-wo jest świadkiem zamachu na konwój FBI z groźnym przestęp-cą, i postanawia wziąć sprawie-dliwość w swoje ręce.

Wejście smoka

FOT. MATERIAŁY PRASOWE.

FILM SENS.

HONGKONG/USA 1973, REŻ. ROBERT CLOUSE, WYK. BRUCE LEE, JOHN SAXON, AHNA CAPRI

23:35 | tvn 7

★★★★★

Pośmiertny triumf Bruce'a Lee w kla-syku gatunku: chcący pomścić swoją zhań-bioną siostrę mistrz kung-fu bierze udział w turnieju zorganizo-wanym przez demona zła. Lektura obowią-zkowa.

MYZ

KRÓLESTWO ★★★

thriller, USA/Niemcy/Emiraty Arabskie 2007, reż. Peter Berg, wyk. Jamie Foxx, Ashraf Barhom, Jennifer Garner

21:50 | canal+ premium

Gorzka konstatacja: ropa rządzi światem. Plus historia śledztwa w sprawie zamachu terror-ystycznego na amerykańskie osie-dle w Arabii Saudyjskiej. I Jamie Foxx jako agent FBI w misji nie-możliwej.

MINUTA**PO ŚMIERCY ★★**

thriller, USA 2022, reż. Michael Mailer, wyk. Cole Hauser, Jaimie Alexander, Morgan Freeman

22:00 | tv puls

Makler porzuca miasto i wraca w rodzinne pielesze. Na dzień dobry zdradza pewną tajemnicę giełdy, ale ci, którzy chcieli ją wykorzystać, ponieśli straty. W rewanżu pada ofiarą biznesowe-go przekrętu.

**NIE MARTW SIĘ,
KOCHANIE ★★★**

thriller, USA 2022, reż. Olivia Wilde, wyk. Florence Pugh, Harry Styles, Chris Pine

21:00 | tvn 7

Olivia Wilde za kamerą: osiedle jak z lat 50., codziennie rano mę-żowie jadą do pracy, a żony dba-ją o domy. Idylla trwa do chwili, kiedy jedna z pań zapragnie do-wiedzieć się, czym zajmują się panowie.

OICALONY ★★★★★

dramat wojenny, USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg, Taylor Kitsch, Emile Hirsch

23:55 | tv puls

O Amerykanach w Afganista-nie na faktach: kilkuosobowy oddział komandosów wysłany z zadaniem likwidacji jednego z przywódców talibów wpada w zasadzkę. Trzeba wydostać się z okrażeń. Mocne kino.

OCEAN'S ELEVEN:**RZYKOWNA GRA ★★★★★**

film sens., USA 2001, reż. Steven Soderbergh, wyk. George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon

22:00 | warner tv

George Clooney na czele grupy dokonującej zuchwałego skoku na skarbiec trzech kasyn w Las Vegas, których właściciel uwiódł mu żonę. Plus Julia Roberts i kwiat hollywoodzkiego gwiaz-dorstwa.

OSTATNI BASTION ★★

film sens., USA 2001, reż. Rod Lurie, wyk. Robert Redford, James Gandolfini, Mark Ruffalo

21:55 | stopklatka

Robert Redford jako zdegrado-wany generał i bohater wojenny skazany za niesubordynację i osadzony w ciężkim więzieniu, gdzie staje na czele buntu prze-ciwno sadystycznemu naczelnikowi.

POGROMCY DUCHÓW ★★★★★

komedie sensacyjna, USA 1984, reż. Ivan Reitman, wyk. Bill Murray, Dan Aykroyd, Sigourney Weaver

20:00 | cinemax

Przebój Ivana Reitmana: Nowy Jork celem ataku sił piekielnych, którym próbuje stawić czoło ze-spół trzech parapsychologów. I śmiesznie, i strasznie – bez iro-nii, za to z przewagą śmiechu.

POWIDOKI ★★★

film biograficzny, Polska 2016, reż. Andrzej Wajda, wyk. Bogusław Linda, Bronisława Zamachowska, Zofia Wichłacz

23:05 | tvp 1

Andrzej Wajda żegna się z wi-dzami opowieścią o tragicznym schyłku życia wybitnego malar-za i nauczyciela akademickiego Władysława Strzemińskiego w okowach stalinizmu. Wyrazisty Bogusław Linda.

REICH ★★

film sens., Polska 2001, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Mirosław Baka, Aleksandra Nieśpielak

20:10 | warner tv

Władysław Pasikowski o męskiej przyjaźni między gangsterami i o polskim światku przestęp-czym, ale przede wszystkim o tym, że Bogusław Linda powi-nien ustąpić miejsca Mirosławowi Bace.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info
08:25 Zaraz wracam II (36)
09:00 Ranczo VIII (9/13)
10:00 Komisarz Alex XXIII (5)
11:00 Ojciec Mateusz VI
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 Program rolny
12:55 Fascynująca migracje
14:00 Wichrowe wzgórza
15:00 Serwis Info
15:15 Reportery (476)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5855)
17:55 Klan – telenowela
18:20 Zaraz wracam II (37)
18:55 Akcjaowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Omnibus – szybcy i mądzy (2) – teleturniej Polska 2026
21:20 Godziny strachu ******* (Butterfly on a Wheel) – thriller Wlk. Brytania/Kanada/USA 2007 (105 min)
23:05 Powidoki – film ******* biograficzny Polska 2016, reż. Andrzej Wajda, wyk. Bogusław Linda (110 min)
00:55 Paranoja ****** – thriller USA/Indie/Francja 2013 (120 min)

MEZZO

11:35 Intermezzo
12:00 Cavalli – Mariana Flores & Leonardo García Alarcón – Bayreuth Baroque Opera Festival – muzyka klas.
13:30 Benjamin Bernheim, Filharmonicy Berlińscy, Kirill Pietrienko: Koncert Sylwestrowy 2025
15:00 Joyce DiDonato, Il Pomo d'Oro, Maxim Emelyanychev: Eden
16:35 Intermezzo
17:35 IX Symfonia Maurice'a Bédjarta: Bédjart Ballet Lausanne i Balet Tokijski – balet jap. 2014
18:55 Festiwal Muzyki Kameralnej w Jerozolimie 2022: Rachmaninow, Weinberg
20:30 Ludwig van Beethoven: Fidelio – opera Holandia 2024
23:00 Madeleine Peyroux w Grand-Théâtre w Bordeaux

TVP2 **D3**

05:30 M jak miłość
06:25 Pozyteczni.pl (372)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7483) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7483) – mag. Polska 2026
11:55 Gwiazdorska kuchnia Ani (34) – mag. kulinarny
12:30 Koło fortuny (2150)
13:15 Panna młoda (2/50)
14:05 Va banque (1016)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (100) – telenowela
16:00 Koło fortuny (2151)
16:35 Familiada (3044)
17:20 Panna młoda (3/50) – serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1017)
18:50 Jeden z dziesięciu (20) – teleturniej Polska 2025
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Barwy szczęścia – serial obycz. Polska 2026
20:40 Przepis dnia (30)
20:55 Na dobre i na złe
21:55 Na sygnale
22:55 Peaky Blinders VI (1/6) – serial gangster-ski Wlk. Brytania 2022
00:05 Słońce też jest ****** gwiazdą (The Sun Is Also a Star) – dramat miłosny USA 2019, reż. Ry Russo-Young, wyk. Yara Shahidi (110 min)
01:55 Na przekór losowi (1/8) – serial obycz.

PULS 2

11:30 Dinopociąg (3/40)
12:00 Smerfy – serial anim.
13:00 Gumisie IV (4,2/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV
16:00 My Little Pony
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII (3)
17:10 Blue III (36,37/50)
17:40 Świnka Peppa II (13/52)
17:45 Bing (37,38/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VII
18:30 Myszka Miki: Frajdomek II (29/30)
19:00 Psi patrol V (15/26)
19:35 Pingwiny z Madagaskaru III (7/15)
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (51)
21:00 Dzielnica strachu IX
23:00 Narodziny Bogów: Królestwo burz – film przygł. Chiny 2023, reż. Wuershian

POLSAT **D3**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (582)
08:30 Malanowski
09:30 Trudne sprawy XXII (37,38) – serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XI (46–48/60) – serial fabularno-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (1) – serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5849)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (2) – serial fabularno-dok.
17:00 Komisarz X (3)
18:00 Pierwsza miłość 49 (217) – serial obycz. Polska 25
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (304)
19:40 Pogoda – Polska 2026
19:55 Milionerzy (63) – teleturniej Polska 2025

20:30 Farma (163) – reality show Polska 2025
21:30 Bez pudru, czyli Kabaret plus... (1) – program rozrywkowy
22:45 American Pie: Zjazd ****** absolwentów (American Reunion) – komedia USA 2012, reż. Jon Hurwitz, Hayden Schlossberg (140 min)
01:05 Green Hornet – film ******* sensacyjny USA 2011, reż. Michel Gondry, wyk. Seth Rogen, Jay Chou (155 min)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (7) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VII (33,34/65) – serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (3,55) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (3) – serial fab.-dok. Polska 2026
12:55 Trudne sprawy XIX (33,34,35/40) – serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (35, 36)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (2,3) – serial obycz.
20:00 Uroczysko V (3) – serial kryminalny Polska 2026
22:40 Leon zawodowiec – dramat krym. Francja/USA 1994, reż. Luc Besson, wyk. Jean Reno, Natalie Portman
00:55 Love Island II (37)
02:00 Hardcorowy Lombard
02:30 Interwencja (5846)

TVN **D3**

05:35 Uwaga! (7941) – mag. reporterów Polska 2026
05:50 Ukryta prawda (44/60)
06:45 Kuchenne rewolucje XXVI (4) – reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5643)
11:20 Doradca smaku (25)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Pirat”, Olsztyn XVI (5) – reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Koronowo – Nasze smaki 30 (3) – reality show Polska 2025
13:40 Ukryta prawda (43,44/48) – serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (14/50) – serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (3) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (3)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7942) – mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV – serial obyczajowy Polska 2026
20:50 The Floor (14)
21:30 Królowa przetrwania (1) – reality show
23:00 Bękarty (Father Figures) – komedia USA 2017, reż. Lawrence Sher, wyk. Owen Wilson, Ed Helms, J.K. Simmons (140 min)
01:20 Kuchenne rewolucje: Borysławice 30 (1)
02:25 Dubaj. Pustynia pełna bogactwa (1/3)

METRO **D3**

07:10 J.A.G. VII (15/24)
08:10 SOS. Ekipy w akcji
09:05 Szpital (5,6/72)
11:05 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
13:05 Wycieczkowiec (18/20)
14:05 Przepis na życie
15:00 Zapukaj do moich drzwi
16:00 Słoneczny patrol III (11/22) – serial przygł. USA 1992
17:00 Ciężarówką przez Stany IV (3/9) – serial dok.
18:00 Nasi w mundurach (4)
19:00 Kartoteka V
21:05 Kryminalni VIII – serial kryminalny Polska 2008
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (21/22) – serial krym. USA/Kanada 2011
00:20 The Traitors. Australia (3) – real tv Australia 2023
01:30 Ślub last minute (4)
02:30 Ach, ta impreza! (2)

TV PULS **D3**

06:00 Nash Bridges V (7,8/22) – serial sens. USA 1999, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (8,11/15) – serial sens. Niemcy 2011
10:00 Triumf miłości – telenowela Meksyk 2010
12:00 Nie igraj z aniołem – telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II – serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (5,6) – serial obycz.
16:00 Ranczo VIII (4,5/13) – serial kom. Polska 2014
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (2,3) – serial obyczajowy Polska 2025

20:00 Child Alert (Amber Alert) ******* – thriller USA 2024, reż. Kerry Bellessa, wyk. Hayden Panettiere (120 min)
22:00 Minuta po śmierci ****** (The Minute You Wake Up Dead) – thriller USA 2022, reż. Michael Maller (115 min)
23:55 Ocalony (Lone Survivor) ******** – dramat wojenny USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Peter Berg (140 min)
02:15 Dzielnica strachu IX

TVN7 **D3**

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (57,1,2/72) – serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (37,54,55/73) – serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy – serial fab.-dok. Polska 2011
14:00 Detektywi (31/56) – serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny (43) – serial obycz. Polska 2025
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VII (4)
17:00 Tajemnice miłości – serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (2/24) – serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (34/48) – serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 Hotel Paradise (3) – real tv Polska 2026
21:00 Nie martw się, kochanie (Don't Worry Darling) ******* – thriller USA 2022, reż. Olivia Wilde, wyk. Florence Pugh, Harry Styles (155 min)
23:35 Wejście smoka ******** (Enter the Dragon) – film sens. Hongkong/USA 1973, reż. Robert Clouse, wyk. Bruce Lee, John Saxon, Ahna Capri (135 min)
01:50 Hotel Paradise (2)

STOPKLATKA D31

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (58)
09:00 Robert Makłowicz (128, 153) – magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (2) – serial dok.
11:55 Wojny kontenerowe (13,14/16) – serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXI (5,6/10) – serial dok. Kanada 2021
16:00 MacGyver VI (17,18/21)
18:00 Hudson i Rex III (14/16) – serial krym. Kanada 20
18:55 Zajazd. Będzie się działo (26)
20:00 Kontrakt na zabijanie (The Contract) – dramat krym. USA/ Niemcy 2006, reż. Bruce Beresford, wyk. Morgan Freeman, John Cusack, Jamie Anderson (115 min)
21:55 Ostatni bastion (The Last Castle) – film sens. USA 2001, reż. Rod Lurie, wyk. Robert Redford, James Gandolfini, Mark Ruffalo (220 min)
01:35 Nieśmiertelny II: Nowe życie – film fantasy Wlk. Brytania/ Francja/Argentyna/ USA 1991, reż. Russell Mulcahy (135 min)

KINO POLSKA

08:05 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (5/10)
08:40 Polska Kronika Filmowa 11A/72 – film dok. Polska 1972
08:55 To nie ze mną (3)
09:35 Agent nr 1 – dramat wojenny Polska 1971, reż. Zbigniew Kuźmiński
11:40 Prawo i pięść – film psychologiczny Polska 1964, reż. Jerzy Hoffman, Edward Skórzewski, wyk. Gustaw Holoubek, Zofia Mrozowska
13:45 Falenicka Atlantyda
14:55 Wierna rzeka – melo – dramat Polska 1983, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Małgorzata Pieczyńska
18:05 Cztery pancerni i pies (7,8) – serial wojenny Polska 66
20:05 W imię... – thriller Polska 2013, reż. Małgorzata Szumowska, wyk. Andrzej Chyra, Mateusz Kościukiewicz
22:05 Misja Afganistan (9,10) – serial wojenny Polska 2012
23:55 Sługi boże – thriller Polska 2016, reż. Mariusz Gawryś, wyk. Bartłomiej Topa, Julia Kijowska, Małgorzata Foremniak, Adam Woronowicz
02:05 Wykłęty – dramat woj. Polska 2017, reż. Konrad Łęcki, wyk. Wojciech Niemczyk, Marcin Kwaśny, Robert Wrzosek, Hanna Świętnicka

ALE KINO+

09:25 Pogrzeb panienstwa – film krótkom. Francja 2022 (50 min)
10:15 Patience (1,2/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2024
12:20 Vera XI (4/6)
14:10 Pod Starym Dębem (The Old Oak) – dramat obycz. Wlk. Brytania/ Francja/Belgia 2023, reż. Ken Loach (135 min)
16:25 Porwanie Heinekena (Kidnapping Mr. Heineken) – film sens. Holandia/Belgia/Wlk. Bryt./USA 15, reż. Daniel Alfredson, wyk. Anthony Hopkins (115 min)
18:20 Vera XI (5/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2021
20:10 Żona seryjnego mordercy (3/4) – serial krym. Wlk. Brytania 2023, wyk. Gaia Bavarro
22:10 Sztuka zbrodni (The Postcard Killings) – film krym. USA/Wlk. Bryt./Niemcy 2020, reż. Danis Tanović (120 min)
00:10 Fatalny rejs (1,2/8) – serial kryminalny Norwegia/Dania 2023
01:55 Kruk. Czorny Woron nie śpi (3/6) – serial kryminalny Polska 2021

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XXV (3,4)
10:20 Świat według Kiepskich
13:05 Czarownica – komedia romantyczna USA 2005
15:20 Jak rozpętałem II wojnę światową: Ucieczka – komedia Polska 70, reż. T. Chmielewski
16:55 Władcy umysłów – film s.f. USA 2011, reż. George Nolfi
19:15 Bez hamulców – film sensacyjny USA 2012
21:00 Elizjum – film s.f. USA/Kanada 2013, reż. Neill Blomkamp, wyk. Matt Damon
23:25 Creed: Narodziny legendy – dramat obycz. USA 2015

KINO TV

07:30 Kojak II (4/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (3,4/13)
11:05 Poirót II (5,6/10)
13:10 Panna Marple III (1/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (5,6/13)
17:55 Poirót XII (2/4)
20:00 Szybcy i martwi – western USA/Japonia 1995, reż. Sam Raimi, wyk. Sharon Stone, Gene Hackman
22:25 Porachunki – komedia krym. USA/Francja/Wlk. Brytania 2013, reż. Luc Besson
00:40 Omen – horror USA/Wlk. Brytania 1976

TVP KULTURA D31

08:20 Porozmawiajmy szczerze – rozmowa
09:00 Pogranicze w ogniu
10:10 Leśmian – film biogra-ficzny Polska 1990, reż. Leszek Baron (90 min)
11:40 Po prostu Krystyna Feldman – film dok.
12:55 Tygodnik kulturalny
13:45 Głód serca – film obycz. Polska 1987, reż. Roman Załuski (100 min)
15:25 Kocie ślady – film krym. Polska 1971, reż. Paweł Komorowski (90 min)
17:00 Pogranicze w ogniu
18:05 Dobre strony (10)
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Reżyserzy IV (8)
19:45 WTEM (14, 16)
20:00 Idź pod prąd – dramat obycz. Polska 2024, reż. Wiesław Paluch, wyk. Ignacy Liss, Maciej Piotrowski (110 min)
21:50 Przygody Sherlocka Holmesa (1/13) – serial krym. Wlk. Brytania 1984
22:55 Jesień z Bluesem – koncert Polska 1987
23:55 Juno – komediodramat USA/Kanada 2007, reż. Jason Reitman, wyk. Ellen Page (110 min)
01:45 Informacje kulturalne

WARNER TV

08:05 J.A.G. V (23/25)
09:00 Bajer z Bel-Air IV
10:00 Za głosem serca
11:05 Pełna chata (3,4/22)
12:05 J.A.G. V (24,25/25)
14:00 Bajer z Bel-Air IV
16:00 Pełna chata (3,4,5,6/22)
18:00 Dorwać smarta – komedia USA 2008, reż. Peter Segal
20:10 Reich – film sens. Polska 01, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda
22:00 Ocean's Eleven: Ryzykowna gra – film sens. USA 01
00:20 Długi pocałunek na dobranoc – thriller USA 1996

PARAMOUNT

09:35 Petzaki: Gdzie jest bobas? – film anim. USA 1998
11:20 Przyjaciel gangstera – komedia krym. Francja/ Włochy 03, reż. Francis Veber
13:05 Czy leci z nami pilot? – komedia USA 1980
15:00 Kate i Leopold – komedia romantyczna USA 2001
17:45 Super 8 – film s.f. USA 2011, reż. J.J. Abrams
20:00 Choć goni nas czas – komediodramat USA 2007
22:00 Miłość, seks & pandemia – serial obycz. Polska 2020
23:40 Ostra jazda – komedia USA 2000, reż. Todd Phillips

HBO

08:50 Trenerzy – komedia Włochy 2024, reż. Andrea Jublin (90 min)
10:20 Detektyw Monk: Ostatnia sprawa – komedia kryminalna USA 2023, reż. Randall Zisk (95 min)
11:55 Przypadek Harolda Cricka – komedia USA/ Wlk. Brytania 2006, reż. Marc Forster, wyk. Will Ferrell (110 min)
13:45 Marsjanin – film s.f. USA/Wlk. Brytania 2015, reż. Ridley Scott, wyk. Matt Damon (140 min)
16:05 Across the Universe – musical USA/Wlk. Brytania 2007 (130 min)
18:15 Dotknij miłości – dramat obycz. Wlk. Bryt./Irlandia 2024, reż. Polly Steele (105 min)
20:00 Serdecznie zapraszamy – komedia romantyczna USA 2025, reż. Nicholas Stoller, wyk. Will Ferrell (110 min)
21:50 Branza IV (8/8)
22:50 Chętni na seks (1)
23:55 Bękart – film biograf. Dania/Szwecja/Norw./ Niemcy 2023, reż. Nikolaj Arcel (130 min)

CINEMAX

12:35 Whiplash – dramat obyczajowy USA 2014
14:25 Dom w Portugalii – dramat obyczajowy Portugalia/Hiszpania 2025
16:20 Wszystkie kolory świata pomiędzy czernią a bielą – dramat obyczajowy Nigeria 2023
17:55 Głębia – film przygodowy Wlk. Brytania/USA 1977
20:00 Pogromcy duchów – komedia sensacyjna USA 84
21:45 Portland Tower (1,2,3/3)
00:05 Pięć minut nieba – dramat kryminalny Irlandia/Wlk. Brytania 2009

ROMANCE TV

12:25 Oniemiała w Irlandii – komedia Niemcy 2021
14:20 Rosamunde Pilcher: Rocznicza słubu – film obycz. Niemcy 2022, reż. K. Meeder
16:15 Pokój ze stajnią: Łut szczęścia – komedia Niemcy 21
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz (6/15)
20:00 Doktor Herz i doktor Holly: Diagnoza „nowy start” – dramat obyczajowy Niemcy 2023, reż. Wolfgang Eißler
21:55 Doktor Herz i doktor Holly: Matczyne uczucia – dramat krym. Niemcy 2023
23:50 Górski lekarz (6/15)

CANAL+ PREMIUM

09:05 Długi weekend – film obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (75 min)
10:20 Robin i obrońcy królestwa – film przyg. Wlk. Bryt./Irlandia 2025, reż. Phil Hawkins (100 min)
12:00 Balony – film krótkom. Polska 2024 (30 min)
12:30 Larp – film krótkom. Polska 2014 (95 min)
14:05 Planeta Singli. Osiem historii (3,4/8)
15:45 Premierowa jazda
16:00 Szpieg, który współczuł – film dok. 1750 Chopin, Chopin! – dramat obyczajowy Polska 2025, reż. Michał Kwieciński (130 min)
20:00 Kłangor II (1/8) – serial krym. Polska 2025
20:55 Premierowa jazda
21:00 Para z sąsiedztwa II (3/6) – serial sens.
21:50 Królestwo – thriller USA/Niemcy/ Emiraty Arabskie 2007, reż. Peter Berg (110 min)
23:40 Szkoda, że nareszcie – film biograf. Polska 2025 (95 min)
01:15 Wrooklyn Zoo – dramat obyczajowy Polska 2024 (125 min)

TVN FABUŁA

08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie
10:50 Szpital św. Anny (3/26)
11:50 Prawo Agaty VI (4,5)
13:50 Teraz albo nigdy! (8/13)
14:50 19+ – serial fab. -dok.
15:25 Papiery na szczęście
16:30 Magia kina (5)
16:50 Kochaj i tańcz – komedia romantyczna Polska 2008
19:25 Na Wspólnej XXIV
20:00 Star Trek: W nieznane – film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
22:45 Plotka – komedia Francja 01, reż. Francis Veber

AMC

09:20 Misja – dramat historyczny Wlk. Bryt./Francja 1986
11:50 Uciekająca panna młoda – komedia USA 1999
14:05 Uczeń Merlin (1) – film fantasy USA/Kanada 2006
16:00 Uczeń Merlin (2) – film fantasy USA/Kanada 2006
17:50 Powiedz „tak” – komedia romantyczna USA/Niemcy 2001, reż. Adam Shankman
20:00 Ring – horror USA/ Japonia 2002, reż. Gore Verbinski, wyk. Naomi Watts
22:05 Zaginiona dziewczyna – thriller USA 2014
01:05 Szepty mroku IV (3)

AXN

08:15 Agenci NCIS X (6/24)
09:10 Castle II (18,19/24)
11:10 Unforgettable: Zapisane w pamięci IV (9,10/13)
13:10 Rekrut V (7,8/22)
15:10 FBI: International (15,16/21) – serial akcji USA 21
17:05 Castle II (20,21/24)
19:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (20,21/22)
21:05 Doktor Larsen (5/10)
22:05 Zabójcza broń II (6/22)
23:05 Castle II (20,21/24)
00:50 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (20/22)

EPIC DRAMA

08:25 Lekarze na start
09:10 Agenci NCIS XVI (6/24)
10:10 Wszystkie stworzenia duże i małe II (1/6)
11:05 Poirot VI (2/4)
13:25 Lekarze na start
14:10 Agenci NCIS XVI (6/24)
15:00 Panna Scarlet V (4/6)
16:10 Morderstwo w małym mieście II – serial krym.
17:05 Poirot VI (3/4)
19:20 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVI (7/24)
21:00 Morderstwo to nic trudnego (3/3) – miniserial
22:00 Poirot XIII (1/5)
00:00 Lekarze na start

TVN STYLE

08:00 Życie na kredyt (19)
08:35 Dorota was urządzi VI (5,6/12) – serial dok. Polska 17
10:05 nie opuszczaj Cię aż do ślubu (5, 6) – reality show
11:30 Ugotowani (7, 8)
13:35 Kuchenne rewolucje (8, 2) – reality show Polska 18
15:40 Ukryta prawda (15/60) – serial fab. -dok. Polska 2023
16:40 Jestem z Polski III (14)
18:45 Kuchenne rewolucje (7, 8) – reality show Polska 17
20:50 Bazy Europy
21:50 Jestem z Polski VII (6,7)
23:50 Apetyt na miłość (3, 7)

TVN TURBO

08:15 Farma Clarksona III (1/8)
09:15 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować
18:00 Raport Turbo (4931)
18:15 Zawodowi handlarze (1)
19:00 Naprawy nie do naprawy (3) – mag. motoryzacyjny
19:45 Usterka XVI (1/25)
21:00 Wojny samochodowe (1)
22:00 Raport Turbo (4931)
23:05 Mobilni mechanicy (1)
23:50 Moto kombi (1)
00:35 Wojny samochodowe

BBC FIRST

08:40 Lewis II (2/8)
09:40 Ojciec Brown V (8/15)
10:40 Śmierć pod palmami XIV
11:45 Śmierć z dala od palm III
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown XI (7/10)
15:50 Lewis II (2/8)
16:50 My Life is Murder III
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XIV (6/8) – serial kryminalny
21:00 My Life is Murder II (7,8/10) – serial kryminalny
22:55 Tajemnice Brokenwood
00:55 Śmierć pod palmami XIV

FX

08:15 Dr House VIII (4/22)
09:10 9–1–1 VIII (11/18)
10:05 Kości IX (2,3/24)
11:55 FBI (9,10/22)
13:45 Castle II (21,22/24)
15:35 Agenci NCIS: Początki (8,9/18) – serial kryminalny
17:25 Tropiciele II (9/20)
18:19 CSI: Kryminalne zagadki Miami (10,11/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (13,14/22)
22:00 Elsbeth II (16/20)
22:55 Agenci NCIS: Początki (9/18) – serial krym. USA 2024
23:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami (10,11/24)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży V – serial dok.
10:00 Pomocy! Mój dom to katastrofa (10) – reality show
11:00 Zarobić na remoncie VII
12:00 Tu jest pięknie VI (2/12)
12:50 Nieoczywiste miejsca III
13:55 House Hunters (4, 5)
15:05 Mieszkanie na miarę II
17:00 Polowanie na ogród VIII
18:10 Weekendowa meta-morfoza (8, 1) – reality show
20:05 Dorota inspiruje (3)
21:00 Dorota was urządzi
22:30 House Hunters (3–6)

BBC LIFESTYLE

12:30 Kurort sławnych i bogatych (6/6) – serial dok.
13:30 Najbardziej tajemnicze domy świata (6)
14:30 Mistrzowie ceramiki (7)
15:40 Bake off: zawodowcy (2)
16:40 Zapraszam do stołu: profesjonalści (12)
17:45 Najbardziej tajemnicze domy świata (7)
18:45 Mistrzowie ceramiki (6)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (3) – program rozrywk.
21:00 Mistrzowie ceramiki (8)
22:00 ADHD: zrozumieć dziecko – film dok. Wlk. Bryt. 2025
23:00 Wstydlive choroby IV

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół (7,8/24)
08:55 Przyjaciele IV (12–17/24) – serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VII (17–22/24) – serial kom.
14:30 Dwóch i pół (9–12/24) – serial kom. USA 2003
16:30 Przyjaciele IV (18–23/24) – serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VII (23,24,1–4/24)
22:00 The Office PL III (1,2)
23:05 Comedy Club (6, 7)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy III (3/20)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex VI (5)
09:20 Rodzinka.pl (13)
09:55 Klan – telenowela
10:25 Ranczo (12/13)
11:20 Na dobre i na złe
12:20 Pan Mama (2/20)
12:55 Zaraz wracam II (35)
13:30 Ojciec Mateusz XXIII
15:25 Komisarz Alex VI
16:15 Na sygnale
17:20 Ranczo (13,1/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIII (6,10) – serial krym. Polska 19
21:30 Ranczo II (2,3/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXIII
00:30 U Pana Boga w Królowym Moście (11,12/12)

CANAL+ KUCHNIA

11:35 Comfort Food (2,3/15)
12:25 Jamie Oliver (2, 3)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania – kuchnia turecka (5) – mag.
14:55 Zgrillowani (1, 2) – mag.
15:55 Javier Peña jada świat
16:55 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (15, 16)
17:50 Jamie Oliver (9, 10)
18:45 m jak mięso (3) – mag.
19:10 Jakubik nie grzyza... (21)
19:25 m jak mięso (4, 5)
20:15 Ziemia, ogień i smak (1)
21:15 Anthony Bourdain X
00:45 David w Europie (6)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: Australia XI – serial dok.
15:20 Kupcie sobie zamek!
13:00 Małe i wspaniałe XI
14:00 Cudotwórcy VII (5/13)
14:50 Wielkie projekty XI
16:00 Mebłokreacje (1, 2)
17:00 Kupcie sobie zamek!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty XI
20:10 Daleko od miasta XI (1,2)
21:00 Cudotwórcy VII (6/13)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (4) – mag.
23:20 Daleko od miasta XV
23:50 Zbudujemy ten dom (1)

PLANETE+

13:45 Aborygeni – pierwsi wynalazcy (2/4) – serial dok.
14:50 Targowiska świata (2)
15:50 Niezwykłe podróże kolejną IX (4/7) – serial dok.
16:55 Krajobrazy świata
18:00 Świat z góry XI (12/14)
18:40 Czarny Dzik Zachód
19:40 Partyzant z aparatem Leica – film dok. Izrael 2022
20:50 Niezwykłe podróże kolejną V (4/5) – serial dok.
22:00 Premiera: Kobiety i pieniądze – serial dok. F 2025
23:10 Różowe trójkąty

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski II (14/16)
11:00 Pojedynki Eda Stafforda II (6/6) – serial dok.
12:00 Fani czterech kółek – samochody marzeń (5/8)
13:00 Nagi instynkt przetrwania IV (11,13/16) – serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Bimbrownicy XIII (2)
17:00 Celnicy na straży Europy VI (10,6/20)
18:00 Zawodowcy: drwale II
19:00 Złomowisko PL X
22:00 Ed Stafford: inicjacja (3)
23:00 Nagi instynkt przetrwania XI (11/12) – serial dok.
00:30 Porty: Hiszpania

TVP HISTORIA

12:45 Brytyjskie odliczanie do wojny (1/3) – serial dok.
14:00 Królowie
14:35 Stawka większa niż życie – serial wojenny
15:40 Sensacje XX wieku
17:40 Czas honoru (4/13)
18:35 Encyklopedia II wojny światowej (44)
19:00 Fake czy historia?
19:40 Królowie
20:15 07 zgłoś się (3)
21:05 Przed ekranem
21:20 Wszystkie wojny Rosji
22:25 Litwa. W cieniu wieży
23:30 Sensacje XX wieku

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Gwiazdy lombardu XIII
14:30 Jak to wyjaśnić III
15:20 Niewyjaśnione tajemnice świata III (6/10)
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki II – serial dok.
17:10 Triumf i upadek nazistów (1/10) – serial dok.
18:10 Skarby mistycznego świata II (5/11) – serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
20:00 Starożytni kosmici: geneza II (5/12) – serial dok.
22:00 Pogromca tajemnic III
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (10/26) – serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Morski patrol: Hiszpania
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic VI (2,4/8) – serial dok.
18:00 II wojna światowa: ukryta prawda (5/6) – serial dok.
19:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny (3/10)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXII (2/10) – serial dok.
21:00 Premiera: Miasta w liczbach (6/8) – serial dok.
22:00 Premiera: Porzucone konstrukcje XIII – serial dok.
23:00 Służby ratownicze: Jukon (1) – serial dok. Kanada 24

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginięni (51)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo – pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XII (8,9,10,12/46) – serial dok.
12:00 Wraki, które zmieniły świat (2/10) – serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Kolaboranci Hitlera
16:00 Kryptonim szef VII
18:00 Rolnicy. Podlasie VI (35,36) – serial dok. Polska 24
20:00 Galileo – pr. popularn.
21:00 Łowcy nazistów (1/13)
22:00 Kolaboranci Hitlera
00:00 Starożytni kosmici XIV
01:00 Rolnicy. Podlasie V

BBC EARTH

12:20 Planeta doskonała: kulisy – serial dok. Wlk. Brytania
13:20 Fenomeny współczesnego życia II (2/6) – serial dok.
14:30 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu III (5)
16:30 Miasta tętniące życiem
17:40 Malownicze trasy kolejowe I (4) – serial dok.
18:40 Błękitna planeta (3/8)
19:45 Na tropie egipskich grobowców (2) – dokument
20:45 Potęgą ssaków: kulisy
20:55 Życie na pustkowiu III
21:55 W okowach mrozu IX
22:55 Miasta tętniące życiem

POLSAT VIASAT HISTORY

10:15 Zakazana historia VII
11:15 Tajne bazy nazistów
12:15 Linie frontu – serial dok.
13:20 Militarny ranking (7/10)
14:30 Człof: najważniejsza broń II wojny światowej
15:35 Tajne bazy nazistów IV
16:45 Zakazana historia VII
17:45 Tajne bazy nazistów
18:40 Linie frontu – serial dok.
19:50 Militarny ranking (7/10)
21:00 Zaginięte tajemnice piramid (1/2) – serial dok.
22:00 Czarna śmierć: pacjent zero (1/2) – serial dok.
00:15 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze

Od A do Z

ANOTHER END ★★★

film s.f., Włochy/Francja/Wlk. Brytania 2024, reż. Piero Messina, wyk. Gael García Bernal, Renate Reinsve, Bérénice Bejo
20:10 | ale kino+ hd
Czy miłość może przekroczyć granicę śmierci? Gael García Bernal jako pogrążony w żalu po śmierci ukochanej, który korzysta z technologii dającej możliwość ożywienia wspomnień zmarłej w innej postaci.

BRATERSTWO WILKÓW ★★★

horror, Francja 2001, reż. Christophe Gans, wyk. Samuel Le Bihan, Vincent Cassel, Emilie Dequenne
22:40 | tv 4

Osiemnastowieczny uczonek w towarzystwie indiańskiego szamana szuka rozwiązania tajemnicy bestii, odpowiedzialnej za serię przerażających zbrodni, trafiając w rezultacie na równie zagadkową intrygę.

BUMBLEBEE ★★★

film s.f., USA/Chiny 2018, reż. Travis Knight, wyk. Hailee Steinfeld, John Cena, Jorge Lendeborg Jr.

20:00 | paramount

Obok głównego nurtu przebojowego cyklu „Transformers”: jeden z autorobotów ukrywa się na Ziemi pod postacią żółtego volkswagena garbusa i wpada w oko nastolatce, która marzy o swoim pierwszym aucie.

CAŁUNY ★★★

horror, Kanada/Francja 2024, reż. David Cronenberg, wyk. Vincent Cassel, Diane Kruger, Guy Pearce

22:35 | canal+ premium

David Cronenberg straszy umiarkowanie, ukazując wynalazcę i pogrążonego w żalowie wdowca, który konstruuje urządzenie do nawiązywania kontaktu ze zmarłymi, przekraczając tym samym odwieczne granice.

CZERWONA PLANETA ★★★

film s.f., USA/Australia 2000, reż. Antony Hoffman, wyk. Val Kilmer, Carrie-Anne Moss, Tom Sizemore

20:00 | warner tv

Wypróbowany schemat: wobec postępującego skażenia Ziemi grupa amerykańskich astronautów wyrusza na Marsa w poszukiwaniu możliwości osiedlenia się tam człowieka. Dla miłośników gatunku.

Brzezina

FOT. MATERIAŁY PRASOWE.

DRAMAT PSYCHOLOGICZNY

POLSKA 1970, REŻ. ANDRZEJ WAJDA, WYK. OLGIERD ŁUKASZEWICZ, DANIEL OLBRYCHSKI, EMILIA KRAKOWSKA

ERIN

BROCKOVICH ★★★

film biograficzny, USA 2000, reż. Steven Soderbergh, wyk. Julia Roberts, Albert Finney, Aaron Eckhart

21:00 | polsat film

Samotna matka z trójką dzieci wymusza dla siebie pracę w kancelarii prawnej, by z czasem doprowadzić do procesu o największe odszkodowanie za zanieczyszczenie środowiska. Plus Oscar dla Julii Roberts.

GRINDHOUSE VOL. 1

DEATH PROOF ★★★

thriller, USA 2007, reż. Quentin Tarantino, wyk. Kurt Russell, Zoë Bell, Rosario Dawson

23:20 | cinemax

Quentin Tarantino i Robert Rodriguez składają hołd tanim kinom z przedmieść lat 70. XX wieku. Pastisz horroru klasy B: starcie z seryjnym mordercą, kaszakerem zabijającym swe ofiary samochodem.

GRINDHOUSE VOL. 2

PLANET TERROR ★★★

horror, USA/Meksyk 2007, reż. Robert Rodriguez, wyk. Rose McGowan, Freddy Rodriguez, Josh Brolin

21:35 | cinemax

Ciąg dalszy hołdu taniemu kinu: dziewczyna z karabinem maszynowym zamiast nogi daje odpór hordzie zombi atakującej amerykańskie miasteczko. A gdzie cienka granica między pastiszem i kiczem?

JESTEM

NA TAK ★★★

komedie romantyczna, USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Peyton Reed, wyk. Jim Carrey, Zooey Deschanel, Bradley Cooper

23:20 | tvn 7

Asertywny do szpiku kości – i w wyniku tego samotny do bólu – Jim Carey odkrywa magię słowa „tak” i uroki afirmacji otaczającego go świata, co wszak wiąże się z wieloma zabawnymi doświadczeniami.

KAC VEGAS ★★★

komedie, USA/Niemcy 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis

21:00 | tvn 7

Wieczór kawalerski czterech przyjaciół w Las Vegas kończy się gigantycznym kacem, zaginięciem pana młodego i mnóstwem innych zaskakujących konsekwencji. Ku rozbawieniu, ale i przestrodze.

KOMÓRKA ★★★

film sens., USA/Niemcy 2004, reż. David R. Ellis, wyk. Chris Evans, Kim Basinger, Jason Statham

23:00 | tv puls 2

Kim Basinger jako porwana przez mafię, która znajduje wyjście z sytuacji, łącząc się z rozbitego aparatu telefonicznego z przypadkowym numerem komórkowym. Czy młodziak po drugiej stronie zdąży z pomocą?

21:05 | tvp kultura

★★★★★

Wajda czyta Iwaszkiewicz a jakby oglądał obrazy Malczewskiego: opowieść o miłości i umieraniu, obsypana deszczem nagród w kraju i za granicą. Koniecznie.

MYZ

KOSZMAR MINIONEGO

LATA ★★★

horror, USA 1997, reż. Jim Gillespie, wyk. Jennifer Love Hewitt, Sarah Michelle Gellar, Ryan Phillippe

23:05 | hbo

Facet z hakiem rybackim w dłoni prześladowa czwórkę maturzystów, którzy próbowali go utopić, by zatrzeć ślady po wypadku drogowym. Nic specjalnego, tym bardziej zastanawiający sukces komercyjny.

OSTATNI

SPRAWIEDLIWY ★★★

film sens., USA 1996, reż. Walter Hill, wyk. Bruce Willis, Christopher Walken, Alexandra Powers

22:05 | warner tv

Bruce Willis zaprowadza porządek w mieście sterroryzowanym przez dwa rywalizujące gangi. Inspirowane „Strażą przyboczną” Kurosawy, ale do pierwszorzutu daleko.

ŚWIADEK ★★★

thriller, USA 1985, reż. Peter Weir, wyk. Harrison Ford, Kelly McGillis, Josef Sommer

20:00 | stopklatka

Detektyw na tropie afery narkotykowej w policji i morderstwa, którego świadkiem był mały chłopiec, amisz (Lukas Haas). Plus Harrison Ford jako obcy wśród religijnej społeczności: niezwykle.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

07:00 Msza święta
07:30 Dobre historie (190)
08:00 Serwis Info
08:25 Zaraz wracam II (37)
09:00 Ranczo VIII (10/13)
10:00 Komisarz Alex XXIII (6)
11:00 Ojciec Mateusz VI
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 Program rolny
12:55 Fascynujące migracje
14:00 Wichrowe wzgórza
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (477)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5856)
17:55 Klan – telenowela
18:20 Zaraz wracam II (38)
18:55 Akacjaowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Omnibus – szybcy i mądzy – teleturniej Polska 2026
21:20 Ojciec Mateusz 34 (7) – serial krym. Polska 26
22:20 Sprawa dla reportera
23:20 CEGŁA i inne nagrody filmowe. Opowiada Andrzej Wajda
00:30 Bat 21 – dramat
*** wojenny USA 1988, reż. Peter Markle, wyk. Gene Hackman, Danny Glover, Clayton Rohner (115 min)
02:25 Sprawa dla reportera

MEZZO

11:50 Aida Garifullina, Maciej Pikulski: arie romantyczne
12:50 Intermezzo
13:15 Prix de Lausanne: Gala 2026 – balet Szwajcaria 2026
14:45 Filharmonicy Berlińscy, Claudio Abbado: Beethoven, Brahms, Dvořák, Verdi
16:35 Claudio Abbado 10 lat później – portret muzyczny
17:40 Georg Friedrich Händel: Kserkses – opera Francja 2023, wyk. Jake Arditto
20:30 Dizzy Gillespie Quartet – Berliner Jazztage 1974
21:10 Gil Evans Orchestra & McCoy Tyner Sextet – Berliner Jazztage – koncert Niemcy 76
21:55 Oregon – Berliner Jazztage – koncert Niemcy 80
22:35 Jimmy Witherspoon Quartet i Rozaa Wotham: Lugano Jazz Estival 1985

TVP2 **D3**

05:30 M jak miłość
06:20 Operacja zdrowie
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7484) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7484) – mag. Polska 2026
11:55 Dzień z życia artysty (1) – mag. kulturalny Polska 2025
12:30 Koło fortuny (2151)
13:15 Panna młoda (3/50)
14:05 Va banque (1017)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (101) – telenowela
16:00 Koło fortuny (2152)
16:35 Familiada (3045)
17:20 Panna młoda – serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1018)
18:50 Jeden z dziesięciu (21) – teleturniej Polska 2025
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Barwy szczęścia – serial obycz. Polska 2026
20:40 Super Gary. Gotuj z Bosacki! (1)
21:15 Tak to leciało! (78)
22:15 Syn (1,2/10) – serial USA 2017, wyk. Pierce Brosnan, Paola Nuñez
00:05 Rodzinka.pl XVIII – serial kom. Polska 26
00:40 Moje córki krowy **** – komediodramat Polska 2015, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza (100 min)
02:20 Lepsza połowa II (11)

PULS 2

12:00 Smerfy – serial anim.
13:00 Gumisie IV (4)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV
16:00 My Little Pony
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII (4)
17:10 Blue III (38,39/50)
17:40 Świnka Peppa II (15/52)
17:45 Bing (39,40/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VII
18:30 Myszką Miki: Frajdomek II (30/30)
19:00 Psi patrol V
19:35 Pingwiny z Madagaskaru III (8/15)
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (52)
21:00 Dzielnica strachu IX – serial krym. Polska 2025
23:00 Komórka – film sensacyjny USA/Niemcy 2004
01:00 Dzielnica strachu IX

POLSAT **D3**

06:00 Nowy dzień – mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy V (2,3)
09:30 Trudne sprawy XXII (39,40) – serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XI (49–51/60) – serial fabularno-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (2)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5850)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (3) – serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (4) – serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 49 (220) – serial obycz. Polska 2025, wyk. Aneta Żająć
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:20 Gość „Wydarzeń” (305) – program publicystyczny
19:40 Pogoda – Polska 2026
19:55 Milionerzy (64)

20:30 Farma (164) – reality show Polska 2025
21:30 Nasz nowy dom (361) – reality show Polska 26
22:55 Sortownia (1) – serial krym. Polska 2023, wyk. Artur Barciś, Mariusz Bonaszewski
00:00 Gdzie śpiewają raki *** (Where the Crawdads Sing) – thriller USA 2022, reż. Olivia Newman, wyk. Daisy Edgar-Jones, Taylor John Smith (160 min)
02:40 Nasz nowy dom (335)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (8) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VII (35,36/65) – serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (4,56) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (4) – serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XIX (36,37,38/40) – serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (36,37) – reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (3,4) – serial obycz.
20:00 Uroczysko V (4) – serial kryminalny Polska 2026, wyk. Antoni Królikowski
22:40 Braterstwo wilków – horror Francja 2001, reż. Christophe Gans, wyk. Samuel Le Bihan, Vincent Cassel, Emilie Dequeenne
01:50 Love Island II (38)

TVN **D3**

05:35 Uwaga! (7942) – mag.
05:50 Ukryta prawda (45/60)
06:45 Kuchenne rewolucje XXVI (5) – reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5645)
11:20 Doradca smaku (24) – mag. kulinarny Polska 2025
11:25 Kuchenne rewolucje: Pizzeria „Magiliana”, Sosnowiec XVI (6) – reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Sierpów – Bistro Zalewajka 30 (4) – reality show Polska 2025
13:40 Ukryta prawda (45,46/48) – serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (15/50) – serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (4) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (4)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7943) – mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV – serial obyczajowy Polska 2026
20:50 The Floor (15)
21:30 Kuchenne rewolucje: Wschowa – La Trattoria Familja 32 (1)
22:40 Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4 ** – komedia Polska 2022, reż. Anna Wierczur-Bluszcz (115 min)
00:35 Skok na głęboką wodę (1) – reality show
01:45 Szpital św. Anny (13/50) – serial obycz.

METRO **D3**

07:10 J.A.G. VII (17/24)
08:10 SOS. Ekipy w akcji (48/60) – telenowela dok.
09:05 Szpital (78/72)
11:05 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
13:05 Wycieczkowicze (4/20)
14:05 Przepis na życie
15:00 Zapukaj do moich drzwi
16:00 Słoneczny patrol III (12/22) – serial przyg. USA 93
17:00 Ciężarówką przez Stany IV (4/9) – serial dok.
18:00 Nasi w mundurach (5)
19:00 Kartoteka V – serial fabularno-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni VIII (5,6/13) – serial krym. Polska 2008
23:15 Kuba Wojewódzki (1) – talk-show Polska 2025
00:30 The Traitors. Australia (4) – real tv Australia 2023
02:00 Ślub last minute (5)

TV PULS **D3**

06:00 Nash Bridges V (8,9/22) – serial sens. USA 1999, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (11,10/15) – serial sens. Niemcy 2011
10:00 Triumf miłości – telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem – telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II – serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (7,8) – serial obycz.
16:00 Ranczo VIII (5,6/13) – serial kom. Polska 2014
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (3,4) – serial obyczajowy Polska 2025

20:00 Leo: Ogródnik zawodowiec (Le Jardinier) ** – komedia sensacyjna Francja 2025, reż. David Charhon (135 min)
22:15 Gorąca laska ** (The Hot Chick) – komedia USA 2002, reż. Tom Brady, wyk. Rob Schneider (125 min)
00:20 Prawdziwe życie **** (La vie pour de vrai) – komedia Francja/Belgia 2023, reż. Dany Boon (130 min)
02:30 Dzielnica strachu IX

TVN7 **D3**

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (58,3,4/72) – serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (38,56,57/73) – serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy
14:00 Detektywi (32/56) – serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny (44) – serial obycz. Polska 2025
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VII (5)
17:00 Tajemnice miłości – serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (3/24) – serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (35/48) – serial fab.-dok. Polska 2024, wyk. Agnieszka Czeakańska
20:00 Hotel Paradise (4) – real tv Polska 2026
21:00 Kac Vegas (The Hangover) **** – komedia USA/Niemcy 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms (140 min)
23:20 Jestem na tak **** (Yes Man) – komedia romantyczna USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Peyton Reed, wyk. Jim Carrey, Zooey Deschanel (135 min)
01:35 Hotel Paradise (3)

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (59)
09:00 Robert Makłowicz (139, 123) – magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (2, 3/12)
11:55 Wojny kontenerowe (14, 15/16) – serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXI (6, 7, 1/10) – serial dok.
16:00 MacGyver VI (18, 19/21)
18:00 Hudson i Rex III (15/16)
18:55 Jadź. Będzie się działo (27)
20:00 Świadek (Witness) (****) – thriller USA 1985, reż. Peter Weir, wyk. Harrison Ford, Kelly McGillis, Josef Sommer, Lukas Haas, Jan Rubes, Danny Glover (150 min)
22:30 Vice: Korporacja (**) – film sensacyjny USA 2015, reż. Brian A. Miller, wyk. Thomas Jane, Bruce Willis (150 min)
01:00 Dziewiąte wrota (The Ninth Gate) (****) – thriller Francja/Hiszpania/USA 1999, reż. Roman Polański, wyk. Johnny Depp, Frank Langella, Lena Olin (180 min)

KINO POLSKA

08:00 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (6/10)
08:35 Polska Kronika Filmowa 17/63B: Pamiętamy – film dok.
08:45 To nie ze mną (4)
09:25 Ostatnie dni – film wojenny Polska 1969, reż. Jerzy Passendorfer
11:00 Pan Wołodyjowski – film historyczny Polska/ZSRR 1968, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki
14:30 Złoty pociąg, cz. 1 – film sens. Polska/Rumunia 1986
16:10 Złoty pociąg, cz. 2 – film sens. Polska/Rumunia 1986
17:50 Cztorej pancerni i pies (8) – serial wojenny Polska 66
18:50 Stawka większa niż życie (1/18) – serial wojenny
20:00 Młode wilki 1/2 – komedia Polska 1998, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Anna Mucha, Krzysztof Antkowiak
22:00 Bo we mnie jest seks – film biograf. Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska, Leszek Lichota
00:05 Ajlawju – komedia Polska 1999, reż. Marek Kotowski, wyk. Katarzyna Figura, Cezary Pazura
02:05 Kroll – film sens. Polska 1991, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Olaf Lubaszenko, Bogusław Linda

ALE KINO+

09:25 Pogrzeb panieństwa – film krótkom. Francja 2022 (50 min)
10:15 Patience (3, 4/6)
12:20 Vera XI (5/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2021
14:10 Marokańskie wakacje (Ocho apellidos marroquís) – komedia Hiszpania 2023, reż. Álvaro Fernández Armero (125 min)
16:15 Houria – dramat obycz. (****) Francja/Belgia 2022, reż. Mounia Meddour, wyk. Lyna Khoudri, Rachida Brakni (125 min)
18:20 Vera XI (6/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2021
20:10 Another End – film (****) s.f. Włochy/Francja/Wlk. Brytania 2024, reż. Piero Messina, wyk. Gael García Bernal (140 min)
22:30 6 dni (Six jours) – thriller Francja/Belgia 2024, reż. Juan Carlos Medina, wyk. Sami Bouajila, Julie Gayet (120 min)
00:30 Dream Scenario (****) – komedia USA/Kanada 2023, reż. Kristoffer Borgli, wyk. Nicolas Cage, Julianne Nicholson (115 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin IV (5/8)
08:30 Przyjaciółki XXV (5, 6)
10:25 Świat według Kiepskich
13:50 Wodny świat – film s.f. USA 1995, reż. Kevin Reynolds
16:45 Mój przyjaciel szpieg – komedia sensacyjna USA/Kanada 2020, reż. Peter Segal
18:50 Mąż idealny – komedia romantyczna USA 1997
21:00 Erin Brockovich – film biograficzny USA 2000, reż. Steven Soderbergh
23:45 Predator: Prey – horror USA 2022, reż. D. Trachtenberg
01:55 Ślad (18) – serial krym.

KINO TV

07:35 Kojak II (5/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (5, 6/13)
11:00 Poirot II (7, 8/10)
13:10 Panna Marple III (2/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (7, 8/13)
17:55 Poirot XII (3/4)
20:00 Pracująca dziewczyna – komedia romantyczna USA 1988, reż. Mike Nichols
22:30 Opór – film wojenny USA 2008, reż. Edward Zwick, wyk. Daniel Craig, Liev Schreiber
01:00 Killshot – thriller USA 2008, reż. John Madden, wyk. Mickey Rourke, Alexis Butler

TVP KULTURA

08:10 PrzyStać nad Biblią
08:30 Informacje kulturalne
09:00 Pogranicze w ogniu (10)
10:05 Głód serca – film obycz. (**) Polska 1987 (95 min)
11:40 Hipoteza – film krótkom. Polska 72 (35 min)
12:15 Zielono Mi – Piosenki Agnieszki Osieckiej
13:10 Reżyserzy IV (8)
14:10 Kolekcja (7) – mag.
14:25 Studio Kultura – niedziela Z... (690)
15:20 Wielki bieg (****) – dramat obyczajowy Polska 1981, reż. Jerzy Domaradzki (115 min)
17:15 Pogranicze w ogniu (11)
18:20 Wydarzenie aktualne
18:50 Któredy po sztukę (1)
19:00 Niepoprawny Belmondo (2) – film dok.
20:00 Hala odlotów (51)
21:00 Wstęp do filmu (572)
21:05 Brzezina – dramat (****) psychologiczny Polska 1970, reż. Andrzej Wajda, wyk. Olgierd Łukaszewicz (105 min)
22:50 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
23:20 Mistrzowie wideo
00:00 Idź pod prąd – dramat (**) obycz. Polska 24, reż. Wiesław Paluch (105 min)

WARNER TV

08:25 J.A.G. V (24/25)
09:20 Bajer z Bel-Air IV (8, 9/26) – serial komediowy
10:15 Za głosem serca
11:10 Pełna chata (5, 6/22)
12:15 J.A.G. V (25, 2/25)
14:05 Bajer z Bel-Air IV (8, 9, 10, 11/26) – serial kom.
16:05 Pełna chata (5, 6, 7, 8/22)
20:00 Czerwona Planeta – film s.f. USA/Australia 2000, reż. Anthony Hoffman
22:05 Ostatni sprawiedliwy – film sens. USA 1996
00:05 Rio Bravo – western USA 1959, reż. Howard Hawks

PARAMOUNT

07:30 Elementary IV
09:15 Policjnia grupa pościgowa XX (4/15) – serial dok.
10:05 Pingwiny z Madagaskaru
11:05 Czy leci z nami pilot? – komedia USA 1980
13:05 Spokojnie, to tylko awaria! – komedia USA 1982
15:00 Smoking – komedia sensacyjna USA 2002
17:05 Jądro Ziemi – film s.f. Wlk. Brytania/Francja/Włochy/Niemcy/Kanada/USA 2003
20:00 Bumblebee – film s.f. USA/Chiny 2018
22:30 Miłość, seks & pandemia (3, 4) – serial obycz. Polska 20

HBO

09:05 Across the Universe (****) – musical USA/Wlk. Brytania 2007 (130 min)
11:15 Rozważni i romantyczni – klub miłośników Jane Austen – komediodramat USA 2007 (105 min)
13:00 Serdecznie zapraszamy (**) – komedia romant. USA 2025, reż. Nicholas Stoller (115 min)
14:55 Gerta Schnirch (1) (****) – dramat obycz. Czechy/Niemcy 2026 (85 min)
16:20 Gerta Schnirch (2) (****) – dramat obycz. Czechy/Niemcy 2026 (90 min)
17:50 Akademia pana Kleksa – film fantasy Polska 2023, reż. Maciej Kawulski (130 min)
20:00 Tajemnica złotnika (****) – dramat obyczajowy Hiszpania 2025, reż. Olga Osorio, wyk. Mario Casas (100 min)
21:40 Incydent krytyczny: Śmierć na granicy
23:05 Koszmar minionej lata – horror USA 1997 (100 min)
00:45 Koszmar minionej lata – horror USA/Australia/Kan. 25 (110 min)

CINEMAX

12:30 Pogromcy duchów – komedia sens. USA 1984
14:15 Żarty i papierosy – film biograficzny Hiszpania 2023
16:15 Barry Seal: Król przemytu – film sensacyjny USA/Japonia/Kolumbia 2017
18:10 Negocjator – dramat obycz. Włochy/Belgia 2025
20:00 Kontra (3, 4/10) – serial sens. Wlk. Brytania/USA 2020
21:35 Grindhouse vol. 2 Planet Terror – horror USA/Meksyk 2007, reż. Robert Rodriguez
23:20 Grindhouse vol. 1 Death Proof – thriller USA 2007

ROMANCE TV

12:25 Następny zjazd „Szczęście”: Powrót Jurija – komedia romant. Niemcy 21
14:20 Przyjaźń to coś więcej (1) – serial obycz. Niemcy 2022
16:15 Bella vita – komedia romantyczna Niemcy 2010, reż. Thomas Berger
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz (7/15)
20:00 Rosamunde Pilcher: Ścieżki miłości – romans Austria/Niemcy 2004
21:55 Rosamunde Pilcher: Płomień miłości – film obycz. Niemcy 2003, reż. M. Steinke
23:50 Górski lekarz (7/15)

CANAL+ PREMIUM

08:50 Pieniądze to nie wszystko – komedia Polska 2000 (105 min)
10:35 W pokoju obok – dramat obycz. Hiszp./USA/Francja 2024 (105 min)
12:20 Nadzieja – dramat obyczajowy Niemcy/Polska 2007 (100 min)
14:00 Planeta Singli. Ośiem historii (4, 5/8) – serial obycz. Polska 2021
15:50 W stronę słońca
17:25 Hollywood Buzz (40)
18:00 Warcraft: początek – film fantasy USA/Chiny/Kanada/Japonia 2016, reż. Duncan Jones (120 min)
20:00 Eksperyment: Odsiadka – serial dok.
20:50 Making of C+
21:00 Jason Bourne – film sensacyjny USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016, reż. Paul Greengrass (120 min)
23:00 Calunij – horror Kanada/Francja 2024, reż. David Cronenberg, wyk. Vincent Cassel (115 min)
00:55 Pokuszenie – horror Wlk. Brytania 2024, reż. Neil Marshall (105 min)

TVN FABUŁA

09:50 Przepis na życie
10:50 Szpital św. Anny (4/26)
11:50 Prawo Agaty VI (6)
13:50 Teraz albo nigdy! (9/13)
14:50 19+ – serial fab. – dok.
15:25 Papierzy na szczęście
16:30 Najpiękniejsza muzyka filmowa (1) – mag. muzyczny
16:45 Star Trek – film s.f. USA/Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams
19:25 Na Wspólnej XXIV
20:00 Amnezja – film kryminalny USA/Niemcy 2004
22:15 Mad Max: Na drodze gniewu – film s.f. Australia/USA 2015, reż. George Miller

AMC

11:55 Kobieta muszkieter (2) – film przygodowy Niemcy/USA/Chorwacja 2004
13:45 Zadanie do wykonania – dramat wojenny USA 2023
15:45 Uderzył grom – film sensacyjny USA/Czechy/Wlk. Brytania/Niemcy 2005
17:45 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia – film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
20:00 Głębokie wody – thriller Australia 16, reż. Shawn Seet
22:15 Widmo – horror USA 19
23:50 Klient – film sens. USA 1994, reż. Joel Schumacher

AXN

08:20 Agenci NCIS X (8/24)
09:20 Castle II (20,21/24)
11:15 Unforgettable IV
13:15 Rekrut V (9,10/22)
15:10 FBI: International (17,18/21) - serial akcji USA 22
17:05 Castle II (22,23/24)
19:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (22,1/22)
21:05 Agenci NCIS XX (3/22)
22:05 Agenci NCIS: Hawaje (14/22) - serial krym. USA 2021
23:00 Castle II (22,23/24)
00:45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (22/22)

EPIC DRAMA

08:25 Lekarze na start
09:15 Agenci NCIS XVI (7/24)
10:10 Wszystkie stworzenia duże i małe II (2/6) - serial obycz.
11:10 Poirot VI (3/4)
13:25 Lekarze na start
14:10 Agenci NCIS XVI (7/24)
15:00 Panna Scarlet V (5/6)
16:10 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
17:10 Poirot VI (4/4)
19:20 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVI (8/24)
21:00 Agatha i kłątwa Ishtar - film krym. Wlk. Brytania 2019
23:10 Poirot XIII (1/5)
01:05 Agenci NCIS XVI (8/24)

TVN STYLE

08:00 Życie na kredyt (1)
08:35 Dorota wasz urządzi VI (7,8/12) - serial dok. Polska 17
10:05 nie opuszczaj Cię aż do ślubu (7,8) - reality show
11:30 Ugotowani (9, 10)
13:35 Kuchenne rewolucje (10, 1) - reality show Polska 18
15:40 Ukryta prawda (16/60)
16:40 Jestem z Polski III (6)
18:45 Kuchenne rewolucje (9, 10) - reality show Polska 17
20:50 Bitwa o gości (1) - reality show Polska 2023
21:50 Jestem z Polski VII (8,10)
23:50 Apetyt na miłość (4, 8)

TVN TURBO

08:15 Nic do zgłoszenia V
09:15 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować
18:00 Raport Turbo (4932)
18:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (7) - magazyn
19:00 Mobilni mechanicy (1)
19:45 Zawodni Piraci (2) - mag.
20:30 Zawodowi handlarze (1)
21:15 Z drugiej ręki (1)
22:00 Raport Turbo (4932)
23:05 Wojny samochodowe (1)
00:05 The Grand Tour (12)

BBC FIRST

08:40 Lewis II (3/8)
09:45 Ojciec Brown V (9/15)
10:45 Śmierć pod palmami XIV
11:50 Śmierć z dala od palm III
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown XI (8/10)
15:50 Lewis II (3/8)
16:50 My Life is Murder III
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XIV (7/8) - serial kryminalny
21:00 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi V
22:00 Ojciec Brown XII (8/10)
23:00 Tajemnice Brokenwood

FX

08:15 Dr House VIII (6/22)
09:10 9-1-1 VIII (12/18)
10:05 Kości IX (4,5/24)
11:55 FBI (10,11/22)
13:45 Castle II (23,24/24)
15:35 Agenci NCIS: Początki
17:25 Tropiciele II (10/20)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami (12,13/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku II (15,16/22)
22:00 Genialna Morgan (9/13)
22:55 Tropiciele III
23:50 Agenci NCIS: Początki (10/18) - serial krym. USA 2024
00:45 CSI: Kryminalne zagadki Miami (12/24) - serial krym.

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:00 Zarobić na remoncie VII
12:00 Tu jest pięknie VI (4/12)
12:50 Nieoczywiste miejsca III
13:55 House Hunters (1, 2)
15:05 Mieszkanie na miarę II
17:00 Polowanie na ogród VIII
18:10 Weekendowa metamorfoza (2, 3) - reality show
20:05 Dorota wasz urządzi (8,9/12) - serial dok. Polska 14
21:35 Zróbmy sobie dom (1)
22:35 House Hunters

BBC LIFESTYLE

12:30 Antyki z Francji: na tropie okazji (7) - reality show
13:35 Najbardziej tajemnicze domy świata (7)
14:35 ADHD: zrozumieć dziecko - film dok. Wlk. Bryt. 2025
15:40 Bake off: zawodowcy (3)
16:40 Zapraszam do stołu: profesjonalści (13)
17:45 Najbardziej tajemnicze domy świata (8)
18:45 Mistrzowie ceramiki (7)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (4) - program rozrywk.
21:00 Wielkie Taneczne show
23:45 Najbardziej tajemnicze domy świata (8)

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół (11,12/24)
08:55 Przyjaciele IV (18-23/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VII (23,24,1-4/24)
14:30 Dwóch i pół (13-16/24)
16:30 Przyjaciele IV (24,1-5/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VIII (5-10/24) - serial kom.
22:00 The Office PL III (3,4)
23:05 Comedy Club (8, 1)
00:05 Miasteczko South Park XI (8,9/14)
01:00 Pracoholicy III (5/20)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex VI
09:20 Rodzinka.pl (14)
10:05 Klan - telenowela
10:25 Ranczo (13/13)
11:15 Ojciec Mateusz 34 (6)
12:10 Pan Mama (3/20)
12:50 Zaraz wracam II (36)
13:25 Ojciec Mateusz XXIII (6)
15:25 Komisarz Alex VI (7)
16:15 Na sygnale
17:20 Ranczo I (1,2/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIII
20:30 Komisarz Alex XXIV (13) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo II (3,4/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXIII (9)
01:25 Pitbull - serial sens.

CANAL+ KUCHNIA

11:35 Comfort Food (3,4)
12:25 Jamie Oliver (3, 4)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania - kuchnia turecka (6) - mag.
14:55 Zgrillowani (2, 3)
15:55 Javier Peña zjada świat
16:55 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (16, 17)
17:50 Jamie Oliver (11, 12)
18:45 m jak mięso (4)
19:10 Jakubik rozgryza... (22)
19:25 m jak mięso (5, 6)
20:15 Jamie Oliver
21:15 Anthony Bourdain X
00:45 David w Europie (7)

CANAL+ DOMO

12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Wiejskie domy do liftingu (1) - reality show
14:00 Cudotwórcy VII (6/13)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Daleko od miasta XI (2,3)
17:00 Kupcie sobie zamek!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: transformacje (1) - reality show
20:10 Daleko od miasta XI (3,4)
21:00 Cudotwórcy VII (7/13) - serial dok. Kanada/USA 2018
22:00 Cztery pory roku w ogrodach Kew - serial dok.
23:00 Gardeners' World (1)

PLANETE+

13:45 Aborygeni (3/4)
14:50 Targowiska świata (3)
15:50 Niezwykłe podróże kolejną IX (6/7) - serial dok.
16:55 Krajobrazy świata
18:00 Świat z góry XI (12/14)
18:40 Cytadela Sisteron. U wrót Prowansji - film dok.
19:45 Chiny-Tajwan. Próby konsensusu - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże kolejną V (5/5) - serial dok.
22:00 Berlin 1936 - film dok.
23:05 Cel: zatrzymać ludobójstwo - serial dokumentalny

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Zapomniane kopalnie złota (2/8) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski II (15/16)
11:00 Pojedynki Eda Stafforda III (3/7) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek (6/8)
13:00 Nagi instynkt przetrwania IV (14,15/16) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Bimbrownicy XIII (3)
17:00 Celnicy na straży Europy VI (7,8/20) - serial dok.
18:00 Zawodowcy: drwale II
19:00 Złomowisko PL VII
21:00 Gorączka złota XVI
22:00 Złoto drwali II (4/8)
23:00 Morze złota XIII (5)

TVP HISTORIA

12:50 Wszystkie wojny Rosji
13:50 Królowie
14:25 Stawka większa niż życie - serial woj. Polska 1968
15:45 Sensacje XX wieku
17:45 Czas honoru (5)
18:45 Encyklopedia II wojny światowej (45)
19:15 Flesz historii (751)
19:40 Królowie
20:15 O7 zgłoś się (4)
21:20 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa (8/10) - serial dok.
22:20 Palace - Krzyk przestrogi - film dok. Polska 2025

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice świata III (5/10) - serial dok.
11:15 Pogromca tajemnic III (2)
12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Gwiazdy lombardu XIII
14:30 Jak to wyjaśnić III
15:20 Niewyjaśnione tajemnice świata III (7/10)
16:15 Pogromca tajemnic III
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
18:10 Starożytni kosmici II
20:00 II wojna światowa: planeta w ogniu (1)
21:00 Na lodowym szlaku XII
22:00 Wykute w ogniu (23)
23:00 Ludzie gór XIV (3)

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: uzbrojenie i taktyka II
14:00 Strzegąc granic XII
15:00 Morski patrol: Hiszpania
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic VI (9,5)
18:00 II wojna światowa: ukryta prawda (3/6) - serial dok.
19:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny (4/10)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXII (4/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Największe katastrofy budowlane III (6/10)
22:00 Euroinżynieria (4/6)

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginięni (52)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XII
12:00 Superfabryki (1/8)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Kolaboranci Hitlera
16:00 Kryptonim szef VII (10,11/12) - serial dok.
18:00 Rolnicy. Podlasie VI (37/38) - serial dok. Polska 24
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Łowcy nazistów (2/13)
22:00 Kolaboranci Hitlera
00:00 Starożytni kosmici XIV (17/20) - serial dok. USA 2021
01:00 Rolnicy. Podlasie V (28)

BBC EARTH

12:20 Attenborough i jurajski potwór morski - film dok.
13:25 Fenomeny współczesnego życia II (3/6) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu III
16:30 Wszelchświat (4/5)
17:40 Malownicze trasy kolejowe II - serial dok.
18:35 Błękitna planeta (4/8)
19:45 Dzikie połow (2/8)
20:55 Życie na pustkowiu: powroty III - serial dok.
21:55 W okowach mrozu IX
22:55 Czym karmimy nasze dzieci? - reportaż Wlk. Bryt. 21

POLSAT VIASAT HISTORY

11:00 Tajne bazy nazistów
12:00 Linie frontu - serial dok.
13:10 Military ranking (8/10)
14:15 Zaginięte tajemnice piramid (1/2) - serial dok.
15:25 Czarna śmierć: pacjent zero (1/2) - serial dok.
17:40 Tajne bazy nazistów
18:45 Linie frontu - serial dok.
19:50 Military ranking (8/10) - serial dok. Wlk. Brytania 2016
21:00 Cesarstwo Rzymian: mity i fakty - serial dok.
22:10 Cienna strona starożytnej Grecji (1/5) - serial dok.
23:20 Wielkie budowle Rzymian (1/3) - serial dok.

szyfropanorama

kreska w zdaniu obrazliwy epitet		matrymonialne		Morskie w Tatrach			mocarz	ma swą kolumnę w Rzymie		miasto rodzinne Andersena	„.... Hen- derson”	kosme- tyczna galairetka		w powie- cie niżań- skim	stwo- rzonko		rzeka w Bremie
		wysysa krew		praktyka				porasta łąkę									
						12	7	pod- ażanie za śladami	13	6	7	2					np. mieś- niowa
metalowa u pasa		A1 lub A4 w Polsce		13	7	5	13	6	1	15	1	Ferenc, pianista zespół ludzi					
				6	1	9		1	18	3	16	13	... kłamstw				
świnka na monety		okazanie komuś współ- czucia	2	7	19	1	8	7	14	1	16	9	3		12		
		ze stolicą w Bari	9		odwrot- ność kosinusa	5	3				5		1	11	7		
			6	20	7	16	12	na Wawelu ze sceną z Biblii	imię pani Bovary	3	10	10	1			Wielka ... szczyt w Tatrach	
zupa zasypana kaszą	gra w karty			4	17		pełnił służbę na dworze						14	9			
			2	16	9	12		6	ustalany przez trenera	5	12	8	1	15	miasto rodzinne Beetho- vena		wstęgowy minerał
władca przed przysięgą			12	13	teren ze stacja- natą	2	1	6	12	4	6		15				
portret małego formatu				1	13	4	6	1	rodzaj kanapy	5	11	3					
					stolica Omanu	10	1	5	12	1	13	sąsiadka Ugandy					
uwity z kwiatów		glaz narzu- towy						sportowcy, którym kibicujemy						... „King” Cole, jazzman			

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Rozwiązanie krzyżówki

19	20	9	12						
3	4	6	7	2	3	18	5	12	9

sudoku

7			a		2	9			
6	3			1	4	5			
			9				6		
7		4				8			
8	5		7			2			
		9		5	4			3	
6				2		9	3		
		7	5	6			8		
9	2					6			

5		2		9			1	4	
8			1	2		5		7	
		4			7	3		2	
			4						
	4	1				9		5	
		3	9	6					
9	5	2				1		8	
6			1			b			
			5	9					

Jak rozwiązać szyfropanoramę?

Część „panoramyczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych hasel wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki.

W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-20).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać litery do odpowiednich kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z 20 lutego:
NAUKA GRY NA GITARZE

Jak rozwiązać sudoku?

W każdym rzędzie, w każdej kolumnie i w każdym małym kwadracie obwiedzionym grubą linią powinno się znaleźć dziewięć różnych cyfr od 1 do 9.

Prawidłowe cyfry z poprzedniego numeru (edycja 20 lutego) a5; b4

Zapraszamy na podcast **Sobotni Seans**

Podcast prowadzą:
Radosław Czyż,
Andrzej Kulasek,
Maja Staniszevska

Dostępne na platformach Spotify, Apple Podcasts,
na YouTube, TokFM.pl, a także na Wyborcza.pl/podcast
Informacje o serialowych i filmowych nowościach
w telewizji i serwisach VoD: Wyborcza.pl/kultura

PROSTO Z POLSKI

TYGODNIK

Piątek, 27 lutego 2026 | Redaktor prowadzący Jacek Brzuszkiewicz

wyborcza.pl

Żegluga morska

Powrót statków pod polską banderę

Ustawa umożliwiająca przeflagowanie statków polskich armatorów pod białą-czerwoną banderę, jest gotowa – poinformował wiceminister infrastruktury Arkadiusz Marchewka.

Andrzej Kraśnicki jr

To, pod jaką banderą pływają dziś statki polskich armatorów, stało się nośnym tematem za sprawą chrtu promu „Jantar Unity”. Dla wielu osób zaskoczeniem było to, że ten najnowszy polski prom będzie pływał pod banderą cypryjską, a jego portem macierzystym jest Limassol.

Tak jest od dawna. Ostatnim polskim statkiem handlowym, który przeszedł z polskiej bandery pod tak zwaną „wygodną”, był masowiec Polskiej Żeglugi Morskiej „Ziemia Gnieźnieńska”. Stało się to w 2004 roku.

Chodzi o pieniądze, a konkretnie podatki. Armatorzy operują na światowych rynkach, konkurują z firmami z całego globu. Rejestrują statki nie tylko tam, gdzie pod względem podatkowym najbardziej się to opłaca. Znaczenie ma też prawo, dzięki któremu można budowę jednostek sfinansować. Banki chętnie udzielają kredytu, ale pod warunkiem, że w przypadku problemów armatora będą na pierwszym miejscu na liście wierzycieli, a nie – jak obecnie jest w Polsce – daleko za ZUS i skarbówką.

Po prostu jest to tańsze – podsumowuje wiceminister infrastruktury Arkadiusz Marchewka, który odpowiada za gospodarkę morską.

Moglibyśmy i dziś zawiesić polską banderę, ale po roku byśmy się zwinęli – tak obrazowo przedstawia sytuację Dariusz Doskocz, dyrektor Polskiej Żeglugi Morskiej.

Polska bandera oznaczałaby większe koszty, a tym samym wyższe od konkurencji stawki frachtu.

Szczecin na Wyspach Bahama

Korzystanie z „wygodnych” bander jest wśród armatorów z krajów Unii Europejskiej powszechne. Na rufach powiewa nie tylko cypryjska. Na przykład należący do PŻM masowiec „Szczecin” pływa pod banderą Wysp Bahama. Port macierzysty, którego nazwa niewiele różni się od nazwy statku, to Nassau.

Na promie „Polonia” – od samego początku historii tego promu, czyli od 1995 roku, powiewa bandera cypryjska. Port macierzysty – Limassol, czyli tak samo, jak w przypadku „Jantar Unity”. Podobne przykłady można mnożyć.

• Szczecin, Dni Morza. Polska bandera, w tle – Wały Chrobrego

FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Statki PŻM pływają także pod banderami Libarii, Malty, czy też Portugalii. Tak samo jest we flocie Polskiej Żeglugi Bałtyckiej, Polskich Liniiach Oceanicznych, czy też w prywatnej Eurofrance. Nawet jednostki Polskiego Ratownictwa Okrętowego są zarejestrowane na Malcie. Wszystkie wymienione kraje oferują korzystne dla armatorów i marynarzy opodatkowanie.

Od lat nikomu ten układ nie przeszkadzał, dopasowali się też do niego marynarze. Sprawa stała się jednak polityczną za sprawą wystąpienia premiera Donalda Tuska, który w maju 2025 roku na Kongresie Morskim w Szczecinie ogłosił „powrót białą-czerwoną” na statki. Zadanie otrzymał wspomniany już wiceminister Marchewka.

Pierwszy punkt planu został już zrealizowany. To funkcjonująca już ustawa o ubezpieczeniach społecznych marynarzy. Daje ona możliwość naliczenia ubezpieczenia od minimalnej krajowej pensji, a nie od realnych zarobków marynarza. Ubezpieczenie jest dobrowolne. Co nie wyklucza, że taki marynarz będzie opłacał jedno z ubezpieczeń poza system ZUS, tak jak robi to od lat, jeśli myśli o zabezpieczeniu sobie życia na emeryturze. Polscy armatorzy nie uciekają zresztą od brania na własny koszt opłacania ubezpieczenia. Na przykład wspomniane Polskie Ratownictwo Okrętowe opłaca marynarzom maltańską emeryturę ze składką miesięczną wynoszącą 350 euro, bez względu na to ile zarabia dany marynarz.

Kolejne punkty planu wpisane zostały w przygotowanej właśnie ustawie „o wsparciu przedsię-

Korzystanie z „wygodnych” bander jest wśród armatorów z krajów Unii Europejskiej powszechne

biorstw żeglugowych w celu stworzenia warunków ich funkcjonowania pod polską banderą”.

Projekt ustawy przyjął właśnie komitet stały Rady Ministrów – poinformował Arkadiusz Marchewka.

Teraz sprawą zajmie się cały rząd, a następnie ustawa trafi do Sejmu. Co zawiera? – Po pierwsze, niskie podatki – mówi Arkadiusz Marchewka. – Zamiast 19-procentowego CIT, niski podatek tonażowy, zależny od wielkości statku. Będą go płacić zarówno te firmy, które posiadają własne statki, jak i te, które tylko zarządzają flotą.

Podatek tonażowy to właśnie jeden z elementów, który przyciąga armatorów pod „wygodne” bandery. Ile wynosi w praktyce? W przypadku typowego statku handlowego to około 4-5 tysięcy euro rocznie.

Drugi element ustawy to zwolnienie marynarzy z podatku PIT. – Obecnie takie rozwiązanie funkcjonuje, jeżeli marynarz przepracuje co najmniej 183 dni na morzu – wyjaśnia wiceminister Marchewka. – Usuwanie ten warunek, co sprawi, że praca pod polską banderą będzie bardziej atrakcyjna.

To oczywiście nie oznacza, że marynarz jest całkowicie zwolniony z podatków. Ten przywilej dotyczy tylko pracy na morzu. Jeśli w przerwie między rejsami będzie pracował na lądzie, to z dochodów z tego tytułu będzie rozliczał się tak jak inni.

Polska bandera już w 2027 roku

To wszystko oznacza, że komplet najważniejszych ustaw będzie jeszcze w tym roku. Ponieważ zmiany dotyczą podatków, weszłyby one w życie 1 stycznia 2027 roku. Od tego dnia możliwe byłoby przeflagowanie statków pod polską banderę. Na pewno nie będzie to proces szybki. Większość floty jest objęta hipoteką i w obecnych realiach przeflagowanie tych statków jest zbyt skomplikowane. Nie będzie jednak przeszkód, by zrobić to z jednostkami już spleconymi. Tak może stać się na przykład z promem „Polonia”, który należy do PŻM. Wówczas na rufie jednostki, oprócz polskiej bandery, nastąpi też zmiana portu macierzystego na Szczecin.

Z rejestracją nowych jednostek sprawa jest bardziej skomplikowana, bo tu też cały proces trzeba znacznie uprościć. Ustawa jest jeszcze na wstępnym etapie uzgodnień na poziomie rządu, ale również ma zostać skierowana do Sejmu w najbliższych miesiącach. Sama ustawa to jednak zaledwie wstęp, bo techniczne utworzenie systemu rejestru może zająć nawet dwa lata.

Proces przeflagowania będzie mógł jednak zacząć się już w 2027 roku – mówi Arkadiusz Marchewka. – Udało się zatem zrobić coś, o czym tylko od 30 lat się mówiło.

Cały proces przygotowywania nowych ustaw był na bieżąco konsultowany z polskimi armatorami. Dariusz Doskocz z PŻM wyjaśnia, że w sprawie powrotu pod białą-czerwoną, nie chodzi tylko o symbolikę. Obecnie funkcjonowanie w realiach bander różnych krajów, staje się uciążliwe.

Różne jurysdykcje, różne podatki. To się robi coraz bardziej skomplikowane – wyjaśnia Dariusz Doskocz. – Gdyby polskie przepisy były dobre i stabilne, polska bandera byłaby naturalnym wyborem.

Szef PŻM podkreśla też znaczenie bezpieczeństwa państwa, czyli bezproblemowego dostępu i eksploatacji floty: – Element bezpieczeństwa jest bardzo istotny. Owszem, współpracujemy, przedsiębiorstwo jest państwowe, ale statki dotyka obca jurysdykcja – zaznacza dyrektor PŻM.

Z tego ostatniego wynika też przykry dla marynarzy fakt braku możliwości głosowania w wyborach. Na statkach pod obcymi banderami nie można utworzyć komisji wyborczych. Pisaliśmy o tym w artykule „Dlaczego polscy marynarze nie mogą głosować na statkach? Bo „Podlasie” to Bahamy, a „Polonia” to Cypr”. ●

Zdobywał dla Polski medale na igrzyskach

Chciałbym wstać z łóżka

Dwukrotny medalista olimpijski Tadeusz Rutkowski był niegdyś najsilniejszym sztangistą w Polsce. Dziś, wspominając dawne sukcesy, mówi gorzko: było takie hasło „Sport to zdrowie”.

Piotr Zapotoczny

Jest trzynastokrotnym mistrzem Polski oraz dwukrotnym medalistą olimpijskim z igrzysk w 1976 i 1980 roku. – Całe swoje dorosłe życie podporządkowałem sportowi i startom w barwach narodowych, często kosztem zdrowia i życia prywatnego – mówi syn Michał.

Olimpijczyk jest dziś unieruchomiony po operacjach stawu kolanowego. Czekają na kolejne zabiegi i rehabilitację. – Tata otrzymuje emeryturę olimpijską, jednak jej wysokość nie pozwala na pokrycie kosztów leczenia, rehabilitacji, opieki oraz codziennego funkcjonowania – mówi Michał, który założył zbiórkę na rzecz taty.

JAK ZAWIEDZIONY RUTKOWSKI TRAFIŁ DO OPOLA

Tadeusz Rutkowski jest pogodny, choć ma za sobą trudne doświadczenia zdrowotne. Po wykłaniach po wymianie endoprotezy kolana, przeszedł ciężkie zachłystowe zapalenie płuc z niewydolnością krążeniowo-oddechową. Potem było długotrwałe zakażenie rany operacyjnej. Zdiagnozowano też u niego niewydolność serca.

Jesienią ubiegłego roku okazało się, że endoprotezę kolana trzeba usunąć. W to miejsce wszczepiono betonowy trzpień z antybiotykiem w celu zahamowania zakażenia.

– Było takie hasło „Sport to zdrowie” – mówi z przekąsem, ale i z uśmiechem Tadeusz Rutkowski. Podczas rozmowy ze mną leży na łóżku, a spod koldry wystaje jego unieruchomiona, prawa noga.

Urodził się w 1951 r. w Krakowie, jako najmłodsze dziecko w ośmioosobowej rodzinie (miał cztery siostry i brata). Trenował w klubie Olsza Kraków. Przełomem okazało się dla niego zgrupowanie kadry juniorów w 1969 r., kiedy to doznał kontuzji kolana, a szkoleniowiec reprezentacji oświadczył mu, że nie będzie z niego żaden sztangista.

Wtedy do zawiedzionego juniora dotarł trener z Opola Ryszard Szewczyk i namawiał do przejścia do Budowlanych Opole. – Kilka razy przywoziłem go do Opola, a on po kilku dniach uciekał z powrotem do Krakowa, tak bardzo tęsknił – mówił Szewczyk w rozmowie z „Wyborczą”.

– Miałem osiemnaście lat i bałem się woj-ska. Szewczyk mówił, że mi pomoże. Obiecywał dobrą szkołę i mieszkanie. Dałem się namówić – wspomina Tadeusz Rutkowski.

„NA OLIMPIADZIE W MOSKWIE BYŁEM U SZCZYTU SWOJEJ KARIERY”

W Budowlanych Rutkowski został na 17 lat. W tym czasie był kilkunastokrotnym mistrzem Polski w wagach do 110 kg i plus 110 kg oraz ok. 30-krotnym rekordzistą kraju. Obok Szewczyka, w jego długiej karierze sportowej byli jeszcze inni trenerzy, ale najwięcej zawdzięcza Klemsowskiemu Roguskiemu. To legendarny trener reprezentacji Polski (w latach 1959-1981), twórca sukcesów polskich sztangistów.

– Kiedy zadzwonił do mnie z powołaniem do kadry, czułem, jakbym złapał Boga za nogi. To było moje marzenie, by reprezentować Polskę i zdobywać medale – wspomina Tadeusz Rutkowski.

Polski Komitet Olimpijski pisze: „Trener Roguski był głównym kreatorem talentu Rutkowskiego, cierpliwie czekając na „superciężkie możliwości” swojego podopiecznego. Pracowity, zdyscyplinowany, sumienny osiągnął w końcu bardzo wiele i należał do światowej czołówki sztangistów”.

Roguski zabrał Tadeusza Rutkowskiego na igrzyska w Montrealu w 1976 r. i cztery lata później do Moskwy. Podczas pierwszej imprezy opolanin w kategorii ciężkiej (100 kg) zdobył brązowy medal. Ten sukces powtórzył na kolejnej olimpiadzie, ale już w kategorii superciężkiej (+110 kg).

– W Montrealu w wiosce olimpijskiej odwiedził nas Edward Gierek. Gratulował medali, mó-

• **Pan Tadeusz w ośrodku pod Opolem czeka na kolejną operację. Nie może jednak sam ponieść się z łóżka i np. skorzystać z toalety**

FOT. PIOTR ZAPOTOCZNY

wił że wyniki są dobre, ale mogłyby być lepsze – opowiada Rutkowski.

– Z kolei na olimpiadzie w Moskwie byłem w szczytowej formie – wspomina. Mierzył się wówczas z najbardziej utytułowanymi radzieckimi sztangistami: Wasilijem Aleksiejewem i Sultanbajewem Rachmanowem. – Aleksiejew spał rwanie, był wtedy słabszy ode mnie. Odpadł z konkurencji i zrobiło się miejsce na podium – mówi Rutkowski.

W Moskwie opolanin uzyskał w dwuboju łączny wynik 407,5 kg, ponosząc 180 kg w rwaniu i 227,5 kg w podrzucie.

„MIAŁEM BARDZO SILNE NOGI. GORZEJ BYŁO Z GŁOWĄ”

Niestety już w trakcie kariery zaczęły mnie nękać kontuzje, coraz trudniej znosiłem treningi – mówi Rutkowski, dodając: – Nie nadawałem się jednak na trenera, bo nie miałem takich cech osobowości. Nie potrafiłem być stanowczy i dyscyplinować innych.

Po rozstaniu z pomostem łapał się różnych robot, szukając zarobku nawet za granicą. W końcu wyładował za kierownicą taksówki w Opolu. Nie zerwał jednak całkowicie z ciężarami. Często przychodził do Budowlanych potrenować, a nawet wystartował w Mistrzostwach Świata weteranów, wygrywając je i ustanawiając rekord świata weteranów.

– Miałem bardzo silne nogi i bardzo dobry zarzut na klatkę – mówi Rutkowski, dodając po chwili milczenia: – Gorzej było z głową.

Syn Michał dopowiada: – Kiedyś zawodnik po zakończeniu kariery był pozostawiony sam ze sobą, bez realnego wsparcia. Nie praktykowano wtedy opieki psychologów sportowych, czy fizjoterapeutów. Z czasem u taty zaczęły się nawarstwiać problemy zdrowotne, zarówno fizyczne, jak i psychiczne.

W tym drugim przypadku pierwsze objawy pojawiły się, gdy zakończył karierę. W grudniu 1990 r. podczas Wigilii próbował popełnić samobójstwo, wyskakując z okna. Był już wówczas pod wpływem leków psychotropowych. Potem wielokrotnie trafiał pod opiekę lekarzy szpitala psychiatrycznego. Przez ten cały czas był też pod opieką żony, która jednak zmarła w 2018 r. Opiekę nad tatą przejęły wówczas dzieci.

– Tata od lat zmaga się z chorobą afektywną dwubiegunową, która znacząco utrudnia codzienne funkcjonowanie i wymaga stałego leczenia oraz opieki specjalistów – mówi Michał, dodając: – Wieloletnie, bardzo intensywne treningi wy-czynowe doprowadziły też do poważnych uszkodzeń stawów. Obecnie tata jest unieruchomiony po operacjach stawu kolanowego, a przed nim kolejne zabiegi i długa, kosztowna rehabilitacja.

Sam olimpijczyk wspomina, że podczas treningów „przerzucał” dziennie ponad 40 ton.

Obecnie pan Tadeusz przebywa w ośrodku pod Opolem, gdzie ma zapewnioną stałą opiekę i czeka na kolejną operację. Nie może jednak sam ponieść się z łóżka i np. skorzystać z toalety.

– Chciałbym móc wstać i być choć trochę samodzielnym – mówi olimpijczyk.

Stąd też bliscy założyli w sieci zbiórkę pieniędzy na rehabilitację Tadeusza Rutkowskiego.

– Nasza rodzina jest niewielka i nie dysponuje dużymi środkami finansowymi. Staramy się pomagać na tyle, na ile możemy, jednak skala problemów zdrowotnych i związanych z nimi kosztów znacznie przekracza nasze możliwości – mówi syn Michał dodając: – Chcemy zapewnić naszemu tacie dalsze leczenie, rehabilitację i niezbędną opiekę. Wierzymy, że zdoła zachować choć część samodzielności i będzie mógł w miarę normalnie funkcjonować, ale bez wsparcia finansowego nie będzie to możliwe. ●

Zbiórka na zrzutka.pl (Pomóż w trudnej rehabilitacji medalisty olimpijskiego)

Tadeusz Rutkowski jest unieruchomiony po operacjach stawu kolanowego, a przed nim kolejne zabiegi i długa, kosztowna rehabilitacja

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34421410

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

OGŁOSZENIE

WÓJTA GMINY DOBRA

o wytożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobra, w obrębie Dotuje, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) art. 39 ust. 1, art. 40, art. 54 ust. 2 i 3, art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 ze zm.)

zawiadamiam o wytożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobra, w obrębie Dotuje,

sporządzonego w zakresie zgodnym z uchwałą nr XXXIII/454/2022 Rady Gminy Dobra z dnia 14 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobra, w obrębie Dotuje, mającym na celu zmianę uchwały nr VI/54/98 Rady Gminy w Dobrej z dnia 18 czerwca 1998 r. w sprawie zmian w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Dobra (Dz. Urz. Woj. Szczecińskiego nr 17, poz. 122 z dnia 25.07.1998 r.), w dniach od **9 marca 2026 r. do 31 marca 2026 r.** w siedzibie Urzędu Gminy w Dobrej, w Wydziale ds. Rozwoju, ul. Graniczna 24 a, 72-003 Dobra, w pn. w godz. od 8³⁰ – 16³⁰, od wt. do pt. w godz. od 7⁰⁰–15⁰⁰. Projekt planu udostępniony będzie również na stronie **www.bip.dobraszczecinska.pl/Strona** główna /Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne/Plany miejscowe/zmiany w Planach.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami, odbędzie się w Gminnym Centrum Kultury i Bibliotek, ul. Graniczna 31, 72-003 Dobra, w dniu **18 marca 2026 r. o godz. 15.00.**

Informuję, że zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz art. 40 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w miejscu i terminie wytożenia do wglądu projektu planu, można zapoznać się z dokumentacją opracowaną w postępowaniu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planu miejscowego oraz składać wnioski i uwagi.

Uwagi do planu i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy składać do Wójta Gminy Dobra na piśmie, ustnie do protokołu w Urzędzie Gminy w Dobrej, za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres **pp1@dobraszczecinska.pl**, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **17 kwietnia 2026 r.**

Formularz składania uwag, zgodny z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologi z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, jest dostępny na stronie internetowej Urzędu Gminy Dobra <https://bip.dobraszczecinska.pl/artyku/wnioski-3> oraz w siedzibie Urzędu Gminy Dobra.

W przypadku posiadania tytułu prawnego do nieruchomości, której dotyczy składana uwaga, należy podać tytuł prawny. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Wójt Gminy Dobra.

Wójt Gminy Dobra
Magdalena Zagrodzka

Zgodnie z artykułem 13 i 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Wójt Gminy spełnia obowiązek informacyjny przekazując Państwu poniższe dane:

Administratorem Państwa danych osobowych jest Wójt Gminy Dobra z siedzibą w Dobrej, ul. Szczecińska 16a, 72-003 Dobra, tel: 91 311 30 48, fax: 91 424 15 45, e-mail: gmina@dobraszczecinska.pl Dane kontaktowe do Inspektora Ochrony Danych: e-mail: inspektorodo@dobraszczecinska.pl. Celem przetwarzania danych jaki realizuje Administrator jest opracowanie planu. Odbiorcami, którym możemy udostępnić Państwa dane osobowe, są podmioty zapewniające oprogramowanie przetwarzające dane. Dane nie będą przekazywane do Państw trzecich. Dane osobowe będą przetwarzane przez okres obowiązywania planu. Państwa dane osobowe są przetwarzane na podstawie przepisów prawa, które określają ustawy: z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Jednocześnie posiadają Państwo możliwość dostępu i aktualizacji podanych danych i prawo do żądania usunięcia lub ograniczenia przetwarzania oraz prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także prawo do przenoszenia danych. Z przysługujących praw mogą Państwo skorzystać kontaktując się przez podane wyżej dane. Przysługuje Państwu prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Podanie danych jest dobrowolne, jednak niezbędne do zrealizowania celu. W ramach realizowanego przetwarzania nie występuje profilowanie.

Szczecin/34422398

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY BRAŃSK

Konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Brańsk w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Brańsk

Upraszamy informujemy, że od dnia 2.03.2026 r. do dnia 7.04.2026 r. przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Brańsk w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Brańsk. Konsultacje zostaną przeprowadzone w następujących formach:

- 1) zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Gminy Brańsk oraz na stronie internetowej www.bransk.pl i w BIP <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-bransk/mapa-strony/?show-bip=true> oraz pod linkiem <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-formularz-ozor>
- 2) otwartego spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji, które odbędzie się w dniu 11.03.2026 r. o godz. 16:00 na Sali Konferencyjnej Urzędu Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk;
- 3) wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej gminy www.bransk.pl i w BIP <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-bransk/mapa-strony/?show-bip=true> oraz pod linkiem <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-formularz-ozor>
- 4) zbierania uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Gminy Brańsk, pokój nr 7

Wypełnione formularze można dostarczyć: 1) za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: sekretariat@bransk.pl; 2) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk; 3) osobiście do Urzędu Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk; 4) poprzez wypełnienie formularza uwag on-line: <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-formularz-ozor> 5) podczas spotkania konsultacyjnego w dniu 11 marca 2026 r.

Zapraszamy wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji do udziału w konsultacjach społecznych!

WÓJT GMINY BRAŃSK Tomasz Stygański

Białystok/34422649

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY BRAŃSK

Konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Brańsk w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Upraszamy informujemy, że od dnia 2.03.2026 r. do dnia 7.04.2026 r. przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Brańsk w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Konsultacje zostaną przeprowadzone w następujących formach:

- 1) zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Gminy Brańsk oraz na stronie internetowej gminy www.bransk.pl i w BIP <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-bransk/mapa-strony/?show-bip=true>, oraz pod linkiem: <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-kr-formularz>
- 2) otwartego spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji, które odbędzie się w dniu 11.03.2026 r. o godz. 16:00 na Sali Konferencyjnej Urzędu Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk;
- 3) wypełnienia formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej gminy www.bransk.pl i w BIP <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-bransk/mapa-strony/?show-bip=true> oraz elektronicznie pod linkiem: <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-kr-ankieta>
- 4) zbierania uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Gminy Brańsk, pokój nr 7

Wypełnione formularze można dostarczyć: 1) za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: sekretariat@bransk.pl; 2) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk; 3) osobiście do Urzędu Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk w godzinach pracy Urzędu; 4) poprzez wypełnienie formularza uwag on-line: <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-kr-formularz> 5) podczas spotkania konsultacyjnego w dniu 11 marca 2026 r.

Zapraszamy wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji do udziału w konsultacjach społecznych!

WÓJT GMINY BRAŃSK Tomasz Stygański

Białystok/34422652

www.wzp.pl

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

ogłasza nabór wniosków o przyznanie w roku 2026

Nagrody PRO ARTE

Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego

ZA WYBITNE OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE KULTURY

Wnioski o Nagrodę można składać do 30 kwietnia 2026 r.

Wzór wniosku i zasady przyznawania Nagrody Pro Arte zamieszczone są na stronie: <https://wzp.pl/kultura-i-turystyka/kultura/stypendia-i-nagrody/>

Szczecin/34421679

Zarząd Dróg i Transportu Miejskiego w Szczecinie informuje

o wywieszeniu w siedzibach ZDiTM i Urzędu Miasta Szczecin oraz zamieszczeniu na stronach internetowych BIP ZDiTM i BIP Urzędu Miasta Szczecin wykazu nr IR/1/2026 z dnia 18.02.2026 r., nieruchomości gruntowej Gminy Miasto Szczecin przeznaczonej do wydzierżawienia w drodze bezprzetargowej.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu 91 48 00 533.

Szczecin/34421984

Persil do prania
różne rodzaje
1 pranie = 0,23 €
n.c. = 18,99 €
wydajność 75/80 prań

11% TANIEJ
SUPER CENA
16.99

Oferta obowiązuje od 2 do 7.03.2026
lub do wyczerpania zapasów.

Kinder Bueno lub Kinder Country
różne rodzaje
1 kg = 17,01/15,43/9,43 €
n.c. = 3,29 €
opak. 117/129/211 g

40% TANIEJ
SUPER CENA
1.99

Kawa Mövenpick
ziarnista
różne rodzaje
1 kg = 19,99 €
n.c. = 16,99 €
opak. 1 kg

25% TANIEJ
SUPER CENA
14.99

Monster Energy Drink
różne rodzaje
1l = 1,58 €
n.c. = 1,49 €
opak. 500 ml

kouca +0,25 €
29% TANIEJ
SUPER CENA
0.79

Batoniki Corny
różne rodzaje
1 kg = 11,93/18,65 €
n.c. = 2,29 €
cena za opak.

22% TANIEJ
SUPER CENA
1.79

Żelki Haribo
różne rodzaje
1 kg = 6,60/6,19/5,66 €
n.c. = 1,99 €
opak. 150/160/175 g

17% TANIEJ
SUPER CENA
0.99

Zając czekoladowy KitKat lub Smarties
różne rodzaje
1 kg = 37,56/33,80 €
sztuka 45/50 g

SUPER CENA
1.69

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

1

Szczecin/34418495

eprasa.pl 6da26e76b8

Posel Brauna szefuje w Światowym Związku Żołnierzy AK

„Dla nas wstyd i hańba”

Był taksówkarzem. Mimo że nie miał tytułu magistra, kumpel zrobił z niego dyrektora miejskiej pływalni, stąd ksywka „Basenowy”. Teraz jest szefem lokalnego oddziału Światowego Związku Żołnierzy AK i posłem Grzegorza Brauna.

Jacek Brzuszkiewicz

Wypchnięty przez Przemysława Czarnka z PiS-u, zmarginalizowany, szybko odnalazł się w Konfederacji Korony Polskiej. To dzięki niemu formacja Brauna z dumą obwieściła, że ma w Sejmie swoje koło, złożone z trzech posłów.

Jak to możliwe, że jawnie przyklaskując Braunowi, który jest oskarżany o szerzenie prorosyjskiej narracji, Zawiślak jest jednocześnie szefem zamojskiego oddziału Światowego Związku Żołnierzy AK?

„BASENOWY” ZAWIŚLAK

Sławomir Zawiślak, rocznik 1963, pochodzi spod Zamościa. Rodzice byli rolnikami. W klasie humanistycznej najlepszego w mieście I Liceum Ogólnokształcącego niczym specjalnie się nie wyróżniał, studiował historię na KUL, ale tytuł magistra obronił dopiero po czterdziestce, kiedy był już znaczącym politykiem PiS.

Z oficjalnych biogramów można wyczytać, że Zawiślak w latach 90. prowadził w mieście prywatną firmę transportową. W rzeczywistości, o czym opowiadają koledzy z liceum, jeździł taksówką. Jako że zarobek był marny, ciągle rozglądał się za lepszą pracą.

Nie wiadomo, jak potoczyłaby się przyszłość Zawiślaka, gdyby nie znajomość jeszcze ze studiów z Markiem Grzelaczykiem, byłym wojewodą zamojskim i prezydentem miasta w latach 1998-2002, wtedy ważnym działaczem Akcji Wyborczej Solidarność i Zjednoczenia Chrześcijańsko Narodowego.

Za czasów Grzelaczyka bezrobocie w mieście sięgało 20 proc. Właśnie wtedy Zawiślak został kierownikiem, a potem dyrektorem miejskiej pływalni, chluby miasta, mimo że nie miał tytułu magistra. Od tego czasu przyłgnęło do niego określenie – Basenowy, albo Wodnik Szuwarek. Gdy dziś Zawiślakowi ktoś o tej przeszłości przypomina, ze złości aż robi się pąsowy.

W 2002 r. Grzelaczyk przegrał wybory prezydenckie z Marcinem Zamojskim, a nowy prezydent zaczął przyglądać się miejskim finansom.

– Miasto było zadłużone. Nie widziałem najmniejszych powodów, by Zamość miał dyrektora ośrodka sportu i rekreacji, a także niezależnego od niego dyrektora basenu. Dodatkowo zorientowałem się, że Zawiślak zatrudniał tam członków swojej rodziny. To było niesmaczne. Z tego, co pamiętam, Zawiślak odszedł z pracy sam – opowiada dziś „Wyborczej” Marcin Zamojski.

I dalej: – Parę lat później spotkałem Sławomira Zawiślaka podczas oficjalnej uroczystości. Był już wtedy posłem PiS. Dla rozładowania atmosfery zwróciłem uwagę, że odejście z base-

• Grzegorz Braun i Sławomir Zawiślak FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

*Zawiślak jest posłem
nieprzerwanie od 2005 r. Bez
problemu wygrywał kolejne
wybory, w sumie zwyciężał
w sześciu kampaniach*

nu wyszło mu tylko na dobre. Jednak nie chciał ze mną o tym rozmawiać. Uraza? Nie wiem.

Zawiślak, jako kandydat PiS, przegrał z Zamojskim wybory na prezydenta miasta w 2010 r. Znaczną różnicą głosów: 61 proc. do 39 proc.

WYPYCHANY PRZEZ CZARNKA

Wróćmy do polityki. Zawiślak wstąpił do PiS na samym początku, w 2002 r. Szybko został liderem partii w tzw. okręgu chełmskim obejmującym Zamość i nieistniejące województwo zamojskie. W terenie był już osobą znaną i rozpoznawalną.

Jest posłem nieprzerwanie od 2005 r. Bez większego problemu wygrywał kolejne wybory, w sumie zwyciężał w sześciu kampaniach.

Zawiślak rósł w siłę, do czasu kiedy na drodze jego kariery w PiS stanęła posłanka Beata Mazurek z Chełma. Zaufana Jarosława Kaczyńskiego, w 2018 r. została wicemarszałkinią Sejmu i szybko zmarginalizowała Zawiślaka. A dzieła zniszczenia posła z Zamościa dokonał wkrótce minister edukacji narodowej i szef PiS na Lubelszczyźnie Przemysław Czarnek.

– Sławek wiedział, że z Czarnekim, ministrem i profesorem KUL, nie ma najmniejszych szans. Więc szukał swojej niszy. Dlatego zgłosił przeciwko słynnej „piątce dla zwierząt”, czyli ustawie o ochronie zwierząt, która zakazywała m.in. trzymania psów na łańcuchu. Nie sądzę, by on tak myślał, ale pies na łańcuchu idealnie wpisywał się w jego wyborcę, mieszkańca zamojskiej wsi – opowiada znajomy Zawiślaka.

Zawiślak zapłacił za chęć przypodobania się suwerenowi czasowym wykluczeniem z PiS i jeszcze większą marginalizacją ze strony Nowogrodzkiej. Zapewne z tego samego powodu zaczął wybijać się podczas pandemii jako niezłomny przedstawiciel ruchu antyszczepionkowego.

Jego pozycja w partii wciąż słabła i słabła. Powiedzieć, że podczas wyborów 15 października Zawiślak przez PiS został upokorzony, to jak nic nie powiedzieć. W okręgu chełmskim dostał jedenaste, niebiorące miejsce. Dodatkowo wokół niego upchnięto jeszcze czworo innych kandydatów z Zamościa i okolic, w tym działaczkę o takim samym nazwisku. Mimo to Zawiślak dostał prawie 11 tys. głosów i z siódmym wynikiem, ostatnim, do Sejmu się dostał.

ŻOŁNIERZE AK, ZAPLANOWANA STRATEGIA

Znajomi Zawiślaka z Zamościa opowiadają, że nie zdobyłby on tak szybko pozycji i rozpoznawalności bez członkostwa w Światowym Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Zawiślak wstąpił do Związku jeszcze w 1998, gdy jeździł na taksówce i szukał pomysłu na życie. To on tak naprawdę, na poważnie, zaczął budować strukturę zamojskiego oddziału organizacji kombatanckiej. Miał wtedy 35 lat i żadnych związków z AK.

– Członkostwo Sławka w tej organizacji to nie był żaden przypadek, tylko zaplanowana strategia. Na Zamojszczyźnie Bataliony Chłopskie i Armia Krajowa miały od zawsze wymiar szczególnie. Trzeba wiedzieć, że ten region to lasy Roztocza, Puszczy Solskiej, gdzie podczas ostatniej wojny działała bardzo silna partyzantka, tocząc z Niemcami epickie starcia. A ich bohaterowie do dziś są tam czczeni i wynoszani na sztandary podczas lokalnych uroczystości. Ten region to także pamięć Wyszczelonych i Dzieci Zamojszczyzny – opowiadają znajomi Zawiślaka.

I dalej: – Na Zamojszczyźnie spotkania kombatanckie mają bardzo długą tradycję, jak mało co potrafią scalać lokalne społeczności. To wspólne śledziki, wigilie, oplatki, wielkanocne dzielenie się jajeczkami, uroczystości rocznicowe ze względów oczywistych, szczerze wspieranych przez lokalne samorządy.

Powstały w marcu 1990 r. Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej jest od początku największym w kraju stowarzyszeniem kombatanckim zrzeszającym byłych żołnierzy AK oraz członków organizacji niepodległościowych. Cieszy się olbrzymim autorytetem. Na początku lat 90. Związek liczył ponad 80 tys. członków,

w 2008 roku – już tylko ok. 35 tys. Od tamtego czasu liczba członków systematycznie spada.

Czytam na ich stronie, że Związek – z przyczyn oczywistych – przyjmuje w swój skład tak-że „członków nadzwyczajnych – osoby wyznające ideały AK i działające na rzecz ich utrwalenia w społeczeństwie polskim”.

BRAMA LWOWSKA I CARSKIE KAZAMATY

Sławomir Zawiślak, po wstąpieniu do Konfederacji Korony Polskiej, ruszył w Polskę za swoim liderem Grzegorzem Braunem.

Braun, w towarzystwie Zawiślaka, z premedytacją pozwala sobie na coraz więcej i coraz mocniej wydobywa polski antysemityzm, antyukraińskość i antyunijność.

Zawiślakowi nawet nie drgnęła powieka, kiedy lider jego nowej formacji głośno zaprzeczył istnieniu w obozie w Auschwitz-Birkenau komór gazowych, nie zareagował, kiedy uroczystości w Jedwabnem Braun nazwał „aktem antypolskiej, żydowskiej propagandy z celebrą państwową i osłoną policyjną”.

Zawiślak, z wykształcenia historyk, nie odezwał się również ani słowem, kiedy jego guru oświadczył ostatnio, że Królestwo Kongresowe było bardziej suwerenne niż III RP. To teza wskazująca, że w ocenie Brauna współczesna Polska ma mniejszą podmiotowość na arenie międzynarodowej niż zależne od cara Królestwo Polskie na początku XIX wieku.

„KWINTA” I „ROMEK”

Elżbieta Witkowska jest jedną z liderek nieformalnego stowarzyszenia Wolni Obywatele Zamościa, które powstało w 2017 r., na początku rządów PiS. I protestowało przeciwko rządowi Kaczyńskiego zawłaszczającemu państwo.

Jej tato i stryj, pseudonimy „Kwinta” i „Romek” podczas wojny należeli do Armii Krajowej, walczyli z okupantem w lasach niedaleko Tomaszowa Lubelskiego. Już nie żyją.

Dziś Elżbieta Witkowska, tak jak potomkowie innych zamojskich żołnierzy AK, nie może pogodzić się z haniebną postawą Brauna i schlebającym mu na każdym kroku Zawiślaka.

– Armia Krajowa, moi bliscy, walczyli o wolną Polskę. Dziś to pokolenie odchodzi, powoli wymiera. Oni już nie mogą się bronić. Tymczasem szef zamojskiego oddziału Światowego Związku Żołnierzy AK pluje na ideały Unii Europejskiej, otwarcie przyklaskuje Braunowi, który jawnie opowiada się za ruskim mirem. To wstyd i hańba – denerwuje się Witkowska.

Razem z Wolnymi Obywatelami Zamościa przygotowuje pismo otwarte do Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnierzy AK z pytaniem, dlaczego jednym z jego przywódców tej organizacji jest wciąż poseł Zawiślak.

„Wyborcza” poprosiła Zarząd Główny Związku o oficjalne stanowisko w sprawie przewodniczącego Zawiślaka.

„Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej jest niezależny organizacyjnie i ideowo od jakiegokolwiek partii politycznej. SZŻAK pozostaje wierny swoim celom statutowym, w szczególności obronie pamięci, prawdy historycznej oraz godności żołnierzy Armii Krajowej i Polskiego Państwa Podziemnego. W sprawach dotyczących indywidualnych członków lub struktur terenowych Związek działa wyłącznie w oparciu o postanowienia Statutu oraz właściwe procedury wewnętrzne” – odpisał Rafał Obarzanek, wiceprezes Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. ●

Premiera „Rzadkich gatunków” w BTL-u

A co, jeśli jesteśmy częścią eksperymentu?

– Współczesne kino science fiction bardzo często pokazuje inną cywilizację, która konfrontuje się z nami. „Rzadkie gatunki” mają być okiem puszczonego w kierunku takich produkcji – mówi Jacek Malinowski.

ROZMOWA Z
JACKIEM MALINOWSKIM
dyrektorem Białostockiego Teatru Lalek

TOMASZ KOWALEWICZ: Marzec to miesiąc szczególny dla każdego teatru lalek, bo niedługo przypada zarówno Międzynarodowy Dzień Teatru, jak i Światowy Dzień Lalkarza. Przygotowujecie w tym roku coś wyjątkowego dla widzów z tej okazji?

JACEK MALINOWSKI: Premierę „Rzadkich gatunków” przygotowaliśmy we współpracy z portugalskim Teatrem De Ferro. Wystawimy ją właśnie 21 marca, czyli w Międzynarodowym Dniu Lalkarza.

Miejsce akcji tego spektaklu będzie laboratorium, w którym naukowcy prowadzą badania nad „obcymi” formami. W wypowiedzi po-

jawia się jednak intrygujące pytanie o to, kto w istocie jest obserwatorem, a kto obserwowanym. Czy to oznacza, że to nie my przyglądamy się „innym”, a sami znajdujemy się pod lupą?

– Albo ktoś inny nas obserwuje, o czym wcale nie wiemy. W spektaklu mamy w gablotach tajemnicze byty, stworzenia, które z jakiegoś powodu są interesujące, a może też i groźne. Analizujemy je, oglądamy z różnych stron, a nagle okazuje się, że nie jesteśmy świadkami eksperymentu, tylko jego częścią. Twórcy spektaklu chcą zbudować właśnie tego typu metaforę, co w kontekście ostatnich wypowiedzi prezydenta USA o obecności obcych we wszechświecie buduje nawet zabawne napięcie.

Trzeba przyznać, że w kontekście wiedzy, do jakiej ma dostęp, daje to mocno do myślenia.

– To prawda. Może rzeczywiście ktoś obserwuje nas – podobnie jak my sami próbujemy – po to by zrozumieć świat. Przez ostatnie 40-50 lat próbowaliśmy wyjaśniać wszystko rozumem i nauką, ale dziś, w epoce algorytmów, sztucznej inteligencji i internetu, społeczeństwo coraz częściej odwraca się od wiedzy naukowej i za-

• Jacek Malinowski FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

czyna szukać utraconej gdzieś po drodze duchowości. Nauka wyjaśnia świat w sposób zero-jedynkowy, a człowiek potrzebuje jakiejś tajemnicy. I nagle budzą się demony, skrajnie przeciwstawiamy się rozumowi. Jeśli odrzucamy religię i teorię Darwina, to nagle popularne stają się teorie, że ktoś nad nami czuwa. Współczesne kino science fiction bardzo często pokazuje inną cywilizację, która konfrontuje się z nami. „Rzadkie gatunki” mają być okiem puszczonego w kierunku takich produkcji. Stąd też pomysł

na narrację, która być może skłoni nas do częstszego rozglądania się.

Myśli pan, że spektakl sprowokuje dyskusję o tym, czy jesteśmy sami we wszechświecie?

– Tak jak dla naukowców intrygujące jest to, co znajduje się w akwariach – jakieś dziwne obiekty, które testujemy – tak samo my, ludzie możemy być przedmiotem takiego eksperymentu dla kogoś, kogo jeszcze nie potrafimy do końca nazwać, czy zidentyfikować. Na taki mechanizm chcemy zwrócić uwagę.

Jednym z waszych frekwencyjnych hitów jest utrzymany w konwencji musicalu spektakl „Serial Killer Story”. To prawda, że ten tytuł doczeka się wkrótce płyty?

– „Serial Killer Story” jest przebogaty w dźwięki i interesujące piosenki, które wiódł z teatru. Wraz z kompozytorem i autorką tekstów, która jest jednocześnie reżyserką, wpadliśmy więc na pomysł wydania tej muzyki na płytę. Myślę, że uda się nam to zrobić do końca roku.

Będzie to płyta zarejestrowana w studiu?

– Tak, i to jest efekt pandemii. To właśnie w tamtym czasie uznałem, iż taka instytucja jak BTL powinna być samowystarczalna i zadbałem o studio nagrań. Rozważamy dwa rozwiązania. Pierwsze to przygotowanie wydawnictwa, które promowałoby spektakl i nasz teatr. A drugie zakłada, że możemy być te płyty również sprzedawać czy udostępniać za pomocą platform typu Spotify, czy iTunes. Dla lokalnych fanów BTL-u wytłoczymy płytę CD lub winylową.

Najbliższe plany to także premiera „Słowika”. Próby ruszą jeszcze w marcu?

– Tak, zapowiada się interesująca inscenizacja. Na poziomie przygotowanych projektów wszystko wygląda bardzo oryginalnie, czyli bogate kostiumy, lalki i dekoracje, a nasz Słowik odnajdzie się w przestrzeni Chinatown. Szykuje się reinterpretacja klasyki na współczesne czasy. Premiera jest planowana na końcówkę kwietnia. ●

Rozmawiał Tomasz Kowalewicz

REKLAMA

Białystok/34421606

BTL
białostocki teatr lalek

1	14 ⁰⁰ LENKA 15 ⁰⁰ TRUFEL 17 ⁰⁰ SERIAL KILLER STORY	11	9 ⁰⁰ MISIACZEK 10 ¹⁵ BAJKA O RYBAKU I RYBCE	28	14 ⁰⁰ KRÓL ZOFIUS I CUDOWNA KURA 16 ⁰⁰ MARVIN
3	9 ⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 9 ⁰⁰ LENKA	12	9 ⁰⁰ MISIACZEK 10 ¹⁵ BAJKA O RYBAKU I RYBCE	29	14 ⁰⁰ KRÓL ZOFIUS I CUDOWNA KURA 16 ⁰⁰ MARVIN
4	9 ⁰⁰ KARMELEK 9 ⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 10 ³⁰ CZERWONY KAPTUREK	13	9 ⁰⁰ MISIACZEK 10 ¹⁵ BAJKA O RYBAKU I RYBCE	31	9 ⁰⁰ MARVIN 11 ¹⁵ KRÓL ZOFIUS I CUDOWNA KURA
5	9 ⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 9 ⁰⁰ KARMELEK 10 ³⁰ CZERWONY KAPTUREK	14	14 ⁰⁰ MISIACZEK 15 ⁰⁰ BAJKA O RYBAKU I RYBCE		
6	9 ⁰⁰ KARMELEK 9 ⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 10 ³⁰ CZERWONY KAPTUREK	15	12 ⁰⁰ CZYTANIE BAJEK 15 ⁰⁰ MISIACZEK 16 ⁰⁰ BAJKA O RYBAKU I RYBCE		
7	14 ⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 15 ⁰⁰ KARMELEK 16 ⁰⁰ BAJKA O RYBAKU I RYBCE	17	9 ⁰⁰ MISIACZEK		
8	14 ⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 16 ⁰⁰ BAJKA O RYBAKU I RYBCE	18	9 ⁰⁰ ŚLIMAK 10 ⁰⁰ PALKO		
10	9 ⁰⁰ MISIACZEK 10 ¹⁵ BAJKA O RYBAKU I RYBCE	19	9 ⁰⁰ ŚLIMAK 10 ⁰⁰ PALKO		
		20	9 ⁰⁰ ŚLIMAK 10 ⁰⁰ PALKO		
		21	14 ⁰⁰ PALKO 15 ⁰⁰ ŚLIMAK 18 ⁰⁰ RZADKIE GATUNKI*		
		22	14 ⁰⁰ PALKO 15 ⁰⁰ ŚLIMAK 18 ⁰⁰ RZADKIE GATUNKI		
		24	9 ⁰⁰ PALKO 10 ⁰⁰ RZADKIE GATUNKI		
		25	9 ⁰⁰ MARVIN 10 ³⁰ PALKO 11 ¹⁵ RZADKIE GATUNKI		
		26	9 ⁰⁰ MARVIN 11 ¹⁵ RZADKIE GATUNKI		
		27	9 ⁰⁰ MARVIN 11 ¹⁵ RZADKIE GATUNKI		

MARZEC 2026

*PREMIERA

BIAŁOSTOCKI TEATR LALEK
Miejska Instytucja Kultury
ul. Kalinowskiego 1, 15-875 Białystok
www.btlbialystok.pl

KASA BILETOWA
tel. 85 742 50 31 wew. 112, 115
tel. 85 742 50 33
organizacja@btlbialystok.pl

Białystok

Polskie Radio
dzieciom

Patrycja chce wiedzieć, czemu zmarła jej córka

Z porodówki na cmentarz

– Lekarz, który był przy porodzie, później już do mnie nie przyszedł. Myślę, że wiedział co się stało, ale nam nikt tego nie wyjaśnił – mówi Patrycja. Od trzech lat czeka na wyniki śledztwa, które ma ustalić, dlaczego jej córka zmarła.

Paulina Błaszkwicz

Patrycja mówi o sobie „mama dwójki dzieci”, choć jedno z nich zmarło na toruńskiej porodówce. Napisała do mnie po reportażu o Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. L. Rydygiera w Toruniu, w którym opisałam fatalne doświadczenia przyszłych matek. Skarżyły się na złe traktowanie i medyczne zaniedbania.

Patrycja podziękowała za ten tekst; czekała trzy lata, żeby opowiedzieć swoją historię.

PAULINA BŁASZKIEWICZ: Dlaczego tak długo?

PATRYCJA: Szczerze żałuję, że od razu nie poszłam do mediów, by opowiedzieć o naszej tragedii, ale nie miałam siły. Działaliśmy z mężem po cichu, jak należy. Złożyliśmy zawiadomienie do prokuratury, ale wiadomo – to wszystko bardzo długo trwa. Czekam od trzech lat.

Teraz chcę zabrać głos, bo może dzięki temu uda się uchronić inne kobiety przed tym, co sama przeszałam. Mam nadzieję, że ktoś w końcu usłyszy zarzuty.

Co się stało?

– Sama chciałabym wiedzieć. Walczę o poznanie tej prawdy od ponad trzech lat, bo sama nie wierzę jak w XXI wieku można iść do szpitala urodzić dziecko i kilka dni później organizować jego pogrzeb? Przecież wszystko było dobrze.

Czekaliśmy z mężem na Marysię, mieliśmy dla niej przygotowany pokój. Wszystko kupiliśmy: łóżeczko, ubranka, wózek, pieluszki. Mieliśmy wrócić we troje do domu. A wróciliśmy sami. Moja córka zmarła.

Pamięta pani, jak trafiła do szpitala?

– To było latem 2022 roku. W piątkowy wieczór, zaczęły się skurcze. Byłam w 39 tygodniu ciąży. Dzień później zacząłby się 40. tydzień, czyli poród książkowy, w terminie. Pojechaliśmy z mężem do szpitala. W nocy, po załatwieniu wszystkich procedur, zostałam przyjęta na oddział. W sobotę o ósmej rano zabrali mnie na porodówkę. Były dwie położne, jedna młoda, a druga starsza – ta, o której wspomina bohaterka reportażu w „Wyborczej”.

Przeczytałam, że nie pozwalała innej matce zmieniać pozycji, że jej badania były bolesne, nie zezwalała też na żadną formę znieczulenia oprócz gazu. Miała tłumaczyć, że „poród trwa zbyt długo”, a skurcze bołą, bo pacjentka „jest nimi umęczona”.

W moim przypadku przez większość porodu po prostu siedziałam do mnie tyłem. Około godz. 14 powiedziała, że mam pełne rozwarcie

FOT. SHUTTERSTOCK

i „umawiamy się, że o godz. 15 urodzę”. Zaczęły się skurcze partę, ja parłam, ale mi nie szło. Przyszła lekarka i powiedziała, by dalej przeć. Znow to samo.

Miała pani jakieś przeczucia, że dzieje się coś złego?

– Nie, byłam nastawiona zadaniowo, żeby tylko urodzić. Wiedziałam, że prę, ale poród nie postępuje. W pewnym momencie powiedziałam, żeby coś ze mną zrobili, bo nie mam już siły i nie dam rady. Gdy położna stwierdziła, że nie może chwycić główki, wezwano lekarza. Przyszedł i powiedział, że „musi mi pomóc skończyć ten poród”. Ok. godz. 16.15 pelota od KTG, która zapisywała skurcze, została odłączona.

Lekarz zastosował chwyt Kristellera.

To kontrowersyjna metoda, która grozi niedotlenieniem płodu i pęknięciem macicy. Jak to wyglądało?

– Lekarz zaparł się łokciem o mój brzuch i wypchnął dziecko, nic przyjemnego. Córka urodziła się o 16.50 w bardzo ciężkim stanie. Pojawiły się też zielone wody płodowe.

Ile dostała punktów?

– Tu są rozbieżności. Położna dała jej pięć punktów w skali Apgar.

Skala ma dziesięć punktów. Bada kolor skóry, tętno, odruchy, napięcie mięśni i oddychanie; wynik 8-10 oznacza stan dobry, 4-7 stan średni, a 0-3 stan zły.

– Neonatolog dał Marysi stan jeden punkt. Wyniki gazometrii z krwi pępowinowej były bardzo poniżej normy, wskazywały, że tzw. drugi okres porodu przedłużono. W dokumentacji wpisano godzinę porodu 15.30, chociaż zaczęłam rodzić o godz. 14. To półtorej godziny różnicy, a nie 15 minut. Mąż był ze mną w trakcie porodu i też nie ma pojęcia, dlaczego nasza córka urodziła się w tak ciężkim stanie. Ważyła niecałe 3 kilogramy. Cięża przebiegała przecież prawidłowo, dlatego więc dziecko urodziło się w stanie krytycznym?

Miała ją pani przy sobie choć przez chwilę?

– Tak. Gdy wyciągnęli Marysię, położyli mi ją na piersi, ale nie zaczęła płakać – więc od razu ją zabrali. Zespół neonatologów rozpoczął reanimację, a mnie zaczęli zszywać. Chwilę póź-

Patrycja mówi o sobie „mama dwójki dzieci”, choć jedno z nich zmarło na porodówce

niej, gdy byłam już na sali z mężem, przyszła do nas pani neonatolog i powiedziała, że nasza córka jest w krytycznym stanie. I że muszą ją przewieźć do Bydgoszczy. Dodała, że nie wiadomo, czy przeżyje transport. Byliśmy w szoku, nie wiedzieliśmy, co się dzieje. Dali mi tylko zgodę do podpisania na transport dziecka do szpitala.

Pani została w Toruniu?

– Skąd! Następnego dnia wypisałam się na własne żądanie. Mąż odebrał mnie po 15 i zawiózł do domu, żebyśmy mogła dojść do siebie. Nie mogłam zostać w szpitalu, choć położne, które później do mnie przychodziły, były mile. Lekarz, który był przy porodzie już do mnie nie przyszedł. Myślę, że wiedział co się stało, ale nam nikt tego nie wyjaśnił.

W poniedziałek rano pojechaliśmy do Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy. Tam lekarze powiedzieli nam, że córka jest w krytycznym stanie i raczej nie uda się jej uratować. Wierzyliśmy, że będzie inaczej, ale we wtorek zadzwonili, że jest w stanie agonalnym i żebyśmy przyjechali się pożegnać. Nie zdążyliśmy.

Jaka była przyczyna śmierci córki?

– Marysia miała krwotok podpajęczynówkowy z przebiegiem do układu komorowego oraz z wylewy w okolicy podstawy mózgu i tylnym dole czaszki. Ponadto rozpoznano całkowitą krwotoczną bezpowietrzność płuc. To oznacza, że nasza córka nigdy nie złapała oddechu. Zapytałam lekarzy, czy tak wygląda dziecko po prawidłowym porodzie? Odpowiedzieli nam, że nie wiedzą, skąd to się wzięło. Zlecieli dodatkowe badania na bakterie i wirusy, ale nic nie wyszło. Nie stwierdzono też wad wrodzonych.

A pani co myśli?

– Ja myślę, że przebieg porodu i chwyt Kristellera doprowadziły do tego, że Marysia zmarła.

Rodziłam dzień przed trzecią rocznicą ślubu. Zamiast wrócić z dzieckiem do domu, wróciliśmy organizować pogrzeb. Mnóstwo jej rzeczy było w domu, kiedy wracaliśmy ze szpitala, moja siostra wszystko pochowała.

Pochowaliśmy Marysię w naszej rodzinnej miejscowości, nie chcieliśmy w Toruniu. Po porodzie myślałam nawet, by się stąd wyprowadzić. Nie da się tego opisać. To najgorsze, co może człowieka spotkać w życiu.

Widziałam Marysię jeszcze trzy razy: tuż po śmierci, przed sekcją zwłok i przed samym pogrzebem. Do dziś mam ją przed oczami – była pięknym dzieckiem, wyglądała jak zdrowy noworodek. A ja musiałam dla niej wybrać ubranka do trumny.

Jak wyglądały kolejne dni po pogrzebie?

– Pamiętam je jak przez mgłę. Byłam pod opieką psychiatry. Wzięłam półroczne zwolnienie w pracy w banku. Nie miałam odwagi wyjść do ludzi. Pół roku po śmierci Marysi, w 2023 roku zaszłam w ciążę. To była też rada pani doktor, żebyśmy zdecydowali się na kolejne dziecko i nie zostali sami.

Co pani czuła, gdy zobaczyła dwie kreski na teście ciążowym?

– Ogromny strach, że ten koszmar się powtórzy. Znalazłam ginekologa z polecenia do prowadzenia ciąży. Jeździłam do niego do Warszawy i tam urodziłam synka.

Mówię, że jestem mamą dwójki dzieci. Życie nie dzieli się na „przed” i „po”. Jest całością naszych doświadczeń i przeżyć. Po śmierci Marysi jestem inna, przewrażliwiona, nie ufam ludziom.

Bliscy poradzili wam, żeby złożyć zawiadomienie do prokuratury.

– To tragedia całej naszej rodziny. My czekaliśmy na córeczkę, dziadkowie na pierwszą wnuczkę. Powiedzieli, że takie sytuacje zdarzają się rzadko i że nie biorą się znikąd.

Kobieta, która idzie do szpitala urodzić dziecko, jest całkowicie zależna od personelu. Nie ma jak się bronić. To oni powinni być od tego, by była bezpieczna.

Oczekuje pani zadośćuczynienia ze strony szpitala w Toruniu?

– Ja nic od nich nie chcę. Jedyne czego z mężem chcemy, to poznać prawdę. Chcemy, by ktoś nam wyjaśnił, dlaczego nasza córka nie żyje. Dopóki się nie dowiemy, nie odpuszczymy. Walczymy o prawdę o naszym dziecku, a to jak walka o cały świat.

PROKURATURA CZEKA NA OPINIĘ BIEGŁYCH

Sprawą zajmuje się Prokuratura Regionalna w Gdańsku. – Prokurator przeprowadził śledztwo i zebrał wszystkie dowody niezbędne do ustalenia przebiegu zdarzenia. W pierwszej kolejności zabezpieczono dokumentację medyczną i przesłuchano w charakterze świadków lekarzy, pielęgniarki i położne biorące udział w akcji porodowej. Następnie akta śledztwa przedstawiono zespołowi biegłych z zakresu medycyny sądowej w celu uzyskania opinii wskazującej, czy popełniono błędy, a jeśli tak, to jakie podczas odbierania porodu. Biegli zostali zobowiązani do opracowania opinii do 30 czerwca 2026 roku – mówi Mariusz Marciniak, rzecznik Prokuratury Regionalnej w Gdańsku. ●

Imię bohaterki zostało zmienione.

Wielospecjalistyczny Szpital Wojewódzki w Gorzowie

Tu są najkrótsze kolejki do kardiochirurga

Gorzowska kardiochirurgia od roku ma kontrakt z NFZ, wykorzystała go już po kilku miesiącach. Szpital opłaca w własnej kasy kolejne zabiegi. Przyjeżdżają pacjenci z całej Polski.

Maja Sałwacka

W lutym 2025 roku, po czterech latach walki, gorzowscy kardiochirurdzy uzyskali 5,5-milionowy kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia. Rok przekonywali nową minister zdrowia, że rząd PiS niesłusznie blokował powstanie drugiego ośrodka kardiochirurgicznego w Lubuskiem. Politycy PiS tłumaczyli, że drugi zespół byłby zbyt dużą konkurencją dla nowosolskich kardiochirurgów. Nie ulegli, choć lekarze przedstawiali twarde dane – liczbę osób, które zmarły, bo nie dojechały na operacje do odległego Szczecina czy Nowej Soli (Lubuskie przodowało w kraju w liczbie zgonów z powodu chorób sercowych). Politycy PiS nie przyjmowali argumentu, że roczna liczba pacjentów, która wymaga operacji w Lubuskiem to 800 osób, a szpital w Nowej Soli przyjmował zaledwie połowę z nich. Mimo braku kontraktu kardiochirurgia ruszyła. Przez pierwsze cztery lata za planowe operacje pacjentów płacił szpital, pilne zabiegi miał wg prawa rozliczać NFZ. Wytoczne funduszu były jednak na tyle drobniagowe, że wnioski były odrzucane. Lekarze ironizowali, że NFZ tak się skrupulatnie każe się rozliczać, że w rubrykach brakuje jedynie wyceny zużytego powietrza. Części pieniędzy nie udało się odzyskać, sprawy trafiły do sądu i mimo pierwszych rozstrzygnięć na korzyść szpitala, fundusz nie respektuje orzeczeń w innych przypadkach.

ROZMOWA Z
SEWERYNEM GRUDNIEWICZEM
kierownikiem oddziału
kardiochirurgii

MAJA SAŁWACKA: Przez rok zoperowaliście ponad 200 pacjentów. 5,5-milionowy kontrakt wystarcza?

SEWERYN GRUDNIEWICZ: Jest to liczba pacjentów znacznie wykraczająca poza to, co gwarantuje nam kontrakt. Mimo to, nigdy nie usłyszałem od prezesa szpitala, że mamy więcej nie operować. Słyszę za to: operujcie, jeżeli są pacjenci, którzy tego wymagają.

Skąd przyjeżdżają pacjenci?

– Najwięcej z okolic Gorzowa, północy Lubuskiego, ale operujemy także mieszkańców Zachodniopomorskiego i Wielkopolski. I co najważniejsze, żadne ośrodki nie skarżą się na to, że odebraliśmy im pacjentów, że wchodzimy sobie w drogę.

Czasami koledzy podsylają wam pacjentów, bo boją się, że mogą nie doczekać zabiegu...

– Czas oczekiwania na planowaną operację w dużych klinikach to często kwestia kilku miesięcy. Terminy są przekładane, wtedy pacjenci szukają ratunku, bo chore serce komplikuje im życie. U nas maksymalnie pacjent czeka na operację miesiąc. I wynika to głównie z faktu, że tyle trwa pełna diagnostyka, wymagana przed operacją np. koronografia, tomografia komputerowa.

Nie jesteśmy mocno rozreklamowani, Mamy przyszpitalną poradnię kardiologiczną, z niej mamy najwięcej pacjentów.

• **Seweryn Grudniewicz** FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

A jak leczyć?

– Zbigniew Religa, gdy został ministrem, wydał rozporządzenie, które obliguje kardiochirurgów do stałego raportowania wykonanych procedur w krajowym rejestrze. Dostęp do nich mają szefowie klinik i są omawiane w gronie zarządzających oddziałami profesjonalistów podczas zjazdów. Podsumowując rok z satysfakcją mogę podkreślić, że w planowych operacjach mamy zerową śmiertelność. W procedurach ratujących życie współczynnik śmiertelności jest dość niski, w porównaniu do bardzo dużego ryzyka.

Nie tylko czas oczekiwania wydaje się kluczowy w wyborze Gorzowa, wykonujecie dosyć zaawansowane operacje, na przykład naprawianie zastawki aortalnej.

– Reimplantacja zastawki aortalnej sposobem Davida to zaawansowana technika kardiochirurgiczna, którą wykonuje niewiele ośrodków w Polsce. Służy do leczenia tętniaków korzenia aorty czy niedomykalności zastawki aortalnej. Najczęściej decydujemy się na wykonanie tej procedury u pacjentów między czterdziestym,

a pięćdziesiątym rokiem życia, wtedy jest szansą na zachowanie własnej zastawki aortalnej, która była niedomykalna.

Jak operacja wpływa na ich życie?

– Czują się wreszcie wolni, nie muszą przyjmować leków przeciwzakrzepowych, które zwiększają ryzyko wewnętrznych krwotoków. Przystają być niewolnikami swojej choroby, bo musieli przez ten czas odłożyć uprawianie wielu sportów. Jeden z pacjentów przyznał, że jeśli odstawi leki, to może dostanie zgodę od sportowego lekarza na powrót do treningów MMA. Oczywiście, ostrzegłem go, że to nie najszcześniejszy wybór sportu, bo trzeba unikać ciosów w klatkę. Zapytałem, czy jest pewny, że nikt go nie rzuci na matę?

Są także pacjenci, którzy nie chcą mieć rozległej blizny na klatce piersiowej.

– Wykonujemy operacje małoinwazyjne z tzw. dostępu pachowego przedniego. To bardzo nowoczesne leczenie, które zyskuje na popularności, bo po zabiegu zostaje kilkucentymetrowa blizna w dole pachowym. Pacjent szybciej dochodzi do zdrowia niż przy klasycznej sternotomii. Nie trzeba używać twardych metalowych haków, by rozszerzyć żebra, nie trzeba przecinać mostka. A ten boleśnie zrasta się nawet trzy miesiące. Unikamy także uszkodzenia dużych grup mięśniowych. To są duże korzyści dla pacjentów. Wracają szybko do pełnej sprawności, po dwóch tygodniach mogą robić nawet pompki.

Nie wszystko można tak zoperować?

– Niestety nie. Z tego dostępu możemy np. zoperować zastawkę mitralną, trójdzielną czy wymienić zastawkę aortalną. By naprawić zastawkę sposobem Davida u 40-latką trzeba jednak klatkę rozciąć. To precyzyjny zabieg, który wymaga bardzo dobrego dostępu, koronkowego szycia. By naprawiona niedomykająca się zastaw-

ka służyła do końca życia albo do ok. 60 -65 roku życia pacjenta. Wtedy dopiero można wszczepić biologiczną zastawkę, która posłuży nam już do końca życia.

Dlaczego trzeba się zestarzeć?

– Bo ciało w starszym wieku na nią lepiej reaguje, a właściwie nasz układ immunologiczny, który inaczej reaguje na biologiczną zastawkę, gdy jesteśmy młodzi, i gdy jesteśmy starsi. U młodych osób, bo kilku latach byłaby do niczego. Zwapniałaby.

Można oczywiście wstawić sztuczną zastawkę, ale to wiąże się z przyjmowaniem doustnym leków przeciwkrzepliwych. Dla młodych osób, to spore ograniczenia, także w wykonywaniu pracy fizycznej. Dlatego wielu naszych pacjentów decyduje się na długą podróż do nas.

Jakie są pierwsze objawy niedomykalności zastawki aortalnej?

– Najczęściej narastają powoli, a pierwszym sygnałem jest duszność i zmniejszenie tolerancji wysiłku. Warto wtedy wybrać się do lekarza, bo gdy osłucha serce usłyszy już wtedy szmery. Może zlecić poszerzoną diagnostykę.

A co robić po operacji, żeby pracy kardiochirurga nie zmarnować?

– To hasła wszystkim znane: zdrowa dieta, bogata w tłuszcze wielonienasycone, unikanie cukrów prostych oraz umiarkowany wysiłek. Pływanie, spacer, jazda na rowerze. Pacjenci, którzy nie muszą brać już leków na krzepliwosć krwi, mogą wrócić do starych przyzwyczajeń. I trzeba dbać o zęby!

Zęby mają dużo wspólnego z sercem?

– Bardzo. Próchnica, stany zapalne, mogą prowadzić do infekcyjnego zapalenia wsierdza, doprowadzić do zniszczenia zastawek. Nie można tego bagatelizować. Mam wielu pacjentów, którzy w trybie pilnym trafili na stół. Okazało się, że długi czas chodzili z zepsutymi zębami. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34415988

Masz problemy w domu, pracy na uczelni?
Niepokoisz się, że ich przyczyna bądź skutkiem jest choroba lub zaburzenie psychiczne?
Zgłoś się do punktu zgłoszeniowo-koordynacyjnego.
Najpóźniej w ciągu 72 godzin znajdziesz tam profesjonalną pomoc.

Centrum Zdrowia Psychicznego w Gorzowie Wlkp.,
ul. Walczaka 42,
tel. 95 782 78 76

Wielospecjalistyczny
Szpital Wojewódzki
w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o.

**CENTRUM
ZDROWIA PSYCHICZNEGO**
W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

Turystyka na Lubelszczyźnie

Biznes narciarski liczy rekordowe zyski

Przedsiębiorcy od nart z Lubelszczyzny zacierają ręce i liczą zyski z powodu najlepszej zimy od dwóch dekad. Każdy biały weekend to nawet 700 tys. zł przychodu. Będą też i inwestycje.

Jacek Brzuszkiewicz

Bo ten, kto w naszej branży nie inwestuje, cofa się i wkrótce zacznie przegrywać z konkurencją – zauważa Piotr Rzetelski ze stacji narciarskiej w Chrzanowie k. Janowa Lubelskiego, ok. 70 km na południe od Lublina.

Na stoku podczas mroźnej i śnieżnej zimy można nieźle zarobić. Jednak właściciele stacji narciarskich jak ognia unikają tematów związanych z pieniędzmi. Wolą narzekać na wysokie koszty energii elektrycznej. – Za sześć dni naśnieżania stoku zapłaciłem rachunek w wysokości 100 tys. zł – wylicza Rzetelski.

Inny właściciel stoku zdradza (oczywiście anonimowo), że tylko jedna styczniowa sobota to przychód w wysokości 350 tys. zł. A weekend nawet 700 tys. zł. Łatwo więc obliczyć, że obecny sezon, to kilka ładnych milionów na plusie.

JEDNA PIZZA I CZTERY TALERZE

Typowy obraz z restauracji przy stoku niedaleko Kazimierza Dolnego sprzed pięciu, sześciu lat. Czteroosobowa rodzina z Lublina, która wybrała się na narty zamawiała najtańszą margheritę w rozmiarze XXL. Na czterech talerzach lądowały wąskie kawałki pizzy i po kilku chwilach było po zabawie. Nikt nie myślał o kupnie herbaty czy kawy. Wyjmowało się z plecaka termosy. Bo tak przecież było taniej. Lokal przy stoku generalnie świecił pustkami.

Połowa lutego, wymarzone warunki narciarskie: pięć stopni mrozu, na stoku metr śniegu i kolejka do każdego wyciągu. Tak jak do restauracji między parkingiem zapchanym autami, a wyciągami. W środku lokalu gwar, a kelnerki ledwo nadążają z przyjmowaniem zamówień. Już nikt nie kupuje pizzy na kawałki. Jeśli zamówienie składa czteroosobowa rodzina, to na stół trafiają cztery duże pizze.

Dodatki? Wedle gustu, bo cena się nie liczy. Nikt tak jak kiedyś nie śledzi nerwowo promocji w menu, żeby tylko było taniej. Do pizzy obowiązkowo mu być grzaniec dla mamy, kawa dla taty (kierowca) i po dużym soku dla dzieci.

– Na Lubelszczyźnie mamy ferie. W ostatnim tygodniu lutego po raz pierwszy wybieramy się w prawdziwe góry. Wybór padł na Krynicę Zdrój, gdzie w okolicy jest kilka stacji narciarskich. Przyjechaliśmy do Kazimierza Dolnego na przetarcie formy – opowiada Seba-

• **Piotr Rzetelski** FOT. PATRYK OGORZALEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

stian, ojciec dwóch nastolatk. Sebastian pracuje w Azotach puławskich, żona jest nauczycielką. Na nartach jeżdżą od zeszłego sezonu. Złapali bakcyła i w końcu ich na to stać.

NARTY, ROZRYWKA DLA MAS

Choć w województwie lubelskim najwyższe wzniesienie ma jedynie 388 metrów n.p.m. i nie ma nic wspólnego z narciarstwem (to porośnięty drzewami Kragły Goraj na Roztoczu Wschodnim niedaleko granicy z Ukrainą), tej zimy w regionie hulają pełną parą wszystkie najważniejsze stacje. W sumie jest ich siedem. Korzystają z mrozu trzymającego praktycznie od świąt Bożego Narodzenia i wciąż dosypującego śniegu

– Paradoksalnie, w tym sezonie mamy lepsze warunki narciarskie, niż na Podhalu, czy w Sudetach, gdzie w styczniu zmagali się z odwilżą i opadami deszczu – porównują właściciele stoków narciarskich z Lubelszczyzny.

Piotr Rzetelski, przedsiębiorca, ale także znany samorządowiec zwraca uwagę na coraz popularniejszy trend na Lubelszczyźnie: modę na narty. – Narciarstwo z roku na rok staje się sportem coraz mniej elitarnym, dla wybranych. Jest już rozrywką dla każdego. Jeszcze kilka lat temu, przed stacją narciarską parkowały wypasione auta z Lublina czy Zamościa. Dziś na nartach jeżdżą chyba wszyscy – opowiada Rzetelski.

Przez dwie kadencje był radnym wojewódzkim PSL, dziś jest wicestarostą puławskim, bo tam ludowy po wyborach 2024 r. odbili władzę z rąk PiS.

Piotr Rzetelski: – Kiedyś sprzęt narciarski kosztował się konkretnym wydatkiem. Narty, kask, ubrania to był już duży budżet rzędu kilku tysięcy. Dziś w outletach, w internecie z rynku wtórnego można kupić wszystko w niezłym stanie

Na stoku podczas mroźnej i śnieżnej zimy można nieźle zarobić

za 800-900 zł, bo dany model, narty, kolor, czy krój kurtki wyszedł z mody. Do tego narty stały się modne. Jeden nauczył się jeździć, wziął na stok znajomych, kuzyna, ci puścili dalej i tak się zaczęło. Zamiast spędzać weekendy przed telewizorem, ludzie się pakują i ruszają na stok.

Tak jak w sobotę w połowie lutego, gdy w Chrzanowie padł chyba rekord frekwencji w blisko 20-letniej historii stacji narciarskiej. Setki narciarzy, a na dole przy wyciągach kibice: rodzice, dziadkowie, wujkowie. Ceny, praktycznie takie same jak przed rokiem. Dwugodzinny karnet – 90 zł, wypożyczenie nart i butów na cały dzień – 70 zł. Biorąc pod uwagę kilkuprocentową inflację wszystko w Chrzanowie generalnie potaniało.

– W tym sezonie mam ruch na poziomie 80-85 proc. maksymalnego obłożenia. Każdy z weekendów był bardzo, bardzo dobry, a dni w środku tygodnia zadowalające – podsumowuje Piotr Rzetelski.

PODNIÓSŁ GÓRĘ O 12 METRÓW

Skąd się wziął biznes narciarski w Chrzanowie, 300 km od gór?

Rzetelski pochodzi z Baranowa w powiecie puławskim, to gmina po drugiej stronie Lublina, patrząc od strony Chrzanowa. Pierwsze poważne pieniądze zarobił jeszcze w la-

tach 90. w Australii, pracując jako pomocnik u dekarzy kryjących dachy willi i rezydencji. Po powrocie do Polski prowadził dyskotekę i restaurację.

W 2003 r. Rzetelski podjął strategiczną decyzję o wybudowaniu na Lubelszczyźnie stacji narciarskiej.

– Takiej z prawdziwego zdarzenia, jak w górach. Z wyciągami, trasami zjazdowymi o zróżnicowanym poziomie trudności, osłą łączką, wypożyczalnią sprzętu narciarskiego i góralską karczmą. Zdecydowanie na uboczu, daleko od zgiełku i hałasu. Dlaczego? Polska wchodziła do Unii Europejskiej, będziemy coraz bogatsi, wiedziałem, że narty mają potencjał – tłumaczy Rzetelski.

Odpowiedniego miejsca szukał prawie pół roku. Stok musiał mieć dostosowane nachylenie, powinien się znajdować po północnej stronie góry, aby śnieg nie topniał zbyt szybko. Ważny był także prawidłowy mikroklimat, jak w stacjach narciarskich Beskidów czy Tatr. Na koniec – wzniesienie musiało być na sprzedaż.

Stacja narciarska Chrzanów działa od stycznia 2007 roku. Przed dziewięcioma laty Rzetelski uruchomił w Chrzanowie kolej kanapową. Wcześniej musiał podnieść wzniesienie, na którym znajduje się wyciąg, o 12 metrów, także dlatego, by jego szczytową część osłonić od wiatru.

LEKCJE WUEFU NA STOKU

Rzetelski dzięki inwestycjom w infrastrukturę (armatki śnieżne, ratraki) w dużej mierze stał się niezależny od warunków atmosferycznych. Tak samo musiał zrobić każdy właściciel stacji narciarskich na Lubelszczyźnie.

Marcin Świderski pochodzi z Kazimierza Dolnego. Skończył studia ekonomiczne. W latach 90. prowadził w miasteczku pub, potem wypożyczalnię rowerów i sklep z jednośladami. Ale wciąż szukał nowych wyzwań. Jeszcze w latach 90. kupił ze współnikiem parcelę – w sumie ponad sześć hektarów – na malowniczym wzniesieniu przy drodze z kazimierskiego rynku w stronę Bochotnicy. To były zupełnie inne czasy i inne ceny gruntów, bo dziś na taką inwestycję nie byłoby go stać.

Marcin Świderski: – Zaczynaliśmy w sezonie 2009/2010 od jednego wyciągu orczykowego. Uruchomiliśmy także tzw. wyrwaczkę, wyciąg przenośny, starszego typu. Mieliśmy szczęście, bo zima w tamtym sezonie była mroźna i długa. W kolejnych latach spółka Świderskiego dokupiła na wzgórzu jeszcze dwa kolejne hektary. Przedsiębiorcy zainwestowali w dwa nowe wyciągi orczykowe i wytyczyli dwie nowe trasy. Na miejscu jest także wyciąg – taśma dla najmłodszych, uczących się jazdy na nartach.

Spółka Świderskiego zaczynała biznes od kilku armatek śnieżnych. Dziś ma ich w sumie 35. Sprzęt kupiła po okazym cenie od jednej z austriackich stacji narciarskich, która go wymieniała.

– Staliśmy się niezależni od warunków atmosferycznych. Jednak przygotowanie stoku podczas ciepłych zim generowało olbrzymie koszty. Nie to, co w obecnym sezonie, zdecydowanie najlepszym w historii – uśmiecha się Świderski. ●

DOBIERZ TARYFĘ DO STYLU ŻYCIA

Oszczędzaj na rachunkach za prąd

Grupę taryfową często wybieramy automatycznie, nie przykładając do tego zbytnej wagi. Tymczasem dopasowana do stylu życia i harmonogramu dnia, może przyczynić się do większych oszczędności na rachunkach za prąd. W Tauronie klienci mają do wyboru kilka grup taryfowych.

Wpływ na wysokość rachunków za prąd mają w dużej mierze dwa czynniki: grupa taryfowa oraz zużycie energii. Wyboru grupy taryfowej często dokonujemy automatycznie, prosząc sprzedawców o wpisanie tej najpopularniejszej lub najprostszej. W efekcie, jak podaje Urząd Regulacji Energetyki, 88 proc. odbiorców, czyli ponad 15 mln korzysta z grupy taryfowej G11. W jej ramach obowiązuje jedna stawka za energię elektryczną przez całą dobę. Polecana jest osobom, które preferują proste rozwiązania i korzystają z prądu głównie w ciągu dnia.

Do wyboru jest jednak więcej grup taryfowych, które można dopasować do stylu życia i harmonogramu dnia. Jeśli do domu wracamy w godzinach wieczornych i dopiero wtedy korzystamy z prądu, a pranie i sprzątanie robimy tylko w weekendy, to G11 może nie być odpowiednia. Jaką wybrać? W Tauronie do wyboru jest więcej grup taryfowych. Oprócz G11, także m.in.: G12, G12w G13 i G13s.

Największe zużycie w nocy albo weekendy

G12 w przeciwieństwie do G11 ma dwa poziomy opłat za energię w zależności od pory dnia. Stawki są wyższe w tzw. godzinach szczytu, czyli od godz. 6:00 do 13:00 oraz w godz. 15:00-22:00, natomiast niższe w nocy, w godzinach: od 22:00 do 6:00 oraz w dzień, w godz. 13:00-15:00. Dzięki takiemu zróżnicowaniu można wpływać na wysokość rachunku za prąd, zużywając jak najwięcej energii „poza szczytem” np. robiąc pranie czy ładując hulajnogę w nocy zamiast rano.

Osoby, które największą aktywnością wykazują się w soboty i niedziele, czyli w te dni sprzątają, piorą, prasują, ładując samochód, powinny wybrać G12w. To grupa taryfowa weekendowa, która od G12 różni się tym, że liczba godzin z tańszą energią obowiązuje przez cały weekend od godz. 22:00 w piątek, do godz. 6:00 rano w poniedziałek. W Tauronie z niższej stawki w tej taryfie można korzystać także przez całą dobę we wszystkie dni ustawowo wolne od pracy, czyli także w święta. Na tym rozwiązaniu skorzystają więc osoby, które spędzają dni wolne od pracy w domach i ogrzewają je energią elektryczną.

Grupa taryfowa G13 to grupa, w której obowiązują trzy strefy czasowe: pierwsza strefa obejmuje godziny szczytu, kiedy energia jest najdroższa, druga to godziny poza szczytem, kiedy ceny są niższe, a trzecia to najniższe stawki. Ceny różnią się także w miesiącach letnich i zimowych. W efekcie, w lecie najtaniej jest w godzinach od 13:00 do 19:00 oraz 22:00 do 07:00, a zimą w godzinach od 13:00 do 16:00 oraz od 21:00 do 07:00. W soboty, niedziele oraz wszystkie dni ustawowo wolne od pracy tańsza stawka obowiązuje przez całą dobę.

Tanie godziny

W Tauronie dostępna jest również stosunkowo nowa oferta o nazwie Tanie Godziny. W ramach grupy tary-

fot. Shutterstock

fowej G13s oferuje ona aż 14 stref cenowych energii elektrycznej w ciągu roku, pozwalając dostosować czas używania energochłonnych urządzeń do harmonogramu tanich godzin. Stawki za prąd klient poznaje jeszcze przed podpisaniem umowy. Dzięki temu ma gwarancję, że pozostaną one niezmiennie przez cały okres obowiązywania cennika. To daje pełną przewidywalność kosztów i kontrolę nad wydatkami.

Osoby, które mają magazyny energii, fotowoltaikę lub pompę ciepła mogą być zainteresowane taryfami dynamicznymi. To model rozliczeń dla świadomych klientów. Ceny energii zmieniają się tu w czasie rzeczywistym, zależnie od popytu i podaży na towarowej giełdzie energii. Oznacza to, że w okresach, kiedy zapotrzebowanie na energię elektryczną jest niskie, np. w nocy, jej cena jest niższa, a w godzinach szczytu może wzrastać. Takie taryfy wymagają codziennego śledzenia cen giełdowych na dzień następny, w celu zaplanowania zużycia energochłonnych urządzeń.

Czytelny rachunek

Aby zaoszczędzić, najlepiej wybrać taką grupę taryfową, która najbardziej pasuje do nawyków rodziny związanych z korzystaniem z energii elektrycznej. W przypadku trudności z określeniem tego, która grupa taryfowa jest najlepsza, warto skorzystać z podpowiedzi dostępnych na tauron.pl/kalkulator. Wystarczy odpowiedzieć na kilka pytań, by dopasować rozwiązanie do potrzeb gospodarstwa domowego.

Poza wyborem samej grupy taryfowej ważne jest również, aby jej rozliczenie było w pełni zrozumiałe dla każdego domownika. Dlatego Tauron uprościł rozliczenia za prąd. Nowy wygląd faktury od Taurona to rezultat wielu miesięcy intensywnych prac badawczo-projektowych, prowadzonych przez ekspertów Taurona we współpracy z klientami. Treść dokumentu została uproszczona, a najważniejsze dla odbiorcy informacje wyraźnie zostały wyeksponowane. Na fakturze lepiej wskazano kwotę do zapłaty, okres rozliczeniowy, szczegółowe zużycie energii i harmonogram płatności.

Trzeba pamiętać, że wybór grupy taryfowej to pierwszy krok, ale do obniżenia wysokości rachunków potrzebna jest jeszcze zmiana codziennych nawyków i szukanie sposobów na zmniejszenie zużycia energii. Nie potrzeba wiele.

Inne sposoby na oszczędności

Warto pilnować, by światło w domu było włączone tylko tam, gdzie potrzeba i jak najdłużej korzystać ze światła naturalnego – jest zdrowsze dla oczu i co najważniejsze nic nie kosztuje. Dużą stratą energii elektrycznej jest gotowanie zamrożonych produktów. Zanim włożymy jedzenie do garnka, powinniśmy dokładnie je rozmrozić. Dzięki temu nie marnujemy energii w trakcie gotowania. Podczas pieczenia nie powinniśmy otwierać drzwi piekarnika, gdyż powoduje to dużą utratę ciepła. Z kolei lodówki nie powinno się stawiać w pobliżu urządzeń wydzielających ciepło. Potrzebuje wtedy więcej energii, by schłodzić wnętrze.

Odpowiednie dopasowanie grupy taryfowej i zmiana nawyków po to, aby ograniczyć zużycie energii, może przynieść realne oszczędności na rachunkach.

W dniu 1 marca 2026 roku o godzinie 11:00
w Kościele Św. Wojciecha przy ul. Warszawska 46a
w Białymstoku
będzie odprawiona Msza święta za

ŚP
Profesor
Marię Seidler-Dymitrowską

w 55 rocznicę śmierci

34421557

Z głębokim smutkiem i żalem
przyjeliśmy wiadomość o odejściu

Naszej Drogiej Koleżanki

Lidki Wojciechowskiej
(Gramolińskiej).

Zarażała nas swoim śmiechem i radością życia.
Będzie Jej nam brakowało.

*Koleżanki i Koledzy
z Wydziału HT rocznik 1969*

www.nekrologi.wyborcza.pl/34422574

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

ogłasza nabór wniosków o przyznanie w roku 2026

STYPENDIÓW W DZIEDZINIE KULTURY

Stypendia skierowane są do osób w wieku do 35. roku życia, zajmujących się profesjonalnie twórczością artystyczną, na realizację przedsięwzięcia artystycznego w roku 2026.

Wnioski o stypendia można składać do 27 marca 2026 r.

Wzór wniosku i zasady przyznawania stypendiów zamieszczone są na stronie:
<https://wzp.pl/kultura-i-turystyka/kultura/stypendia-i-nagrody/>

Szczecin/34421682

Prezydent Miasta Białegostoku

podaje do publicznej wiadomości, że na stronie internetowej Urzędu Miejskiego
w Białymstoku www.bip.bialystok.pl został zamieszczony

wykaz nr 9/2026 dotyczący niezabudowanej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Białystok,
położonej w Białymstoku, oznaczonej w operacie ewidencji gruntów i budynków obrębem 7
– Ścianka numerem 431/2 o pow. 0,0103 ha, przeznaczonej do zbycia
w trybie przetargu ustnego ograniczonego skierowanego do właścicieli nieruchomości przyległych
oznaczonych w operacie ewidencji gruntów i budynków obrębem 7 – Ścianka numerami 430/6
oraz 433, z przeznaczeniem na poprawę warunków ich zagospodarowania.

Przedmiotowy wykaz został również wywieszony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego
w Białymstoku przy ul. Stonimskiej 1 na okres 21 dni,
tj. od dnia 24 lutego 2026 r. do dnia 17 marca 2026 r.

Białystok/34422620

nekrologi.wyborcza.pl

ODESZLI.pl

**Zamieść
nekrolog**

**Złóż
kondolencje**

**Dodaj
wspomnienie**

nekrologi@wyborcza.pl

pomoc@odeszli.pl

tel. 22 55 55 383,

22 55 55 399,

22 55 55 555

**Wyciąg z ogłoszenia trzeciego przetargu ustnego nieograniczonego
na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, oznaczonej
w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 144/2
o pow. 0,12ha, położona w obrębie Kamienny Jaz.**

cena wywoławcza wynosi 50 000,00zł wadium: 5 000,00zł
minimalne postąpienie 500,00zł

Sprzedaż zwolniona jest z podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust.1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług

Przetarg odbędzie się 2 kwietnia 2026r. o godz.10.15 w Urzędzie Miejskim w Chojnie ul. Jagiellońska 4, pokój nr 8.
Wadium należy wpłacać na konto BS Chojna 03 9370 0007 0000 0664 2000 0002 najpóźniej do dnia 30.03.2026r. Za datę wniesienia wadium uważa się dzień wpływu środków na nasze konto.

Pełna treść ogłoszenia opublikowana jest na stronie internetowej: www.bip.chojna.pl, a także
wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Chojnie (parter). Bliższych informacji udziela
pracownik Urzędu Miejskiego w Chojnie (pok. nr 8) tel. 91 414 10 35 wew. 61.

oraz

**Wyciąg z ogłoszenia pierwszego przetargu ustnego nieograniczonego
na sprzedaż działki nr 1085/6 o pow.0,0950ha, wraz z udziałem do ¼ w działce 1085/7
(droga wew.), położonych w obrębie 2 m. Chojna, ul. Krupin, zapisanych
w księdze wieczystej Nr SZ1Y/00042338/0:**

CENA WYWOŁAWCZA: 62 000,00 zł WADIUM: 6 200,00 zł
Minimalne postąpienie wynosi 620,00 zł

Do ceny osiągniętej w wyniku przetargu zostanie doliczony podatek Vat w wysokości 23%.

PRZETARG odbędzie się 2 kwietnia 2026r. o godz. 10.30 w Urzędzie Miejskim w Chojnie przy
ul. Jagiellońskiej 4, pok. nr 8
WADIUM należy wpłacać na konto BS Chojna nr 03 9370 0007 0000 0664 2000 0002 najpóźniej do dnia 30.03.2026r. Za datę wniesienia wadium uważa się dzień wpływu na nasze konto.

Pełna treść ogłoszenia opublikowana jest na stronie internetowej: www.bip.chojna.pl oraz wywieszona
na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Chojnie (parter). Bliższych informacji udziela pracownik Urzędu
Miejskiego w Chojnie (pok. nr 8) tel. 414 10 35 wew. 61.

Szczecin/34422143

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Polic

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż części nieruchomości
gruntowej położonej w rejonie ulicy Polnej w Trzebieży, w obrębie ewidencyjnym Trzebież 2,
gmina Police, składającej się z niżej wymienionych działek:

NUMERY DZIAŁEK	POWIERZCHNIA ŁĄCZNA	CENA WYWOŁAWCZA NETTO*	WADIUM	MINIMALNE POSTĄPIENIE
230/7 + 1104/32	1084 m ²	110 000,00 zł	6 000,00 zł	2 000,00 zł

*Do ceny ww. nieruchomości netto zostanie doliczony podatek VAT w stawce 23 % - zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku od towarów i usług. Stawka podatku VAT może ulec zmianie w przypadku zmiany wyżej wymienionej ustawy.

Dla ww. działek prowadzona jest księga wieczysta numer **SZ25/00021427/1**. W dziale III przedmiotowej księgi wieczystej wpisana jest służebność gruntowa przejścia i przejazdu, która nie dotyczy ww. nieruchomości.

Opis nieruchomości:

Działki usytuowane są po zachodniej stronie ulicy Polnej. Działki posiadają regularny kształt, teren równy, porośnięty samosiejkami drzew i krzewów. Bezpośrednie otoczenie stanowią tereny niezabudowane, przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i pojedyncze budynki mieszkalne jednorodzinne. W ulicy Polnej znajdują się sieci uzbrojenia terenu. Dojazd do parceli zapewniony drogą utwardzoną tłuczniem.

Przeznaczenie nieruchomości i sposób zagospodarowania:

Zgodnie z Uchwałą Nr XLV/345/01 Rady Miejskiej w Policach z dnia 20 grudnia 2001 roku w sprawie zmian w planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego gminy Police, w części dotyczącej miejscowości Trzebież (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 05.04.2002 r. Nr 14, poz. 256), działki nr: 230/7, 1104/32 z obrębem Trzebież 2, znajdując się w granicach terenu elementarnego oznaczonego na planie symbolem **7/6 MJ**, tj. zabudowa mieszkaniowa jednorodzinną.

Teren działek nr: 230/7, 1104/32 z obrębem Trzebież 2, znajduje się w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Zalew Szczeciński (PLB320009).

Przetarg odbędzie się w dniu 9 kwietnia 2026 r. o godzinie 10⁰⁰ w siedzibie Urzędu Miejskiego w Policach, ul. Stefana Batorego 3 (I piętro, sala konferencyjna – pok. nr 32).

Ogłoszenie wywieszono na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Policach przy ul. Stefana Batorego 3 i ul. Bankowej 18.

Pełna treść ogłoszenia dostępna jest również na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Policach (www.police.pl) i Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Police.

Informacje na temat zbywanej nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w Policach przy ul. Bankowej 18, pok. 216, 211 lub telefonicznie pod numerami 91-43-118-96, 91-43-118-91.

Szczecin/34422213

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

- **Przetargi**, licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi**, kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: | kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

WIP.6721.2.2025.IR

OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla obszaru „Etk-Osada” w gminie Etk wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt 11 i art. 8h ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) oraz art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1094 z późn. zm.), w związku z uchwałą Nr XVI/115/2025 Rady Gminy Etk z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla obszaru „Etk-Osada” w gminie Etk, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla obszaru „Etk-Osada” w gminie Etk.**

Konsultacje będą prowadzone **w terminie od dnia 27 lutego 2026 r. do dnia 27 marca 2026 r.** i obejmą:

- 1) zbieranie uwag do projektu planu **w terminie od dnia 27 lutego 2026 r. do dnia 27 marca 2026 r.;**
- 2) spotkanie otwarte **w dniu 10 marca 2026 r. w godzinach od 15:30 do 16:30** za pomocą środków porozumiewania się na odległość, poprzez platformę komunikacji internetowej Microsoft Teams. (link do spotkania (zakładka: Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz budownictwo-> Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego-> Plany miejscowe w trakcie realizacji-> Etk-Osada-> Konsultacje społeczne).
- 3) dyżur projektanta **w dniu 10 marca 2026 r. w godzinach od 16:30 do 17:30** za pomocą środków porozumiewania się na odległość, poprzez platformę komunikacji internetowej Microsoft Teams; (link do spotkania (zakładka: Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz budownictwo-> Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego-> Plany miejscowe w trakcie realizacji-> Etk-Osada-> Konsultacje społeczne).

Informacja o sposobie udziału w dyżurze projektanta oraz spotkaniu otwartym dostępne będą na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy (<https://bip.elk.gmina.pl/>) w zakładce: Poradnik interesanta –> Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz budownictwo-> Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego-> Plany miejscowe w trakcie realizacji-> Etk-Osada-> Konsultacje społeczne. Na platformie będzie możliwość zabrania głosu z fonią i wizją lub za pomocą czatu. Aby wziąć udział w spotkaniu należy kliknąć w podany link lub skopiować go do okna przeglądarki internetowej.

Z dokumentacją **projektu miejscowego planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko** można zapoznać się w siedzibie Urzędu Gminy Etk, ul. T. Kościuszki 28A, 19-300 Etk, w godzinach pracy urzędu, w pokoju nr 37. Dokumenty dostępne są również na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy (zakładka: Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz budownictwo-> Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego-> Plany miejscowe w trakcie realizacji-> Etk-Osada-> Konsultacje społeczne).

Uwagi składa się na formularzu dostępnym w Urzędzie Gminy Etk, ul. T. Kościuszki 28A, 19-300 Etk oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Etk: <https://bip.elk.gmina.pl/> (zakładka: Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz budownictwo-> Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego-> Plany miejscowe w trakcie realizacji-> Etk-Osada-> Konsultacje społeczne).

Uwagi należy składać w formie papierowej (na adres: Urząd Gminy Etk, ul. T. Kościuszki 28A, 19-300 Etk) lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej (na adres mailowy: ug@elk.gmina.pl) z podaniem imienia i nazwiska albo nazwy wnioskodawcy, adresu zamieszkania albo adresu siedziby, adresu poczty elektronicznej o ile taki posiada, a także wskazać, czy wnioskodawca jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą **w terminie od dnia 27 lutego 2026 r. do dnia 27 marca 2026 r.** Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Etk.

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych dostępna jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Etk: <https://bip.elk.gmina.pl/> (zakładka: „Urząd Gminy” > „Ochrona Danych Osobowych”).

W związku z przetwarzaniem przez Wójta Gminy Etk danych osobowych uzyskanych w toku sporządzania przedmiotowego planu miejscowego prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano

WÓJT GMINY EŁK

Olsztyn/34422504

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Południe” im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

ul. Gębarzewska 15 tel. /48/ 389 88 00 /16/

OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY PISEMNY

na sprzedaż lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną własność wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku i działce gruntu kat: M-2 (1p+kuchnia), I piętro, powierzchnia użytkowa 32,90 m² położonego przy ul. Urszuli 7 w Radomiu.

Dla lokalu sporządzone zostało świadectwo charakterystyki energetycznej wykazujące niżej wymienione parametry.

EU = 101,92 kWh/(m² · rok)

EK = 161,36 kWh/(m² · rok)

EP = 210,96 kWh/(m² · rok)

U_{0ZE} = 0,00%

E_{co2} = 0,06 t CO₂/(m² · rok)

Cena wywoławcza 253 000,00 zł

Pisemne oferty z podaniem ceny nabycia należy składać w zaklejonych kopertach z dopiskiem „Przetarg na lokal mieszkalny” w siedzibie Spółdzielni przy ul. Gębarzewskiej 15 (sekretariat) do dnia **16.03.2026r. do godz. 10⁰⁰** do oferty należy dołączyć dowód uiszczenia wadium.

Warunkiem dopuszczenia do przetargu jest wpłata wadium w wysokości **12.650,00 zł** przelewem na konto Spółdzielni Mieszkaniowej „Południe” w Radomiu Velo Bank 46 1560 0013 2353 6194 7000 0019 najpóźniej na dzień przed otwarciem ofert.

Wadium osoby wygrywającej przetarg zaliczone zostanie na poczet ceny nabycia. Wpłacone wadium przepada na rzecz Spółdzielni, jeżeli uczestnik przetargu, którego oferta zostanie przyjęta, nie wpłaci w wyznaczonym terminie całej kwoty zaoferowanej w przetargu.

Otwarcie ofert nastąpi **16.03.2026r. o godz. 11⁰⁰** w siedzibie Spółdzielni przy ul. Gębarzewskiej 15.

Spółdzielnia zastrzega sobie możliwość unieważnienia przetargu bez podania przyczyn. Dodatkowych informacji udziela Dział Czkłonkowsko-Mieszkaniowy tel./48/ 389 88 16.

Radom/34422538

Burmistrz Polic informuje

o wywieszeniu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Policach

wyказu nr 41/Dz/25 dotyczącego przeznaczenia nieruchomości do najmu w trybie bezprzetargowym, wykazów nr 6/Dz/26 oraz 7/Dz/26 dotyczących przeznaczenia nieruchomości do dzierżawy w trybie bezprzetargowym oraz wykazu nr 2/2026 dotyczącego nieruchomości przeznaczonej do zbycia.

Szczecin/34422361

Slówko Literówka Quizy, Sudoku Krzyżówki

Szukaj w

APLIKACJI
WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na: **wyborcza.pl/newsletters**

wyborcza.pl

AB-I.7820.17.2.2025.AKi

OBWIESZCZENIE WOJEWODY PODLASKIEGO

Zgodnie z art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.) w związku z art. 11f ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311 z późn. zm.) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691),

WOJEWODA PODLASKI PODAJE DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

że na wniosek Prezydenta Miasta Białegostoku – właściwego zarządcy drogi, reprezentowanego przez Zastępcę Prezydenta Miasta Białegostoku – Pana Tomasza Klim, wydał decyzję Nr 3/2026 z dnia 16.02.2026 r., znak: AB-I.7820.17.2.2025.AKi, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na **rozbudowie Alei Jana Pawła II w Białymstoku w zakresie budowy drogi dla rowerów, obiektu mostowego nad rzeką Białą, budowy drogi dla pieszych, zjazdów, budowy kanału technologicznego, budowy sieci energetycznej nN** oraz o zatwierdzeniu podziału nieruchomości, dla której została wydana decyzja Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 05.11.2024 r. znak: DGK-VII.6220.14.2024 o środowiskowych uwarunkowaniach, w zakresie robót budowlanych obejmujących:

- a) budowę drogi dla rowerów – odc. od km 0+000 do km 0+888,25,
 - b) przebudowę drogi dla pieszych,
 - c) przebudowę zjazdów,
 - d) przebudowę sieci wodociągowej – zmiana hydrantu naziemnego na hydrant podziemny,
 - e) przebudowę sygnalizacji świetlnej,
 - f) budowę sieci energetycznej nN,
 - g) przebudowę kanalizacji kablowej dla sygnalizacji świetlnej,
 - h) budowę kanału technologicznego,
 - i) budowę obiektu mostowego nad rzeką Białą,
 - j) wycinkę drzew i krzewów kolidujących z inwestycją,
 - k) przesadzenie drzew kolidujących z inwestycją.
- zgodnie z projektem zagospodarowania terenu oraz projektem architektoniczno-budowlanym.

Przedmiotowa inwestycja planowana jest do realizacji na:

– **działkach stanowiących istniejący pas drogowy drogi wojewódzkiej Nr 676, o nr:**

M. Białystok

obręb 0004 Starosielce Płn.: 1046, 1045/3, 1045/1,

– **działkach ulegających podziałowi, przeznaczonych pod projektowany pas drogowy drogi wojewódzkiej Nr 676, o nr:**

M. Białystok

obręb 0002 Wysoki Stoczek:

1. 1684/18 dzielona na działki: 1684/20 o pow. 0,0023 ha (przeznaczona pod drogę); 1684/21 o pow. 0,4557 ha (w dotychczasowym władaniu);

M. Białystok

obręb 0003 Antoniuk:

2. 376 dzielona na działki: 376/1 o pow. 0,0035 ha (przeznaczona pod drogę); 376/2 o pow. 0,2851 ha (w dotychczasowym władaniu);
3. 375/16 dzielona na działki: 375/17 o pow. 0,0095 ha (przeznaczona pod drogę); 375/18 o pow. 1,1420 ha (w dotychczasowym władaniu);

– **działkach stanowiących nieruchomości, z których korzystanie będzie ograniczone (tzw. „czasowe zajęcie”), niezbędne podczas realizacji inwestycji, o nr:**

M. Białystok

obręb 0002 Wysoki Stoczek: 1725, 1467/4,

obręb 0003 Antoniuk: 375/8, 434,

– **działce stanowiącej teren wód płynących przeznaczonej do zajęcia na czas realizacji inwestycji o nr:**

M. Białystok

obręb 0004 Starosielce Płn.: 1045/2.

Informuję jednocześnie, iż na wniosek inwestora, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, został nadany ww. decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Zawiadamiam wszystkich zainteresowanych, że z treścią decyzji, która została także zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 27.02.2026 r. na okres 14 dni oraz z dokumentacją sprawy, można zapoznać się w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, ul. Mickiewicza 3, w Punkcie Obsługi Klienta, w godz. 8⁰⁰-15⁰⁰, w terminie od dnia 27.02.2026 r. do dnia 13.03.2026 r.

Jednocześnie informuję, iż niniejsze obwieszczenie nie jest wezwaniem do osobistego stawiennictwa, lecz informacją o przysługującym wszystkim zainteresowanym prawie do zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy.

Zapoznanie się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy będzie możliwe po uprzednim umówieniu się pod wskazanym niżej numerem telefonu na konkretny dzień i godzinę.

Jednocześnie na podstawie art. 9 Kpa informuję, iż strona, która chciałaby skorzystać w siedzibie organu z prawa zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy proszona jest o zaopatrzenie się we własny sprzęt (aparaturę fotograficzną, telefon komórkowy, kartkę i długopis do sporządzenia odpisu lub notatek). Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego z tutejszym organem (pod numerem telefonu 85 74 39 559) oraz przesłania w formie elektronicznej przez pracownika organu, po uprzednim zwróceniu się z taką prośbą (za pośrednictwem e-doręczeń: AE:PL-52577-37419-UFVCE-33), części dokumentacji (**w miarę możliwości technicznych, pojedyncze strony**) w formie skanu na adres wskazany przez stronę.

Białystok/34422535

Zabytki

Starania o uratowanie komina nad Młynówką

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego unieważniło decyzję o wpisaniu przedwojennego komina nad Młynówką w Bydgoszczy do rejestru zabytków. Jeśli urzędnicy nie znajdą nowych argumentów, obiekt będzie można zburzyć.

Andrzej Tyczyno

O kominie po byłej fabryce czekolady Lukullus w Bydgoszczy zrobiło się głośno w połowie sierpnia 2024 roku. Rozpoczęła się wtedy rozbiórka poprzemysłowych budynków u zbiegu ulicy Świętej Trójcy i Poznańskiej. – Nie są wartościowe – ocenił Sławomir Marcysiak, miejski konserwator zabytków.

KOMIN MIAŁ KILKU WŁAŚCICIELI

Okazało się jednak, że swoją wartość ma komin ulokowany nad Młynówką, czyli oplatającym Wyspę Młyńską starym korytem Brdy. W obecnej formie, po podwyższeniu, komin stoi tu od 1931 roku. Wraz z sąsiednią farbiarnią, wokół której trwają prace mające przekształcić obiekt w apartamentowiec, a także z szeregiem kamienic, komin tworzy Wenecję Bydgoską. Nadrzeczna zabudowa, przez lata zaniedbana, odzyskuje dawny blask.

Fabryka Cukrów, Czekolady i Kakao Lukullus Franza Lehmana zbudowała tam swoją siedzibę w 1920 roku. W międzywojniu firma była uznaną marką, jej łakocie rywalizowały z wyrobami Wedla. Przed okupacją zatrudniała około 600 osób. Po II wojnie światowej, wraz z innymi bydgoskimi zakładami cukierniczymi, została upaństwowiona pod szyldem „Jutrzenka”.

W 2005 roku miejsce po fabryce słodczy zajął Modus, specjalizujący w szyciu odzieży męskiej. Na terenie Starego Miasta działał kilkanaście lat, zanim przeniósł się na ulicę Szajno-

• Komin góruje nad Wenecją Bydgoską

FOT. MACIEJ KULESZA /
AGENCJA WYBORCZA.PL

chy. – Komin wykorzystywaliśmy, gdy mieliśmy ogrzewanie gazowe – wspominają pracownicy.

Przez kilka kolejnych lat zakład stał pusty, a że można się było do niego dostać – zwiedzali go pasjonaci urbeksu, czyli eksploracji opuszczonych miejsc. Z ich relacji wynikało, że do pewnego momentu można było jeszcze zobaczyć wiszące na wieszakach mundury.

I to właśnie Modus jest właścicielem terenu i sprawcą zamieszania z 2024 roku. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje tutaj funkcję mieszkaniową i usługową. Nieruchomość w sercu Bydgoszczy, tak atrakcyjnie położona nieopodal Wyspy Młyńskiej, jest łakomym kąskiem dla deweloperów.

CHCĄ, BY KOMIN UZNAĆ ZA ZABYTEK

Firma odzieżowa miała pozwolenie z 2008 roku na rozbiórkę budynków z czasów PRL-u i znacznie starszego komina. W 2025 roku wystąpiła o nową decyzję. Nie mając jej jeszcze, w sierpniu ubiegłego roku, firma rozbiórkowa rozpoczęła prace. – Pospieszyła się – tłumaczył później Modus.

Zareagował ratuszowy Wydział Administracji Budowlanej. Zawiadomił Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, który wstrzymał roboty.

Jednocześnie rozpoczęła się walka o ocalenie komina. Larum podnieśli społecznicy i radni.

W sprawę zaangażował się kujawsko-pomorski wojewoda Michał Szybel, który jeszcze jako wiceprezydent Bydgoszczy odpowiadał za inwestycje. Wystąpił do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu o wpisanie komina do rejestru. To oznaczałoby jego pełną ochronę. Szybel argumentował: „Dotychczasowe bydgoskie doświadczenia, uwzględniające tego typu elementy architektury, sprawdziły się znakomicie przy Młynach Rothera, czy przy ulicy Grottgiera”.

Przypomnijmy, że pod tym drugim adresem mieścił się inny zakład Jutrzenki. Deweloper budujący tam blok najpierw zburzył liczący ponad sto lat komin, a później odtworzył w nieco innym miejscu.

Wojewódzka konserwator Izabela Brzostowska postąpiła zgodnie z wolą Szybła. Już samo wszczęcie procedury administracyjnej wstrzymało prace rozbiórkowe nad Młynówką. „Komin ocalał” – obwieściły bydgoskie media.

PREZES MODUSA: KOMIN JAK BOMBA ZEGAROWA

Sęk w tym, że Modus odwołał się i od tej decyzji do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Na-

rodowego. Z powodzeniem – decyzja została unieważniona. – Do ponownego rozpatrzenia – podkreśla Janusz Flemming, kierownik bydgoskiej delegatury WKZ.

– Musimy zakończyć procedurę jakąś decyzją. Nie mamy na to określonego terminu – wyjaśnia Brzostowska. – Na trójkę pracowników przypada ponad 60 takich spraw – tłumaczy. Ale dodaje, że ta dotycząca komina jest „na ukończeniu”.

Drogi są tylko dwie – albo przystanie na rozstrzygnięcie ministerstwa, albo ponowne złożenie wniosku o wpisanie do rejestru zabytków. – Nasza argumentacja i materiał dowodowy zostały uznane za niewystarczające. Musielibyśmy więc znaleźć dodatkowe argumenty potwierdzające zabytkową wartość komina, by ponowić starania – mówi Brzostowska.

Zapytaliśmy prezesa Modusa Marka Ulewicza, dlaczego spółce tak zależy na rozbiórce komina. – Wchodzę w buty przyszłych mieszkańców – odpowiada. – Proszę spojrzeć: komin stoi na skraju działki, tuż przy rzece. Do tego jest trochę pochylony. To jak bomba zegarowa. Jeśli powstanie tam budynek mieszkalny, a takie są plany, lokatorzy będą żyli w ciągłym strachu, że komin się zawali. Byłoby to dla nich obciążenie tak od strony psychicznej, jak i pod kątem finansowym, bo musieliby ponosić koszty konserwacji komina.

Ulewicz podkreśla, że Modus nie będzie inwestorem na Starym Mieście. – Nie jesteśmy firmą deweloperską – kwituje.

Zainteresowana nieruchomością nie kryje spółka NK Polska Development, która po sąsiedztwie rozpoczęła inwestycję Loftu Farbiarnia. Od rozbiórki, która budzi kontrowersję ze względu na swoją skalę. Do transakcji jednak jeszcze nie doszło. Na razie firmy umówiły się, że w ramach wyburzeń znikną także budynki należące do Modusa. Powstanie tam zaplecze budowy apartamentowca.

– Cieszę, że się tym zajęli. Teren zostanie uporządkowany pod składowisko maszyn – mówi Ulewicz.

W ramach tych prac komin nie będzie jednak rozebrany. ●

Kultura

Stypendium dla autorki lustrzanej instalacji na teatrze

Maria Jankowska została stypendystką Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na 2026 rok. I opracowuje nowy projekt.

„Bydgoszcz stała się przestrzenią mojego dorastania – zarówno artystycznego, jak i osobistego. To tutaj rozpoczęła się moja droga twórcza, kształtowana przez wrażliwość na muzykę, przestrzeń i formę” – pisze w swoim portfolio Maria Jankowska.

Jest absolwentką Państwowej Szkoły Muzycznej w Bydgoszczy, gdzie studiowała grę na harfie. W 2012 r. ukoń-

czyła studia na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu, na Wydziale Architektury i Wzornictwa. Studiowała również architekturę i urbanistykę oraz scenografię i sztukę mediów.

Bydgoszcz wysoko oceniła dotychczasowe projekty autorstwa Jankowskiej – zdobyła pierwszą nagrodę w konkursach na koncepcję oświetlenia wnętrza Opery Nova oraz w konkursie na symbol Teatru Kameralnego. Jest również finalistką Festiwalu Scenografii i Kostiumów „Scena w Budowie” 2024. W dorobku ma więcej nagród i wyróżnień. Projekty, do których zrealizowała

scenografie tylko w 2025 r., były prezentowane m.in. w prestiżowym centrum San Martin w Buenos Aires, Madrycie, Ravenna Teatro we Włoszech czy Teatrze Narodowym Kosowa.

Artystka podkreśla, że mimo rosnącej aktywności międzynarodowej, Bydgoszcz pozostaje dla niej kluczowym punktem odniesienia. – Moja praca ma dziś wymiar międzynarodowy, ale to Bydgoszcz pozostaje dla mnie miejscem fundamentalnym, źródłem tożsamości, inspiracji i twórczego zakorzenienia – deklaruje.

W tym roku Jankowska uzyskała Stypendium Twórcze Ministerstwa Kultury

i Dziedzictwa Narodowego. W jego ramach zamierza zrealizować nowy projekt artystyczny, który połączy myślenie scenograficzne, refleksję nad przestrzenią oraz język sztuki współczesnej.

– Planowane przedsięwzięcie zakłada stworzenie wystawy-instalacji scenograficznej, opartej na twórczym wykorzystaniu luster, tiulu i papieru – wyjaśnia. – Projekt ma charakter eksperymentalny i badawczy – koncentruje się na analizie symbolicznych znaczeń tych materiałów, a także na relacjach między światłem, przestrzenią i percepcją widza. Punktem

odniesienia są tematy pamięci, ulotności i przemijania.

Jak zapowiada, realizacja będzie miała formę „alternatywnego doświadczenia teatralnego”. Scenografia nie będzie tu jedynie elementem towarzyszącym spektaklowi, lecz stanie się autonomicznym medium narracyjnym. – Widz nie tyle „ogląda”, ile doświadcza przestrzeni, w której znaczenia budowane są przez materię, odbicia i światło. Efektem projektu ma być prezentacja instalacji w nietypowej przestrzeni teatralnej – mówi Jankowska. ●

Agata Szczygielska-Jakubowska

Z życia regionu

Zobacz, jak rodziły się rekordy! Ta wystawa odkrywa kulisy lekkiej atletyki

Stroje rekordzistów, medale i pamiątki z największych zawodów sportowych – przez cały miesiąc centrum Toruń Plaza będzie tętniło lekką atletyką.

Wszystko za sprawą otwartej w piątek (20 lutego) wystawy, przygotowanej przez Museum of World Athletics (MOWA). W uroczystym otwarciu uczestniczyli marszałek Piotr Catbecki, prezes Polskiego Związku Lekkiej Atletyki Sebastian Chmara, dyrektor MOWA Chris Turner, wiceprezydent Torunia Adam Szponka, przedstawiciele środowiska sportowego oraz wybitni zawodnicy. To wydarzenie towarzyszące naszym przygotowaniom do Halowych Mistrzostw Świata Kujawy Pomorze 26.

– Witam na Kujawach i Pomorzu, w regionie Mikołaja Kopernika – człowieka, który nauczył świat patrzeć w niebo inaczej. Sport, podobnie jak kosmos, ma swoje prawa, swoje gwiazdy i swoje momenty przełomowe. Nieprzypadkowo medal nadchodzących Halowych Mistrzostw Świata ma właśnie kształt gwiazdy, symbolizującej nasz region i jego obecność na mapie świata – podkreślił marszałek Piotr Catbecki. – Dziedzictwo sportu to nie tylko wspomnienia mistrzów, ale także szansa dla dzieci i młodzieży, by tworzyć własną historię i marzyć o przyszłości. Poprzez nasze działania – m.in. wolontariat, cykl „50 sztafet Kujaw i Pomorza” – inspirujemy młodych do podejmowania prób, do walki z własnymi ograniczeniami i determinacji na ich życiowej drodze. Gwiazda na medalu to zobowiązanie: światło nie zgaśnie po mistrzostwach, a Kujawy i Pomorze będą świecić dalej – dla sportu, dla młodych ludzi i dla regionu, który odważnie przyspiesza.

– Zgromadzone na wystawie pamiątki największych gwiazd światowej lekkiej atletyki pozwalają już na miesiąc przez mistrzostwami świata wczuć się w klimat najważniejszej imprezy sportowej sezonu – mówi Sebastian Chmara, prezes Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. – Bo przecież już niedługo właśnie tutaj w Toruniu, w Kujawsko-Pomorskiem, na żywo będziemy mogli zobaczyć chociażby znakomitego Armanda Duplantisa, który bije rekord za rekordem i największe polskie gwiazdy. Jestem przekonany, że nie raz usłyszymy Mazurka Dąbrowskiego. – To miłe uczucie być częścią historii światowej lekkiej atletyki – mówi Tomasz Majewski, kulomiot dwukrotny mistrz olimpijski. – To fantastyczne uczucie mieć świadomość, że zrobiło się coś ważnego i wspominać te fajne chwile spędzone na sportowych arenach.

– Ta wystawa ma dla mnie wyjątkowy wymiar – mówi Paweł Wojciechowski, tyczkarz i ambasador mistrzostw świata. – Wróciłem tutaj myślami do 1999 roku, kiedy w Bydgoszczy odbywały się mistrzostwa świata juniorów młodszych. Uczestniczyłem w tej imprezie w zupełnie innej roli – byłem

Już za miesiąc najlepsi lekkoatleci globu rozpoczną zmagania o najwyższe laury podczas Halowych Mistrzostw Świata w Lekkoatletyce Kujawy Pomorze 26. Zawody w Kujawsko-Pomorskiej Arenie Toruń rozpoczną się 20 marca. Poranne sesje będą rozpoczynać się każdego dnia o godz. 10.05, natomiast sesje popołudniowe o godz. 18.35 w piątek i sobotę oraz o 17.40 w niedzielę. Pierwsze medale, w skoku wzwyż kobiet, będą rozdane już w pierwszej serii mistrzostw.

„koszykowym”, czyli nosiłem płotki. A potem przyszedł 2008 rok – mistrzostwa świata juniorów i mój pierwszy medal na arenie międzynarodowej. Łezka się w oku kręci. Choć mam 37 lat, otwieram dziś muzeum, w którym jestem niejako eksponatem – moja fotografia wita zwiedzających już przy wejściu.

– To muzeum mieści się teraz w Toruniu, ale istnieje też w świecie wirtualnym. Dostęp do platformy cyfrowej muzeum można uzyskać ze strony World Athletics – wyjaśniał dyrektor MOWA Chris Turner. – Poza tym, że znajduje się tutaj wiele artefaktów, to wskazany jest też kontekst, w jakim mistrzowie lekkiej atletyki zdobywali swoje medale i bili rekordy. Warto zwrócić uwagę na plakat na ścianie wind, który w naturalnej skali prezentuje wysokości pokonywane przez zawodników bijących rekordy podczas skoku wzwyż i skoku o tyczce.

Wystawa jest podróżą przez pół wieku historii lekkoatletyki, pełną unikatowych eksponatów z kolekcji MOWA – strojów, butów, medali i sprzętu, z którymi największe gwiazdy lekkoatletyki zdobywały tytuły i bity rekordy. Wśród nich kolce Marcusa O’Sullivana, mistrza świata w biegu na 1500m z 1987 roku i strój Devynne Charlton, w którym w 2024 roku sięgnęła po mistrzostwo świata i rekord globu na 60 m przez płotki w Glasgow, a także kolce legendarnej Ireny Szewińskiej, jednej z najwybitniejszych postaci w historii światowego sprintu oraz buty Roberta Korzeniowskiego, czterokrotnego mistrza olimpijskiego w chodzie sportowym. Na odwiedzających czekają także interaktywne instalacje, w tym wizualizacje rekordów świata w skoku wzwyż i o tyczce oraz strefę pchnięcia kulą.

Kolekcja muzeum wzbogaciła się o kolejne pamiątki, które podczas piątkowej uroczystości przekazali skoczkini wzwyż Kamila Lićwinko* i kulomiot Tomasz Majewski**. W spotkaniu wzięli także udział Jason Gardener*** i Robert Korzeniowski, czterokrotny mistrz olimpijski i legenda chodu sportowego, oraz pochodzący z naszego regionu lekkoatleci: wielokrotna medalistka mistrzostw Polski w skoku w dal Anna Matuszewicz i Paweł Wojciechowski, ambasador HMŚ Kujawy Pomorze 26, tyczkarz, medalista mistrzostw Europy i świata.

Zapytana o rady dla młodych dziewcząt, które chciałyby osiągnąć sukces na swojej sportowej drodze Kamila Lićwinko wskazała: – Nigdy się nie poddawaj i zawsze dąż do spełnienia swoich marzeń. W mojej karierze sportowej było wiele wznioleństw i upadków, wiele medali wymknęło mi się z różnych powodów z rąk, ale na swojej drodze spotkałam fantastycznych ludzi, którzy we mnie uwierzyli i sprawili, że ja sama także zaczęłam wierzyć

Otwarcie wystawy przygotowanej przez Museum of World Athletics, fot. Szymon Dziebło/tarantoga.pl dla UMWKP

w to, że może mi się udać. To oni byli motorem do działania.

W ostatniej chwili na uroczystość dotarł także Robert Korzeniowski, którego podróż z igrzysk olimpijskich Mediolan Cortina do Torunia wydłużyła się z powodu zamknięcia lotniska w Wiedniu, czego skutkiem było przekierowanie samolotu do Brna w Czechach. Stamtąd nasz czterokrotny mistrz olimpijski dotarł już... taksówką. – Jestem zawodnikiem długodystansowym, nie poddałbym się – skomentował z uśmiechem swoją podróż.

Uroczystość uświetniło uhonorowanie Sebastiana Chmary trofeum World Athletics Heritage, prestiżowym wyróżnieniem przyznawanym przez organizację World Athletics. Prezesa Polskiego Związku Lekkiej Atletyki, Bydgoszczanina, doceniono za ogromny wkład w rozwój lekkiej atletyki. Warto zaznaczyć, że Sebastian Chmara jest halowym mistrzem świata w siedmioboju z 1999 roku [Halowe Mistrzostwa Świata w Lekkoatletyce, Maebashi w Japonii].

Wystawa MOWA
Czynna do 22 marca 2026 r.
Lokalizacja: Toruń Plaza, ul. Broniewskiego 90
Godziny otwarcia: 9.00-21.00
Wstęp: bezpłatny

Zeskanuj kod i zobacz wirtualną wystawę Muzeum Światowej Lekkiej Atletyki

*Kamila Lićwinko – polska lekkoatletka, specjalizująca się w skoku wzwyż. Dwukrotna finalistka igrzysk olimpijskich. Halowa mistrzyni świata, mistrzyni uniwersjady, brązowa medalistka mistrzostw świata. Rekordzistka Polski na otwartym stadionie i w hali.

**Tomasz Majewski – polski kulomiot, działacz sportowy. Dwukrotny mistrz olimpijski w 2008 i 2012 roku.

***Jason John Gardener – były brytyjski lekkoatleta, sprinter. Jego największe osiągnięcia to mistrzostwo olimpijskie w sztafecie 4 × 100 metrów na igrzyskach olimpijskich w Atenach oraz halowe mistrzostwo świata i czterokrotne halowe mistrzostwo Europy w biegu na 60 metrów.

Otwarcie wystawy przygotowanej przez Museum of World Athletics, fot. Szymon Dziebło/tarantoga.pl dla UMWKP

HMŚ Kujawy Pomorze 26: 50 sztafet na 50 dni przed lekkoatletycznym świętem

Od 20-22 marca w Kujawsko-Pomorskiej Arenie Toruń odbędą się lekkoatletyczne Halowe Mistrzostwa Świata Kujawy Pomorze. Będzie to druga w historii lekkoatletyczna impreza tej rangi w Polsce i pierwsza w naszym regionie.

Zbliżające się zawody poczną również mieszkańcy, bo każdego dnia, aż do rozpoczęcia imprezy, we wszystkich powiatach województwa odbywają się eventy sportowe. Co ciekawe, drużyny tworzą różne grupy m.in. dzieci, strażacy, członkowie kół zainteresowań, kluby sportowe.

– W ramach cyklu „50 sztafet Kujaw i Pomorza” przez 50 dni, codziennie w innej gminie, odbywają się różnorodne aktywności sportowe i integracyjne adresowane do wszystkich – dzieci, młodzieży, dorosłych i całych rodzin. Zależy nam też na tym, by najbliższe dni łączyły się z budowaniem wspólnoty i radością ze wspólnego przeżywania zbliżającego się święta sportu. Wspólnie tworzymy te mistrzostwa! – mówi marszałek Piotr Catbecki.

„50 sztafet Kujaw i Pomorza” – kalendarz wydarzeń:

- 27.02.2026 – Golub Dobrzyń
- 28.02.2026 – Chodecz (powiat włocławski)
- 1.03.2026 – Nakło nad Notecią
- 2.03.2026 – Strzelno (powiat mogileński)
- 3.03.2026 – Górzno (powiat brodnicki)
- 4.03.2026 – Lubraniec (powiat włocławski)
- 5.03.2026 – Kowalewo Pomorskie (powiat golubsko-dobrzyński)
- 7.03.2026 – Włocławek
- 8.03.2026 – Łabiszyn (powiat żniński)
- 10.03.2026 – Sępólno Krajeńskie
- 11.03.2026 – Dobrzyń nad Wisłą (powiat lipnowski)
- 13.03.2026 – Piotrków Kujawski (powiat radziejowski)
- 14.03.2026 – Bydgoszcz
- 15.03.2026 – Osie (powiat świecki)
- 16.03.2026 – Białe Błota (powiat bydgoski)

- 17.03.2026 – Kijewo Królewskie (powiat chełmiński)
- 18.03.2026 – Grudziądz
- 19.03.2026 – Radziejów

50 sztafet Kujaw i Pomorza, zajęcie z udziałem zawodników KST UKS Top Solec Kujawski fot. Sławomir Kowalski

Więcej na www.kujawsko-pomorskie.pl

Administracja

Będzie nowe miasto w Kujawsko-Pomorskiem?

Unisław, duża wieś gminna położona 30 kilometrów na północny wschód od Bydgoszczy, walczy o zostanie miastem. Do 2 marca mieszkańcy mogą wyrazić w tej sprawie swoją opinię. Przeszło 700 lat temu w zamku, którego dziś już nie ma, rezydował tutaj komtur Herman.

Agata Szczygielska-Jakubowska

Tereny rozpościerającego się na wysokim brzegu pradoliny Wisły zakola Basenu Unisławskiego, pomiędzy Chełmnem na północy, Unisławiem na wschodzie i Czarzmem na południu były zamieszkane już w epoce kamienia, brązu i żelaza. Do dziś na położonym u zachodniego krańca wsi Unisław, wypowym wzgórzu, wyodrębnionym głębokimi jarami z głównej krawędzi pradoliny Wisły, znajdują się ślady wczesnośredniowiecznego grodziska. Jego historia ginie w mrokach dziejów. Pierwotnie gród mógł należeć do Prusów, ale równie prawdopodobna jest hipoteza, że od samego początku stanowił ogniwo w systemie obronnym książąt mazowieckich. W drugiej połowie XII wieku wioska była prawdopodobnie własnością rodu Powalów, miał nią władać między innymi komes Żyra, wojewoda mazowiecki.

Nazwa „Unisław” po raz pierwszy pojawia się w dokumencie księcia Konrada Mazowieckiego z 5 sierpnia 1222 roku. Książę, znany z tego, że sprowadził na mazowieckie ziemie rycerzy Zakonu Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie, czyli Krzyżaków, nadał tutejsze tereny, w tym unisławskie grodzisko i całą ziemię chełmińską biskupowi misyjnemu Prus – Chrystianowi.

Około 60 lat później, na sąsiadującym z grodziskiem, bardziej rozległym, stromym wzgórzu zagospodarowali się Krzyżacy. Wzniesli tu niedużą, ale mocno ufortyfikowaną twierdzę obronną, z powodu sprzyjającego usytuowania niezwykle trudną do zdobycia. Zamek krzyżacki w Unisławiu wzmiankowany był już w 1285 roku, zaś około 1289 roku został siedzibą komturów. Historia zachowała imię jednego z nich – Hermana. W latach 1326-98 jednostkę przekształcono w prokuratorstwo, a unisławski zamek stał się już tylko siedzibą wójta podległego komturowi w Starogrodzie.

W 1410 roku twierdzę przejściowo opanowały zwycięskie wojska króla Władysława Jagiełły. Ostatecznie zamek został zniszczony w 1454 roku, podczas wojny trzynastoletniej. Po II pokoju toruńskim, w 1466 roku okolica wraz z resztkami warowni stała się własnością królewską, a 30 lat później została nadana biskupom chełmińskim. Pokrzyżacki zamek systematycznie popadał w ruinę, dziś na jego miejscu wznosi się jedynie kolisty nasyp ziemny.

Prowadzone w 2017 roku badania archeologiczne na Górze Zamkowej w Unisławiu po-

• **Panorama Unisławia**

FOT. URZĄD GMINY UNISŁAW

twierdziły istnienie murowanej warowni, która pełniła funkcję administracyjną, a znalezione relikty wiążą się z okresem, gdy stacjonowali tu komturzy.

Po odległych czasach w Unisławie pozostało niewiele. Podczas wojen szwedzkich w XVII wieku zniszczeniu uległ gotycki kościół świętego Bartłomieja, wzniesiony w końcu XIII wieku. Do jego ponownej konsekracji po odbudowie doszło w 1728 roku, a na początku minionego stulecia został rozbudowany w duchu neogotyku. Wrażenie robią mury XIX-wiecznej ponemieckiej cukrowni, która przyczyniła się do rozwoju miejscowości.

Warto jednak Unisław odwiedzić, choćby ze względu na walory przyrodnicze. Zobaczyć tu można ciekawe krajobrazowo widoki, będące wynikiem działalności lodowca i jego wód. Wstępujące tu klasyczne parowy, osiągają niekiedy około dwóch kilometrów długości i do 55 metrów głębokości, a wysoki brzeg jest granicą Parku Krajobrazowego Doliny Dolnej Wisły, rozciągającego się daleko na północ aż po Nowe.

Tuż obok Unisławia znajduje się też jeden z najstarszych w Europie rezerwat torfowisko-

wy Linje z brzozą karłowatą, która w Polsce występuje jeszcze tylko w Sudetach.

Dojechać najłatwiej reaktywowaną w 2008 roku linią kolejową Bydgoszcz – Chełmża lub z Torunia Wschodniego przez Chełmżę.

CZY UNISŁAW MOŻE BYĆ MIASTEM?

Pierwsze starania o nadanie Unisławowi praw miejskich zostały podjęte w 1993 roku. W referendum „za” opowiedziało się wówczas blisko 94 procent mieszkańców, wniosek został jednak odrzucony. W uzasadnieniu wskazywano na brak wyraźnego centrum oraz duży odsetek mieszkańców utrzymujących się z rolnictwa.

Żeby spełnić określone w rozporządzeniu Rady Ministrów warunki niezbędne do przyznania praw miejskich, miejscowość powinna liczyć powyżej dwóch tysięcy mieszkańców. Unisław ma ich ponad trzy tysiące, więc to kryterium spełnia – jest jednym z najważniejszych ośrodków pomiędzy Toruniem a Bydgoszczą oraz w powiecie chełmińskim.

Kolejnym warunkiem jest odpowiednia struktura zatrudnienia – przynajmniej 60 procent mieszkańców musi utrzymywać się z działalności pozarolniczej. Jak zapewniają miejscowi radni w uchwale popierającej przekształcenie, „w miejscowości Unisław przeważa ludność zajmująca się działalnością pozarolniczą, teren miejscowości jest zurbanizowany, Unisław posiada odpowiedni potencjał gospodarczy, a także właściwie ukształtowaną, stale rozwijającą się infrastrukturę”.

Radni przekonują również, że Unisław jednak posiada wyodrębnione centrum, które „skupia się wokół placu przed urzędem, przy którym znajdują się placówka pocztowa, Gminny Ośrodek Kultury z parkiem i amfiteatrem, ośrodek zdrowia, apteka oraz restauracja Klub Magazyn”.

Pozostaje zatem przeprowadzenie pozytywnych konsultacji z mieszkańcami oraz zgoda rządu.

MIESZKAŃCY MOGĄ DECYDOWAĆ

28 października 2025 roku radni zdecydowali o rozpoczęciu starań o uzyskanie praw miejskich. Wniosek musi wpłynąć do 31 marca do ministra spraw wewnętrznych za pośrednictwem wojewody. Najpierw jednak o przyszłości Unisławia muszą wypowiedzieć się sami mieszkańcy. 2 lutego rozpoczęły się konsultacje społeczne, które potrwać miesiąc.

Swoją opinię może wyrazić każdy pełnoletni mieszkaniec gminy zameldowany na pobyt stały lub czasowy. Jak informuje Katarzyna Skora-Szramkowska z Urzędu Gminy Unisław, konsultacje odbędą się na terenie całej gminy Unisław, a głos można oddać w urzędzie przy ulicy Parkowej. Do tego w sołectwach zostaną przeprowadzone spotkania z mieszkańcami, podczas których każdy będzie mógł oddać swój głos, wziąć udział w dyskusji oraz dowiedzieć się o wszystkich argumentach „za” i „przeciw”.

Władze gminy prowadzą aktywną kampanię promującą konsultacje społeczne. Jednym z jej elementów jest seria filmów, w których urzędnicy informują o tym, z czym wiąże się uzyskanie praw miejskich.

– To nie radni gminy Unisław ani wójt zdecydowali, czy taki wniosek powinien zostać złożony – przekonuje Jakub Danielewicz. – O tym, czy mamy aplikować o prawa miejskie dla Unisławia, zdecydują mieszkańcy w konsultacjach. Zachęcam państwa, aby aktywnie wzięli udział w dyskusji, czy uzyskanie praw miejskich dla Unisławia opłaca się mieszkańcom miejscowości i całej gminy – zaprasza wójt. ●

To nie radni gminy Unisław ani wójt zdecydują, czy taki wniosek powinien zostać złożony. O tym, czy mamy aplikować o prawa miejskie, zdecydują mieszkańcy w konsultacjach

JAKUB DANIELEWICZ
wójt Unisławia

Kolej

Pesa zbuduje pociąg wodorowy

• Podpisanie umowy na dofinansowanie zbudowania przez Pesę prototypu pociągu wodorowego. Na zdjęciu: prezes NFOŚiGW Dorota Zawadzka-Stępniać FOT. MATERIAŁY NFOŚiGW

Ponad 36 mln zł dostanie bydgoska Pesa z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności na prototyp pociągu pasażerskiego zasilanego wodorem. Spółka może się już pochwalić lokomotywą manewrową z takim napędem.

Andrzej Tyczyno

Umowa na dofinansowanie z KPO została podpisana 13 lutego w siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Pesa dostanie pieniądze w ramach programu „Wodoryzacja gospodarki”. Pełna nazwa projektu jest długa: „Realizacja przedsięwzięcia badawczo-rozwojowego dotyczącego opracowania i budowy demonstratora wodorowego pojazdu pasażerskiego z dodatkowym zasilaniem z sieci trakcyjnej”. Koszt oszacowano na ponad 108 mln zł, dofinansowanie wyniesie z górą 36 milionów.

Uproszczając – za te pieniądze powstanie dokumentacja techniczna i prototyp pociągu typu HEMU (Hydrogen Electric Multiple Unit). Źródłem jego zasilania będą nie tylko

ogniwa wodorowe, zostanie wyposażony także w pantograf i baterie. Dzięki opracowanemu przez Pesę systemowi sterowania, będzie wybierany najbardziej efektywny rodzaj napędu. Na liniach zelektryfikowanych będzie to mógł być prąd z sieci trakcyjnej, co zredukuje zużycie wodoru. Ale około 40 procent tras kolejowych w Polsce jest niezelektryfikowanych – pojazd wodorowy wyprze z nich pociągi spalinowe, z korzyścią dla środowiska.

Ten aspekt podkreśliła ministra klimatu i środowiska Paulina Hennig-Kloska: – Polska musi sięgać po najnowsze, czyste technologie w obszarze rozwoju OZE i transportu, aby tworzyć swoje przewagi w procesie transformacji energetycznej i klimatycznej.

Dorota Zawadzka-Stępniać, prezes NFOŚiGW dodała: – Wspieramy projekt, który realnie przesuwa granice technologiczne polskiej kolei. To pierwsze w kraju rozwiązanie łączą-

ce napęd wodorowy z możliwością zasilania z sieci trakcyjnej, a więc elastyczne i gotowe do wdrożenia w różnych warunkach infrastrukturalnych. Inwestujemy nie tylko w pojazd, ale w kompetencje i technologie, które mogą stać się polską specjalnością w obszarze zeroemisyjnego transportu.

Pesa ma już doświadczenie z pojazdem napędzanym wodorem. Powstała tu lokomotywa manewrowa SM42-6Dn Hydrogen.

– Od 2019 r. konsekwentnie budujemy wodorowy ekosystem. Nasza lokomotywa przeszła już testy i certyfikację, budząc zainteresowanie między innymi w Szwecji czy w Grupie KGHM i Orlen – mówi Robert Tafiłowski, wiceprezes bydgoskiej spółki.

We wrześniu 2025 r. NFOŚiGW podpisał z Pesą umowę na dofinansowanie budowy zaplecza do budowy lokomotyw napędzanych wodorem. W ramach tego przedsięwzięcia spółka planuje wyprodukowanie i sprzedaż 25 takich pojazdów. Będzie to pierwsza w Europie ich seryjna produkcja.

Dodajmy, że 3 września ubiegłego roku lokomotywa SM42-6Dn Hydrogen po raz pierwszy sprawdziła się w kursach rozkładowych. W ramach testów przeprowadzonych przez Koleję Dolnośląską jeździła między Jelenią Górą a Karpaczem. Wagony pasażerskie pociągnęła już w 2023 r., ale wtedy był to tylko przejazd pokazowy. •

Lotnictwo

Mamy rekord

Bydgoskie lotnisko w 2025 roku obsłużyło prawie 440 tysięcy pasażerów, osiągając tym samym najlepszy wynik w swojej historii. A to wcale nie jego sufit.

Andrzej Tyczyno

O tym, że 2025 r. będzie rekordowy pod względem frekwencji w historii bydgoskiego lotniska wiadomo było od kilku miesięcy. Pytanie brzmiało tylko, kiedy uda się przekroczyć poprzeczkę zawieszoną w 2019 r., zanim rozwój zatrzymała pandemia koronawirusa. Doszło do tego 18 grudnia, kiedy wieczornym rejsiem Ryanaira do Londynu Luton odleciał pasażer numer 425 230, co oznaczało wyrównanie rezultatu sprzed sześciu lat.

Ostateczny wynik to 439 836 obsłużonych podróży, czyli rekord został poprawiony o ponad 3,4 proc. – To o około 20 proc. pasażerów więcej niż w ubiegłym roku – dodaje Jarosław Wieprzych, specjalista do spraw PR i marketingu Portu Lotniczego Bydgoszcz.

W tej liczbie jest 110 206 osób, które skorzystały z lotów wakacyjnych. To też rekordowe osiągnięcie, ale poprawiające wynik nie z 2019, a z 2025 r., bo w ostatnich latach szefostwo PLB mocno postawiło na czartery. Przed rokiem było 88 662 pasażerów, a więc mamy rezultat aż o prawie 24,3 proc. lepszy.

Sam wzrost liczby podróży wybierających się na urlop z Bydgoszczy nie wystarczyłby jednak do wyczekiwanego pokonania poprzeczki. Zaważyły dwa nowe regularne połączenia – Lufthansy do Frankfurtu i Ryanaira do Alicante. Oba pojawiły się w letnim rozkładzie lotów, ale niemiecki przewoźnik wrócił do nas po ponad pięciu latach prawie miesiąc później, bo w końcówce kwietnia.

Ten fakt na starcie 2026 r. daje w zasadzie pewność wyśrubowania

rekordu, o ile oczywiście jakiś kataklizm nie zachwieje rynkiem lotniczym. Bo oba kierunki zostały w rozkładzie, więc znacząco poprawią wynik pierwszego kwartału.

Warto podkreślić, że irlandzki przewoźnik zdecydował się kontynuować rejsy do Hiszpanii zachęcony dużym obłożeniem samolotów. Sukces pierwszego po kilku latach jego niebrytyjskiego połączenia sprawił, że – jak się nieoficjalnie dowiedzieliśmy – poważnie myśli o kolejnej takiej ofercie.

Jeśli dodamy do tego, że Lufthansa w letnim rozkładzie, czyli w końcówce marca dołoży szósty lot tygodniowo do niemieckiego hubu, a więc jeden więcej niż teraz, a także stałą poprawę godzin rejsów LOT-u do stolicy z odlotem z Bydgoszczy wczesnym rankiem i powrotem późnym wieczorem – sukces mamy murowany. Z czarterów pewnie dużo więcej się już nie uda wycisnąć, ale warto odnotować, że do listy kierunków dojdzie Monastyr w Tunezji.

Optymizmu nie ukrywa zresztą prezes PLB Monika Mejsner-Hermelin: – Wyniki potwierdzają, że pasażerowie z Kujaw i Pomorza oraz innych województw coraz częściej wybierają Port Lotniczy Bydgoszcz jako naturalny punkt startu podróży – zarówno w ruchu regularnym, jak i wakacyjnym. Bardzo cieszy fakt, że rok 2025 był dla nas przełomowy. To wspólny sukces pasażerów, przewoźników, touropreatorów, biur podróży i oczywiście całego zespołu lotniska. Rosnąca siatka połączeń, powrót i rozwój współpracy z kluczowymi przewoźnikami oraz dobre wyniki segmentu cargo pozwalają z optymizmem patrzeć na 2026 r. Wszystko wskazuje na to, że mamy realne szanse na dalszy wzrost.

Na koniec podsumowania dodajmy, że – jak informuje Wieprzych – pasażerowie najchętniej korzystali z rejsów Ryanaiem na Wyspy Brytyjskie: do Birmingham i na londyńskie lotniska – Stansted i Luton. Wśród czarterów palmę pierwszeństwa od lat dzierży Antalya na Riwierze Tureckiej.

Mejsner-Hermelin wspomniało o cargo, więc odnotujmy, że w 2025 r. na bydgoskim lotnisku obsłużono ponad 526 ton ładunku. W poprzednim roku było tego tylko około 70 ton. – To pokazuje, że znaczenie Portu Lotniczego Bydgoszcz w regionie rośnie nie tylko w rejsach pasażerskich, ale i także w zakresie transportu lotniczego przesyłek i towarów – mówi Wieprzych. •

Rekordowy rok

439,8

TYS. PASAŻERÓW

• obsłużył Port Lotniczy Bydgoszcz w 2025 roku

REKLAMA

Bydgoszcz-Toruń/34421342

Sprawdź, co się dzieje w regionie!
Odwiedź stronę www.kujawsko-pomorskie.pl
oraz profile społecznościowe województwa
#LubieTuByc

Samorząd Województwa
Kujawsko-PomorskiegoUrząd Marszałkowski
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu

Społeczeństwo

Harcerstwo bez filtrów

Przyrzekałam: „Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętną pomoc bliźnim oraz być posłuszną Prawu Harcerskiemu”.

Agata Maklakiewicz

IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
W BYDGOSZCZY

Wyobraź sobie promienie słońca padające na twoją skórę i rozgrzewające cię w letni poranek. Słyszysz śpiew ptaków, czujesz zapach leśnego podszycia nasiąkniętego poranną rosą. Po prostu cud, miód, malina. Mimo że dzień dopiero się zaczął, wiesz, że będzie dobry, bo jesteś ze swoimi przyjaciółmi i świetnie się bawicie. Tak naprawdę nie spodziewasz się jeszcze połowy rzeczy, które mają się wydarzyć danego dnia. Nie wiesz nawet, jaki jest plan zajęć, a często pierwszy raz jesteś w ogóle w danym miejscu i stoisz pośrodku zupełnie obcego lasu. A jednak nawet nie przechodzi ci przez myśl, że mogłeś się zgubić. Myśl o domu jest tak odległa, jak szkoła w środku wakacji, bo w końcu jest tyle ciekawych rzeczy do zobaczenia i zrobienia. Nie ma się nawet czasu pomyśleć o tym, by zadzwonić do rodziców i dać znać, że żyjesz i masz się dobrze.

I teraz wiesz właśnie, jak wygląda dla mnie każdy dzień obozu harcerskiego. Tak, tego na którym (podobno) jemy szyszki i tego, na którym (naprawdę) śpimy w namiotach i mamy tylko zimną wodę z jeziora pod prysznicami. Toalety to zwykłe latryny, na które i tak wszyscy mówią „lacie”. Tradycyjnie wędrują do nich poranne pielgrzymki.

Każdy dzień, mimo wielu cudownych wspomnień, przynosi także różne trudności i zagwozдки. Byłam już na trzech obozach, każdy opuszczając ze smutkiem. Szczególnie trudno było mi się rozstać ostatnim razem, jako że zamiast klasycznych trzech tygodni, mogłam zostać tylko na dwa. Zostawiłam za sobą drewnianą bramę do podobozu, wymieniając ją na zabytki Rzymu i krajobrazy Włoch, czego nadal do końca sobie nie wybaczyłam.

Obozy zawsze wydają się straszne, tak jak przerażające wydają się często długie wyjazdy. Zaskakująco ten stres zawsze zastąpiony jest

FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

już w pierwszych dniach przez najzwyklejszą radość i ekscytację. Poznawanie nowych ludzi, ale również dogłębne poznawanie samego siebie, nabywanie nowych umiejętności i przeżywanie niezwykłych przygód to tylko szczyt ogromu zalet takich wyjazdów, które zawsze potrafią zdziwić.

Ale halo, halo, harcerstwo to przecież nie tylko obozy, prawda? No i to się zgadza, bo oprócz tego przecież cały rok spędzamy na zbiórkach, weekendowych biwakach i spotkaniach. Często nawet jeździmy na wyjazdy zimowe, bo przecież co to za harcerz, który nie poradzi sobie w śniegu, nie skorzysta nawet z najkrótszej przerwy od szkoły, by zwiedzić pół kraju, nie zdobędzie chociaż jednego szczytu i nie wróci do domu osiem godzin przed powrotem na lekcje?

Trzeba jednak przejść do konkretów. Podejrzewam, że główne pytania, jakie się pojawiają na myśl o tych wszystkich przygodach brzmią: „Po co my to w ogóle robimy?” i „Jakie są główne założenia harcerstwa?”.

Każdy harcerz kieruje się dwoma drogowskazami, w których przedstawiony został nasz ide-

al wychowawczy – Prawem Harcerskim oraz odzwierciedlającym je Przyrzeczeniem. Jako harcerka ze Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej przyrzekałam: „Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętną pomoc bliźnim oraz być posłuszną Prawu Harcerskiemu” na moim pierwszym obozie jeszcze trochę zaspana po nocnym alarmie ciężkim, który polega na spakowaniu wszystkich zabranych ze sobą na trzytygodniowy wyjazd rzeczy oraz ubraniem się w mundur w jedynie 15 minut. Mimo że było to dla mnie straszne doświadczenie i nie wiedziałam, co się dookoła mnie dzieje, zapamiętałam je zadziwiająco pozytywnie i magicznie.

Co prawda, patrząc z perspektywy czasu, nie powiedziałabym, że znam wszystkie szczegóły tamtej nocy. Bieg, na który mnie obudzono, a w trakcie którego w rzeczywistości wcale się nie biega, to forma sprawdzenia umiejętności oraz postawy harcerskiej za pomocą chodzenia od punktu do punktu i wykonywania zadań przeprowadzanych przez starsze harcerki z drużyny. Jedyny punkt, jaki zapamiętałam

to ten, na którym przyszywałam do munduru guzik przy harcerce, która rok później została moją przyjaciółką. Na pewno dodajemy mojej drużynowej mnóstwo zmartwień, ale kochamy ją z całego serca i spokojnych wakacji po prostu nie może mieć, bo by się z nami wynudziła i przestała jeździć, a obozu bez niej sobie nie wyobrażam.

„Dzień Myśli Braterskiej” to święto obchodzone 22 lutego przez harcerzy i skautów na całym świecie. Odwołuje się do urodzin założyciela skautingu – Roberta Baden-Powella. Jako harcerki i harcerze, skauci i skautki z wszystkich miejsc na ziemi tego dnia łączymy się w myśl jedności, które spaja nasze więzi oraz zrzesza na obranej przez nas ścieżce. Z tej okazji życzę wam wszystkim wielu siostrzanych i braterskich wątpli na wybranej przez was drodze. A gdy następnym razem usiądziecie przy ognisku i poczujecie chęć zatrzymania tej chwili na chociaż troszeczkę dłużej, to mam nadzieję, że zrozumiecie tę nieustającą motywację napędzającą „szyszkoadów” do kontynuowania swojego leśnego losu. ●

REKLAMA

Bydgoszcz-Toruni/34422235

Urząd Marszałkowski
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu

Partnerem wydania
jest Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Konkurs dziennikarski

Stypendium imienia Oli

Rozpoczął się nabór prac dziennikarskich do konkursu o stypendium imienia Aleksandry Lewińskiej. Warto wziąć w nim udział, bo na zwycięzcę czeka pięć tysięcy złotych.

Andrzej Tyczyno

Ola Lewińska zmarła 25 lutego 2024 roku. Miała 43 lata. Prawie połowę z nich przepracowała w „Wyborczej” jako dziennikarka i redaktorka.

Pisała o zdrowiu, edukacji, religii i sprawach społecznych. Nie tylko do lokalnego wydania i portalu, ale także do „Wysokich Obcasów” i „Dużego Formatu”. Z pasją zaangażowała się w „Gazetę Młodych”, redagując teksty i inspirując młode dziennikarskie talenty.

Z niezwykłą empatią wsłuchiwała się w ludzkie problemy, przekuwając je w reportaże. Ta uwaga i skupienie na słuchaczu owocowała także niezwykle ciekawymi wywiadami.

Jednym z jej rozmówców był pedagog, profesor Roman Leppert, wykład

owca akademicki z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. I to on zainicjował ideę, dzięki której pamięć o Oli pozostanie nie tylko w sercach jej bliskich i przyjaciół oraz w artykułach zachowanych w archiwach – jest pomysłodawcą stypendium jej imienia.

Konkurs dziennikarski upamiętniający Aleksandrę Lewińską organizuje bydgoski oddział Fundacji DiversityPL. Jego pierwszą, ubiegłoroczną edycję wygrała bydgoska licealistka Zofia Szperlak, która ruszyła śladem reportaży Oli i jej bohaterów. Podczas reporterskiego rajdu sprawdziła, co zmieniło się przez lata od publikacji tych artykułów. Warto zaznaczyć, że konkursowe prace napłynęły nie tylko z naszego województwa, ale i innych zakątków Polski.

Zosia zdobyła stypendium w wysokości pięciu tysięcy złotych. I taka też

• **Aleksandra Lewińska** FOT. TYMON MARKOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

nagroda, płatna w dziesięciu ratach od września 2026 do czerwca 2027 roku czeka na tegorocznego triumfatora. Poznamy go w dniu urodzin Oli, czyli 13 czerwca. Uroczystość odbędzie się w Młynach Rothera.

A nabór prac rozpoczął się 25 lutego, w drugą rocznicę śmierci. Artykuły, reportaże, eseje, wywiady i inne formy dziennikarskie można zgłaszać do 30 kwietnia pod adresem stypendiumal@gmail.com. Konkurs jest przeznaczony dla uczniów szkół ponadpodstawowych działających w Polsce.

Komisja konkursowa zastrzega sobie prawo do przyznania wyróżnień. Zwycięska praca zostanie opublikowana na łamach „Gazety Młodych”.

Zgłoszenie powinno zawierać:

- dane osoby zgłaszającej, w tym kontaktowe, wraz z krótką notką biograficzną,
- oświadczenie, że zgłaszana praca jest oryginalna i została napisana samodzielnie,
- oświadczenie RODO.

Regulamin konkursu oraz potrzebne dokumenty są dostępne na stronie internetowej Fundacji – diversitypl.org/stypendium.

O samoocenie

Jestem od ciebie lepsza i radzę ci się z tym pogodzić

Lebowska

Przekonanie o tym, że wszyscy jesteśmy równi, nie ma zbyt wiele wspólnego z rzeczywistością, stało się raczej populistycznym hasłem, które ma na celu uspienie czujności jednych i zdegradowanie samopoczucia drugich poprzez umieszczenie w bezsensownych ramach.

Dygując o tym, co definiujemy jako równość, patrzę przede wszystkim na absurdalne hasła o równej inteligencji, możliwościach i wszelakich innych zdolnościach wrodzonych i nabytych, które w sposób oczywisty różnią się u każdego z nas. Myślę, że jako społeczność powinniśmy znakować się jako jednakowo ważnych, nie tak samo uzdolnionych, a to, jak bardzo krzywdzące jest to stanowisko, chciałabym rozważyć na różnych polach.

Fasady samooceny budowane na przekonaniu, że jestem równie piękna co Angelina Jolie oraz podobnie uzdolniona do Marii Skłodowskiej-Curie nie mogą być stabilne. Świat prędzej czy później uświadomi dziecku, że jest od kogoś brzydsze, od tamtego głupsze, a jego przekonanie o samym sobie dozna załamania bądź odwrotnie – będzie nie-współmiernie przekonane o własnej

cudowności i wyjątkowości. Trudno budować własną tożsamość w sposób zdrowy, gdy opieramy ją na populizmach stworzonych dla uproszczenia świata – głosimy, że nie wolno uważać się za lepszych od innych, co jest oczywistą bzdurą powstałą dla ograniczenia rozbuchanego ego poszczególnych jednostek, które fakt bycia „lepszym” interpretują w sposób zbyt przesadny i nadmiernie dla siebie korzystny.

Bycie lepszym czy gorszym pod pewnymi względami jest obiektywnie oczywiste, nie śmiałybym porównywać mojej inteligencji z profesorem jakiegokolwiek dziedziny, choć pewnie i z nim znalazłabym coś, w czym wypadam bardziej na plus – może z umiejętnością mówienia o emocjach? Bo właśnie przekonani o równości jednostek lubimy rzucić hasłami o najbardziej cenionych powszechnie wartościach – inteligencji czy urodzie. Kto z nas nie chciałby być piękny i mądry? W sposób oczywisty próbujemy zagarnąć te cechy, wypełnić samych siebie tym, co pożądamy, zatracając to, co może być w nas faktycznie dobre.

Nie jestem piękna – jestem ładna, ale daleko mi co cudu i zdaję sobie z tego sprawę, jednak nie zestawiam tego z brzydotą. Uznając ludzi za nierównych, niektórzy odbierają to jako zestawienia antagonistyczne, tak jakby

między nie było całego stadium szarości, które możemy wykorzystywać – to, że nie jestem równie inteligentna co zdobywca Nobla w dziedzinie fizyki, nie jest równoznaczne z tym, że jestem od niego całościowo gorsza, znaczy to tylko tyle, że ja nie mogłabym dostać Nobla z fizyki, bo jest to poza moim intelektualnym zasięgiem. Myśląc, że jest inaczej, krzywdziłabym się, goniąc za tym co niemożliwe, bądź popadała w samozachwyt, tymczasem mówię, że ja, Zofia Lebowska, mam z fizyki zero-wą wiedzę i jestem pod tym względem gorsza niż laureat nagrody czy nawet przeciętny uczeń klasy o profilu matematyczno-fizycznym.

Stawiając wszystkich na równi, przestajemy cenić różnice – gdy w wieku wczesnonastoletnim odkrywałam, że nie jestem najpiękniejsza, i daleko mi od alfy i omegi, przeżywałam w związku z tym skrajne emocje. Wraca tutaj temat tego, że są to cechy najbardziej pożądane, a ja czując, że daleko mi do ich górnego pułapu, myślałam, że jestem nicnierówna. Z tym, jaka to bzdura, pogodziłam się dopiero stosunkowo niedawno, ale moje życie stało się dzięki temu lepsze.

Mam zero umiejętności technicznych, ale potrafię poświęcić się dla dobra ważnych dla mnie ludzi.

Nie będę genialnym kierowcą, ale potrafię wyczarować obiad z „niczego”, w czasie gdy mój genialny kierowca nie jest do końca pewny jak potrzeć ser.

Nie wyjaśnię, w jaki sposób chemia w mózgu oddziałuje na proces zakochania się, ale opowiem o tym, jak bezsensownie Wokulski kochał Łęcką.

Nigdy nie będę idealna, ale potrafię „stworzyć” sobie ludzi, którzy będą myśleć, że jestem, bo mnie kochają.

Nie jestem równie pracowita jak mój ojciec, równie inteligentna jak mój chłopak, równie towarzyska jak mój brat i tak samo oddana ideałom jak niektórzy z moich przyjaciół.

Ale jestem sobą i wiem, co się we mnie liczy.

Uobiektywne światło wobec samego siebie daje nam szersze pole do popisu w interpretacji własnych czynów i planów – gdy wmawiałam sobie, że jestem taka sama jak inni pod pewnymi względami, chronicznie się unieszczęśliwiałam. Dziś wiem, że jestem czasem lepsza. A czasem Ty jesteś lepszy ode mnie, mój czytelniku. Gdy się obydwójce z tym pogodzimy, będzie nam łatwiej. ●

Zofia Lebowska

V Liceum Ogólnokształcące w Toruniu

Konkurs literacki

A jak Adam

Rodzice Adama byli bardzo religijnymi osobami.

Od samego początku życia chłopaka, jego drugie życie było w kościele. Msza, różaniec, modlitwa wieczorna, a wkrótce również rola ministranta. Nawet jego imię, Adam, miało sugerować, że był ulepiony rękami Boga.

Iga Patuszyńska

VIII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
W BYDGOSZCZY

Czternastoletni blondyn miał trochę ciemniejszą karnację niż jego koledzy, co kontrastowało z jego jasnymi, prostymi włosami. Gdy chłopak próbował je zapuszczać, matka sugerowała, że wygląda zbyt dziewczęco, a miał być męski i odważny, jak ojciec.

Adam nigdy nie przywiązywał wagi do religii, lecz ojciec nieustannie go straszył: „Będziesz smażył się w piekle!”.

„Mój syn nie będzie grzeszył pod moim dachem. Po moim trupie!” – krzyczała zaś jego mama, gdy ten w desperacji próbował udawać chorego, aby wymigać się od następnego spotkania różańcowego. Chciał wyjść nareszcie z kolegami, pograć w gry, lecz jego rodzice sprawiali, że wydawało się to niemożliwe. Matka chłopaka, Joanna, nie akceptowała żadnego równieśnika, jakiego przyprowadził do domu. Jeden miał na sobie zbyt mroczne ubrania, drugi – za długie włosy, a jeszcze inny – kolczyki w uszach.

W szkole rówieśnicy Adama wyśmiewali się z niego. Kto normalny w wieku czternastu lat chodzi do kościoła kilka razy w tygodniu? Był często prześladowany, do tego stopnia, że bał się sam wracać do domu. Był jeden uczeń, który wyjątkowo nie dawał mu spokoju – Karol, ulubieniec wszystkich. Wydawało się, że czerpał radość z zadawania Adamowi bólu. Los sprawił, że mieszkali blisko siebie...

Bał się jedynie, że w szkole którychś z nauczycieli zobaczy siniaki i sprawa rozniesie się po szkole. Gdyby jego rodzice dowiedzieli się o tym, że ich syn był praktycznie codziennie bity, nie oddawał ciosów... Adam nawet nie chciał o tym myśleć. Jego ojciec zawsze chciał, aby był silny, szybki, mądry, inteligentny i najlepiej, aby mówił po łacinie, modlił się co noc oraz służył Bogu.

Chłopak czuł, że gubi się. Z wieloma rzeczami miał problem. Języki nie były jego mocną stroną, nie znał za dobrze angielskiego oraz tej przekłętą łacinę... Wszystkie wyrazy wyglądały, jakby ktoś porozrzucił przypadkowo literki po całej kartce. Rodzice Adama w końcu zdecydowali się zmusić go do pobierania korepetycji. Niestety, chociaż dopytywał każdego, nie mógł znaleźć wsparcia. Wszyscy w klasie uważali go za dziwaka, tego innego. Nie miał przyjaciół czy nawet znajomych. Nikt nie chciał mu pomóc.

W końcu, pewnego poniedziałku, postanowił podejść do Karola z nadzieją, że nie skończy z podbitym okiem. Przemierzał boisko szkolne, gdzie jego oprawca zwykle rozgrywał mecze piłki nożnej z kolegami. Adam przełknął ślinę, czując, że się trzęsie. Zmrużył brwi, starając się podejść do drugiego chłopaka dość stanowczym krokiem. Im bliżej bramki się znajdował, tym trudniej było stawiać kroki.

Nagle poczuł zapach dymu. Zauważył wtedy papierosa między palcami Karola. Adam spo-

dziawał się po nim wiele, lecz nie podejrzewał, że pali. Zmarszczył nos, w końcu stając przed wrogiem.

– Nie wiedziałem, że palisz...

– A ja nie wiedziałem, że jesteś samobójcą – zakpił Karol. – Jeśli piśniesz choć słowo komukolwiek, to połamię ci wszystkie palce, zanim złożysz je do modlitwy.

Adam ugryzł się w język, aby zmusić się do przejścia do sedna.

– Mógłbyś mi pomóc z angielskiego? – spytał szybko, żeby mieć już to za sobą. – Tyle tylko, żebym zdał. Dałbym ci czterdzieści pięć złotych za godzinę.

– Mam pomagać TOBIE z angola? – powtórzył, wyrzucając resztkę papierosa na kostkę, aby potem nadepnąć na nią butem. Ponownie zmierzył Adama wzrokiem. – Szybciej strzeliłbym sobie w kolano i poszedł biegać.

– Sześćdziesiąt złotych! Karol, naprawdę potrzebuję pomocy. Wiem, jak bardzo mnie nienawidzisz, ale... Wystarczy, że pomożesz mi wyjść na prostą, niczego więcej nie chcę.

Karol potrzebował pieniędzy, jak każdy nastolatek. Oferta byłaby kusząca, gdyby nie chodziło o Adama. Nikt za nim nie przepadał. W szkole był zupełnie cichy, zawsze miał nos w jakiejś książce albo Biblii. Trzymał się sam. Podobno jego rodzice to jeszcze większe dziwaki, nie pozwalali mu spotykać się z innymi uczniami.

– Ile razy w tygodniu? Mam napięty grafik – odpowiedział przez zaciśnięte zęby. Było to kłamstwo, ale nie zamierzał spotykać się z nim więcej, niż było to konieczne.

– Trzy. Trzy powinno wystarczyć – odpowiedział, czując ulgę. – Po półtorej godziny. Może być?

Karol westchnął cicho, zerkając drugiemu chłopakowi w oczy, jakby nadal mu groził.

– Dobra, niech ci będzie – wycedził cicho, po czym dodał: – Co nie znaczy, że teraz się kolegujemy, jasne? Jeśli podejdziesz do mnie w towarzystwie innych, skręcę ci kark.

Adam gwałtownie pokiwał głową, stawiając krok w tył. Uśmiechnął się głupio i zaczął się oddalać...

– Przyjdę po mszy wieczornej, we wtorek! – krzyknął ministrant, zanim zniknął zza rogiem, na tyle szybko, aby Karol nie miał szansy mu odpowiedzieć.

Następne dni nie należały do najprzyjemniejszych. Rodzice Adama ciągle zmuszali go do towarzyszenia w każdym nabożeństwie, co sprawiało, że chłopak miał dosyć wszystkiego. Słowa, które wypływały z ust księdza, sprawiały mu ból. W ostatnich latach zaczął dogłębnie przysłuchiwać się tym słowom, ich znaczeniom... Z czasem wiele rzeczy przestało mieć sens... Skoro Bóg jest wszechwiedzący, dlaczego stworzył Adama, wiedząc, że będzie cierpiał? Czy nie miał być miłosierny, kochać wszystkich? Dlaczego więc karze ludzi, którzy wierzą w innych bogów, nawet jeśli są dobrzy ludźmi? Co z dziećmi, które zmarły przed chrztem? Młode dusze miały trafić do piekła?

FOT. JAKUB ORZECZOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Po raz pierwszy
od dawna poczuł coś,
co przypominało spokój.
Nie narzucony przez rodziców,
nie wymuszony przez księdza,
lecz własny...
cichy i prawdziwy

Wszystkie te myśli sprawiały, że Adam nie chciał służyć do mszy. Nie mógł spać po nocach, szukając odpowiedzi na swoje pytania. Swoje rozważania zapisywał w notatniku, który trzymał pod materacem, aby rodzice nie znaleźli.

Lekcje z Karolem szły opornie. Adam nie rozumiał nic z dziwnych łamańców językowych. Jednak, krok po kroku, zaczął oswoić się z językiem... I nie tylko z nauką... Karol po kilku lekcjach przestał być agresywny w stosunku do Adama i nawet pozwolił sobie na żarty po angielsku, a potem mu je tłumaczył.

Po jakimś czasie zaczął z niecierpliwością czekać na kolejne lekcje. Zamiast modlitwy przed snem, powtarzał w głowie nowe słowa, próbując układać z nich zdania. Czasem mówił szeptem, żeby poczuć ich brzmienie w ustach – stały się bliższe niż trudne, łacińskie modlitwy, których słów nigdy do końca nie rozumiał.

Karol też przestawał być kimś obcym. Zaczynał przypominać raczej lustro, w którym Adam widział siebie – trochę zagubionego, trochę zranionego, ale wciąż próbującego zrozumieć świat. Czasem żartowali po angielsku, a potem tłumaczyli swoje słowa na polski, śmiejąc się z tego,

jak inaczej potrafią brzmieć te same zdania w innym języku.

Pewnego popołudnia, gdy powtarzali przy kuchennym stole wyrażenia o wolności i uczuciach, Karol przeczytał z podręcznika zdanie: „Freedom is not given, it is taken.”

Zaczął się śmiać, ale Adam milczał. Przez dłuższą chwilę patrzył na kartkę, jakby właśnie coś w nim pękło. Powtórzył cicho pod nosem te słowa – raz, drugi, trzeci. W końcu uniósł wzrok.

– To znaczy, że czasem trzeba samemu ją sobie wziąć, prawda? – zapytał. Karol wzruszył ramionami.

– Pewnie tak. Inaczej nikt ci jej nie da.

Tego wieczoru Adam nie poszedł na mszę. Zamiast tego wyszedł z domu i poszedł na spacer. Powietrze pachniało jesienią i dymem z kominów. Usiadł na ławce niedaleko kościoła, z notatnikiem w dłoni. Wokół panowała cisza, przerywana jedynie biciem dzwonu na ostatnią modlitwę.

Otworzył notes i napisał po angielsku jedno zdanie: „God, if You are there, let me understand myself before I try to understand you.”

Nie wiedział, czy to była modlitwa, czy po prostu myśl, która musiała wreszcie wybrzmieć. Ale po raz pierwszy od dawna poczuł coś, co przypominało spokój. Nie narzucony przez rodziców, nie wymuszony przez księdza, lecz własny... cichy i prawdziwy.

Patrząc w ciemne niebo, pomyślał, że może właśnie o to chodziło od początku. Nie o to, by znać każde słowo modlitwy, ale by w końcu nauczyć się mówić własnym językiem... ●

Praca Igi Patuszyńskiej, napisana pod opieką nauczycielki Klaudii Wiecheckiej, zajęła pierwsze miejsce w kategorii szkół ponadpodstawowych w IX Wojewódzkim Konkursie Literackim imienia Tadeusza Nowakowskiego, którego organizatorem jest IX Liceum Ogólnokształcące w Bydgoszczy. Temat brzmiał, „Jestem stąd, a więc... skąd?”.

Edukacja

Matura a przyszłość

Czy w wieku 18 lat naprawdę wiemy, kim chcemy być?

Antonina Boryczko

VII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
W TORUNIU

Wybór przedmiotów maturalnych jeszcze nigdy nie wydawał się tak trudny jak dziś. Dla mojego pokolenia matura nie jest już tylko egzaminem kończącym szkołę średnią – to symboliczny moment, w którym musimy odpowiedzieć sobie na pytanie o własną przyszłość. Problem w tym, że świat zmienia się szybciej niż szkolne podręczniki, a my mamy podjąć decyzję o swojej drodze zawodowej, zanim zdążymy w pełni poznać samych siebie.

Jeszcze kilkanaście lat temu schemat był prosty: dobre wyniki na maturze, studia na renomowanej uczelni, a potem stabilna praca w wyuczonym zawodzie. Dziś ten model coraz częściej przestaje być oczywisty. Rynek pracy dynamicznie się zmienia, rozwój nowych technologii tworzy zawody, o których jeszcze niedawno nikt nie słyszał, a część tradycyjnych profesji stopniowo traci na znaczeniu. W takim świecie wybór rozszerzonej matematyki, biologii czy historii przestaje być tylko

• **Matura z matematyki** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

szkolną decyzją – staje się deklaracją kierunku życia.

Największym wyzwaniem jest presja czasu. Mając 17 czy 18 lat, musimy zdecydować, jakie przedmioty zdawać na poziomie rozszerzonym, wiedząc, że od tego zależy rekrutacja na konkretne kierunki studiów. Jeśli wybierzemy źle, możemy zamknąć sobie drzwi do wymarzonego zawodu. Jed-

nocześnie w tym wieku nasze zainteresowania wciąż się zmieniają. To czas odkrywania pasji, eksperymentowania, poznawania świata i samego siebie. System edukacyjny wymaga jednak od nas jednoznacznych deklaracji.

Coraz więcej młodych ludzi zastanawia się też, czy studia są jedyną możliwą drogą. Oprócz tradycyjnych kierunków, pojawiają się kursy online,

szkoły branżowe, studia dualne, staże czy własne projekty biznesowe. W wielu branżach – szczególnie technologicznych – liczą się przede wszystkim umiejętności praktyczne, doświadczenie i portfolio, a nie sam dyplom. To sprawia, że decyzja o wyborze studiów nie jest już oczywistym krokiem po maturze, lecz świadomą opcją spośród wielu możliwości.

Nie oznacza to jednak, że matura traci znaczenie. Wciąż jest przepustką na uczelnię i wyznacza pewne ramy dalszej edukacji. Problem polega raczej na tym, czy egzamin w obecnej formie rzeczywiście sprawdza kompetencje, które będą potrzebne w przyszłości. W świecie, w którym kluczowe stają się kreatywność, umiejętność współpracy, elastyczność i zdolność szybkiego uczenia się, testowe arkusze nie zawsze oddają realne przygotowanie do wyzwań dorosłego życia.

Być może przyszłość przyniesie większą elastyczność w systemie rekrutacji. Uczelnie mogłyby w większym stopniu brać pod uwagę projekty, działalność społeczną, doświadczenie zawodowe czy indywidualne osiągnięcia. Edukacja coraz częściej postrzegana jest jako proces trwający całe życie, a nie jednorazowa decyzja podjęta tuż po maturze. Zmiana kierunku studiów czy zawodu nie powinna być porażką, lecz naturalnym etapem rozwoju.

Z perspektywy licealisty najważniejsze jest poczucie, że wybór matury i studiów nie determinuje całego życia raz na zawsze. Chcemy mieć możliwość próbowania, zmiany zdania i odkrywania nowych ścieżek. Świat przyszłości będzie wymagał od nas nie tylko wiedzy, ale przede wszystkim umiejętności dostosowania się do zmian. Dlatego matura powinna być początkiem drogi, a nie ostatecznym wyrokiem. W wieku 18 lat nie zawsze wiemy, kim chcemy być – i może właśnie w tym tkwi największa wartość młodości: w otwartości na to, co dopiero przed nami. ●

Literatura

Książki, które polecam z ręką na sercu

Czasami bywa tak, że ludzie nie czytają książek, bo są nudne. A może po prostu nie znaleźli jeszcze odpowiedniej lektury?

Klaudia Szerłot

XII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
W BYDGOSZCZY

Ja wybrałam książki kryminalne oraz literaturę piękną. Chociaż moja przygoda z czytaniem nie jest długa oraz nie posiadam dużo książek, chcę pokazać, że wcale nie są nudne. Trzeba tylko dobrze poszukać.

AGATHA CHRISTIE

„Morderstwo w Orient Expressie”

Jeśli interesują cię kryminały, oto ich czysta klasyka. To kolejna przygoda Hercule’a Poirota, w której, wracając do Europy z Azji, natrafia na morderstwo i rozpoczyna śledztwo. Okazuje

się, że nikt nie jest niewinny, każdy ma coś za uszami. Gdy skończyłam czytać, żalowałam, że książka nie jest dłuższa. Poczulałam się jak śledczy, który stoi u boku Hercule’a i również rozwiązuje zagadkę. Kto zamordował tamtego człowieka? Niestety, nie jestem tak dobra jak Poirot. Ostatni rozdział był niezwykle zwrotnym akcją, po którym wszystko zaczynało mieć racjonalny sens. „Morderstwo w Orient Expressie” podzielone jest na trzy części. Pierwsza to „Fakty”, druga – „Zeznania”, a trzecia – „Hercule Poirot myśli”. Kryminal nie jest długi, więc sprawdzi się dobrze na wycieczce lub podczas czekania na wizytę u lekarza.

SIMON BECKETT

„Chemia śmierci”

To powieść dla ludzi o mocnych nerwach. Wszystkie książki muszą się jakoś rozpocząć. Ta zaczyna się od niepokojącego zdania: „Ciało ludzkie zaczyna się rozkładać cztery minuty po śmier-

ci”. Brzmi strasznie? „Chemia śmierci” opowiada o Dawidzie Hunterze, który przyjeżdża do małego miasteczka Manham. Jest wybitnym antropologiem sądowym. Dlaczego więc ucieka z miasta i zostaje zwykłym lekarzem? Nagle w spokojnym Manham kobiety są porywane i mordowane. Mieszkańcy zaczynają się bać, a policja nie wie, kto za tym wszystkim stoi. Książka budzi w czytelnikach lęk, odradzam czytanie jej w nocy. Do samego końca trzyma w napięciu. Morderca ujawnia się dopiero w ostatnich rozdziałach.

DELIA OWENS

„Gdzie śpiewają raki”

Książka, która łączy kryminal z romansem. Kya Clark, a dokładniej Catherine Danielle Clark, to z początku dziewczynka, która mieszka ze swoją rodziną na mokradłach u wybrzeży Karoliny Północnej. Nie potrafi czytać: gdy nauczycielka poprosiła ją o przeliterowanie słowa „kot”, ta odpowiedzia-

ła „t-o-k”. Później staje się dziewczyną, która sama potrafi na siebie zarobić. Dzięki Tate nauczyła się czytać. Niestety, jej samotne życie zostaje przerwane. Dziewczyna zostaje podejrzaną w sprawie o morderstwo. Książka świetnie pokazuje kontakt człowieka z naturą, miłość i nienawiść. Mogę ją czytać kilka razy i nigdy mi się nie znudzi. Sprawdzi się idealnie na wakacje.

JANG EUN-JIN

„Nikt nie odpisuje”

Główny bohater nie wróci do domu, dopóki nie otrzyma listu. Podróżuje z psem przewodnikiem Chociem. Na swojej drodze mężczyzna razem ze swoim zwierzęciem spotyka ludzi. Nie zna ich imion, ale adresy zamieszkania już tak. Przed pójściem spać pisze list do jednej osoby z poznanych. Gdy dostanie odpowiedź, wróci do domu. Żadna inna książka nie poruszyła mnie tak mocno. Gdy ją skończyłam, poczułam pustkę, która

nigdy nie zostanie wypełniona. Pokazuje, jak ważna jest rozmowa z ludźmi i jak szybko potrafimy stworzyć więzi z innymi. „Nikt nie odpisuje” polecam przeczytać w ciszy w pustym pokoju.

TOSHIKAZU KAWAGUCHI

„Zanim wystygnie kawa”

Cztery rozdziały, cztery historie. A to wszystko dzięki pewnej kawiarni, w której można przenieść się w czasie. Jest jednak kilka reguł – przede wszystkim trzeba wrócić zanim wystygnie kawa. Cofnięcie się w czasie nie zmieni też losu. I może dlatego kawiarnia wcale nie cieszy się popularnością. Bohaterowie książki zdecydowali się jednak na podróż w przeszłość. Ta lektura potrafi wzruszyć. Pokazuje, jak ważni są nasi bliscy.

Książki, które polecam nie są zbyt obszerne. A dla tych, którzy nie potrafią znaleźć czasu na czytanie – „Morderstwo w Orient Expressie”, oraz „Gdzie śpiewają raki” zostały zekranizowane. ●

MARZEC
2026

25-507 Kielce, ul. Sienkiewicza 32 / kasa +48 41 344 75 00 / kasa@teatrzeromskiego.pl / sekretariat@teatrzeromskiego.pl / www.teatrzeromskiego.pl

PROTEST KIELECKI.
DO KOGO NALEŻĄ KIELCE?

Julia Nowak i Jakub Skrzywanek
reż. Jakub Skrzywanek

01 MARCA / ND / g. 19:00
13 MARCA / PT / g. 19:00
14 MARCA / SB / g. 16:00 i 20:00
15 MARCA / ND / g. 16:00 i 20:00

NS/
DSP

JAK NIE ZABIŁEM
SWOJEGO OJCA
I JAK BARDZO TEGO
ŻAŁUJĘ

scen. i reż. Mateusz Pakuła

10 MARCA / WT / g. 19:00
11 MARCA / ŚR / g. 19:00
12 MARCA / CZ / g. 19:00

DS

SAMOTNOŚĆ PÓŁ
BAWEŁNIANYCH

Bernard-Marie Koltès
reż. Radosław Rychcik

24 MARCA / WT / g. 17:30 i 20:00
25 MARCA / ŚR / g. 17:30 i 20:00

NS

OPOWIEŚCI Z NARNII.
LEW, CZAROWNICA
I STARA SZAFA

C. S. Lewis
adapt. Radosław Paczocha, reż. Gabriel Gietzky

03 MARCA / WT / g. 11:00
04 MARCA / ŚR / g. 11:00

DS

CZŁOWIEK JAKI JEST,
KAŻDY WIDZI

na podst. książki Marzeny Matuszak
adapt. Tomasz Walesiak
reż. Katarzyna Minkowska

18 MARCA / ŚR / g. 11:00
g. 18:00 **spektakl z audiodeskrypcją**
19 MARCA / CZ / g. 11:00

DS

CARYLCA KATARZYNA

Jolanta Janiczak, reż. Wiktor Rubin

27 MARCA / PT / g. 19:00
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU
28 MARCA / SB / g. 16:00 i 19:00
29 MARCA / ND / g. 19:00
ostatnia niedziela miesiąca – bilet 40 zł

DS

KRWAWY GODY

Federico García Lorca
reż. Kuba Kowalski

06 MARCA / PT / g. 19:00
07 MARCA / SB / g. 19:00
08 MARCA / ND / g. 17:00

DS

PREZENT
URODZINOWY

Robin Hawdon, reż. Jerzy Bończak

20 MARCA / PT / g. 19:00
21 MARCA / SB / g. 16:00 i 19:00
22 MARCA / ND / g. 16:00 i 19:00

DS

16 MARCA / PN / g. 16:00
23 MARCA / PN / g. 16:00
30 MARCA / PN / g. 16:00

ZWIEDZANIE TEATRU

wejściówka 20 zł, zapisy – tel. 41 344 75 00

08 MARCA / ND / g. 10:00 / FDS
**SIŁA JEST W TOBIE –
NAUCZ SIĘ JEJ UŻYWAĆ**
Warsztaty samoobrony Krav Maga dla kobiet
wejściówka 10 zł
zapisy – tel. 41 344 75 00 (liczba miejsc ograniczona)

18 MARCA / ŚR / g. 16:00 / FNS
**WERNISAŻ WYSTAWY
SPÓJRZ W MOJE OCZY I POWIEDZ MI,
ŻE JESTEM... DOWNEM** wejściówka 2 zł

NS	NOWA SCENA	DS	DUŻA SCENA
DZ	DZIEDZINIEC	MSP	MAŁA SALA PRÓB
DSP	DUŻA SALA PRÓB	FDS	FOYER DUŻEJ SCENY
FNS	FOYER NOWEJ SCENY		

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Świętokrzyskiego współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

PROSTO Z POLSKI

TYGODNIK

Piątek, 27 lutego 2026 | Redaktor prowadzący Jacek Brzuszkiewicz

wyborcza.pl

Żegluga morska

Powrót statków pod polską banderę

Ustawa umożliwiająca przeflagowanie statków polskich armatorów pod białą-czerwoną banderę, jest gotowa – poinformował wiceminister infrastruktury Arkadiusz Marchewka.

Andrzej Kraśnicki jr

To, pod jaką banderą pływają dziś statki polskich armatorów, stało się nośnym tematem za sprawą chrtu promu „Jantar Unity”. Dla wielu osób zaskoczeniem było to, że ten najnowszy polski prom będzie pływał pod banderą cypryjską, a jego portem macierzystym jest Limassol.

Tak jest od dawna. Ostatnim polskim statkiem handlowym, który przeszedł z polskiej bandery pod tak zwaną „wygodną”, był masowiec Polskiej Żeglugi Morskiej „Ziemia Gnieźnieńska”. Stało się to w 2004 roku.

Chodzi o pieniądze, a konkretnie podatki. Armatorzy operują na światowych rynkach, konkurują z firmami z całego globu. Rejestrują statki nie tylko tam, gdzie pod względem podatkowym najbardziej się to opłaca. Znaczenie ma też prawo, dzięki któremu można budowę jednostek sfinansować. Banki chętnie udzielają kredytu, ale pod warunkiem, że w przypadku problemów armatora będą na pierwszym miejscu na liście wierzycieli, a nie – jak obecnie jest w Polsce – daleko za ZUS i skarbówką.

Po prostu jest to tańsze – podsumowuje wiceminister infrastruktury Arkadiusz Marchewka, który odpowiada za gospodarkę morską.

Moglibyśmy i dziś zawiesić polską banderę, ale po roku byśmy się zwinęli – tak obrazowo przedstawia sytuację Dariusz Doskocz, dyrektor Polskiej Żeglugi Morskiej.

Polska bandera oznaczałaby większe koszty, a tym samym wyższe od konkurencji stawki frachtu.

Szczecin na Wyspach Bahama

Korzystanie z „wygodnych” bander jest wśród armatorów z krajów Unii Europejskiej powszechne. Na rufach powiewa nie tylko cypryjska. Na przykład należący do PŻM masowiec „Szczecin” pływa pod banderą Wysp Bahama. Port macierzysty, którego nazwa niewiele nie na rufie, tuż pod nazwą statku, to Nassau.

Na promie „Polonia” – od samego początku historii tego promu, czyli od 1995 roku, powiewa bandera cypryjska. Port macierzysty – Limassol, czyli tak samo, jak w przypadku „Jantar Unity”. Podobne przykłady można mnożyć.

• Szczecin, Dni Morza. Polska bandera, w tle – Wały Chrobrego

FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Statki PŻM pływają także pod banderami Libarii, Malty, czy też Portugalii. Tak samo jest we flocie Polskiej Żeglugi Bałtyckiej, Polskich Linjach Oceanicznych, czy też w prywatnej Eurofrance. Nawet jednostki Polskiego Ratownictwa Okrętowego są zarejestrowane na Malcie. Wszystkie wymienione kraje oferują korzystne dla armatorów i marynarzy opodatkowanie.

Od lat nikomu ten układ nie przeszkadzał, dopasowali się też do niego marynarze. Sprawa stała się jednak polityczną za sprawą wystąpienia premiera Donalda Tuska, który w maju 2025 roku na Kongresie Morskim w Szczecinie ogłosił „powrót białą-czerwoną” na statki. Zadanie otrzymał wspomniany już wiceminister Marchewka.

Pierwszy punkt planu został już zrealizowany. To funkcjonująca już ustawa o ubezpieczeniach społecznych marynarzy. Daje ona możliwość naliczenia ubezpieczenia od minimalnej krajowej pensji, a nie od realnych zarobków marynarza. Ubezpieczenie jest dobrowolne. Co nie wyklucza, że taki marynarz będzie opłacał jedno z ubezpieczeń poza system ZUS, tak jak robi to od lat, jeśli myśli o zabezpieczeniu sobie życia na emeryturze. Polscy armatorzy nie uciekają zresztą od brania na własny koszt opłacania ubezpieczenia. Na przykład wspomniane Polskie Ratownictwo Okrętowe opłaca marynarzom maltańską emeryturę ze składką miesięczną wynoszącą 350 euro, bez względu na to ile zarabia dany marynarz.

Kolejne punkty planu wpisane zostały w przygotowanej właśnie ustawie „o wsparciu przedsię-

Korzystanie z „wygodnych” bander jest wśród armatorów z krajów Unii Europejskiej powszechne

biorstw żeglugowych w celu stworzenia warunków ich funkcjonowania pod polską banderą”.

Projekt ustawy przyjął właśnie komitet stały Rady Ministrów – poinformował Arkadiusz Marchewka.

Teraz sprawą zajmie się cały rząd, a następnie ustawa trafi do Sejmu. Co zawiera? – Po pierwsze, niskie podatki – mówi Arkadiusz Marchewka. – Zamiast 19-procentowego CIT, niski podatek tonażowy, zależny od wielkości statku. Będą go płacić zarówno te firmy, które posiadają własne statki, jak i te, które tylko zarządzają flotą.

Podatek tonażowy to właśnie jeden z elementów, który przyciąga armatorów pod „wygodne” bandery. Ile wynosi w praktyce? W przypadku typowego statku handlowego to około 4-5 tysięcy euro rocznie.

Drugi element ustawy to zwolnienie marynarzy z podatku PIT. – Obecnie takie rozwiązanie funkcjonuje, jeżeli marynarz przepracuje co najmniej 183 dni na morzu – wyjaśnia wiceminister Marchewka. – Usuwanie ten warunek, co sprawi, że praca pod polską banderą będzie bardziej atrakcyjna.

To oczywiście nie oznacza, że marynarz jest całkowicie zwolniony z podatków. Ten przywilej dotyczy tylko pracy na morzu. Jeśli w przerwie między rejsami będzie pracował na lądzie, to z dochodów z tego tytułu będzie rozliczał się tak jak inni.

Polska bandera już w 2027 roku

To wszystko oznacza, że komplet najważniejszych ustaw będzie jeszcze w tym roku. Ponieważ zmiany dotyczą podatków, weszłyby one w życie 1 stycznia 2027 roku. Od tego dnia możliwe byłoby przeflagowanie statków pod polską banderę. Na pewno nie będzie to proces szybki. Większość floty jest objęta hipoteką i w obecnych realiach przeflagowanie tych statków jest zbyt skomplikowane. Nie będzie jednak przeszkód, by zrobić to z jednostkami już spleconymi. Tak może stać się na przykład z promem „Polonia”, który należy do PŻM. Wówczas na rufie jednostki, oprócz polskiej bandery, nastąpi też zmiana portu macierzystego na Szczecin.

Z rejestracją nowych jednostek sprawa jest bardziej skomplikowana, bo tu też cały proces trzeba znacznie uprościć. Ustawa jest jeszcze na wstępnym etapie uzgodnień na poziomie rządu, ale również ma zostać skierowana do Sejmu w najbliższych miesiącach. Sama ustawa to jednak zaledwie wstęp, bo techniczne utworzenie systemu rejestru może zająć nawet dwa lata.

– Proces przeflagowania będzie mógł jednak zacząć się już w 2027 roku – mówi Arkadiusz Marchewka. – Udało się zatem zrobić coś, o czym tylko od 30 lat się mówiło.

Cały proces przygotowywania nowych ustaw był na bieżąco konsultowany z polskimi armatorami. Dariusz Doskocz z PŻM wyjaśnia, że w sprawie powrotu pod białą-czerwoną, nie chodzi tylko o symbolikę. Obecnie funkcjonowanie w realiach bander różnych krajów, staje się uciążliwe.

Różne jurysdykcje, różne podatki. To się robi coraz bardziej skomplikowane – wyjaśnia Dariusz Doskocz. – Gdyby polskie przepisy były dobre i stabilne, polska bandera byłaby naturalnym wyborem.

Szef PŻM podkreśla też znaczenie bezpieczeństwa państwa, czyli bezproblemowego dostępu i eksploatacji floty: – Element bezpieczeństwa jest bardzo istotny. Owszem, współpracujemy, przedsiębiorstwo jest państwowe, ale statki dotyka obca jurysdykcja – zaznacza dyrektor PŻM.

Z tego ostatniego wynika też przykry dla marynarzy fakt braku możliwości głosowania w wyborach. Na statkach pod obcymi banderami nie można utworzyć komisji wyborczych. Pisaliśmy o tym w artykule „Dlaczego polscy marynarze nie mogą głosować na statkach? Bo „Podlasie” to Bahamy, a „Polonia” to Cypr”. ●

Zdobywał dla Polski medale na igrzyskach

Chciałbym wstać z łóżka

Dwukrotny medalista olimpijski Tadeusz Rutkowski był niegdyś najsilniejszym sztangistą w Polsce. Dziś, wspominając dawne sukcesy, mówi gorzko: było takie hasło „Sport to zdrowie”.

Piotr Zapotoczny

Jest trzynastokrotnym mistrzem Polski oraz dwukrotnym medalistą olimpijskim z igrzysk w 1976 i 1980 roku. – Całe swoje dorosłe życie podporządkowałem sportowi i startom w barwach narodowych, często kosztem zdrowia i życia prywatnego – mówi syn Michał.

Olimpijczyk jest dziś unieruchomiony po operacjach stawu kolanowego. Czekają na kolejne zabiegi i rehabilitację. – Tata otrzymuje emeryturę olimpijską, jednak jej wysokość nie pozwala na pokrycie kosztów leczenia, rehabilitacji, opieki oraz codziennego funkcjonowania – mówi Michał, który założył zbiórkę na rzecz taty.

JAK ZAWIEDZIONY RUTKOWSKI TRAFIŁ DO OPOLA

Tadeusz Rutkowski jest pogodny, choć ma za sobą trudne doświadczenia zdrowotne. Po wykłaniach po wymianie endoprotezy kolana, przeszedł ciężkie zachłystowe zapalenie płuc z niewydolnością krążeniowo-oddechową. Potem było długotrwałe zakażenie rany operacyjnej. Zdiagnozowano też u niego niewydolność serca.

Jesienią ubiegłego roku okazało się, że endoprotezę kolana trzeba usunąć. W to miejsce wszczepiono betonowy trzpień z antybiotykiem w celu zahamowania zakażenia.

– Było takie hasło „Sport to zdrowie” – mówi z przekąsem, ale i z uśmiechem Tadeusz Rutkowski. Podczas rozmowy ze mną leży na łóżku, a spod koldry wystaje jego unieruchomiona, prawa noga.

Urodził się w 1951 r. w Krakowie, jako najmłodsze dziecko w ośmioosobowej rodzinie (miał cztery siostry i brata). Trenował w klubie Olsza Kraków. Przełomem okazało się dla niego zgrupowanie kadry juniorów w 1969 r., kiedy to doznał kontuzji kolana, a szkoleniowiec reprezentacji oświadczył mu, że nie będzie z niego żaden sztangista.

Wtedy do zawiedzionego juniora dotarł trener z Opola Ryszard Szewczyk i namawiał do przejścia do Budowlanych Opole. – Kilka razy przywoziłem go do Opola, a on po kilku dniach uciekał z powrotem do Krakowa, tak bardzo tęsknił – mówił Szewczyk w rozmowie z „Wyborczą”.

– Miałem osiemnaście lat i bałem się woj-ska. Szewczyk mówił, że mi pomoże. Obiecywał dobrą szkołę i mieszkanie. Dałem się namówić – wspomina Tadeusz Rutkowski.

„NA OLIMPIADZIE W MOSKWIE BYŁEM U SZCZYTU SWOJEJ KARIERY”

W Budowlanych Rutkowski został na 17 lat. W tym czasie był kilkunastokrotnym mistrzem Polski w wagach do 110 kg i plus 110 kg oraz ok. 30-krotnym rekordzistą kraju. Obok Szewczyka, w jego długiej karierze sportowej byli jeszcze inni trenerzy, ale najwięcej zawdzięcza Klemsowskiemu Roguskiemu. To legendarny trener reprezentacji Polski (w latach 1959-1981), twórca sukcesów polskich sztangistów.

– Kiedy zadzwonił do mnie z powołaniem do kadry, czułem, jakbym złapał Boga za nogi. To było moje marzenie, by reprezentować Polskę i zdobywać medale – wspomina Tadeusz Rutkowski.

Polski Komitet Olimpijski pisze: „Trener Roguski był głównym kreatorem talentu Rutkowskiego, cierpliwie czekając na „superciężkie możliwości” swojego podopiecznego. Pracowity, zdyscyplinowany, sumienny osiągnął w końcu bardzo wiele i należał do światowej czołówki sztangistów”.

Roguski zabrał Tadeusza Rutkowskiego na igrzyska w Montrealu w 1976 r. i cztery lata później do Moskwy. Podczas pierwszej imprezy opolanin w kategorii ciężkiej (100 kg) zdobył brązowy medal. Ten sukces powtórzył na kolejnej olimpiadzie, ale już w kategorii superciężkiej (+110 kg).

– W Montrealu w wiosce olimpijskiej odwiedził nas Edward Gierek. Gratulował medali, mó-

• **Pan Tadeusz w ośrodku pod Opolem czeka na kolejną operację. Nie może jednak sam ponieść się z łóżka i np. skorzystać z toalety**

FOT. PIOTR ZAPOTOCZNY

wił że wyniki są dobre, ale mogłyby być lepsze – opowiada Rutkowski.

– Z kolei na olimpiadzie w Moskwie byłem w szczytowej formie – wspomina. Mierzył się wówczas z najbardziej utytułowanymi radzieckimi sztangistami: Wasilijem Aleksiejewem i Sultanbajewem Rachmanowem. – Aleksiejew spał rwanie, był wtedy słabszy ode mnie. Odpadł z konkurencji i zrobiło się miejsce na podium – mówi Rutkowski.

W Moskwie opolanin uzyskał w dwuboju łączny wynik 407,5 kg, ponosząc 180 kg w rwaniu i 227,5 kg w podrzucie.

„MIAŁEM BARDZO SILNE NOGI. GORZEJ BYŁO Z GŁOWĄ”

Niestety już w trakcie kariery zaczęły mnie nękać kontuzje, coraz trudniej znosiłem treningi – mówi Rutkowski, dodając: – Nie nadałem się jednak na trenera, bo nie miałem takich cech osobowości. Nie potrafiłem być stanowczy i dyscyplinować innych.

Po rozstaniu z pomostem łapał się różnych robot, szukając zarobku nawet za granicą. W końcu wyładował za kierownicą taksówki w Opolu. Nie zerwał jednak całkowicie z ciężarami. Często przychodził do Budowlanych potrenować, a nawet wystartował w Mistrzostwach Świata weteranów, wygrywając je i ustanawiając rekord świata weteranów.

– Miałem bardzo silne nogi i bardzo dobry zarzut na klatkę – mówi Rutkowski, dodając po chwili milczenia: – Gorzej było z głową.

Syn Michał dopowiada: – Kiedyś zawodnik po zakończeniu kariery był pozostawiony sam ze sobą, bez realnego wsparcia. Nie praktykowano wtedy opieki psychologów sportowych, czy fizjoterapeutów. Z czasem u taty zaczęły się nawarstwiać problemy zdrowotne, zarówno fizyczne, jak i psychiczne.

W tym drugim przypadku pierwsze objawy pojawiły się, gdy zakończył karierę. W grudniu 1990 r. podczas Wigilii próbował popełnić samobójstwo, wyskakując z okna. Był już wówczas pod wpływem leków psychotropowych. Potem wielokrotnie trafiał pod opiekę lekarzy szpitala psychiatrycznego. Przez ten cały czas był też pod opieką żony, która jednak zmarła w 2018 r. Opiekę nad tatą przejęły wówczas dzieci.

– Tata od lat zmaga się z chorobą afektywną dwubiegunową, która znacząco utrudnia codzienne funkcjonowanie i wymaga stałego leczenia oraz opieki specjalistów – mówi Michał, dodając: – Wieloletnie, bardzo intensywne treningi wy-czynowe doprowadziły też do poważnych uszkodzeń stawów. Obecnie tata jest unieruchomiony po operacjach stawu kolanowego, a przed nim kolejne zabiegi i długa, kosztowna rehabilitacja.

Sam olimpijczyk wspomina, że podczas treningów „przerzucał” dziennie ponad 40 ton.

Obecnie pan Tadeusz przebywa w ośrodku pod Opolem, gdzie ma zapewnioną stałą opiekę i czeka na kolejną operację. Nie może jednak sam ponieść się z łóżka i np. skorzystać z toalety.

– Chciałbym móc wstać i być choć trochę samodzielnym – mówi olimpijczyk.

Stąd też bliscy założyli w sieci zbiórkę pieniędzy na rehabilitację Tadeusza Rutkowskiego.

– Nasza rodzina jest niewielka i nie dysponuje dużymi środkami finansowymi. Staramy się pomagać na tyle, na ile możemy, jednak skala problemów zdrowotnych i związanych z nimi kosztów znacznie przekracza nasze możliwości – mówi syn Michał dodając: – Chcemy zapewnić naszemu tacie dalsze leczenie, rehabilitację i niezbędną opiekę. Wierzymy, że zdoła zachować choć część samodzielności i będzie mógł w miarę normalnie funkcjonować, ale bez wsparcia finansowego nie będzie to możliwe. ●

Zbiórka na zrzutka.pl (Pomóż w trudnej rehabilitacji medalisty olimpijskiego)

Tadeusz Rutkowski jest unieruchomiony po operacjach stawu kolanowego, a przed nim kolejne zabiegi i długa, kosztowna rehabilitacja

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newsletters

34421410

OGŁOSZENIE

WÓJTA GMINY DOBRA

o wytożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobra, w obrębie Dotuje, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) art. 39 ust. 1, art. 40, art. 54 ust. 2 i 3, art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 ze zm.)

zawiadamiam o wytożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobra, w obrębie Dotuje,

sporządzonego w zakresie zgodnym z uchwałą nr XXXIII/454/2022 Rady Gminy Dobra z dnia 14 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobra, w obrębie Dotuje, mającym na celu zmianę uchwały nr VI/54/98 Rady Gminy w Dobrej z dnia 18 czerwca 1998 r. w sprawie zmian w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Dobra (Dz. Urz. Woj. Szczecińskiego nr 17, poz. 122 z dnia 25.07.1998 r.), w dniach od **9 marca 2026 r. do 31 marca 2026 r.** w siedzibie Urzędu Gminy w Dobrej, w Wydziale ds. Rozwoju, ul. Graniczna 24 a, 72-003 Dobra, w pn. w godz. od 8³⁰ – 16³⁰, od wt. do pt. w godz. od 7⁰⁰–15⁰⁰. Projekt planu udostępniony będzie również na stronie **www.bip.dobraszczecinska.pl/Strona** główna /Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne/Plany miejscowe/zmiany w Planach.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami, odbędzie się w Gminnym Centrum Kultury i Bibliotek, ul. Graniczna 31, 72-003 Dobra, w dniu **18 marca 2026 r. o godz. 15.00.**

Informuję, że zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz art. 40 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w miejscu i terminie wytożenia do wglądu projektu planu, można zapoznać się z dokumentacją opracowaną w postępowaniu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planu miejscowego oraz składać wnioski i uwagi.

Uwagi do planu i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy składać do Wójta Gminy Dobra na piśmie, ustnie do protokołu w Urzędzie Gminy w Dobrej, za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres **pp1@dobraszczecinska.pl**, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **17 kwietnia 2026 r.**

Formularz składania uwag, zgodny z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologi z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, jest dostępny na stronie internetowej Urzędu Gminy Dobra <https://bip.dobraszczecinska.pl/artyku/wnioski-3> oraz w siedzibie Urzędu Gminy Dobra.

W przypadku posiadania tytułu prawnego do nieruchomości, której dotyczy składana uwaga, należy podać tytuł prawny. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Wójt Gminy Dobra.

Wójt Gminy Dobra
Magdalena Zagrodzka

Zgodnie z artykułem 13 i 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Wójt Gminy spełnia obowiązek informacyjny przekazując Państwu poniższe dane:

Administratorem Państwa danych osobowych jest Wójt Gminy Dobra z siedzibą w Dobrej, ul. Szczecińska 16a, 72-003 Dobra, tel: 91 311 30 48, fax: 91 424 15 45, e-mail: gmina@dobraszczecinska.pl Dane kontaktowe do Inspektora Ochrony Danych: e-mail: inspektorodo@dobraszczecinska.pl. Celem przetwarzania danych jaki realizuje Administrator jest opracowanie planu. Odbiorcami, którym możemy udostępnić Państwa dane osobowe, są podmioty zapewniające oprogramowanie przetwarzające dane. Dane nie będą przekazywane do Państw trzecich. Dane osobowe będą przetwarzane przez okres obowiązywania planu. Państwa dane osobowe są przetwarzane na podstawie przepisów prawa, które określają ustawy: z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Jednocześnie posiadają Państwo możliwość dostępu i aktualizacji podanych danych i prawo do żądania usunięcia lub ograniczenia przetwarzania oraz prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także prawo do przenoszenia danych. Z przysługujących praw mogą Państwo skorzystać kontaktując się przez podane wyżej dane. Przysługuje Państwu prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Podanie danych jest dobrowolne, jednak niezbędne do zrealizowania celu. W ramach realizowanego przetwarzania nie występuje profilowanie.

Szczecin/34422398

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY BRAŃSK

Konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Brańsk w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Brańsk

Upraszamy informujemy, że od dnia 2.03.2026 r. do dnia 7.04.2026 r. przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Brańsk w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Brańsk. Konsultacje zostaną przeprowadzone w następujących formach:

- 1) zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Gminy Brańsk oraz na stronie internetowej www.bransk.pl i w BIP <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-bransk/mapa-strony/?show-bip=true> oraz pod linkiem <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-formularz-ozor>
- 2) otwartego spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji, które odbędzie się w dniu 11.03.2026 r. o godz. 16:00 na Sali Konferencyjnej Urzędu Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk;
- 3) wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej gminy www.bransk.pl i w BIP <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-bransk/mapa-strony/?show-bip=true> oraz pod linkiem <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-formularz-ozor>
- 4) zbierania uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Gminy Brańsk, pokój nr 7

Wypełnione formularze można dostarczyć: 1) za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: sekretariat@bransk.pl; 2) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk; 3) osobiście do Urzędu Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk; 4) poprzez wypełnienie formularza uwag on-line: <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-formularz-ozor> 5) podczas spotkania konsultacyjnego w dniu 11 marca 2026 r.

Zapraszamy wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji do udziału w konsultacjach społecznych!

WÓJT GMINY BRAŃSK Tomasz Stygański

Białystok/34422649

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY BRAŃSK

Konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Brańsk w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Upraszamy informujemy, że od dnia 2.03.2026 r. do dnia 7.04.2026 r. przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Brańsk w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Konsultacje zostaną przeprowadzone w następujących formach:

- 1) zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Gminy Brańsk oraz na stronie internetowej gminy www.bransk.pl i w BIP <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-bransk/mapa-strony/?show-bip=true>, oraz pod linkiem: <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-kr-formularz>
- 2) otwartego spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji, które odbędzie się w dniu 11.03.2026 r. o godz. 16:00 na Sali Konferencyjnej Urzędu Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk;
- 3) wypełnienia formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej gminy www.bransk.pl i w BIP <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-bransk/mapa-strony/?show-bip=true> oraz elektronicznie pod linkiem: <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-kr-ankieta>
- 4) zbierania uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Gminy Brańsk, pokój nr 7

Wypełnione formularze można dostarczyć: 1) za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: sekretariat@bransk.pl; 2) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk; 3) osobiście do Urzędu Gminy Brańsk, Rynek 8, 17-120 Brańsk w godzinach pracy Urzędu; 4) poprzez wypełnienie formularza uwag on-line: <https://ankieta.deltapartner.org.pl/gmina-bransk-kr-formularz> 5) podczas spotkania konsultacyjnego w dniu 11 marca 2026 r.

Zapraszamy wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji do udziału w konsultacjach społecznych!

WÓJT GMINY BRAŃSK Tomasz Stygański

Białystok/34422652

www.wzp.pl

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

ogłasza nabór wniosków o przyznanie w roku 2026

Nagrody PRO ARTE

Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego

ZA WYBITNE OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE KULTURY

Wnioski o Nagrodę można składać do 30 kwietnia 2026 r.

Wzór wniosku i zasady przyznawania Nagrody Pro Arte zamieszczone są na stronie: <https://wzp.pl/kultura-i-turystyka/kultura/stypendia-i-nagrody/>

Szczecin/34421679

Zarząd Dróg i Transportu Miejskiego w Szczecinie informuje

o wywieszeniu w siedzibach ZDiTM i Urzędu Miasta Szczecin oraz zamieszczeniu na stronach internetowych BIP ZDiTM i BIP Urzędu Miasta Szczecin wykazu nr IR/1/2026 z dnia 18.02.2026 r., nieruchomości gruntowej Gminy Miasto Szczecin przeznaczonej do wydzierżawienia w drodze bezprzetargowej.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu 91 48 00 533.

Szczecin/34421984

Persil do prania
różne rodzaje
1 pranie = 0,23 €
n.c. = 18,99 €
wydajność 75/80 prań

11% TANIEJ
SUPER CENA
16.99

Oferta obowiązuje od 2 do 7.03.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Kinder Bueno lub Kinder Country
różne rodzaje
1 kg = 17,01/15,43/9,43 €
n.c. = 3,29 €
opak. 117/129/211 g

40% TANIEJ
SUPER CENA
1.99

Kawa Mövenpick
ziarnista
różne rodzaje
1 kg = 19,99 €
n.c. = 16,99 €
opak. 1 kg

25% TANIEJ
SUPER CENA
14.99

Monster Energy Drink
różne rodzaje
1l = 1,58 €
n.c. = 1,49 €
opak. 500 ml

koucaja +0,25 €
29% TANIEJ
SUPER CENA
0.79

Batoniki Corny
różne rodzaje
1 kg = 11,93/18,65 €
n.c. = 2,29 €
cena za opak.

22% TANIEJ
SUPER CENA
1.79

Żelki Haribo
różne rodzaje
1 kg = 6,60/6,19/5,66 €
n.c. = 1,99 €
opak. 150/160/175 g

17% TANIEJ
SUPER CENA
0.99

Zając czekoladowy KitKat lub Smarties
różne rodzaje
1 kg = 37,56/33,80 €
sztuka 45/50 g

SUPER CENA
1.69

INSTAGRAM

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

FACEBOOK

Szczecin/34418495

1

eprasa.pl 6da26e76b8

Posel Brauna szefuje w Światowym Związku Żołnierzy AK

„Dla nas wstyd i hańba”

Był taksówkarzem. Mimo że nie miał tytułu magistra, kumpel zrobił z niego dyrektora miejskiej pływalni, stąd ksywka „Basenowy”. Teraz jest szefem lokalnego oddziału Światowego Związku Żołnierzy AK i posłem Grzegorza Brauna.

Jacek Brzuszkiewicz

Wypchnięty przez Przemysława Czarnka z PiS-u, zmarginalizowany, szybko odnalazł się w Konfederacji Korony Polskiej. To dzięki niemu formacja Brauna z dumą obwieściła, że ma w Sejmie swoje koło, złożone z trzech posłów.

Jak to możliwe, że jawnie przyklaskując Braunowi, który jest oskarżany o szerzenie prorosyjskiej narracji, Zawiślak jest jednocześnie szefem zamojskiego oddziału Światowego Związku Żołnierzy AK?

„BASENOWY” ZAWIŚLAK

Sławomir Zawiślak, rocznik 1963, pochodzi spod Zamościa. Rodzice byli rolnikami. W klasie humanistycznej najlepszego w mieście I Liceum Ogólnokształcącego niczym specjalnie się nie wyróżniał, studiował historię na KUL, ale tytuł magistra obronił dopiero po czterdziestce, kiedy był już znaczącym politykiem PiS.

Z oficjalnych biografów można wyczytać, że Zawiślak w latach 90. prowadził w mieście prywatną firmę transportową. W rzeczywistości, o czym opowiadają koledzy z liceum, jeździł taksówką. Jako że zarobek był marny, ciągle rozglądał się za lepszą pracą.

Nie wiadomo, jak potoczyłaby się przyszłość Zawiślaka, gdyby nie znajomość jeszcze ze studiów z Markiem Grzelaczykiem, byłym wojewodą zamojskim i prezydentem miasta w latach 1998-2002, wtedy ważnym działaczem Akcji Wyborczej Solidarność i Zjednoczenia Chrześcijańsko Narodowego.

Za czasów Grzelaczyka bezrobocie w mieście sięgało 20 proc. Właśnie wtedy Zawiślak został kierownikiem, a potem dyrektorem miejskiej pływalni, chluby miasta, mimo że nie miał tytułu magistra. Od tego czasu przyłgło do niego określenie – Basenowy, albo Wodnik Szuwarek. Gdy dziś Zawiślakowi ktoś o tej przeszłości przypomina, ze złości aż robi się pąsowy.

W 2002 r. Grzelaczyk przegrał wybory prezydenckie z Marcinem Zamojskim, a nowy prezydent zaczął przyglądać się miejskim finansom.

– Miasto było zadłużone. Nie widziałem najmniejszych powodów, by Zamość miał dyrektora ośrodka sportu i rekreacji, a także niezależnego od niego dyrektora basenu. Dodatkowo zorientowałem się, że Zawiślak zatrudniał tam członków swojej rodziny. To było niesmaczne. Z tego, co pamiętam, Zawiślak odszedł z pracy sam – opowiada dziś „Wyborczej” Marcin Zamojski.

I dalej: – Parę lat później spotkałem Sławomira Zawiślaka podczas oficjalnej uroczystości. Był już wtedy posłem PiS. Dla rozładowania atmosfery zwróciłem uwagę, że odejście z base-

• Grzegorz Braun i Sławomir Zawiślak FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

*Zawiślak jest posłem
nieprzerwanie od 2005 r. Bez
problemu wygrywał kolejne
wybory, w sumie zwyciężał
w sześciu kampaniach*

nu wyszło mu tylko na dobre. Jednak nie chciał ze mną o tym rozmawiać. Uraza? Nie wiem.

Zawiślak, jako kandydat PiS, przegrał z Zamojskim wybory na prezydenta miasta w 2010 r. Znaczną różnicą głosów: 61 proc. do 39 proc.

WYPYCHANY PRZEZ CZARNKA

Wróćmy do polityki. Zawiślak wstąpił do PiS na samym początku, w 2002 r. Szybko został liderem partii w tzw. okręgu chełmskim obejmującym Zamość i nieistniejące województwo zamojskie. W terenie był już osobą znaną i rozpoznawalną.

Jest posłem nieprzerwanie od 2005 r. Bez większego problemu wygrywał kolejne wybory, w sumie zwyciężał w sześciu kampaniach.

Zawiślak rósł w siłę, do czasu kiedy na drodze jego kariery w PiS stanęła posłanka Beata Mazurek z Chełma. Zaufana Jarosława Kaczyńskiego, w 2018 r. została wicemarszałkinią Sejmu i szybko zmarginalizowała Zawiślaka. A dzieła zniszczenia posła z Zamościa dokonał wkrótce minister edukacji narodowej i szef PiS na Lubelszczyźnie Przemysław Czarnek.

– Sławek wiedział, że z Czarnekim, ministrem i profesorem KUL, nie ma najmniejszych szans. Więc szukał swojej niszy. Dlatego zgłosił przeciwko słynnej „piątce dla zwierząt”, czyli ustawie o ochronie zwierząt, która zakazywała m.in. trzymania psów na łańcuchu. Nie sądzę, by on tak myślał, ale pies na łańcuchu idealnie wpisywał się w jego wyborcę, mieszkańca zamojskiej wsi – opowiada znajomy Zawiślaka.

Zawiślak zapłacił za chęć przypodobania się suwerenowi czasowym wykluczeniem z PiS i jeszcze większą marginalizacją ze strony Nowogrodzkiej. Zapewne z tego samego powodu zaczął wybijać się podczas pandemii jako niezłomny przedstawiciel ruchu antyszczepionkowego.

Jego pozycja w partii wciąż słabła i słabła. Powiedzieć, że podczas wyborów 15 października Zawiślak przez PiS został upokorzony, to jak nic nie powiedzieć. W okręgu chełmskim dostał jedenaste, niebiorące miejsce. Dodatkowo wokół niego upchnięto jeszcze czworo innych kandydatów z Zamościa i okolic, w tym działaczkę o takim samym nazwisku. Mimo to Zawiślak dostał prawie 11 tys. głosów i z siódmym wynikiem, ostatnim, do Sejmu się dostał.

ŻOŁNIERZE AK, ZAPLANOWANA STRATEGIA

Znajomi Zawiślaka z Zamościa opowiadają, że nie zdobyłby on tak szybko pozycji i rozpoznawalności bez członkostwa w Światowym Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Zawiślak wstąpił do Związku jeszcze w 1998, gdy jeździł na taksówce i szukał pomysłu na życie. To on tak naprawdę, na poważnie, zaczął budować strukturę zamojskiego oddziału organizacji kombatanckiej. Miał wtedy 35 lat i żadnych związków z AK.

– Członkostwo Sławka w tej organizacji to nie był żaden przypadek, tylko zaplanowana strategia. Na Zamojszczyźnie Bataliony Chłopskie i Armia Krajowa miały od zawsze wymiar szczególnie. Trzeba wiedzieć, że ten region to lasy Roztocza, Puszczy Solskiej, gdzie podczas ostatniej wojny działała bardzo silna partyzantka, tocząc z Niemcami epickie starcia. A ich bohaterowie do dziś są tam czczeni i wynoszani na sztandary podczas lokalnych uroczystości. Ten region to także pamięć Wyszczelonych i Dzieci Zamojszczyzny – opowiadają znajomi Zawiślaka.

I dalej: – Na Zamojszczyźnie spotkania kombatanckie mają bardzo długą tradycję, jak mało co potrafią scalać lokalne społeczności. To wspólne śledziki, wigilie, oplatki, wielkanocne dzielenie się jajeczkami, uroczystości rocznicowe ze względów oczywistych, szczerze wspieranych przez lokalne samorządy.

Powstały w marcu 1990 r. Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej jest od początku największym w kraju stowarzyszeniem kombatanckim zrzeszającym byłych żołnierzy AK oraz członków organizacji niepodległościowych. Cieszy się olbrzymim autorytetem. Na początku lat 90. Związek liczył ponad 80 tys. członków,

w 2008 roku – już tylko ok. 35 tys. Od tamtego czasu liczba członków systematycznie spada.

Czytam na ich stronie, że Związek – z przyczyn oczywistych – przyjmuje w swój skład także „członków nadzwyczajnych – osoby wyznające ideały AK i działające na rzecz ich utrwalenia w społeczeństwie polskim”.

BRAMA LWOWSKA I CARSKIE KAZAMATY

Sławomir Zawiślak, po wstąpieniu do Konfederacji Korony Polskiej, ruszył w Polskę za swoim liderem Grzegorzem Braunem.

Braun, w towarzystwie Zawiślaka, z premedytacją pozwala sobie na coraz więcej i coraz mocniej wydobywa polski antysemityzm, antyukraińskość i antyunijność.

Zawiślakowi nawet nie drgnęła powieka, kiedy lider jego nowej formacji głośno zaprzeczył istnieniu w obozie w Auschwitz-Birkenau komór gazowych, nie zareagował, kiedy uroczystości w Jedwabnem Braun nazwał „aktem antypolskiej, żydowskiej propagandy z celebrą państwową i osłoną policyjną”.

Zawiślak, z wykształcenia historyk, nie odezwał się również ani słowem, kiedy jego guru oświadczył ostatnio, że Królestwo Kongresowe było bardziej suwerenne niż III RP. To teza wskazująca, że w ocenie Brauna współczesna Polska ma mniejszą podmiotowość na arenie międzynarodowej niż zależne od cara Królestwo Polskie na początku XIX wieku.

„KWINTA” I „ROMEK”

Elżbieta Witkowska jest jedną z liderek nieformalnego stowarzyszenia Wolni Obywatele Zamościa, które powstało w 2017 r., na początku rządów PiS. I protestowało przeciwko rządowi Kaczyńskiego zawłaszczającemu państwo.

Jej tato i stryj, pseudonimy „Kwinta” i „Romek” podczas wojny należeli do Armii Krajowej, walczyli z okupantem w lasach niedaleko Tomaszowa Lubelskiego. Już nie żyją.

Dziś Elżbieta Witkowska, tak jak potomkowie innych zamojskich żołnierzy AK, nie może pogodzić się z haniebną postawą Brauna i schlebającym mu na każdym kroku Zawiślaka.

– Armia Krajowa, moi bliscy, walczyli o wolną Polskę. Dziś to pokolenie odchodzi, powoli wymiera. Oni już nie mogą się bronić. Tymczasem szef zamojskiego oddziału Światowego Związku Żołnierzy AK pluje na ideały Unii Europejskiej, otwarcie przyklaskuje Braunowi, który jawnie opowiada się za ruskim mirem. To wstyd i hańba – denerwuje się Witkowska.

Razem z Wolnymi Obywatelami Zamościa przygotowuje pismo otwarte do Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnierzy AK z pytaniem, dlaczego jednym z jego przywódców tej organizacji jest wciąż poseł Zawiślak.

„Wyborcza” poprosiła Zarząd Główny Związku o oficjalne stanowisko w sprawie przewodniczącego Zawiślaka.

„Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej jest niezależny organizacyjnie i ideowo od jakiegokolwiek partii politycznej. SZŻAK pozostaje wierny swoim celom statutowym, w szczególności obronie pamięci, prawdy historycznej oraz godności żołnierzy Armii Krajowej i Polskiego Państwa Podziemnego. W sprawach dotyczących indywidualnych członków lub struktur terenowych Związek działa wyłącznie w oparciu o postanowienia Statutu oraz właściwe procedury wewnętrzne” – odpisał Rafał Obarzanek, wiceprezes Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. ●

Premiera „Rzadkich gatunków” w BTL-u

A co, jeśli jesteśmy częścią eksperymentu?

– Współczesne kino science fiction bardzo często pokazuje inną cywilizację, która konfrontuje się z nami. „Rzadkie gatunki” mają być okiem puszczoneym w kierunku takich produkcji – mówi Jacek Malinowski.

ROZMOWA Z
JACKIEM MALINOWSKIM
dyrektorem Białostockiego
Teatru Lalek

TOMASZ KOWALEWICZ: Marzec to miesiąc szczególnie dla każdego teatru lalek, bo niedługo przypada zarówno Międzynarodowy Dzień Teatru, jak i Światowy Dzień Lalkarza. Przygotowujecie w tym roku coś wyjątkowego dla widzów z tej okazji?

JACEK MALINOWSKI: Premierę „Rzadkich gatunków” przygotowaliśmy we współpracy z portugalskim Teatrem De Ferro. Wystawimy ją właśnie 21 marca, czyli w Międzynarodowym Dniu Łalkarza.

Miejszem akcji tego spektaklu będzie laboratorium, w którym naukowcy prowadzą badania nad „obcymi” formami. W zapowiedzi po-

jawia się jednak intrygujące pytanie o to, kto w istocie jest obserwatorem, a kto obserwowanym. Czy to oznacza, że to nie my przyglądamy się „innym”, a sami znajdujemy się pod lupą?

– Albo ktoś inny nas obserwuje, o czym wcale nie wiemy. W spektaklu mamy w gablotach tajemnicze byty, stworzenia, które z jakiegoś powodu są interesujące, a może też i groźne. Analizujemy je, oglądamy z różnych stron, a nagle okazuje się, że nie jesteśmy świadkami eksperymentu, tylko jego częścią. Twórcy spektaklu chcą zbudować właśnie tego typu metaforę, co w kontekście ostatnich wypowiedzi prezydenta USA o obecności obcych we wszechświecie buduje nawet zabawne napięcie.

Trzeba przyznać, że w kontekście wiedzy, do jakiej ma dostęp, daje to mocno do myślenia.

– To prawda. Może rzeczywiście ktoś obserwuje nas – podobnie jak my sami próbujemy – po to by zrozumieć świat. Przez ostatnie 40-50 lat próbowaliśmy wyjaśniać wszystko rozumem i nauką, ale dziś, w epoce algorytmów, sztucznej inteligencji i internetu, społeczeństwo coraz częściej odwraca się od wiedzy naukowej i za-

• **Jacek Malinowski** FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

czyna szukać utraconej gdzieś po drodze duchowości. Nauka wyjaśnia świat w sposób zero-jedynkowy, a człowiek potrzebuje jakiejś tajemnicy. I nagle budzą się demony, skrajnie przeciwstawiamy się rozumowi. Jeśli odrzućmy religię i teorię Darwina, to nagle popularne stają się teorie, że ktoś nad nami czuwa. Współczesne kino science fiction bardzo często pokazuje inną cywilizację, która konfrontuje się z nami. „Rzadkie gatunki” mają być okiem poszczególnym w kierunku takich produkcji. Stąd też pomysł

na narrację, która być może skłoni nas do częstszego rozglądania się.

Myśli pan, że spektakl sprowokuje dyskusje o tym, czy jesteśmy sami we wszechświecie?

– Tak jak dla naukowców intrygujące jest to, co znajduje się w akwariach – jakieś dziwne obiekty, które testujemy – tak samo my, ludzie możemy być przedmiotem takiego eksperymentu dla kogoś, kogo jeszcze nie potrafimy do końca nazwać, czy zidentyfikować. Na taki mechanizm chcemy zwrócić uwagę.

Jednym z waszych frekwencyjnych hitów jest utrzymany w konwencji musicalu spektakl „Serial Killer Story”. To prawda, że ten tytuł doczeka się wkrótce plwty?

– „Serial Killer Story” jest przebogaty w dźwięki i interesujące piosenki, które widownia zawsze nuci, wychodząc z teatru. Wraz z kompozytorem i autorką tekstów, która jest jednocześnie reżyserką, wpadliśmy więc na pomysł wydania tej muzyki na płycie. Myślę, że uda się nam to zrobić do końca roku.

Będzie to płyta zarejestrowana w studiu?

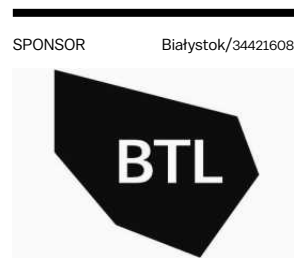
– Tak, i to jest efekt pandemii. To właśnie w tamtym czasie uznałem, iż taka instytucja jak BTL powinna być samowystarczalna i zadbałem o studio nagrań. Rozważamy dwa rozwiązania. Pierwsze to przygotowanie wydawnictwa, które promowałoby spektakl i nasz teatr. A drugie zakłada, że może będziemy te płyty również sprzedawać czy udostępniać za pomocą platform typu Spotify, czy iTunes. Dla lokalnych fanów BTL-u wytypujemy płyte CD lub winylowa.

Najbliższe plany to także premiera „Słowika”. Próby ruszą jeszcze w marcu?

– Tak, zapowiada się interesująca inscenizacja. Na poziomie przygotowanych projektów wszystko wygląda bardzo oryginalnie, czyli bogate kostiumy, lalki

i dekoracje, a nasz Słowik odnajdzie się w przestrzeni Chinatown. Szykuje się reinterpretacja klasyki na współczesne czasy. Premiera jest planowana na końcówkę kwietnia. ●

Rozmawiał Tomasz Kowalewicz

REKLAMA

Białystok/34421606

BTL

białostocki teatr lalek

1 14⁰⁰ LENKA 15⁰⁰ TRUFEL 17⁰⁰ SERIAL KILLER STORY 3 9⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 9⁰⁰ LENKA 4 9⁰⁰ KARMELEK 9⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 10³⁰ CZERWONY KAPTUREK 5 9⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 9⁰⁰ KARMELEK 10³⁰ CZERWONY KAPTUREK 6 9⁰⁰ KARMELEK 9⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 10³⁰ CZERWONY KAPTUREK 7 14⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 15⁰⁰ KARMELEK 16⁰⁰ BAJKA O RYBAKU I RYBCE 8 14⁰⁰ HOCKI - KLOCKI 16⁰⁰ BAJKA O RYBAKU I RYBCE 10 9⁰⁰ MISIACZEK 10¹⁵ BAJKA O RYBAKU I RYBCE	11 9⁰⁰ MISIACZEK 10¹⁵ BAJKA O RYBAKU I RYBCE 12 9⁰⁰ MISIACZEK 10¹⁵ BAJKA O RYBAKU I RYBCE 13 9⁰⁰ MISIACZEK 10¹⁵ BAJKA O RYBAKU I RYBCE 14 14⁰⁰ MISIACZEK 15⁰⁰ BAJKA O RYBAKU I RYBCE 15 12⁰⁰ CZYTANIE BAJEK 15⁰⁰ MISIACZEK 16⁰⁰ BAJKA O RYBAKU I RYBCE 17 9⁰⁰ MISIACZEK 18 9⁰⁰ 11⁰⁰ ŚLIMAK 10⁰⁰ PALKO 19 9⁰⁰ 11⁰⁰ ŚLIMAK 10⁰⁰ PALKO 20 9⁰⁰ 11⁰⁰ ŚLIMAK 10⁰⁰ PALKO 21 14⁰⁰ PALKO 15⁰⁰ ŚLIMAK 18⁰⁰ RZADKIE GATUNKI* 22 14⁰⁰ PALKO 15⁰⁰ ŚLIMAK 18⁰⁰ RZADKIE GATUNKI 24 9⁰⁰ PALKO 10⁰⁰ RZADKIE GATUNKI 25 9⁰⁰ MARVIN 10³⁰ PALKO 11¹⁵ RZADKIE GATUNKI 26 9⁰⁰ MARVIN 11¹⁵ RZADKIE GATUNKI 27 9⁰⁰ MARVIN 11¹⁵ RZADKIE GATUNKI	MARZEC 2026 28 14⁰⁰ KRÓŁ ZOFIUS I CUDOWNNA KURA 16⁰⁰ MARVIN 29 14⁰⁰ KRÓŁ ZOFIUS I CUDOWNNA KURA 16⁰⁰ MARVIN 31 9⁰⁰ MARVIN 11¹⁵ KRÓŁ ZOFIUS I CUDOWNNA KURA *PREMIERA BIAŁOSTOCKI TEATR LALEK Miejska Instytucja Kultury ul. Kalinowskiego 1, 15-875 Białystok www.btlbialystok.pl KASA BILETOWA tel. 85 742 50 31 wew. 112, 115 tel. 85 742 50 33 organizacja@btlbialystok.pl Białystok Polskie Radio dzieciom
---	---	---

Patrycja chce wiedzieć, czemu zmarła jej córka

Z porodówki na cmentarz

– Lekarz, który był przy porodzie, później już do mnie nie przyszedł. Myślę, że wiedział co się stało, ale nam nikt tego nie wyjaśnił – mówi Patrycja. Od trzech lat czeka na wyniki śledztwa, które ma ustalić, dlaczego jej córka zmarła.

Paulina Błaszkwicz

Patrycja mówi o sobie „mama dwójki dzieci”, choć jedno z nich zmarło na toruńskiej porodówce. Napisała do mnie po reportażu o Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. L. Rydygiera w Toruniu, w którym opisałam fatalne doświadczenia przyszłych matek. Skarżyły się na złe traktowanie i medyczne zaniedbania.

Patrycja podziękowała za ten tekst; czekała trzy lata, żeby opowiedzieć swoją historię.

PAULINA BŁASZKIEWICZ: Dlaczego tak długo?

PATRYCJA: Szczerze żałuję, że od razu nie poszłam do mediów, by opowiedzieć o naszej tragedii, ale nie miałam siły. Działaliśmy z mężem po cichu, jak należy. Złożyliśmy zawiadomienie do prokuratury, ale wiadomo – to wszystko bardzo długo trwa. Czekam od trzech lat.

Teraz chcę zabrać głos, bo może dzięki temu uda się uchronić inne kobiety przed tym, co sama przeszałam. Mam nadzieję, że ktoś w końcu usłyszy zarzuty.

Co się stało?

– Sama chciałabym wiedzieć. Walczę o poznanie tej prawdy od ponad trzech lat, bo sama nie wierzę jak w XXI wieku można iść do szpitala urodzić dziecko i kilka dni później organizować jego pogrzeb? Przecież wszystko było dobrze.

Czekaliśmy z mężem na Marysię, mieliśmy dla niej przygotowany pokój. Wszystko kupiliśmy: łóżeczko, ubranka, wózek, pieluszki. Mieliśmy wrócić we troje do domu. A wróciliśmy sami. Moja córka zmarła.

Pamięta pani, jak trafiła do szpitala?

– To było latem 2022 roku. W piątkowy wieczór, zaczęły się skurcze. Byłam w 39 tygodniu ciąży. Dzień później zacząłby się 40. tydzień, czyli poród książkowy, w terminie. Pojechaliśmy z mężem do szpitala. W nocy, po załatwieniu wszystkich procedur, zostałam przyjęta na oddział. W sobotę o ósmej rano zabrali mnie na porodówkę. Były dwie położne, jedna młoda, a druga starsza – ta, o której wspomina bohaterka reportażu w „Wyborczej”.

Przeczytałam, że nie pozwalała innej matce zmieniać pozycji, że jej badania były bolesne, nie zezwalała też na żadną formę znieczulenia oprócz gazu. Miała tłumaczyć, że „poród trwa zbyt długo”, a skurcze bołą, bo pacjentka „jest nimi umęczona”.

W moim przypadku przez większość porodu po prostu siedziałam do mnie tyłem. Około godz. 14 powiedziała, że mam pełne rozwarcie

FOT. SHUTTERSTOCK

i „umawiamy się, że o godz. 15 urodzę”. Zaczęły się skurcze partę, ja parłam, ale mi nie szło. Przyszła lekarka i powiedziała, by dalej przeć. Znow to samo.

Miała pani jakieś przecucia, że dzieje się coś złego?

– Nie, byłam nastawiona zadaniowo, żeby tylko urodzić. Wiedziałam, że prę, ale poród nie postępuje. W pewnym momencie powiedziałam, żeby coś ze mną zrobili, bo nie mam już siły i nie dam rady. Gdy położna stwierdziła, że nie może chwycić główki, wezwano lekarza. Przyszedł i powiedział, że „musi mi pomóc skończyć ten poród”. Ok. godz. 16.15 pelota od KTG, która zapisywała skurcze, została odłączona.

Lekarz zastosował chwyt Kristellera.

To kontrowersyjna metoda, która grozi niedotlenieniem płodu i pęknięciem macicy. Jak to wyglądało?

– Lekarz zaparł się łokciem o mój brzuch i wypchnął dziecko, nic przyjemnego. Córka urodziła się o 16.50 w bardzo ciężkim stanie. Pojawiły się też zielone wody płodowe.

Ile dostała punktów?

– Tu są rozbieżności. Położna dała jej pięć punktów w skali Apgar.

Skala ma dziesięć punktów. Bada kolor skóry, tętno, odruchy, napięcie mięśni i oddychanie; wynik 8-10 oznacza stan dobry, 4-7 stan średni, a 0-3 stan zły.

– Neonatolog dał Marysi stan jeden punkt. Wyniki gazometrii z krwi pępowinowej były bardzo poniżej normy, wskazywały, że tzw. drugi okres porodu przedłużono. W dokumentacji wpisano godzinę porodu 15.30, chociaż zaczęłam rodzić o godz. 14. To półtorej godziny różnicy, a nie 15 minut. Mąż był ze mną w trakcie porodu i też nie ma pojęcia, dlaczego nasza córka urodziła się w tak ciężkim stanie. Ważyła niecałe 3 kilogramy. Cięża przebiegała przecież prawidłowo, dlatego więc dziecko urodziło się w stanie krytycznym?

Miała ją pani przy sobie choć przez chwilę?

– Tak. Gdy wyciągnęli Marysię, położyli mi ją na piersi, ale nie zaczęła płakać – więc od razu ją zabrali. Zespół neonatologów rozpoczął reanimację, a mnie zaczęli zszywać. Chwilę póź-

Patrycja mówi o sobie „mama dwójki dzieci”, choć jedno z nich zmarło na porodówce

niej, gdy byłam już na sali z mężem, przyszła do nas pani neonatolog i powiedziała, że nasza córka jest w krytycznym stanie. I że muszą ją przewieźć do Bydgoszczy. Dodała, że nie wiadomo, czy przeżyje transport. Byliśmy w szoku, nie wiedzieliśmy, co się dzieje. Dali mi tylko zgodę do podpisania na transport dziecka do szpitala.

Pani została w Toruniu?

– Skąd! Następnego dnia wypisałam się na własne żądanie. Mąż odebrał mnie po 15 i zawiózł do domu, żebyśmy mogła dojść do siebie. Nie mogłam zostać w szpitalu, choć położne, które później do mnie przychodziły, były mile. Lekarz, który był przy porodzie już do mnie nie przyszedł. Myślę, że wiedział co się stało, ale nam nikt tego nie wyjaśnił.

W poniedziałek rano pojechaliśmy do Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy. Tam lekarze powiedzieli nam, że córka jest w krytycznym stanie i raczej nie uda się jej uratować. Wierzyliśmy, że będzie inaczej, ale we wtorek zadzwonili, że jest w stanie agonalnym i żebyśmy przyjechali się pożegnać. Nie zdążyliśmy.

Jaka była przyczyna śmierci córki?

– Marysia miała krwotok podpajęczynówkowy z przebiegiem do układu komorowego oraz z wylewy w okolicy podstawy mózgu i tylnym dole czaszki. Ponadto rozpoznano całkowitą krwotoczną bezpowietrznąść płuc. To oznacza, że nasza córka nigdy nie złapała oddechu. Zapytałam lekarzy, czy tak wygląda dziecko po prawidłowym porodzie? Odpowiedzieli nam, że nie wiedzą, skąd to się wzięło. Zlecieli dodatkowe badania na bakterie i wirusy, ale nic nie wyszło. Nie stwierdzono też wad wrodzonych.

A pani co myśli?

– Ja myślę, że przebieg porodu i chwyt Kristellera doprowadziły do tego, że Marysia zmarła.

Rodziłam dzień przed trzecią rocznicą ślubu. Zamiast wrócić z dzieckiem do domu, wróciliśmy organizować pogrzeb. Mnóstwo jej rzeczy było w domu, kiedy wracaliśmy ze szpitala, moja siostra wszystko pochowała.

Pochowaliśmy Marysię w naszej rodzinnej miejscowości, nie chcieliśmy w Toruniu. Po porodzie myślałam nawet, by się stąd wyprowadzić. Nie da się tego opisać. To najgorsze, co może człowieka spotkać w życiu.

Widziałam Marysię jeszcze trzy razy: tuż po śmierci, przed sekcją zwłok i przed samym pogrzebem. Do dziś mam ją przed oczami – była pięknym dzieckiem, wyglądała jak zdrowy noworodek. A ja musiałam dla niej wybrać ubranka do trumny.

Jak wyglądały kolejne dni po pogrzebie?

– Pamiętam je jak przez mgłę. Byłam pod opieką psychiatry. Wzięłam półroczne zwolnienie w pracy w banku. Nie miałam odwagi wyjść do ludzi. Pół roku po śmierci Marysi, w 2023 roku zaszłam w ciążę. To była też rada pani doktor, żebyśmy zdecydowali się na kolejne dziecko i nie zostali sami.

Co pani czuła, gdy zobaczyła dwie kreski na teście ciążowym?

– Ogromny strach, że ten koszmar się powtórzy. Znalazłam ginekologa z polecenia do prowadzenia ciąży. Jeździłam do niego do Warszawy i tam urodziłam synka.

Mówię, że jestem mamą dwójki dzieci. Życie nie dzieli się na „przed” i „po”. Jest całością naszych doświadczeń i przeżyć. Po śmierci Marysi jestem inna, przewrażliwiona, nie ufam ludziom.

Bliscy poradzili wam, żeby złożyć zawiadomienie do prokuratury.

– To tragedia całej naszej rodziny. My czekaliśmy na córeczkę, dziadkowie na pierwszą wnuczkę. Powiedzieli, że takie sytuacje zdarzają się rzadko i że nie biorą się znikąd.

Kobieta, która idzie do szpitala urodzić dziecko, jest całkowicie zależna od personelu. Nie ma jak się bronić. To oni powinni być od tego, by była bezpieczna.

Oczekuje pani zadośćuczynienia ze strony szpitala w Toruniu?

– Ja nic od nich nie chcę. Jedyne czego z mężem chcemy, to poznać prawdę. Chcemy, by ktoś nam wyjaśnił, dlaczego nasza córka nie żyje. Dopóki się nie dowiemy, nie odpuszczymy. Walczymy o prawdę o naszym dziecku, a to jak walka o cały świat.

PROKURATURA CZEKA NA OPINIĘ BIEGŁYCH

Sprawą zajmuje się Prokuratura Regionalna w Gdańsku. – Prokurator przeprowadził śledztwo i zebrał wszystkie dowody niezbędne do ustalenia przebiegu zdarzenia. W pierwszej kolejności zabezpieczono dokumentację medyczną i przesłuchano w charakterze świadków lekarzy, pielęgniarki i położne biorące udział w akcji porodowej. Następnie akta śledztwa przedstawiono zespołowi biegłych z zakresu medycyny sądowej w celu uzyskania opinii wskazującej, czy popełniono błędy, a jeśli tak, to jakie podczas odbierania porodu. Biegli zostali zobowiązani do opracowania opinii do 30 czerwca 2026 roku – mówi Mariusz Marciniak, rzecznik Prokuratury Regionalnej w Gdańsku. ●

Imię bohaterki zostało zmienione.

Wielospecjalistyczny Szpital Wojewódzki w Gorzowie

Tu są najkrótsze kolejki do kardiochirurga

Gorzowska kardiochirurgia od roku ma kontrakt z NFZ, wykorzystała go już po kilku miesiącach. Szpital opłaca w własnej kasy kolejne zabiegi. Przyjeżdżają pacjenci z całej Polski.

Maja Sałwacka

W lutym 2025 roku, po czterech latach walki, gorzowscy kardiochirurdzy uzyskali 5,5-milionowy kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia. Rok przekonywali nową minister zdrowia, że rząd PiS niesłusznie blokował powstanie drugiego ośrodka kardiochirurgicznego w Lubuskiem. Politycy PiS tłumaczyli, że drugi zespół byłby zbyt dużą konkurencją dla nowosolskich kardiochirurgów. Nie ulegli, choć lekarze przedstawiali twarde dane – liczbę osób, które zmarły, bo nie dojechały na operacje do odległego Szczecina czy Nowej Soli (Lubuskie przodowało w kraju w liczbie zgonów z powodu chorób sercowych). Politycy PiS nie przyjmowali argumentu, że roczna liczba pacjentów, która wymaga operacji w Lubuskiem to 800 osób, a szpital w Nowej Soli przyjmował zaledwie połowę z nich. Mimo braku kontraktu kardiochirurgia ruszyła. Przez pierwsze cztery lata za planowe operacje pacjentów płacił szpital, pilne zabiegi miał wg prawa rozliczać NFZ. Wytoczne funduszu były jednak na tyle drobniagowe, że wnioski były odrzucane. Lekarze ironizowali, że NFZ tak się skrupulatnie każe się rozliczać, że w rubrykach brakuje jedynie wyceny zużytego powietrza. Części pieniędzy nie udało się odzyskać, sprawy trafiły do sądu i mimo pierwszych rozstrzygnięć na korzyść szpitala, fundusz nie respektuje orzeczeń w innych przypadkach.

ROZMOWA Z
SEWERYNEM GRUDNIEWICZEM
kierownikiem oddziału
kardiochirurgii

MAJA SAŁWACKA: Przez rok zoperowaliście ponad 200 pacjentów. 5,5-milionowy kontrakt wystarcza?

SEWERYN GRUDNIEWICZ: Jest to liczba pacjentów znacznie wykraczająca poza to, co gwarantuje nam kontrakt. Mimo to, nigdy nie usłyszałem od prezesa szpitala, że mamy więcej nie operować. Słyszę za to: operujcie, jeżeli są pacjenci, którzy tego wymagają.

Skąd przyjeżdżają pacjenci?

– Najwięcej z okolic Gorzowa, północy Lubuskiego, ale operujemy także mieszkańców Zachodniopomorskiego i Wielkopolski. I co najważniejsze, żadne ośrodki nie skarżą się na to, że odebraliśmy im pacjentów, że wchodzimy sobie w drogę.

Czasami koledzy podsylają wam pacjentów, bo boją się, że mogą nie doczekać zabiegu...

– Czas oczekiwania na planowaną operację w dużych klinikach to często kwestia kilku miesięcy. Terminy są przekładane, wtedy pacjenci szukają ratunku, bo chore serce komplikuje im życie. U nas maksymalnie pacjent czeka na operację miesiąc. I wynika to głównie z faktu, że tyle trwa pełna diagnostyka, wymagana przed operacją np. koronografia, tomografia komputerowa.

Nie jesteśmy mocno rozreklamowani, Mamy przyszpitalną poradnię kardiologiczną, z niej mamy najwięcej pacjentów.

• **Seweryn Grudniewicz** FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

A jak leczyć?

– Zbigniew Religa, gdy został ministrem, wydał rozporządzenie, które obowiązuje kardiochirurgów do stałego raportowania wykonanych procedur w krajowym rejestrze. Dostęp do nich mają szefowie klinik i są omawiane w gronie zarządzających oddziałami profesjonalistów podczas zjazdów. Podsumowując rok z satysfakcją mogę podkreślić, że w planowych operacjach mamy zerową śmiertelność. W procedurach ratujących życie współczynnik śmiertelności jest dość niski, w porównaniu do bardzo dużego ryzyka.

Nie tylko czas oczekiwania wydaje się kluczowy w wyborze Gorzowa, wykonujecie dosyć zaawansowane operacje, na przykład naprawianie zastawki aortalnej.

– Reimplantacja zastawki aortalnej sposobem Davida to zaawansowana technika kardiochirurgiczna, którą wykonuje niewiele ośrodków w Polsce. Służy do leczenia tętniaków korzenia aorty czy niedomykalności zastawki aortalnej. Najczęściej decydujemy się na wykonanie tej procedury u pacjentów między czterdziestym,

a pięćdziesiątym rokiem życia, wtedy jest szansą na zachowanie własnej zastawki aortalnej, która była niedomykalna.

Jak operacja wpływa na ich życie?

– Czują się wreszcie wolni, nie muszą przyjmować leków przeciwzakrzepowych, które zwiększają ryzyko wewnętrznych krwotoków. Przystają być niewolnikami swojej choroby, bo musieli przez ten czas odłożyć uprawianie wielu sportów. Jeden z pacjentów przyznał, że jeśli odstawi leki, to może dostanie zgodę od sportowego lekarza na powrót do treningów MMA. Oczywiście, ostrzegłem go, że to nie najszcześniejszy wybór sportu, bo trzeba unikać ciosów w klatkę. Zapytałem, czy jest pewny, że nikt go nie rzuci na matę?

Są także pacjenci, którzy nie chcą mieć rozległej blizny na klatce piersiowej.

– Wykonujemy operacje małoinwazyjne z tzw. dostępu pachowego przedniego. To bardzo nowoczesne leczenie, które zyskuje na popularności, bo po zabiegu zostaje kilkucentymetrowa blizna w dole pachowym. Pacjent szybciej dochodzi do zdrowia niż przy klasycznej sternotomii. Nie trzeba używać twardych metalowych haków, by rozszerzyć żebra, nie trzeba przecinać mostka. A ten boleśnie zrasta się nawet trzy miesiące. Unikamy także uszkodzenia dużych grup mięśniowych. To są duże korzyści dla pacjentów. Wracają szybko do pełnej sprawności, po dwóch tygodniach mogą robić nawet pompki.

Nie wszystko można tak zoperować?

– Niestety nie. Z tego dostępu możemy np. zoperować zastawkę mitralną, trójdzielną czy wymienić zastawkę aortalną. By naprawić zastawkę sposobem Davida u 40-latkę trzeba jednak klatkę rozciąć. To precyzyjny zabieg, który wymaga bardzo dobrego dostępu, koronkowego szycia. By naprawiona niedomykająca się zastaw-

ka służyła do końca życia albo do ok. 60 -65 roku życia pacjenta. Wtedy dopiero można wszczepić biologiczną zastawkę, która posłuży nam już do końca życia.

Dlaczego trzeba się zestarzeć?

– Bo ciało w starszym wieku na nią lepiej reaguje, a właściwie nasz układ immunologiczny, który inaczej reaguje na biologiczną zastawkę, gdy jesteśmy młodzi, i gdy jesteśmy starsi. U młodych osób, bo kilku latach byłaby do niczego. Zwapniałaby.

Można oczywiście wstawić sztuczną zastawkę, ale to wiąże się z przyjmowaniem doustnym leków przeciwkrzepliwych. Dla młodych osób, to spore ograniczenia, także w wykonywaniu pracy fizycznej. Dlatego wielu naszych pacjentów decyduje się na długą podróż do nas.

Jakie są pierwsze objawy niedomykalności zastawki aortalnej?

– Najczęściej narastają powoli, a pierwszym sygnałem jest duszność i zmniejszenie tolerancji wysiłku. Warto wtedy wybrać się do lekarza, bo gdy osłucha serce usłyszy już wtedy szmery. Może zlecić poszerzoną diagnostykę.

A co robić po operacji, żeby pracy kardiochirurga nie zmarnować?

– To hasła wszystkim znane: zdrowa dieta, bogata w tłuszcze wielonienasycone, unikanie cukrów prostych oraz umiarkowany wysiłek. Pływanie, spacer, jazda na rowerze. Pacjenci, którzy nie muszą brać już leków na krzepliwosć krwi, mogą wrócić do starych przyzwyczajeń. I trzeba dbać o zęby!

Zęby mają dużo wspólnego z sercem?

– Bardzo. Próchnica, stany zapalne, mogą prowadzić do infekcyjnego zapalenia wsierdza, doprowadzić do zniszczenia zastawek. Nie można tego bagatelizować. Mam wielu pacjentów, którzy w trybie pilnym trafili na stół. Okazało się, że długi czas chodzili z zepsutymi zębami. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34415988

Masz problemy w domu, pracy na uczelni?

Niepokoisz się, że ich przyczyna bądź skutkiem jest choroba lub zaburzenie psychiczne?

Zgłoś się do punktu zgłoszeniowo-koordynacyjnego.

Najpóźniej w ciągu 72 godzin znajdziesz tam profesjonalną pomoc.

Centrum Zdrowia Psychicznego w Gorzowie Wlkp.,

ul. Walczaka 42,
tel. 95 782 78 76

Wielospecjalistyczny
Szpital Wojewódzki
w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o.

**CENTRUM
ZDROWIA PSYCHICZNEGO
W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM**

Turystyka na Lubelszczyźnie

Biznes narciarski liczy rekordowe zyski

Przedsiębiorcy od nart z Lubelszczyzny zacierają ręce i liczą zyski z powodu najlepszej zimy od dwóch dekad. Każdy biały weekend to nawet 700 tys. zł przychodu. Będą też i inwestycje.

Jacek Brzuszkiewicz

Bo ten, kto w naszej branży nie inwestuje, cofa się i wkrótce zacznie przegrywać z konkurencją – zauważa Piotr Rzetelski ze stacji narciarskiej w Chrzanowie k. Janowa Lubelskiego, ok. 70 km na południe od Lublina.

Na stoku podczas mroźnej i śnieżnej zimy można nieźle zarobić. Jednak właściciele stacji narciarskich jak ognia unikają tematów związanych z pieniędzmi. Wolą narzekać na wysokie koszty energii elektrycznej. – Za sześć dni naśnieżania stoku zapłaciłem rachunek w wysokości 100 tys. zł – wylicza Rzetelski.

Inny właściciel stoku zdradza (oczywiście anonimowo), że tylko jedna styczniowa sobota to przychód w wysokości 350 tys. zł. A weekend nawet 700 tys. zł. Łatwo więc obliczyć, że obecny sezon, to kilka ładnych milionów na plusie.

JEDNA PIZZA I CZTERY TALERZE

Typowy obraz z restauracji przy stoku niedaleko Kazimierza Dolnego sprzed pięciu, sześciu lat. Czteroosobowa rodzina z Lublina, która wybrała się na narty zamawiała najtańszą margheritę w rozmiarze XXL. Na czterech talerzach lądowały wąskie kawałki pizzy i po kilku chwilach było po zabawie. Nikt nie myślał o kupnie herbaty czy kawy. Wyjmowało się z plecaka termosy. Bo tak przecież było taniej. Lokal przy stoku generalnie świecił pustkami.

Połowa lutego, wymarzone warunki narciarskie: pięć stopni mrozu, na stoku metr śniegu i kolejka do każdego wyciągu. Tak jak do restauracji między parkingiem zapchanym autami, a wyciągami. W środku lokalu gwar, a kelnerki ledwo nadążają z przyjmowaniem zamówień. Już nikt nie kupuje pizzy na kawałki. Jeśli zamówienie składa czteroosobowa rodzina, to na stół trafiają cztery duże pizze.

Dodatki? Wedle gustu, bo cena się nie liczy. Nikt tak jak kiedyś nie śledzi nerwowo promocji w menu, żeby tylko było taniej. Do pizzy obowiązkowo mu być grzaniec dla mamy, kawa dla taty (kierowca) i po dużym soku dla dzieci.

– Na Lubelszczyźnie mamy ferie. W ostatnim tygodniu lutego po raz pierwszy wybieramy się w prawdziwe góry. Wybór padł na Krynicę Zdrój, gdzie w okolicy jest kilka stacji narciarskich. Przyjechaliśmy do Kazimierza Dolnego na przetarcie formy – opowiada Seba-

• **Piotr Rzetelski** FOT. PATRYK OGORZALEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

stian, ojciec dwóch nastolatk. Sebastian pracuje w Azotach puławskich, żona jest nauczycielką. Na nartach jeżdżą od zeszłego sezonu. Złapali bakcyła i w końcu ich na to stać.

NARTY, ROZRYWKA DLA MAS

Choć w województwie lubelskim najwyższe wzniesienie ma jedynie 388 metrów n.p.m. i nie ma nic wspólnego z narciarstwem (to porośnięty drzewami Kragły Goraj na Roztoczu Wschodnim niedaleko granicy z Ukrainą), tej zimy w regionie hulają pełną parą wszystkie najważniejsze stacje. W sumie jest ich siedem. Korzystają z mrozu trzymającego praktycznie od świąt Bożego Narodzenia i wciąż dosypującego śniegu

– Paradoksalnie, w tym sezonie mamy lepsze warunki narciarskie, niż na Podhalu, czy w Sudetach, gdzie w styczniu zmagali się z odwilżą i opadami deszczu – porównują właściciele stoków narciarskich z Lubelszczyzny.

Piotr Rzetelski, przedsiębiorca, ale także znany samorządowiec zwraca uwagę na coraz popularniejszy trend na Lubelszczyźnie: modę na narty. – Narciarstwo z roku na rok staje się sportem coraz mniej elitarnym, dla wybranych. Jest już rozrywką dla każdego. Jeszcze kilka lat temu, przed stacją narciarską parkowały wypasione auta z Lublina czy Zamościa. Dziś na nartach jeżdżą chyba wszyscy – opowiada Rzetelski.

Przez dwie kadencje był radnym wojewódzkim PSL, dziś jest wicestarostą puławskim, bo tam ludowy po wyborach 2024 r. odbili władzę z rąk PiS.

Piotr Rzetelski: – Kiedyś sprzęt narciarski kosztował się z konkretnym wydatkiem. Narty, kask, ubrania to był już duży budżet rzędu kilku tysięcy. Dziś w outletach, w internecie z rynku wtórnego można kupić wszystko w niezłym stanie

Na stoku podczas mroźnej i śnieżnej zimy można nieźle zarobić

za 800-900 zł, bo dany model, narty, kolor, czy krój kurtki wyszedł z mody. Do tego narty stały się modne. Jeden nauczył się jeździć, wziął na stok znajomych, kuzyna, ci puścili dalej i tak się zaczęło. Zamiast spędzać weekendy przed telewizorem, ludzie się pakują i ruszają na stok.

Tak jak w sobotę w połowie lutego, gdy w Chrzanowie padł chyba rekord frekwencji w blisko 20-letniej historii stacji narciarskiej. Setki narciarzy, a na dole przy wyciągach kibice: rodzice, dziadkowie, wujkowie. Ceny, praktycznie takie same jak przed rokiem. Dwugodzinny karnet – 90 zł, wypożyczenie nart i butów na cały dzień – 70 zł. Biorąc pod uwagę kilkuprocentową inflację wszystko w Chrzanowie generalnie potaniało.

– W tym sezonie mam ruch na poziomie 80-85 proc. maksymalnego obłożenia. Każdy z weekendów był bardzo, bardzo dobry, a dni w środku tygodnia zadowalające – podsumowuje Piotr Rzetelski.

PODNIÓSŁ GÓRĘ O 12 METRÓW

Skąd się wziął biznes narciarski w Chrzanowie, 300 km od gór?

Rzetelski pochodzi z Baranowa w powiecie puławskim, to gmina po drugiej stronie Lublina, patrząc od strony Chrzanowa. Pierwsze poważne pieniądze zarobił jeszcze w la-

tach 90. w Australii, pracując jako pomocnik u dekarzy kryjących dachy willi i rezydencji. Po powrocie do Polski prowadził dyskotekę i restaurację.

W 2003 r. Rzetelski podjął strategiczną decyzję o wybudowaniu na Lubelszczyźnie stacji narciarskiej.

– Takiej z prawdziwego zdarzenia, jak w górach. Z wyciągami, trasami zjazdowymi o zróżnicowanym poziomie trudności, osłą łączką, wypożyczalnią sprzętu narciarskiego i góralską karczmą. Zdecydowanie na uboczu, daleko od zgiełku i hałasu. Dlaczego? Polska wchodziła do Unii Europejskiej, będziemy coraz bogatsi, wiedziałem, że narty mają potencjał – tłumaczy Rzetelski.

Odpowiedniego miejsca szukał prawie pół roku. Stok musiał mieć dostosowane nachylenie, powinien się znajdować po północnej stronie góry, aby śnieg nie topniał zbyt szybko. Ważny był także prawidłowy mikroklimat, jak w stacjach narciarskich Beskidów czy Tatr. Na koniec – wzniesienie musiało być na sprzedaż.

Stacja narciarska Chrzanów działa od stycznia 2007 roku. Przed dziewięcioma laty Rzetelski uruchomił w Chrzanowie kolej kanapową. Wcześniej musiał podnieść wzniesienie, na którym znajduje się wyciąg, o 12 metrów, także dlatego, by jego szczytową część osłonić od wiatru.

LEKCJE WUEFU NA STOKU

Rzetelski dzięki inwestycjom w infrastrukturę (armatki śnieżne, ratraki) w dużej mierze stał się niezależny od warunków atmosferycznych. Tak samo musiał zrobić każdy właściciel stacji narciarskich na Lubelszczyźnie.

Marcin Świderski pochodzi z Kazimierza Dolnego. Skończył studia ekonomiczne. W latach 90. prowadził w miasteczku pub, potem wypożyczalnię rowerów i sklep z jednośladami. Ale wciąż szukał nowych wyzwań. Jeszcze w latach 90. kupił ze współnikiem parcelę – w sumie ponad sześć hektarów – na malowniczym wzniesieniu przy drodze z kazimierskiego rynku w stronę Bochotnicy. To były zupełnie inne czasy i inne ceny gruntów, bo dziś na taką inwestycję nie byłoby go stać.

Marcin Świderski: – Zaczynaliśmy w sezonie 2009/2010 od jednego wyciągu orczykowego. Uruchomiliśmy także tzw. wyrwaczkę, wyciąg przenośny, starszego typu. Mieliśmy szczęście, bo zima w tamtym sezonie była mroźna i długa. W kolejnych latach spółka Świderskiego dokupiła na wzgórzu jeszcze dwa kolejne hektary. Przedsiębiorcy zainwestowali w dwa nowe wyciągi orczykowe i wytyczyli dwie nowe trasy. Na miejscu jest także wyciąg – taśma dla najmłodszych, uczących się jazdy na nartach.

Spółka Świderskiego zaczynała biznes od kilku armatek śnieżnych. Dziś ma ich w sumie 35. Sprzęt kupiła po okazyjnej cenie od jednej z austriackich stacji narciarskich, która go wymieniała.

– Staliśmy się niezależni od warunków atmosferycznych. Jednak przygotowanie stoku podczas ciepłych zim generowało olbrzymie koszty. Nie to, co w obecnym sezonie, zdecydowanie najlepszym w historii – uśmiecha się Świderski. ●

DOBIERZ TARYFĘ DO STYLU ŻYCIA

Oszczędzaj na rachunkach za prąd

Grupę taryfową często wybieramy automatycznie, nie przykładając do tego zbytnej wagi. Tymczasem dopasowana do stylu życia i harmonogramu dnia, może przyczynić się do większych oszczędności na rachunkach za prąd. W Tauronie klienci mają do wyboru kilka grup taryfowych.

Wpływ na wysokość rachunków za prąd mają w dużej mierze dwa czynniki: grupa taryfowa oraz zużycie energii. Wyboru grupy taryfowej często dokonujemy automatycznie, prosząc sprzedawców o wpisanie tej najpopularniejszej lub najprostszej. W efekcie, jak podaje Urząd Regulacji Energetyki, 88 proc. odbiorców, czyli ponad 15 mln korzysta z grupy taryfowej G11. W jej ramach obowiązuje jedna stawka za energię elektryczną przez całą dobę. Polecana jest osobom, które preferują proste rozwiązania i korzystają z prądu głównie w ciągu dnia.

Do wyboru jest jednak więcej grup taryfowych, które można dopasować do stylu życia i harmonogramu dnia. Jeśli do domu wracamy w godzinach wieczornych i dopiero wtedy korzystamy z prądu, a pranie i sprzątanie robimy tylko w weekendy, to G11 może nie być odpowiednia. Jaką wybrać? W Tauronie do wyboru jest więcej grup taryfowych. Oprócz G11, także m.in.: G12, G12w G13 i G13s.

Największe zużycie w nocy albo weekendy

G12 w przeciwieństwie do G11 ma dwa poziomy opłat za energię w zależności od pory dnia. Stawki są wyższe w tzw. godzinach szczytu, czyli od godz. 6:00 do 13:00 oraz w godz. 15:00-22:00, natomiast niższe w nocy, w godzinach: od 22:00 do 6:00 oraz w dzień, w godz. 13:00-15:00. Dzięki takiemu zróżnicowaniu można wpływać na wysokość rachunku za prąd, zużywając jak najwięcej energii „poza szczytem” np. robiąc pranie czy ładując hulajnogę w nocy zamiast rano.

Osoby, które największą aktywnością wykazują się w soboty i niedziele, czyli w te dni sprzątają, piorą, prasują, ładując samochód, powinny wybrać G12w. To grupa taryfowa weekendowa, która od G12 różni się tym, że liczba godzin z tańszą energią obowiązuje przez cały weekend od godz. 22:00 w piątek, do godz. 6:00 rano w poniedziałek. W Tauronie z niższej stawki w tej taryfie można korzystać także przez całą dobę we wszystkie dni ustawowo wolne od pracy, czyli także w święta. Na tym rozwiązaniu skorzystają więc osoby, które spędzają dni wolne od pracy w domach i ogrzewają je energią elektryczną.

Grupa taryfowa G13 to grupa, w której obowiązują trzy strefy czasowe: pierwsza strefa obejmuje godziny szczytu, kiedy energia jest najdroższa, druga to godziny poza szczytem, kiedy ceny są niższe, a trzecia to najniższe stawki. Ceny różnią się także w miesiącach letnich i zimowych. W efekcie, w lecie najtaniej jest w godzinach od 13:00 do 19:00 oraz 22:00 do 07:00, a zimą w godzinach od 13:00 do 16:00 oraz od 21:00 do 07:00. W soboty, niedziele oraz wszystkie dni ustawowo wolne od pracy tańsza stawka obowiązuje przez całą dobę.

Tanie godziny

W Tauronie dostępna jest również stosunkowo nowa oferta o nazwie Tanie Godziny. W ramach grupy tary-

fot. Shutterstock

fowej G13s oferuje ona aż 14 stref cenowych energii elektrycznej w ciągu roku, pozwalając dostosować czas używania energochłonnych urządzeń do harmonogramu tanich godzin. Stawki za prąd klient poznaje jeszcze przed podpisaniem umowy. Dzięki temu ma gwarancję, że pozostaną one niezmiennie przez cały okres obowiązywania cennika. To daje pełną przewidywalność kosztów i kontrolę nad wydatkami.

Osoby, które mają magazyny energii, fotowoltaikę lub pompę ciepła mogą być zainteresowane taryfami dynamicznymi. To model rozliczeń dla świadomych klientów. Ceny energii zmieniają się tu w czasie rzeczywistym, zależnie od popytu i podaży na towarowej giełdzie energii. Oznacza to, że w okresach, kiedy zapotrzebowanie na energię elektryczną jest niskie, np. w nocy, jej cena jest niższa, a w godzinach szczytu może wzrastać. Takie taryfy wymagają codziennego śledzenia cen giełdowych na dzień następny, w celu zaplanowania zużycia energochłonnych urządzeń.

Czytelny rachunek

Aby zaoszczędzić, najlepiej wybrać taką grupę taryfową, która najbardziej pasuje do nawyków rodziny związanych z korzystaniem z energii elektrycznej. W przypadku trudności z określeniem tego, która grupa taryfowa jest najlepsza, warto skorzystać z podpowiedzi dostępnych na tauron.pl/kalkulator. Wystarczy odpowiedzieć na kilka pytań, by dopasować rozwiązanie do potrzeb gospodarstwa domowego.

Poza wyborem samej grupy taryfowej ważne jest również, aby jej rozliczenie było w pełni zrozumiałe dla każdego domownika. Dlatego Tauron uprościł rozliczenia za prąd. Nowy wygląd faktury od Taurona to rezultat wielu miesięcy intensywnych prac badawczo-projektowych, prowadzonych przez ekspertów Taurona we współpracy z klientami. Treść dokumentu została uproszczona, a najważniejsze dla odbiorcy informacje wyraźnie zostały wyeksponowane. Na fakturze lepiej wskazano kwotę do zapłaty, okres rozliczeniowy, szczegółowe zużycie energii i harmonogram płatności.

Trzeba pamiętać, że wybór grupy taryfowej to pierwszy krok, ale do obniżenia wysokości rachunków potrzebna jest jeszcze zmiana codziennych nawyków i szukanie sposobów na zmniejszenie zużycia energii. Nie potrzeba wiele.

Inne sposoby na oszczędności

Warto pilnować, by światło w domu było włączone tylko tam, gdzie potrzeba i jak najdłużej korzystać ze światła naturalnego – jest zdrowsze dla oczu i co najważniejsze nic nie kosztuje. Dużą stratą energii elektrycznej jest gotowanie zamrożonych produktów. Zanim włożymy jedzenie do garnka, powinniśmy dokładnie je rozmrozić. Dzięki temu nie marnujemy energii w trakcie gotowania. Podczas pieczenia nie powinniśmy otwierać drzwi piekarnika, gdyż powoduje to dużą utratę ciepła. Z kolei lodówki nie powinno się stawiać w pobliżu urządzeń wydzielających ciepło. Potrzebuje wtedy więcej energii, by schłodzić wnętrze.

Odpowiednie dopasowanie grupy taryfowej i zmiana nawyków po to, aby ograniczyć zużycie energii, może przynieść realne oszczędności na rachunkach.

W dniu 1 marca 2026 roku o godzinie 11:00
w Kościele Św. Wojciecha przy ul. Warszawska 46a
w Białymstoku
będzie odprawiona Msza święta za

ŚP
Profesor
Marię Seidler-Dymitrowską

w 55 rocznicę śmierci

34421557

Z głębokim smutkiem i żalem
przyjeliśmy wiadomość o odejściu

Naszej Drogiej Koleżanki

Lidki Wojciechowskiej
(Gramolińskiej).

Zarażała nas swoim śmiechem i radością życia.
Będzie Jej nam brakowało.

*Koleżanki i Koledzy
z Wydziału HT rocznik 1969*

www.nekrologi.wyborcza.pl/34422574

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

ogłasza nabór wniosków o przyznanie w roku 2026

STYPENDIÓW W DZIEDZINIE KULTURY

Stypendia skierowane są do osób w wieku do 35. roku życia, zajmujących się profesjonalnie twórczością artystyczną, na realizację przedsięwzięcia artystycznego w roku 2026.

Wnioski o stypendia można składać do 27 marca 2026 r.

Wzór wniosku i zasady przyznawania stypendiów zamieszczone są na stronie:
<https://wzp.pl/kultura-i-turystyka/kultura/stypendia-i-nagrody/>

Szczecin/34421682

Prezydent Miasta Białegostoku

podaje do publicznej wiadomości, że na stronie internetowej Urzędu Miejskiego
w Białymstoku www.bip.bialystok.pl został zamieszczony

wykaz nr 9/2026 dotyczący niezabudowanej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Białystok,
położonej w Białymstoku, oznaczonej w operacie ewidencji gruntów i budynków obrębem 7
– Ścianka numerem 431/2 o pow. 0,0103 ha, przeznaczonej do zbycia
w trybie przetargu ustnego ograniczonego skierowanego do właścicieli nieruchomości przyległych
oznaczonych w operacie ewidencji gruntów i budynków obrębem 7 – Ścianka numerami 430/6
oraz 433, z przeznaczeniem na poprawę warunków ich zagospodarowania.

Przedmiotowy wykaz został również wywieszony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego
w Białymstoku przy ul. Stonimskiej 1 na okres 21 dni,
tj. od dnia 24 lutego 2026 r. do dnia 17 marca 2026 r.

Białystok/34422620

nekrologi.wyborcza.pl

ODESZLI.pl

**Zamieść
nekrolog**

**Złóż
kondolencje**

**Dodaj
wspomnienie**

nekrologi@wyborcza.pl

pomoc@odeszli.pl

tel. 22 55 55 383,

22 55 55 399,

22 55 55 555

**Wyciąg z ogłoszenia trzeciego przetargu ustnego nieograniczonego
na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, oznaczonej
w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 144/2
o pow. 0,12ha, położona w obrębie Kamienny Jaz.**

cena wywoławcza wynosi 50 000,00zł wadium: 5 000,00zł
minimalne postąpienie 500,00zł

Sprzedaż zwolniona jest z podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust.1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług

Przetarg odbędzie się 2 kwietnia 2026r. o godz.10.15 w Urzędzie Miejskim w Chojnie ul. Jagiellońska 4, pokój nr 8.
Wadium należy wpłacać na konto BS Chojna 03 9370 0007 0000 0664 2000 0002 najpóźniej do dnia 30.03.2026r. Za datę wniesienia wadium uważa się dzień wpływu środków na nasze konto.

Pełna treść ogłoszenia opublikowana jest na stronie internetowej: www.bip.chojna.pl, a także
wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Chojnie (parter). Bliższych informacji udziela
pracownik Urzędu Miejskiego w Chojnie (pok. nr 8) tel. 91 414 10 35 wew. 61.

oraz

**Wyciąg z ogłoszenia pierwszego przetargu ustnego nieograniczonego
na sprzedaż działki nr 1085/6 o pow.0,0950ha, wraz z udziałem do ¼ w działce 1085/7
(droga wew.), położonych w obrębie 2 m. Chojna, ul. Krupin, zapisanych
w księdze wieczystej Nr SZ1Y/00042338/0:**

CENA WYWOŁAWCZA: 62 000,00 zł WADIUM: 6 200,00 zł
Minimalne postąpienie wynosi 620,00 zł

Do ceny osiągniętej w wyniku przetargu zostanie doliczony podatek Vat w wysokości 23%.

PRZETARG odbędzie się 2 kwietnia 2026r. o godz. 10.30 w Urzędzie Miejskim w Chojnie przy
ul. Jagiellońskiej 4, pok. nr 8
WADIUM należy wpłacać na konto BS Chojna nr 03 9370 0007 0000 0664 2000 0002 najpóźniej do dnia 30.03.2026r. Za datę wniesienia wadium uważa się dzień wpływu na nasze konto.

Pełna treść ogłoszenia opublikowana jest na stronie internetowej: www.bip.chojna.pl oraz wywieszona
na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Chojnie (parter). Bliższych informacji udziela pracownik Urzędu
Miejskiego w Chojnie (pok. nr 8) tel. 414 10 35 wew. 61.

Szczecin/34422143

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Polic

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż części nieruchomości
gruntowej położonej w rejonie ulicy Polnej w Trzebieży, w obrębie ewidencyjnym Trzebież 2,
gmina Police, składającej się z niżej wymienionych działek:

NUMERY DZIAŁEK	POWIERZCHNIA ŁĄCZNA	CENA WYWOŁAWCZA NETTO*	WADIUM	MINIMALNE POSTĄPIENIE
230/7 + 1104/32	1084 m ²	110 000,00 zł	6 000,00 zł	2 000,00 zł

*Do ceny ww. nieruchomości netto zostanie doliczony podatek VAT w stawce 23 % - zgodnie z obowiązującymi
przepisami ustawy o podatku od towarów i usług. Stawka podatku VAT może ulec zmianie w przypadku zmiany
wyżej wymienionej ustawy.

Dla ww. działek prowadzona jest księga wieczysta numer **SZ25/00021427/1**. W dziale III przedmiotowej księgi
wieczystej wpisana jest służebność gruntowa przejścia i przejazdu, która nie dotyczy ww. nieruchomości.

Opis nieruchomości:

Działki usytuowane są po zachodniej stronie ulicy Polnej. Działki posiadają regularny kształt, teren równy,
porośnięty samosiejkami drzew i krzewów. Bezpośrednie otoczenie stanowią tereny niezabudowane,
przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i pojedyncze budynki mieszkalne jednorodzinne.
W ulicy Polnej znajdują się sieci uzbrojenia terenu. Dojazd do parceli zapewniony drogą utwardzoną tłuczniem.

Przeznaczenie nieruchomości i sposób zagospodarowania:

Zgodnie z Uchwałą Nr XLV/345/01 Rady Miejskiej w Policach z dnia 20 grudnia 2001 roku w sprawie zmian
w planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego gminy Police, w części dotyczącej miejscowości Trzebież
(Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 05.04.2002 r. Nr 14, poz. 256), działki nr: 230/7, 1104/32 z obrębem
Trzebież 2, znajdując się w granicach terenu elementarnego oznaczonego na planie symbolem **7/6 MJ**, tj. zabudowa
mieszkaniowa jednorodzinną.

Teren działek nr: 230/7, 1104/32 z obrębem Trzebież 2, znajduje się w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków
Natura 2000 – Zalew Szczeciński (PLB320009).

**Przetarg odbędzie się w dniu 9 kwietnia 2026 r. o godzinie 10⁰⁰ w siedzibie Urzędu Miejskiego w Policach,
ul. Stefana Batorego 3 (I piętro, sala konferencyjna – pok. nr 32).**

Ogłoszenie wywieszono na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Policach przy ul. Stefana Batorego 3 i ul. Bankowej 18.

Pełna treść ogłoszenia dostępna jest również na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Policach
(www.police.pl) i Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Police.

Informacje na temat zbywanej nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego
w Policach przy ul. Bankowej 18, pok. 216, 211 lub telefonicznie pod numerami 91-43-118-96, 91-43-118-91.

Szczecin/34422213

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

- **Przetargi**, licytacje,
zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe
i rekrutacyjne
- **Nekrologi**, kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT: | kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

WIP.6721.2.2025.IR

OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla obszaru „Etk-Osada” w gminie Etk wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt 11 i art. 8h ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) oraz art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1094 z późn. zm.), w związku z uchwałą Nr XVI/115/2025 Rady Gminy Etk z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla obszaru „Etk-Osada” w gminie Etk, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla obszaru „Etk-Osada” w gminie Etk.**

Konsultacje będą prowadzone **w terminie od dnia 27 lutego 2026 r. do dnia 27 marca 2026 r.** i obejmą:

- 1) zbieranie uwag do projektu planu **w terminie od dnia 27 lutego 2026 r. do dnia 27 marca 2026 r.;**
- 2) spotkanie otwarte **w dniu 10 marca 2026 r. w godzinach od 15:30 do 16:30** za pomocą środków porozumiewania się na odległość, poprzez platformę komunikacji internetowej Microsoft Teams. (link do spotkania (zakładka: Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz budownictwo-> Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego-> Plany miejscowe w trakcie realizacji-> Etk-Osada-> Konsultacje społeczne).
- 3) dyżur projektanta **w dniu 10 marca 2026 r. w godzinach od 16:30 do 17:30** za pomocą środków porozumiewania się na odległość, poprzez platformę komunikacji internetowej Microsoft Teams; (link do spotkania (zakładka: Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz budownictwo-> Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego-> Plany miejscowe w trakcie realizacji-> Etk-Osada-> Konsultacje społeczne).

Informacja o sposobie udziału w dyżurze projektanta oraz spotkaniu otwartym dostępne będą na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy (<https://bip.elk.gmina.pl/>) w zakładce: Poradnik interesanta –> Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz budownictwo-> Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego-> Plany miejscowe w trakcie realizacji-> Etk-Osada-> Konsultacje społeczne. Na platformie będzie możliwość zabrania głosu z fonią i wizją lub za pomocą czatu. Aby wziąć udział w spotkaniu należy kliknąć w podany link lub skopiować go do okna przeglądarki internetowej.

Z dokumentacją **projektu miejscowego planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko** można zapoznać się w siedzibie Urzędu Gminy Etk, ul. T. Kościuszki 28A, 19-300 Etk, w godzinach pracy urzędu, w pokoju nr 37. Dokumenty dostępne są również na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy (zakładka: Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz budownictwo-> Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego-> Plany miejscowe w trakcie realizacji-> Etk-Osada-> Konsultacje społeczne).

Uwagi składa się na formularzu dostępnym w Urzędzie Gminy Etk, ul. T. Kościuszki 28A, 19-300 Etk oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Etk: <https://bip.elk.gmina.pl/> (zakładka: Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz budownictwo-> Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego-> Plany miejscowe w trakcie realizacji-> Etk-Osada-> Konsultacje społeczne).

Uwagi należy składać w formie papierowej (na adres: Urząd Gminy Etk, ul. T. Kościuszki 28A, 19-300 Etk) lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej (na adres mailowy: ug@elk.gmina.pl) z podaniem imienia i nazwiska albo nazwy wnioskodawcy, adresu zamieszkania albo adresu siedziby, adresu poczty elektronicznej o ile taki posiada, a także wskazać, czy wnioskodawca jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą **w terminie od dnia 27 lutego 2026 r. do dnia 27 marca 2026 r.** Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Etk.

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych dostępna jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Etk: <https://bip.elk.gmina.pl/> (zakładka: „Urząd Gminy” > „Ochrona Danych Osobowych”).

W związku z przetwarzaniem przez Wójta Gminy Etk danych osobowych uzyskanych w toku sporządzania przedmiotowego planu miejscowego prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano

WÓJT GMINY EŁK

Olsztyn/34422504

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Południe” im. Jana Kochanowskiego w Radomiu ul.Gębarzewska 15 tel. /48/ 389 88 00 /16/

OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY PISEMNY

**na sprzedaż lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną własność
wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku i działce gruntu
kat: M-2 (1p+kuchnia), I piętro, powierzchnia użytkowa 32,90 m²
położonego przy ul. Urszuli 7 w Radomiu.**

Dla lokalu sporządzone zostało świadectwo charakterystyki energetycznej wykazujące niżej wymienione parametry.

EU = 101,92 kWh/(m² · rok)

EK = 161,36 kWh/(m² · rok)

EP = 210,96 kWh/(m² · rok)

U_{0ZE} = 0,00%

E_{co2} = 0,06 t CO₂/(m² · rok)

Cena wywoławcza 253 000,00 zł

Pisemne oferty z podaniem ceny nabycia należy składać w zaklejonych kopertach z dopiskiem „Przetarg na lokal mieszkalny” w siedzibie Spółdzielni przy ul. Gębarzewskiej 15 (sekretariat) do dnia **16.03.2026r. do godz. 10⁰⁰** do oferty należy dołączyć dowód uiszczenia wadium.

Warunkiem dopuszczenia do przetargu jest wpłata wadium w wysokości **12.650,00 zł** przelewem na konto Spółdzielni Mieszkaniowej „Południe” w Radomiu Velo Bank 46 1560 0013 2353 6194 7000 0019 najpóźniej na dzień przed otwarciem ofert.

Wadium osoby wygrywającej przetarg zaliczone zostanie na poczet ceny nabycia. Wpłacone wadium przepada na rzecz Spółdzielni, jeżeli uczestnik przetargu, którego oferta zostanie przyjęta, nie wpłaci w wyznaczonym terminie całej kwoty zaoferowanej w przetargu.

Otwarcie ofert nastąpi **16.03.2026r. o godz. 11⁰⁰** w siedzibie Spółdzielni przy ul. Gębarzewskiej 15 .

Spółdzielnia zastrzega sobie możliwość unieważnienia przetargu bez podania przyczyn. Dodatkowych informacji udziela Dział Czkłonkowsko-Mieszkaniowy tel./48/ 389 88 16.

Radom/34422538

Burmistrz Polic informuje

o wywieszeniu w siedzibie
Urzędu Miejskiego w Policach

**wyказu nr 41/Dz/25 dotyczącego
przeznaczenia nieruchomości do najmu
w trybie bezprzetargowym, wykazów
nr 6/Dz/26 oraz 7/Dz/26 dotyczących
przeznaczenia nieruchomości
do dzierżawy w trybie bezprzetargowym
oraz wykazu nr 2/2026 dotyczącego
nieruchomości przeznaczonej do zbycia.**

Szczecin/34422361

Slówko Literówka Quizy, Sudoku Krzyżówki

Szukaj w

APLIKACJI
WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na: **wyborcza.pl/newsletters**

wyborcza.pl

AB-I.7820.17.2.2025.AKi

OBWIESZCZENIE WOJEWODY PODLASKIEGO

Zgodnie z art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.) w związku z art. 11f ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311 z późn. zm.) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691),

WOJEWODA PODLASKI PODAJE DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

że na wniosek Prezydenta Miasta Białegostoku – właściwego zarządcy drogi, reprezentowanego przez Zastępcę Prezydenta Miasta Białegostoku – Pana Tomasza Klim, wydał decyzję Nr 3/2026 z dnia 16.02.2026 r., znak: AB-I.7820.17.2.2025.AKi, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na **rozbudowie Alei Jana Pawła II w Białymstoku w zakresie budowy drogi dla rowerów, obiektu mostowego nad rzeką Białą, budowy drogi dla pieszych, zjazdów, budowy kanału technologicznego, budowy sieci energetycznej nN** oraz o zatwierdzeniu podziału nieruchomości, dla której została wydana decyzja Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 05.11.2024 r. znak: DGK-VII.6220.14.2024 o środowiskowych uwarunkowaniach, w zakresie robót budowlanych obejmujących:

- a) budowę drogi dla rowerów – odc. od km 0+000 do km 0+888,25,
 - b) przebudowę drogi dla pieszych,
 - c) przebudowę zjazdów,
 - d) przebudowę sieci wodociągowej – zmiana hydrantu naziemnego na hydrant podziemny,
 - e) przebudowę sygnalizacji świetlnej,
 - f) budowę sieci energetycznej nN,
 - g) przebudowę kanalizacji kablowej dla sygnalizacji świetlnej,
 - h) budowę kanału technologicznego,
 - i) budowę obiektu mostowego nad rzeką Białą,
 - j) wycinkę drzew i krzewów kolidujących z inwestycją,
 - k) przesadzenie drzew kolidujących z inwestycją.
- zgodnie z projektem zagospodarowania terenu oraz projektem architektoniczno-budowlanym.

Przedmiotowa inwestycja planowana jest do realizacji na:

– **działkach stanowiących istniejący pas drogowy drogi wojewódzkiej Nr 676, o nr:**

M. Białystok

obręb 0004 Starosielce Płn.: 1046, 1045/3, 1045/1,

– **działkach ulegających podziałowi, przeznaczonych pod projektowany pas drogowy drogi wojewódzkiej Nr 676, o nr:**

M. Białystok

obręb 0002 Wysoki Stoczek:

1. 1684/18 dzielona na działki: 1684/20 o pow. 0,0023 ha (przeznaczona pod drogę); 1684/21 o pow. 0,4557 ha (w dotychczasowym władaniu);

M. Białystok

obręb 0003 Antoniuk:

2. 376 dzielona na działki: 376/1 o pow. 0,0035 ha (przeznaczona pod drogę); 376/2 o pow. 0,2851 ha (w dotychczasowym władaniu);
3. 375/16 dzielona na działki: 375/17 o pow. 0,0095 ha (przeznaczona pod drogę); 375/18 o pow. 1,1420 ha (w dotychczasowym władaniu);

– **działkach stanowiących nieruchomości, z których korzystanie będzie ograniczone (tzw. „czasowe zajęcie”), niezbędne podczas realizacji inwestycji, o nr:**

M. Białystok

obręb 0002 Wysoki Stoczek: 1725, 1467/4,

obręb 0003 Antoniuk: 375/8, 434,

– **działce stanowiącej teren wód płynących przeznaczonej do zajęcia na czas realizacji inwestycji o nr:**

M. Białystok

obręb 0004 Starosielce Płn.: 1045/2.

Informuję jednocześnie, iż na wniosek inwestora, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, został nadany ww. decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Zawiadamiam wszystkich zainteresowanych, że z treścią decyzji, która została także zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 27.02.2026 r. na okres 14 dni oraz z dokumentacją sprawy, można zapoznać się w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, ul. Mickiewicza 3, w Punkcie Obsługi Klienta, w godz. 8⁰⁰-15⁰⁰, w terminie od dnia 27.02.2026 r. do dnia 13.03.2026 r.

Jednocześnie informuję, iż niniejsze obwieszczenie nie jest wezwaniem do osobistego stawiennictwa, lecz informacją o przysługującym wszystkim zainteresowanym prawie do zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy.

Zapoznanie się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy będzie możliwe po uprzednim umówieniu się pod wskazanym niżej numerem telefonu na konkretny dzień i godzinę.

Jednocześnie na podstawie art. 9 Kpa informuję, iż strona, która chciałaby skorzystać w siedzibie organu z prawa zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy proszona jest o zaopatrzenie się we własny sprzęt (aparaturę fotograficzną, telefon komórkowy, kartkę i długopis do sporządzenia odpisu lub notatek). Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego z tutejszym organem (pod numerem telefonu 85 74 39 559) oraz przesłania w formie elektronicznej przez pracownika organu, po uprzednim zwróceniu się z taką prośbą (za pośrednictwem e-doręczeń: AE:PL-52577-37419-UFVCE-33), części dokumentacji (**w miarę możliwości technicznych, pojedyncze strony**) w formie skanu na adres wskazany przez stronę.

Białystok/34422535

MARZEC
2026

25-507 Kielce, ul. Sienkiewicza 32 / kasa +48 41 344 75 00 / kasa@teatrzeromskiego.pl / sekretariat@teatrzeromskiego.pl / www.teatrzeromskiego.pl

PROTEST KIELECKI.
DO KOGO NALEŻĄ KIELCE?

Julia Nowak i Jakub Skrzywanek
reż. Jakub Skrzywanek

01 MARCA / ND / g. 19:00
13 MARCA / PT / g. 19:00
14 MARCA / SB / g. 16:00 i 20:00
15 MARCA / ND / g. 16:00 i 20:00

NS/
DSP

JAK NIE ZABIŁEM
SWOJEGO OJCA
I JAK BARDZO TEGO
ŻAŁUJĘ

scen. i reż. Mateusz Pakuła

10 MARCA / WT / g. 19:00
11 MARCA / ŚR / g. 19:00
12 MARCA / CZ / g. 19:00

DS

SAMOTNOŚĆ PÓŁ
BAWEŁNIANYCH

Bernard-Marie Koltès
reż. Radosław Rychcik

24 MARCA / WT / g. 17:30 i 20:00
25 MARCA / ŚR / g. 17:30 i 20:00

NS

OPOWIEŚCI Z NARNII.
LEW, CZAROWNICA
I STARA SZAFKA

C. S. Lewis
adapt. Radosław Paczocha, reż. Gabriel Gietzky

03 MARCA / WT / g. 11:00
04 MARCA / ŚR / g. 11:00

DS

CZŁOWIEK JAKI JEST,
KAŻDY WIDZI

na podst. książki Marzeny Matuszak
adapt. Tomasz Walesiak
reż. Katarzyna Minkowska

18 MARCA / ŚR / g. 11:00
g. 18:00 spektakl z audiodeskrypcją
19 MARCA / CZ / g. 11:00

DS

CARYCA KATARZYNA

Jolanta Janiczak, reż. Wiktor Rubin

27 MARCA / PT / g. 19:00
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU
28 MARCA / SB / g. 16:00 i 19:00
29 MARCA / ND / g. 19:00
ostatnia niedziela miesiąca – bilet 40 zł

DS

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Świętokrzyskiego współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

KRWAWY GODY

Federico García Lorca
reż. Kuba Kowalski

06 MARCA / PT / g. 19:00
07 MARCA / SB / g. 19:00
08 MARCA / ND / g. 17:00

DS

PREZENT
URODZINOWY

Robin Hawdon, reż. Jerzy Bończak

20 MARCA / PT / g. 19:00
21 MARCA / SB / g. 16:00 i 19:00
22 MARCA / ND / g. 16:00 i 19:00

DS

16 MARCA / PN / g. 16:00
23 MARCA / PN / g. 16:00
30 MARCA / PN / g. 16:00

ZWIEDZANIE TEATRU

wejściówka 20 zł, zapisy – tel. 41 344 75 00

08 MARCA / ND / g. 10:00 / FDS
SIŁA JEST W TOBIE –
NAUCZ SIĘ JEJ UŻYWAĆ
Warsztaty samoobrony Krav Maga dla kobiet
wejściówka 10 zł
zapisy – tel. 41 344 75 00 (liczba miejsc ograniczona)

18 MARCA / ŚR / g. 16:00 / FNS
WERNISAŻ WYSTAWY
SPÓJRZ W MOJE OCZY I POWIEDZ MI,
ŻE JESTEM... DOWNEM wejściówka 2 zł

NS	NOWA SCENA	DS	DUŻA SCENA
DZ	DZIEDZINIEC	MSP	MAŁA SALA PRÓB
DSP	DUŻA SALA PRÓB	FDS	FOYER DUŻEJ SCENY
FNS	FOYER NOWEJ SCENY		